Yuval Noah Harari

David Vandermeulen • Daniel Casanave

Sapiens

A Graphic History

Trân Trí *dịch*

Lược sử loài người bằng tranh

Tập 1: Khởi đầu của loài người

TRUYỆN TUỔI THƠ

OMEGA+ NHÀ XUẤT BẢN DÂN TRÍ

HOMO SAPIENS

BIỆT DANH: NGƯỜI TINH KHÔN

GIA ĐÌNH LOÀI NGƯỜI 50.000 NĂM TRƯỚC

Địa điểm: Mọi nơi, kể cả trên Mặt Trăng. +10

Tồn tại: 300.000 năm trước tới nay. Có thể sẽ tuyệt chủng trước năm 2100. +4

Đặc trưng: Tự nghĩ họ khôn hơn tất cả. +0

Điểm mạnh: Giỏi chế tạo công cụ, từ bàn chải đánh răng cho tới tên lửa hạt nhân xuyên lục địa. +10

Điểm yếu: Cái tôi lớn. Hay tin vào chuyện vô lý. -?

TRUYỆN TUỔI THƠ

HOMO NEANDERTHALENSIS

BIỆT DANH: NGƯỜI NEANDERTHAL

GIA ĐÌNH LOÀI NGƯỜI 50.000 NĂM TRƯỚC

Địa điểm: Châu Âu và Tây Á. +6

Tồn tại: 400.000 tới 30.000 năm trước. +3

Đặc trưng: Não rất to, rất cơ bắp. +4

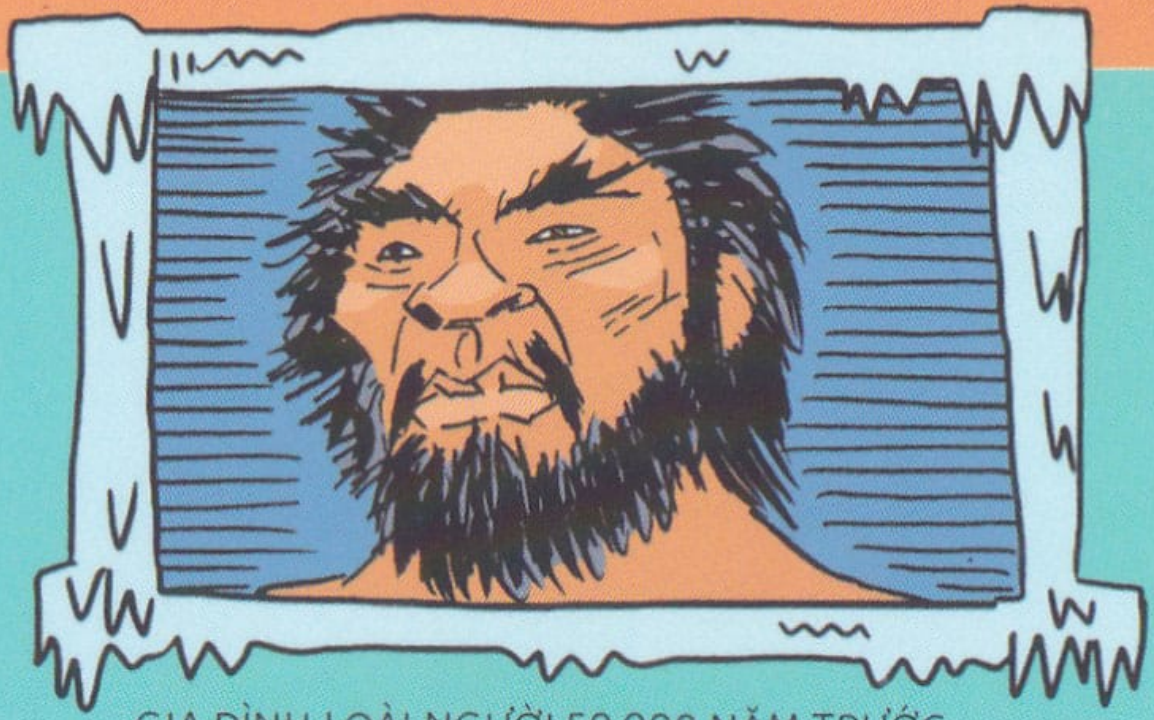
Điểm mạnh: Chịu được khí hậu băng hà. Biết chăm sóc người già và người tàn tật. +6

Điểm yếu: Dở về quan hệ công đồng. Thường bị chế nhạo trong hoạt họa. -1

TRUYỆN TUỔI THƠ

HOMO DENISOVA

BIỆT DANH: NGƯỜI DENISOVA

GIA ĐÌNH LOÀI NGƯỜI 50.000 NĂM TRƯỚC

Địa điểm: Siberia, Đông Á. +3

Tồn tại: 300.000 tới 50.000 năm trước. +2

Đặc trưng: Loài bí ẩn. Ban đầu được nhận diện chỉ bằng một ngón tay hóa thạch. +2

Điểm mạnh: Rất hòa đồng. Sống cùng người Sapiens và người Neanderthal. +5

Điểm yếu: Hay kẹt ngón tay trong những nơi kỳ lạ. -1

TRUYỆN TUỔI THƠ

HOMO ERECTUS

BIỆT DANH: NGƯỜI ĐỨNG THẲNG

GIA ĐÌNH LOÀI NGƯỜI 50.000 NĂM TRƯỚC

Địa điểm: Khắp châu Á. +5

Tồn tại: 2 triệu năm tới 50.000 năm trước. +7

Đặc trưng: Loài người tồn tại lâu nhất. +8

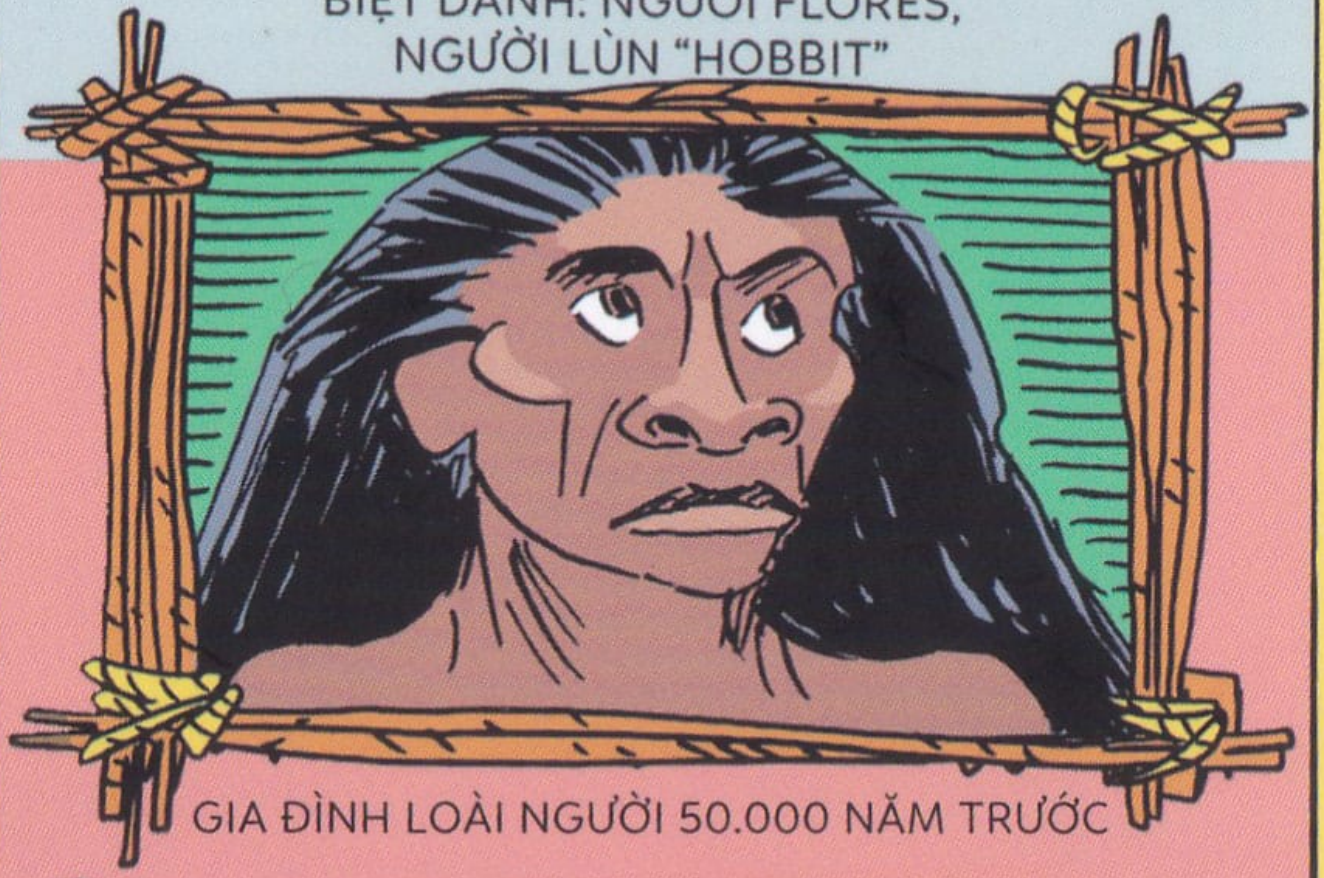
Điểm mạnh: Loài đầu tiên biết dùng lửa và tạo ra vũ khí săn bắn... +6

Điểm yếu: Hàng trăm ngàn năm chỉ dùng cùng một loại vũ khí. -2

TRUYỆN TUỔI THƠ

HOMO FLORESIENSIS

BIỆT DANH: NGƯỜI FLORES,
NGƯỜI LÙN "HOBBIT"

GIA ĐÌNH LOÀI NGƯỜI 50.000 NĂM TRƯỚC

Địa điểm: Đảo Flores, Indonesia. +1

Tồn tại: 800.000 tới 50.000 năm trước. +3

Đặc trưng: Lùn. Chỉ cao khoảng 1 mét và nặng 25 kg. +2

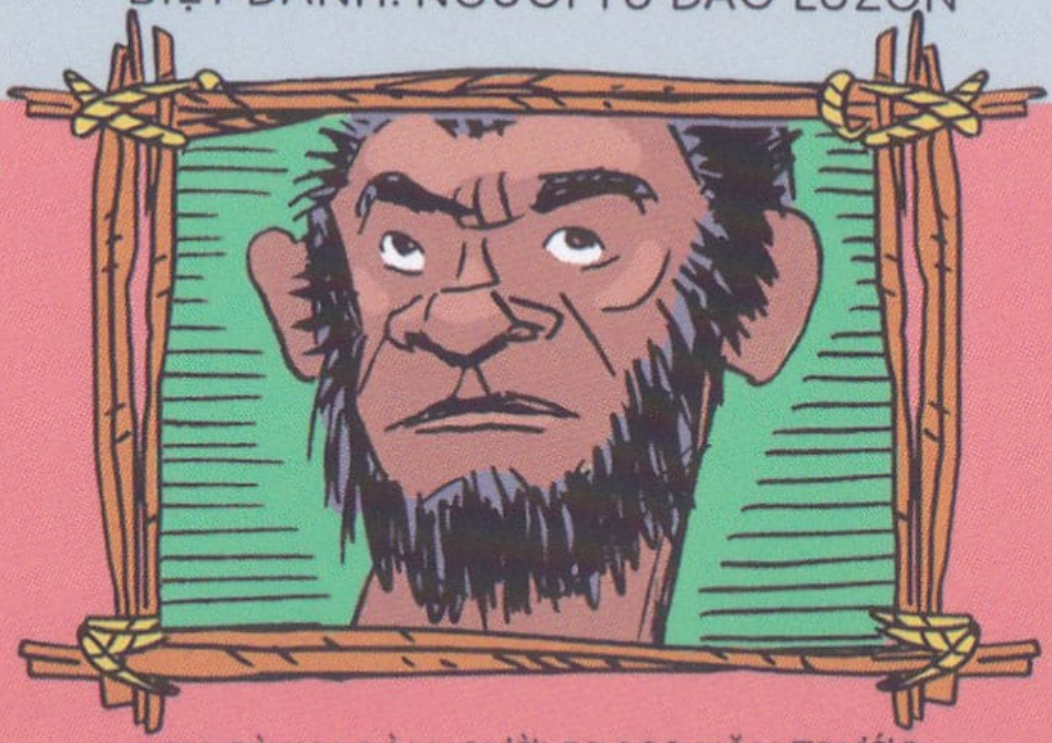
Điểm mạnh: Săn bắt voi lùn và bò sát khổng lồ. +4

Điểm yếu: Thích quanh quẩn một xó. Không bao giờ rời khỏi đảo. -1

TRUYỆN TUỔI THƠ

HOMO LUZONENSIS

BIỆT DANH: NGƯỜI TỪ ĐẢO LUZON

GIA ĐÌNH LOÀI NGƯỜI 50.000 NĂM TRƯỚC

Địa điểm: Luzon, Philippines. +1

Tồn tại: 700.000 tới 50.000 năm trước. +5

Đặc trưng: Thành phần "lính mới", được phát hiện vào năm 2019. +1

Điểm mạnh: Thích nghi với rừng rậm nhiệt đới. +6

Điểm yếu: Hoàn toàn không biết quan hệ cộng đồng. -2

TRUYỆN TUỔI THƠ

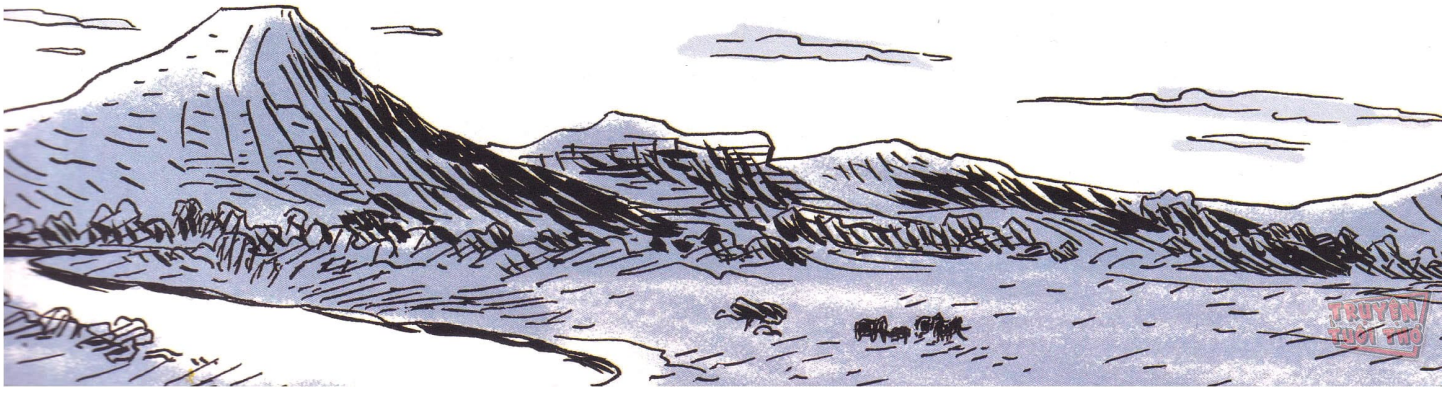
TRUYỆN TUỔI THƠ

MỐC SỰ KIỆN THEO DÒNG THỜI GIAN

Số năm trước hiện tại	
13,8 tỉ	Vật chất và năng lượng xuất hiện. Khởi đầu của Vật lý. Các nguyên tử và phân tử xuất hiện. Khởi đầu của Hóa học.
4,5 tỉ	Trái Đất hình thành.
3,8 tỉ	Các sinh vật xuất hiện. Khởi đầu của Sinh học.
6 triệu	Tổ tiên gần nhất của con người và tinh tinh.
2,5 triệu	Sự tiến hóa của chi Homo ở châu Phi. Công cụ đá đầu tiên.
2 triệu	Từ châu Phi con người tỏa ra lục địa Á-Âu. Sự tiến hóa của các loài người khác nhau.
500.000	Người Neanderthal phát triển ở châu Âu và Trung Đông.
300.000	Lửa được dùng trong sinh hoạt. Homo sapiens phát triển ở Đông Phi.
70.000	Cách mạng Nhận thức. Sự trỗi dậy của ngôn ngữ tưởng tượng. Khởi đầu của Lịch sử. Sapiens tỏa ra từ châu Phi.
50.000	Sapiens đặt chân đến Úc. Động vật lớn ở Úc tuyệt chủng.
30.000	Người Neanderthal tuyệt chủng.

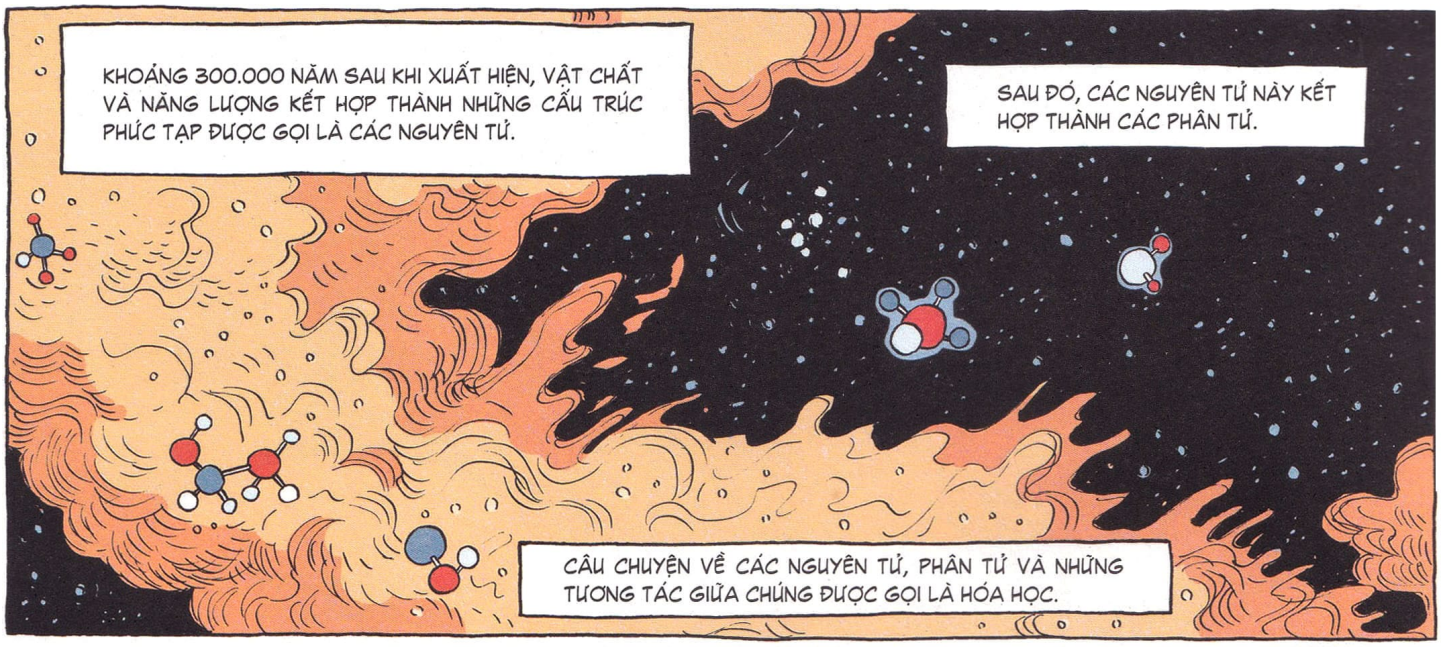
16.000	Sapiens đặt chân đến châu Mỹ. Động vật lớn châu Mỹ tuyệt chủng.
12.000	Cách mạng Nông nghiệp. Cây trồng và vật nuôi.
5.000	Những vương quốc đầu tiên, chữ viết và tiền bạc. Tôn giáo đa thần.
4.250	Đế chế đầu tiên - Đế chế Akkad của Sargon.
2.500	Phát minh ra tiền xu - loại tiền tệ phổ quát. Đế chế Ba Tư - một trật tự chính trị phổ quát. Phật giáo ở Ấn Độ - một lời giáo huấn phổ quát.
2.000	Vương triều nhà Hán ở Trung Hoa. Đế chế La Mã ở Địa Trung Hải. Ki-tô giáo.
1.400	Hồi giáo.
500	Cách mạng Khoa học. Nhân loại thừa nhận sự ngu dốt và bắt đầu đạt được sức mạnh chưa từng có. Người châu Âu bắt đầu chinh phục châu Mỹ và các đại dương. Toàn bộ hành tinh trở thành một đấu trường lịch sử duy nhất. Sự trỗi dậy của chủ nghĩa tư bản.
200	Cách mạng Công nghiệp. Gia đình và cộng đồng được thay thế bằng nhà nước và thị trường. Sự tuyệt chủng trên diện rộng của động thực vật.
Hiện tại	Con người vượt qua ranh giới Trái đất. Vũ khí hạt nhân đe dọa sự sống còn của nhân loại. Các sinh vật ngày càng được định hình nhờ thiết kế thông minh thay vì nhờ chọn lọc tự nhiên.
Tương lai	Thiết kế thông minh có trở thành nguyên tắc của sự sống? Những thể sống phi hữu cơ đầu tiên? Homo sapiens trở thành thánh thần?

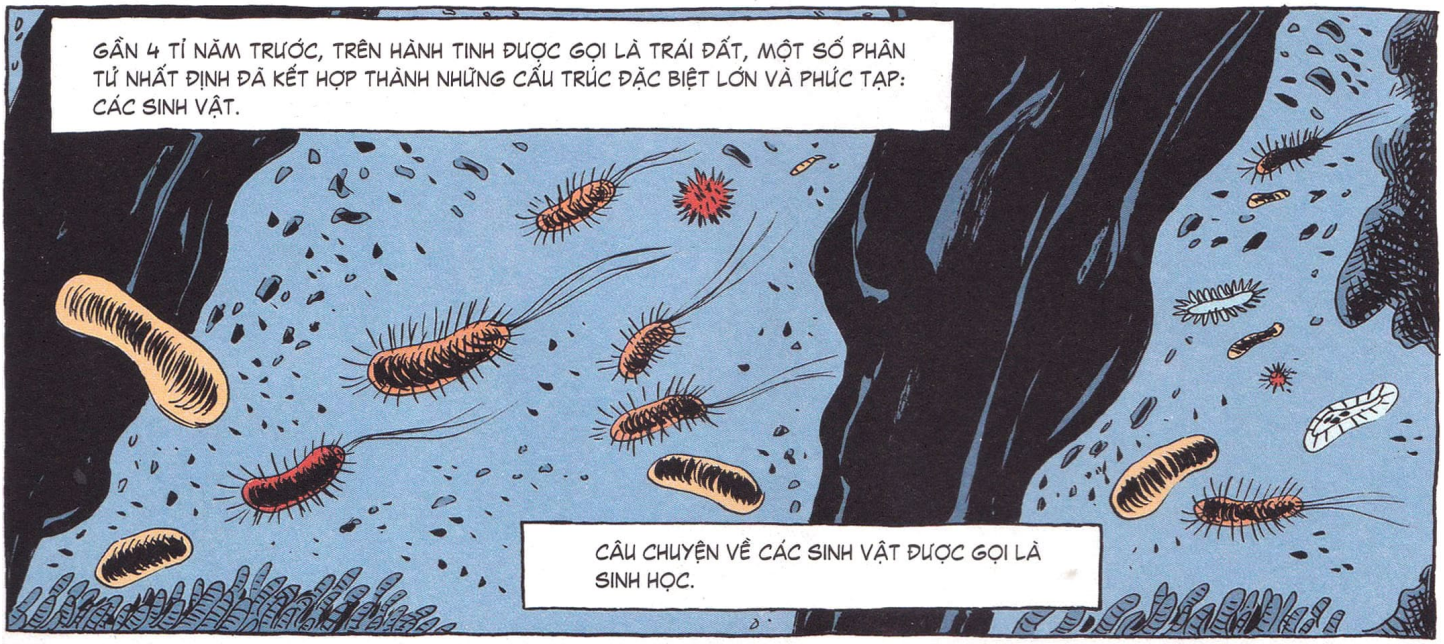

Những kẻ nổi loạn trên đồng cỏ

TRUYỆN TUỔI THƠ

KHOẢNG 14 TỈ NĂM VỀ TRƯỚC, VẬT CHẤT, NĂNG LƯỢNG, THỜI GIAN VÀ KHÔNG GIAN ĐƯỢC HÌNH THÀNH TRONG SỰ KIỆN MÀ CHÚNG TA GỌI LÀ VỤ NỔ LỚN - BIG BANG.
CÂU CHUYỆN VỀ NHỮNG ĐẶC TÍNH CƠ BẢN NÀY CỦA VŨ TRỤ ĐƯỢC GỌI LÀ VẬT LÝ.

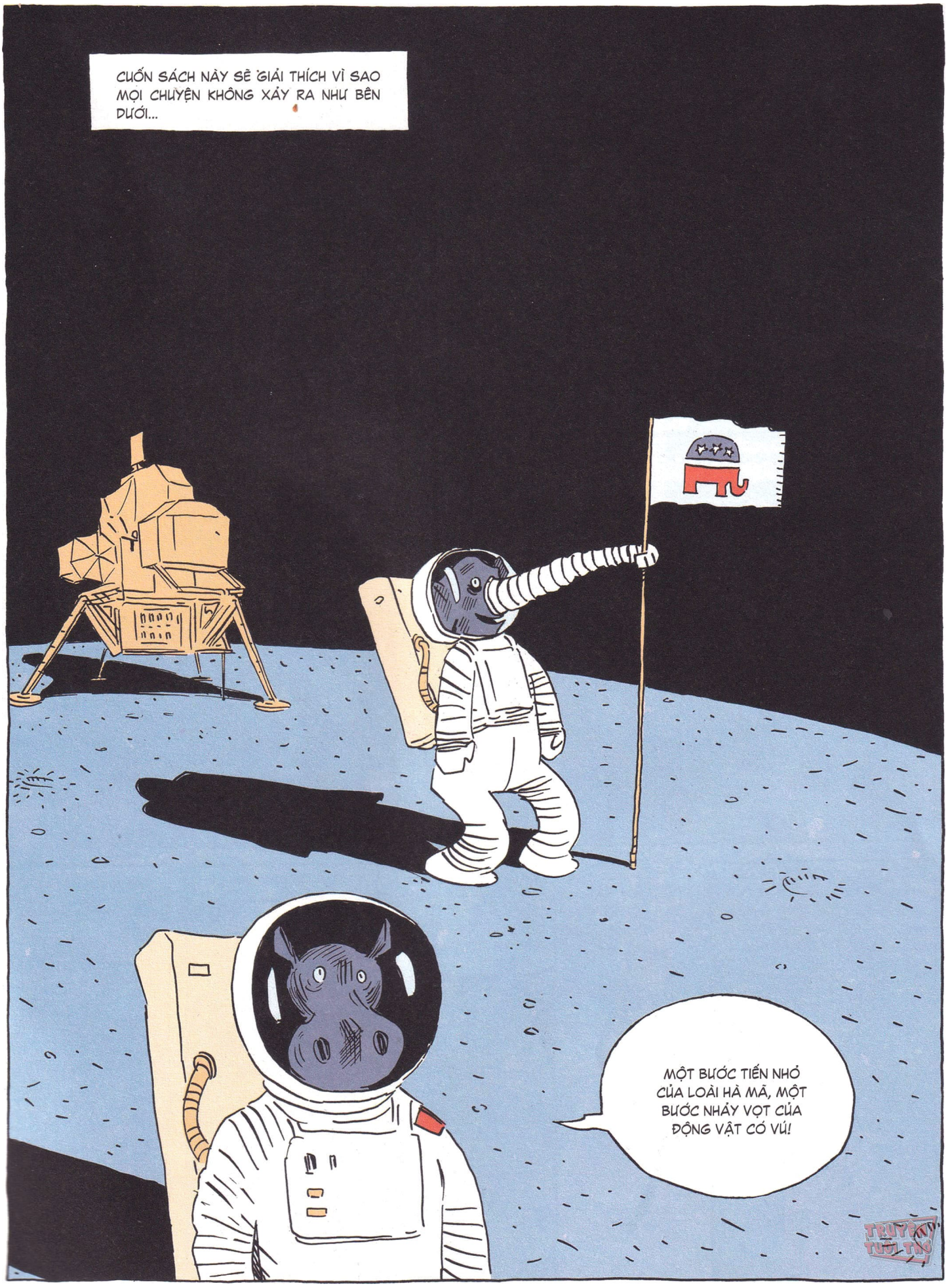

KHOẢNG 300.000 NĂM SAU KHI XUẤT HIỆN, VẬT CHẤT VÀ NĂNG LƯỢNG KẾT HỢP THÀNH NHỮNG CẤU TRÚC PHỨC TẠP ĐƯỢC GỌI LÀ CÁC NGUYÊN TỬ.
SAU ĐÓ, CÁC NGUYÊN TỬ NÀY KẾT HỢP THÀNH CÁC PHÂN TỬ.
CÂU CHUYỆN VỀ CÁC NGUYÊN TỬ, PHÂN TỬ VÀ NHỮNG TƯƠNG TÁC GIỮA CHÚNG ĐƯỢC GỌI LÀ HÓA HỌC.

GẦN 4 TỈ NĂM TRƯỚC, TRÊN HÀNH TINH ĐƯỢC GỌI LÀ TRÁI ĐẤT, MỘT SỐ PHÂN TỬ NHẤT ĐỊNH ĐÃ KẾT HỢP THÀNH NHỮNG CẤU TRÚC ĐẶC BIỆT LỚN VÀ PHỨC TẠP: CÁC SINH VẬT.
CÂU CHUYỆN VỀ CÁC SINH VẬT ĐƯỢC GỌI LÀ SINH HỌC.

SAU ĐÓ, KHOẢNG 70.000 NĂM TRƯỚC, CON NGƯỜI - MỘT DẠNG SINH VẬT ĐẶC BIỆT - BẮT ĐẦU HÌNH THÀNH NHỮNG CẤU TRÚC CÒN TINH VI HƠN: VĂN HÓA.
QUÁ TRÌNH PHÁT TRIỂN VĂN HÓA CỦA CON NGƯỜI ĐƯỢC GỌI LÀ LỊCH SỬ.

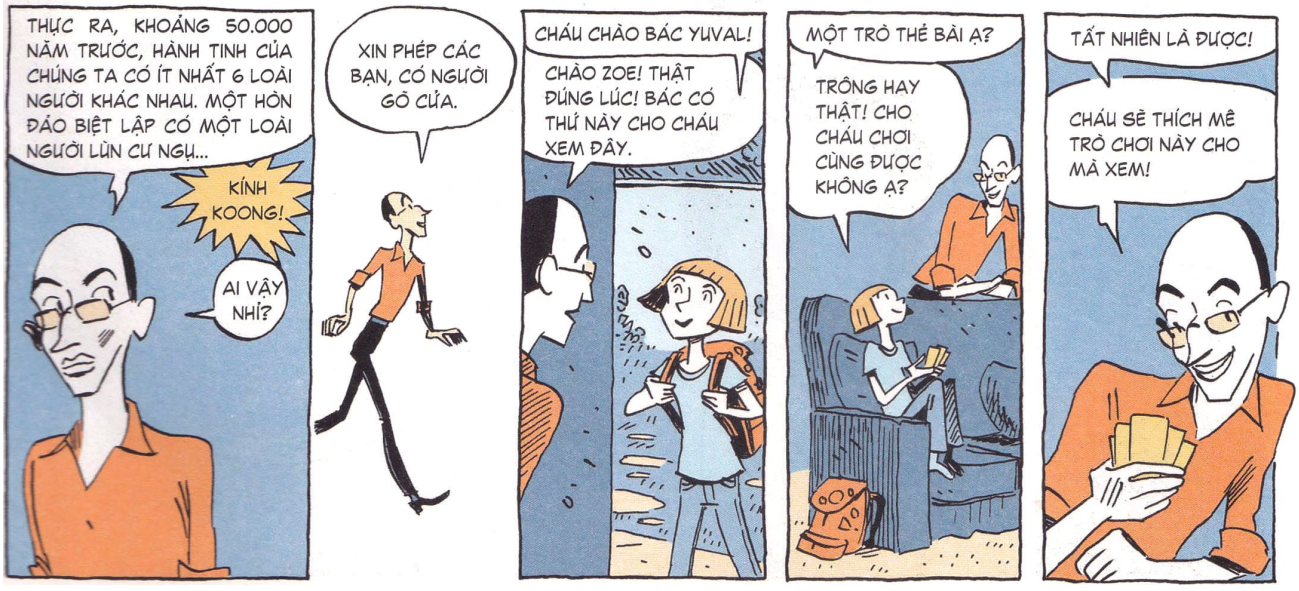

XIN LỖI, TÔI QUÊN CHƯA GIỚI THIỆU BẢN THÂN!
CHÀO CÁC BẠN, TÊN TÔI LÀ YUVAL NOAH HARARI.
TÔI LÀ MỘT SỬ GIA.
TÔI BIẾT CÁC SỬ GIA THƯỜNG KHÔNG ĐỀ CẬP TỚI VẬT LÝ, HÓA HỌC HAY SINH HỌC...
CÁC SỬ GIA THƯỜNG NÓI VỀ NHỮNG CHỦ ĐỀ NHƯ LÀ CÁCH MẠNG PHÁP.
NHƯNG LỊCH SỬ LOÀI NGƯỜI LÀ SỰ TIẾP NỐI TRỰC TIẾP TỪ VẬT LÝ...
EINSTEIN
... HÓA HỌC...
CURIE
... VÀ SINH HỌC.
DARWIN
CHÚNG TA SẼ KHÔNG THỂ HIỂU NHỮNG SỰ KIỆN LỊCH SỬ NHƯ CÁCH MẠNG PHÁP NẾU KHÔNG HIỂU ĐƯỢC LOÀI NGƯỜI ĐÃ TIẾN HÓA NHƯ THẾ NÀO.
LOÀI NGƯỜI CŨNG LÀ MỘT LOÀI ĐỘNG VẬT NÊN MỌI BIẾN ĐỘNG TRONG LỊCH SỬ ĐỀU PHẢI TUÂN THEO CÁC QUY LUẬT TRONG VẬT LÝ, HÓA HỌC VÀ SINH HỌC.
NĂNG LƯỢNG NGUYÊN TỬ
HÓA HỌC
KÍNH HIỂN VI VÀ BỘ THÍ NGHIỆM
TRUYỆN TUỔI THƠ

LOÀI NGƯỜI ĐÃ CÓ MẶT TỪ LÂU TRƯỚC KHI CÓ LỊCH SỬ. NHỮNG CON NGƯỜI ĐẦU TIÊN ĐÃ Ở VÙNG ĐÔNG PHI NÀY.
CHÂU PHI
2,5 TRIỆU NĂM TRƯỚC...
BẠN CÓ THẤY NHÓM NGƯỜI ĐẰNG KIA KHÔNG?
HỌ CHÍNH LÀ TỔ TIÊN CỦA CHÚNG TA.
HÀNH VI CỦA HỌ TRÔNG QUEN QUEN ĐÚNG KHÔNG NÀO?
TRÔNG HỌ CŨNG KHÔNG QUÁ KHÁC BIỆT SO VỚI LOÀI KHỈ ĐỘT...
... LOÀI VOI...
... HAY LOÀI CHIM.
THỰC RA, LOÀI NGƯỜI THUỞ BAN ĐẦU KHÔNG CÓ GÌ ĐẶC BIỆT CẢ. HỌ CHỈ LÀ NHỮNG ĐỘNG VẬT THÔNG THƯỜNG, TÁC ĐỘNG TỚI MÔI TRƯỜNG CHẲNG HƠN GÌ KHỈ ĐẦU CHÓ, ĐOM ĐÓM HAY SỨA. CHẲNG CÓ DẤU HIỆU NÀO CHO THẤY LOÀI NGƯỜI SẼ CHINH PHỤC VÀ BIẾN ĐỔI CẢ THẾ GIỚI TRONG TƯƠNG LAI...

CUỐN SÁCH NÀY SẼ GIẢI THÍCH VÌ SAO MỌI CHUYỆN KHÔNG XẢY RA NHƯ BÊN DƯỚI...
MỘT BƯỚC TIẾN NHỎ CỦA LOÀI HÀ MÃ, MỘT BƯỚC NHẢY VỌT CỦA ĐỘNG VẬT CÓ VÚ!

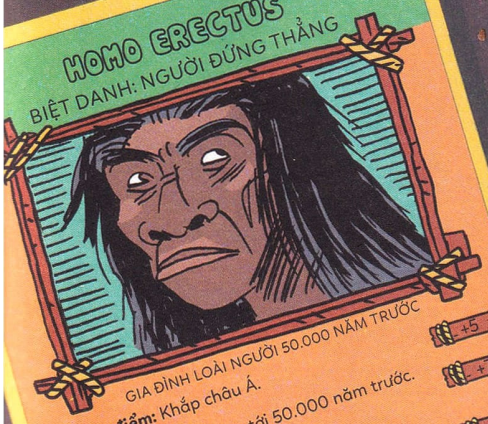

TRUYỆN TUỔI THƠ

HOMO ERECTUS

BIỆT DANH: NGƯỜI ĐỨNG THẲNG

GIA ĐÌNH LOÀI NGƯỜI 50.000 NĂM TRƯỚC

Địa điểm: Khắp châu Á. +5

Tồn tại: 2 triệu năm tới 50.000 năm trước. +7

Đặc trưng: Loài người tồn tại lâu nhất. +8

Điểm mạnh: Loài đầu tiên biết dùng lửa và tạo ra vũ khí săn bắn... +6

Điểm yếu: Hàng trăm ngàn năm chỉ dùng cùng một loại vũ khí. -2

HOMO NEANDERTHALENSIS

BIỆT DANH: NGƯỜI NEANDERTHAL

GIA ĐÌNH LOÀI NGƯỜI 50.000 NĂM TRƯỚC

Địa điểm: Châu Âu và Tây Á. +6

Tồn tại: 400.000 tới 30.000 năm trước. +3

Đặc trưng: Não rất to, rất cơ bắp. +4

Điểm mạnh: Chịu được khí hậu băng hà. Biết chăm sóc người già và người tàn tật. +6

Điểm yếu: Dở về quan hệ cộng đồng. Thường bị chế nhạo trong hoạt họa. -1

HOMO LUZONENSIS

BIỆT DANH: NGƯỜI TỪ ĐẢO LUZON

GIA ĐÌNH LOÀI NGƯỜI 50.000 NĂM TRƯỚC

Địa điểm: Luzon, Philippines. +1

Tồn tại: 700.000 tới 50.000 năm trước. +5

Đặc trưng: Thành phần "lính mới", được phát hiện vào năm 2019. +1

Điểm mạnh: Thích nghi với rừng rậm nhiệt đới. +6

Điểm yếu: Hoàn toàn không biết quan hệ cộng đồng. -2

HOMO DENISOVA

BIỆT DANH: NGƯỜI DENISOVA

GIA ĐÌNH LOÀI NGƯỜI 50.000 NĂM TRƯỚC

Địa điểm: Siberia, Đông Á. +3

Tồn tại: 300.000 tới 50.000 năm trước. +2

Đặc trưng: Loài bí ẩn. Ban đầu được nhận diện chỉ bằng một ngón tay hóa thạch. -2

Điểm mạnh: Rất hòa đồng. Sống cùng người Sapiens và người Neanderthal. +5

Điểm yếu: Hay kẹt ngón tay trong những nơi kỳ lạ. -1

HOMO SAPIENS

BIỆT DANH: NGƯỜI TINH KHÔN

GIA ĐÌNH LOÀI NGƯỜI 50.000 NĂM TRƯỚC

Địa điểm: Mọi nơi, kể cả trên Mặt Trăng. +10

Tồn tại: 300.000 năm trước tới nay. Có thể sẽ tuyệt chủng trước năm 2100. +4

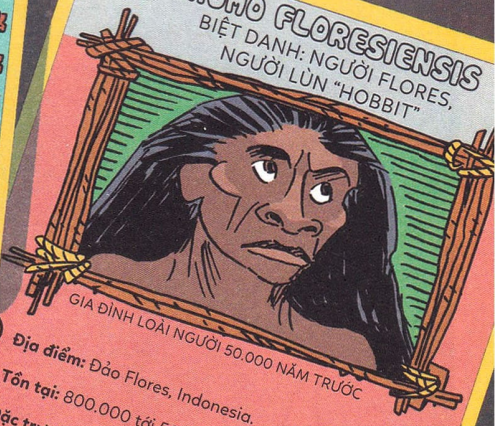
Đặc trưng: Tự nghĩ họ khôn hơn tất cả. +0

Điểm mạnh: Giỏi chế tạo công cụ, từ bàn chải đánh răng cho tới tên lửa hạt nhân xuyên lục địa. +10

Điểm yếu: Cái tôi lớn. Hay tin vào chuyện vô lý. -3

HOMO FLORESIENSIS

BIỆT DANH: NGƯỜI FLORES, NGƯỜI LÙN "HOBBIT"

GIA ĐÌNH LOÀI NGƯỜI 50.000 NĂM TRƯỚC

Địa điểm: Đảo Flores, Indonesia. +1

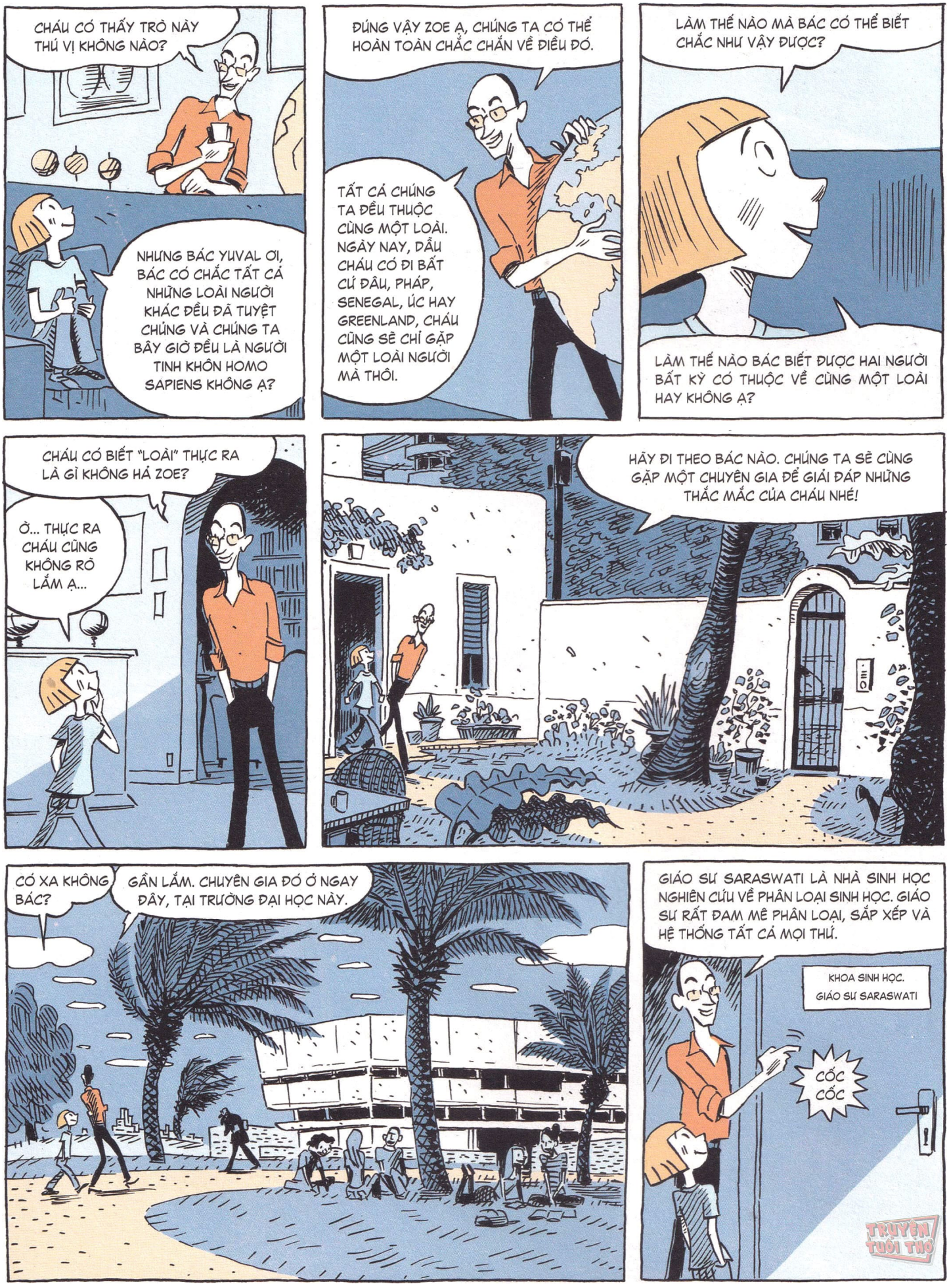
Tồn tại: 800.000 tới 50.000 năm trước. +3

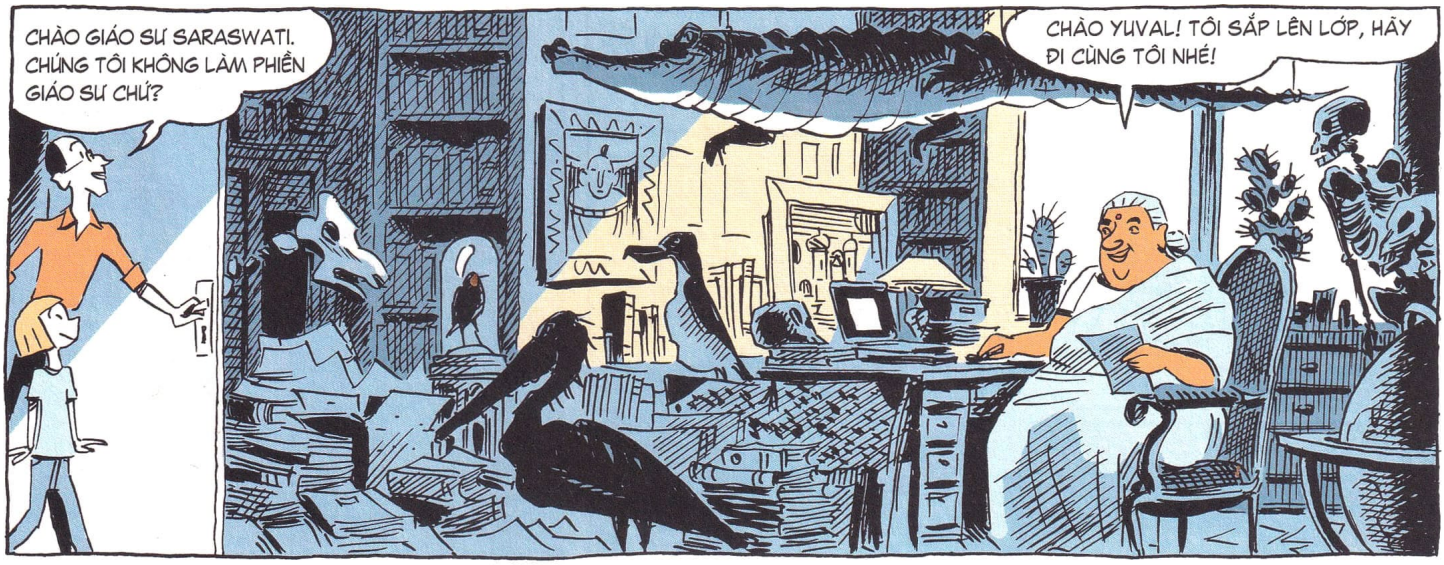
Đặc trưng: Lùn. Chỉ cao khoảng 1 mét và nặng 25 kg. +2

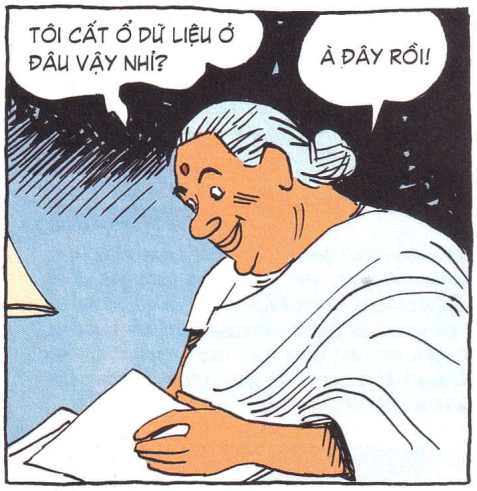
Điểm mạnh: Săn bắt voi lùn và bò sát khổng lồ. +4

Điểm yếu: Thích quanh quẩn một xó. Không bao giờ rời khỏi đảo. -1

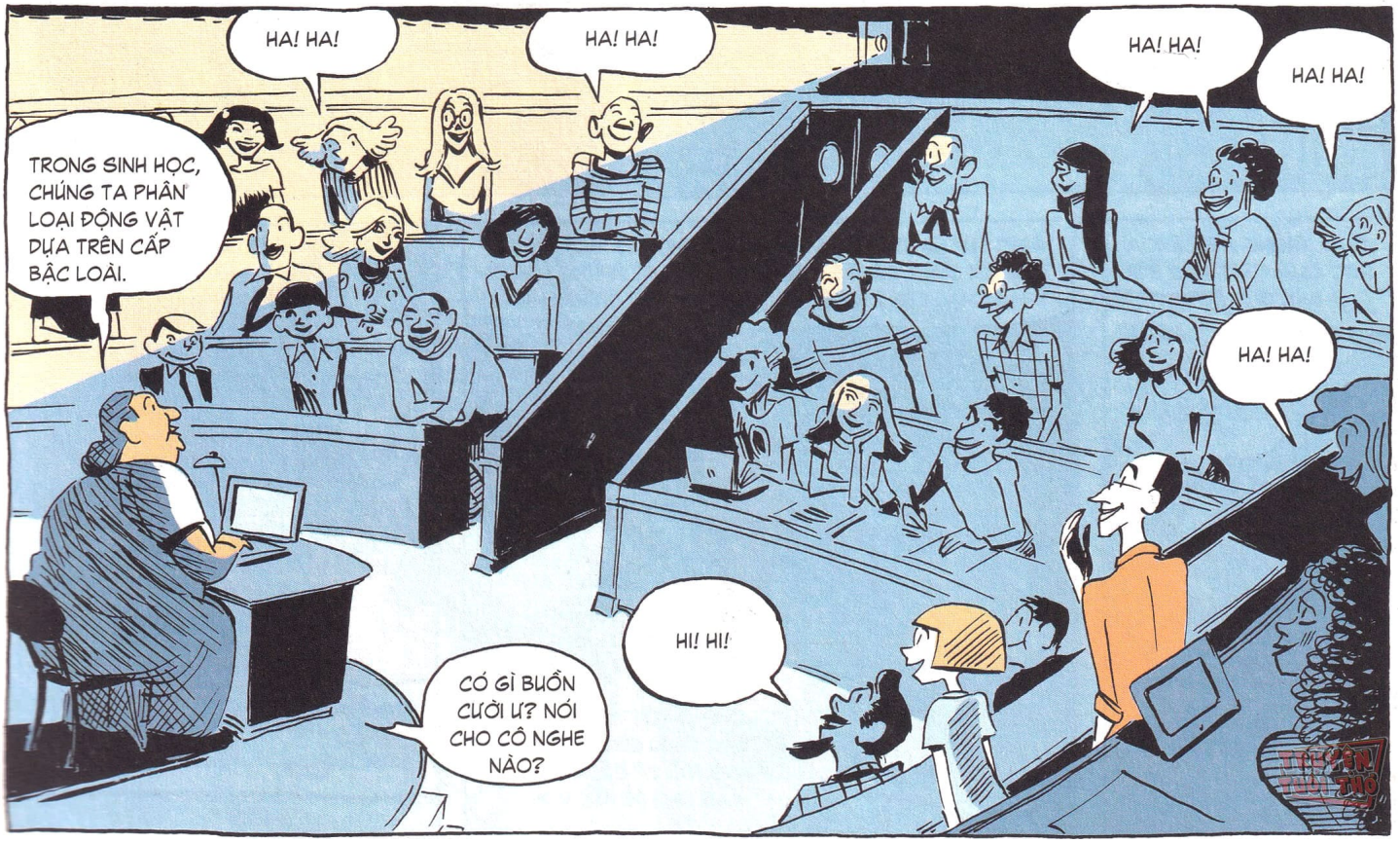
TRUYỆN TRÒI THƠ

CHÁU CÓ THẤY TRÒ NÀY THÚ VỊ KHÔNG NÀO?
NHƯNG BÁC YUVAL ƠI, BÁC CÓ CHẮC TẤT CẢ NHỮNG LOÀI NGƯỜI KHÁC ĐỀU ĐÃ TUYỆT CHỦNG VÀ CHÚNG TA BÂY GIỜ ĐỀU LÀ NGƯỜI TINH KHÔN HOMO SAPIENS KHÔNG Ạ?
ĐÚNG VẬY ZOE Ạ, CHÚNG TA CÓ THỂ HOÀN TOÀN CHẮC CHẮN VỀ ĐIỀU ĐÓ.
TẤT CẢ CHÚNG TA ĐỀU THUỘC CÙNG MỘT LOÀI. NGÀY NAY, DẪU CHÁU CÓ ĐI BẤT CỨ ĐÂU, PHÁP, SENEGAL, ÚC HAY GREENLAND, CHÁU CŨNG SẼ CHỈ GẶP MỘT LOÀI NGƯỜI MÀ THÔI.
LÀM THẾ NÀO MÀ BÁC CÓ THỂ BIẾT CHẮC NHƯ VẬY ĐƯỢC?
LÀM THẾ NÀO BÁC BIẾT ĐƯỢC HAI NGƯỜI BẤT KỲ CÓ THUỘC VỀ CÙNG MỘT LOÀI HAY KHÔNG Ạ?
CHÁU CÓ BIẾT "LOÀI" THỰC RA LÀ GÌ KHÔNG HẢ ZOE?
Ờ... THỰC RA CHÁU CŨNG KHÔNG RÕ LẮM Ạ...
HÃY ĐI THEO BÁC NÀO. CHÚNG TA SẼ CÙNG GẶP MỘT CHUYÊN GIA ĐỂ GIẢI ĐÁP NHỮNG THẮC MẮC CỦA CHÁU NHÉ!
CÓ XA KHÔNG BÁC?
GẦN LẮM. CHUYÊN GIA ĐÓ Ở NGAY ĐÂY, TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÀY.
GIÁO SƯ SARASWATI LÀ NHÀ SINH HỌC NGHIÊN CỨU VỀ PHÂN LOẠI SINH HỌC. GIÁO SƯ RẤT ĐAM MÊ PHÂN LOẠI, SẮP XẾP VÀ HỆ THỐNG TẤT CẢ MỌI THỨ.
KHOA SINH HỌC.
GIÁO SƯ SARASWATI
CỐC CỐC
TRUYỆN TUỔI THƠ

CHÀO GIÁO SƯ SARASWATI. CHÚNG TÔI KHÔNG LÀM PHIỀN GIÁO SƯ CHỨ?
CHÀO YUVAL! TÔI SẮP LÊN LỚP, HÃY ĐI CÙNG TÔI NHÉ!

TÔI CẤT Ổ DỮ LIỆU Ở ĐÂU VẬY NHỈ?
À ĐÂY RỒI!

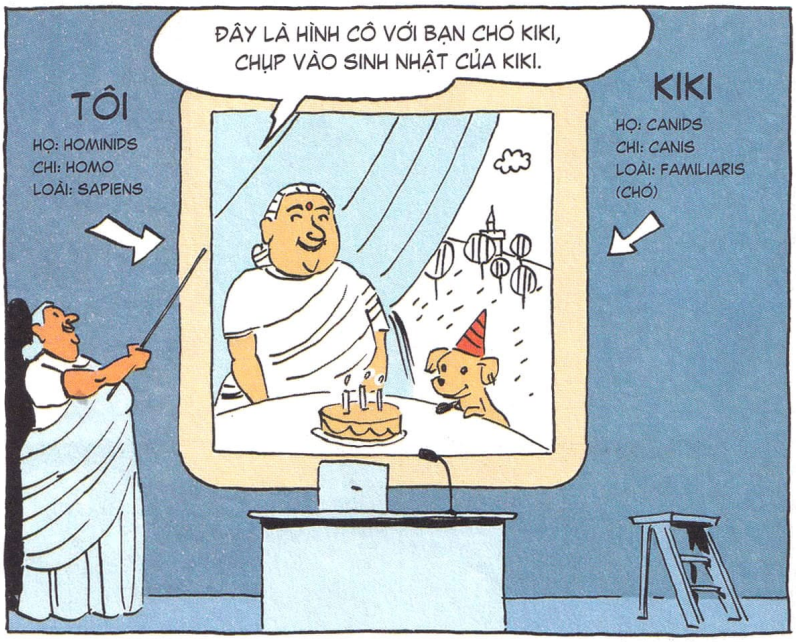

ĐÂY LÀ LỚP HỌC GÌ VẬY BÁC YUVAL ƠI?
MỘT LỚP HỌC VỀ PHÂN LOẠI ĐỘNG VẬT, THỨ MÀ BÁC CHÁU TA ĐANG TÌM KIẾM...
LINNE
LAMARCK
CUVIER
DARWIN

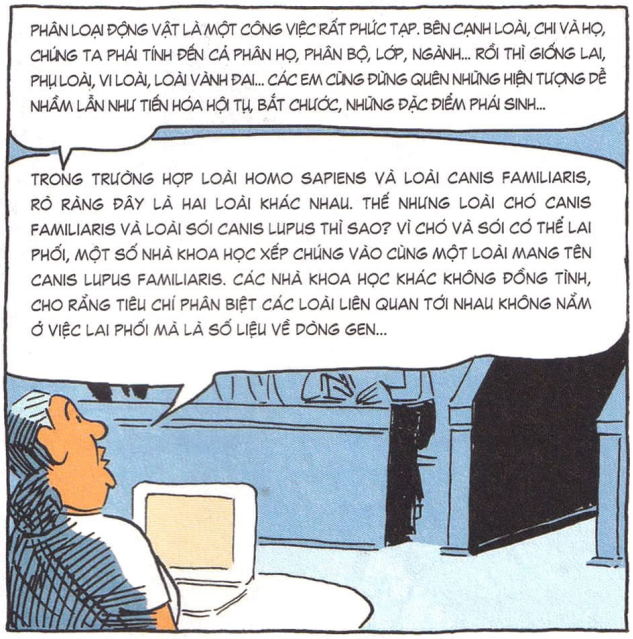

HA! HA!
HA! HA!
HA! HA!
HA! HA!
TRONG SINH HỌC, CHÚNG TA PHÂN LOẠI ĐỘNG VẬT DỰA TRÊN CẤP BẬC LOÀI.
HA! HA!
HI! HI!
CÓ GÌ BUỒN CƯỜI Ư? NÓI CHO CÔ NGHE NÀO?

CHÀ, CÔ CHIẾU NHẦM HÌNH RỒI!

RÕ RÀNG CÔ ĐÃ KIỂM TRA RỒI MÀ NHỈ... HÌNH CHỤP KỲ NGHỈ HÈ CỦA CÔ LẼ RA KHÔNG NẰM TRONG NÀY...
ÔI CHÀ! HÌNH TRONG NÀY BỊ LẪN LỘN HẾT RỒI!

KHÔNG SAO. THỰC RA TẤM HÌNH NÀY RẤT HỮU ÍCH.
CHÚ Ý NÀY, HÃY XEM MẤY DÒNG MÀ CÔ VIẾT TRÊN BẢNG NHÉ.

ĐÂY LÀ HÌNH CÔ VỚI BẠN CHÓ KIKI, CHỤP VÀO SINH NHẬT CỦA KIKI.
TÔI
HỌ: HOMINIDS
CHI: HOMO
LOÀI: SAPIENS
KIKI
HỌ: CANIDS
CHI: CANIS
LOÀI: FAMILIARIS (CHÓ)

PHÂN LOẠI ĐỘNG VẬT LÀ MỘT CÔNG VIỆC RẤT PHỨC TẠP. BÊN CẠNH LOÀI, CHI VÀ HỌ, CHÚNG TA PHẢI TÍNH ĐẾN CẢ PHÂN HỌ, PHÂN BỘ, LỚP, NGÀNH... RỒI THÌ GIỐNG LAI, PHỤ LOÀI, VI LOÀI, LOÀI VÀNH ĐAI... CÁC EM CŨNG ĐỪNG QUÊN NHỮNG HIỆN TƯỢNG DỄ NHẦM LẪN NHƯ TIẾN HÓA HỘI TỤ, BẮT CHƯỚC, NHỮNG ĐẶC ĐIỂM PHÁI SINH...
TRONG TRƯỜNG HỢP LOÀI HOMO SAPIENS VÀ LOÀI CANIS FAMILIARIS, RÕ RÀNG ĐÂY LÀ HAI LOÀI KHÁC NHAU. THẾ NHƯNG LOÀI CHÓ CANIS FAMILIARIS VÀ LOÀI SÓI CANIS LUPUS THÌ SAO? VÌ CHÓ VÀ SÓI CÓ THỂ LAI PHỐI, MỘT SỐ NHÀ KHOA HỌC XẾP CHÚNG VÀO CÙNG MỘT LOÀI MANG TÊN CANIS LUPUS FAMILIARIS. CÁC NHÀ KHOA HỌC KHÁC KHÔNG ĐỒNG TÌNH, CHO RẰNG TIÊU CHÍ PHÂN BIỆT CÁC LOÀI LIÊN QUAN TỚI NHAU KHÔNG NẰM Ở VIỆC LAI PHỐI MÀ LÀ SỐ LIỆU VỀ DÒNG GEN...

CHÁU KHÔNG HIỂU. KHOA HỌC QUẢ THẬT RẮC RỐI QUÁ BÁC ƠI...
ĐÚNG VẬY! BÁC CŨNG CHẲNG HIỂU HẾT NỮA...

GIÁO SƯ LÀM ƠN DIỄN GIẢI ĐƠN GIẢN HƠN ĐỂ MỘT SỬ GIA NHƯ TÔI CŨNG CÓ THỂ HIỂU ĐƯỢC KHÔNG? NHỮNG NGƯỜI KHÁC CHẮC CŨNG NGHĨ VẬY, NHƯ CHÁU TÔI CHẲNG HẠN...
Ồ, THỨ LỖI CHO TÔI! TÔI QUÊN MẤT HAI BÁC CHÁU CŨNG ĐANG NGHE GIẢNG. TÔI SẼ CỐ GẮNG DIỄN ĐẠT SAO CHO DỄ HIỂU HƠN.

GIỜ THÌ CHÚNG TA CÓ THỂ HIỂU BÀI RỒI ĐÂY!

NHƯ TÔI ĐÃ NÓI... CHÚNG TA ĐỀU LÀ ĐỘNG VẬT CÓ VÚ, AI CŨNG THẤY TÔI VÀ KIKI KHÔNG CÓ NHIỀU ĐẶC ĐIỂM CHUNG.

CHÚNG TÔI KHÔNG THUỘC CÙNG MỘT LOÀI, THẬM CHÍ KHÔNG THUỘC CÙNG MỘT HỌ!

MẶT KHÁC, CON LỪA VÀ CON NGỰA NÀY CÓ RẤT NHIỀU ĐẶC ĐIỂM CHUNG. TRÊN THỰC TẾ, CHÚNG CÓ CHUNG MỘT TỔ TIÊN GẦN ĐÂY: HIPPIDION.

HIPPIDION

LỪA

NGỰA

ĐỘNG VẬT THUỘC CÙNG MỘT LOÀI CÓ XU HƯỚNG GIAO PHỐI TỰ NHIÊN VÀ SINH RA CON CÁI CÓ KHẢ NĂNG SINH SẢN (HỮU THỤ). NHƯNG CON NGỰA CÁI VÀ CON LỪA NÀY DƯỜNG NHƯ KHÔNG DÀNH CHO NHAU...

CHÚNG SẼ GIAO PHỐI NẾU CHÚNG TA TÁC ĐỘNG VÀO CHÚNG, NHƯNG CHÚNG SẼ SINH RA NHỮNG CON LA KHÔNG THỂ SINH SẢN (BẤT THỤ).

LA: KẾT QUẢ CỦA VIỆC GIAO PHỐI MỘT CON LỪA ĐỰC VỚI MỘT CON NGỰA CÁI.

LA HINNY: KẾT QUẢ CỦA VIỆC GIAO PHỐI MỘT CON NGỰA ĐỰC VỚI MỘT CON LỪA CÁI.

ĐIỀU NÀY CÓ NGHĨA LÀ ĐỘT BIẾN GEN CỦA LỪA KHÔNG THỂ TRUYỀN SANG NGỰA HOẶC NGƯỢC LẠI. VÌ VẬY HAI ĐỘNG VẬT NÀY ĐƯỢC COI LÀ HAI LOÀI RIÊNG BIỆT, ĐI THEO NHỮNG CON ĐƯỜNG TIẾN HÓA KHÁC NHAU. KHI CÓ NHIỀU ĐỘT BIẾN XẢY RA, CHÚNG SẼ NGÀY CÀNG KHÁC NHAU.

À! LẠI LÀ KIKI - MỘT NHẦM LẪN KHÁC... NHƯNG ĐÓ LÀ NHỮNG GÌ CHÚNG TA CẦN!

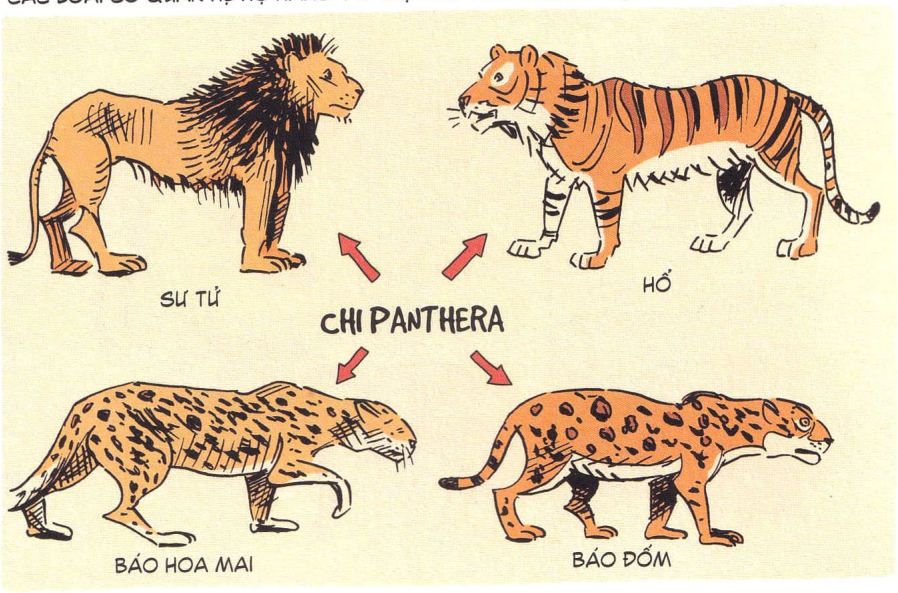
HÃY XEM KIKI VÀ CHÚ CHÓ BULL NÀY TRÔNG KHÁC NHAU NHƯ THẾ NÀO. SONG CHÚNG ĐỀU LÀ THÀNH VIÊN CỦA CÙNG MỘT LOÀI VÀ CÓ CHUNG NGUỒN GEN.

TRUYỆN TUỔI THƠ

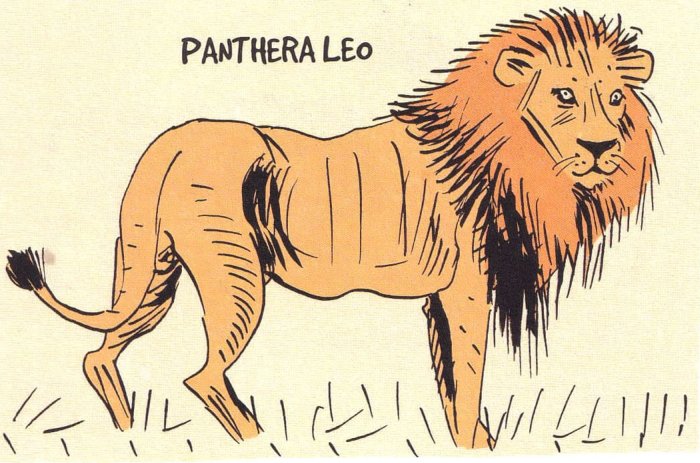
CHÚNG SẼ VUI VẺ GIAO PHỐI VÀ CON CỦA CHÚNG SẼ LỚN LÊN ĐỂ KẾT ĐÔI VỚI NHỮNG CON CHÓ KHÁC VÀ CÓ NHỮNG ĐỨA CON CỦA RIÊNG CHÚNG.

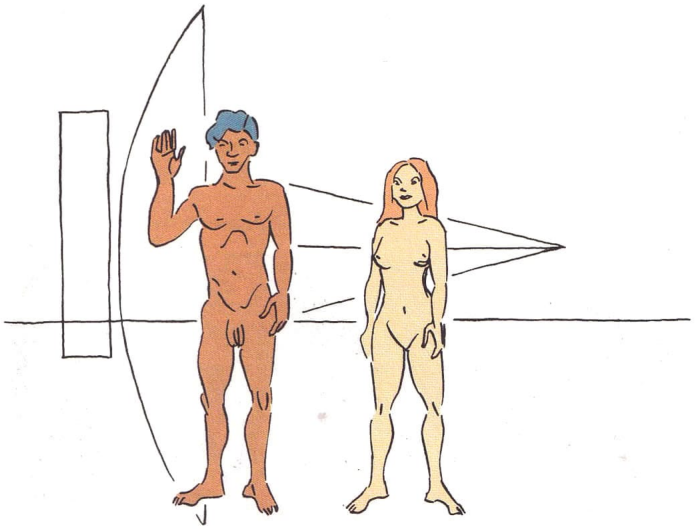
CÁC LOÀI CÓ QUAN HỆ HỌ HÀNG VỚI MỘT TỔ TIÊN CHUNG ĐƯỢC NHÓM LẠI THÀNH "CHI".

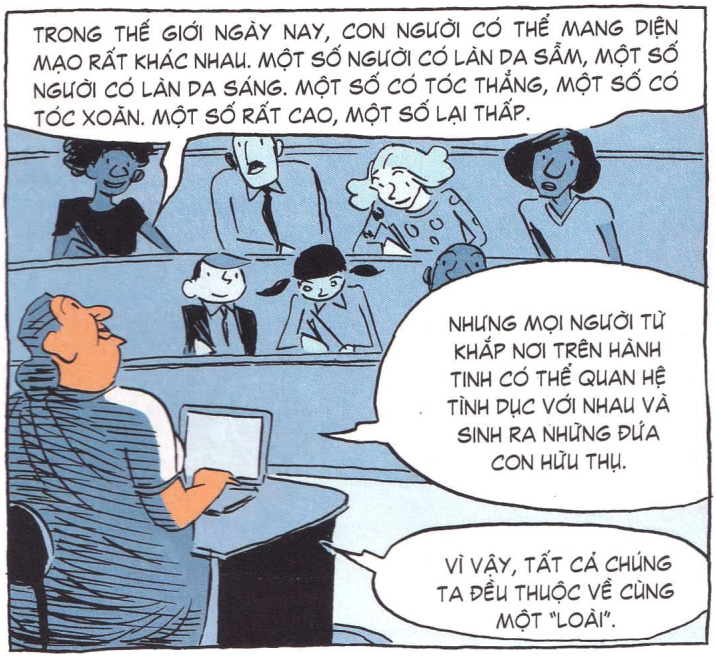
CÁC NHÀ SINH HỌC ĐẶT TÊN NHỮNG SINH VẬT BẰNG TÊN LATIN GỒM HAI PHẦN, ĐẦU TIÊN LÀ CHI SAU ĐÓ LÀ LOÀI. VÍ DỤ, SƯ TỬ ĐƯỢC GỌI LÀ "PANTHERA LEO", NGHĨA LÀ LOÀI "LEO" THUỘC CHI "PANTHERA".

TẤT CẢ MỌI NGƯỜI TRÊN GIẢNG ĐƯỜNG NÀY ĐỀU LÀ HOMO SAPIENS: CHÚNG TA THUỘC CHI "HOMO", NGHĨA LÀ CON NGƯỜI, VÀ LOÀI "SAPIENS," NGHĨA LÀ TINH KHÔN.

TRONG THẾ GIỚI NGÀY NAY, CON NGƯỜI CÓ THỂ MANG DIỆN MẠO RẤT KHÁC NHAU. MỘT SỐ NGƯỜI CÓ LÀN DA SẪM, MỘT SỐ NGƯỜI CÓ LÀN DA SÁNG. MỘT SỐ CÓ TÓC THẲNG, MỘT SỐ CÓ TÓC XOĂN. MỘT SỐ RẤT CAO, MỘT SỐ LẠI THẤP.

TẤT CẢ NHỮNG NÉT KHÁC BIỆT DƯỜNG NHƯ RẤT QUAN TRỌNG NGÀY NAY - TIẾNG PHÁP VÀ TIẾNG ĐỨC, KI-TÔ GIÁO VÀ HỒI GIÁO, DA ĐEN VÀ DA TRẮNG - ĐỀU MỚI ĐƯỢC SÁNG TẠO VÀ CHÚNG KHÔNG CÓ NHIỀU ẢNH HƯỞNG ĐẾN SỰ TIẾN HÓA CỦA LOÀI NGƯỜI.

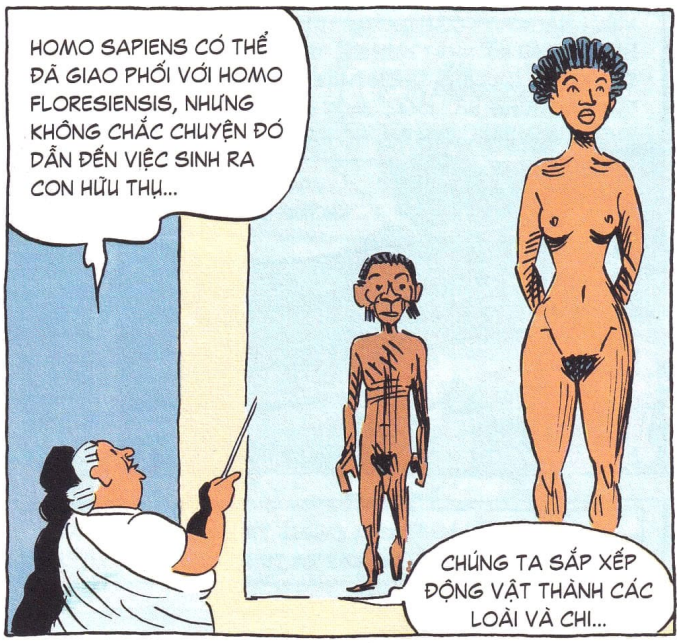

NGÀY NAY, MỘT NGƯỜI ĐÀN ÔNG ĐỨC THEO ĐẠO KI-TÔ DA TRẮNG CÓ THỂ CÓ QUAN HỆ TÌNH DỤC VỚI MỘT PHỤ NỮ PHÁP THEO ĐẠO HỒI DA ĐEN VÀ CÓ NHỮNG ĐỨA CON SẼ DI TRUYỀN SỰ KẾT HỢP MÃ GEN CỦA HỌ CHO CÁC THẾ HỆ SAU.

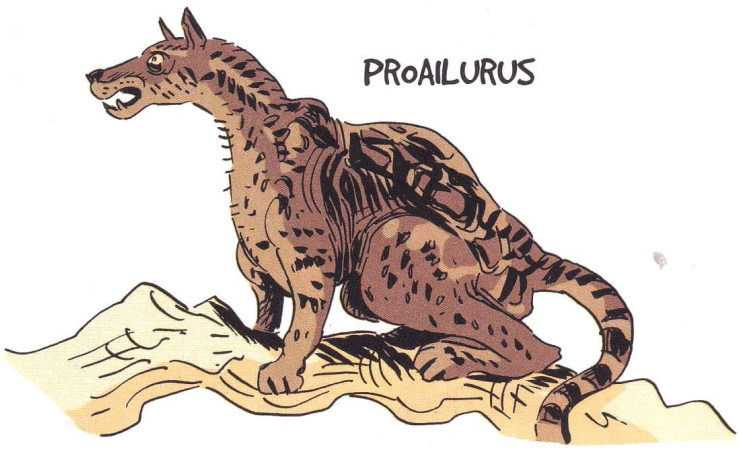
CHÚNG TA HIỆN LÀ LOÀI DUY NHẤT CÒN LẠI CỦA CHI HOMO. NHƯNG TỪNG CÓ NHIỀU LOÀI KHÁC, NHƯ NGƯỜI LÙN HOMO FLORESIENSIS. TÊN CỦA HỌ CÓ NGHĨA LÀ "NGƯỜI TỪ ĐẢO FLORES."

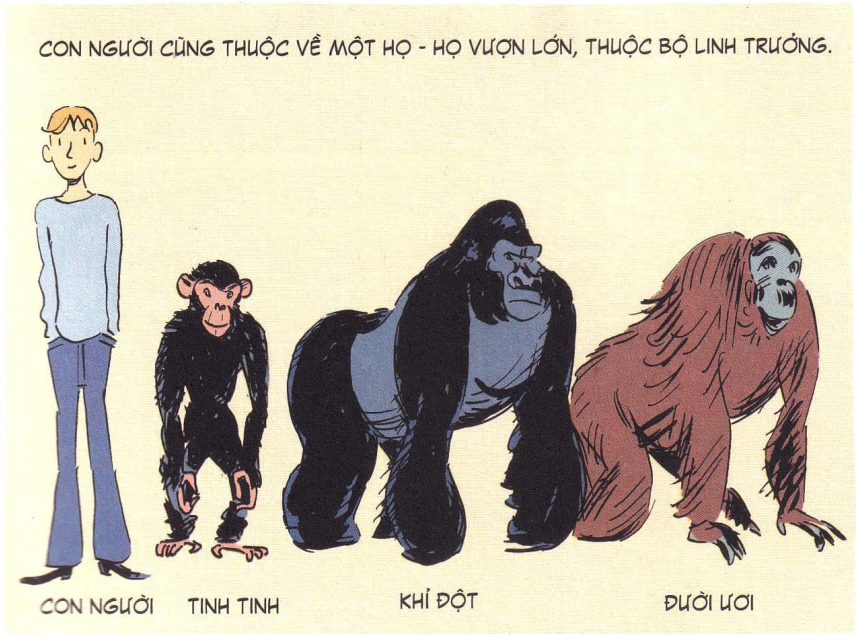

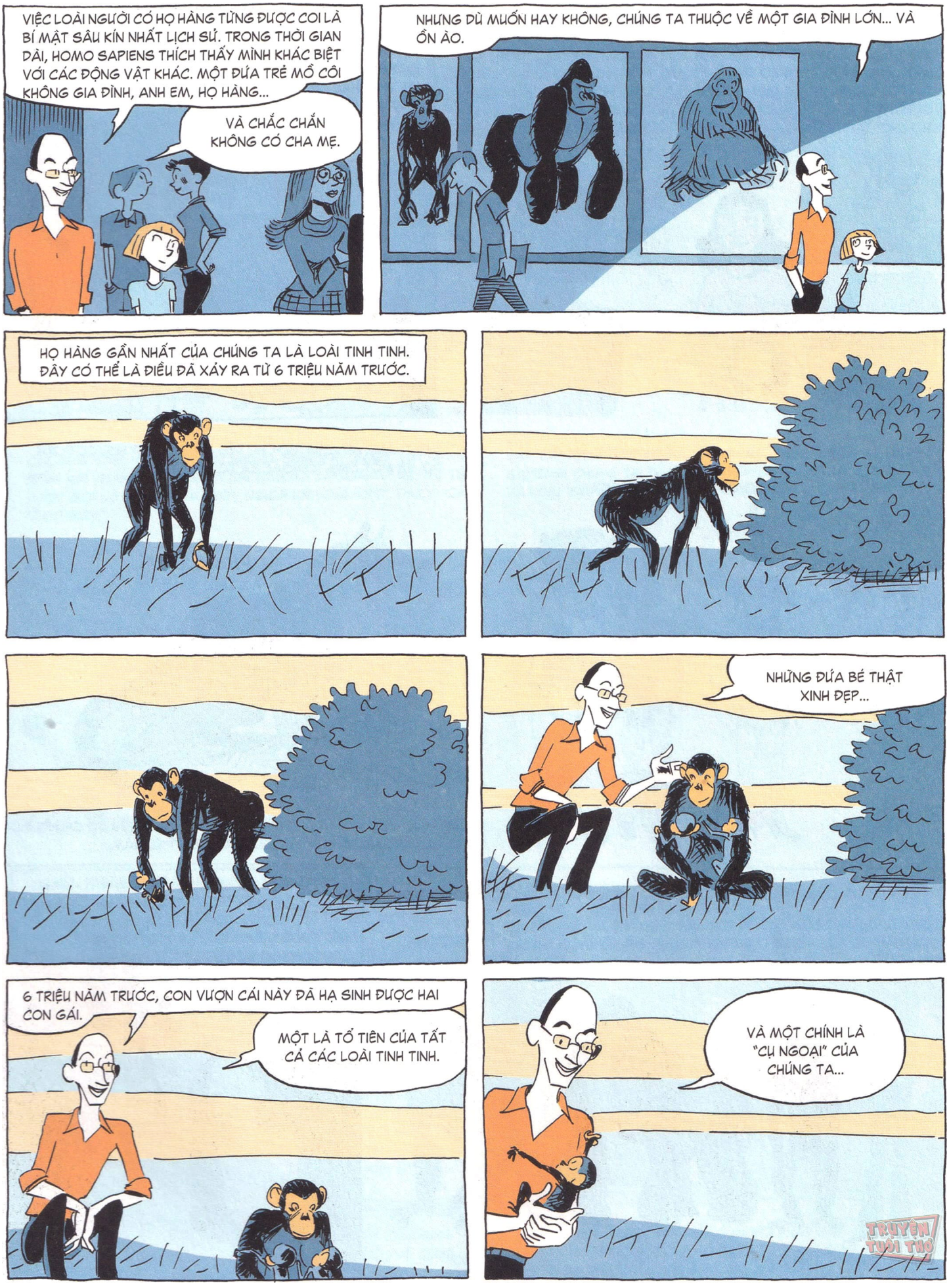
MỌI THÀNH VIÊN CỦA MỘT HỌ ĐỀU CÓ THỂ TRUY NGƯỢC DÒNG DÕI VỀ MỘT ÔNG TỔ HOẶC BÀ TỔ NÀO ĐÓ.

CHẲNG HẠN, MÈO NHÀ NHỎ BÉ VÀ SƯ TỬ KHỔNG LỒ ĐỀU CÓ CHUNG MỘT TỔ TIÊN LÀ PROAILURUS, SỐNG CÁCH ĐÂY 25 TRIỆU NĂM.

VIỆC LOÀI NGƯỜI CÓ HỌ HÀNG TỪNG ĐƯỢC COI LÀ BÍ MẬT SÂU KÍN NHẤT LỊCH SỬ. TRONG THỜI GIAN DÀI, HOMO SAPIENS THÍCH THẤY MÌNH KHÁC BIỆT VỚI CÁC ĐỘNG VẬT KHÁC. MỘT ĐỨA TRẺ MỒ CÔI KHÔNG GIA ĐÌNH, ANH EM, HỌ HÀNG...
VÀ CHẮC CHẮN KHÔNG CÓ CHA MẸ.
NHƯNG DÙ MUỐN HAY KHÔNG, CHÚNG TA THUỘC VỀ MỘT GIA ĐÌNH LỚN... VÀ ỒN ÀO.
HỌ HÀNG GẦN NHẤT CỦA CHÚNG TA LÀ LOÀI TINH TINH. ĐÂY CÓ THỂ LÀ ĐIỀU ĐÃ XẢY RA TỪ 6 TRIỆU NĂM TRƯỚC.
NHỮNG ĐỨA BÉ THẬT XINH ĐẸP...
6 TRIỆU NĂM TRƯỚC, CON VƯỢN CÁI NÀY ĐÃ HẠ SINH ĐƯỢC HAI CON GÁI.
MỘT LÀ TỔ TIÊN CỦA TẤT CẢ CÁC LOÀI TINH TINH.
VÀ MỘT CHÍNH LÀ "CỤ NGOẠI" CỦA CHÚNG TA...

PHẦN 6

TRƯỚC ĐÂY, TRONG

PHẦN 1

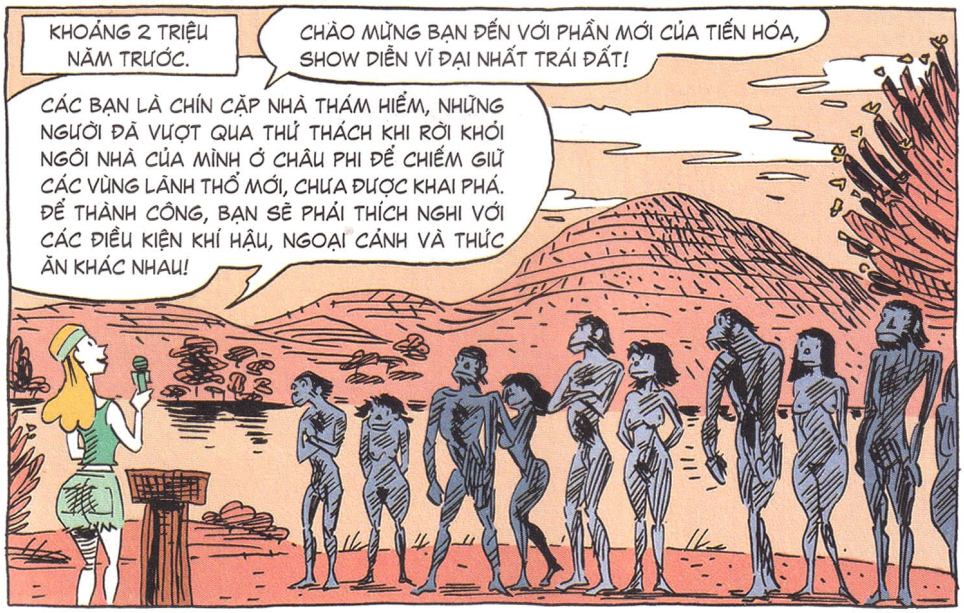
CÁC SINH VẬT ĐA BÀO LẦN ĐẦU TIÊN CÓ GIỚI TÍNH!

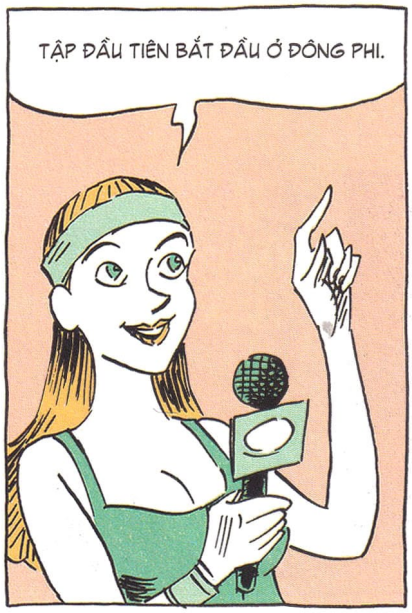
TRƯỚC ĐÂY, TRONG

PHẦN 3

SỰ TUYỆT CHỦNG CỦA LOÀI KHỦNG LONG!

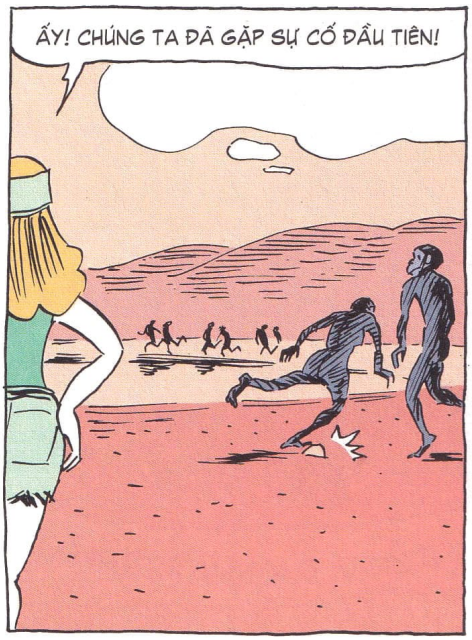

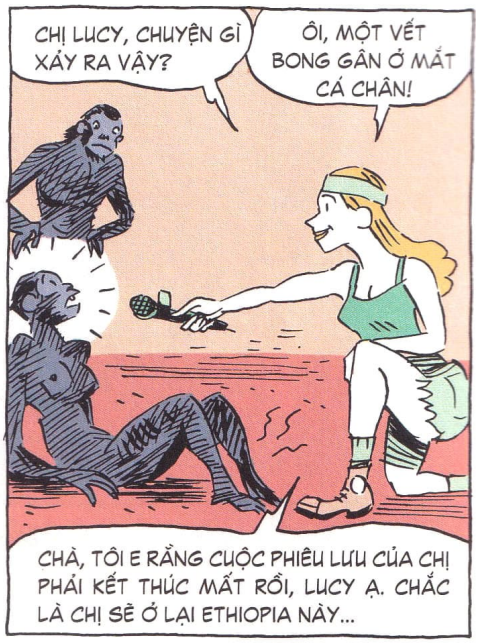

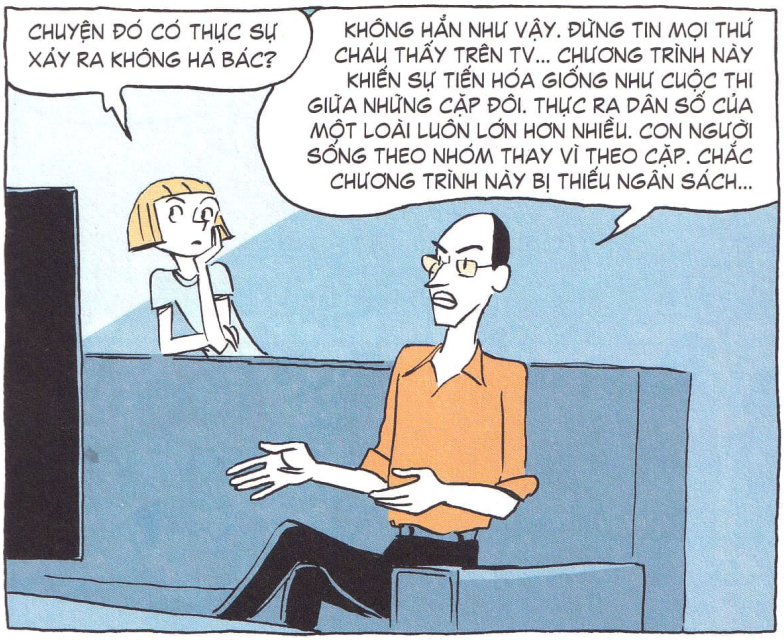

TRUYỆN TUỔI THƠ

AI SẼ CHIẾN THẮNG TRONG

PHẦN 6

CỦA

TIẾN HÓA

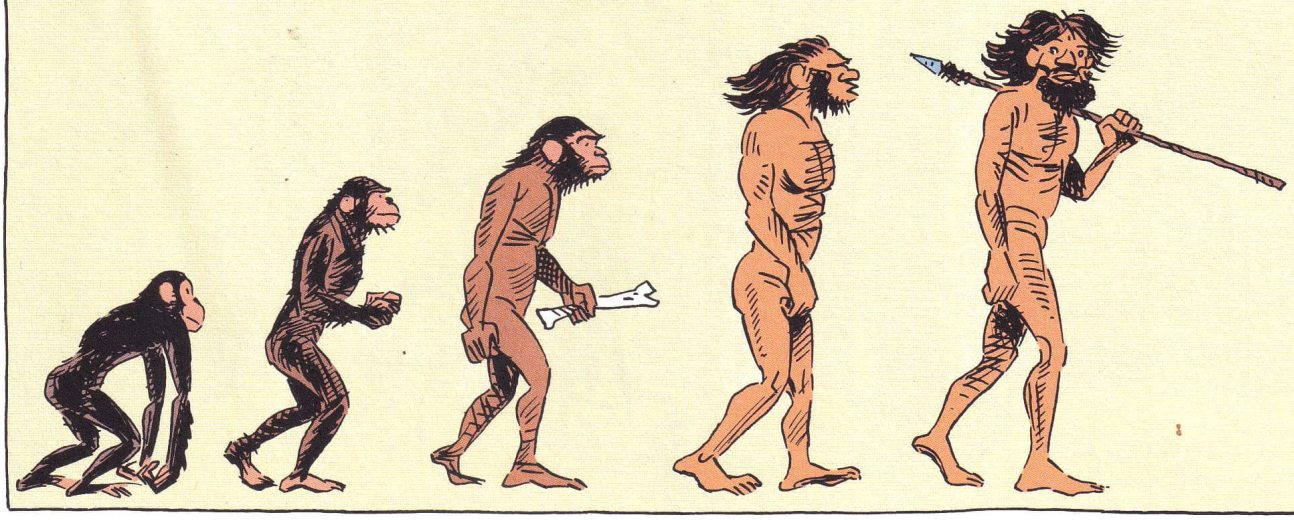
SHOW DIỄN VĨ ĐẠI NHẤT TRÁI ĐẤT!

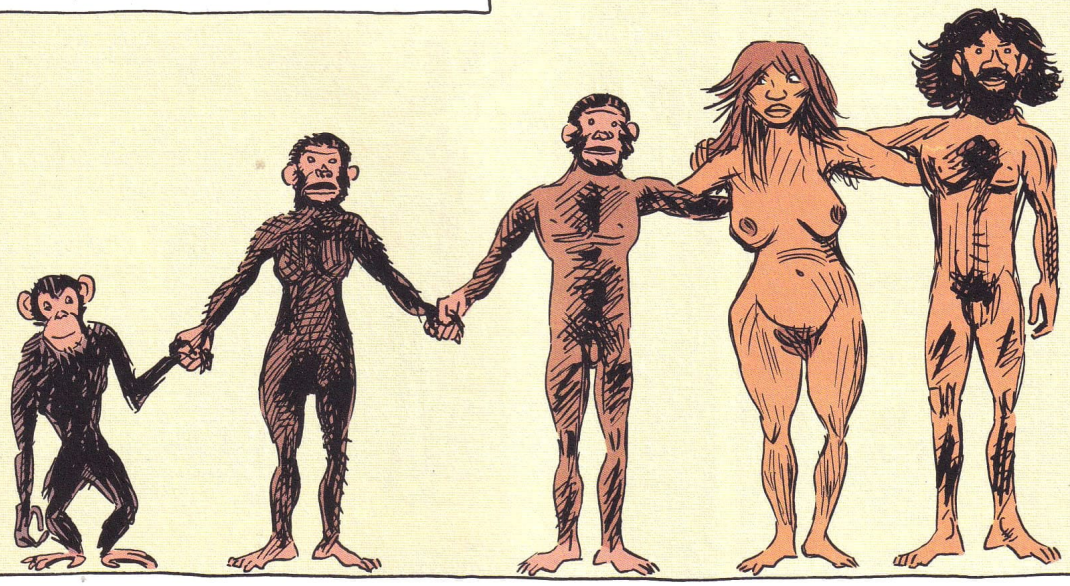

TRUYỆN TUỔI THƠ

BỨC ẢNH NỔI TIẾNG NÀY THẬT DỄ GÂY HIỂU LẦM! NẾU NHÌN VÀO ĐÓ TRÔNG NHƯ THỂ KHÔNG CÓ NHIỀU HƠN MỘT LOÀI NGƯỜI TRÊN TRÁI ĐẤT CÙNG TỒN TẠI VÀO MỘT THỜI ĐIỂM!

ĐIỀU NÀY SẼ GẦN VỚI SỰ THẬT HƠN.

VẬY SAO NGÀY NAY CHỈ TỒN TẠI MỘT LOÀI NGƯỜI DUY NHẤT MÀ THÔI?

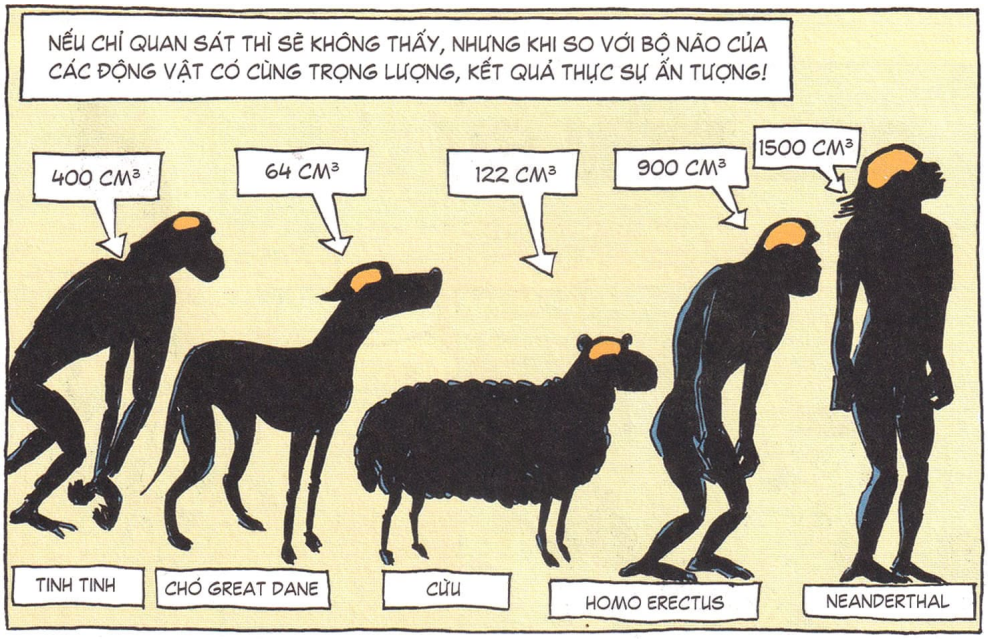
THẬT KỲ LẠ... THẬM CHÍ THẬT ĐÁNG NGỜ. LOÀI SAPIENS CHÚNG TA CHẲNG MẢY MAY BẬN TÂM KHI LÀ LOÀI NGƯỜI DUY NHẤT...

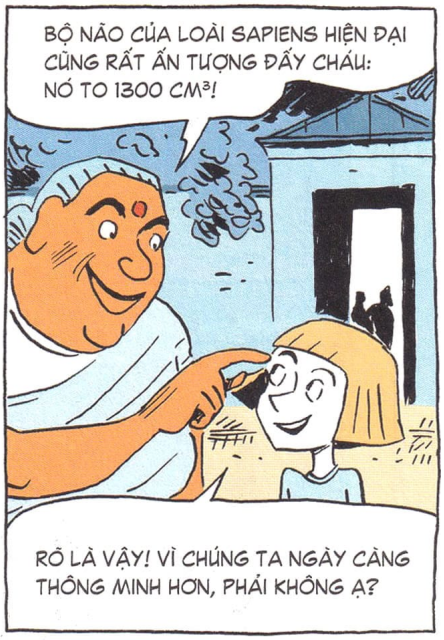

CÓ THỂ CHÚNG TA CÓ NHỮNG LÝ DO CHÍNH ĐÁNG ĐỂ KÌM NÉN NHỮNG KÝ ỨC VỀ HỌ HÀNG CỦA MÌNH.

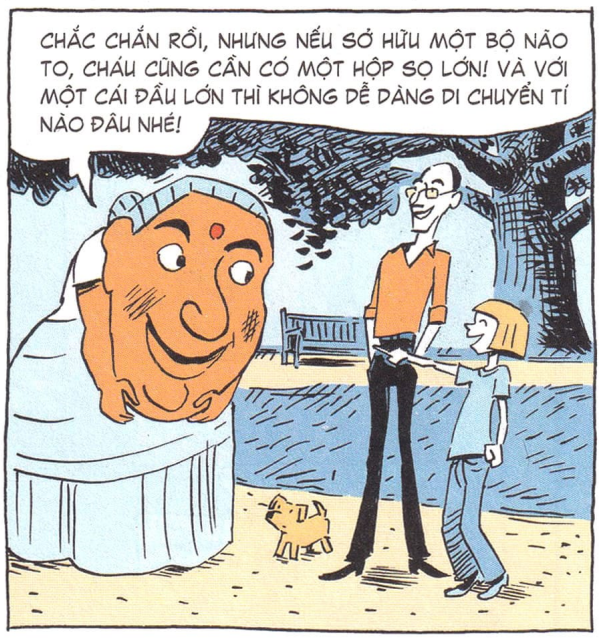
TRUYỆN TUỔI THƠ

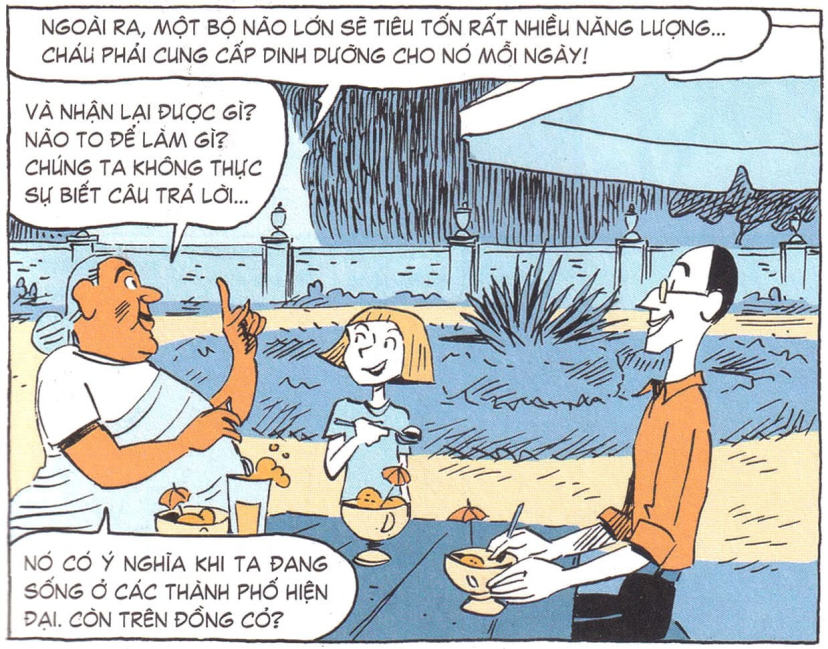

NGHĨA TRANG CỦA TRIỀU ĐẠI LOÀI NGƯỜI
HOMO ERECTUS - 2 TRIỆU - 50.000
HOMO DENISOVENSIS - 300.000 - 50.000
HOMO FLORESIENSIS - 800.000 - 50.000
HỌ ĐỀU LÀ THÀNH VIÊN GIA ĐÌNH CHÚNG TA Ạ?
ĐÚNG VẬY, TẤT CẢ ĐỀU LÀ CON NGƯỜI...
HOMO NEANDERTHALENSIS - 400.000 - 30.000
KHI NÓI "LOÀI NGƯỜI" NGÀY NAY, CHÚNG TA CHỈ MUỐN NÓI ĐẾN LOÀI HOMO SAPIENS. BỞI VÌ CHÚNG TA KHÔNG NHỚ VỀ CÁC LOÀI NGƯỜI KHÁC. SẼ CHÍNH XÁC HƠN NẾU GỌI CHÚNG TA LÀ LOÀI "SAPIENS".
CÁC LOÀI NGƯỜI KHÁC NHAU SẼ CÓ SỰ PHÂN BIỆT VỚI NHAU. MỘT SỐ RẤT CAO LỚN, MỘT SỐ KHÁC THÌ NHỎ BÉ. TUY NHIÊN, HỌ CŨNG CÓ MỘT SỐ ĐẶC ĐIỂM CHUNG. TRONG ĐÓ NỔI BẬT LÀ BỘ NÃO CỦA HỌ - TẤT CẢ LOÀI NGƯỜI ĐỀU CÓ MỘT BỘ NÃO VỚI KÍCH THƯỚC CỰC KỲ LỚN.
THẬT Ạ?
TRUYỆN TUỔI THƠ

NẾU CHỈ QUAN SÁT THÌ SẼ KHÔNG THẤY, NHƯNG KHI SO VỚI BỘ NÃO CỦA CÁC ĐỘNG VẬT CÓ CÙNG TRỌNG LƯỢNG, KẾT QUẢ THỰC SỰ ẤN TƯỢNG!
400 CM³
64 CM³
122 CM³
900 CM³
1500 CM³
TINH TINH
CHÓ GREAT DANE
CỪU
HOMO ERECTUS
NEANDERTHAL

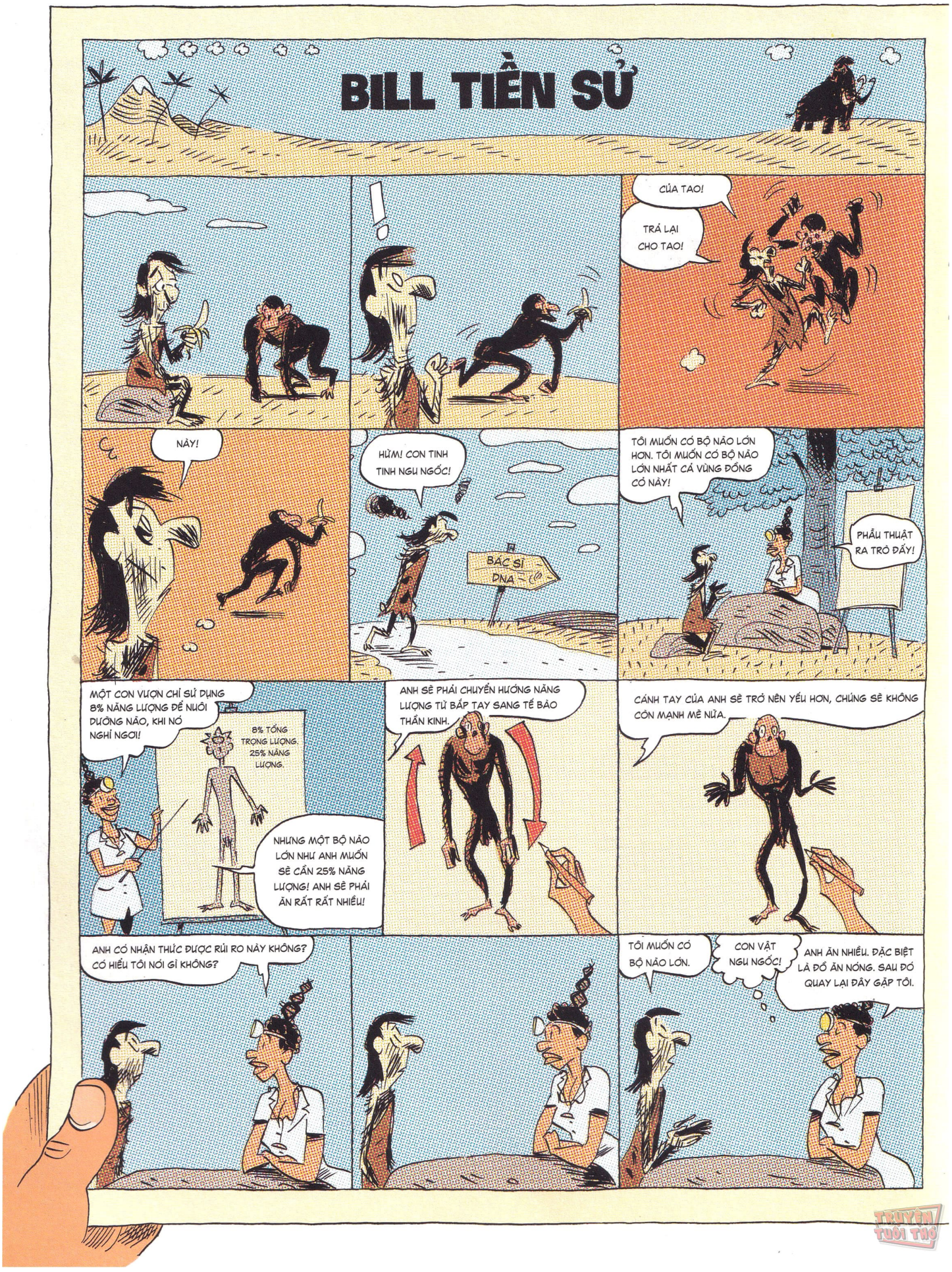

BỘ NÃO CỦA LOÀI SAPIENS HIỆN ĐẠI CŨNG RẤT ẤN TƯỢNG ĐẤY CHÁU: NÓ TO 1300 CM³!
RỒ LÀ VẬY! VÌ CHÚNG TA NGÀY CÀNG THÔNG MINH HƠN, PHẢI KHÔNG Ạ?

ĐIỀU ĐÓ CHỈ ĐÚNG MỘT PHẦN THÔI CHÁU. NGƯỜI NEANDERTHAL CÓ KÍCH THƯỚC NÃO TO HƠN CỦA CON NGƯỜI, TRUNG BÌNH LÀ 1500 CM³!
VÀ NẾU BỘ NÃO LỚN LÀ SỰ PHÁT TRIỂN BÌNH THƯỜNG, THÌ TẠI SAO CÁC ĐỘNG VẬT KHÁC KHÔNG TIẾN HÓA NHƯ VẬY?
VÂNG, SAO VẬY Ạ? CHÁU THẤY NÃO TO CŨNG HAY MÀ...

CHẮC CHẮN RỒI, NHƯNG NẾU SỞ HỮU MỘT BỘ NÃO TO, CHÁU CŨNG CẦN CÓ MỘT HỘP SỌ LỚN! VÀ VỚI MỘT CÁI ĐẦU LỚN THÌ KHÔNG DỄ DÀNG DI CHUYỂN TÍ NÀO ĐÂU NHÉ!

NGOÀI RA, MỘT BỘ NÃO LỚN SẼ TIÊU TỐN RẤT NHIỀU NĂNG LƯỢNG... CHÁU PHẢI CUNG CẤP DINH DƯỠNG CHO NÓ MỖI NGÀY!
VÀ NHẬN LẠI ĐƯỢC GÌ? NÃO TO ĐỂ LÀM GÌ? CHÚNG TA KHÔNG THỰC SỰ BIẾT CÂU TRẢ LỜI...
NÓ CÓ Ý NGHĨA KHI TA ĐANG SỐNG Ở CÁC THÀNH PHỐ HIỆN ĐẠI. CÒN TRÊN ĐỒNG CỎ?

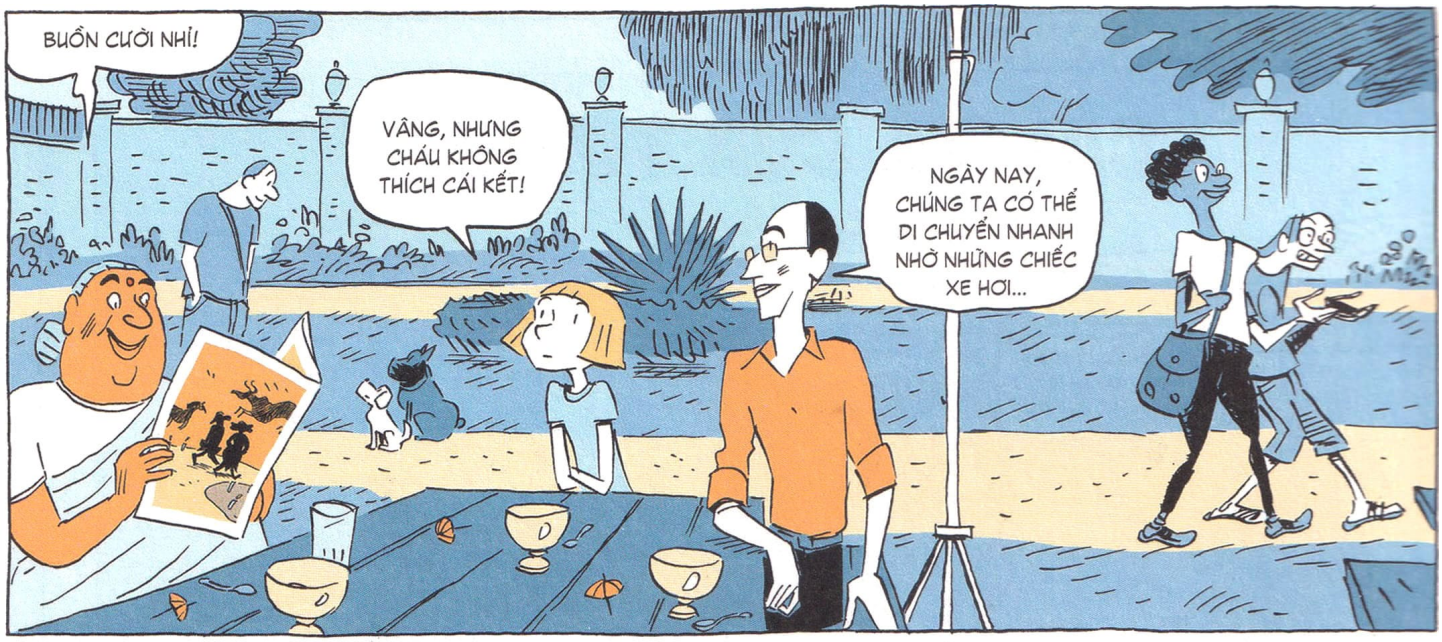

CUỐN TRUYỆN TRANH CỦA CHÁU CŨNG NÓI Y CHANG NHƯ VẬY Ạ!
BILL TIỀN SỬ

BILL TIỀN SỬ
!
CỦA TAO!
TRẢ LẠI CHO TAO!
NÀY!
HỪM! CON TINH TINH NGU NGỐC!
BÁC SĨ DNA
TÔI MUỐN CÓ BỘ NÃO LỚN HƠN. TÔI MUỐN CÓ BỘ NÃO LỚN NHẤT CẢ VÙNG ĐỒNG CỎ NÀY!
PHẪU THUẬT RA TRÒ ĐẤY!
MỘT CON VƯỢN CHỈ SỬ DỤNG 8% NĂNG LƯỢNG ĐỂ NUÔI DƯỠNG NÃO, KHI NÓ NGHỈ NGƠI!
8% TỔNG TRỌNG LƯỢNG. 25% NĂNG LƯỢNG.
NHƯNG MỘT BỘ NÃO LỚN NHƯ ANH MUỐN SẼ CẦN 25% NĂNG LƯỢNG! ANH SẼ PHẢI ĂN RẤT RẤT NHIỀU!
ANH SẼ PHẢI CHUYỂN HƯỚNG NĂNG LƯỢNG TỪ BẮP TAY SANG TẾ BÀO THẦN KINH.
CÁNH TAY CỦA ANH SẼ TRỞ NÊN YẾU HƠN, CHÚNG SẼ KHÔNG CÒN MẠNH MẼ NỮA.
ANH CÓ NHẬN THỨC ĐƯỢC RỦI RO NÀY KHÔNG? CÓ HIỂU TÔI NÓI GÌ KHÔNG?
TÔI MUỐN CÓ BỘ NÃO LỚN.
CON VẬT NGU NGỐC!
ANH ĂN NHIỀU. ĐẶC BIỆT LÀ ĐỒ ĂN NÓNG. SAU ĐÓ QUAY LẠI ĐÂY GẶP TÔI.

CÁI GIÁ CỦA TƯ DUY

TRUYỆN TUỔI THƠ

BUỒN CƯỜI NHỈ!
VÂNG, NHƯNG CHÁU KHÔNG THÍCH CÁI KẾT!
NGÀY NAY, CHÚNG TA CÓ THỂ DI CHUYỂN NHANH NHỜ NHỮNG CHIẾC XE HƠI...

... VÀ CHIẾN ĐẤU VỚI NHỮNG KHẨU SÚNG, NHƯNG CHÚNG ĐỀU LÀ NHỮNG THÀNH TỰU XUẤT HIỆN KHÁ GẦN ĐÂY.

TRONG HAI TRIỆU NĂM, MẠNG LƯỚI THẦN KINH CỦA CON NGƯỜI KHÔNG NGỪNG PHÁT TRIỂN, NHƯNG NGOÀI MỘT SỐ CON DAO ĐÁ VÀ GẬY NHỌN, CON NGƯỜI CỔ ĐẠI CÓ RẤT ÍT THỨ ĐỂ THỂ HIỆN TẤT CẢ SỨC MẠNH NÃO BỘ ĐÓ.
VẬY ĐIỀU GÌ ĐÃ THÚC ĐẨY BỘ NÃO KHỔNG LỒ CỦA CHÚNG TA TIẾN HÓA TRONG 2 TRIỆU NĂM QUA?
THÚ THẬT LÀ CHÚNG TA CŨNG KHÔNG BIẾT.

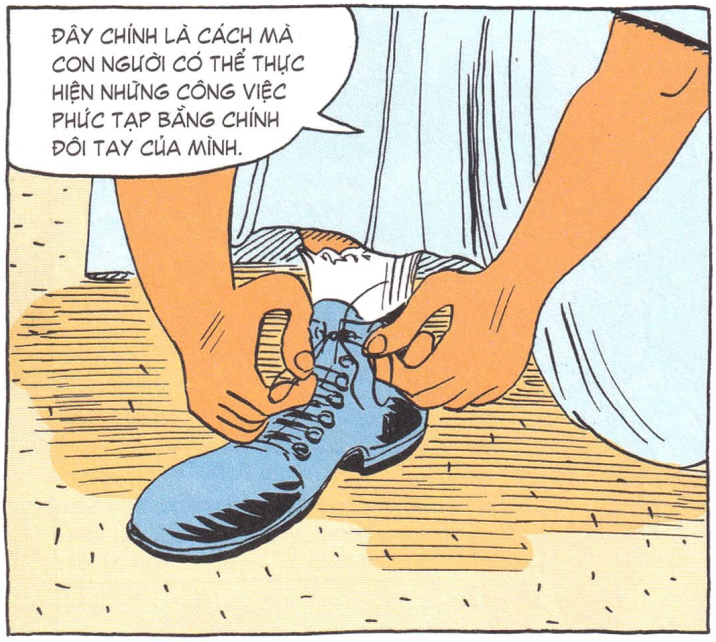

MỘT CÂU HỎI MỚI THÚ VỊ KHÁC. TÔI SẼ MƯỢN CÂU HỎI NÀY ĐỂ ĐƯA VÀO NHỮNG DỰ ÁN NGHIÊN CỨU TRONG TƯƠNG LAI, YUVAL THÂN MẾN.
VẬY ĐIỀU GÌ ĐÃ THÚC ĐẨY BỘ NÃO KHỔNG LỒ CỦA CHÚNG TA TIẾN HÓA TRONG 2 TRIỆU NĂM QUA?

MỘT ĐIỂM ĐỘC ĐÁO KHÁC CỦA CON NGƯỜI LÀ CHÚNG TA ĐỨNG THẲNG TRÊN HAI CHÂN!

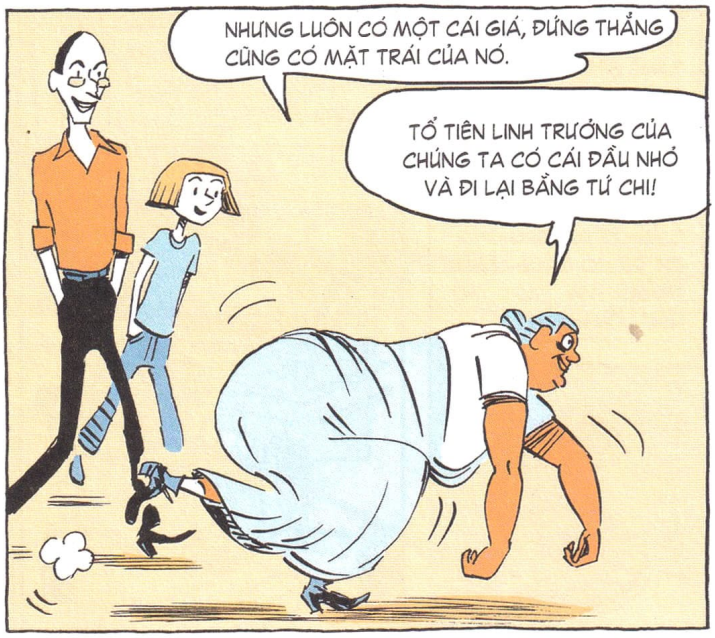

ĐIỀU NÀY TẠO RA LỢI THẾ. NÓ GIÚP CON NGƯỜI DỄ QUAN SÁT TOÀN HOANG MẠC KHI ĐI SĂN HAY GIÁP MẶT KẺ ĐỊCH.

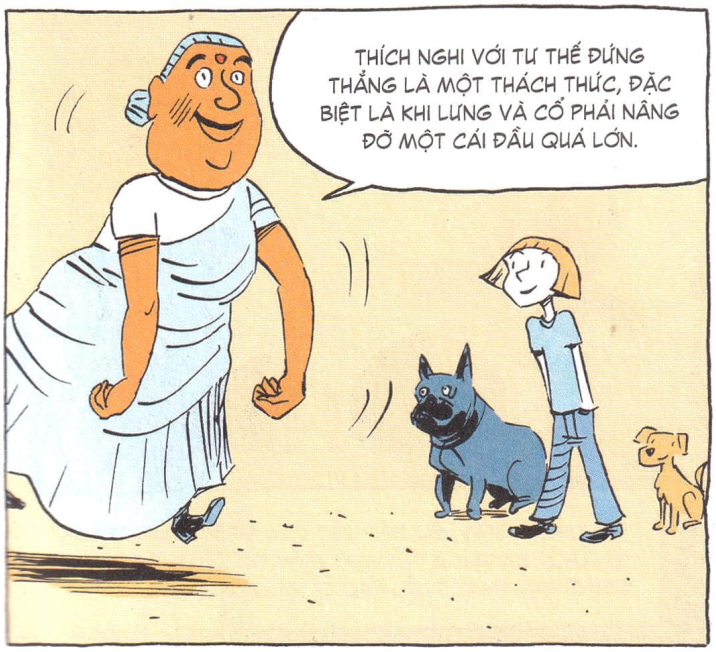

CHÚNG TA KHÔNG CẦN CHI TRƯỚC ĐỂ ĐI NỮA VÀ CÓ THỂ SỬ DỤNG CHÚNG CHO CÔNG VIỆC KHÁC...
... NHƯ NÉM ĐÁ, RA TÍN HIỆU, HOẶC BẾ NHỮNG EM BÉ.

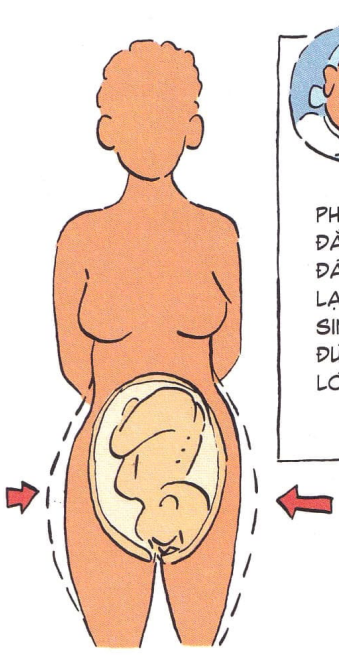

TRUYỆN TUỔI THƠ

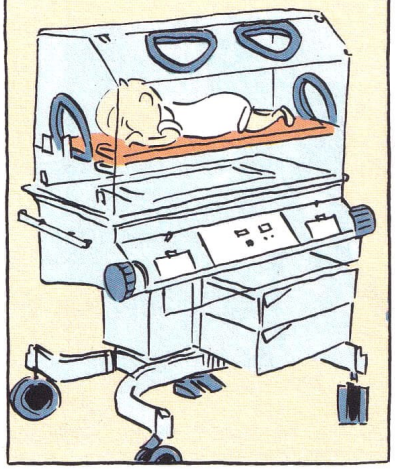
PHỤ NỮ CÒN PHẢI TRẢ GIÁ ĐẮT HƠN. DÁNG ĐI THẲNG ĐÃ KHIẾN CHO HÔNG HẸP LẠI, GÂY CHÈN ÉP ĐƯỜNG SINH, TRONG KHI ĐẦU CỦA ĐỨA TRẺ LẠI NGÀY MỘT LỚN HƠN.

TỬ VONG KHI SINH NỞ TRỞ THÀNH NGUY CƠ LỚN ĐỐI VỚI CÁC BÀ MẸ. NHỮNG PHỤ NỮ SINH CON SỚM, KHI NÃO VÀ ĐẦU CỦA EM BÉ VẪN CÒN TƯƠNG ĐỐI NHỎ VÀ MỀM, SẼ CÓ NHIỀU CƠ HỘI SỐNG SÓT HƠN.

VÌ VẬY, CHỌN LỌC TỰ NHIÊN ĐÃ ƯU ÁI NHỮNG ĐỨA BÉ ĐƯỢC SINH RA SỚM HƠN.

TÔI CÓ THỂ NÓI VỚI ANH RẰNG SINH CON LÀ ĐIỀU ĐAU ĐỚN NHẤT MÀ TÔI TỪNG TRẢI QUA. TÔI CÓ BA ĐỨA CON, VÀ VỚI MỖI LẦN SINH NỞ, TÔI ĐÃ TỰ HỎI MÌNH: "LIỆU CÓ ĐÁNG KHÔNG, CHỈ ĐỂ CÓ DÁNG ĐỨNG THẲNG VÀ MỘT BỘ NÃO LỚN HƠN?!"

SO VỚI CÁC LOÀI ĐỘNG VẬT KHÁC THÌ CON NGƯỜI ĐƯỢC SINH SỚM HƠN.

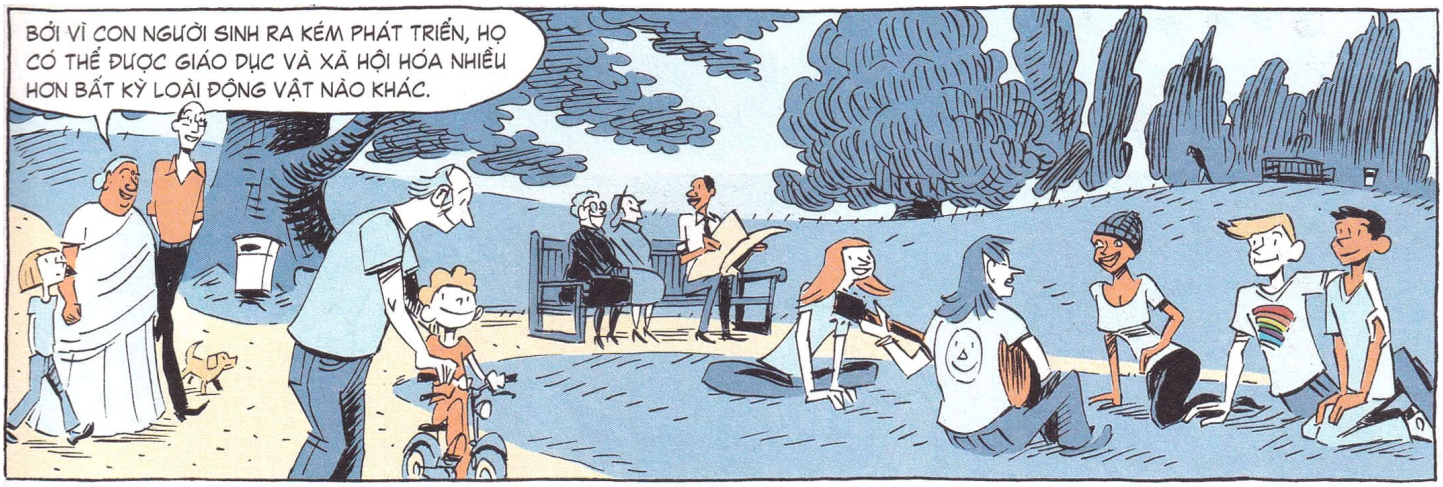

MỘT CON BÊ CÓ THỂ PHI NƯỚC KIỆU NGAY SAU KHI SINH, NHƯNG MỘT EM BÉ THÌ KHÔNG THỂ VÀ PHẢI PHỤ THUỘC VÀO THỨC ĂN, SỰ BAO BỌC VÀ GIÁO DỤC CỦA NGƯỜI LỚN TRONG NHIỀU NĂM.

NUÔI DẠY CON CÁI CẦN SỰ GIÚP ĐỠ THƯỜNG XUYÊN CỦA CÁC THÀNH VIÊN KHÁC TRONG GIA ĐÌNH VÀ HÀNG XÓM. CẦN CÓ MỘT TẬP THỂ ĐỂ NUÔI DẠY MỘT CON NGƯỜI. VÌ VẬY, SỰ TIẾN HÓA ỦNG HỘ NHỮNG CÁ THỂ CÓ THỂ HÌNH THÀNH MỐI QUAN HỆ XÃ HỘI BỀN CHẶT.

NGHỊCH LÝ THAY, SỰ BẤT LỰC CỦA NHỮNG ĐỨA TRẺ SƠ SINH HÓA RA LẠI LÀ ĐIỀU MAY MẮN. NÓ CÓ NGHĨA LÀ CON NGƯỜI PHẢI PHÁT TRIỂN CÁC KỸ NĂNG XÃ HỘI.

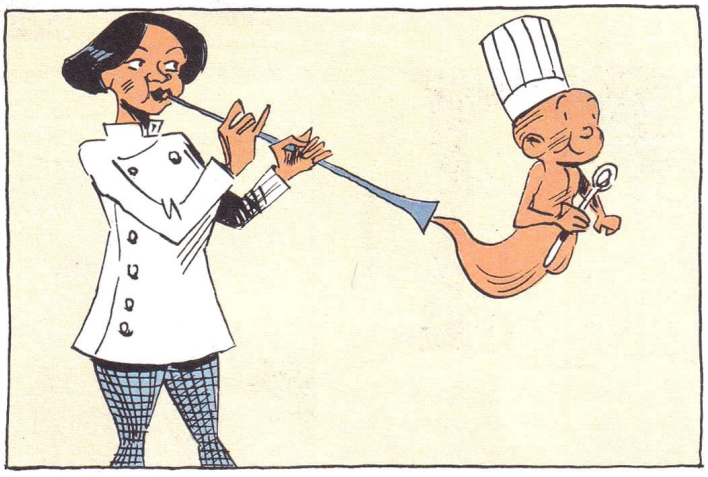
TRUYỆN TUỔI THƠ

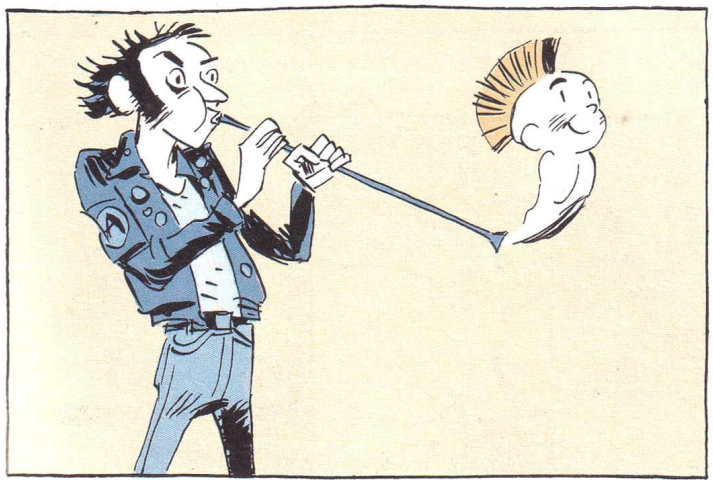

BỞI VÌ CON NGƯỜI SINH RA KÉM PHÁT TRIỂN, HỌ CÓ THỂ ĐƯỢC GIÁO DỤC VÀ XÃ HỘI HÓA NHIỀU HƠN BẤT KỲ LOÀI ĐỘNG VẬT NÀO KHÁC.

HẦU HẾT BÀO THAI CỦA ĐỘNG VẬT CÓ VÚ ĐỀU GIỐNG NHƯ ĐỒ ĐẤT NUNG TRÁNG MEN ĐƯỢC LẤY RA KHỎI LÒ.

MỌI NỖ LỰC NHẰM SỬA SANG LẠI SẼ CHỈ LÀM TRẦY XƯỚC HOẶC PHÁ HỎNG CHÚNG.

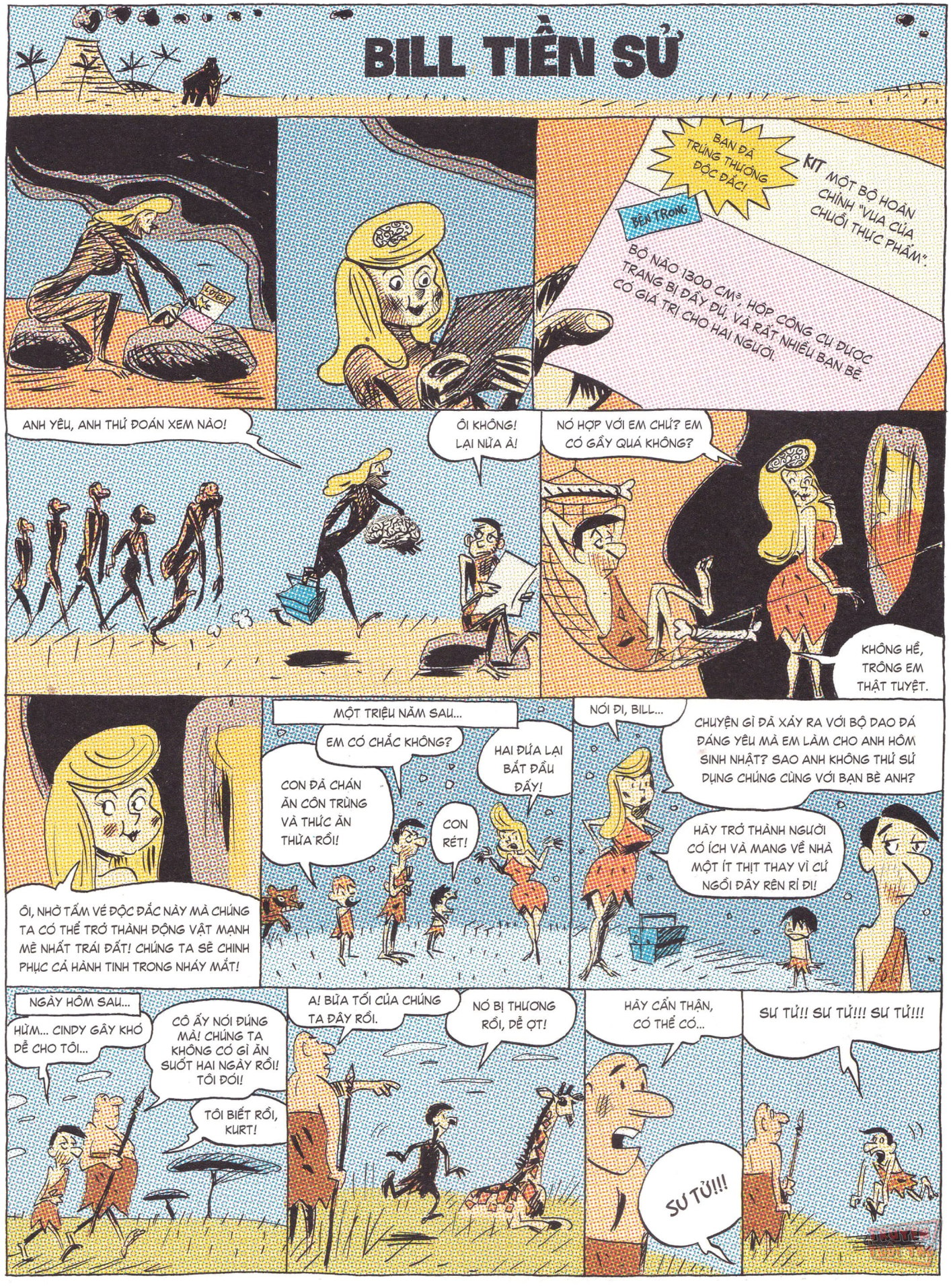

EM BÉ RA KHỎI BỤNG MẸ GIỐNG NHƯ THỦY TINH NÓNG CHẢY. CHÚNG CÓ THỂ ĐƯỢC UỐN NẮN, KÉO DÀI VÀ TẠO HÌNH VỚI MỘT MỨC ĐỘ TỰ DO ĐÁNG NGẠC NHIÊN.

CHÚNG TA CHO RẰNG NHỮNG BỘ NÃO LỚN, BIẾT SỬ DỤNG CÔNG CỤ VÀ CÓ KHẢ NĂNG HỌC TẬP TUYỆT VỜI VÀ CẤU TRÚC XÃ HỘI PHỨC TẠP LÀ NHỮNG LỢI THẾ TO LỚN. NHƯNG DÙ ĐƯỢC HƯỞNG TẤT CẢ NHỮNG LỢI THẾ ĐÓ TRONG SUỐT 2 TRIỆU NĂM, CON NGƯỜI VẪN CHỈ LÀ NHỮNG SINH VẬT YẾU ỚT...

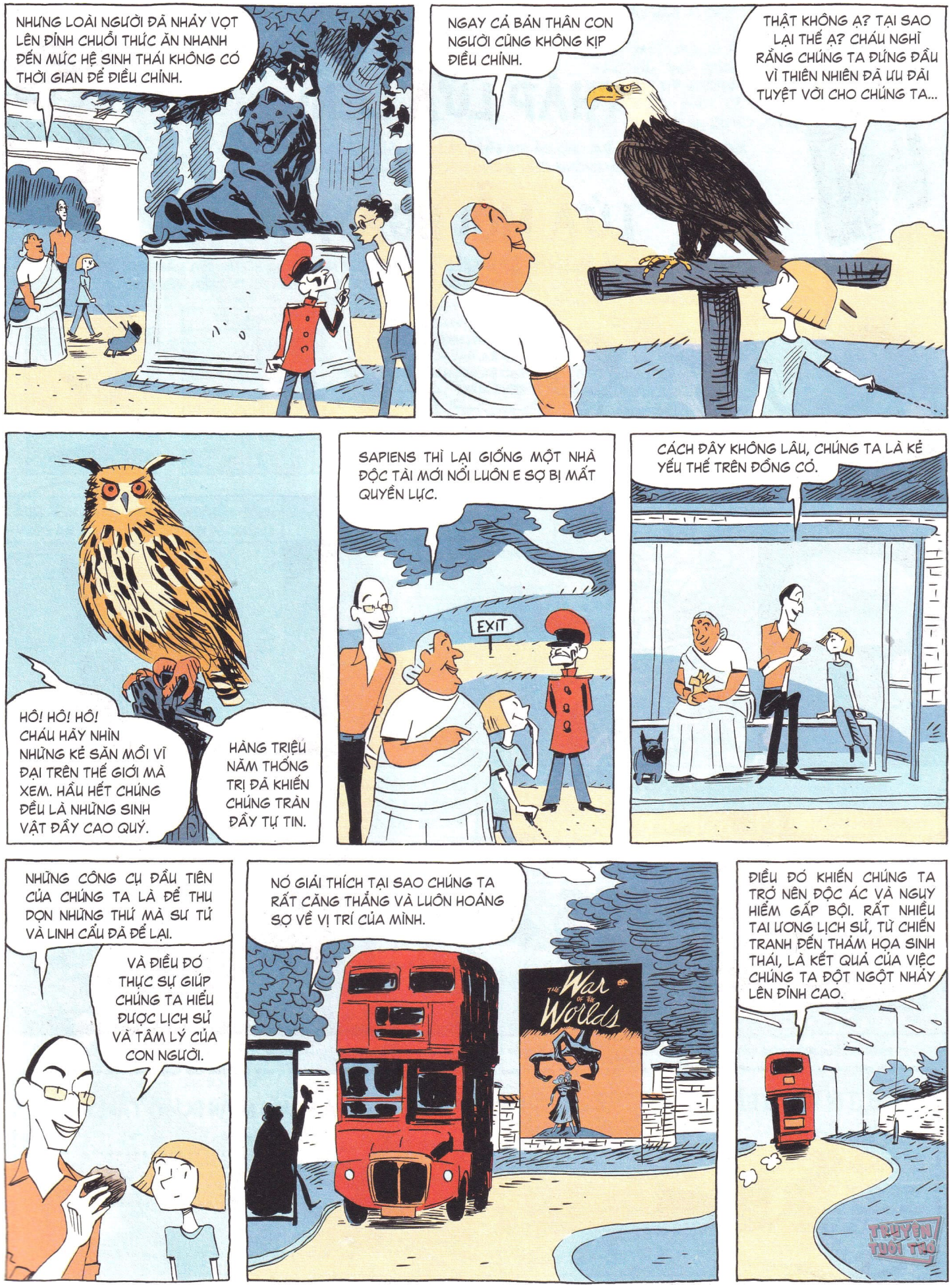
BILL TIỀN SỬ

LOTTERY
BẠN ĐÃ TRÚNG THƯỞNG ĐỘC ĐẮC!
BÊN TRONG
KIT MỘT BỘ HOÀN CHỈNH "VUA CỦA CHUỖI THỰC PHẨM".
BỘ NÃO 1300 CM³, HỘP CÔNG CỤ ĐƯỢC TRANG BỊ ĐẦY ĐỦ, VÀ RẤT NHIỀU BẠN BÈ. CÓ GIÁ TRỊ CHO HAI NGƯỜI.
ANH YÊU, ANH THỬ ĐOÁN XEM NÀO!
ÔI KHÔNG! LẠI NỮA À!
NÓ HỢP VỚI EM CHỨ? EM CÓ GẦY QUÁ KHÔNG?
KHÔNG HỀ, TRÔNG EM THẬT TUYỆT.
ÔI, NHỜ TẤM VÉ ĐỘC ĐẮC NÀY MÀ CHÚNG TA CÓ THỂ TRỞ THÀNH ĐỘNG VẬT MẠNH MẼ NHẤT TRÁI ĐẤT! CHÚNG TA SẼ CHINH PHỤC CẢ HÀNH TINH TRONG NHÁY MẮT!
MỘT TRIỆU NĂM SAU...
EM CÓ CHẮC KHÔNG?
HAI ĐỨA LẠI BẮT ĐẦU ĐẤY!
CON ĐÃ CHÁN ĂN CÔN TRÙNG VÀ THỨC ĂN THỪA RỒI!
CON RÉT!
NÓI ĐI, BILL...
CHUYỆN GÌ ĐÃ XẢY RA VỚI BỘ DAO ĐÁ ĐÁNG YÊU MÀ EM LÀM CHO ANH HÔM SINH NHẬT? SAO ANH KHÔNG THỬ SỬ DỤNG CHÚNG CÙNG VỚI BẠN BÈ ANH?
HÃY TRỞ THÀNH NGƯỜI CÓ ÍCH VÀ MANG VỀ NHÀ MỘT ÍT THỊT THAY VÌ CỨ NGỒI ĐÂY RÊN RỈ ĐI!
NGÀY HÔM SAU...
HỪM... CINDY GÂY KHÓ DỄ CHO TÔI...
CÔ ẤY NÓI ĐÚNG MÀ! CHÚNG TA KHÔNG CÓ GÌ ĂN SUỐT HAI NGÀY RỒI! TÔI ĐÓI!
TÔI BIẾT RỒI, KURT!
A! BỮA TỐI CỦA CHÚNG TA ĐÂY RỒI.
NÓ BỊ THƯƠNG RỒI, DỄ ỢT!
HÃY CẨN THẬN, CÓ THỂ CÓ...
SƯ TỬ!!!
SƯ TỬ!!! SƯ TỬ!!! SƯ TỬ!!!

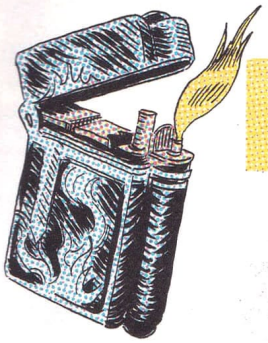
CINDY TRÚNG THƯỞNG

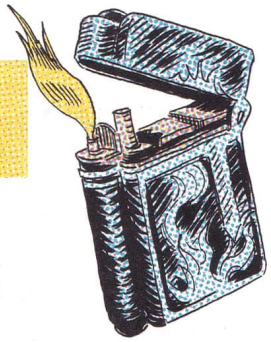

ĐÚNG VẬY! NGAY CẢ KHI CÓ CÔNG CỤ, KHẢ NĂNG HỌC HỎI TUYỆT VỜI VÀ CẤU TRÚC XÃ HỘI PHỨC TẠP, CON NGƯỜI VẪN CHỈ LÀ NHỮNG SINH VẬT MONG MANH, YẾU ỚT TRONG HAI TRIỆU NĂM!
ZOO
QUẦY VÉ
KHÔNG MANG TÚI VÀO
MỘT SỐ LOÀI NGƯỜI BẮT ĐẦU SĂN THÚ LỚN TỪ KHOẢNG 400.000 NĂM TRƯỚC.
NHƯNG HOMO SAPIENS CHỈ MỚI CHẠM ĐỈNH CỦA CHUỖI THỨC ĂN VÀO 100.000 NĂM TRƯỚC.
CHO ĐẾN GẦN ĐÂY, CHÚNG TA LÀ NHỮNG ĐỘNG VẬT TẦM THƯỜNG NẰM ĐÂU ĐÓ GIỮA CHUỖI THỨC ĂN. SAU ĐÓ, CHÚNG TA ĐỘT NGỘT NHẢY VỌT LÊN ĐỈNH CỦA CHUỖI THỨC ĂN NÀY.
CÓ LẼ QUÁ ĐỘT NGỘT. SƯ TỬ, ĐẠI BÀNG VÀ CÁ MẬP PHẢI MẤT HÀNG TRIỆU NĂM ĐỂ DẦN CHẠM TỚI ĐỈNH CỦA KIM TỰ THÁP.
TỔ TIÊN CỦA LINH DƯƠNG
HỆ SINH THÁI ĐÃ PHÁT TRIỂN MỘT CƠ CHẾ KIỂM SOÁT VÀ CÂN BẰNG ĐỂ NGĂN SƯ TỬ VÀ CÁ MẬP GÂY RA THIỆT HẠI QUÁ LỚN.
KHI SƯ TỬ HUNG DỮ HƠN, LINH DƯƠNG CŨNG TIẾN HÓA ĐỂ CHẠY NHANH HƠN.
TỔ TIÊN CỦA LINH CẨU
LINH CẨU HỌC CÁCH HỢP TÁC VỚI NHAU.
TỔ TIÊN CỦA TÊ GIÁC
TÊ GIÁC TRỞ NÊN NÓNG TÍNH HƠN.

NHƯNG LOÀI NGƯỜI ĐÃ NHẢY VỌT LÊN ĐỈNH CHUỖI THỨC ĂN NHANH ĐẾN MỨC HỆ SINH THÁI KHÔNG CÓ THỜI GIAN ĐỂ ĐIỀU CHỈNH.
NGAY CẢ BẢN THÂN CON NGƯỜI CŨNG KHÔNG KỊP ĐIỀU CHỈNH.
THẬT KHÔNG Ạ? TẠI SAO LẠI THẾ Ạ? CHÁU NGHĨ RẰNG CHÚNG TA ĐỨNG ĐẦU VÌ THIÊN NHIÊN ĐÃ ƯU ĐÃI TUYỆT VỜI CHO CHÚNG TA...
HÔ! HÔ! HÔ! CHÁU HÃY NHÌN NHỮNG KẺ SĂN MỒI VĨ ĐẠI TRÊN THẾ GIỚI MÀ XEM. HẦU HẾT CHÚNG ĐỀU LÀ NHỮNG SINH VẬT ĐẦY CAO QUÝ.
HÀNG TRIỆU NĂM THỐNG TRỊ ĐÃ KHIẾN CHÚNG TRÀN ĐẦY TỰ TIN.
SAPIENS THÌ LẠI GIỐNG MỘT NHÀ ĐỘC TÀI MỚI NỔI LUÔN E SỢ BỊ MẤT QUYỀN LỰC.
EXIT
CÁCH ĐÂY KHÔNG LÂU, CHÚNG TA LÀ KẺ YẾU THẾ TRÊN ĐỒNG CỎ.
NHỮNG CÔNG CỤ ĐẦU TIÊN CỦA CHÚNG TA LÀ ĐỂ THU DỌN NHỮNG THỨ MÀ SƯ TỬ VÀ LINH CẨU ĐÃ ĐỂ LẠI.
VÀ ĐIỀU ĐÓ THỰC SỰ GIÚP CHÚNG TA HIỂU ĐƯỢC LỊCH SỬ VÀ TÂM LÝ CỦA CON NGƯỜI.
NÓ GIẢI THÍCH TẠI SAO CHÚNG TA RẤT CĂNG THẲNG VÀ LUÔN HOẢNG SỢ VỀ VỊ TRÍ CỦA MÌNH.
THE War OF THE Worlds
ĐIỀU ĐÓ KHIẾN CHÚNG TA TRỞ NÊN ĐỘC ÁC VÀ NGUY HIỂM GẤP BỘI. RẤT NHIỀU TAI ƯƠNG LỊCH SỬ, TỪ CHIẾN TRANH ĐẾN THẢM HỌA SINH THÁI, LÀ KẾT QUẢ CỦA VIỆC CHÚNG TA ĐỘT NGỘT NHẢY LÊN ĐỈNH CAO.
TRUYỆN TUỔI TRẺ

CHO DÙ BẠN LÀ NGƯỜI ERECTUS, NGƯỜI NEANDERTHAL HAY CHỈ LÀ NGƯỜI SAPIENS, THỨ NÀY LÀ DÀNH CHO BẠN!

THẮP LỬA LÊN!

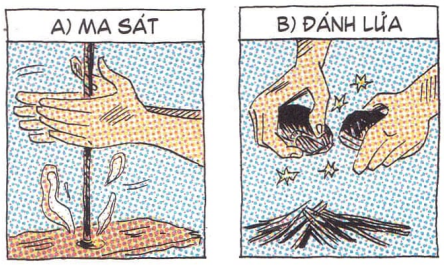

MỘT KỸ THUẬT HIỆN ĐẠI CHO CẢ GIA ĐÌNH, DỄ DÀNG CHO CẢ NAM VÀ NỮ, VÀ CHO TRẺ EM TRÊN 10 TUỔI! KHÔNG CÒN NHỮNG NGỌN LỬA BẤT CHỢT NỮA, HÃY CHỌN

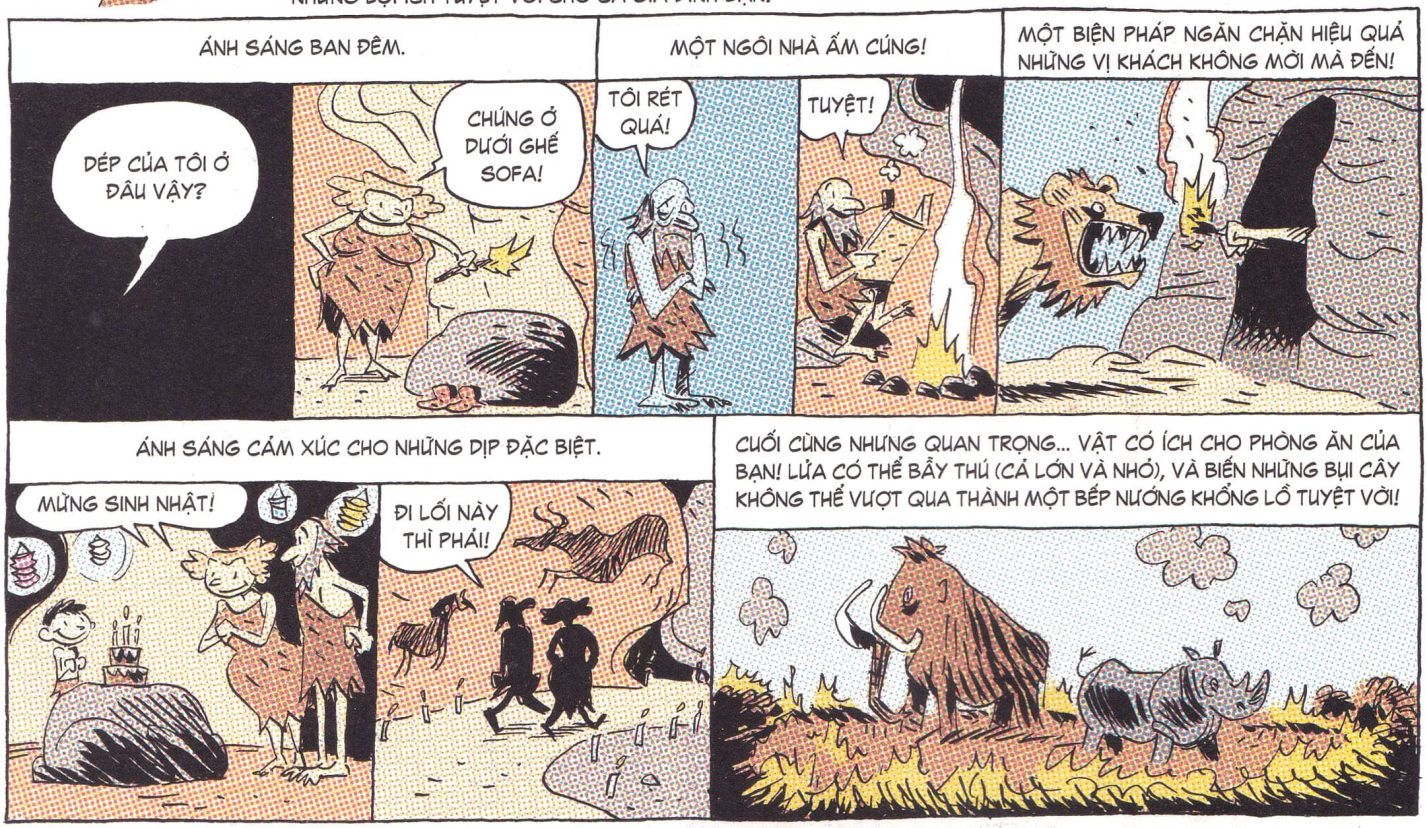
LỬA MỖI NGÀY!

800.000 NĂM TRƯỚC, MỘT SỐ LOÀI NGƯỜI CHỈ HOẢN HỌA LẮM MỚI CÓ LỬA, NHƯNG ĐÂY LÀ 300.000 NĂM TRƯỚC, THỜI ĐIỂM ĐỂ TRỞ NÊN HIỆN ĐẠI!

NHỮNG LỢI ÍCH TUYỆT VỜI CHO CẢ GIA ĐÌNH BẠN!

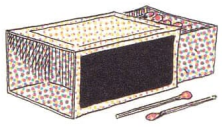

(*) PHẦN THƯỞNG THỜI KỲ ĐỒ ĐÁ ĐẶC BIỆT! SAU KHI ĐÁM CHÁY RỪNG ĐƯỢC DẬP TẮT, HÃY KHÁM PHÁ NHỮNG MÓN ĂN NGON. CÁC LOẠI HẠT, CỦ VÀ THỊT... MMM... THẬT NGON!

CÓ, TÔI MUỐN ĐĂNG KÝ LỬA MỖI NGÀY! VÀ MUỐN NHẬN ĐƯỢC TÀI LIỆU

TÀI LIỆU QUẢNG CÁO 1

"HỌC CÁCH TẠO RA LỬA BẰNG MA SÁT" KÈM QUÀ GIỚI THIỆU.

TÀI LIỆU QUẢNG CÁO 2

"HỌC CÁCH TẠO RA LỬA BẰNG ĐÁ" KÈM QUÀ GIỚI THIỆU.

TÊN .....

ĐỊA CHỈ .....

.....

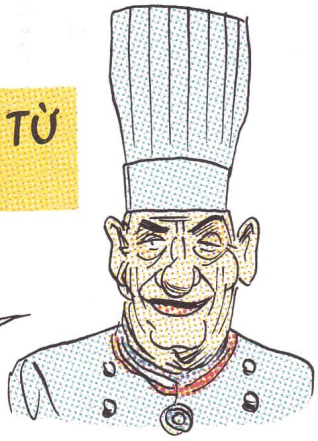

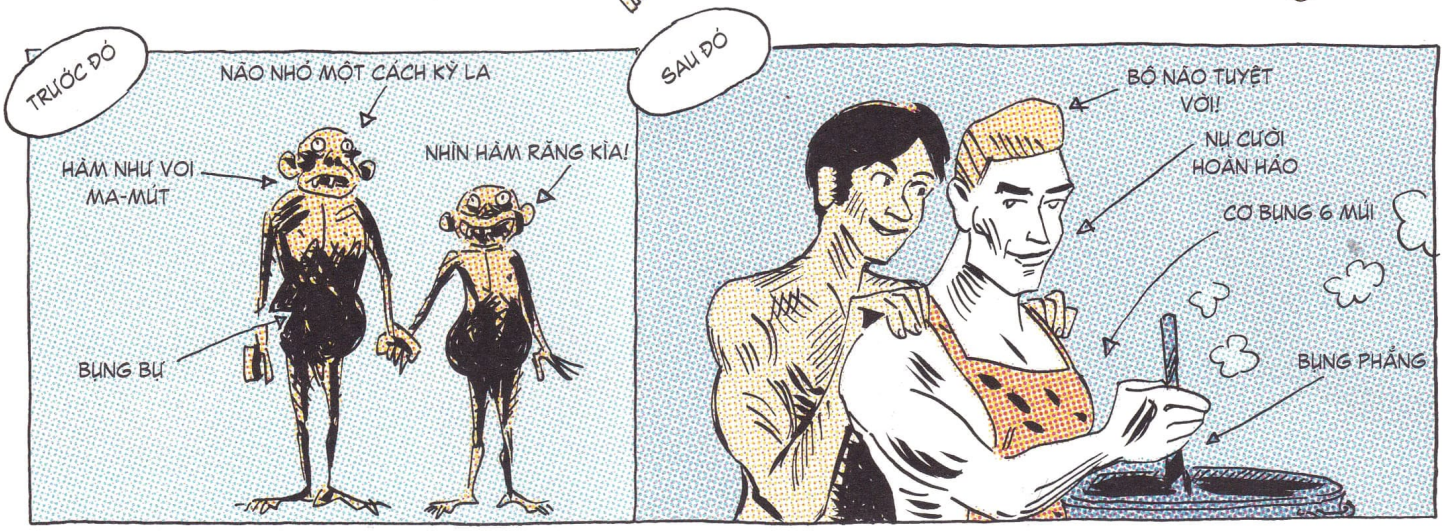
TRUYỆN TUỔI THƠ

THẬT MỆT MỎI VÌ PHẢI DÀNH NHIỀU GIỜ ĐỂ NHAI RAU VÀ THỊT SỐNG PHẢI KHÔNG NÀO? THẬT BỰC BỘI KHI KHÔNG THỂ SUY NGHĨ THẤU ĐÁO VÌ ĐÓI? CHÁN GHÉT KÝ SINH TRÙNG ĐƯỜNG RUỘT? HÃY CHO NẤU ĂN CƠ HỘI ĐƯỢC TỎA SÁNG!

PHƯƠNG PHÁP MỚI DỄ DÀNG TỪ HOMO GASTRONOMICUS

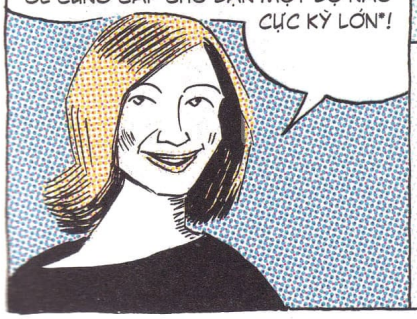

VỚI CHẾ ĐỘ ĂN CÓ LỬA, PHƯƠNG PHÁP NẤU ĂN MỚI SẼ DỄ DÀNG CHUYỂN DẠNG CÁC CHẤT HÓA HỌC TRONG THỰC PHẨM VÀ ĐẶC TÍNH SINH HỌC CƠ THỂ BẠN!

THEO CHUYÊN GIA CỦA CHÚNG TÔI, BÀ ANN GIBBONS, NẤU CHÍN THỨC ĂN GIÚP RĂNG VÀ RUỘT CỦA BẠN NHỎ HƠN, VÀ NÃO CỦA BẠN LỚN HƠN.

RUỘT DÀI VÀ NÃO LỚN TIÊU THỤ RẤT NHIỀU NĂNG LƯỢNG, THẬT KHÓ ĐỂ ĐẠT ĐƯỢC CẢ HAI! BẰNG CÁCH RÚT NGẮN ĐƯỜNG TIÊU HÓA VÀ GIẢM TIÊU THỤ NĂNG LƯỢNG, THỨC ĂN NẤU CHÍN SẼ CUNG CẤP CHO BẠN MỘT BỘ NÃO CỰC KỲ LỚN*!

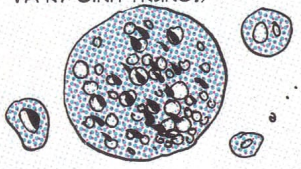

SÁU ƯU ĐIỂM ĐỘC ĐÁO ĐỂ CẢ GIA ĐÌNH THÍCH THÚ!

1) TIÊU HÓA NHIỀU LOẠI THỨC ĂN HƠN! (LÚA MÌ, LÚA GẠO, KHOAI TÂY...)

2) CÓ THỂ TRẠNG CỰC TỐT! (NẤU ĂN GIẾT CHẾT VI TRÙNG VÀ KÝ SINH TRÙNG!)

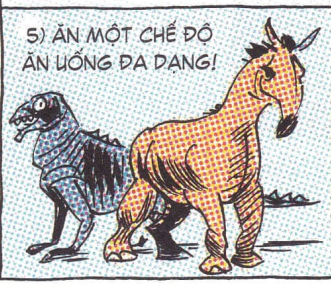
3) TIÊU HÓA DỄ DÀNG! (BẠN SẼ NHAI THỨC ĂN CỦA MÌNH CHỈ TRONG 1 GIỜ - TINH TINH MẤT 5 GIỜ!)

4) KHÁM PHÁ LẠI HƯƠNG VỊ! (TRÁI CÂY, CÁC LOẠI HẠT, CÔN TRÙNG VÀ ĐỘNG VẬT CHẾT SẼ CÓ HƯƠNG VỊ MỚI THƠM NGON! NGON TUYỆT!)

5) ĂN MỘT CHẾ ĐỘ ĂN UỐNG ĐA DẠNG!

6) TIẾT KIỆM THỜI GIAN!

TRUYỆN TUỔI THƠ

(*) ƯU ĐÃI CHỈ DÀNH CHO NGƯỜI NEANDERTHAL VÀ SAPIENS.

QUẢNG CÁO NÀY ĐÃ KHÔNG ĐỀ CẬP ĐẾN NHỮNG ƯU THẾ KHÁC - LỬA ĐÃ TẠO RA KHOẢNG CÁCH ĐẦU TIÊN GIỮA CON NGƯỜI VÀ CÁC LOÀI ĐỘNG VẬT KHÁC.

HẦU HẾT ĐỘNG VẬT ĐỀU PHỤ THUỘC VÀO CƠ THỂ ĐỂ CÓ SỨC MẠNH. CHÚNG DỰA VÀO SỨC MẠNH CƠ BẮP, KÍCH CỠ CỦA RĂNG, ĐỘ RỘNG CỦA ĐÔI CÁNH.

MỘT SỐ LOÀI ĐỘNG VẬT CÓ THỂ KHAI THÁC GIÓ VÀ LUỒNG KHÔNG KHÍ NHƯNG CHÚNG KHÔNG THỂ KIỂM SOÁT CÁC LỰC TỰ NHIÊN NÀY VÀ LUÔN BỊ HẠN CHẾ BỞI CHÍNH THỂ CHẤT CỦA MÌNH.

NHƯ ĐẠI BÀNG: CHÚNG XÁC ĐỊNH CÁC CỘT NHIỆT BỐC LÊN TỪ MẶT ĐẤT, DANG RỘNG ĐÔI CÁNH KHỔNG LỒ VÀ ĐỂ KHÔNG KHÍ NÓNG NÂNG CHÚNG LÊN TRÊN.

NHƯNG ĐẠI BÀNG KHÔNG THỂ KIỂM SOÁT NHỮNG CỘT NHIỆT NÀY Ở ĐÂU VÀ SẢI CÁNH CỦA CHÚNG QUYẾT ĐỊNH CHÚNG SẼ ĐƯỢC MANG ĐI CAO HAY XA RA SAO.

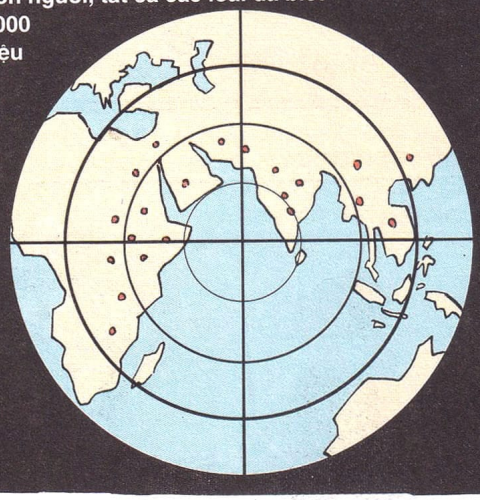
KHI CHẾ NGỰ ĐƯỢC LỬA, CON NGƯỜI ĐÃ KIỂM SOÁT MỘT SỨC MẠNH DỄ SỬ DỤNG VÀ CÓ KHẢ NĂNG VÔ HẠN. KHÔNG GIỐNG ĐẠI BÀNG, CON NGƯỜI CÓ THỂ CHỌN THỜI ĐIỂM VÀ ĐỊA ĐIỂM SỬ DỤNG SỨC MẠNH NÀY, VÀ CÓ THỂ KHAI THÁC LỬA CHO BẤT KỲ CÔNG VIỆC NÀO.

QUAN TRỌNG HƠN, SỨC MẠNH CỦA LỬA KHÔNG CHỊU SỰ RÀNG BUỘC CỦA CƠ THỂ CON NGƯỜI. MỘT PHỤ NỮ VỚI MỘT VIÊN ĐÁ LỬA CÓ THỂ THIÊU RỤI CẢ KHU RỪNG TRONG VÀI GIỜ.

VIỆC ĐIỀU KHIỂN ĐƯỢC LỬA LÀ DẤU HIỆU CỦA NHỮNG ĐIỀU SẮP XẢY RA. ĐÓ LÀ BƯỚC QUAN TRỌNG ĐẦU TIÊN TRÊN CON ĐƯỜNG TẠO RA BOM NGUYÊN TỬ...

TRUYỆN TUỔI THƠ

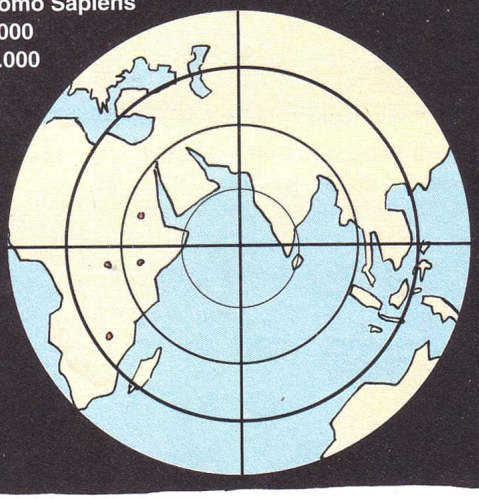
Tìm kiếm: Con người, tất cả các loài đã biết
Ngày: - 150 000
Dân số: 1 triệu

Tình trạng bảo tồn: Nguy cấp

TUY CÓ ĐƯỢC NHỮNG LỢI ÍCH CỦA LỬA, SONG CON NGƯỜI VẪN LÀ NHỮNG SINH VẬT RẤT BÌNH THƯỜNG.

Tìm kiếm: Homo Sapiens
Ngày: - 150.000
Dân số: 100.000

LOÀI HOMO SAPIENS ĐÃ XUẤT HIỆN, NHƯNG VẪN KHÔNG ĐÁNG KỂ VỀ SỐ LƯỢNG, ĐANG BẬN RỘN Ở MỘT GÓC CHÂU PHI.

CHÚNG TA KHÔNG BIẾT CHÍNH XÁC KHI NÀO THÌ CÁC ĐỘNG VẬT CÓ THỂ ĐƯỢC PHÂN LOẠI LÀ HOMO SAPIENS ĐẦU TIÊN ĐÃ TIẾN HÓA TỪ MỘT DẠNG NGƯỜI TRƯỚC ĐÓ.

NHƯNG HẦU HẾT CÁC NHÀ KHOA HỌC ĐỀU ĐỒNG Ý RẰNG KHOẢNG 150.000 NĂM TRƯỚC, HOMO SAPIENS Ở ĐÔNG PHI TRÔNG RẤT GIỐNG CHÚNG TA NGÀY NAY.

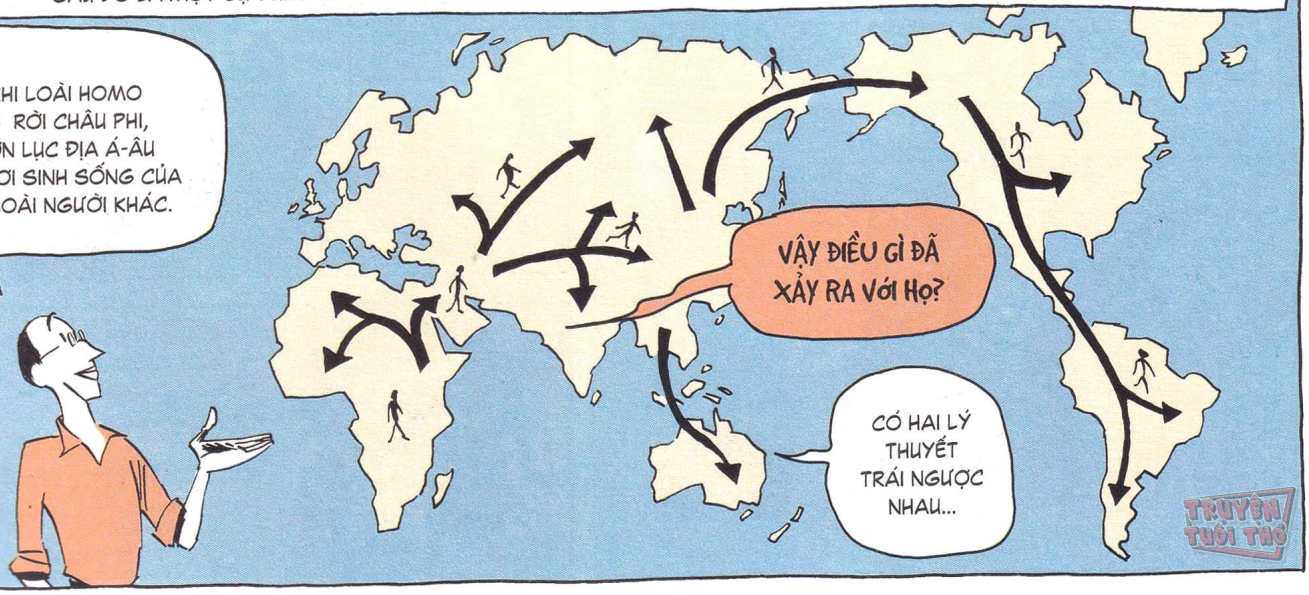
TÔI XÁC NHẬN.

NHÌN RẤT HIỆN ĐẠI. RĂNG VÀ HÀM NHỎ NHƯNG BỘ NÃO LỚN, KÍCH THƯỚC TƯƠNG ĐƯƠNG VỚI CỦA CHÚNG TA.

CHẮC CHẮN LÀ NHỜ NHỮNG LỢI ÍCH CỦA LỬA.

SAU ĐÓ LÀ MỘT SỰ BÙNG NỔ. KHOẢNG 70.000 TRƯỚC ĐÂY SAPIENS ĐỘT NHIÊN XUẤT HIỆN KHẮP THẾ GIỚI.

NHƯNG KHI LOÀI HOMO SAPIENS RỜI CHÂU PHI, PHẦN LỚN LỤC ĐỊA Á-ÂU ĐÃ LÀ NƠI SINH SỐNG CỦA NHỮNG LOÀI NGƯỜI KHÁC.

TRUYỆN TUỔI THƠ

LÝ THUYẾT LAI GIỐNG

MỘT CÂU CHUYỆN TUYỆT VỜI VỀ SỰ HẤP DẪN, TÌNH DỤC VÀ SỰ HÒA QUYỆN.

HOMO SAPIENS LÀ NHỮNG NGƯỜI DI CƯ TỪ CHÂU PHI RA KHẮP THẾ GIỚI, GIAO LƯU VỚI CÁC LOÀI NGƯỜI KHÁC. CON NGƯỜI NGÀY NAY LÀ KẾT QUẢ CỦA SỰ TRỘN LẪN NÀY.

KHI SAPIENS ĐẾN CHÂU ÂU VÀ TRUNG ĐÔNG, HỌ ĐÃ GẶP NGƯỜI NEANDERTHAL.

CHỐNG LẠNH TỐT HƠN

BỘ NÃO LỚN HƠN

NHIỀU CƠ BẮP HƠN

NGƯỜI NEANDERTHAL THƯỜNG ĐƯỢC BIẾM HỌA LÀ NHỮNG "NGƯỜI HANG ĐỘNG" TÀN BẠO, NGU NGỐC ĐIỂN HÌNH, NHƯNG BẰNG CHỨNG GẦN ĐÂY ĐÃ THAY ĐỔI HÌNH ẢNH CỦA HỌ.

TƯ VẤN TIỀN SỬ

CÁC BẠN ĐÃ XÂY DỰNG HÌNH ẢNH CỦA MÌNH NHƯ NHỮNG KẺ THÔ THIỂN TRONG 200 NĂM. HÃY CHÚ Ý! ĐÂY LÀ THẾ KỶ 21! XIN HÃY LÀM GIẢM HÌNH ẢNH THÔ THIỂN NÀY MỘT CHÚT!

ĐƯỢC THÔI. CHÚNG TÔI ĐÂU THÍCH NẮM TÓC VÀ KÉO PHỤ NỮ ĐI. DÙ SAO THÌ CẢ HAI CHÚNG TÔI ĐỀU LÀ NGƯỜI ĐỒNG TÍNH MÀ.

CÁC NHÀ KHẢO CỔ ĐÃ PHÁT HIỆN RA XƯƠNG CỦA NGƯỜI NEANDERTHAL BỊ KHUYẾT TẬT VỀ THỂ CHẤT ĐÃ SỐNG NHIỀU NĂM. RÕ RÀNG, NGƯỜI NEANDERTHAL QUAN TÂM ĐẾN BỆNH TẬT VÀ SỰ TÀN TẬT CỦA HỌ.

SỬ DỤNG CÔNG CỤ VÀ LỬA

GIỚI SĂN BẮT

THEO THUYẾT LAI GIỐNG, KHI SAPIENS ĐI TỚI VÙNG ĐẤT CỦA NGƯỜI NEANDERTHAL, HỌ ĐÃ LAI GIỐNG CHO ĐẾN KHI HAI QUẦN THỂ NÀY HỢP NHẤT. NẾU ĐÚNG NHƯ VẬY, NGƯỜI ÂU-Á NGÀY NAY KHÔNG PHẢI LÀ NGƯỜI SAPIENS THUẦN TÚY MÀ LÀ SỰ PHA TRỘN GIỮA SAPIENS VÀ NEANDERTHAL.

HOMO SAPIENS

HOMO NEANDERTHALENSIS

TƯƠNG TỰ, KHI SAPIENS ĐI TỚI ĐÔNG Á, HỌ LAI VỚI ERECTUS ĐỊA PHƯƠNG, VÌ VẬY MỘT SỐ NGƯỜI HIỆN ĐẠI CHÍNH LÀ SỰ PHA TRỘN GIỮA SAPIENS VÀ ERECTUS.

HOMO SAPIENS

HOMO ERECTUS

NHÌN BẠN TRAI MỚI CỦA DIANA KÌA! MỘT NGƯỜI NEANDERTHAL!

LÝ THUYẾT THAY THẾ

MỘT CÂU CHUYỆN KHỦNG KHIẾP VỀ SỰ KHÔNG TƯƠNG THÍCH, SỰ BỎ RƠI VÀ TỘI ÁC DIỆT CHỦNG.

THUYẾT NÀY NHẤN MẠNH RẰNG SAPIENS KHÁC BIỆT VỀ MẶT GIẢI PHẪU SO VỚI NHỮNG LOÀI NGƯỜI KHÁC. VÀ RẤT CÓ THỂ CÓ NHỮNG THÓI QUEN GIAO PHỐI KHÁC NHAU. NGAY CẢ MÙI CƠ THỂ CỦA HỌ CŨNG KHÁC NHAU...

HỌ SẼ KHÔNG BỊ HẤP DẪN TÌNH DỤC VỚI NHAU.

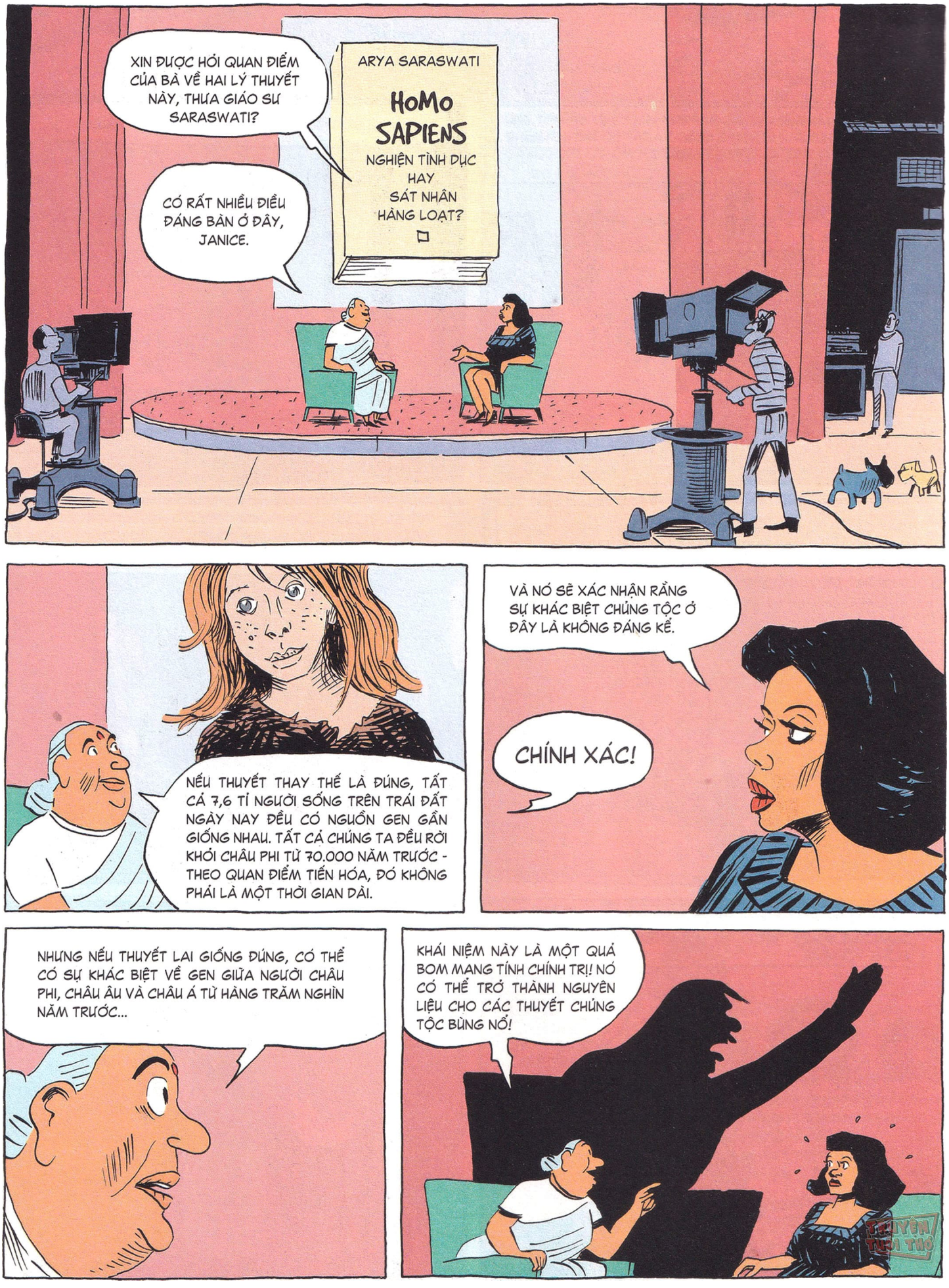
NGAY CẢ KHI ROMEO NEANDERTHAL VÀ JULIET SAPIENS YÊU NHAU, HỌ CŨNG KHÔNG THỂ SINH RA NHỮNG ĐỨA CON HỮU THỤ, VÌ KHOẢNG CÁCH DI TRUYỀN GIỮA HAI QUẦN THỂ CỦA HỌ LÀ KHÔNG THỂ VƯỢT QUA.

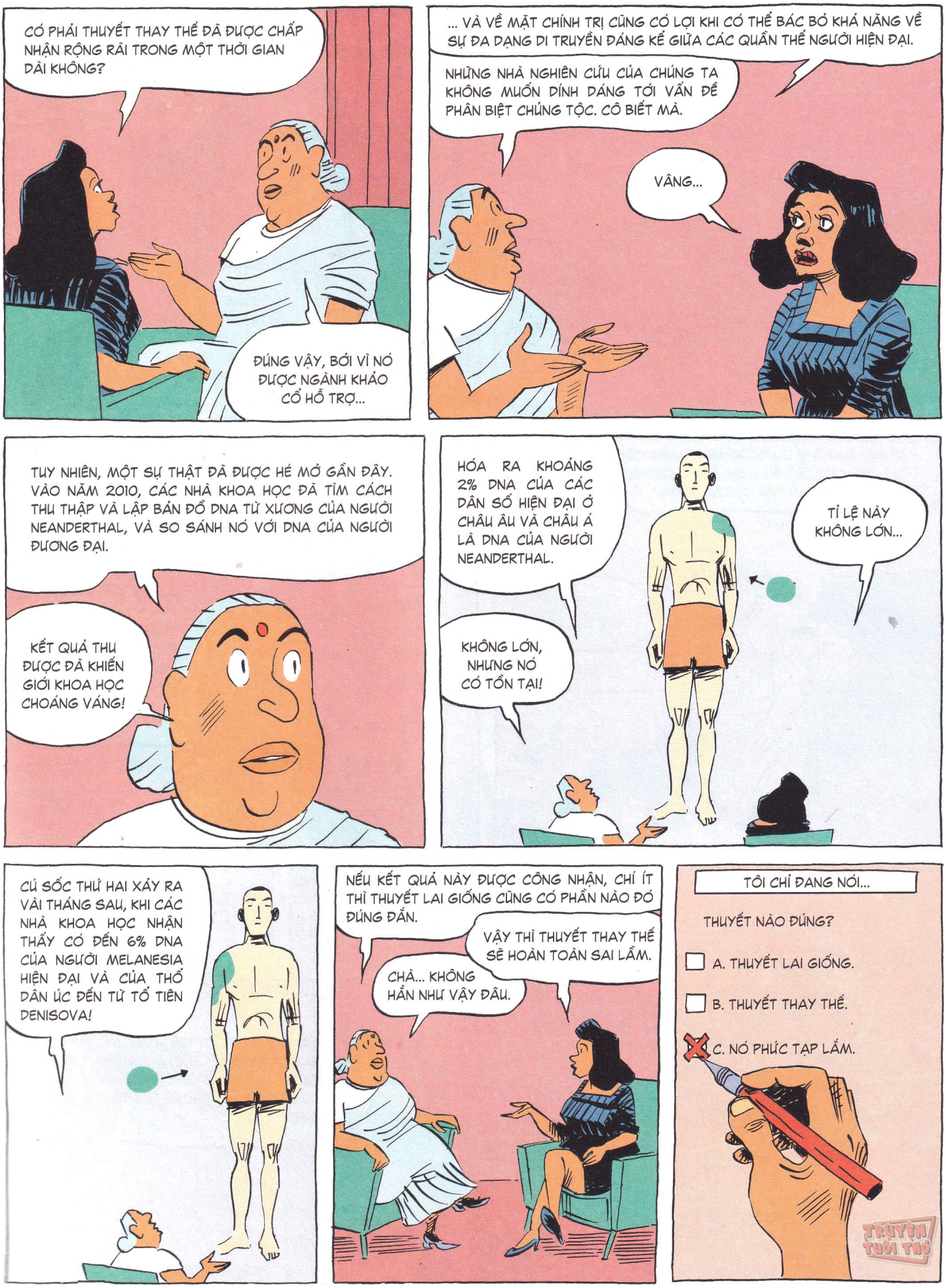
HAI QUẦN THỂ NÀY VẪN HOÀN TOÀN KHÁC BIỆT, KHI NGƯỜI NEANDERTHAL CHẾT ĐI HAY BỊ GIẾT, NGUỒN GEN CỦA HỌ CŨNG BIẾN MẤT THEO.

THEO THUYẾT NÀY, SAPIENS ĐÃ THAY THẾ TẤT CẢ CÁC QUẦN THỂ NGƯỜI TRƯỚC ĐÓ MÀ KHÔNG CÓ SỰ LAI GIỐNG VỚI NHAU.

NẾU ĐÚNG VẬY, CON NGƯỜI NGÀY NAY ĐỀU BẮT NGUỒN TỪ ĐÔNG PHI, 70.000 NĂM TRƯỚC, ĐỀU LÀ "SAPIENS THUẦN CHỦNG".

TRUYỆN TUỔI THƠ

XIN ĐƯỢC HỎI QUAN ĐIỂM CỦA BÀ VỀ HAI LÝ THUYẾT NÀY, THƯA GIÁO SƯ SARASWATI?
CÓ RẤT NHIỀU ĐIỀU ĐÁNG BÀN Ở ĐÂY, JANICE.
ARYA SARASWATI
HOMO SAPIENS
NGHIỆN TÌNH DỤC HAY SÁT NHÂN HÀNG LOẠT?
NẾU THUYẾT THAY THẾ LÀ ĐÚNG, TẤT CẢ 7,6 TỈ NGƯỜI SỐNG TRÊN TRÁI ĐẤT NGÀY NAY ĐỀU CÓ NGUỒN GEN GẦN GIỐNG NHAU. TẤT CẢ CHÚNG TA ĐỀU RỜI KHỎI CHÂU PHI TỪ 70.000 NĂM TRƯỚC - THEO QUAN ĐIỂM TIẾN HÓA, ĐÓ KHÔNG PHẢI LÀ MỘT THỜI GIAN DÀI.
VÀ NÓ SẼ XÁC NHẬN RẰNG SỰ KHÁC BIỆT CHỦNG TỘC Ở ĐÂY LÀ KHÔNG ĐÁNG KỂ.
CHÍNH XÁC!
NHƯNG NẾU THUYẾT LAI GIỐNG ĐÚNG, CÓ THỂ CÓ SỰ KHÁC BIỆT VỀ GEN GIỮA NGƯỜI CHÂU PHI, CHÂU ÂU VÀ CHÂU Á TỪ HÀNG TRĂM NGHÌN NĂM TRƯỚC...
KHÁI NIỆM NÀY LÀ MỘT QUẢ BOM MANG TÍNH CHÍNH TRỊ! NÓ CÓ THỂ TRỞ THÀNH NGUYÊN LIỆU CHO CÁC THUYẾT CHỦNG TỘC BÙNG NỔ!

CÓ PHẢI THUYẾT THAY THẾ ĐÃ ĐƯỢC CHẤP NHẬN RỘNG RÃI TRONG MỘT THỜI GIAN DÀI KHÔNG?
ĐÚNG VẬY, BỞI VÌ NÓ ĐƯỢC NGÀNH KHẢO CỔ HỖ TRỢ...
... VÀ VỀ MẶT CHÍNH TRỊ CŨNG CÓ LỢI KHI CÓ THỂ BÁC BỎ KHẢ NĂNG VỀ SỰ ĐA DẠNG DI TRUYỀN ĐÁNG KỂ GIỮA CÁC QUẦN THỂ NGƯỜI HIỆN ĐẠI.
NHỮNG NHÀ NGHIÊN CỨU CỦA CHÚNG TA KHÔNG MUỐN DÍNH DÁNG TỚI VẤN ĐỀ PHÂN BIỆT CHỦNG TỘC. CÔ BIẾT MÀ.
VÂNG...
TUY NHIÊN, MỘT SỰ THẬT ĐÃ ĐƯỢC HÉ MỞ GẦN ĐÂY. VÀO NĂM 2010, CÁC NHÀ KHOA HỌC ĐÃ TÌM CÁCH THU THẬP VÀ LẬP BẢN ĐỒ DNA TỪ XƯƠNG CỦA NGƯỜI NEANDERTHAL, VÀ SO SÁNH NÓ VỚI DNA CỦA NGƯỜI ĐƯƠNG ĐẠI.
KẾT QUẢ THU ĐƯỢC ĐÃ KHIẾN GIỚI KHOA HỌC CHOÁNG VÁNG!
HÓA RA KHOẢNG 2% DNA CỦA CÁC DÂN SỐ HIỆN ĐẠI Ở CHÂU ÂU VÀ CHÂU Á LÀ DNA CỦA NGƯỜI NEANDERTHAL.
TỈ LỆ NÀY KHÔNG LỚN...
KHÔNG LỚN, NHƯNG NÓ CÓ TỒN TẠI!
CÚ SỐC THỨ HAI XẢY RA VÀI THÁNG SAU, KHI CÁC NHÀ KHOA HỌC NHẬN THẤY CÓ ĐẾN 6% DNA CỦA NGƯỜI MELANESIA HIỆN ĐẠI VÀ CỦA THỔ DÂN ÚC ĐẾN TỪ TỔ TIÊN DENISOVA!
NẾU KẾT QUẢ NÀY ĐƯỢC CÔNG NHẬN, CHÍ ÍT THÌ THUYẾT LAI GIỐNG CŨNG CÓ PHẦN NÀO ĐÓ ĐÚNG ĐẮN.
VẬY THÌ THUYẾT THAY THẾ SẼ HOÀN TOÀN SAI LẦM.
CHÀ... KHÔNG HẲN NHƯ VẬY ĐÂU.
TÔI CHỈ ĐANG NÓI...
THUYẾT NÀO ĐÚNG?
A. THUYẾT LAI GIỐNG.
B. THUYẾT THAY THẾ.
C. NÓ PHỨC TẠP LẮM.
TRUYỆN TUỔI THƠ

VÌ NGƯỜI NEANDERTHAL VÀ NGƯỜI DENISOVA CHỈ ĐÓNG GÓP MỘT LƯỢNG NHỎ DNA VÀO BỘ GEN CỦA CHÚNG TA, NÊN KHÔNG THỂ NÓI LÀ ĐÃ CÓ MỘT SỰ "HỢP NHẤT" GIỮA SAPIENS VÀ CÁC LOÀI NGƯỜI KHÁC.

SỰ KHÁC BIỆT GIỮA HỌ KHÔNG ĐỦ LỚN ĐỂ NGĂN CHẶN HOÀN TOÀN VIỆC GIAO HỢP QUA LẠI, NHƯNG NHỮNG CUỘC TIẾP XÚC NHƯ VẬY RẤT HIẾM XẢY RA...

ĐÚNG VẬY, NHƯNG GIÁO SƯ CÓ THỂ CHO BIẾT CHÍNH XÁC MỐI QUAN HỆ SINH HỌC GIỮA SAPIENS, NEANDERTHAL VÀ DENISOVA LÀ GÌ KHÔNG?

RÕ RÀNG, HỌ KHÔNG PHẢI LÀ NHỮNG LOÀI HOÀN TOÀN KHÁC NHAU NHƯ NGỰA VÀ LỪA.

VẬY HỌ LÀ NHỮNG QUẦN THỂ KHÁC NHAU CỦA CÙNG MỘT LOÀI, NHƯ CHÚ CHÓ BULL BRUTUS CỦA GIÁO SƯ VÀ CHÚ CHÓ GIỐNG POMERANIA CỦA BÀ, KIKI?

KHÔNG... HƠN THẾ NỮA.

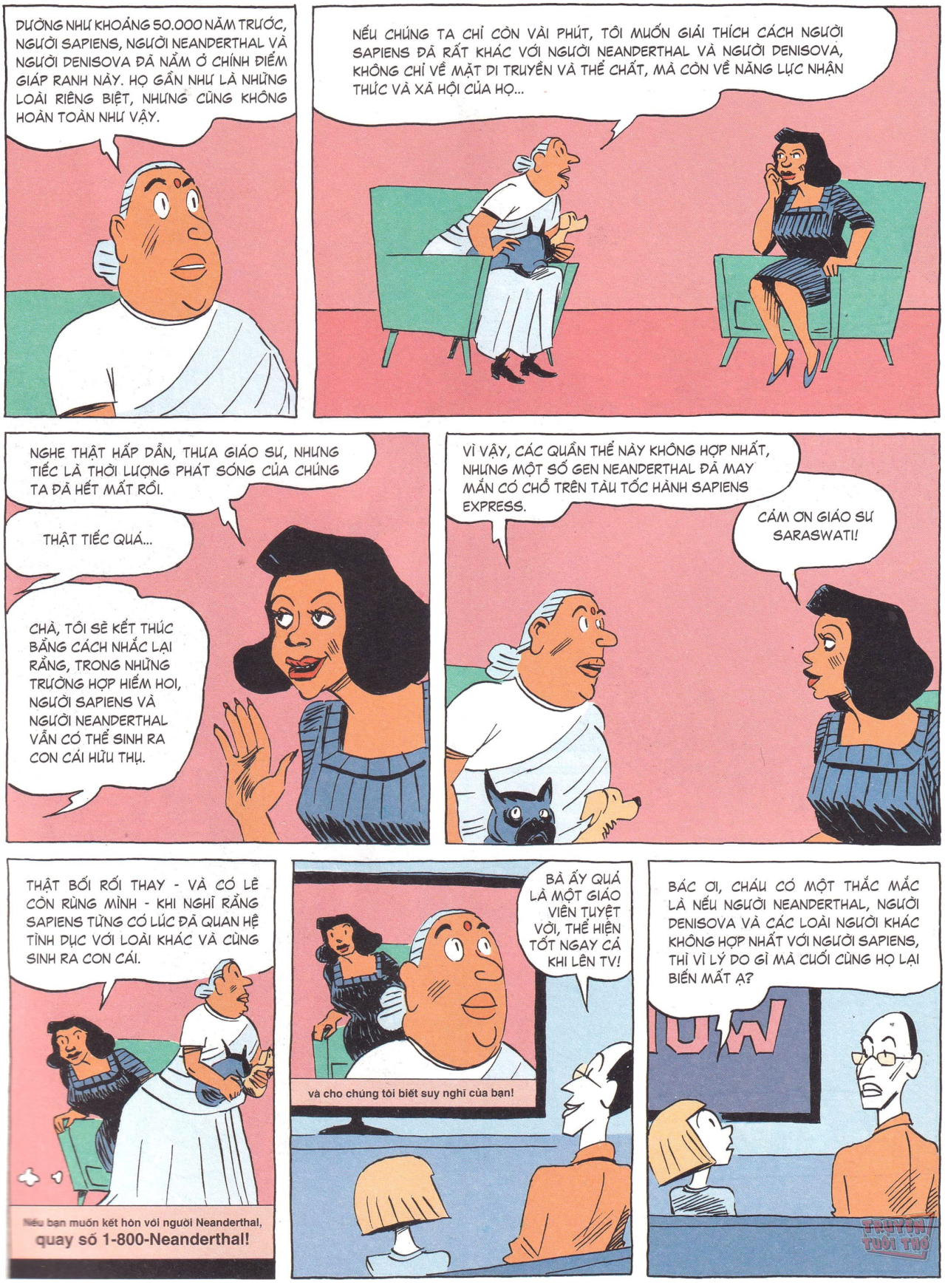
SINH HỌC KHÔNG PHẢI CHỈ MANG MÀU ĐEN HAY MÀU TRẮNG. CÓ NHỮNG VÙNG XÁM QUAN TRỌNG.

HAI LOÀI TIẾN HÓA TỪ CÙNG MỘT TỔ TIÊN CHUNG, CHẲNG HẠN NHƯ NGỰA VÀ LỪA, ĐÃ CÓ THỜI ĐIỂM CHỈ LÀ HAI QUẦN THỂ CỦA CÙNG MỘT LOÀI, NHƯ CHÓ POMERANIA VÀ CHÓ BULL.

CHẮC HẲN ĐÃ TỒN TẠI MỘT THỜI ĐIỂM KHI HAI QUẦN THỂ NÀY VỐN ĐÃ KHÁ KHÁC BIỆT, NHƯNG VẪN CÓ KHẢ NĂNG QUAN HỆ TÌNH DỤC TRONG NHỮNG DỊP HIẾM HOI VÀ SINH RA CON CÁI HỮU THỤ.

SAU ĐÓ, MỘT ĐỘT BIẾN KHÁC ĐÃ CẮT ĐỨT SỢI DÂY KẾT NỐI CUỐI CÙNG NÀY, VÀ HAI QUẦN THỂ NÀY ĐÃ ĐI THEO NHỮNG CON ĐƯỜNG TIẾN HÓA HOÀN TOÀN TÁCH BIỆT...

TRUYỆN TUỔI THƠ

DƯỜNG NHƯ KHOẢNG 50.000 NĂM TRƯỚC, NGƯỜI SAPIENS, NGƯỜI NEANDERTHAL VÀ NGƯỜI DENISOVA ĐÃ NẰM Ở CHÍNH ĐIỂM GIÁP RANH NÀY. HỌ GẦN NHƯ LÀ NHỮNG LOÀI RIÊNG BIỆT, NHƯNG CŨNG KHÔNG HOÀN TOÀN NHƯ VẬY.
NẾU CHÚNG TA CHỈ CÒN VÀI PHÚT, TÔI MUỐN GIẢI THÍCH CÁCH NGƯỜI SAPIENS ĐÃ RẤT KHÁC VỚI NGƯỜI NEANDERTHAL VÀ NGƯỜI DENISOVA, KHÔNG CHỈ VỀ MẶT DI TRUYỀN VÀ THỂ CHẤT, MÀ CÒN VỀ NĂNG LỰC NHẬN THỨC VÀ XÃ HỘI CỦA HỌ...
NGHE THẬT HẤP DẪN, THƯA GIÁO SƯ, NHƯNG TIẾC LÀ THỜI LƯỢNG PHÁT SÓNG CỦA CHÚNG TA ĐÃ HẾT MẤT RỒI.
THẬT TIẾC QUÁ...
CHÀ, TÔI SẼ KẾT THÚC BẰNG CÁCH NHẮC LẠI RẰNG, TRONG NHỮNG TRƯỜNG HỢP HIẾM HOI, NGƯỜI SAPIENS VÀ NGƯỜI NEANDERTHAL VẪN CÓ THỂ SINH RA CON CÁI HỮU THỤ.
VÌ VẬY, CÁC QUẦN THỂ NÀY KHÔNG HỢP NHẤT, NHƯNG MỘT SỐ GEN NEANDERTHAL ĐÃ MAY MẮN CÓ CHỖ TRÊN TÀU TỐC HÀNH SAPIENS EXPRESS.
CẢM ƠN GIÁO SƯ SARASWATI!
THẬT BỐI RỐI THAY - VÀ CÓ LẼ CÒN RÙNG MÌNH - KHI NGHĨ RẰNG SAPIENS TỪNG CÓ LÚC ĐÃ QUAN HỆ TÌNH DỤC VỚI LOÀI KHÁC VÀ CÙNG SINH RA CON CÁI.
Nếu bạn muốn kết hôn với người Neanderthal, quay số 1-800-Neanderthal!
BÀ ẤY QUẢ LÀ MỘT GIÁO VIÊN TUYỆT VỜI, THỂ HIỆN TỐT NGAY CẢ KHI LÊN TV!
và cho chúng tôi biết suy nghĩ của bạn!
BÁC ƠI, CHÁU CÓ MỘT THẮC MẮC LÀ NẾU NGƯỜI NEANDERTHAL, NGƯỜI DENISOVA VÀ CÁC LOÀI NGƯỜI KHÁC KHÔNG HỢP NHẤT VỚI NGƯỜI SAPIENS, THÌ VÌ LÝ DO GÌ MÀ CUỐI CÙNG HỌ LẠI BIẾN MẤT Ạ?
TRUYỆN TUỔI THƠ

MỘT THUNG LŨNG Ở BALKANS, NƠI NGƯỜI NEANDERTHAL ĐÃ SINH SỐNG SUỐT HÀNG TRĂM NGHÌN NĂM.
MỘT LỜI GIẢI THÍCH KHẢ DĨ LÀ NGƯỜI SAPIENS ĐÃ ĐẨY HỌ ĐẾN CHỖ TUYỆT CHỦNG.

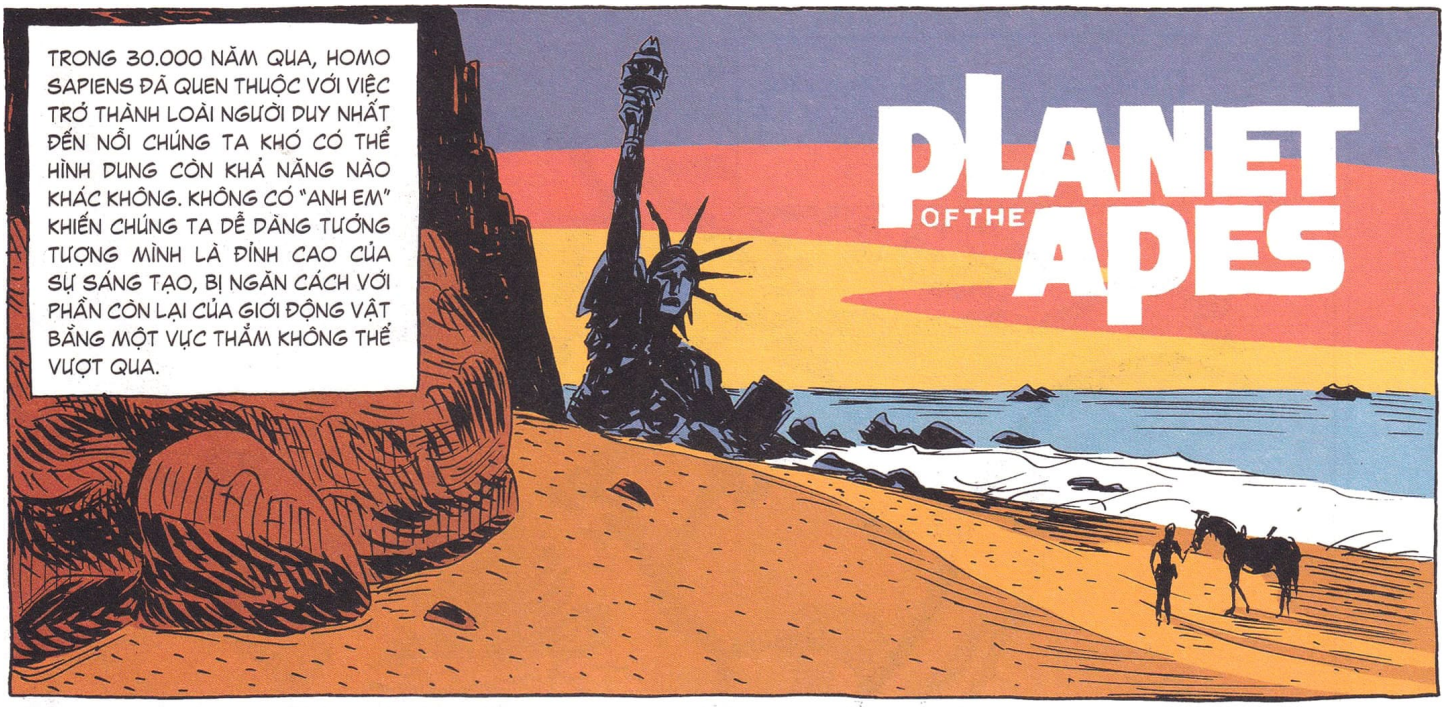

VỚI CÔNG NGHỆ VÀ KỸ NĂNG XÃ HỘI VƯỢT TRỘI, SAPIENS LÀ NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT VÀ HÁI LƯỢM HIỆU QUẢ HƠN.

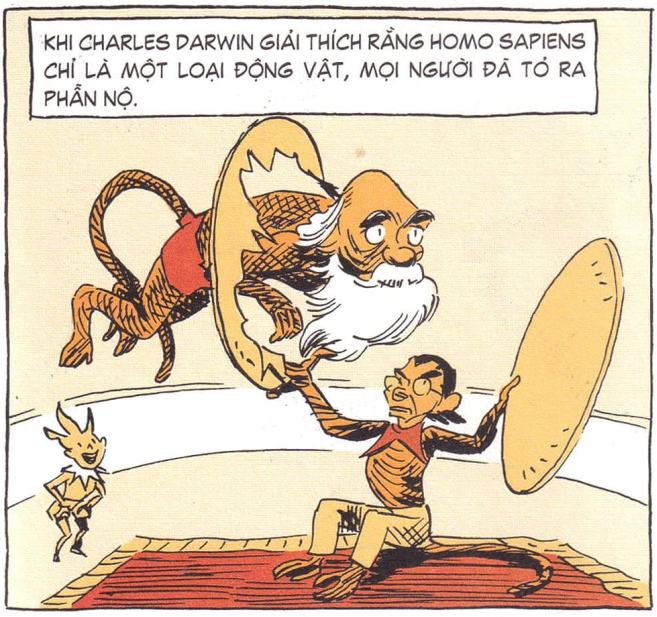

HỌ ĐÃ SINH SÔI PHÁT TRIỂN VÀ TỎA RA KHẮP NƠI.

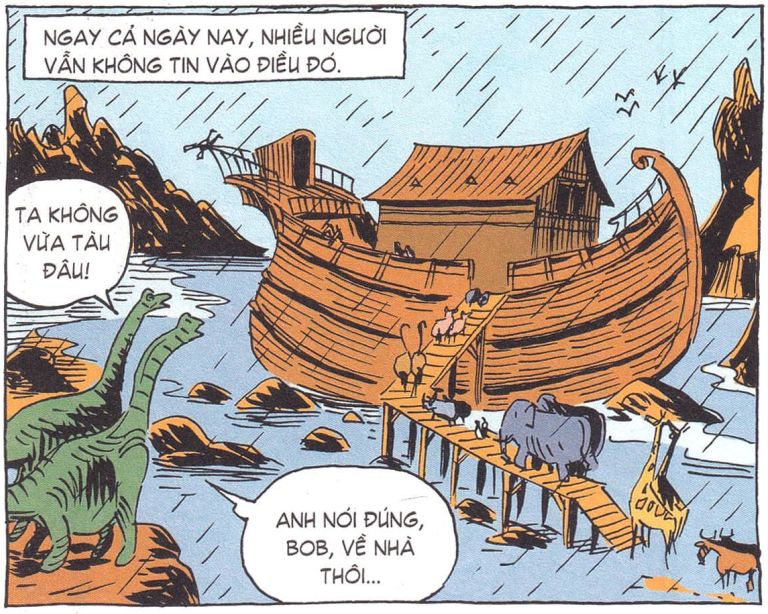

NHỮNG NGƯỜI NEANDERTHAL ÍT THÁO VÁT HƠN CÀNG NGÀY CÀNG KHÓ KIẾM ĂN. DÂN SỐ CỦA HỌ SUY GIẢM VÀ HỌ DẦN CHẾT ĐI.

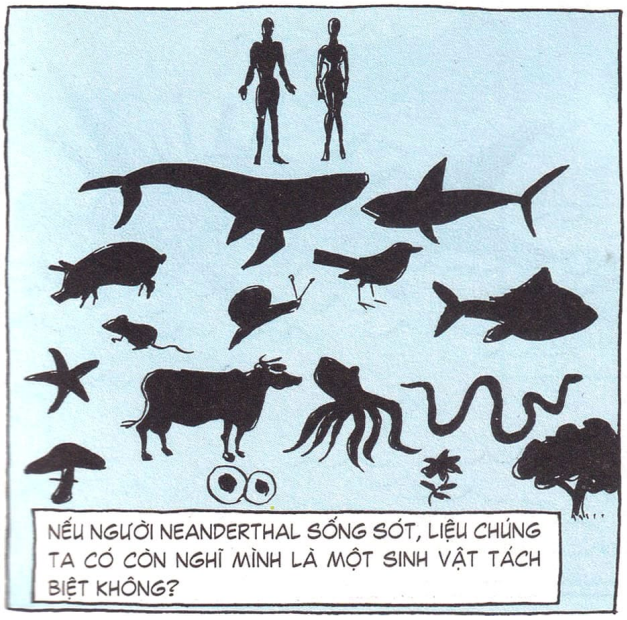

CÓ LẼ NGOẠI TRỪ MỘT HOẶC HAI NGƯỜI NEANDERTHAL ĐÃ GIA NHẬP CÙNG HÀNG XÓM SAPIENS CỦA HỌ.
NHÌN NÀY! TÔI TÌM THẤY HAI ĐỨA TRẺ!

MỘT KHẢ NĂNG KHÁC LÀ CẠNH TRANH TÀI NGUYÊN BÙNG PHÁT THÀNH BẠO LỰC VÀ DIỆT CHỦNG.
SAPIENS KHÔNG BIẾT KHOAN DUNG...
THỜI HIỆN ĐẠI, CHỈ CẦN CHÚT KHÁC BIỆT VỀ MÀU DA, NGÔN NGỮ BẢN ĐỊA HOẶC TÔN GIÁO LÀ ĐỦ ĐỂ NHÓM SAPIENS NÀY TIÊU DIỆT NHÓM KIA.
SAO SAPIENS CỔ ĐẠI LẠI NHÂN TỪ HƠN?
CÓ THỂ KHI SAPIENS CHẠM TRÁN VỚI NEANDERTHAL, LỊCH SỬ ĐÃ CHỨNG KIẾN CUỘC THANH LỌC SẮC TỘC ĐẦU TIÊN VÀ CÓ Ý NGHĨA QUAN TRỌNG NHẤT.
DÙ ĐIỀU GÌ ĐÃ XẢY RA, NGƯỜI NEANDERTHAL - CÙNG VỚI CÁC LOÀI NGƯỜI KHÁC - ĐÃ ĐẶT RA MỘT TRONG NHỮNG CÂU HỎI "NẾU NHƯ" VĨ ĐẠI NHẤT LỊCH SỬ.
AI BIẾT ĐƯỢC MỌI CHUYỆN SẼ DIỄN RA NHƯ THẾ NÀO NẾU NGƯỜI NEANDERTHAL HOẶC DENISOVA CÓ THỂ TỒN TẠI CÙNG SAPIENS CHÚNG TA?
KHÔNG PHẢI CON NGƯỜI...
KHÔNG LÊN THIÊN ĐƯỜNG!
CHÚNG TA COI NHỮNG CHÂN LÝ NÀY LÀ ĐIỀU KHÔNG THỂ CHỐI CÃI, RẰNG MỌI LOÀI NGƯỜI SINH RA ĐỀU BÌNH ĐẲNG VỚI NHAU.
NHỮNG NGƯỜI LAO ĐỘNG CỦA GIỐNG HOMO, HÃY ĐOÀN KẾT LẠI!

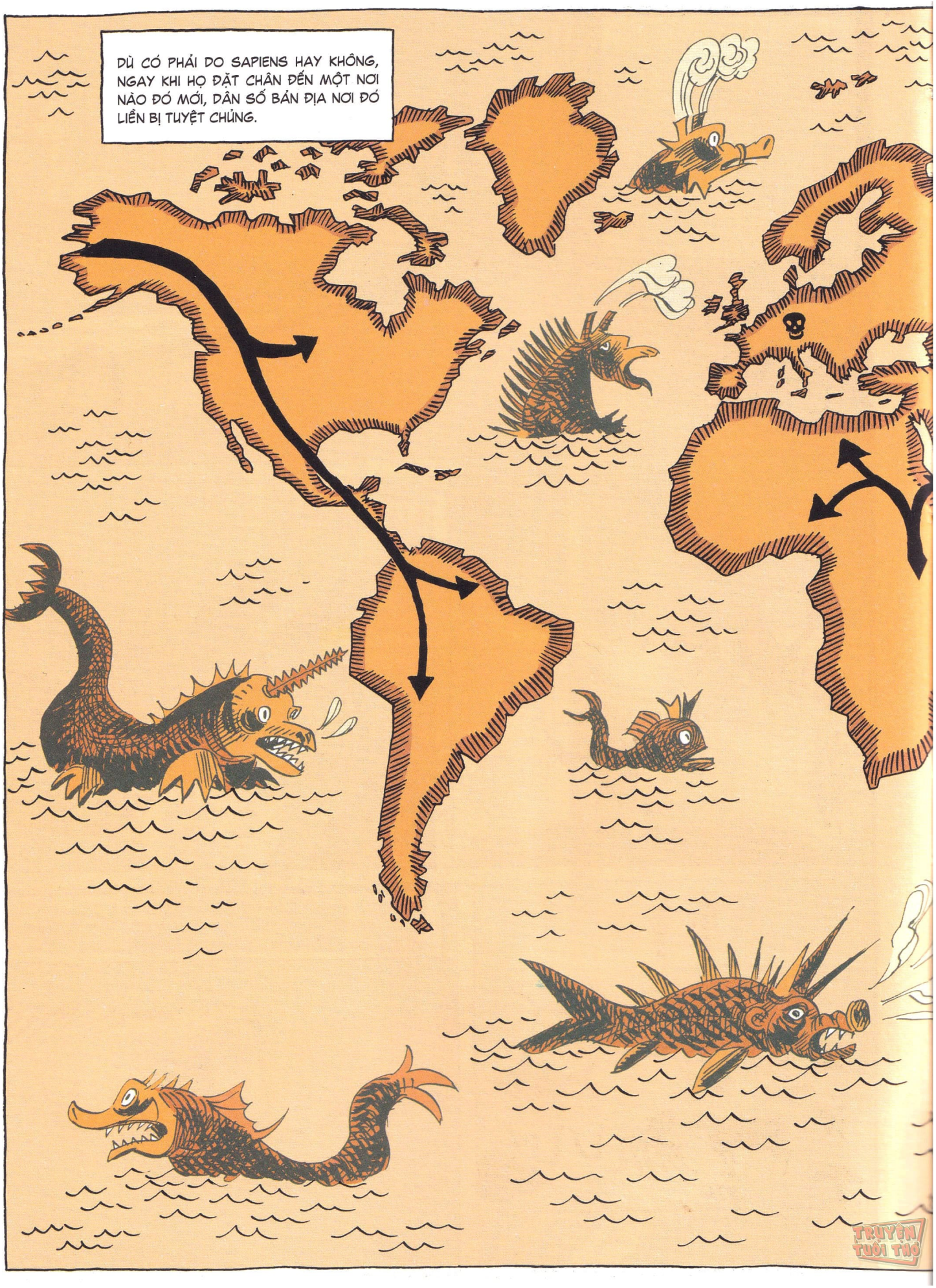

TRONG 30.000 NĂM QUA, HOMO SAPIENS ĐÃ QUEN THUỘC VỚI VIỆC TRỞ THÀNH LOÀI NGƯỜI DUY NHẤT ĐẾN NỖI CHÚNG TA KHÓ CÓ THỂ HÌNH DUNG CÒN KHẢ NĂNG NÀO KHÁC KHÔNG. KHÔNG CÓ "ANH EM" KHIẾN CHÚNG TA DỄ DÀNG TƯỞNG TƯỢNG MÌNH LÀ ĐỈNH CAO CỦA SỰ SÁNG TẠO, BỊ NGĂN CÁCH VỚI PHẦN CÒN LẠI CỦA GIỚI ĐỘNG VẬT BẰNG MỘT VỰC THẲM KHÔNG THỂ VƯỢT QUA.
PLANET OF THE APES

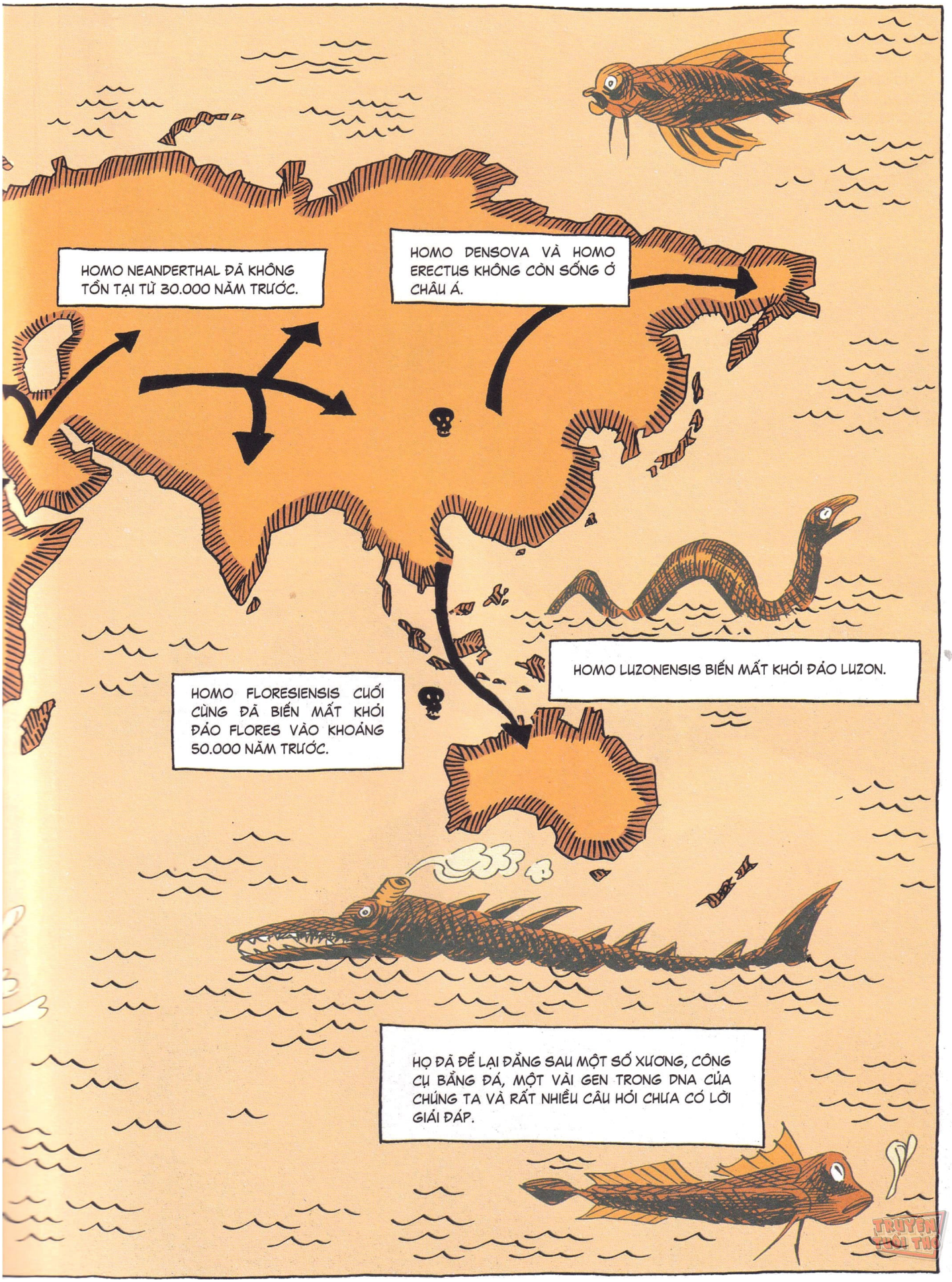

KHI CHARLES DARWIN GIẢI THÍCH RẰNG HOMO SAPIENS CHỈ LÀ MỘT LOẠI ĐỘNG VẬT, MỌI NGƯỜI ĐÃ TỎ RA PHẪN NỘ.

NGAY CẢ NGÀY NAY, NHIỀU NGƯỜI VẪN KHÔNG TIN VÀO ĐIỀU ĐÓ.
TA KHÔNG VỪA TÀU ĐÂU!
ANH NÓI ĐÚNG, BOB, VỀ NHÀ THÔI...

NẾU NGƯỜI NEANDERTHAL SỐNG SÓT, LIỆU CHÚNG TA CÓ CÒN NGHĨ MÌNH LÀ MỘT SINH VẬT TÁCH BIỆT KHÔNG?

CÓ LẼ ĐÂY CHÍNH LÀ LÝ DO KHIẾN TỔ TIÊN CỦA CHÚNG TA XÓA SỔ NGƯỜI NEANDERTHAL. HỌ ĐÃ QUÁ QUEN THUỘC ĐỂ BỊ BỎ QUA, NHƯNG LẠI QUÁ KHÁC BIỆT ĐỂ DUNG NẠP.
TRUYỆN TUỔI THƠ

DÙ CÓ PHẢI DO SAPIENS HAY KHÔNG, NGAY KHI HỌ ĐẶT CHÂN ĐẾN MỘT NƠI NÀO ĐÓ MỚI, DÂN SỐ BẢN ĐỊA NƠI ĐÓ LIỀN BỊ TUYỆT CHỦNG.

HOMO NEANDERTHAL ĐÃ KHÔNG TỒN TẠI TỪ 30.000 NĂM TRƯỚC.
HOMO DENSOVA VÀ HOMO ERECTUS KHÔNG CÒN SỐNG Ở CHÂU Á.
HOMO LUZONENSIS BIẾN MẤT KHỎI ĐẢO LUZON.
HOMO FLORESIENSIS CUỐI CÙNG ĐÃ BIẾN MẤT KHỎI ĐẢO FLORES VÀO KHOẢNG 50.000 NĂM TRƯỚC.
HỌ ĐÃ ĐỂ LẠI ĐẰNG SAU MỘT SỐ XƯƠNG, CÔNG CỤ BẰNG ĐÁ, MỘT VÀI GEN TRONG DNA CỦA CHÚNG TA VÀ RẤT NHIỀU CÂU HỎI CHƯA CÓ LỜI GIẢI ĐÁP.

HỌ CŨNG ĐỂ LẠI ĐẰNG SAU LOÀI NGƯỜI CUỐI CÙNG TRÊN TRÁI ĐẤT...
CHÚNG TA, SAPIENS...
TRUYỆN TUỔI THƠ

SẮP CÓ TRONG

SAPIENS SIÊU PHÀM

BÍ QUYẾT THÀNH CÔNG CỦA SAPIENS LÀ GÌ?

LÀM THẾ NÀO SAPIENS CÓ THỂ XOAY XỞ ĐỊNH CƯ NHANH CHÓNG TRONG RẤT NHIỀU MÔI TRƯỜNG SỐNG KHẮC NGHIỆT?

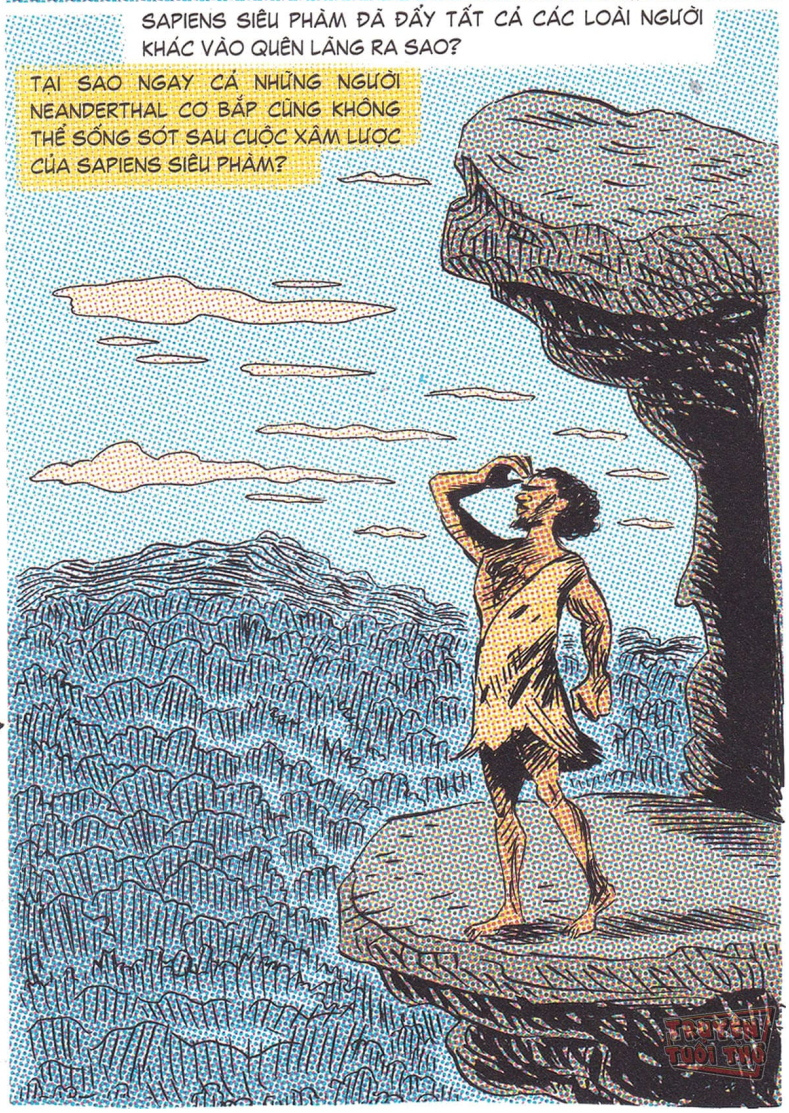
SAPIENS SIÊU PHÀM ĐÃ THÀNH CÔNG NHƯ THẾ NÀO TRONG VIỆC CHINH PHỤC THẾ GIỚI?

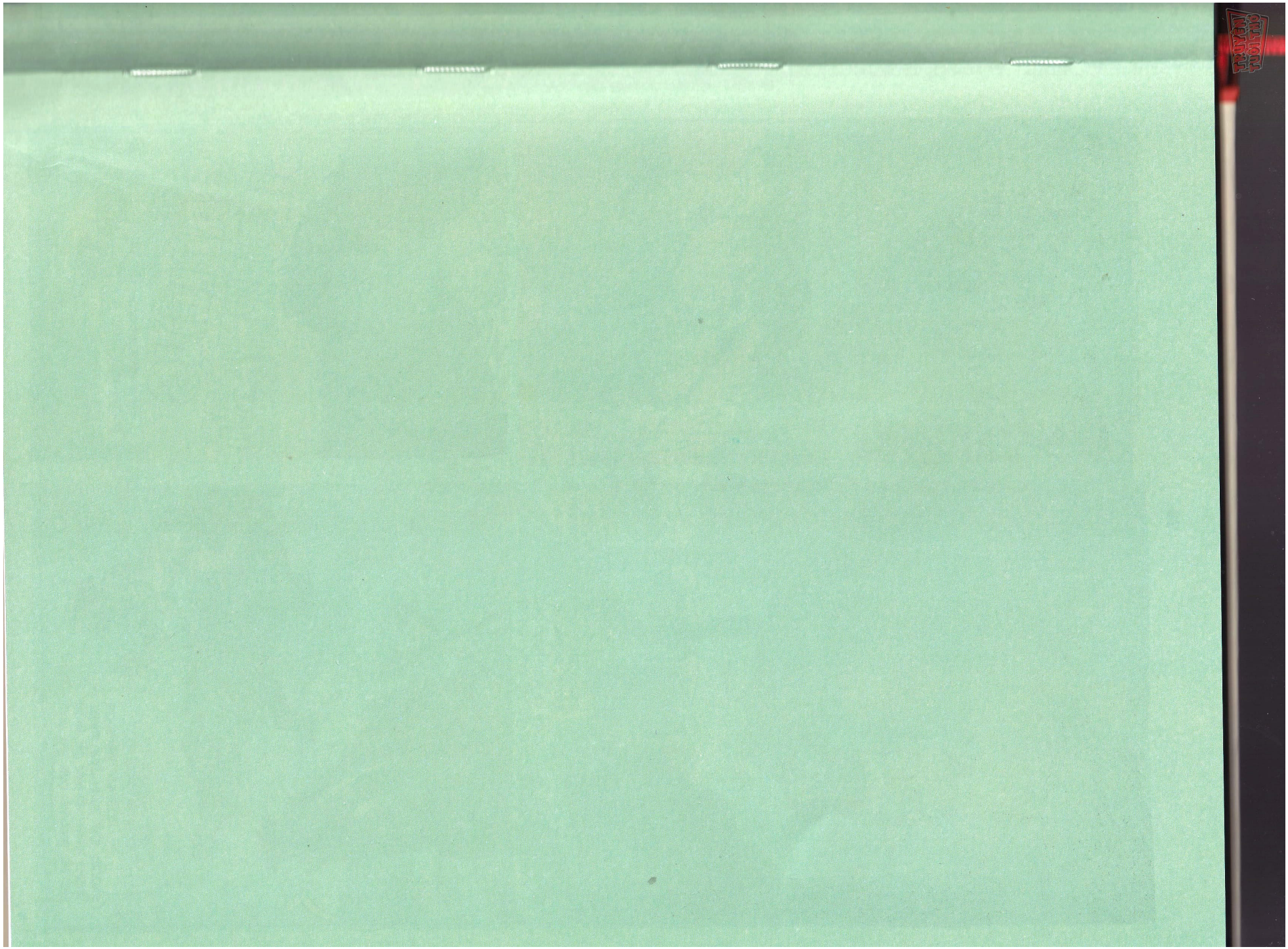

TÌM CÂU TRẢ LỜI CHO TẤT CẢ NHỮNG CÂU HỎI NÀY TRONG CUỘC PHIÊU LƯU TIẾP THEO CỦA SAPIENS SIÊU PHÀM!

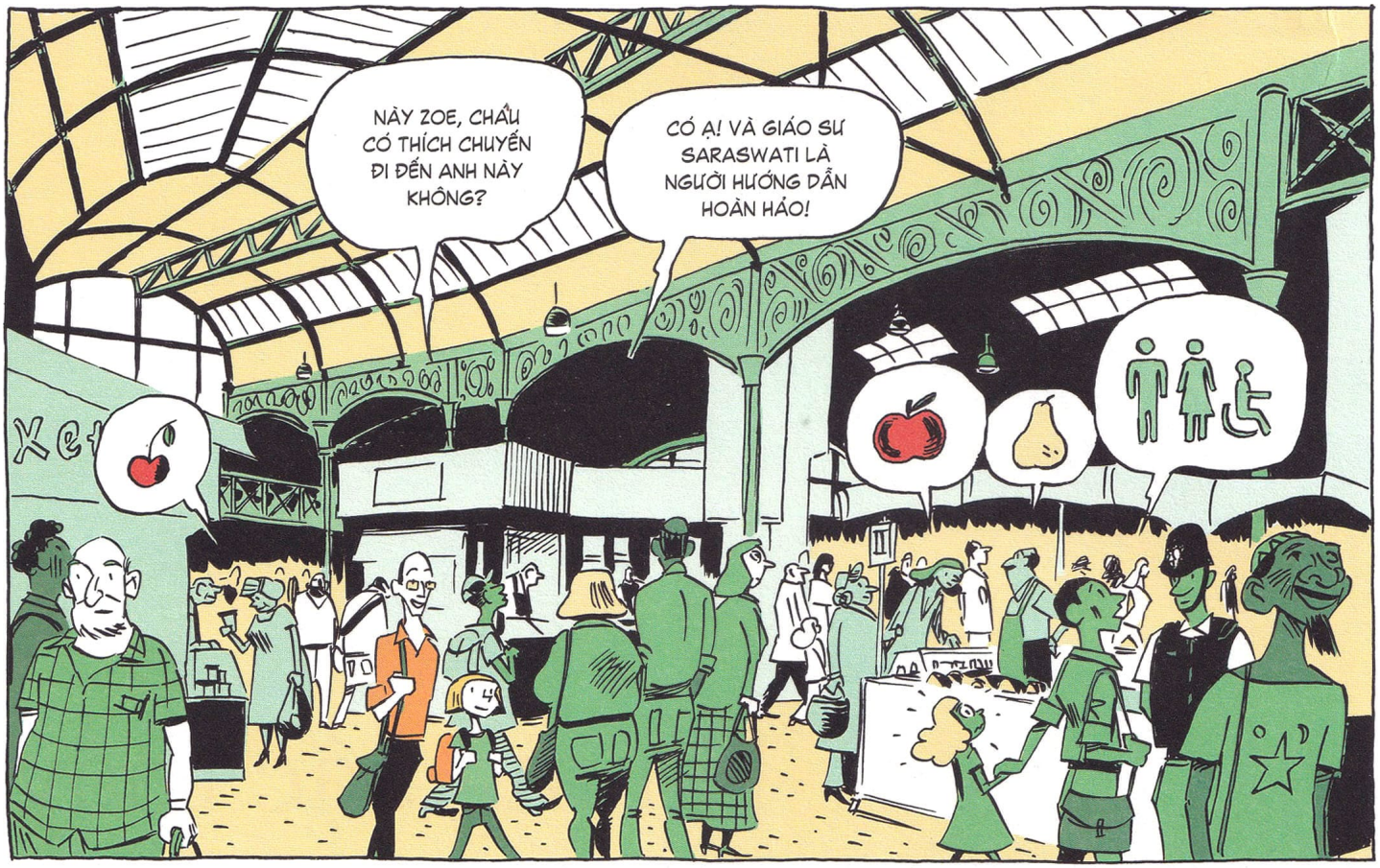
SAPIENS SIÊU PHÀM ĐÃ ĐẨY TẤT CẢ CÁC LOÀI NGƯỜI KHÁC VÀO QUÊN LÃNG RA SAO?

TẠI SAO NGAY CẢ NHỮNG NGƯỜI NEANDERTHAL CƠ BẮP CŨNG KHÔNG THỂ SỐNG SÓT SAU CUỘC XÂM LƯỢC CỦA SAPIENS SIÊU PHÀM?

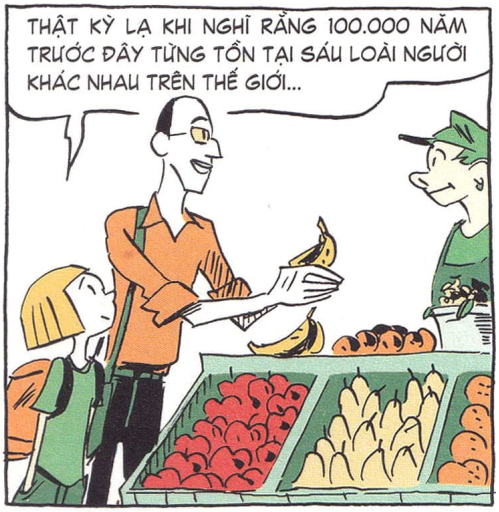

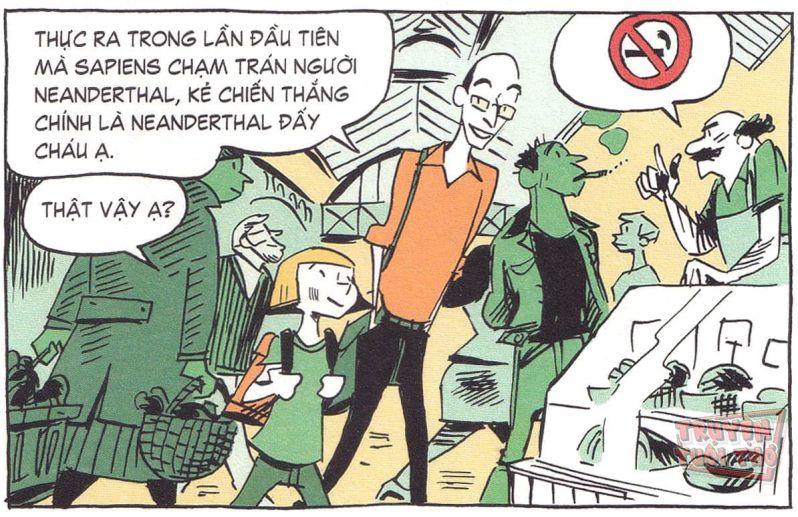
Những bậc thầy hư cấu

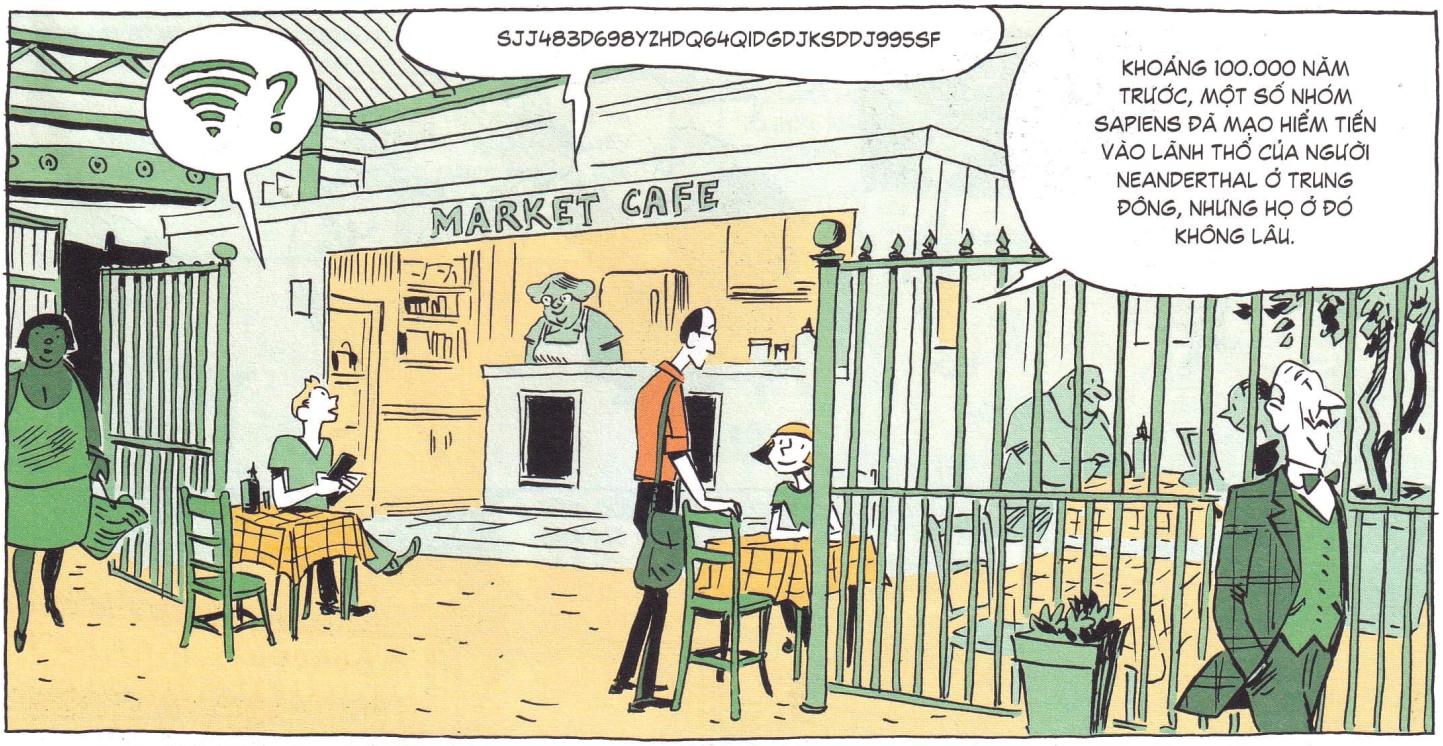

NÀY ZOE, CHÁU CÓ THÍCH CHUYẾN ĐI ĐẾN ANH NÀY KHÔNG?
CÓ Ạ! VÀ GIÁO SƯ SARASWATI LÀ NGƯỜI HƯỚNG DẪN HOÀN HẢO!

VẬY CHÁU THẤY ĐIỀU GÌ LÀ THÍCH NHẤT HẢ ZOE?
Ồ, CHÁU THÍCH MỌI THỨ Ạ! NGOÀI RA THÌ CHÁU ĐÃ HỌC ĐƯỢC RẤT NHIỀU ĐIỀU MỚI!
£?
£?

THẬT KỲ LẠ KHI NGHĨ RẰNG 100.000 NĂM TRƯỚC ĐÂY TỪNG TỒN TẠI SÁU LOÀI NGƯỜI KHÁC NHAU TRÊN THẾ GIỚI...

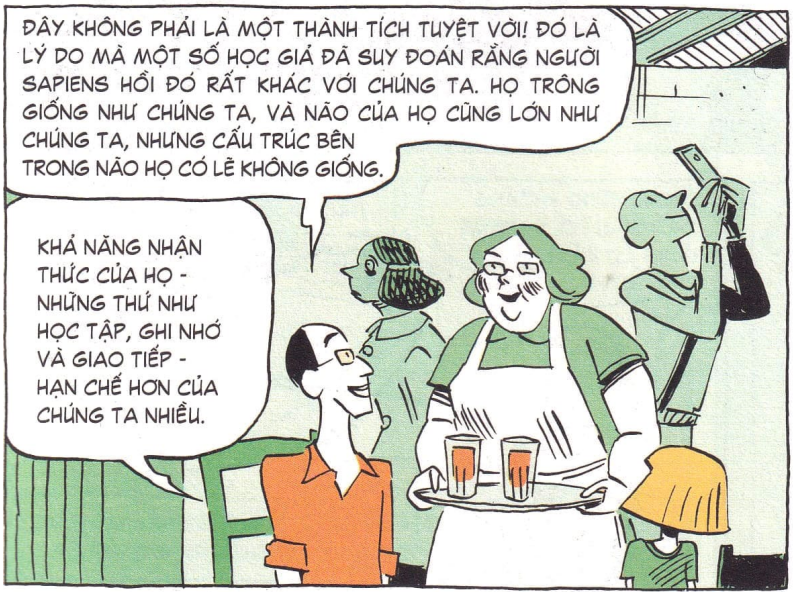

CẢM ƠN!
VÀ NGƯỜI SAPIENS KHÔNG TỐT HƠN NGƯỜI NEANDERTHAL HAY NGƯỜI DENISOVA!

THỰC RA TRONG LẦN ĐẦU TIÊN MÀ SAPIENS CHẠM TRÁN NGƯỜI NEANDERTHAL, KẺ CHIẾN THẮNG CHÍNH LÀ NEANDERTHAL ĐẤY CHÁU Ạ.
THẬT VẬY Ạ?

SJJ483D698YZHDQ64QIDGDJKSDDJ995SF
?
MARKET CAFE
KHOẢNG 100.000 NĂM TRƯỚC, MỘT SỐ NHÓM SAPIENS ĐÃ MẠO HIỂM TIẾN VÀO LÃNH THỔ CỦA NGƯỜI NEANDERTHAL Ở TRUNG ĐÔNG, NHƯNG HỌ Ở ĐÓ KHÔNG LÂU.

CÓ PHẢI VÌ NGƯỜI NEANDERTHAL KHI ĐÓ QUÁ MẠNH KHÔNG Ạ?
CÓ LẼ THẾ ... HOẶC CÓ THỂ KHÍ HẬU QUÁ LẠNH ĐỐI VỚI HỌ. HOẶC CÓ THỂ HỌ KHÔNG ĐỦ KHẢ NĂNG MIỄN DỊCH TRƯỚC CÁC LOẠI KÝ SINH TRÙNG BẢN ĐỊA...
SJJ483D6
...

CHÚNG TA KHÔNG THỂ BIẾT CHẮC. DÙ LÀ LÝ DO GÌ, CUỐI CÙNG THÌ NGƯỜI SAPIENS CŨNG RÚT LUI, ĐỂ LẠI KHU VỰC TRUNG ĐÔNG CHO NGƯỜI NEANDERTHAL.
RÚT LUI!
RÚT LUI!

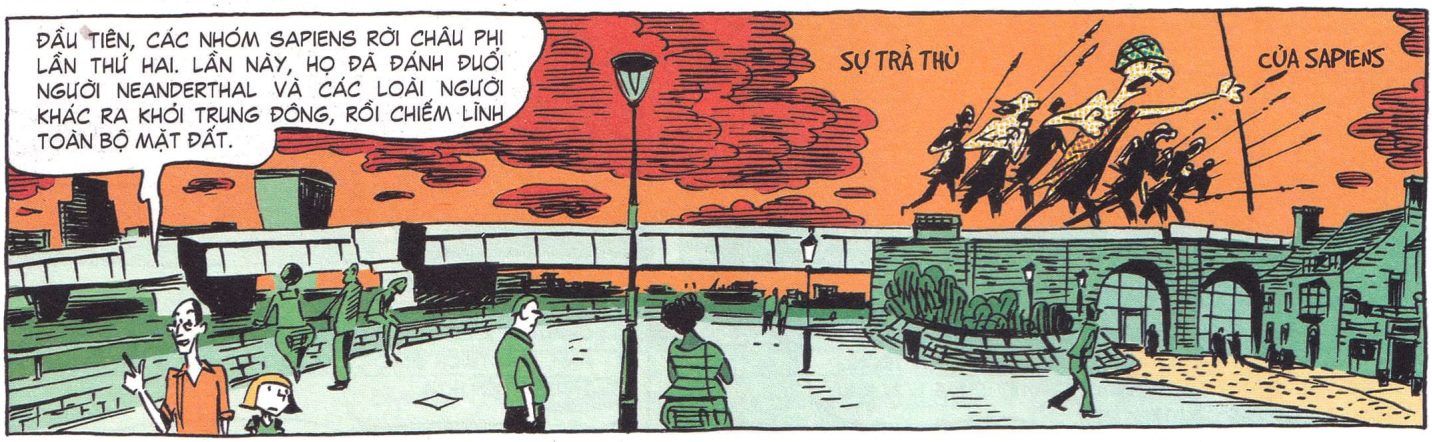

ĐÂY KHÔNG PHẢI LÀ MỘT THÀNH TÍCH TUYỆT VỜI! ĐÓ LÀ LÝ DO MÀ MỘT SỐ HỌC GIẢ ĐÃ SUY ĐOÁN RẰNG NGƯỜI SAPIENS HỒI ĐÓ RẤT KHÁC VỚI CHÚNG TA. HỌ TRÔNG GIỐNG NHƯ CHÚNG TA, VÀ NÃO CỦA HỌ CŨNG LỚN NHƯ CHÚNG TA, NHƯNG CẤU TRÚC BÊN TRONG NÃO HỌ CÓ LẼ KHÔNG GIỐNG.
KHẢ NĂNG NHẬN THỨC CỦA HỌ - NHỮNG THỨ NHƯ HỌC TẬP, GHI NHỚ VÀ GIAO TIẾP - HẠN CHẾ HƠN CỦA CHÚNG TA NHIỀU.

CHÁU SẼ KHÔNG THỂ DẠY SAPIENS CỔ ĐẠI NÓI TIẾNG ANH, GIẢI THÍCH GIÁO LÝ KI-TÔ, HAY GIẢNG CHO HỌ VỀ THUYẾT TIẾN HÓA.
DDJ995SF

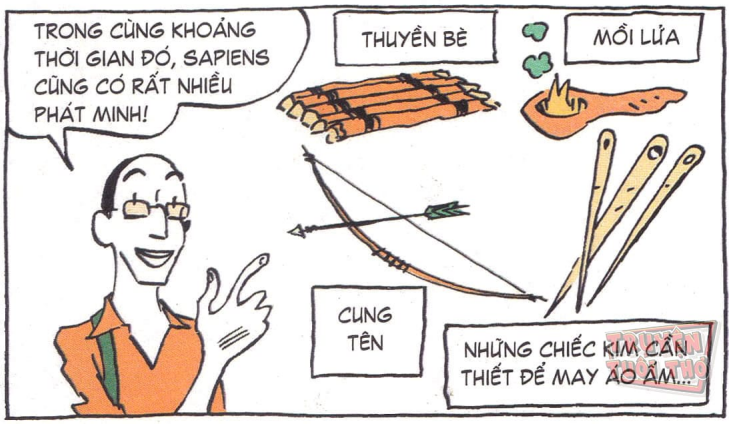

ĐƯỢC RỒI, BILL, ĐÂY LÀ CHỮ GÌ...?
ABC
ỪM... SỐ 1?
BILL, NGƯỜI TỐT SẼ ĐI ĐÂU KHI HỌ QUA ĐỜI?
ỪM... RA BIỂN?
BILL, LOÀI ĐỘNG VẬT NÀO CAI TRỊ TRÁI ĐẤT CÁCH ĐÂY 65 TRIỆU NĂM?
ỪM... MẸ CỦA CINDY?

CẢM ƠN. TẠM BIỆT

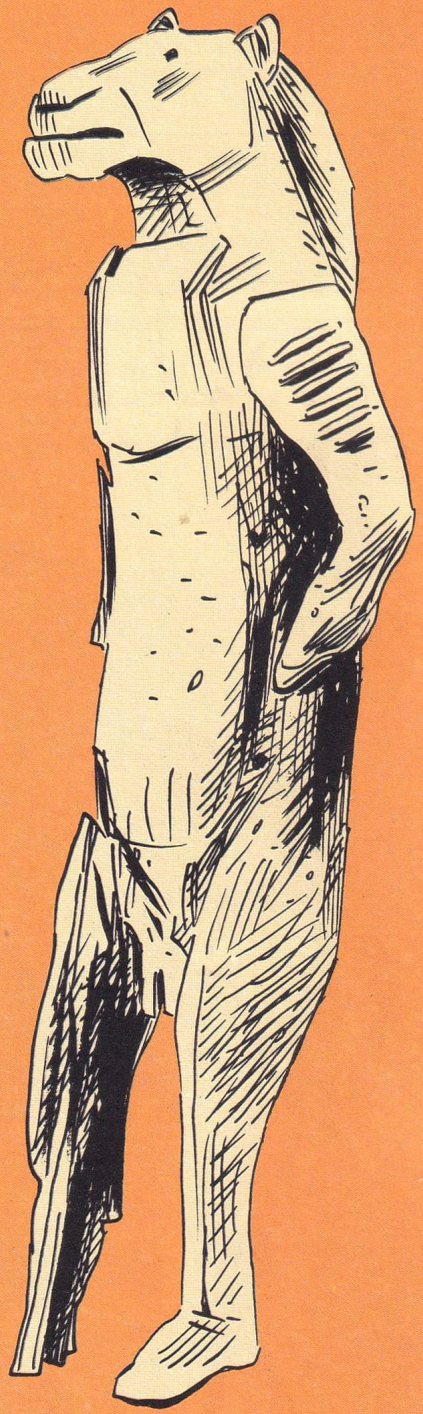

SAU ĐÓ, KHOẢNG 70.000 NĂM TRƯỚC, MỘT ĐIỀU GÌ ĐÓ ĐÃ XẢY RA VỚI HOMO SAPIENS. KHÔNG BIẾT CHÍNH XÁC BẰNG CÁCH NÀO HOẶC TẠI SAO, NHƯNG HỌ BẮT ĐẦU THỰC HIỆN NHỮNG ĐIỀU ĐÁNG NGẠC NHIÊN!
NHƯ THẾ NÀO Ạ?
BOROUGH MARKET

ĐẦU TIÊN, CÁC NHÓM SAPIENS RỜI CHÂU PHI LẦN THỨ HAI. LẦN NÀY, HỌ ĐÃ ĐÁNH ĐUỔI NGƯỜI NEANDERTHAL VÀ CÁC LOÀI NGƯỜI KHÁC RA KHỎI TRUNG ĐÔNG, RỒI CHIẾM LĨNH TOÀN BỘ MẶT ĐẤT.
SỰ TRẢ THÙ
CỦA SAPIENS

SAPIENS BẮT ĐẦU TỎA RA KHẮP NƠI. HỌ ĐÃ ĐẾN CHÂU ÂU VÀ ĐÔNG Á MỘT CÁCH NHANH CHÓNG.
KHOẢNG 50.000 NĂM TRƯỚC, BẰNG CÁCH NÀO ĐÓ, HỌ ĐÃ VƯỢT QUA BIỂN KHƠI VÀ ĐẶT CHÂN ĐẾN ÚC - MỘT LỤC ĐỊA CHƯA TỪNG CÓ DẤU CHÂN CON NGƯỜI.

TRONG CÙNG KHOẢNG THỜI GIAN ĐÓ, SAPIENS CŨNG CÓ RẤT NHIỀU PHÁT MINH!
THUYỀN BÈ
MỒI LỬA
CUNG TÊN
NHỮNG CHIẾC KIM CẦN THIẾT ĐỂ MAY ÁO ẤM...

... NGOÀI RA LÀ NHỮNG ĐỒ VẬT ĐẦU TIÊN MÀ CHÚNG TA CÓ THỂ GỌI LÀ NGHỆ THUẬT HOẶC ĐỒ TRANG SỨC. ĐÂY LÀ NHỮNG BẰNG CHỨNG RÕ RÀNG ĐẦU TIÊN CHO TÔN GIÁO, GIAO THƯƠNG VÀ TRẬT TỰ XÃ HỘI PHỨC TẠP.

Một bức tượng nhỏ bằng ngà voi của một nhân sư (hoặc người đàn bà sư tử) được tìm thấy trong một hang động ở Stadel, Đức. Khoảng 32.000 năm tuổi.

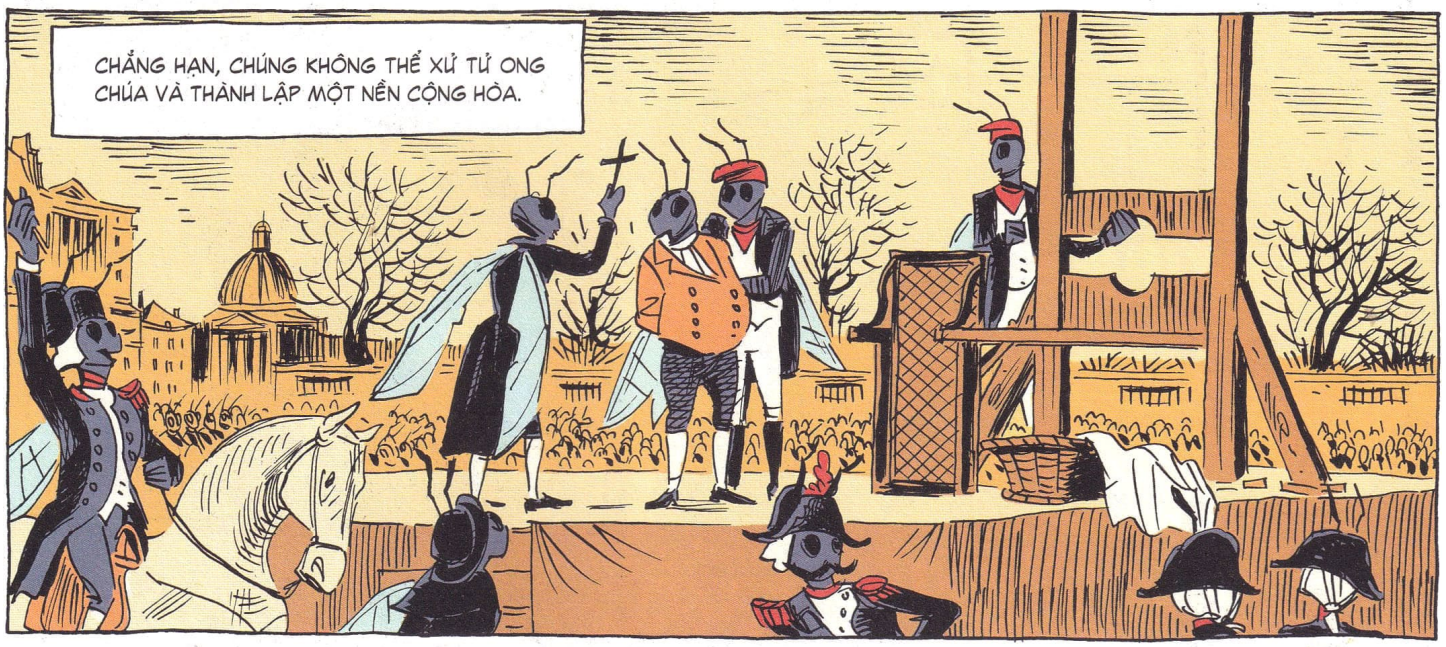
VẬY CÂU HỎI LÀ ĐIỀU GÌ ĐÃ XẢY RA CÁCH ĐÂY 70.000 NĂM KHIẾN SAPIENS BẮT TAY VÀO THỰC HIỆN TẤT CẢ NHỮNG ĐIỀU NÀY?

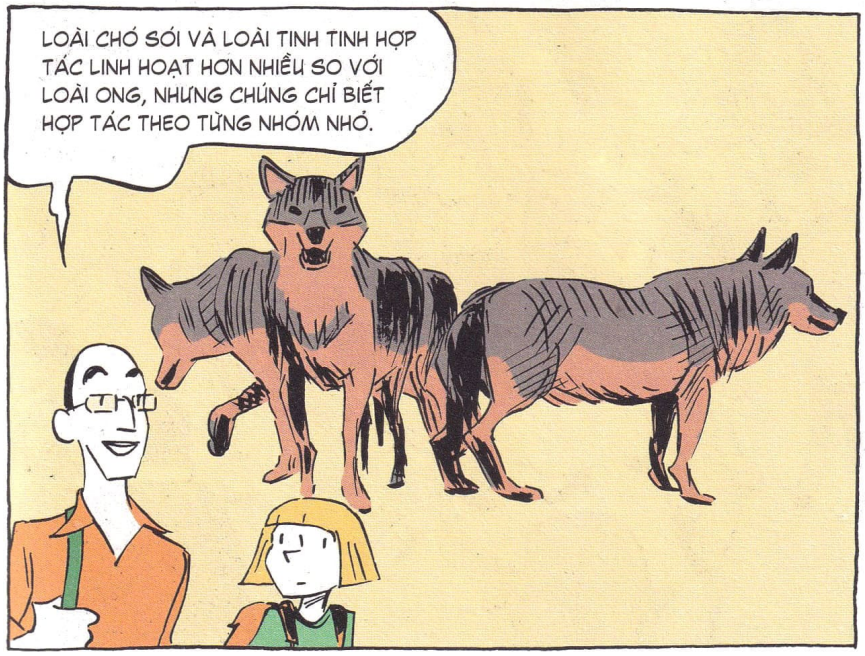
HẦU HẾT CÁC NHÀ NGHIÊN CỨU ĐỀU ĐI TỚI MỘT KẾT LUẬN CHUNG, ĐÓ LÀ Ở LOÀI HOMO SAPIENS ĐÃ DIỄN RA MỘT CUỘC CÁCH MẠNG VỀ NHẬN THỨC.

ĐẶC BIỆT LÀ KHẢ NĂNG GIAO TIẾP VÀ LÀM VIỆC TẬP THỂ. SAPIENS HỌC CÁCH HỢP TÁC TỐT HƠN BẤT KỲ LOÀI ĐỘNG VẬT NÃO KHÁC.
NHƯNG KIẾN VÀ ONG CŨNG BIẾT HỢP TÁC MÀ BÁC, HÀNG NGÀN CON CƠ! CHÁU ĐÃ LÀM MỘT BÀI TẬP THỰC HÀNH Ở TRƯỜNG VỀ CHÚNG.

CHÁU NÓI ĐÚNG! NHƯNG CHÚNG CHỈ HỢP TÁC VỚI NHỮNG THÀNH VIÊN THÂN THUỘC VÀ KHÔNG LINH HOẠT CHO LẮM.

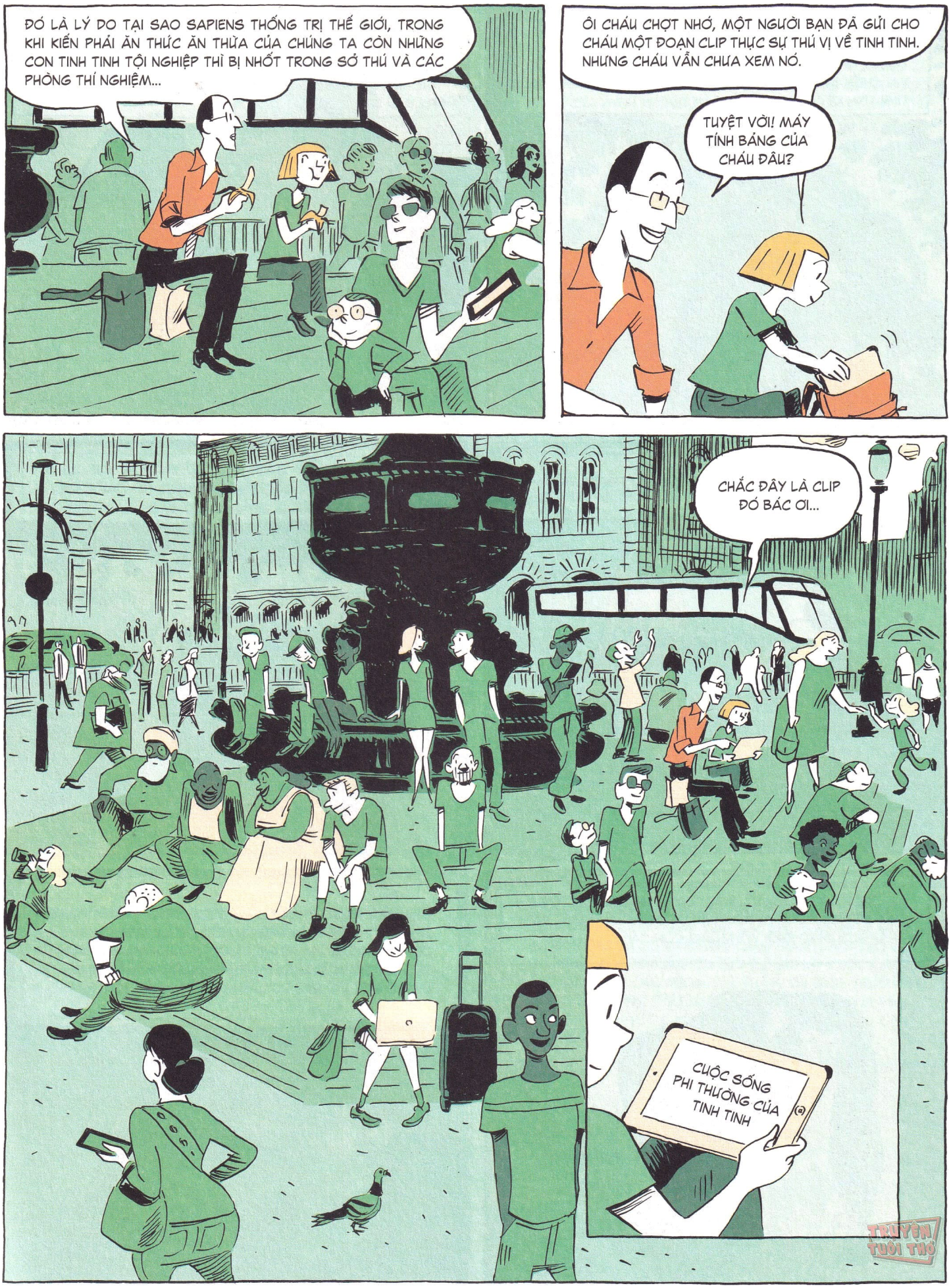

NẾU MỘT TỔ ONG PHẢI ĐỐI MẶT VỚI MỘT MỐI ĐE DỌA MỚI HOẶC MỘT CƠ HỘI MỚI, NHỮNG CON ONG KHÔNG THỂ CẢI TỔ HỆ THỐNG XÃ HỘI CỦA TỔ ONG ĐỂ ỨNG PHÓ KỊP THỜI.

CHẲNG HẠN, CHÚNG KHÔNG THỂ XỬ TỬ ONG CHÚA VÀ THÀNH LẬP MỘT NỀN CỘNG HÒA.

LOÀI CHÓ SÓI VÀ LOÀI TINH TINH HỢP TÁC LINH HOẠT HƠN NHIỀU SO VỚI LOÀI ONG, NHƯNG CHÚNG CHỈ BIẾT HỢP TÁC THEO TỪNG NHÓM NHỎ.

SỰ HỢP TÁC GIỮA TINH TINH PHỤ THUỘC VÀO QUAN HỆ CÁ NHÂN THÂN THIẾT...
... TINH TINH SẼ KHÔNG HỢP TÁC VỚI THÀNH VIÊN LẠ...

LONDON
Les Misérables
UKaid
NHƯNG SAPIENS CÓ KHẢ NĂNG HỢP TÁC THEO BẤT KỲ CÁCH NÀO VỚI VÔ SỐ NGƯỜI LẠ!

ĐÓ LÀ LÝ DO TẠI SAO SAPIENS THỐNG TRỊ THẾ GIỚI, TRONG KHI KIẾN PHẢI ĂN THỨC ĂN THỪA CỦA CHÚNG TA CÒN NHỮNG CON TINH TINH TỘI NGHIỆP THÌ BỊ NHỐT TRONG SỞ THÚ VÀ CÁC PHÒNG THÍ NGHIỆM...
ÔI CHÁU CHỢT NHỚ, MỘT NGƯỜI BẠN ĐÃ GỬI CHO CHÁU MỘT ĐOẠN CLIP THỰC SỰ THÚ VỊ VỀ TINH TINH. NHƯNG CHÁU VẪN CHƯA XEM NÓ.
TUYỆT VỜI! MÁY TÍNH BẢNG CỦA CHÁU ĐÂU?
CHẮC ĐÂY LÀ CLIP ĐÓ BÁC ƠI...
CUỘC SỐNG PHI THƯỜNG CỦA TINH TINH

LOÀI TINH TINH HỌ HÀNG CỦA CHÚNG TA THƯỜNG SỐNG TRONG NHỮNG NHÓM NHỎ VÀI CHỤC CÁ THỂ. CHÚNG HÌNH THÀNH TÌNH BẠN THÂN THIẾT, ĐI SĂN CÙNG NHAU VÀ KỀ VAI CHIẾN ĐẤU CHỐNG LẠI KHỈ ĐẦU CHÓ, BÁO GÊPA VÀ TINH TINH KẺ THÙ.

CẤU TRÚC XÃ HỘI CỦA CHÚNG CÓ XU HƯỚNG PHÂN CẤP. THÀNH VIÊN THỐNG TRỊ, HẦU NHƯ LUÔN LUÔN LÀ CON ĐỰC, ĐƯỢC GỌI LÀ "CON ĐỰC ALPHA". NHỮNG CON TINH TINH KHÁC THỂ HIỆN SỰ PHỤC TÙNG TRƯỚC CON ĐỰC ALPHA BẰNG CÁCH CÚI ĐẦU TRƯỚC NÓ...

... KHÔNG KHÁC GÌ THẦN DÂN QUỲ GỐI TRƯỚC VUA.

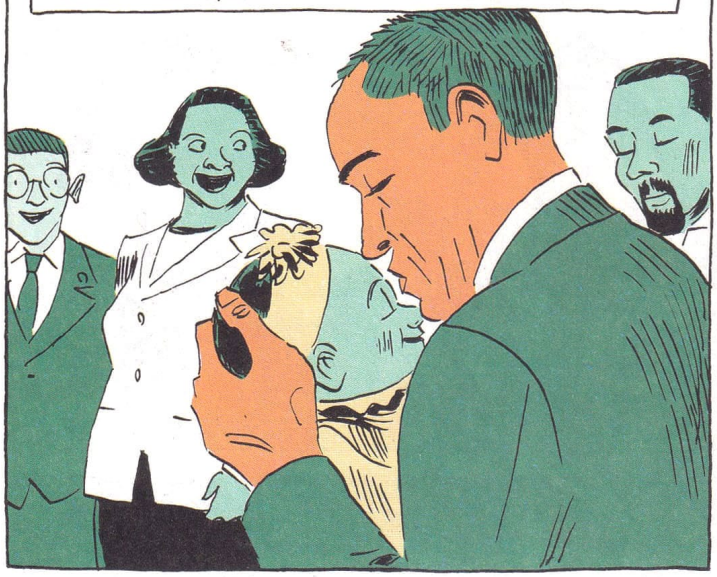
CON ĐỰC ALPHA CỐ GẮNG DUY TRÌ SỰ HÒA HỢP XÃ HỘI TRONG ĐÀN. KHI HAI CÁ THỂ ĐÁNH NHAU, NÓ CAN THIỆP VÀ NGĂN CHẶN BẠO LỰC.

NÓ CŨNG CÓ THỂ ÍCH KỶ, ĐỘC QUYỀN NHỮNG THỰC PHẨM ĐẶC BIỆT QUÝ GIÁ VÀ NGĂN CHẶN NHỮNG CON ĐỰC CẤP THẤP HƠN GIAO PHỐI VỚI NHỮNG CON CÁI.

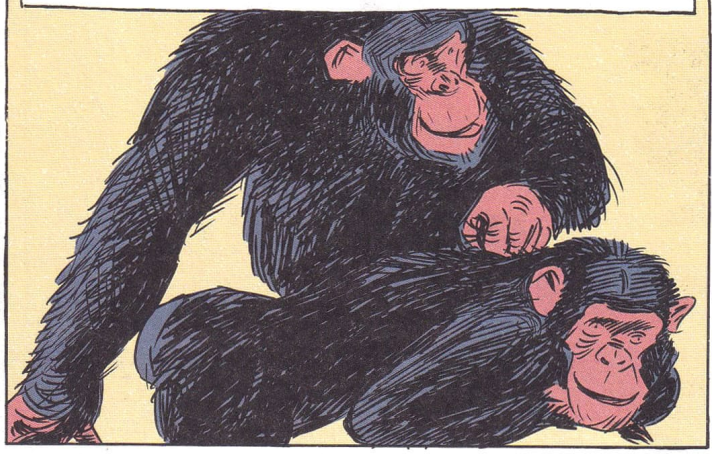
KHI HAI CON ĐỰC CẠNH TRANH VỊ TRÍ ALPHA, CHÚNG THƯỜNG TẠO MỘT LIÊN MINH NHỮNG KẺ ỦNG HỘ, CẢ CON ĐỰC VÀ CON CÁI. MỐI QUAN HỆ GIỮA CÁC THÀNH VIÊN LIÊN MINH DỰA TRÊN SỰ TIẾP XÚC THÂN MẬT HẰNG NGÀY - ÔM, CHẠM, HÔN, CHẢI CHUỐT VÀ GIÚP ĐỠ LẪN NHAU.

TRUYỆN TUỔI THƠ

HƠI GIỐNG CÁC CHÍNH TRỊ GIA TRONG CÁC CHIẾN DỊCH BẦU CỬ VỚI HÀNH ĐỘNG BẮT TAY VÀ HÔN TRẺ SƠ SINH...

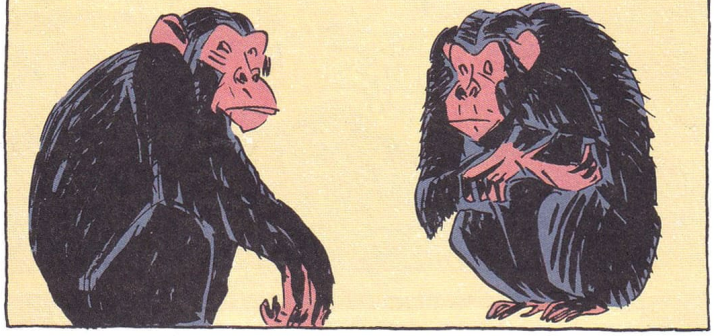
... NHỮNG CON TRANH GIÀNH VỊ TRÍ CAO NHẤT TRONG BẦY TINH TINH THỰC HIỆN RẤT NHIỀU HÀNH ĐỘNG ÔM, VỖ LƯNG VÀ HÔN TINH TINH CON. CON ĐỰC ALPHA THƯỜNG GIÀNH ĐƯỢC VỊ TRÍ CỦA MÌNH KHÔNG PHẢI VÌ NÓ KHỎE HƠN VỀ MẶT THỂ CHẤT, MÀ VÌ NÓ DẪN ĐẦU MỘT LIÊN MINH LỚN VÀ ỔN ĐỊNH.

NHỮNG LIÊN MINH NÀY CŨNG ĐÓNG VAI TRÒ TRUNG TÂM TRONG CÁC HOẠT ĐỘNG HẰNG NGÀY. CÁC THÀNH VIÊN CỦA LIÊN MINH TINH TINH DÀNH NHIỀU THỜI GIAN CHO NHAU HƠN, CHÚNG CÙNG CHIA SẺ THỨC ĂN VÀ GIÚP ĐỠ LẪN NHAU.

CÓ NHỮNG GIỚI HẠN RÕ RÀNG VỀ QUY MÔ CỦA CÁC NHÓM NÀY. ĐỂ NHÓM HOẠT ĐỘNG SUÔN SẺ, MỌI THÀNH VIÊN TINH TINH CỦA NHÓM PHẢI QUEN BIẾT NHAU MẬT THIẾT. HAI CON TINH TINH CHƯA TỪNG GẶP MẶT SẼ KHÔNG BIẾT LIỆU CHÚNG CÓ THỂ TIN TƯỞNG NHAU, GIÚP ĐỠ LẪN NHAU HAY KHÔNG VÀ CON NÀO ĐƯỢC XẾP HẠNG CAO HƠN TRONG BẦY.

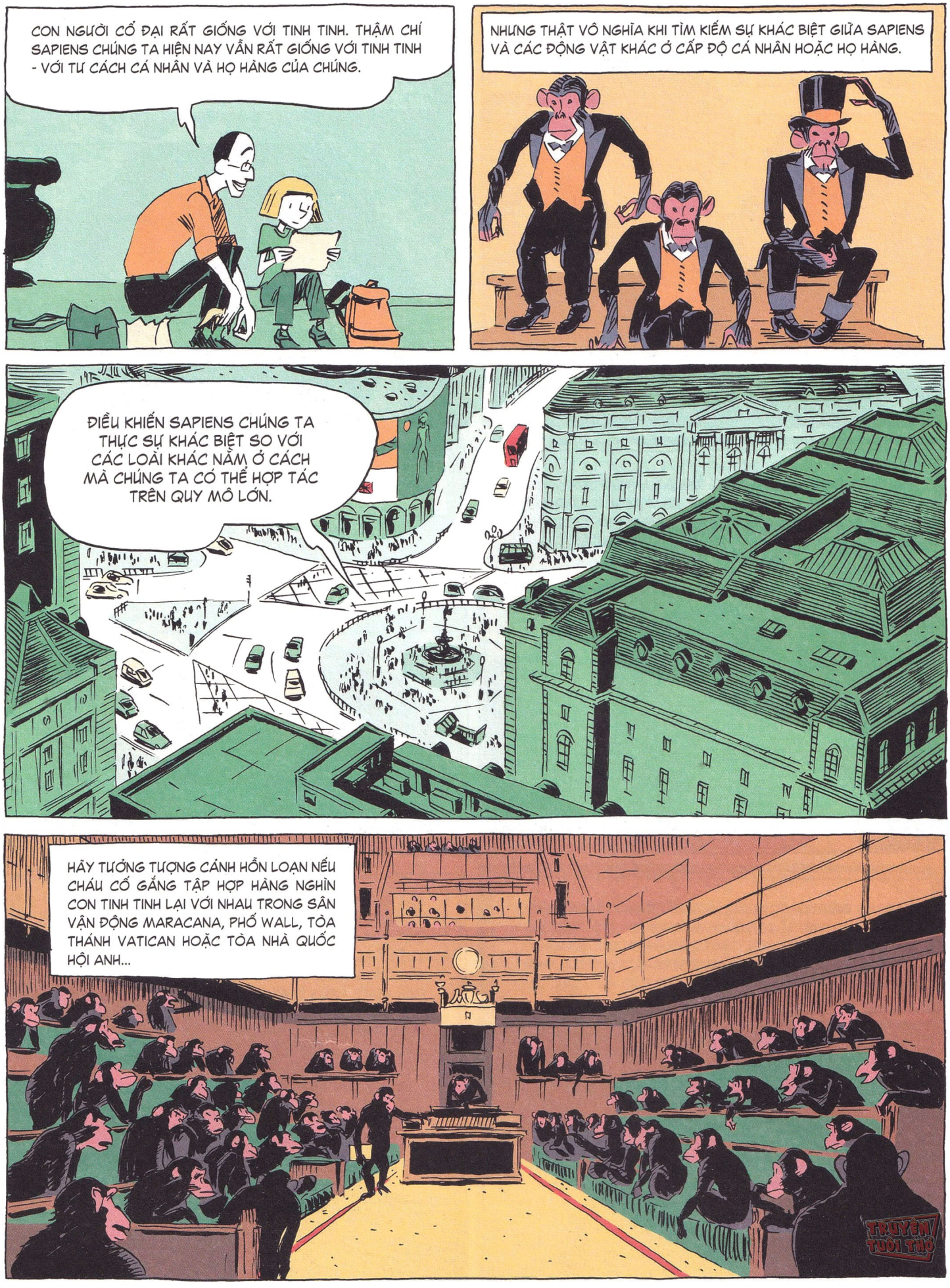
TRONG ĐIỀU KIỆN TỰ NHIÊN, MỘT BẦY TINH TINH ĐIỂN HÌNH CÓ SỐ LƯỢNG TỪ 20 ĐẾN 50 CÁ THỂ. KHI MỘT BẦY CÓ NHIỀU THÀNH VIÊN HƠN, TRẬT TỰ XÃ HỘI MẤT ỔN ĐỊNH, CUỐI CÙNG DẪN ĐẾN SỰ CHIA RẼ KHI MỘT SỐ CON TẠO THÀNH MỘT BẦY LY KHAI.

CÁC NHÀ ĐỘNG VẬT HỌC CHỈ THẤY MỘT SỐ ÍT CÁC NHÓM CÓ NHIỀU HƠN 100 THÀNH VIÊN. CÁC NHÓM RIÊNG LẺ HIẾM KHI HỢP TÁC VÀ CÓ XU HƯỚNG CẠNH TRANH LÃNH THỔ VÀ THỨC ĂN. CÁC NHÀ NGHIÊN CỨU ĐÃ GHI LẠI CUỘC CHIẾN KÉO DÀI GIỮA CÁC NHÓM, VÀ THẬM CHÍ MỘT TRƯỜNG HỢP HOẠT ĐỘNG "DIỆT CHỦNG" KHI MỘT BẦY TINH TINH TÀN SÁT HẦU HẾT CÁC THÀNH VIÊN CỦA BẦY LÂN CẬN MỘT CÁCH CÓ HỆ THỐNG.

TRUYỆN TUỔI THƠ

CON NGƯỜI CỔ ĐẠI RẤT GIỐNG VỚI TINH TINH. THẬM CHÍ SAPIENS CHÚNG TA HIỆN NAY VẪN RẤT GIỐNG VỚI TINH TINH - VỚI TƯ CÁCH CÁ NHÂN VÀ HỌ HÀNG CỦA CHÚNG.
NHƯNG THẬT VÔ NGHĨA KHI TÌM KIẾM SỰ KHÁC BIỆT GIỮA SAPIENS VÀ CÁC ĐỘNG VẬT KHÁC Ở CẤP ĐỘ CÁ NHÂN HOẶC HỌ HÀNG.
ĐIỀU KHIẾN SAPIENS CHÚNG TA THỰC SỰ KHÁC BIỆT SO VỚI CÁC LOÀI KHÁC NẰM Ở CÁCH MÀ CHÚNG TA CÓ THỂ HỢP TÁC TRÊN QUY MÔ LỚN.
HÃY TƯỞNG TƯỢNG CẢNH HỖN LOẠN NẾU CHÁU CỐ GẮNG TẬP HỢP HÀNG NGHÌN CON TINH TINH LẠI VỚI NHAU TRONG SÂN VẬN ĐỘNG MARACANA, PHỐ WALL, TÒA THÁNH VATICAN HOẶC TÒA NHÀ QUỐC HỘI ANH...
TRUYỆN TUỔI THƠ

TUY NHIÊN, SAPIENS THƯỜNG XUYÊN TỤ TẬP HÀNG NGHÌN NGƯỜI Ở NHỮNG NƠI NHƯ THẾ NÀY. CÙNG NHAU, HỌ CÓ THỂ THIẾT LẬP CÁC HỆ THỐNG HỢP TÁC CÓ TRẬT TỰ NHƯ MẠNG LƯỚI THƯƠNG MẠI, CÁC LỄ KỶ NIỆM LỚN VÀ CÁC THỂ CHẾ CHÍNH TRỊ.

SỰ KHÁC BIỆT THỰC SỰ GIỮA CHÚNG TA VÀ TINH TINH LÀ CHẤT KEO BÍ ẨN GẮN KẾT SỐ LƯỢNG LỚN CÁC CÁ NHÂN, GIA ĐÌNH VÀ NHÓM. CHẤT KEO NÀY ĐÃ BIẾN CHÚNG TA TRỞ THÀNH NHỮNG CHỦ NHÂN CỦA THẾ GIỚI.

TẤT NHIÊN, CHÚNG TA CŨNG CẦN CÁC KỸ NĂNG KHÁC, NHƯ CHẾ TẠO VÀ SỬ DỤNG CÔNG CỤ. NHƯNG NGAY CẢ VIỆC CHẾ TẠO CÔNG CỤ CŨNG CHẲNG MẤY QUAN TRỌNG CHO ĐẾN KHI NÓ ĐƯỢC KẾT HỢP VỚI KHẢ NĂNG HỢP TÁC TRÊN QUY MÔ LỚN CỦA CHÚNG TA.

LÀM THẾ NÀO MÀ NGÀY NAY CHÚNG TA LẠI CÓ THỨ NÀY...

TÊN LỬA SATAN 2.

... KHI 30.000 NĂM TRƯỚC, TẤT CẢ NHỮNG GÌ CHÚNG TA CÓ LÀ THỨ NÀY?

GIÁO CÓ MŨI BẰNG ĐÁ. CÓ KHẢ NĂNG GIẾT MỘT CON NGỰA VẰN.

TRUYỆN TUỔI THƠ

VỀ SINH LÝ HỌC, KHÔNG CÓ SỰ CẢI THIỆN ĐÁNG KỂ TRONG NĂNG LỰC CHẾ TẠO CÔNG CỤ CỦA CHÚNG TA SUỐT 30.000 NĂM QUA.

GIẢI NOBEL

ALBERT EINSTEIN CÒN KHÔNG KHÉO TAY BẰNG MỘT NGƯỜI SĂN BẮT HÁI LƯỢM CỔ ĐẠI.

A!

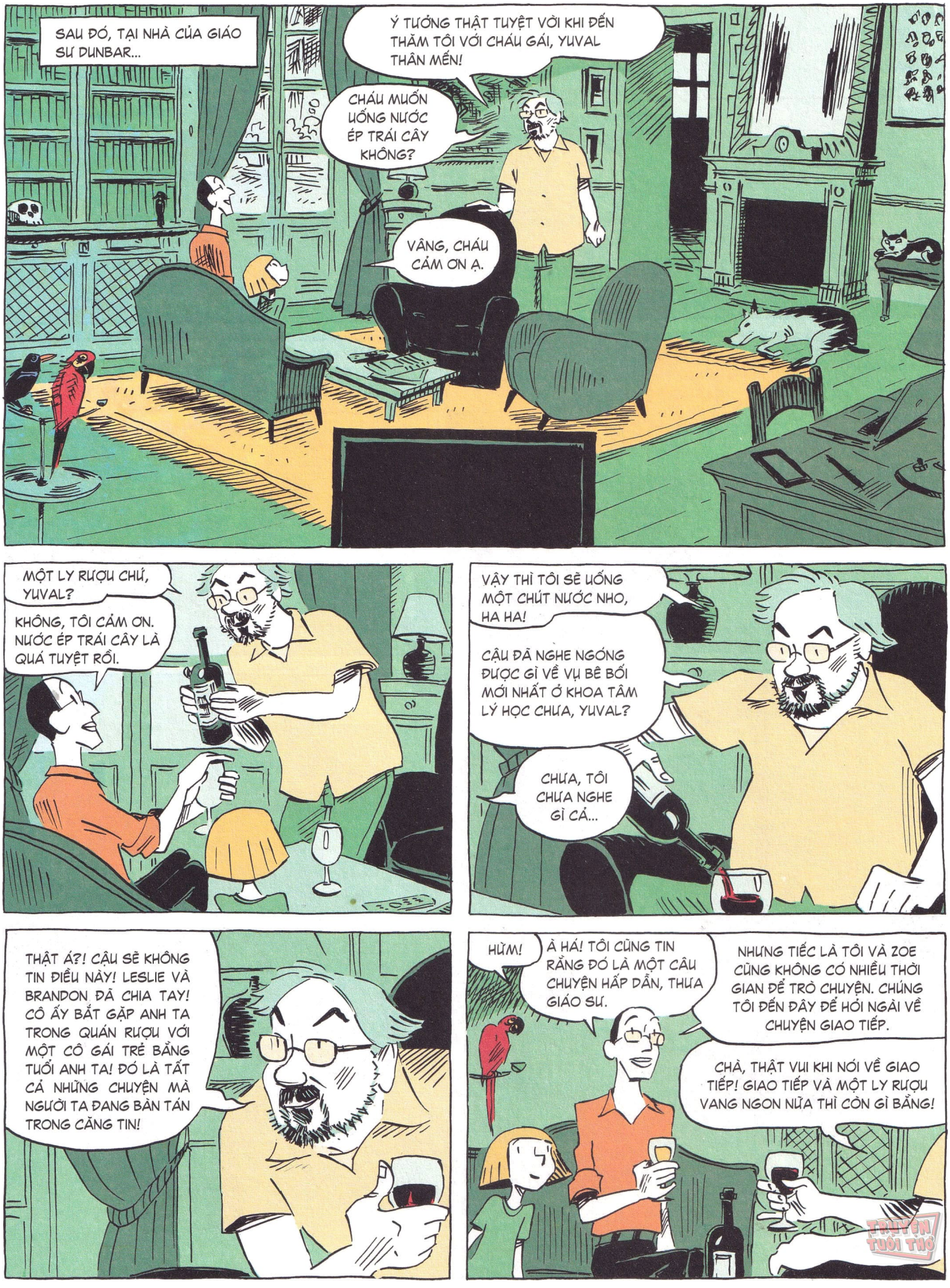
GIẢI NOBEL

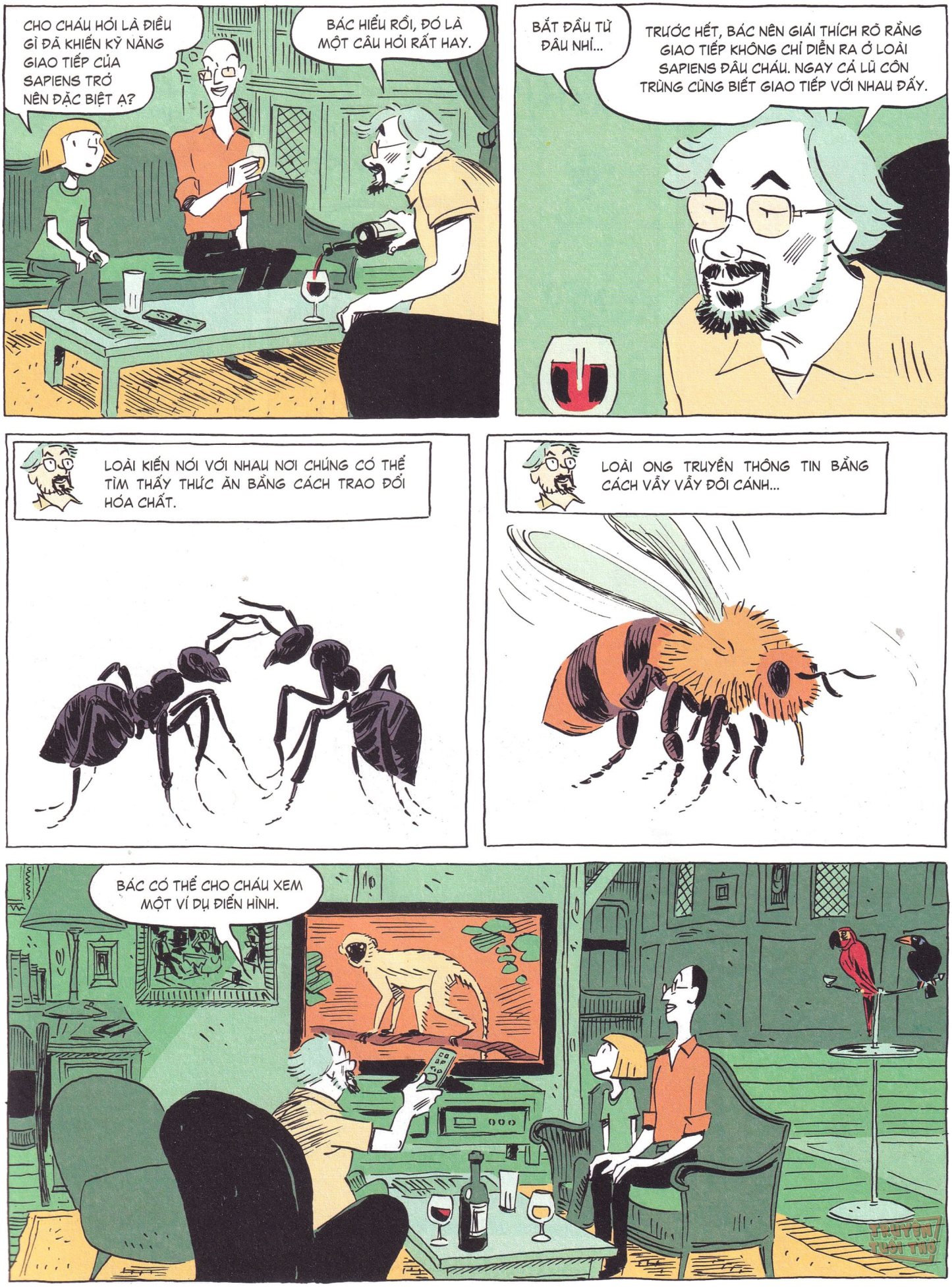
TUY NHIÊN, NĂNG LỰC HỢP TÁC VỚI SỐ LƯỢNG LỚN NGƯỜI LẠ CỦA CHÚNG TA ĐÃ ĐƯỢC CẢI THIỆN ĐÁNG KỂ. MỘT NGƯỜI CÓ THỂ LÀM MŨI NHỌN BẰNG ĐÁ LỬA CỔ TRONG VÀI PHÚT VỚI LỜI KHUYÊN VÀ SỰ GIÚP ĐỠ TỪ MỘT VÀI NGƯỜI BẠN THÂN THIẾT.

VIỆC SẢN XUẤT MỘT ĐẦU ĐẠN HẠT NHÂN HIỆN ĐẠI ĐÒI HỎI SỰ HỢP TÁC CỦA HÀNG TRIỆU NGƯỜI XA LẠ TRÊN KHẮP THẾ GIỚI - TỪ NHỮNG CÔNG NHÂN KHAI THÁC QUẶNG URANIUM SÂU DƯỚI LÒNG ĐẤT ĐẾN CÁC NHÀ VẬT LÝ LÝ THUYẾT, NHỮNG NGƯỜI VIẾT CÁC CÔNG THỨC TOÁN HỌC DÀI VỀ TƯƠNG TÁC CỦA CÁC HẠT HẠ NGUYÊN TỬ.

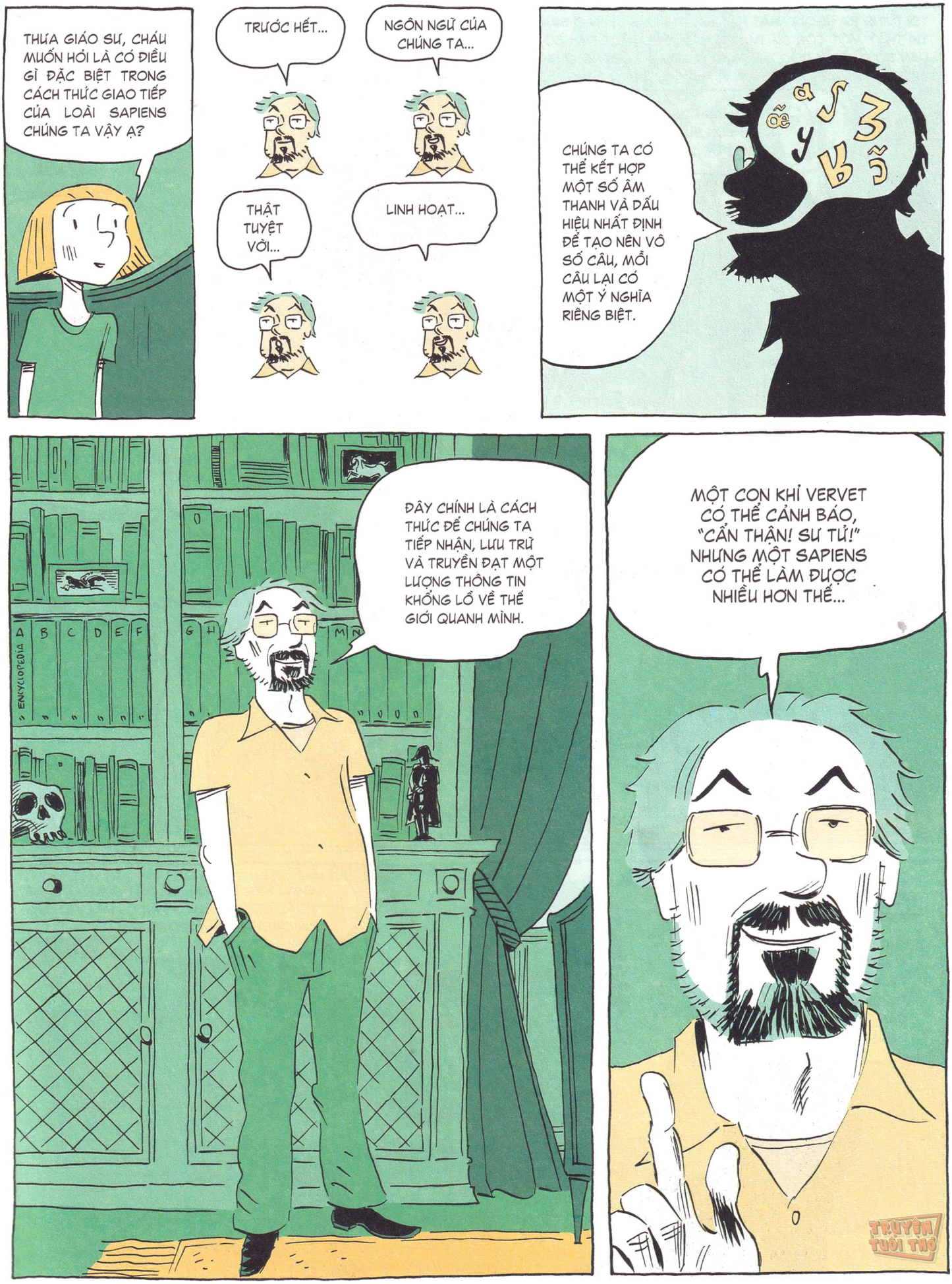
TRUYỆN TUỔI THƠ

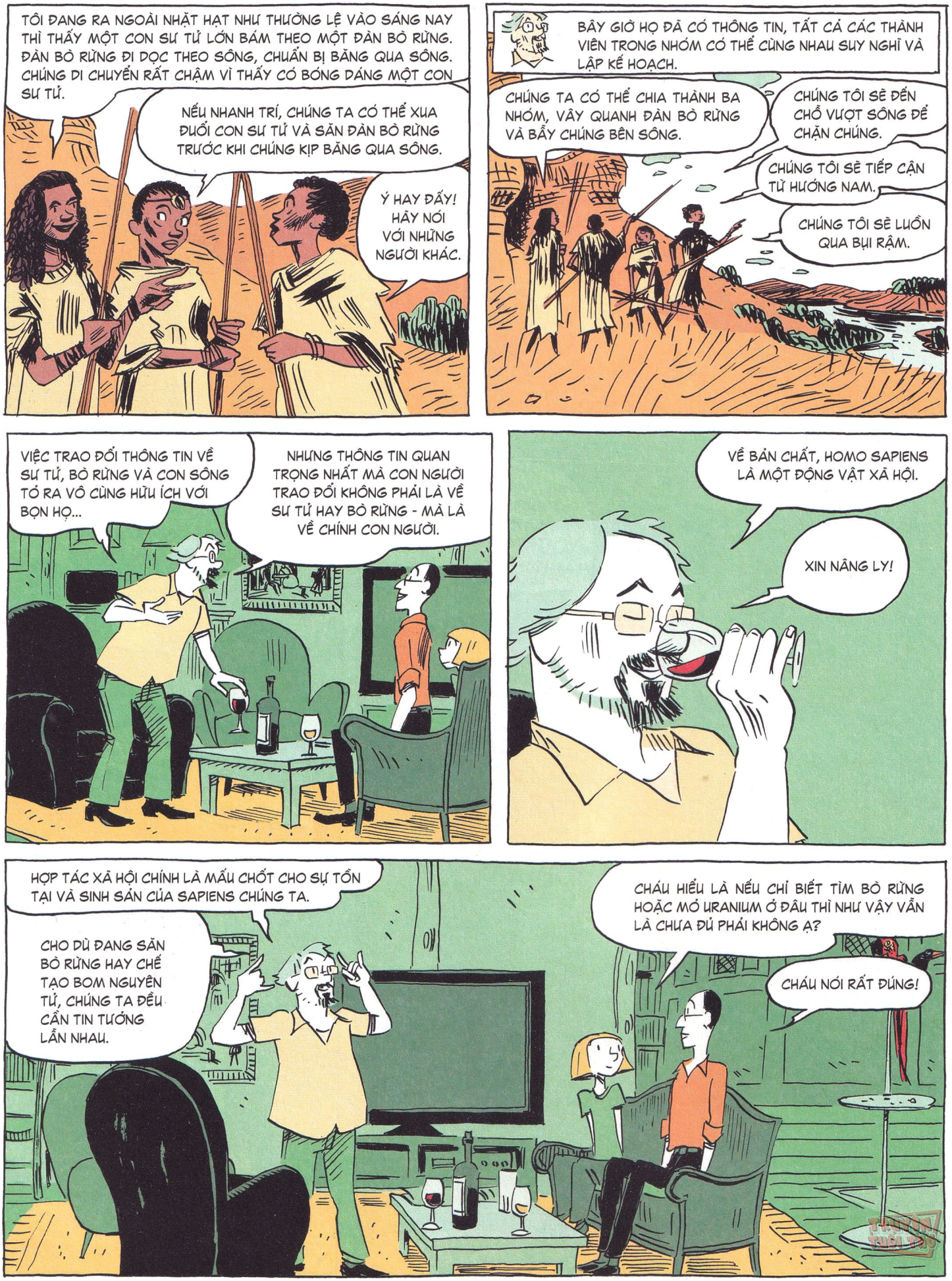

TẤT CẢ NHỮNG THÀNH TỰU TO LỚN CỦA NGƯỜI HOMO SAPIENS - TỪ VIỆC XÂY DỰNG CÁC KIM TỰ THÁP CHO ĐẾN HẠ CÁNH LÊN MẶT TRĂNG - ĐỀU DỰA TRÊN SỰ HỢP TÁC QUY MÔ LỚN.
QUẢ LÀ CÓ LÝ Ạ.
NHƯNG LÀM THẾ NÀO MÀ SAPIENS CÓ THỂ HỢP TÁC VỚI SỐ LƯỢNG LỚN NHƯ VẬY HẢ BÁC?
TẤT CẢ LÀ NHỜ NHỮNG KỸ NĂNG GIAO TIẾP MỚI MÀ SAPIENS BẮT ĐẦU SỬ DỤNG KHOẢNG 70.000 NĂM TRƯỚC.
VÂNG, VẬY NHỮNG KỸ NĂNG GIAO TIẾP SIÊU ĐẶC BIỆT NÀY LÀ GÌ HẢ BÁC?
NẾU CHÁU THÍCH, CHÚNG TA CÓ THỂ ĐẾN THĂM GIÁO SƯ ROBIN DUNBAR...
UNDERGROUND
ÔNG ẤY LÀ MỘT CHUYÊN GIA VỀ GIAO TIẾP GIỮA CON NGƯỜI.
TRUYỆN TUỔI THƠ

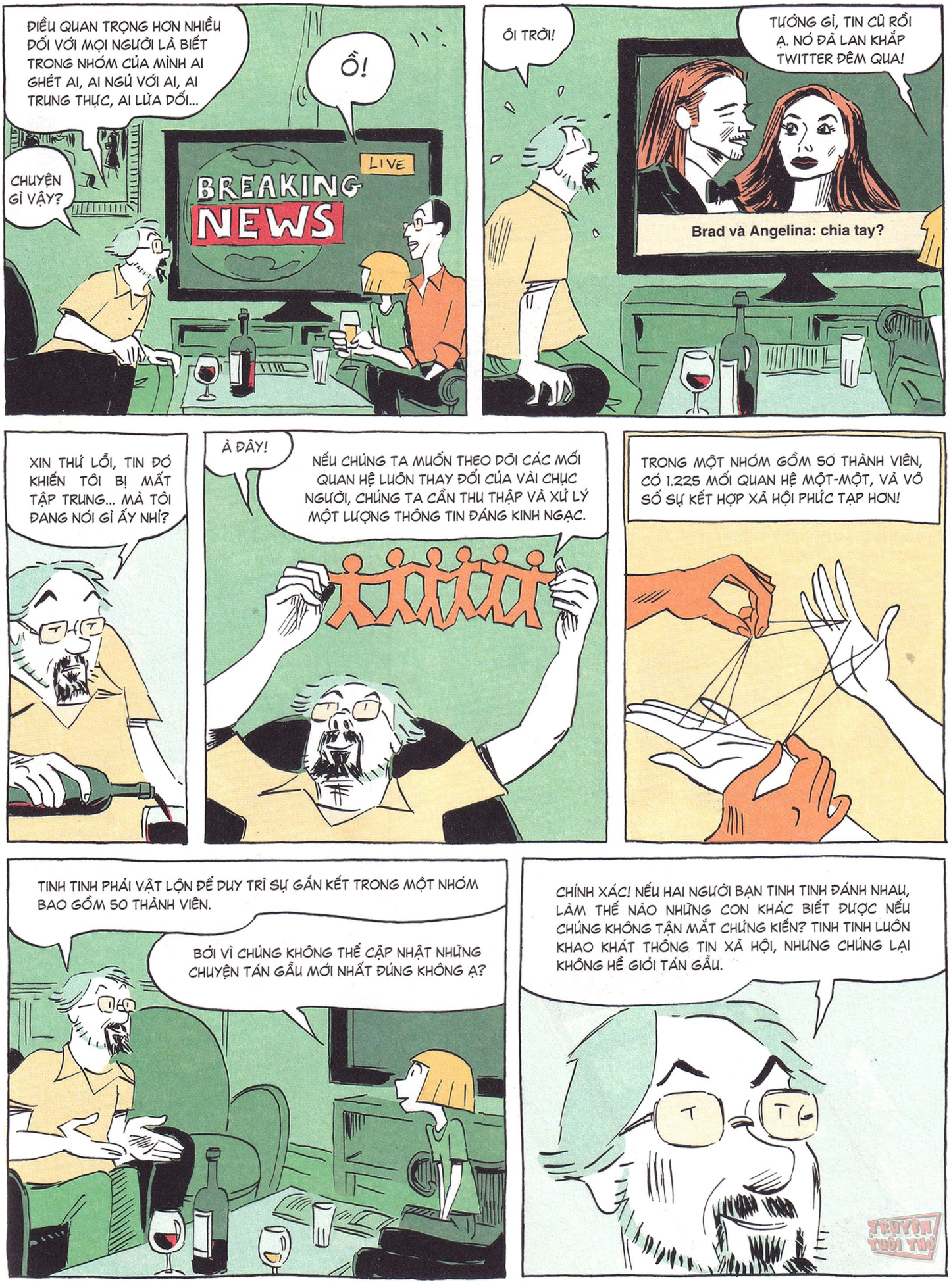

SAU ĐÓ, TẠI NHÀ CỦA GIÁO SƯ DUNBAR...
Ý TƯỞNG THẬT TUYỆT VỜI KHI ĐẾN THĂM TÔI VỚI CHÁU GÁI, YUVAL THÂN MẾN!
CHÁU MUỐN UỐNG NƯỚC ÉP TRÁI CÂY KHÔNG?
VÂNG, CHÁU CẢM ƠN Ạ.
MỘT LY RƯỢU CHỨ, YUVAL?
KHÔNG, TÔI CẢM ƠN. NƯỚC ÉP TRÁI CÂY LÀ QUÁ TUYỆT RỒI.
VẬY THÌ TÔI SẼ UỐNG MỘT CHÚT NƯỚC NHO, HA HA!
CẬU ĐÃ NGHE NGÓNG ĐƯỢC GÌ VỀ VỤ BÊ BỐI MỚI NHẤT Ở KHOA TÂM LÝ HỌC CHƯA, YUVAL?
CHƯA, TÔI CHƯA NGHE GÌ CẢ...
THẬT Á?! CẬU SẼ KHÔNG TIN ĐIỀU NÀY! LESLIE VÀ BRANDON ĐÃ CHIA TAY! CÔ ẤY BẮT GẶP ANH TA TRONG QUÁN RƯỢU VỚI MỘT CÔ GÁI TRẺ BẰNG TUỔI ANH TA! ĐÓ LÀ TẤT CẢ NHỮNG CHUYỆN MÀ NGƯỜI TA ĐANG BÀN TÁN TRONG CĂNG TIN!
HỪM!
À HÁ! TÔI CŨNG TIN RẰNG ĐÓ LÀ MỘT CÂU CHUYỆN HẤP DẪN, THƯA GIÁO SƯ.
NHƯNG TIẾC LÀ TÔI VÀ ZOE CŨNG KHÔNG CÓ NHIỀU THỜI GIAN ĐỂ TRÒ CHUYỆN. CHÚNG TÔI ĐẾN ĐÂY ĐỂ HỎI NGÀI VỀ CHUYỆN GIAO TIẾP.
CHÀ, THẬT VUI KHI NÓI VỀ GIAO TIẾP! GIAO TIẾP VÀ MỘT LY RƯỢU VANG NGON NỮA THÌ CÒN GÌ BẰNG!

CHO CHÁU HỎI LÀ ĐIỀU GÌ ĐÃ KHIẾN KỸ NĂNG GIAO TIẾP CỦA SAPIENS TRỞ NÊN ĐẶC BIỆT Ạ?
BÁC HIỂU RỒI, ĐÓ LÀ MỘT CÂU HỎI RẤT HAY.
BẮT ĐẦU TỪ ĐÂU NHỈ...
TRƯỚC HẾT, BÁC NÊN GIẢI THÍCH RÕ RẰNG GIAO TIẾP KHÔNG CHỈ DIỄN RA Ở LOÀI SAPIENS ĐÂU CHÁU. NGAY CẢ LŨ CÔN TRÙNG CŨNG BIẾT GIAO TIẾP VỚI NHAU ĐẤY.
LOÀI KIẾN NÓI VỚI NHAU NƠI CHÚNG CÓ THỂ TÌM THẤY THỨC ĂN BẰNG CÁCH TRAO ĐỔI HÓA CHẤT.
LOÀI ONG TRUYỀN THÔNG TIN BẰNG CÁCH VẪY VẪY ĐÔI CÁNH...
BÁC CÓ THỂ CHO CHÁU XEM MỘT VÍ DỤ ĐIỂN HÌNH.

RẤT NHIỀU ĐỘNG VẬT, BAO GỒM TẤT CẢ CÁC LOÀI VƯỢN VÀ KHỈ, CŨNG CÓ NGÔN NGỮ THANH ÂM. CÁC NHÀ ĐỘNG VẬT HỌC ĐÃ NGHIÊN CỨU CÁC TÍN HIỆU KHÁC NHAU KHI KHỈ VERVET GIAO TIẾP.
KHIK! KHIK!
KHIK! KHIK!*
*CẨN THẬN, SƯ TỬ!
¡AAKH! ¡AAKH!**
**CẨN THẬN, ĐẠI BÀNG!
HÃY XEM ĐIỀU GÌ ĐÃ XẢY RA KHI CÁC NHÀ NGHIÊN CỨU PHÁT BẢN GHI ÂM CỦA HAI CẢNH BÁO NÀY CHO MỘT NHÓM KHỈ...
¡AAKH! ¡AAKH!
KHIK! KHIK! KHIK!
SAPIENS CÓ THỂ TẠO RA NHIỀU ÂM THANH ĐẶC TRƯNG HƠN KHỈ VERVET, NHƯNG BẢN THÂN NHỮNG KỸ NĂNG THANH ÂM NÀY KHÔNG LÀM CHÚNG TA TRỞ NÊN ĐẶC BIỆT.
NHỮNG CON VẸT CỦA BÁC CÓ THỂ NHẠI LẠI MỌI ÂM THANH MÀ BÁC PHÁT RA VÀ NHIỀU ÂM THANH KHÁC MÀ BÁC KHÔNG THỂ!
NHẠI LẠI MỌI ÂM THANHHHH!
DING DONG!
CHỜ TÔI MỘT CHÚT, CÓ NGƯỜI NGOÀI CỬA.
HA! HA!
TRUYỆN TUỔI THƠ

THƯA GIÁO SƯ, CHÁU MUỐN HỎI LÀ CÓ ĐIỀU GÌ ĐẶC BIỆT TRONG CÁCH THỨC GIAO TIẾP CỦA LOÀI SAPIENS CHÚNG TA VẬY Ạ?
TRƯỚC HẾT...
NGÔN NGỮ CỦA CHÚNG TA...
THẬT TUYỆT VỜI...
LINH HOẠT...
CHÚNG TA CÓ THỂ KẾT HỢP MỘT SỐ ÂM THANH VÀ DẤU HIỆU NHẤT ĐỊNH ĐỂ TẠO NÊN VÔ SỐ CÂU, MỖI CÂU LẠI CÓ MỘT Ý NGHĨA RIÊNG BIỆT.
ĐÂY CHÍNH LÀ CÁCH THỨC ĐỂ CHÚNG TA TIẾP NHẬN, LƯU TRỮ VÀ TRUYỀN ĐẠT MỘT LƯỢNG THÔNG TIN KHỔNG LỒ VỀ THẾ GIỚI QUANH MÌNH.
ENCYCLOPEDIA
MỘT CON KHỈ VERVET CÓ THỂ CẢNH BÁO, "CẨN THẬN! SƯ TỬ!" NHƯNG MỘT SAPIENS CÓ THỂ LÀM ĐƯỢC NHIỀU HƠN THẾ...
TRUYỆN TUỔI THƠ

TÔI ĐANG RA NGOÀI NHẶT HẠT NHƯ THƯỜNG LỆ VÀO SÁNG NAY THÌ THẤY MỘT CON SƯ TỬ LỚN BÁM THEO MỘT ĐÀN BÒ RỪNG. ĐÀN BÒ RỪNG ĐI DỌC THEO SÔNG, CHUẨN BỊ BĂNG QUA SÔNG. CHÚNG DI CHUYỂN RẤT CHẬM VÌ THẤY CÓ BÓNG DÁNG MỘT CON SƯ TỬ.
NẾU NHANH TRÍ, CHÚNG TA CÓ THỂ XUA ĐUỔI CON SƯ TỬ VÀ SĂN ĐÀN BÒ RỪNG TRƯỚC KHI CHÚNG KỊP BĂNG QUA SÔNG.
Ý HAY ĐẤY! HÃY NÓI VỚI NHỮNG NGƯỜI KHÁC.
BÂY GIỜ HỌ ĐÃ CÓ THÔNG TIN, TẤT CẢ CÁC THÀNH VIÊN TRONG NHÓM CÓ THỂ CÙNG NHAU SUY NGHĨ VÀ LẬP KẾ HOẠCH.
CHÚNG TA CÓ THỂ CHIA THÀNH BA NHÓM, VÂY QUANH ĐÀN BÒ RỪNG VÀ BẪY CHÚNG BÊN SÔNG.
CHÚNG TÔI SẼ ĐẾN CHỖ VƯỢT SÔNG ĐỂ CHẶN CHÚNG.
CHÚNG TÔI SẼ TIẾP CẬN TỪ HƯỚNG NAM.
CHÚNG TÔI SẼ LUỒN QUA BỤI RẬM.
VIỆC TRAO ĐỔI THÔNG TIN VỀ SƯ TỬ, BÒ RỪNG VÀ CON SÔNG TỎ RA VÔ CÙNG HỮU ÍCH VỚI BỌN HỌ...
NHƯNG THÔNG TIN QUAN TRỌNG NHẤT MÀ CON NGƯỜI TRAO ĐỔI KHÔNG PHẢI LÀ VỀ SƯ TỬ HAY BÒ RỪNG - MÀ LÀ VỀ CHÍNH CON NGƯỜI.
VỀ BẢN CHẤT, HOMO SAPIENS LÀ MỘT ĐỘNG VẬT XÃ HỘI.
XIN NÂNG LY!
HỢP TÁC XÃ HỘI CHÍNH LÀ MẤU CHỐT CHO SỰ TỒN TẠI VÀ SINH SẢN CỦA SAPIENS CHÚNG TA.
CHO DÙ ĐANG SĂN BÒ RỪNG HAY CHẾ TẠO BOM NGUYÊN TỬ, CHÚNG TA ĐỀU CẦN TIN TƯỞNG LẪN NHAU.
CHÁU HIỂU LÀ NẾU CHỈ BIẾT TÌM BÒ RỪNG HOẶC MỎ URANIUM Ở ĐÂU THÌ NHƯ VẬY VẪN LÀ CHƯA ĐỦ PHẢI KHÔNG Ạ?
CHÁU NÓI RẤT ĐÚNG!

ĐIỀU QUAN TRỌNG HƠN NHIỀU ĐỐI VỚI MỌI NGƯỜI LÀ BIẾT TRONG NHÓM CỦA MÌNH AI GHÉT AI, AI NGỦ VỚI AI, AI TRUNG THỰC, AI LỪA DỐI...
CHUYỆN GÌ VẬY?
Ồ!
LIVE
BREAKING NEWS
ÔI TRỜI!
TƯỚNG GÌ, TIN CŨ RỒI Ạ. NÓ ĐÃ LAN KHẮP TWITTER ĐÊM QUA!
Brad và Angelina: chia tay?
XIN THỨ LỖI, TIN ĐÓ KHIẾN TÔI BỊ MẤT TẬP TRUNG... MÀ TÔI ĐANG NÓI GÌ ẤY NHỈ?
À ĐÂY!
NẾU CHÚNG TA MUỐN THEO DÕI CÁC MỐI QUAN HỆ LUÔN THAY ĐỔI CỦA VÀI CHỤC NGƯỜI, CHÚNG TA CẦN THU THẬP VÀ XỬ LÝ MỘT LƯỢNG THÔNG TIN ĐÁNG KINH NGẠC.
TRONG MỘT NHÓM GỒM 50 THÀNH VIÊN, CÓ 1.225 MỐI QUAN HỆ MỘT-MỘT, VÀ VÔ SỐ SỰ KẾT HỢP XÃ HỘI PHỨC TẠP HƠN!
TINH TINH PHẢI VẬT LỘN ĐỂ DUY TRÌ SỰ GẮN KẾT TRONG MỘT NHÓM BAO GỒM 50 THÀNH VIÊN.
BỞI VÌ CHÚNG KHÔNG THỂ CẬP NHẬT NHỮNG CHUYỆN TÁN GẪU MỚI NHẤT ĐÚNG KHÔNG Ạ?
CHÍNH XÁC! NẾU HAI NGƯỜI BẠN TINH TINH ĐÁNH NHAU, LÀM THẾ NÀO NHỮNG CON KHÁC BIẾT ĐƯỢC NẾU CHÚNG KHÔNG TẬN MẮT CHỨNG KIẾN? TINH TINH LUÔN KHAO KHÁT THÔNG TIN XÃ HỘI, NHƯNG CHÚNG LẠI KHÔNG HỀ GIỎI TÁN GẪU.
TRUYỆN TUỔI THƠ

SAPIENS THÌ DỄ DÀNG HƠN NHIỀU VÌ CHÚNG TA DÀNH RẤT NHIỀU THỜI GIAN ĐỂ BUÔN CHUYỆN SAU LƯNG NHAU!

BRAD PITT ĐÃ RƠI NƯỚC MẮT, ĐI LANG THANG QUANH ĐẠI LỘ HOLLYWOOD MỘT MÌNH...

CHÀ... CUỐI CÙNG LẠI THÀNH RA NHƯ VẬY.

NHƯNG VIỆC BUÔN CHUYỆN SAU LƯNG NGƯỜI KHÁC LÀ SAI MÀ BÁC?

ĐÓ LÀ MỘT HOẠT ĐỘNG NHIỀU SAI LẦM, NHƯNG THỰC SỰ CẦN THIẾT CHO SỰ HỢP TÁC VỚI SỐ LƯỢNG LỚN.

KHI SAPIENS CÓ ĐƯỢC NHỮNG KỸ NĂNG NGÔN NGỮ MỚI VÀO KHOẢNG 70.000 NĂM TRƯỚC, HỌ CÓ THỂ BUÔN CHUYỆN SUỐT HÀNG GIỜ LIỀN.

THÔNG TIN ĐÁNG TIN CẬY VỀ NHỮNG NGƯỜI CÓ THỂ TIN TƯỞNG CÓ NGHĨA LÀ CÁC NHÓM NHỎ CÓ THỂ MỞ RỘNG THÀNH CÁC NHÓM LỚN HƠN, VÀ SAPIENS CÓ THỂ PHÁT TRIỂN CÁC KIỂU HỢP TÁC CHẶT CHẼ HƠN VÀ TINH VI HƠN.

NEANDERTHAL

SAPIENS

NGHE THÌ CÓ VẺ NHƯ ĐÙA, NHƯNG CÓ RẤT NHIỀU NGHIÊN CỨU ỦNG HỘ LÝ THUYẾT TÁN GẪU CỦA GIÁO SƯ DUNBAR.

PING!

XIN LỖI, ĐIỆN THOẠI CỦA CHÁU.

CHÁU CỨ KIỂM TRA ĐIỆN THOẠI ĐI, ZOE.

NGAY CẢ NGÀY NAY, HẦU HẾT SỰ GIAO TIẾP CỦA CON NGƯỜI VẪN LÀ CHUYỆN PHIẾM.

ÊU ZOE, CẬU BÍT VỤ BRANGELINA KHÔNG?

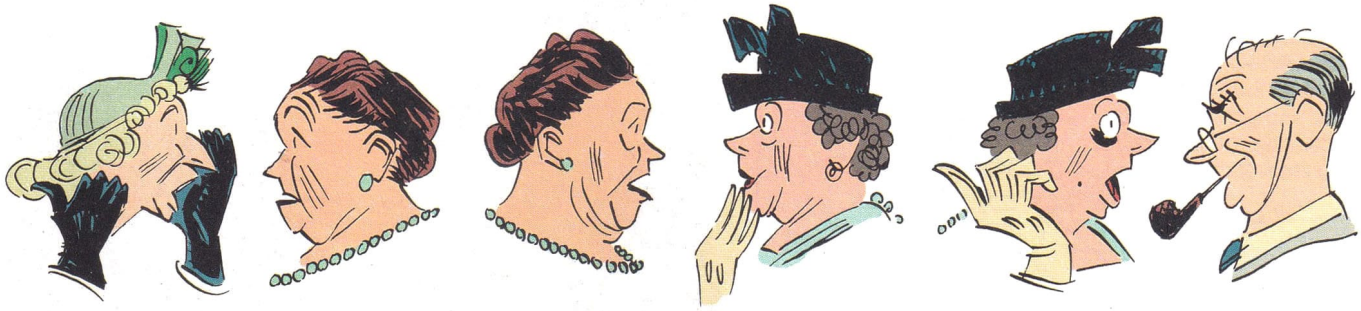
KELLY BẤU LÀ LỖI CỦA BRAD.

TỚ CHO CẬU BIẾT LÀ ANH TA CẶP VỚI LINDA, RỒ LÀ VẬY.

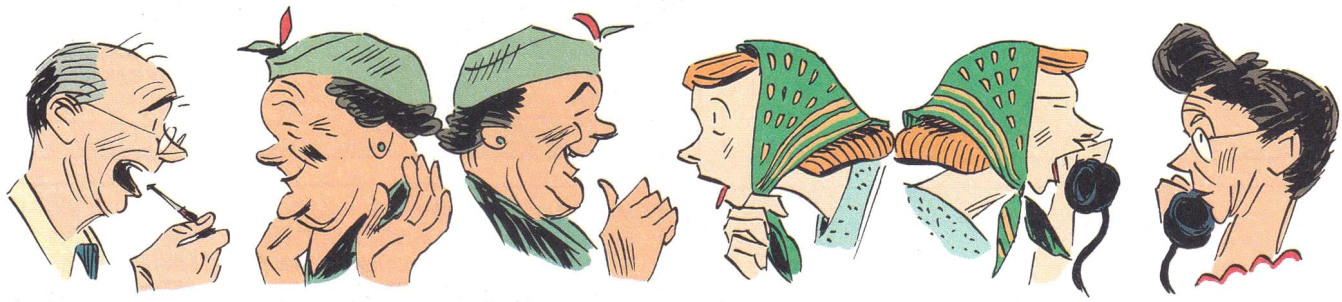
NHỮNG CÂU CHUYỆN PHIẾM ĐẾN VỚI CHÚNG TA RẤT TỰ NHIÊN, NHƯ THỂ NGAY TỪ ĐẦU NGÔN NGỮ CỦA CHÚNG TA ĐÃ CÓ.

TRUYỆN TUỔI THƠ

BẠN CÓ THỰC SỰ NGHĨ RẰNG KHI CÁC GIÁO SƯ LỊCH SỬ GẶP NHAU ĂN TRƯA, HỌ NÓI VỀ THỨ ĐÃ CHÂM NGÒI CHO THẾ CHIẾN I KHÔNG?

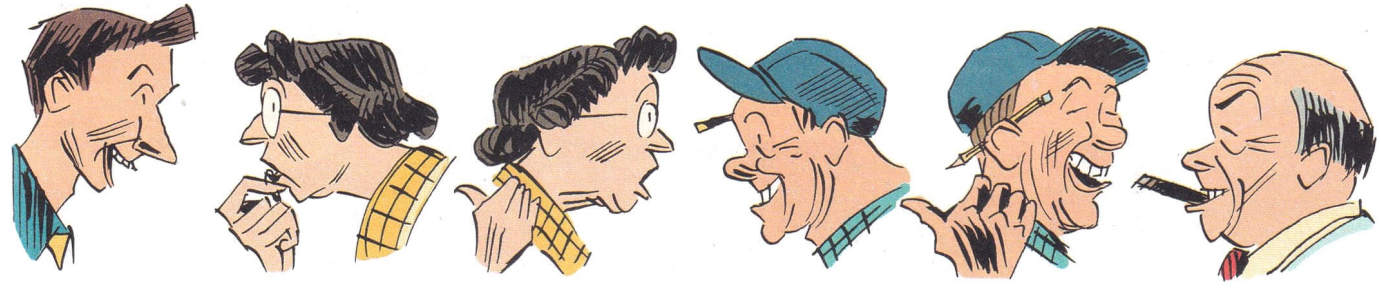
HAY CÁC NHÀ VẬT LÝ HẠT NHÂN DÀNH THỜI GIAN NGHỈ GIẢI LAO TẠI CÁC HỘI NGHỊ KHOA HỌC ĐỂ NÓI VỀ HẠT QUARK?

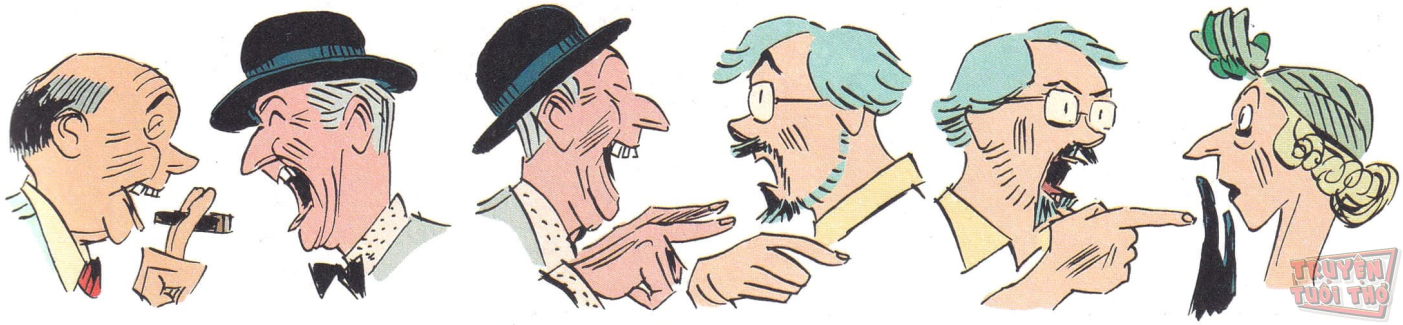
HỌ SẼ TÁN GẪU NHIỀU HƠN VỀ VIỆC VỊ GIÁO SƯ BẮT QUẢ TANG CHỒNG NGOẠI TÌNH, HAY CUỘC CÃI VÃ GIỮA TRƯỞNG BỘ MÔN VÀ TRƯỞNG KHOA.

HOẶC TIN ĐỒN RẰNG MỘT ĐỒNG NGHIỆP ĐÃ SỬ DỤNG QUỸ NGHIÊN CỨU CỦA MÌNH ĐỂ MUA MỘT CHIẾC LEXUS.

CHUYỆN PHIẾM THƯỜNG TẬP TRUNG VÀO NHỮNG VIỆC LÀM SAI TRÁI, VÌ VẬY NÓ GIÚP THỰC THI CÁC CHUẨN MỰC XÃ HỘI VÀ DUY TRÌ SỰ GẮN KẾT NHÓM.

(LẤY CẢM HỨNG TỪ NORMAN ROCKWELL.)

TRUYỆN TUỔI THƠ

NHƯNG VẪN CÒN MỘT VẤN ĐỀ VÌ VIỆC TÁN GẪU CŨNG CÓ GIỚI HẠN NHẤT ĐỊNH. DẪU CÓ TÁN GẪU BAO NHIÊU ĐI CHĂNG NỮA, HẦU HẾT MỌI NGƯỜI KHÔNG THỂ THÂN THIẾT VỚI HƠN 150 NGƯỜI.

5 NGƯỜI BẠN THÂN

500 NGƯỜI QUEN

ĐÓ LÀ LÝ DO TẠI SAO CÓ MỘT NGƯỠNG QUAN TRỌNG TRONG CÁC TỔ CHỨC CON NGƯỜI NẰM ĐÂU ĐÓ XUNG QUANH CON SỐ KỲ DIỆU NÀY - 150 NGƯỜI.

1500 NGƯỜI BẠN NHẬN RA TRÊN ĐƯỜNG PHỐ.

DƯỚI NGƯỠNG 150, CÁC CỘNG ĐỒNG, DOANH NGHIỆP, MẠNG LƯỚI XÃ HỘI VÀ ĐƠN VỊ QUÂN ĐỘI CÓ THỂ DUY TRÌ CHỦ YẾU DỰA VÀO SỰ THÂN QUEN VÀ TIN ĐỒN. KHÔNG CẦN PHẢI CÓ CẤP BẬC CHÍNH THỨC, DANH VỊ VÀ PHÁP LUẬT ĐỂ GIỮ GÌN TRẬT TỰ.

MỘT TRUNG ĐỘI 30 BINH SĨ HOẶC THẬM CHÍ MỘT ĐẠI ĐỘI 100 BINH SĨ CÓ THỂ HOẠT ĐỘNG TỐT DỰA TRÊN NỀN TẢNG CỦA NHỮNG MỐI QUAN HỆ KHĂNG KHÍT, VỚI MỨC ĐỘ KỶ LUẬT Ở HÌNH THỨC TỐI THIỂU.

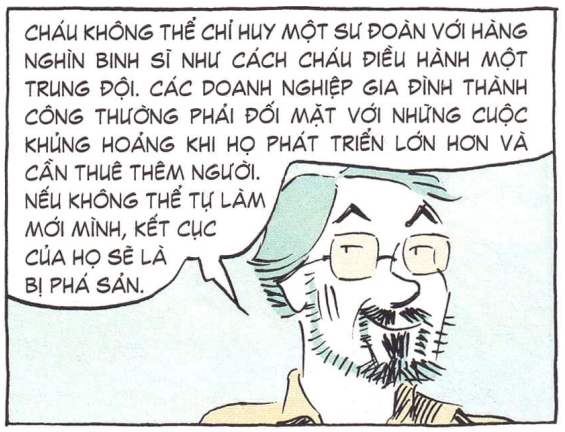
MỘT TRUNG SĨ UY TÍN CÓ THỂ TRỞ THÀNH "ÔNG VUA ĐẠI ĐỘI" KHÔNG CHÍNH THỨC VÀ THẬM CHÍ CÓ THỂ RA LỆNH CHO SĨ QUAN CHỈ HUY.

TUY NHIÊN, MỘT KHI VƯỢT QUA NGƯỠNG 150 CÁ NHÂN ĐÓ, MỌI CHUYỆN SẼ KHÔNG CÒN DIỄN RA NHƯ VẬY NỮA.

CHUYỀN BÓNG! TÔI ĐÃ NÓI LÀ TÔI MUỐN CHUYỀN BÓNG!

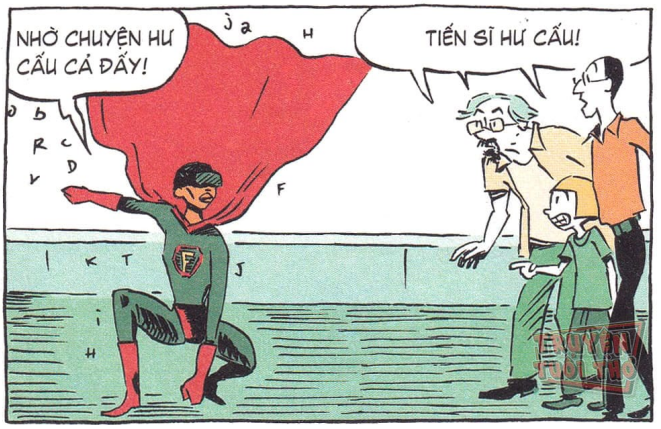
TRUYỆN TUỔI THƠ

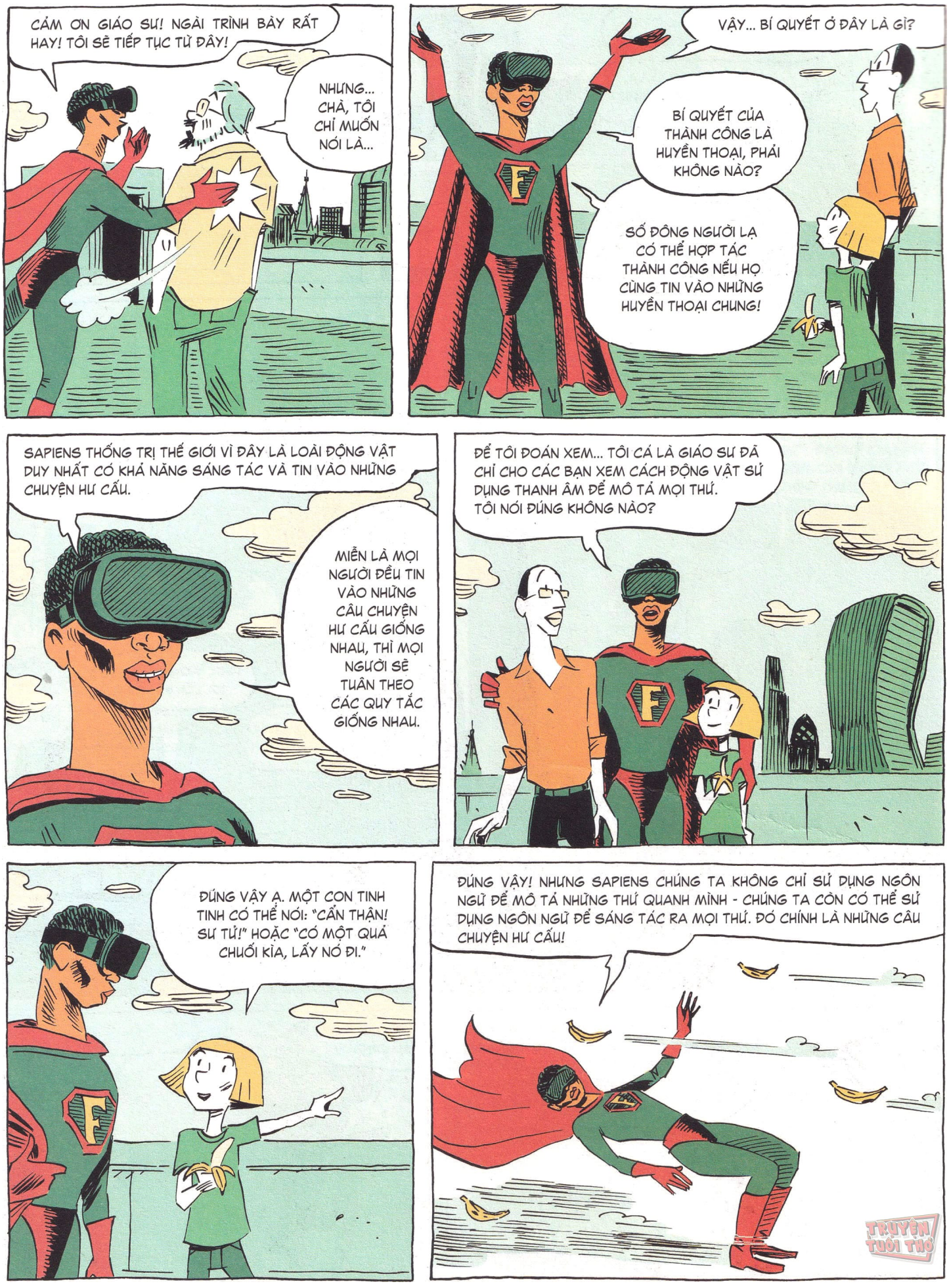

HÃY LÊN MÁI NHÀ, NƠI HOÀN HẢO CHO CHI TIẾT CUỐI CÙNG NÀY.
MỘT TÒA NHÀ KỲ LẠ, TRÔNG NÓ GIỐNG NHƯ MỘT CHIẾC BỘ ĐÀM!
ĐÚNG RỒI, CHÚNG TÔI GỌI NÓ Y CHANG NHƯ VẬY.

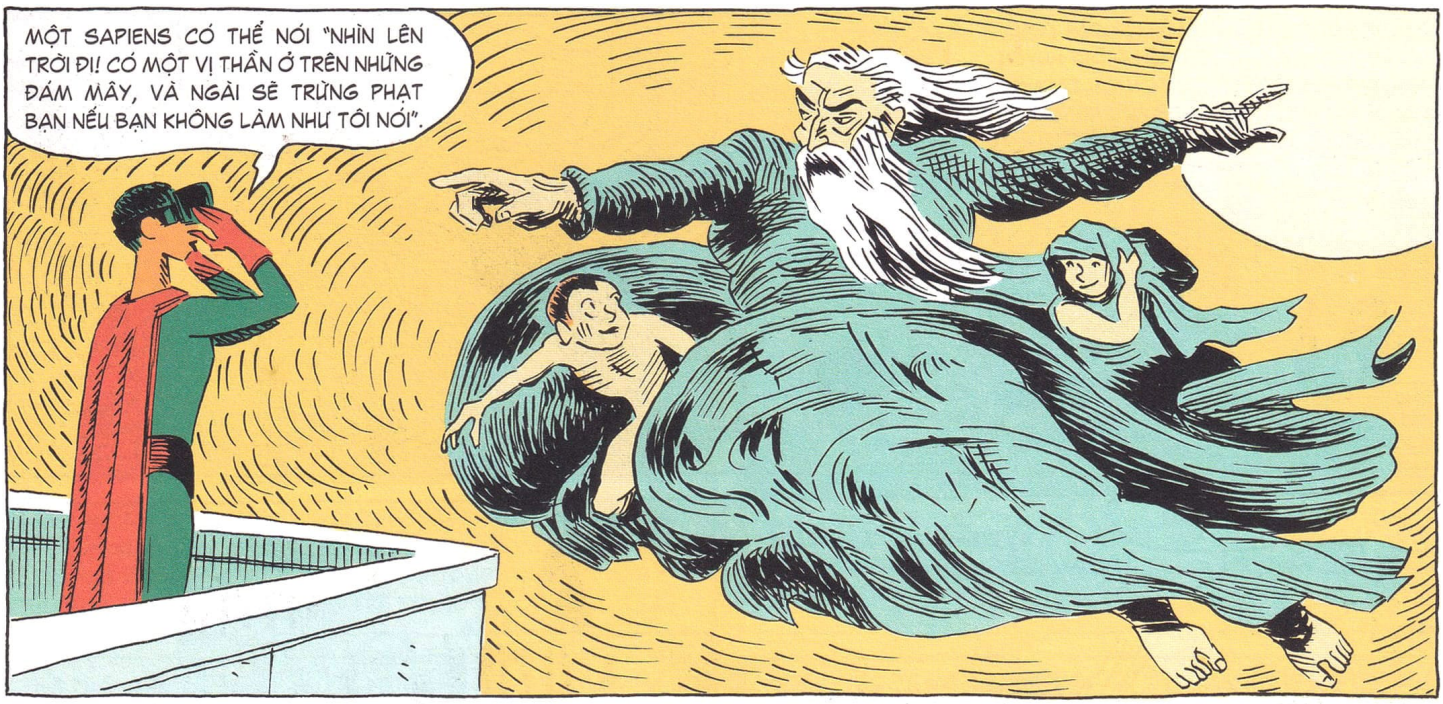

CHÁU KHÔNG THỂ CHỈ HUY MỘT SƯ ĐOÀN VỚI HÀNG NGHÌN BINH SĨ NHƯ CÁCH CHÁU ĐIỀU HÀNH MỘT TRUNG ĐỘI. CÁC DOANH NGHIỆP GIA ĐÌNH THÀNH CÔNG THƯỜNG PHẢI ĐỐI MẶT VỚI NHỮNG CUỘC KHỦNG HOẢNG KHI HỌ PHÁT TRIỂN LỚN HƠN VÀ CẦN THUÊ THÊM NGƯỜI. NẾU KHÔNG THỂ TỰ LÀM MỚI MÌNH, KẾT CỤC CỦA HỌ SẼ LÀ BỊ PHÁ SẢN.

HÃY LẮNG NGHE, RẤT HÀI.
XIN CHÀO, ÔNG JONES, TÔI ĐANG ĐỢI THỢ SỬA ỐNG NƯỚC KHI TÔI RA NGOÀI, TÔI CÓ THỂ GỬI ÔNG CHÌA KHÓA KHÔNG?
TẤT NHIÊN LÀ ĐƯỢC RỒI, BÀ PEPPERPOT!
ANH LÀ AI VẬY?
TÔI LÀ GIÁM ĐỐC TIẾP THỊ.
TỪ KHI NÀO?
ĐƯỢC KHOẢNG HAI NĂM RỒI. CÒN BÀ LÀ AI?
CEO SẾP CỦA ANH.

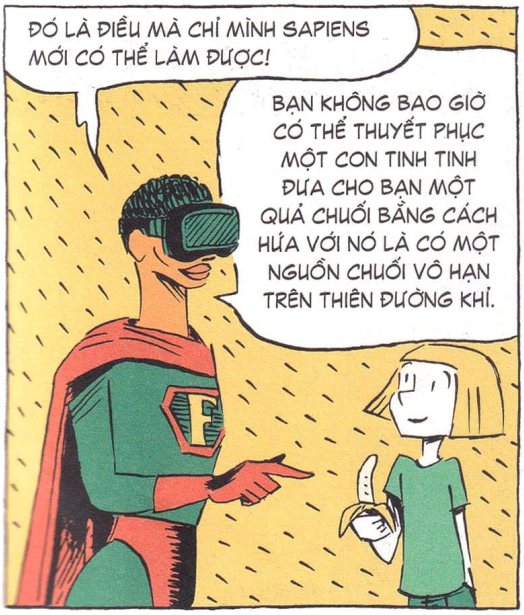

THƯA GIÁO SƯ, LÀM THẾ NÀO ĐỂ HOMO SAPIENS VƯỢT QUA NGƯỠNG 150? LÀM THẾ NÀO CHÚNG TA CÓ THỂ LẬP NÊN NHỮNG THÀNH PHỐ VỚI HÀNG CHỤC NGHÌN DÂN VÀ ĐẾ CHẾ CAI TRỊ HÀNG TRĂM TRIỆU NGƯỜI?

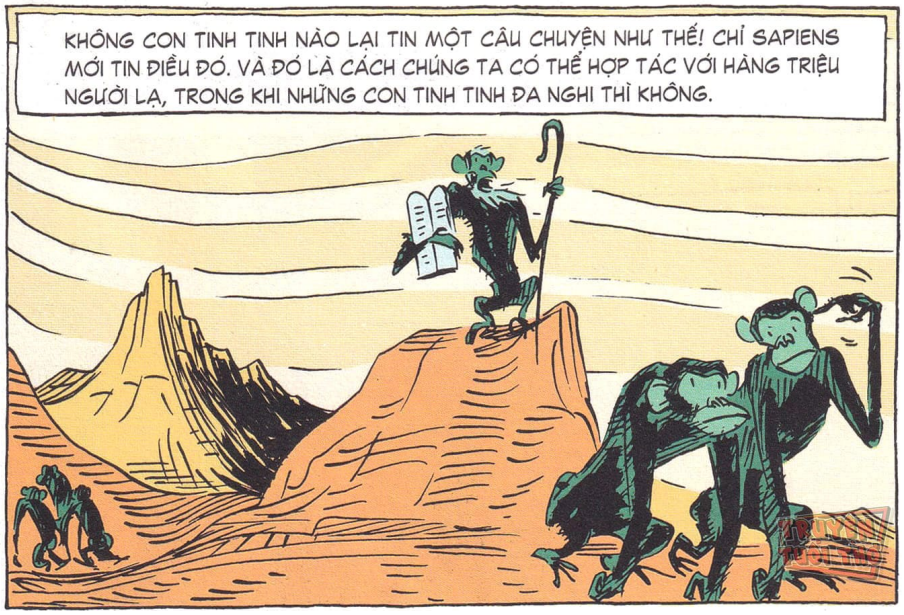

NHỜ CHUYỆN HƯ CẤU CẢ ĐẤY!
TIẾN SĨ HƯ CẤU!

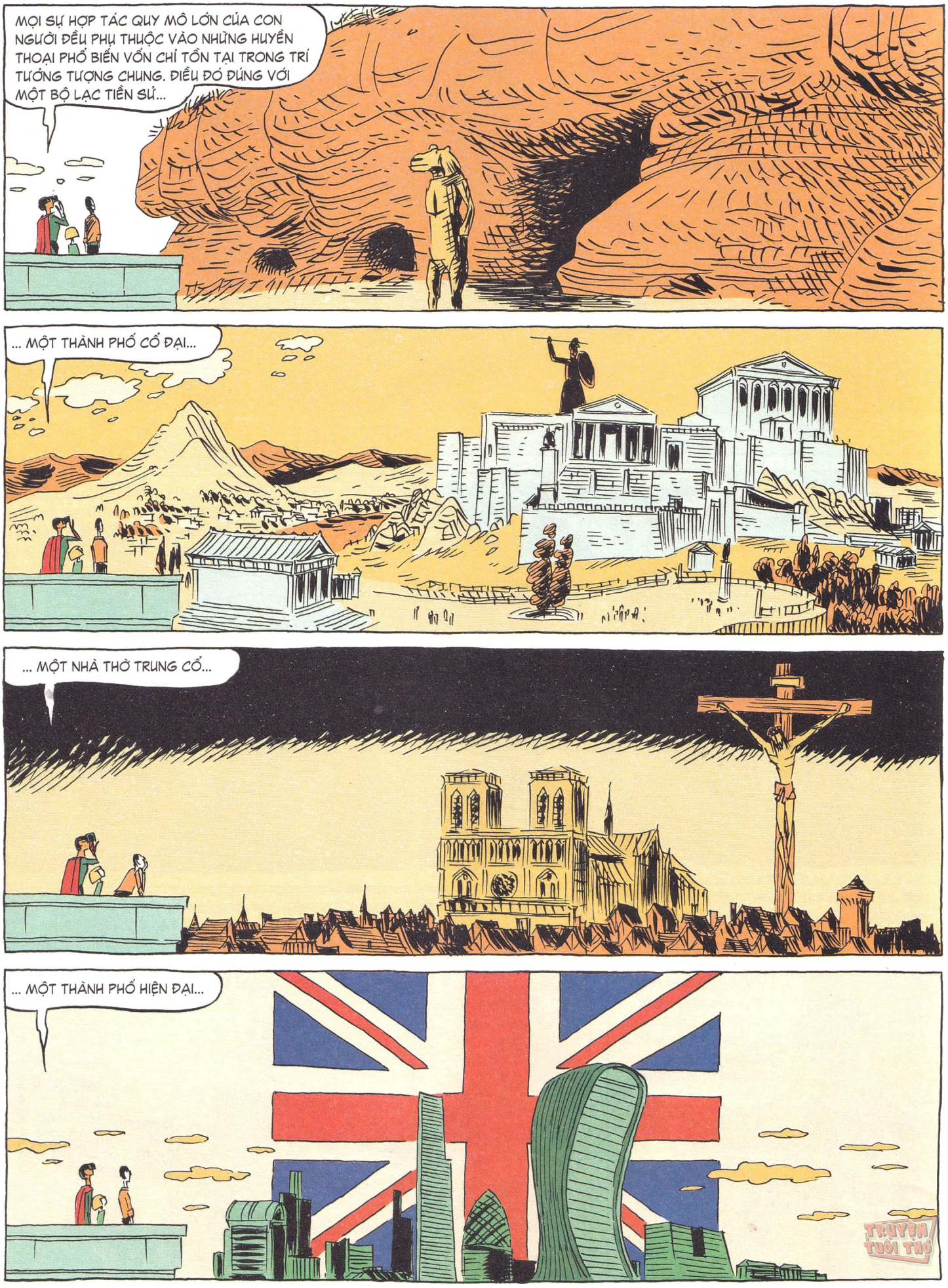

CẢM ƠN GIÁO SƯ! NGÀI TRÌNH BÀY RẤT HAY! TÔI SẼ TIẾP TỤC TỪ ĐÂY!
NHƯNG... CHÀ, TÔI CHỈ MUỐN NÓI LÀ...
VẬY... BÍ QUYẾT Ở ĐÂY LÀ GÌ?
BÍ QUYẾT CỦA THÀNH CÔNG LÀ HUYỀN THOẠI, PHẢI KHÔNG NÀO?
SỐ ĐÔNG NGƯỜI LẠ CÓ THỂ HỢP TÁC THÀNH CÔNG NẾU HỌ CÙNG TIN VÀO NHỮNG HUYỀN THOẠI CHUNG!
SAPIENS THỐNG TRỊ THẾ GIỚI VÌ ĐÂY LÀ LOÀI ĐỘNG VẬT DUY NHẤT CÓ KHẢ NĂNG SÁNG TÁC VÀ TIN VÀO NHỮNG CHUYỆN HƯ CẤU.
MIỄN LÀ MỌI NGƯỜI ĐỀU TIN VÀO NHỮNG CÂU CHUYỆN HƯ CẤU GIỐNG NHAU, THÌ MỌI NGƯỜI SẼ TUÂN THEO CÁC QUY TẮC GIỐNG NHAU.
ĐỂ TÔI ĐOÁN XEM... TÔI CÁ LÀ GIÁO SƯ ĐÃ CHỈ CHO CÁC BẠN XEM CÁCH ĐỘNG VẬT SỬ DỤNG THANH ÂM ĐỂ MÔ TẢ MỌI THỨ. TÔI NÓI ĐÚNG KHÔNG NÀO?
ĐÚNG VẬY Ạ. MỘT CON TINH TINH CÓ THỂ NÓI: "CẨN THẬN! SƯ TỬ!" HOẶC "CÓ MỘT QUẢ CHUỐI KÌA, LẤY NÓ ĐI."
ĐÚNG VẬY! NHƯNG SAPIENS CHÚNG TA KHÔNG CHỈ SỬ DỤNG NGÔN NGỮ ĐỂ MÔ TẢ NHỮNG THỨ QUANH MÌNH - CHÚNG TA CÒN CÓ THỂ SỬ DỤNG NGÔN NGỮ ĐỂ SÁNG TÁC RA MỌI THỨ. ĐÓ CHÍNH LÀ NHỮNG CÂU CHUYỆN HƯ CẤU!
TRUYỆN TUỔI THƠ

MỘT SAPIENS CÓ THỂ NÓI "NHÌN LÊN TRỜI ĐI! CÓ MỘT VỊ THẦN Ở TRÊN NHỮNG ĐÁM MÂY, VÀ NGÀI SẼ TRỪNG PHẠT BẠN NẾU BẠN KHÔNG LÀM NHƯ TÔI NÓI".

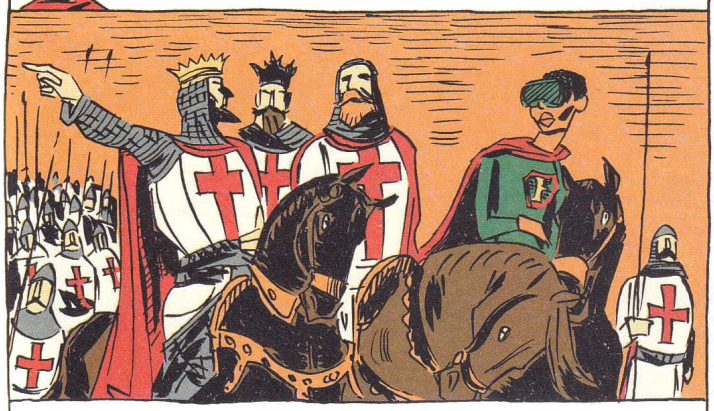

VÀ NẾU TẤT CẢ CÁC BẠN ĐỀU TIN VÀO CÂU CHUYỆN ĐÓ, THÌ TẤT CẢ CÁC BẠN SẼ TUÂN THEO CÁC LUẬT LỆ VÀ QUY TẮC GIỐNG NHAU, VÌ VẬY CÁC BẠN CÓ THỂ HỢP TÁC HIỆU QUẢ NGAY CẢ KHI KHÔNG QUEN BIẾT NHAU.

ĐÓ LÀ ĐIỀU MÀ CHỈ MÌNH SAPIENS MỚI CÓ THỂ LÀM ĐƯỢC!
BẠN KHÔNG BAO GIỜ CÓ THỂ THUYẾT PHỤC MỘT CON TINH TINH ĐƯA CHO BẠN MỘT QUẢ CHUỐI BẰNG CÁCH HỨA VỚI NÓ LÀ CÓ MỘT NGUỒN CHUỐI VÔ HẠN TRÊN THIÊN ĐƯỜNG KHỈ.

KHÔNG CON TINH TINH NÀO LẠI TIN MỘT CÂU CHUYỆN NHƯ THẾ! CHỈ SAPIENS MỚI TIN ĐIỀU ĐÓ. VÀ ĐÓ LÀ CÁCH CHÚNG TA CÓ THỂ HỢP TÁC VỚI HÀNG TRIỆU NGƯỜI LẠ, TRONG KHI NHỮNG CON TINH TINH ĐA NGHI THÌ KHÔNG.

MỌI SỰ HỢP TÁC QUY MÔ LỚN CỦA CON NGƯỜI ĐỀU PHỤ THUỘC VÀO NHỮNG HUYỀN THOẠI PHỔ BIẾN VỐN CHỈ TỒN TẠI TRONG TRÍ TƯỞNG TƯỢNG CHUNG. ĐIỀU ĐÓ ĐÚNG VỚI MỘT BỘ LẠC TIỀN SỬ...
... MỘT THÀNH PHỐ CỔ ĐẠI...
... MỘT NHÀ THỜ TRUNG CỔ...
... MỘT THÀNH PHỐ HIỆN ĐẠI...
TRUYỆN TUỔI THƠ

GIÁO HỘI DỰA TRÊN NHỮNG HUYỀN THOẠI TÔN GIÁO CHUNG.

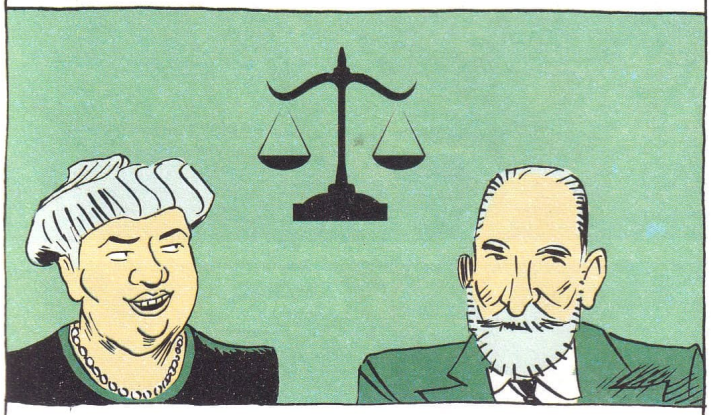
HAI NGƯỜI CÔNG GIÁO CHƯA TỪNG GẶP NHAU CÓ THỂ CÙNG THAM GIA THẬP TỰ CHINH HOẶC GÂY QUỸ ĐỂ XÂY BỆNH VIỆN VÌ CẢ HAI ĐỀU TIN RẰNG THIÊN CHÚA ĐÃ NHẬP THỂ DƯỚI HÌNH HÀI CON NGƯỜI VÀ CHỊU ĐÓNG ĐINH ĐỂ CHUỘC TỘI CHO CHÚNG TA.

CÁC QUỐC GIA BẮT NGUỒN TỪ NHỮNG HUYỀN THOẠI CHUNG VỀ DÂN TỘC.

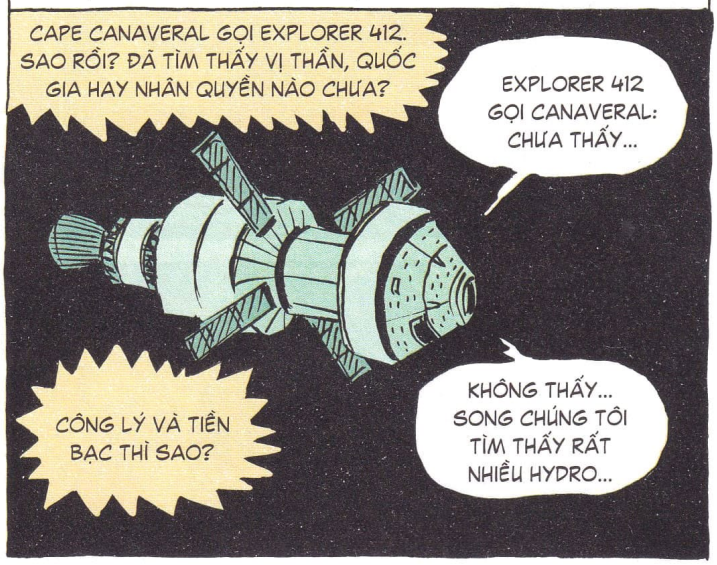
MỘT NGƯỜI XỨ WALES VÀ MỘT NGƯỜI ANH CHƯA TỪNG GẶP MẶT CÓ THỂ LIỀU MẠNG ĐỂ CỨU NHAU VÌ CẢ HAI ĐỀU TIN VÀO VƯƠNG QUỐC ANH.

HỆ THỐNG TƯ PHÁP BẮT NGUỒN TỪ NHỮNG HUYỀN THOẠI PHÁP LÝ CHUNG.

HAI LUẬT SƯ CHƯA TỪNG GẶP NHAU CÓ THỂ CÙNG NỖ LỰC BÀO CHỮA CHO MỘT NGƯỜI HOÀN TOÀN XA LẠ, VÌ CẢ HAI ĐỀU TIN VÀO LUẬT PHÁP, CÔNG LÝ, NHÂN QUYỀN - VÀ KHOẢN PHÍ LUẬT SƯ.

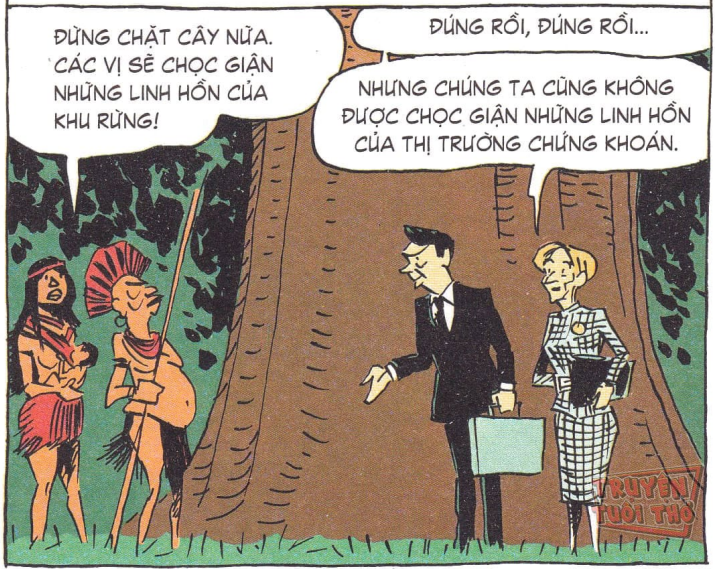
SONG, TẤT CẢ NHỮNG ĐIỀU NÀY CHỈ TỒN TẠI TRONG NHỮNG CÂU CHUYỆN DO CON NGƯỜI SÁNG TẠO VÀ TRUYỀN KHẨU.

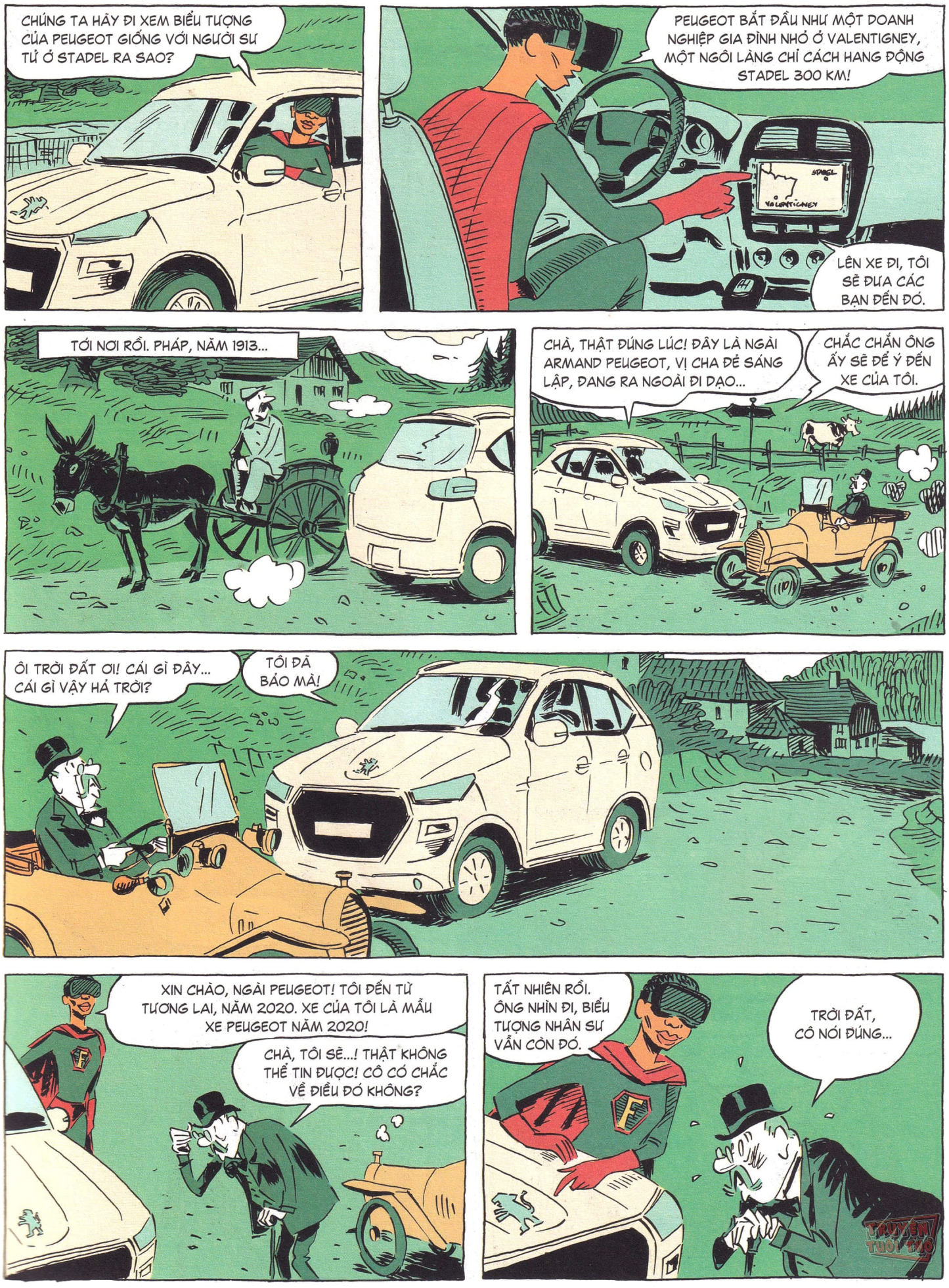
MỌI NGƯỜI ĐỀU BIẾT RẰNG "CÁC BỘ LẠC NGUYÊN THỦY" CỦNG CỐ TRẬT TỰ XÃ HỘI BẰNG NIỀM TIN VÀO CÁC LINH HỒN TƯỞNG TƯỢNG.

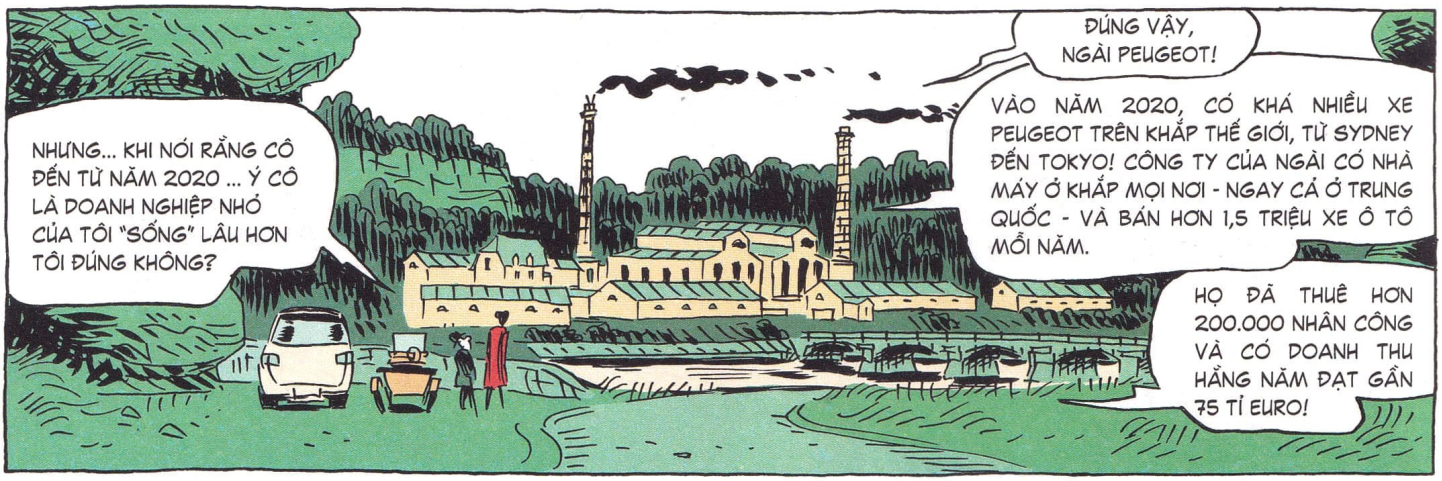

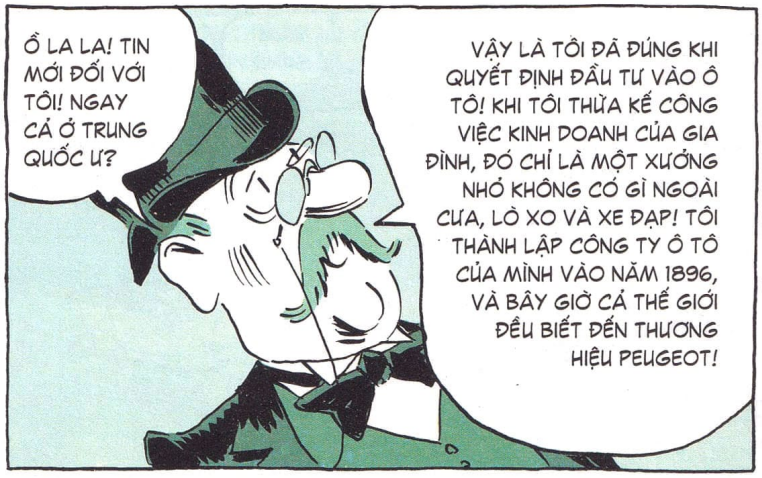
ĐIỀU CHÚNG TA QUÊN MẤT LÀ CÁC TỔ CHỨC HIỆN ĐẠI CŨNG HOẠT ĐỘNG THEO CÁCH HỆT NHƯ VẬY!

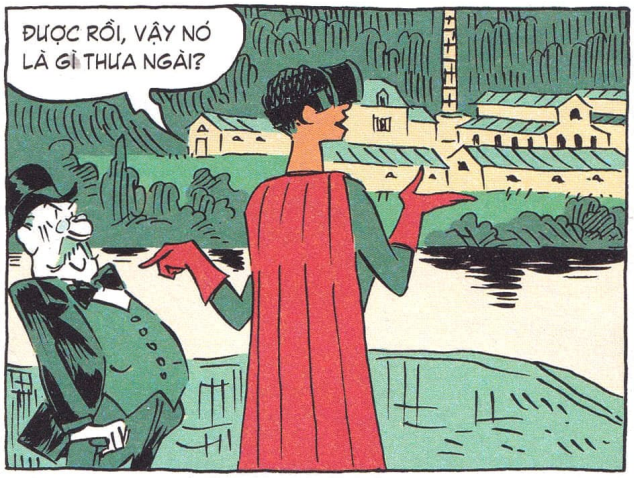

CÁC CÔNG TY HIỆN ĐẠI KHÔNG CÓ SỰ KHÁC BIỆT QUÁ LỚN SO VỚI CÁC BỘ LẠC CỔ ĐẠI.
CÁC DOANH NHÂN VÀ LUẬT SƯ HIỆN ĐẠI TRÊN THỰC TẾ CHỈNH LÀ CÁC PHÙ THỦY ĐẦY QUYỀN NĂNG!
KHÁC BIỆT LỚN GIỮA HỌ VÀ CÁC PHÁP SƯ BỘ LẠC LÀ CÁC LUẬT SƯ HIỆN ĐẠI KỂ NHỮNG CÂU CHUYỆN KỲ QUẶC!
TÔI CÓ THỂ GIẢI THÍCH ĐIỀU NÀY BẰNG VÍ DỤ ĐƠN GIẢN NHƯ SAU.
HÃY NHÌN CÁI XE CỦA TÔI... MỘT CHIẾC PEUGEOT.
BẠN CÓ THỂ NHẬN RA THÔNG QUA LOGO.
NÓ GỢI BẠN NHỚ VỀ ĐIỀU GÌ?
CHỜ CHÚT, ĐỂ TÔI NHẮC CHO BẠN NHỚ...
XIN CHÀO, TIẾN SĨ HƯ CẤU!
XIN CHÀO, BILL!
ANH ĐANG ĐI ĐÂU VẬY?
TÔI ĐANG LÁI XE TRỞ LẠI HANG ĐỘNG. CÓ MỘT CON ĐƯỜNG ĐỂ ĐI TRƯỚC KHI TÔI ĐẾN STADEL...
TÔI ĐI ĐÂY, HẸN GẶP LẠI TIẾN SĨ!

CHÚNG TA HÃY ĐI XEM BIỂU TƯỢNG CỦA PEUGEOT GIỐNG VỚI NGƯỜI SƯ TỬ Ở STADEL RA SAO?
PEUGEOT BẮT ĐẦU NHƯ MỘT DOANH NGHIỆP GIA ĐÌNH NHỎ Ở VALENTIGNEY, MỘT NGÔI LÀNG CHỈ CÁCH HANG ĐỘNG STADEL 300 KM!
STADEL
VALENTIGNEY
LÊN XE ĐI, TÔI SẼ ĐƯA CÁC BẠN ĐẾN ĐÓ.
TỚI NƠI RỒI. PHÁP, NĂM 1913...
CHÀ, THẬT ĐÚNG LÚC! ĐÂY LÀ NGÀI ARMAND PEUGEOT, VỊ CHA ĐẺ SÁNG LẬP, ĐANG RA NGOÀI ĐI DẠO...
CHẮC CHẮN ÔNG ẤY SẼ ĐỂ Ý ĐẾN XE CỦA TÔI.
ÔI TRỜI ĐẤT ƠI! CÁI GÌ ĐÂY... CÁI GÌ VẬY HẢ TRỜI?
TÔI ĐÃ BẢO MÀ!
XIN CHÀO, NGÀI PEUGEOT! TÔI ĐẾN TỪ TƯƠNG LAI, NĂM 2020. XE CỦA TÔI LÀ MẪU XE PEUGEOT NĂM 2020!
CHÀ, TÔI SẼ...! THẬT KHÔNG THỂ TIN ĐƯỢC! CÔ CÓ CHẮC VỀ ĐIỀU ĐÓ KHÔNG?
TẤT NHIÊN RỒI. ÔNG NHÌN ĐI, BIỂU TƯỢNG NHÂN SƯ VẪN CÒN ĐÓ.
TRỜI ĐẤT, CÔ NÓI ĐÚNG...
TRUYỆN TUỔI THƠ

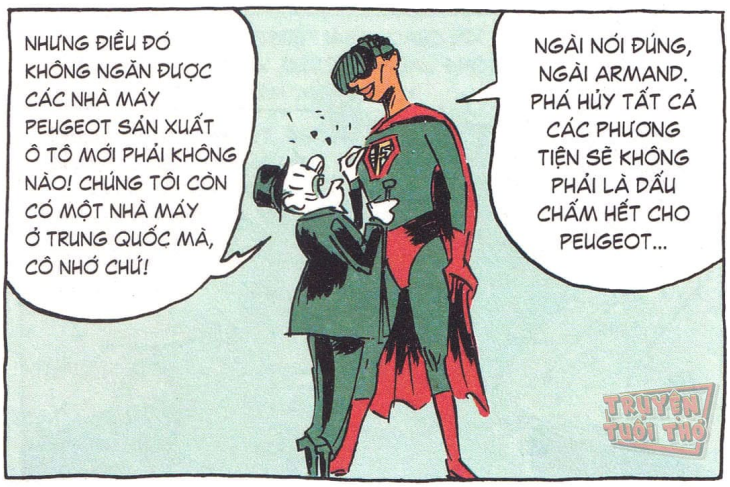

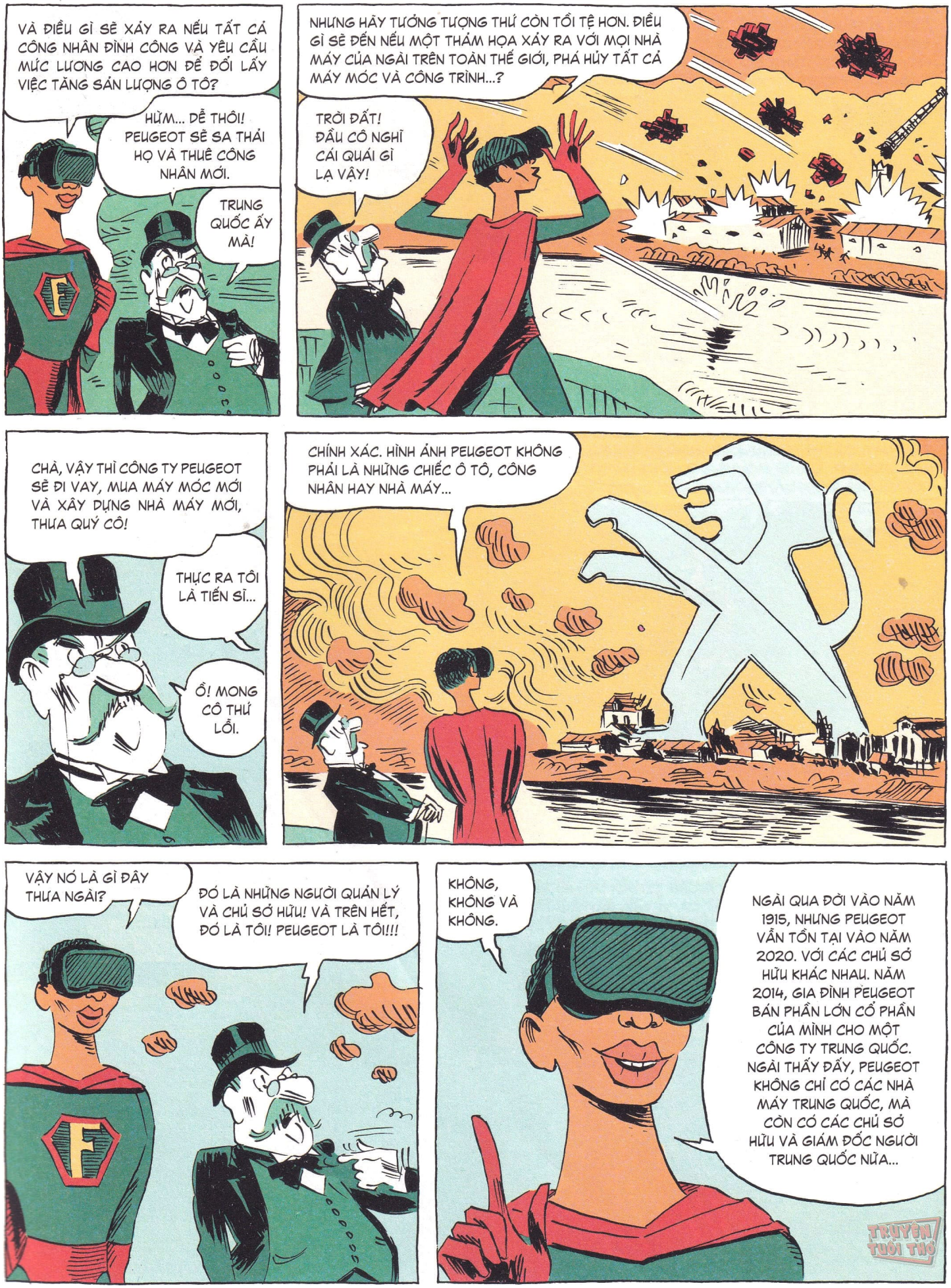

TRUYỆN TUỔI THƠ

VÀ ĐIỀU GÌ SẼ XẢY RA NẾU TẤT CẢ CÔNG NHÂN ĐÌNH CÔNG VÀ YÊU CẦU MỨC LƯƠNG CAO HƠN ĐỂ ĐỔI LẤY VIỆC TĂNG SẢN LƯỢNG Ô TÔ?
HỪM... DỄ THÔI! PEUGEOT SẼ SA THẢI HỌ VÀ THUÊ CÔNG NHÂN MỚI.
TRUNG QUỐC ẤY MÀ!
NHƯNG HÃY TƯỞNG TƯỢNG THỨ CÒN TỒI TỆ HƠN. ĐIỀU GÌ SẼ ĐẾN NẾU MỘT THẢM HỌA XẢY RA VỚI MỌI NHÀ MÁY CỦA NGÀI TRÊN TOÀN THẾ GIỚI, PHÁ HỦY TẤT CẢ MÁY MÓC VÀ CÔNG TRÌNH...?
TRỜI ĐẤT! ĐẦU CÔ NGHĨ CÁI QUÁI GÌ LẠ VẬY!
CHÀ, VẬY THÌ CÔNG TY PEUGEOT SẼ ĐI VAY, MUA MÁY MÓC MỚI VÀ XÂY DỰNG NHÀ MÁY MỚI, THƯA QUÝ CÔ!
THỰC RA TÔI LÀ TIẾN SĨ...
Ồ! MONG CÔ THỨ LỖI.
CHÍNH XÁC. HÌNH ẢNH PEUGEOT KHÔNG PHẢI LÀ NHỮNG CHIẾC Ô TÔ, CÔNG NHÂN HAY NHÀ MÁY...
VẬY NÓ LÀ GÌ ĐÂY THƯA NGÀI?
ĐÓ LÀ NHỮNG NGƯỜI QUẢN LÝ VÀ CHỦ SỞ HỮU! VÀ TRÊN HẾT, ĐÓ LÀ TÔI! PEUGEOT LÀ TÔI!!!
KHÔNG, KHÔNG VÀ KHÔNG.
NGÀI QUA ĐỜI VÀO NĂM 1915, NHƯNG PEUGEOT VẪN TỒN TẠI VÀO NĂM 2020. VỚI CÁC CHỦ SỞ HỮU KHÁC NHAU. NĂM 2014, GIA ĐÌNH PEUGEOT BÁN PHẦN LỚN CỔ PHẦN CỦA MÌNH CHO MỘT CÔNG TY TRUNG QUỐC. NGÀI THẤY ĐẤY, PEUGEOT KHÔNG CHỈ CÓ CÁC NHÀ MÁY TRUNG QUỐC, MÀ CÒN CÓ CÁC CHỦ SỞ HỮU VÀ GIÁM ĐỐC NGƯỜI TRUNG QUỐC NỮA...
TRUYỆN TUỔI THƠ

ÔNG CHỦ TRUNG QUỐC Ư? QUẢ LÀ VẬT ĐỐI SAO DỜI! NHƯNG CHÍ ÍT THÌ PEUGEOT ĐÃ TRỞ THÀNH BẤT TỬ!
TÔI SẼ KHÔNG NÓI XA ĐẾN VẬY...
GIẢ SỬ PEUGEOT VI PHẠM PHÁP LUẬT VÀ MỘT THẨM PHÁN GIẢI THỂ CÔNG TY. CÁC NHÀ MÁY SẼ VẪN Ở ĐÓ, CÔNG NHÂN, KẾ TOÁN, QUẢN LÝ VÀ CỔ ĐÔNG SẼ VẪN SỐNG... NHƯNG - BÙM -
VÀ THẾ LÀ CẢ CÔNG TY PEUGEOT SẼ BIẾN MẤT.
ÔI...
NGHE NÀY, CÓ THỂ TÔI VỪA KHIẾN NGÀI BUỒN RẦU. NÀO, ARMAND, TÔI SẼ MỜI NGÀI ĐI UỐNG GÌ ĐÓ TRONG LÀNG CHO KHUÂY KHỎA NHÉ.
THẬT LÀ MỘT CON NGƯỜI KỲ LẠ...
VỀ CƠ BẢN, CÔNG TY PEUGEOT KHÔNG CÓ MỐI LIÊN HỆ THIẾT YẾU NÀO VỚI THẾ GIỚI VẬT CHẤT CẢ. VÌ VẬY, HÃY QUAY LẠI VỚI CÂU HỎI BAN ĐẦU CỦA TÔI: PEUGEOT LÀ GÌ? CÔNG TY CỦA NGÀI CÓ THỰC SỰ TỒN TẠI HAY KHÔNG?
ÁI CHÀ... CÂU HỎI HAY ĐẤY...
TRUYỆN TUỔI THƠ

VÀ TÔI CÓ THỂ TRẢ LỜI NÓ. PEUGEOT LÀ MỘT PHẦN CỦA TRÍ TƯỞNG TƯỢNG CHUNG CỦA CHÚNG TA. CÁI MÀ NHỮNG LUẬT SƯ ĐÓ GỌI LÀ "HƯ CẤU PHÁP LÝ". KHÔNG THỂ CHẠM VÀO NÓ, NÓ KHÔNG PHẢI LÀ MỘT ĐỐI TƯỢNG VẬT LÝ!
HỪM!
ĐÚNG VẬY, NHƯNG NÓ TỒN TẠI VỚI TƯ CÁCH PHÁP NHÂN. CŨNG GIỐNG NHƯ TIẾN SĨ VÀ TÔI, NÓ PHẢI TUÂN THỦ PHÁP LUẬT, NÓ CÓ THỂ MỞ TÀI KHOẢN NGÂN HÀNG, CÓ THỂ SỞ HỮU TÀI SẢN RIÊNG...
VÀ NÓ CÒN ĐÓNG THUẾ NỮA KIA!
CHÍNH XÁC, VÀ NÓ CÓ THỂ BỊ KIỆN RA TÒA, THẬM CHÍ TRUY TỐ, NHƯNG NÓ HOÀN TOÀN TÁCH BIỆT VỚI NGƯỜI SỞ HỮU HOẶC LÀM VIỆC CHO NÓ.
PEUGEOT CHÍNH LÀ MỘT DẠNG CỤ THỂ CỦA HƯ CẤU PHÁP LÝ ĐƯỢC GỌI LÀ "CÔNG TY TRÁCH NHIỆM HỮU HẠN". Ý TƯỞNG ĐẰNG SAU NHỮNG CÔNG TY NÀY LÀ MỘT TRONG NHỮNG PHÁT MINH TÀI TÌNH NHẤT CỦA NHÂN LOẠI.
HOMO SAPIENS ĐÃ SỐNG HÀNG VẠN NĂM MÀ KHÔNG CÓ "CÔNG TY TRÁCH NHIỆM HỮU HẠN". TRONG PHẦN LỚN LỊCH SỬ THÀNH VĂN, CHỈ CÓ CON NGƯỜI BẰNG XƯƠNG BẰNG THỊT MỚI CÓ THỂ SỞ HỮU TÀI SẢN!
TÔI BIẾT MÀ! KHI CỤ TỔ JEAN CỦA TÔI CÒN SỐNG HỒI THẾ KỶ 13, KHÔNG HỀ TỒN TẠI NHỮNG THỨ NÀY...
VALENTIGNEY, 1213.
HÃY KỂ CHO TÔI NGHE ĐI! HÃY NHÌN HOÀN CẢNH KHÓ KHĂN HƠN TRONG THỜI ĐẠI NÀY... KHI MỞ XƯỞNG SẢN XUẤT TOA XE NHỎ CỦA MÌNH, ÔNG ẤY CŨNG CHÍNH LÀ CÔNG VIỆC KINH DOANH.
Ồ... CỤ TỔ JEAN...

NẾU TOA XE ÔNG ẤY LÀM RA BỊ HỎNG SAU KHI MUA ĐƯỢC MỘT TUẦN, NGƯỜI MUA BỰC TỨC SẼ KHỞI KIỆN JEAN.

NẾU VAY 1000 ĐỒNG TIỀN VÀNG ĐỂ MỞ XƯỞNG VÀ CÔNG VIỆC KINH DOANH THẤT BẠI, ÔNG ẤY PHẢI TRẢ NỢ BẰNG CÁCH BÁN ĐI TÀI SẢN CỦA MÌNH - NHÀ CỬA, BÒ, ĐẤT ĐAI.

ÔNG ẤY THẬM CHÍ CÓ THỂ PHẢI BÁN ĐI NHỮNG ĐỨA CON CỦA MÌNH! NẾU KHÔNG TRẢ ĐƯỢC NỢ, ÔNG ẤY CÓ THỂ BỊ TỐNG VÀO NGỤC. ÔNG ẤY CHỊU TRÁCH NHIỆM 100% CHO MỌI VẤN ĐỀ CỦA XƯỞNG.

VÌ VẬY, VÀO THỜI CỦA ÔNG JEAN, MỌI NGƯỜI SỢ KHỞI NGHIỆP VỚI NHỮNG RỦI RO NHƯ VẬY. VIỆC KINH DOANH THẤT BẠI SẼ HỦY HOẠI HỌ VÀ GIA ĐÌNH.

NẾU SỐNG TRONG NHỮNG NGÀY ĐÓ, HẮN TÔI PHẢI SUY NGHĨ RẤT THẤU ĐÁO TRƯỚC KHI QUYẾT ĐỊNH KHỞI NGHIỆP...

CAFE DU COMMERCE

NHƯ THƯỜNG LỆ CHỨ NGÀI ARMAND?

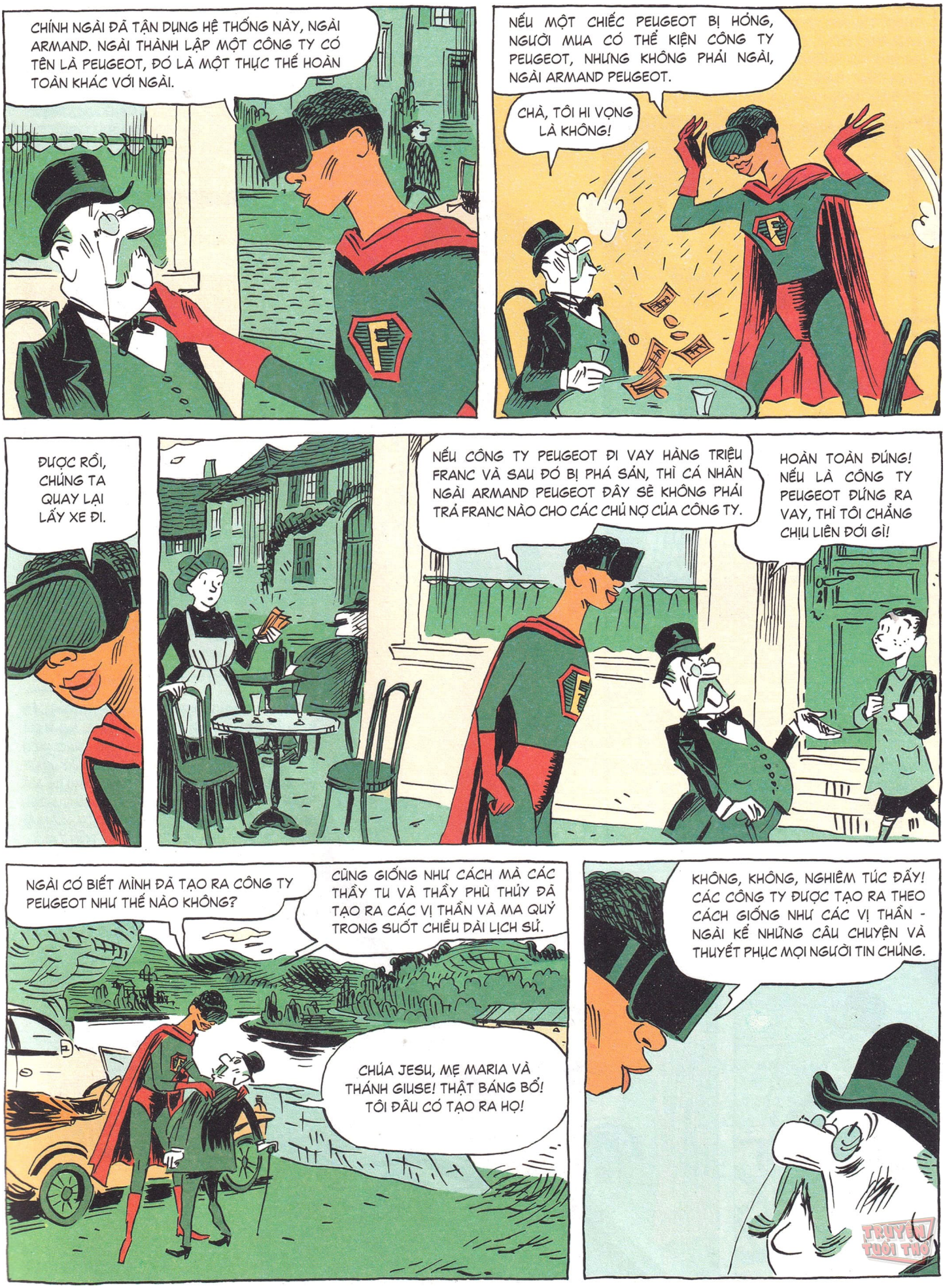
ĐÓ LÀ LÝ DO KHIẾN CON NGƯỜI PHÁT MINH RA MỘT CÂU CHUYỆN THỰC SỰ ĐIÊN RỒ - CÔNG TY TRÁCH NHIỆM HỮU HẠN! CÁC CÔNG TY NÀY ĐỘC LẬP VỀ MẶT PHÁP LÝ VỚI NHỮNG NGƯỜI THÀNH LẬP, ĐẦU TƯ TIỀN VÀO HOẶC QUẢN LÝ CHÚNG.

TRONG VÀI THẾ KỶ QUA, CÁC CÔNG TY NÀY ĐÃ TRỞ THÀNH NHỮNG MŨI NHỌN LỚN TRONG LĨNH VỰC KINH TẾ, VÀ CHÚNG TA ĐÃ QUÁ QUEN VỚI CHÚNG, CHÚNG TA QUÊN MẤT RẰNG CHÚNG CHỈ TỒN TẠI BÊN TRONG TRÍ TƯỞNG TƯỢNG CỦA CHÚNG TA.

TÔI KHÔNG HIỂU TẤT CẢ NHỮNG ĐIỀU NÀY, NHƯNG TÔI TIN LỜI TIẾN SĨ...

Ở MỸ, NHỮNG CÔNG TY TRÁCH NHIỆM HỮU HẠN NÀY ĐƯỢC GỌI LÀ "CORPORATION" - MỈA MAI THAY, VÌ TỪ NÀY CÓ GỐC TIẾNG LATIN LÀ "CORPUS", NGHĨA LÀ "CƠ THỂ"... THỨ CHÚNG KHÔNG HỀ CÓ! TUY KHÔNG CÓ CƠ THỂ THẬT SỰ, NHƯNG HỆ THỐNG LUẬT PHÁP MỸ COI CÁC CÔNG TY NÀY LÀ PHÁP NHÂN, NHƯ THỂ CHÚNG LÀ NHỮNG CON NGƯỜI BẰNG XƯƠNG BẰNG THỊT!

TRUYỆN TUỔI THƠ

CHÍNH NGÀI ĐÃ TẬN DỤNG HỆ THỐNG NÀY, NGÀI ARMAND. NGÀI THÀNH LẬP MỘT CÔNG TY CÓ TÊN LÀ PEUGEOT, ĐÓ LÀ MỘT THỰC THỂ HOÀN TOÀN KHÁC VỚI NGÀI.
NẾU MỘT CHIẾC PEUGEOT BỊ HỎNG, NGƯỜI MUA CÓ THỂ KIỆN CÔNG TY PEUGEOT, NHƯNG KHÔNG PHẢI NGÀI, NGÀI ARMAND PEUGEOT.
CHÀ, TÔI HI VỌNG LÀ KHÔNG!
ĐƯỢC RỒI, CHÚNG TA QUAY LẠI LẤY XE ĐI.
NẾU CÔNG TY PEUGEOT ĐI VAY HÀNG TRIỆU FRANC VÀ SAU ĐÓ BỊ PHÁ SẢN, THÌ CÁ NHÂN NGÀI ARMAND PEUGEOT ĐÂY SẼ KHÔNG PHẢI TRẢ FRANC NÀO CHO CÁC CHỦ NỢ CỦA CÔNG TY.
HOÀN TOÀN ĐÚNG! NẾU LÀ CÔNG TY PEUGEOT ĐỨNG RA VAY, THÌ TÔI CHẲNG CHỊU LIÊN ĐỚI GÌ!
NGÀI CÓ BIẾT MÌNH ĐÃ TẠO RA CÔNG TY PEUGEOT NHƯ THẾ NÀO KHÔNG?
CŨNG GIỐNG NHƯ CÁCH MÀ CÁC THẦY TU VÀ THẦY PHÙ THỦY ĐÃ TẠO RA CÁC VỊ THẦN VÀ MA QUỶ TRONG SUỐT CHIỀU DÀI LỊCH SỬ.
CHÚA JESU, MẸ MARIA VÀ THÁNH GIUSE! THẬT BÁNG BỔ! TÔI ĐÂU CÓ TẠO RA HỌ!
KHÔNG, KHÔNG, NGHIÊM TÚC ĐẤY! CÁC CÔNG TY ĐƯỢC TẠO RA THEO CÁCH GIỐNG NHƯ CÁC VỊ THẦN - NGÀI KỂ NHỮNG CÂU CHUYỆN VÀ THUYẾT PHỤC MỌI NGƯỜI TIN CHÚNG.

THEO TÍN NGƯỠNG CÔNG GIÁO, NẾU MỘT LINH MỤC CÔNG GIÁO MẶC ÁO THÁNH TRỊNH TRỌNG NÓI NHỮNG LỜI THÍCH HỢP VÀO ĐÚNG THỜI ĐIỂM, BÁNH MÌ VÀ RƯỢU VANG THẾ TỤC SẼ BIẾN THÀNH THỊT VÀ MÁU CỦA CHÚA.

HOC EST CORPUS MEUM*

BIBLE

* ĐÂY LÀ CƠ THỂ CỦA TA!

VÀ THẾ LÀ BÁNH MÌ BIẾN THÀNH THỊT CỦA CHÚA. HÀNG TRIỆU NGƯỜI CÔNG GIÁO MỘ ĐẠO SẼ CƯ XỬ NHƯ THỂ CHÚA THỰC SỰ HIỆN DIỆN Ở ĐÓ, TRONG MẨU BÁNH THÁNH NÀY.

THEO HỆ THỐNG LUẬT PHÁP CỦA PHÁP, NẾU MỘT LUẬT SƯ ĐƯỢC CHỨNG NHẬN LÀM THEO TẤT CẢ CÁC THỦ TỤC ĐÚNG ĐẮN, VIẾT TẤT CẢ BÙA CHÚ VÀ LỜI TUYÊN THỆ THÍCH HỢP TRÊN MỘT MẢNH GIẤY ĐƯỢC TRANG TRÍ CẦU KỲ, KÝ TÊN ĐÓNG DẤU Ở CUỐI TÀI LIỆU, THÌ HÔ BIẾN - MỘT CÔNG TY MỚI ĐƯỢC THÀNH LẬP.

ĐÃ XONG!

CODE

VÌ VẬY, ARMAND, KHI NGÀI MUỐN THÀNH LẬP CÔNG TY CỦA MÌNH VÀO NĂM 1896, NGÀI ĐÃ TRẢ TIỀN CHO MỘT LUẬT SƯ ĐỂ THỰC HIỆN TẤT CẢ CÁC THỦ TỤC LONG TRỌNG NÀY. MỘT KHI LUẬT SƯ ĐÃ THỰC HIỆN CÁC NGHI LỄ VÀ PHÁT RA NHỮNG LỜI MA THUẬT CỦA MÌNH, HÀNG TRIỆU CÔNG DÂN PHÁP ĐÃ CƯ XỬ NHƯ THỂ CÔNG TY PEUGEOT THỰC SỰ TỒN TẠI.

CHÀ, TÔI CHƯA BAO GIỜ... TÔI CHƯA BAO GIỜ SUY NGHĨ VỀ NÓ THEO CÁCH NHƯ VẬY.

ĐƯỢC RỒI! TẠM BIỆT, ARMAND THÂN MẾN!

TẠM BIỆT, TIẾN SĨ!

CHÀ, TÔI CHƯA BAO GIỜ...

TRUYỆN TUỔI THƠ

VIỆC KỂ CHUYỆN SAO CHO HIỆU QUẢ THẬT RA KHÔNG DỄ CHÚT NÀO.

VẤN ĐỀ KHÔNG NẰM Ở VIỆC KỂ NHỮNG CÂU CHUYỆN, MÀ LÀ ĐỂ THUYẾT PHỤC NHỮNG NGƯỜI KHÁC TIN CHÚNG.

PHẦN LỚN LỊCH SỬ XOAY QUANH MỘT CÂU HỎI LỚN... LÀM THẾ NÀO ĐỂ THUYẾT PHỤC HÀNG TRIỆU NGƯỜI TIN VÀO MỘT CÂU CHUYỆN NÀO ĐÓ VỀ MỘT VỊ THẦN, MỘT DÂN TỘC HAY MỘT CÔNG TY TRÁCH NHIỆM HỮU HẠN?

SONG NẾU THÀNH CÔNG, NÓ SẼ MANG LẠI CHO SAPIENS SỨC MẠNH TO LỚN KHI CHO PHÉP HÀNG TRIỆU NGƯỜI LẠ HỢP TÁC CÙNG HƯỚNG TỚI CÁC MỤC TIÊU CHUNG.

HÃY THỬ TƯỞNG TƯỢNG SẼ KHÓ KHĂN VẤT VẢ ĐẾN THẾ NÀO ĐỂ THIẾT LẬP NHÀ NƯỚC, NHÀ THỜ HOẶC HỆ THỐNG LUẬT PHÁP NẾU CHÚNG TA CHỈ CÓ THỂ NÓI VỀ NHỮNG THỨ THỰC SỰ TỒN TẠI, NHƯ SÔNG NGÒI, CÂY CỐI VÀ SƯ TỬ.

THEO NĂM THÁNG, CON NGƯỜI ĐÃ DỆT NÊN MỘT MẠNG LƯỚI CÂU CHUYỆN VÔ CÙNG PHỨC TẠP. TRONG MẠNG LƯỚI NÀY, NHỮNG ĐIỀU HƯ CẤU NHƯ PEUGEOT KHÔNG CHỈ TỒN TẠI, MÀ CÒN TÍCH LŨY ĐƯỢC SỨC MẠNH TO LỚN.

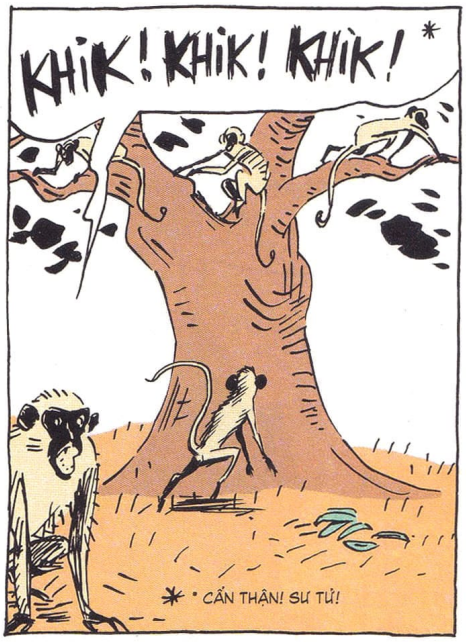
GIỚI HỌC THUẬT CÓ TÊN CHO NHỮNG THỨ ĐƯỢC TẠO RA THÔNG QUA MẠNG LƯỚI CÁC CÂU CHUYỆN NÀY. HỌ GỌI CHÚNG LÀ "HƯ CẤU", "CẤU TRÚC XÃ HỘI" HOẶC "THỰC TẾ TƯỞNG TƯỢNG".

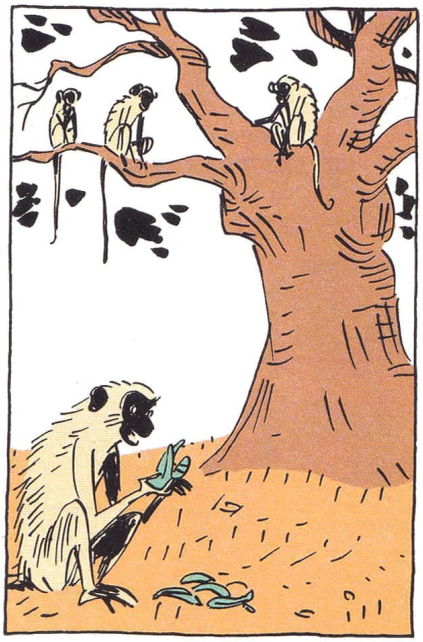
MỘT THỰC TẾ TƯỞNG TƯỢNG KHÔNG PHẢI LÀ MỘT LỜI NÓI DỐI.

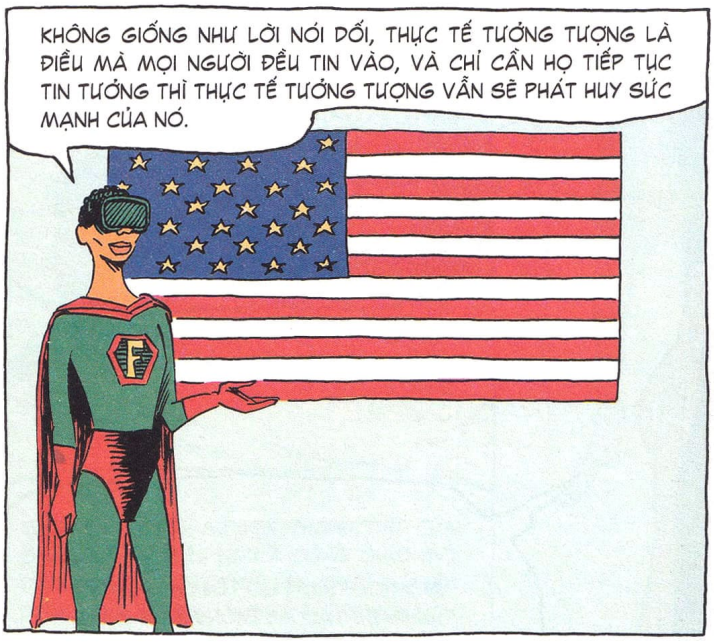
TÔI SẼ DỐI TRÁ KHI NÓI RẰNG CÓ MỘT CON SƯ TỬ Ở GẦN SÔNG DÙ TÔI BIẾT CHẮC LÀ KHÔNG CÓ CON SƯ TỬ NÀO.

TRUYỆN TUỔI THƠ

KHÔNG CÓ GÌ ĐẶC BIỆT VỀ LỜI NÓI DỐI. KHỈ VERVET VÀ TINH TINH CŨNG BIẾT NÓI DỐI. HÃY XEM MỘT CON KHỈ VERVET ĐANG DỐI TRÁ...

KHIK! KHIK! KHIK! *
* CẨN THẬN! SƯ TỬ!

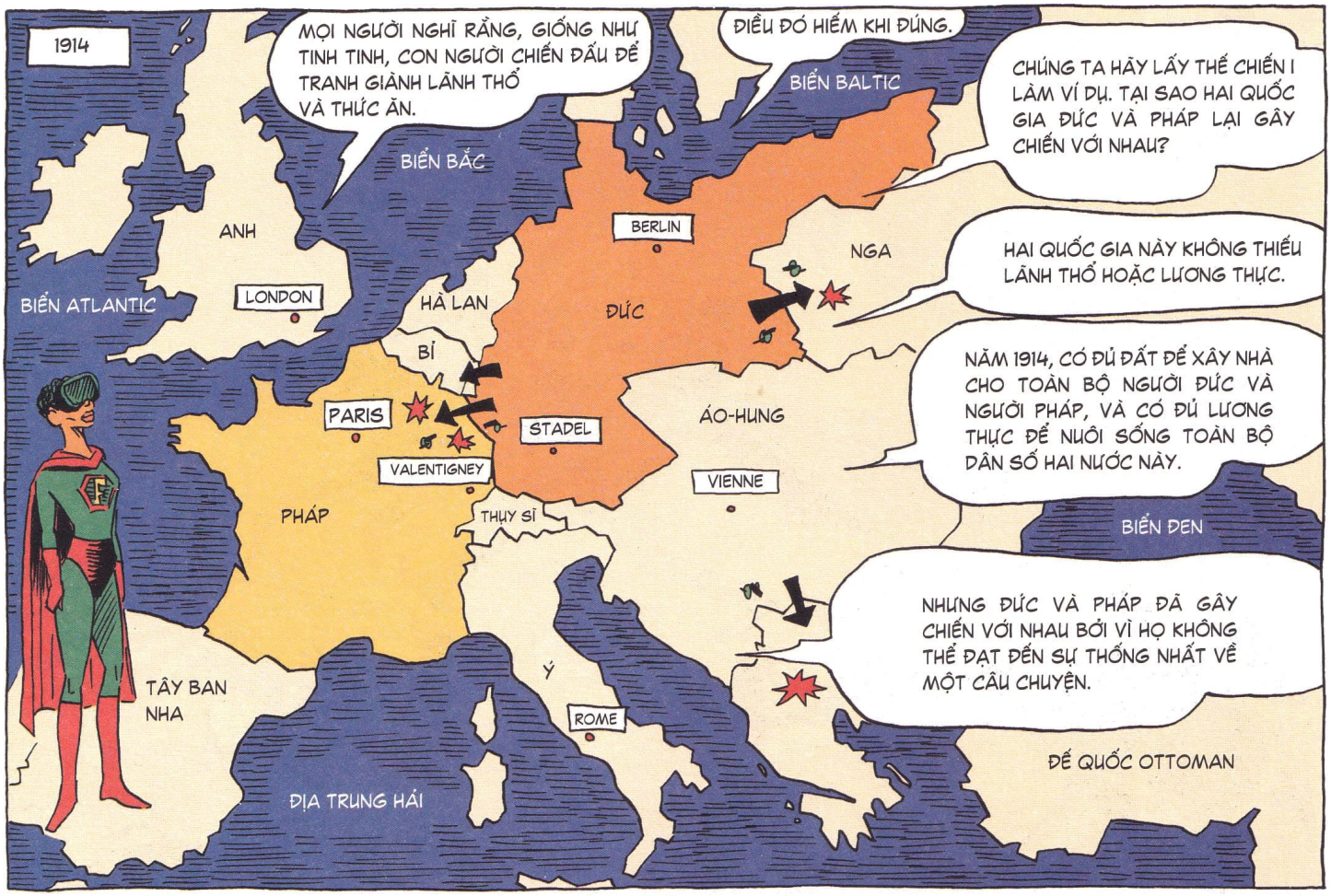

KHÔNG GIỐNG NHƯ LỜI NÓI DỐI, THỰC TẾ TƯỞNG TƯỢNG LÀ ĐIỀU MÀ MỌI NGƯỜI ĐỀU TIN VÀO, VÀ CHỈ CẦN HỌ TIẾP TỤC TIN TƯỞNG THÌ THỰC TẾ TƯỞNG TƯỢNG VẪN SẼ PHÁT HUY SỨC MẠNH CỦA NÓ.

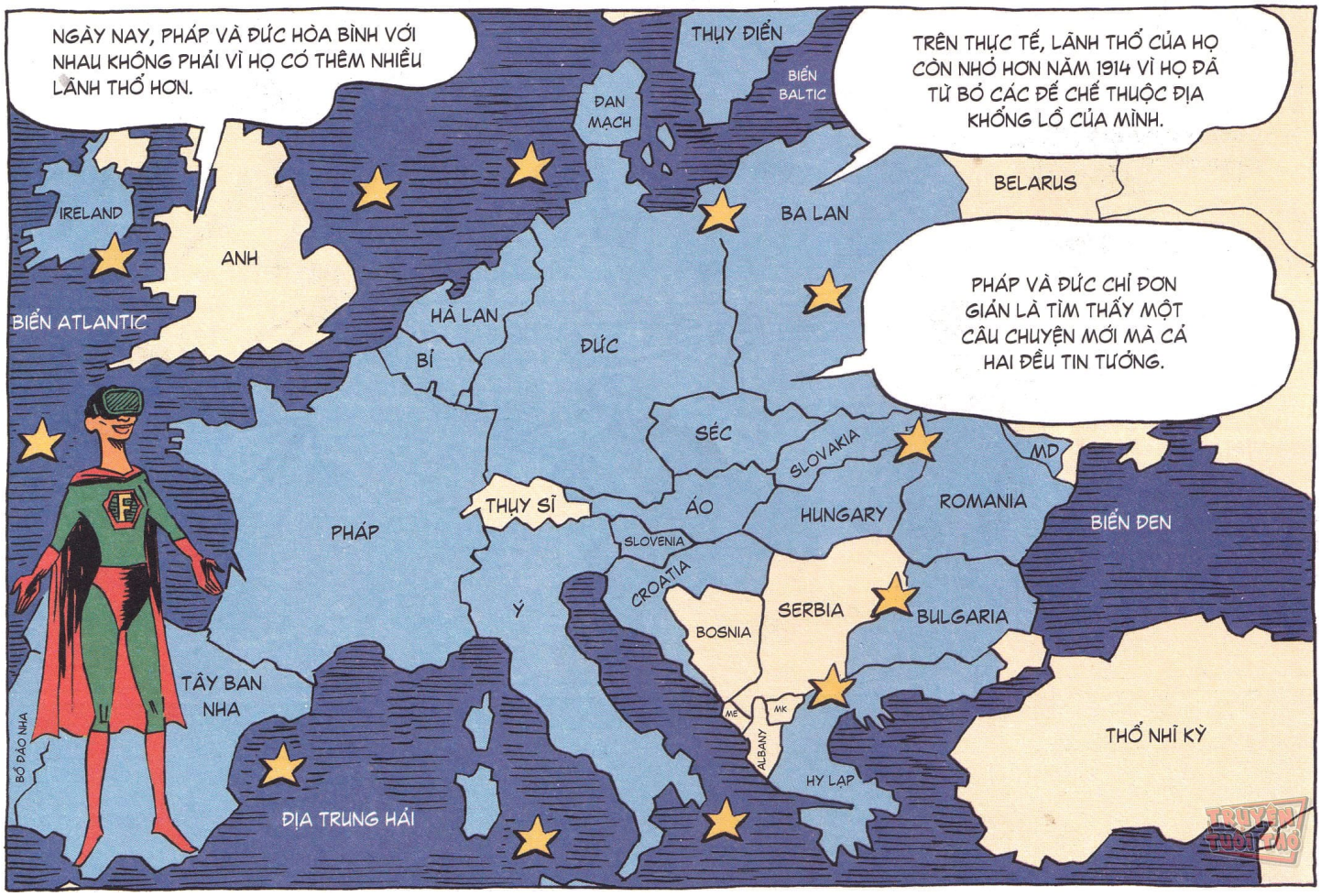

CÓ LẼ NHÀ ĐIÊU KHẮC TỪ HANG ĐỘNG STADEL ĐÃ THẬT SỰ TIN VÀO MỘT LINH HỒN NHÂN SƯ GIÁM HỘ, MỘT SỐ THẦY PHÙ THỦY LÀ LANG BĂM, NHƯNG HẦU HẾT ĐỀU THẬT SỰ TIN VÀO SỰ TỒN TẠI CỦA MA QUỶ VÀ CÁC VỊ THẦN LINH.

HẦU HẾT CÁC TRIỆU PHÚ ĐỀU THẬT SỰ TIN VÀO SỰ TỒN TẠI CỦA TIỀN BẠC VÀ CÁC CÔNG TY TRÁCH NHIỆM HỮU HẠN. TƯƠNG TỰ NHƯ VẬY, HẦU HẾT CÁC NHÀ HOẠT ĐỘNG NHÂN QUYỀN ĐỀU THẬT SỰ TIN VÀO SỰ TỒN TẠI CỦA NHỮNG QUYỀN CON NGƯỜI.

KHÔNG AI NÓI DỐI KHI VÀO NĂM 2011, LIÊN HỢP QUỐC YÊU CẦU CHÍNH PHỦ LIBYA TÔN TRỌNG QUYỀN CON NGƯỜI CỦA CÔNG DÂN, MẶC DÙ LIÊN HỢP QUỐC, LIBYA VÀ NHÂN QUYỀN ĐỀU LÀ NHỮNG KHÁI NIỆM HƯ CẤU BẮT NGUỒN TỪ TRÍ TƯỞNG TƯỢNG PHONG PHÚ CỦA CHÚNG TA.

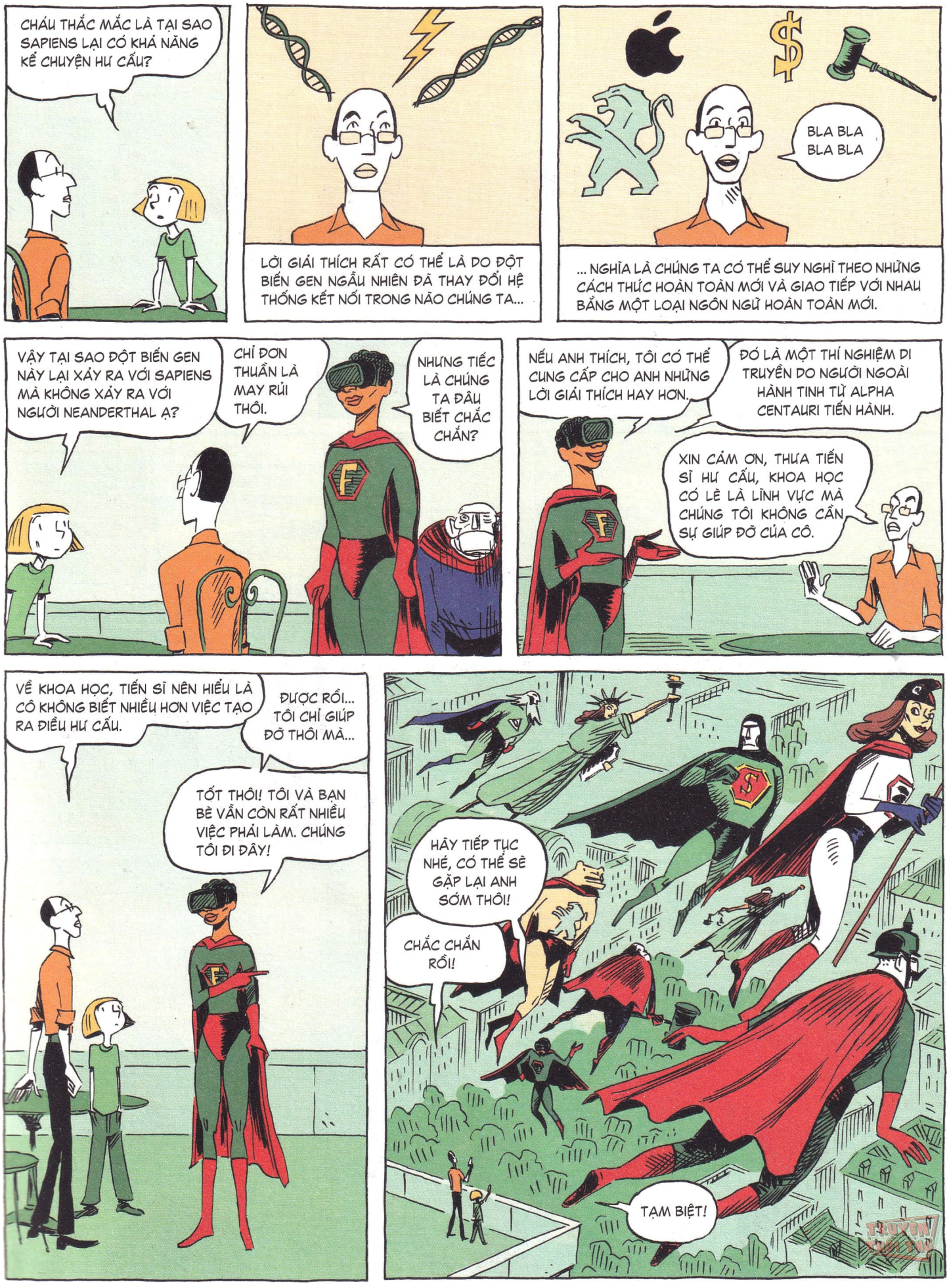

TH
TIẾN SĨ HƯ CẤU
30C.
CHUYỆN HƯ CẤU
QUÝ CÔ CÔNG LÝ
CHỈ HUY ĐÔ-LA
HOÀNG ĐẾ SẮT
MARY-ANN TỰ DO
QUÝ CÔ TỰ DO
CÔNG TY
NHÂN SỰ
NGƯỜI BAY
TẤT NHIÊN, NHỮNG CÂU CHUYỆN HƯ CẤU CŨNG CÓ THỂ GÂY RA NHIỀU RẮC RỐI. HẦU HẾT CÁC CUỘC CHIẾN TRANH TRONG LỊCH SỬ ĐỀU LÀ DO HƯ CẤU.

1914
MỌI NGƯỜI NGHĨ RẰNG, GIỐNG NHƯ TINH TINH, CON NGƯỜI CHIẾN ĐẤU ĐỂ TRANH GIÀNH LÃNH THỔ VÀ THỨC ĂN.
ĐIỀU ĐÓ HIẾM KHI ĐÚNG.
CHÚNG TA HÃY LẤY THẾ CHIẾN I LÀM VÍ DỤ. TẠI SAO HAI QUỐC GIA ĐỨC VÀ PHÁP LẠI GÂY CHIẾN VỚI NHAU?
HAI QUỐC GIA NÀY KHÔNG THIẾU LÃNH THỔ HOẶC LƯƠNG THỰC.
NĂM 1914, CÓ ĐỦ ĐẤT ĐỂ XÂY NHÀ CHO TOÀN BỘ NGƯỜI ĐỨC VÀ NGƯỜI PHÁP, VÀ CÓ ĐỦ LƯƠNG THỰC ĐỂ NUÔI SỐNG TOÀN BỘ DÂN SỐ HAI NƯỚC NÀY.
NHƯNG ĐỨC VÀ PHÁP ĐÃ GÂY CHIẾN VỚI NHAU BỞI VÌ HỌ KHÔNG THỂ ĐẠT ĐẾN SỰ THỐNG NHẤT VỀ MỘT CÂU CHUYỆN.
BIỂN BẮC
BIỂN BALTIC
ANH
LONDON
BIỂN ATLANTIC
HÀ LAN
BỈ
ĐỨC
BERLIN
NGA
PARIS
STADEL
VALENTIGNEY
PHÁP
THỤY SĨ
ÁO-HUNG
VIENNE
BIỂN ĐEN
TÂY BAN NHA
Ý
ROME
ĐỊA TRUNG HẢI
ĐẾ QUỐC OTTOMAN

NGÀY NAY, PHÁP VÀ ĐỨC HÒA BÌNH VỚI NHAU KHÔNG PHẢI VÌ HỌ CÓ THÊM NHIỀU LÃNH THỔ HƠN.
THỤY ĐIỂN
BIỂN BALTIC
ĐAN MẠCH
TRÊN THỰC TẾ, LÃNH THỔ CỦA HỌ CÒN NHỎ HƠN NĂM 1914 VÌ HỌ ĐÃ TỪ BỎ CÁC ĐẾ CHẾ THUỘC ĐỊA KHỔNG LỒ CỦA MÌNH.
BELARUS
IRELAND
ANH
BIỂN ATLANTIC
BA LAN
HÀ LAN
BỈ
ĐỨC
PHÁP ĐỨC CHỈ ĐƠN GIẢN LÀ TÌM THẤY MỘT CÂU CHUYỆN MỚI MÀ CẢ HAI ĐỀU TIN TƯỞNG.
SÉC
SLOVAKIA
MD
ROMANIA
BIỂN ĐEN
THỤY SĨ
ÁO
HUNGARY
SLOVENIA
CROATIA
PHÁP
Ý
SERBIA
BULGARIA
BOSNIA
TÂY BAN NHA
ME
MK
ALBANY
HY LẠP
THỔ NHĨ KỲ
BỒ ĐÀO NHA
ĐỊA TRUNG HẢI

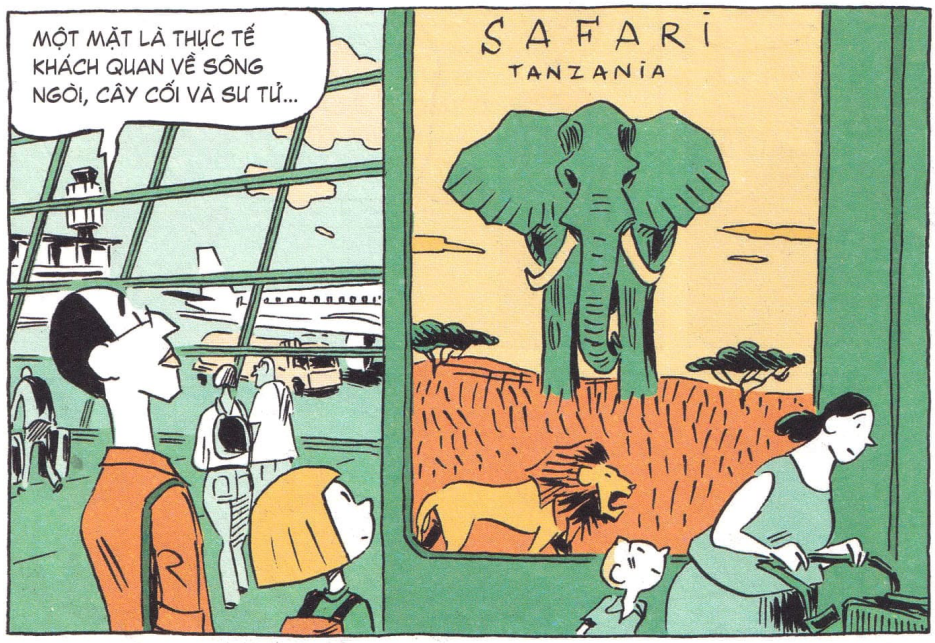

CON NGƯỜI QUẢ LÀ MỘT ĐỘNG VẬT KỲ LẠ.
VỀ CƠ BẢN MỌI THỨ ĐỀU LÀ HƯ CẤU Ạ?
KHÔNG, KHÔNG... THỰC TẠI VẪN LUÔN HIỆN HỮU.
KHI AI ĐÓ THIỆT MẠNG TRONG CHIẾN TRANH, ĐIỀU ĐÓ RẤT THỰC!
ĐIỀU HƯ CẤU CỰC KỲ QUAN TRỌNG VÌ CHÚNG GIÚP CHÚNG TA CÓ THỂ HỢP TÁC. NẾU MỌI NGƯỜI KHÔNG TIN VÀO TIỀN BẠC VÀ CÁC CÔNG TY, MẠNG LƯỚI THƯƠNG MẠI TOÀN CẦU SẼ SỤP ĐỔ.
NẾU MỌI NGƯỜI KHÔNG TIN VÀO CÁC QUỐC GIA, HỌ SẼ KHÔNG BAO GIỜ CHỊU ĐÓNG THUẾ...
... VÀ SẼ KHÔNG CÓ HỆ THỐNG GIÁO DỤC VÀ CHĂM SÓC SỨC KHỎE QUỐC GIA.
NHƯNG SAPIENS ĐỪNG BAO GIỜ QUÊN RẰNG HƯ CẤU CHỈ LÀ CÔNG CỤ! CHÚNG TA TẠO DỰNG CHÚNG ĐỂ PHỤC VỤ NHU CẦU CỦA CHÚNG TA!
MỌI NGƯỜI KHÔNG ĐƯỢC TRỞ THÀNH NÔ LỆ CHO CÔNG CỤ CỦA CHÍNH HỌ! NẾU MỌI NGƯỜI QUÊN ĐIỀU NÀY VÀ BẮT ĐẦU TIẾN HÀNH CÁC CUỘC CHIẾN VÌ LỢI NHUẬN CỦA MỘT CÔNG TY HOẶC VINH QUANG CỦA MỘT QUỐC GIA NÀO ĐÓ, HẬU QUẢ XẢY RA SẼ THỰC SỰ KHỦNG KHIẾP!

NHƯNG LÀM SAO ĐỂ BIẾT NGƯỜI HÙNG LÀ NHÂN VẬT CÓ THẬT HAY ĐƯỢC TẠO RA Ạ?
HÃY TỰ HỎI: NGƯỜI HÙNG NÀY SẼ CHỊU ĐAU RA SAO?
MỘT THƯƠNG HIỆU KHÔNG THỂ BỊ ĐAU, NGAY CẢ KHI NÓ PHÁ SẢN. NÓ KHÔNG CÓ TRÍ ÓC VÀ KHÔNG THỂ CẢM THẤY ĐAU ĐỚN HAY BUỒN BÃ.
HÔ HÔ! KHÔNG ĐAU CHÚT NÀO!
VÀ MỘT QUỐC GIA KHÔNG THỂ BỊ ĐAU, NGAY CẢ KHI HỌ THẤT TRẬN.
NHƯNG MỘT NGƯỜI BỊ THƯƠNG TRONG CUỘC CHIẾN THÌ PHẢI CHỊU ĐAU ĐỚN.
ĐÓ LÀ LÝ DO TẠI SAO CHÚNG TA NÊN HẾT SỨC CẨN THẬN ĐỂ KHÔNG LÀM NGƯỜI THẬT PHẢI CHỊU ĐAU ĐỚN CHỈ VÌ MỘT CÂU CHUYỆN HƯ CẤU NÀO ĐÓ.
VÂNG Ạ
NHƯNG CÒN ĐIỀU NÀY CHÁU VẪN CHƯA HIỂU...
GÌ VẬY, ZOE?
TRUYỆN TUỔI THƠ

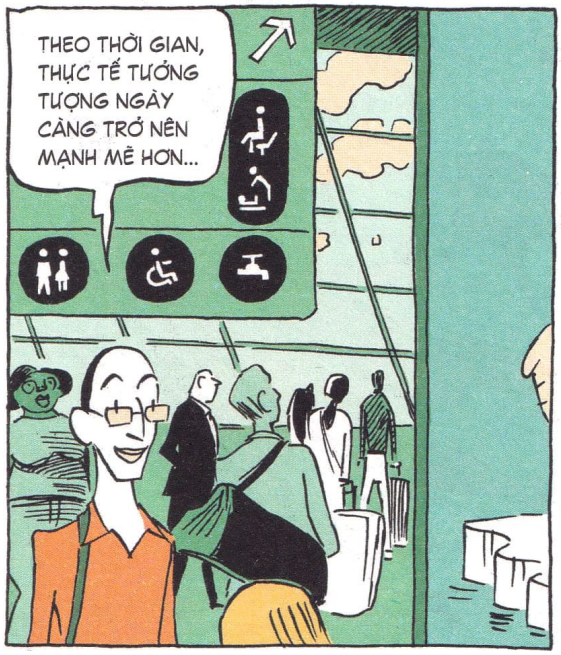

CHÁU THẮC MẮC LÀ TẠI SAO SAPIENS LẠI CÓ KHẢ NĂNG KỂ CHUYỆN HƯ CẤU?
LỜI GIẢI THÍCH RẤT CÓ THỂ LÀ DO ĐỘT BIẾN GEN NGẪU NHIÊN ĐÃ THAY ĐỔI HỆ THỐNG KẾT NỐI TRONG NÃO CHÚNG TA...
BLA BLA BLA BLA
... NGHĨA LÀ CHÚNG TA CÓ THỂ SUY NGHĨ THEO NHỮNG CÁCH THỨC HOÀN TOÀN MỚI VÀ GIAO TIẾP VỚI NHAU BẰNG MỘT LOẠI NGÔN NGỮ HOÀN TOÀN MỚI.
VẬY TẠI SAO ĐỘT BIẾN GEN NÀY LẠI XẢY RA VỚI SAPIENS MÀ KHÔNG XẢY RA VỚI NGƯỜI NEANDERTHAL Ạ?
CHỈ ĐƠN THUẦN LÀ MAY RỦI THÔI.
NHƯNG TIẾC LÀ CHÚNG TA ĐÂU BIẾT CHẮC CHẮN?
NẾU ANH THÍCH, TÔI CÓ THỂ CUNG CẤP CHO ANH NHỮNG LỜI GIẢI THÍCH HAY HƠN.
ĐÓ LÀ MỘT THÍ NGHIỆM DI TRUYỀN DO NGƯỜI NGOÀI HÀNH TINH TỪ ALPHA CENTAURI TIẾN HÀNH.
XIN CẢM ƠN, THƯA TIẾN SĨ HƯ CẤU, KHOA HỌC CÓ LẼ LÀ LĨNH VỰC MÀ CHÚNG TÔI KHÔNG CẦN SỰ GIÚP ĐỠ CỦA CÔ.
VỀ KHOA HỌC, TIẾN SĨ NÊN HIỂU LÀ CÔ KHÔNG BIẾT NHIỀU HƠN VIỆC TẠO RA ĐIỀU HƯ CẤU.
ĐƯỢC RỒI... TÔI CHỈ GIÚP ĐỠ THÔI MÀ...
TỐT THÔI! TÔI VÀ BẠN BÈ VẪN CÒN RẤT NHIỀU VIỆC PHẢI LÀM. CHÚNG TÔI ĐI ĐÂY!
HÃY TIẾP TỤC NHÉ, CÓ THỂ SẼ GẶP LẠI ANH SỚM THÔI!
CHẮC CHẮN RỒI!
TẠM BIỆT!

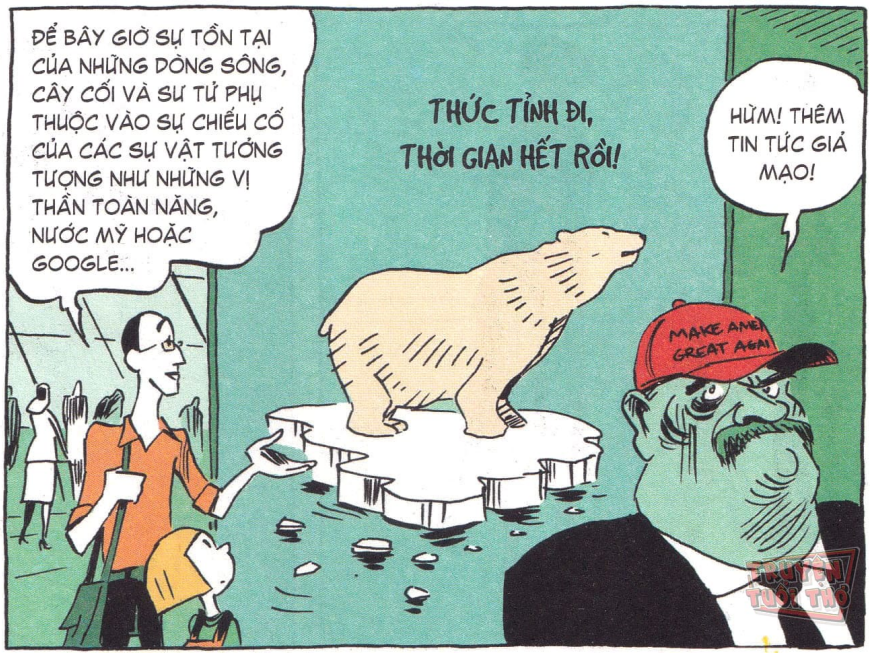

ĐÓ LÀ LÝ DO MÀ SAPIENS CHÚNG TA RẤT GIỎI TRONG VIỆC HỢP TÁC VỚI NHAU.
CHÚNG TA CÓ KHẢ NĂNG GIAO TIẾP ĐỘC ĐÁO. CHÚNG TA CÓ THỂ NÓI VỀ SƯ TỬ VÀ CON NGƯỜI, VÀ CHÚNG TA THẬM CHÍ CÓ THỂ SÁNG TÁC RA NHỮNG CÂU CHUYỆN VỀ NHỮNG NHÂN SƯ HƯ CẤU.
TẤT CẢ ĐIỀU NÀY DỰA VÀO CÁC KỸ NĂNG NHẬN THỨC RẤT ĐẶC BIỆT - SÁNG TÁC, GHI NHỚ, HỌC HỎI VÀ GIAO TIẾP.

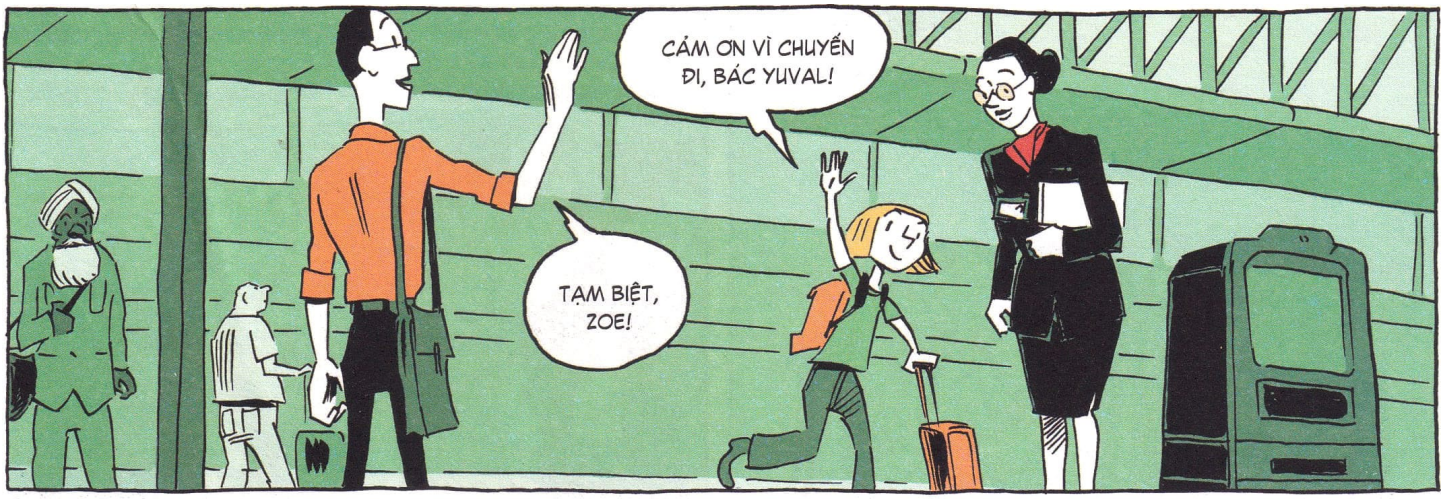

NHỮNG KỸ NĂNG NHẬN THỨC NÀY ĐÃ XUẤT HIỆN KHOẢNG 70.000 NĂM TRƯỚC, TRONG CÁI ĐƯỢC GỌI LÀ CÁCH MẠNG NHẬN THỨC!
KỂ TỪ ĐÓ, SAPIENS ĐÃ SỐNG TRONG MỘT THỰC TẾ KÉP.

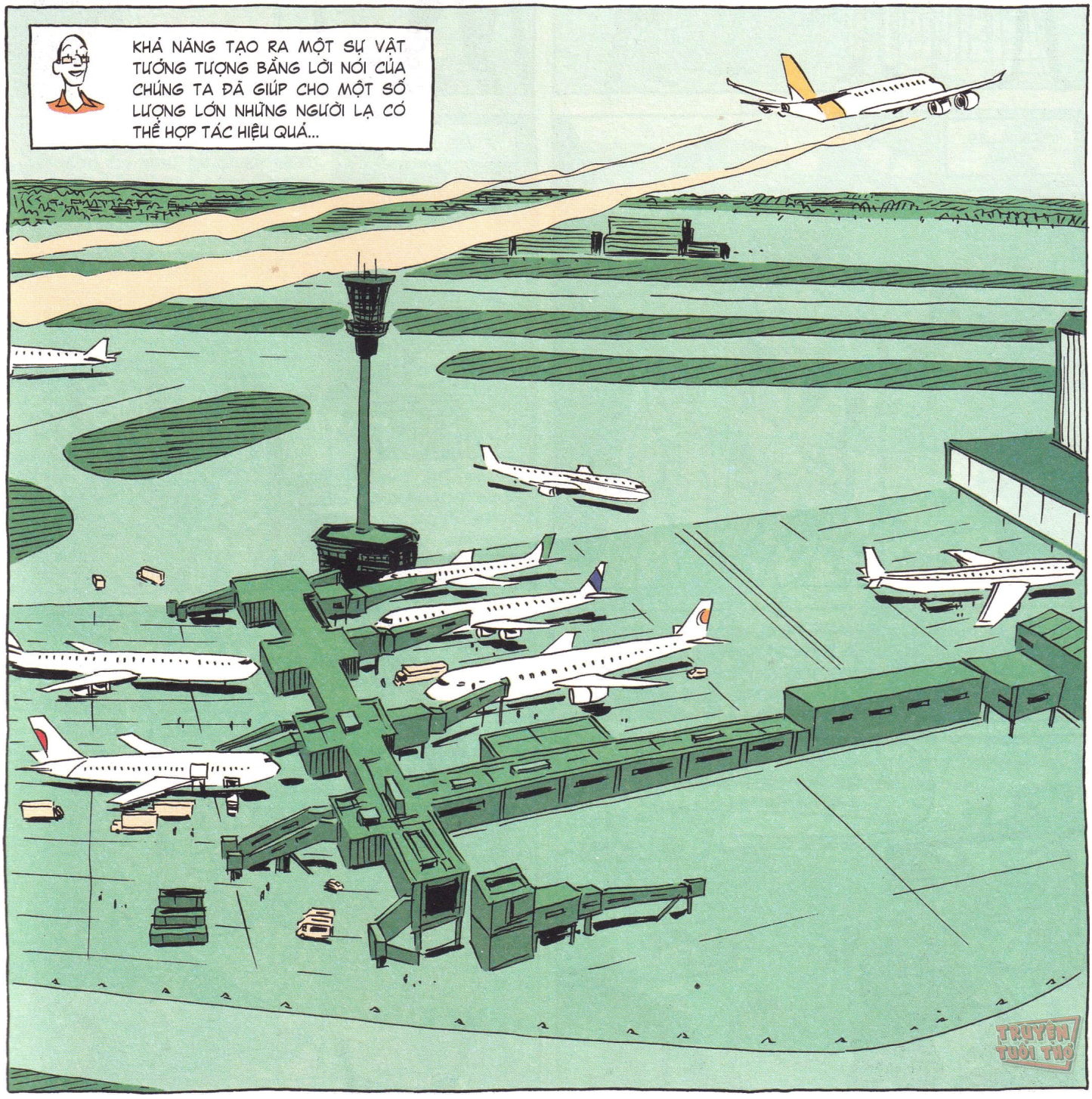

MỘT MẶT LÀ THỰC TẾ KHÁCH QUAN VỀ SÔNG NGÒI, CÂY CỐI VÀ SƯ TỬ...
SAFARI
TANZANIA

MẶT KHÁC LÀ MỘT THỰC TẾ TƯỞNG TƯỢNG VỀ CÁC VỊ THẦN, QUỐC GIA VÀ CÔNG TY...
Hộ chiếu khác
Hộ chiếu UK/EU

THEO THỜI GIAN, THỰC TẾ TƯỞNG TƯỢNG NGÀY CÀNG TRỞ NÊN MẠNH MẼ HƠN...

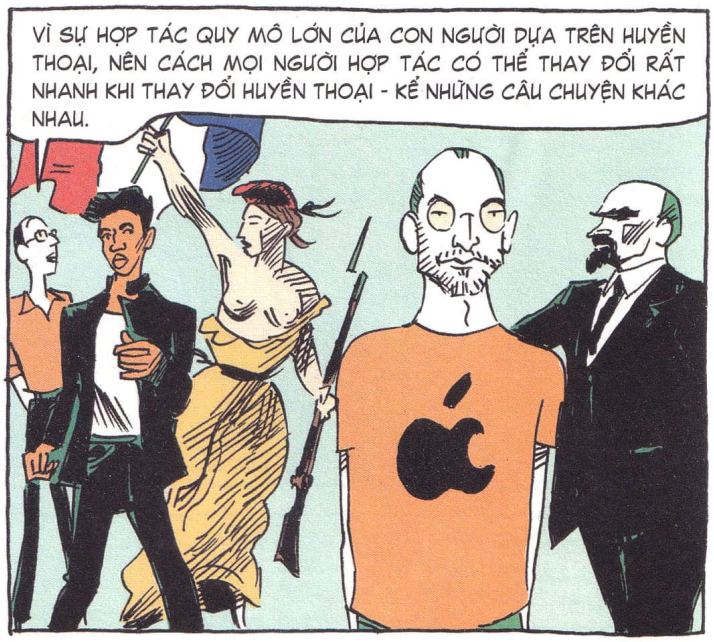

ĐỂ BÂY GIỜ SỰ TỒN TẠI CỦA NHỮNG DÒNG SÔNG, CÂY CỐI VÀ SƯ TỬ PHỤ THUỘC VÀO SỰ CHIẾU CỐ CỦA CÁC SỰ VẬT TƯỞNG TƯỢNG NHƯ NHỮNG VỊ THẦN TOÀN NĂNG, NƯỚC MỸ HOẶC GOOGLE...
THỨC TỈNH ĐI, THỜI GIAN HẾT RỒI!
HỪM! THÊM TIN TỨC GIẢ MẠO!
MAKE AMERICA GREAT AGAIN

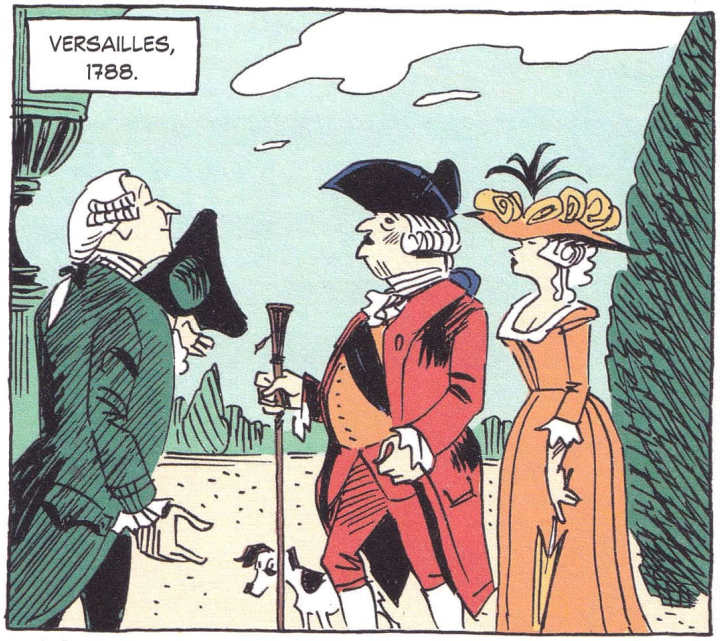

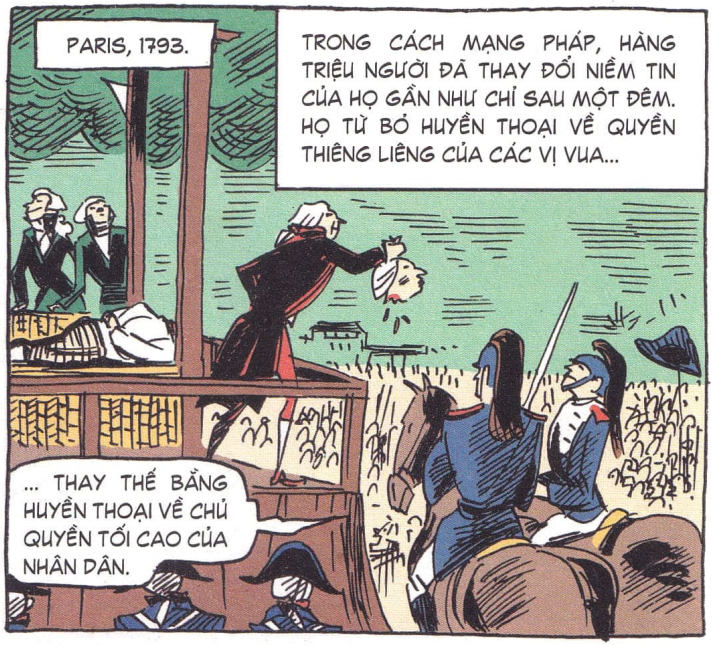

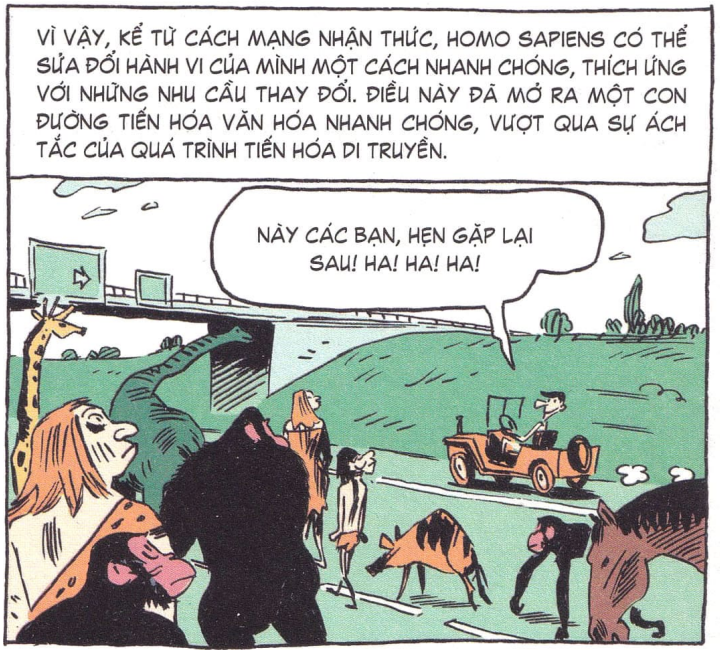
TRUYỆN TUỔI THƠ

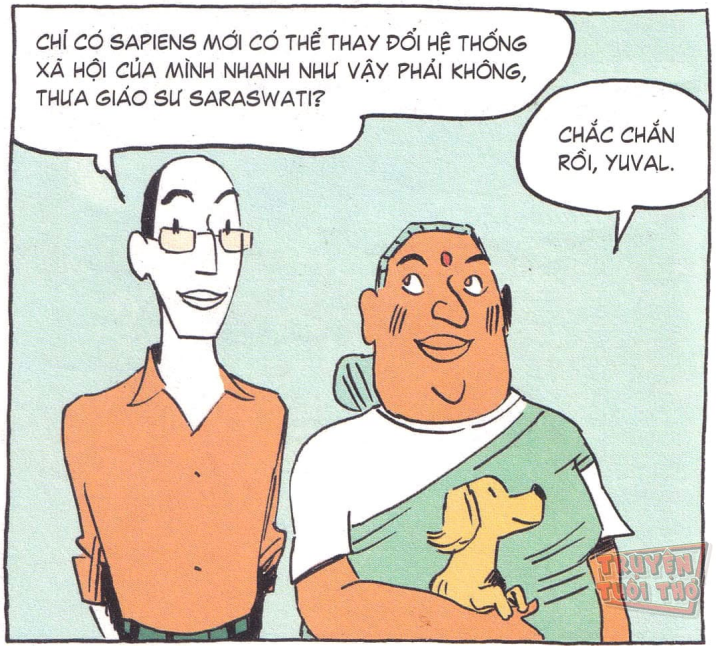

... NHƯNG CÒN HƠN THẾ NỮA.

VÌ SỰ HỢP TÁC QUY MÔ LỚN CỦA CON NGƯỜI DỰA TRÊN HUYỀN THOẠI, NÊN CÁCH MỌI NGƯỜI HỢP TÁC CÓ THỂ THAY ĐỔI RẤT NHANH KHI THAY ĐỔI HUYỀN THOẠI - KỂ NHỮNG CÂU CHUYỆN KHÁC NHAU.

VERSAILLES, 1788.

PARIS, 1793.
TRONG CÁCH MẠNG PHÁP, HÀNG TRIỆU NGƯỜI ĐÃ THAY ĐỔI NIỀM TIN CỦA HỌ GẦN NHƯ CHỈ SAU MỘT ĐÊM. HỌ TỪ BỎ HUYỀN THOẠI VỀ QUYỀN THIÊNG LIÊNG CỦA CÁC VỊ VUA...
... THAY THẾ BẰNG HUYỀN THOẠI VỀ CHỦ QUYỀN TỐI CAO CỦA NHÂN DÂN.

VÌ VẬY, KỂ TỪ CÁCH MẠNG NHẬN THỨC, HOMO SAPIENS CÓ THỂ SỬA ĐỔI HÀNH VI CỦA MÌNH MỘT CÁCH NHANH CHÓNG, THÍCH ỨNG VỚI NHỮNG NHU CẦU THAY ĐỔI. ĐIỀU NÀY ĐÃ MỞ RA MỘT CON ĐƯỜNG TIẾN HÓA VĂN HÓA NHANH CHÓNG, VƯỢT QUA SỰ ÁCH TẮC CỦA QUÁ TRÌNH TIẾN HÓA DI TRUYỀN.
NÀY CÁC BẠN, HẸN GẶP LẠI SAU! HA! HA! HA!

CHỈ CÓ SAPIENS MỚI CÓ THỂ THAY ĐỔI HỆ THỐNG XÃ HỘI CỦA MÌNH NHANH NHƯ VẬY PHẢI KHÔNG, THƯA GIÁO SƯ SARASWATI?
CHẮC CHẮN RỒI, YUVAL.

TẬP TÍNH CỦA CÁC LOÀI ĐỘNG VẬT XÃ HỘI KHÁC PHẦN LỚN ĐƯỢC XÁC ĐỊNH THÔNG QUA BỘ GEN.

TẤT NHIÊN, BỘ GEN KHÔNG PHẢI LÀ TẤT CẢ. TẬP TÍNH CỦA ĐỘNG VẬT CŨNG BỊ TÁC ĐỘNG BỞI CÁC YẾU TỐ MÔI TRƯỜNG VÀ CÁ NHÂN.

TUY NHIÊN, TRONG MỘT MÔI TRƯỜNG NHẤT ĐỊNH, ĐỘNG VẬT CÙNG LOÀI SẼ CÓ XU HƯỚNG HÀNH XỬ THEO CÁCH TƯƠNG TỰ.

VÀ NHỮNG THAY ĐỔI ĐÁNG KỂ TRONG HÀNH VI XÃ HỘI THƯỜNG SẼ KHÔNG XẢY RA NẾU KHÔNG CÓ CÁC ĐỘT BIẾN GEN.

TINH TINH LÙN - CÒN ĐƯỢC GỌI LÀ VƯỢN BONOBO - THƯỜNG SỐNG TRONG CÁC BẦY BÌNH ĐẲNG DO CÁC LIÊN MINH NỮ THỐNG TRỊ.

TRONG KHI NHỮNG CON TINH TINH THÔNG THƯỜNG SỐNG TRONG CÁC NHÓM PHÂN CẤP DO MỘT CON ĐỰC ALPHA ĐỨNG ĐẦU.

NHỮNG CON TINH TINH CÁI THÔNG THƯỜNG KHÔNG THỂ HỌC HỎI TỪ HỌ HÀNG TINH TINH LÙN CỦA CHÚNG VÀ TẠO RA MỘT CUỘC CÁCH MẠNG NỮ QUYỀN!

CƠ THỂ CỦA TÔI LỰA CHỌN CỦA TÔI!

TINH TINH ĐỰC KHÔNG THỂ TẬP HỢP TRONG MỘT QUỐC HỘI LẬP HIẾN, BÃI BỎ VAI TRÒ CỦA CON ĐỰC ALPHA VÀ TUYÊN BỐ RẰNG TỪ NAY, TẤT CẢ TINH TINH PHẢI ĐƯỢC ĐỐI XỬ BÌNH ĐẲNG.

NHỮNG THAY ĐỔI ĐÁNG KỂ TRONG HÀNH VI NHƯ VẬY SẼ CHỈ XẢY RA NẾU CÓ GÌ ĐÓ THAY ĐỔI TRONG GEN CỦA TINH TINH.

CẢM ƠN LỜI GIẢI THÍCH NÀY, THƯA GIÁO SƯ SARASWATI.

TRUYỆN TUỔI THƠ

VÌ NHỮNG LÝ DO TƯƠNG TỰ, CON NGƯỜI CỔ ĐẠI KHÔNG BẮT ĐẦU BẤT KỲ CUỘC CÁCH MẠNG NÀO.

THEO NHƯ CHÚNG TA BIẾT, NHỮNG THAY ĐỔI TRONG MÔ HÌNH XÃ HỘI, VIỆC PHÁT MINH RA CÁC CÔNG NGHỆ MỚI VÀ VIỆC ĐỊNH CƯ Ở NHỮNG MÔI TRƯỜNG SỐNG MỚI LÀ DO ĐỘT BIẾN GEN VÀ ÁP LỰC MÔI TRƯỜNG NHIỀU HƠN LÀ DO CÁC PHÁT KIẾN VĂN HÓA.

LƯỚT SÓNG LÀ MỐT CỦA MÙA HÈ NĂM NAY!

ĐI THÔI, CÁC CHÀNG TRAI!

?

ĐÓ LÀ LÝ DO MÀ CON NGƯỜI CỔ ĐẠI PHẢI MẤT HÀNG TRĂM NGHÌN NĂM ĐỂ THỰC HIỆN NHỮNG THAY ĐỔI NÀY.

HAI TRIỆU NĂM TRƯỚC ĐÂY, ĐỘT BIẾN GEN ĐÃ TẠO RA MỘT LOÀI NGƯỜI MỚI MANG TÊN HOMO ERECTUS. CŨNG VÀO THỜI ĐIỂM ĐÓ ĐÃ XUẤT HIỆN MỘT CÔNG NGHỆ HOÀN TOÀN MỚI VỀ CÔNG CỤ ĐÁ. HIỆN CÔNG NGHỆ NÀY ĐƯỢC CÔNG NHẬN LÀ ĐẶC ĐIỂM NỔI BẬT CỦA LOÀI HOMO ERECTUS.

ĐƯỢC RỒI, ĐƯỢC RỒI... TÔI CHỈ GỢI Ý THÔI MÀ...

MIỄN LÀ Ở LOÀI HOMO ERECTUS KHÔNG PHÁT SINH THÊM NHỮNG BIẾN ĐỔI GEN NỮA, THÌ NHỮNG CÔNG CỤ BẰNG ĐÁ CỦA HỌ SẼ GẦN NHƯ Y CHANG NHAU... TRONG SUỐT GẦN HAI TRIỆU NĂM!

-2 TRIỆU NĂM

NGÀY NAY

HOMO ERECTUS

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20

TRUYỆN TUỔI THƠ

NGƯỢC LẠI, KỂ TỪ CÁCH MẠNG NHẬN THỨC, SAPIENS CÓ THỂ THAY ĐỔI HÀNH VI MỘT CÁCH NHANH CHÓNG, TRUYỀN NHỮNG HÀNH VI MỚI CHO THẾ HỆ SAU MÀ KHÔNG CẦN THAY ĐỔI VỀ MẶT DI TRUYỀN HAY MÔI TRƯỜNG.

CHẲNG HẠN, ĐÔI KHI CÓ NHỮNG NHÓM NGƯỜI TINH HOA KHÔNG CON CÁI.

THÁI GIÁM TỬ CẤM THÀNH

NHÀ SƯ

LINH MỤC CÔNG GIÁO

SỰ TỒN TẠI CỦA NHỮNG NHÓM TINH HOA NÀY ĐI NGƯỢC LẠI CÁC NGUYÊN TẮC CƠ BẢN NHẤT CỦA CHỌN LỌC TỰ NHIÊN, BỞI VÌ NHỮNG CON NGƯỜI NÀY SẴN SÀNG TỪ BỎ VIỆC SINH SẢN.

TRONG KHI MỘT CON TINH TINH ALPHA DỤC SỬ DỤNG SỨC MẠNH CỦA MÌNH ĐỂ QUAN HỆ TÌNH DỤC VỚI CÀNG NHIỀU CON CÁI CÀNG TỐT - DO ĐÓ, NHỮNG CON TINH TINH CÁI CHIẾM SỐ LƯỢNG LỚN TRONG BẦY - NHỮNG LINH MỤC CÔNG GIÁO HOÀN TOÀN KHÔNG QUAN HỆ TÌNH DỤC HOẶC NUÔI GIA ĐÌNH.

GRÙ! GRÙ! GRÙ!

??

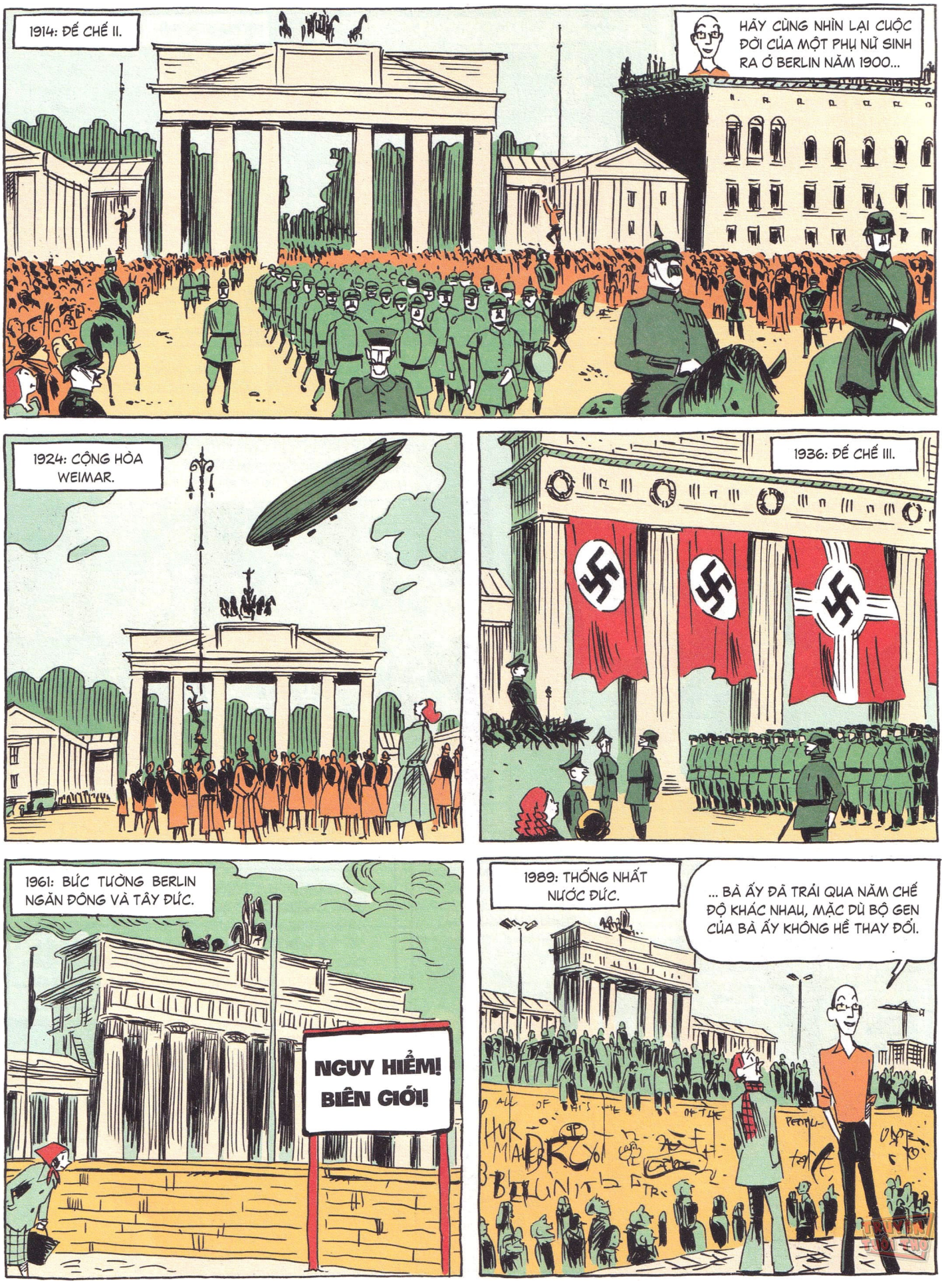
VIỆC KIÊNG CỮ NÀY KHÔNG XUẤT PHÁT TỪ CÁC ĐIỀU KIỆN MÔI TRƯỜNG ĐẶC BIỆT NHƯ THIẾU ĂN MỘT CÁCH NGHIÊM TRỌNG HAY DO THIẾU BẠN TÌNH TIỀM NĂNG.

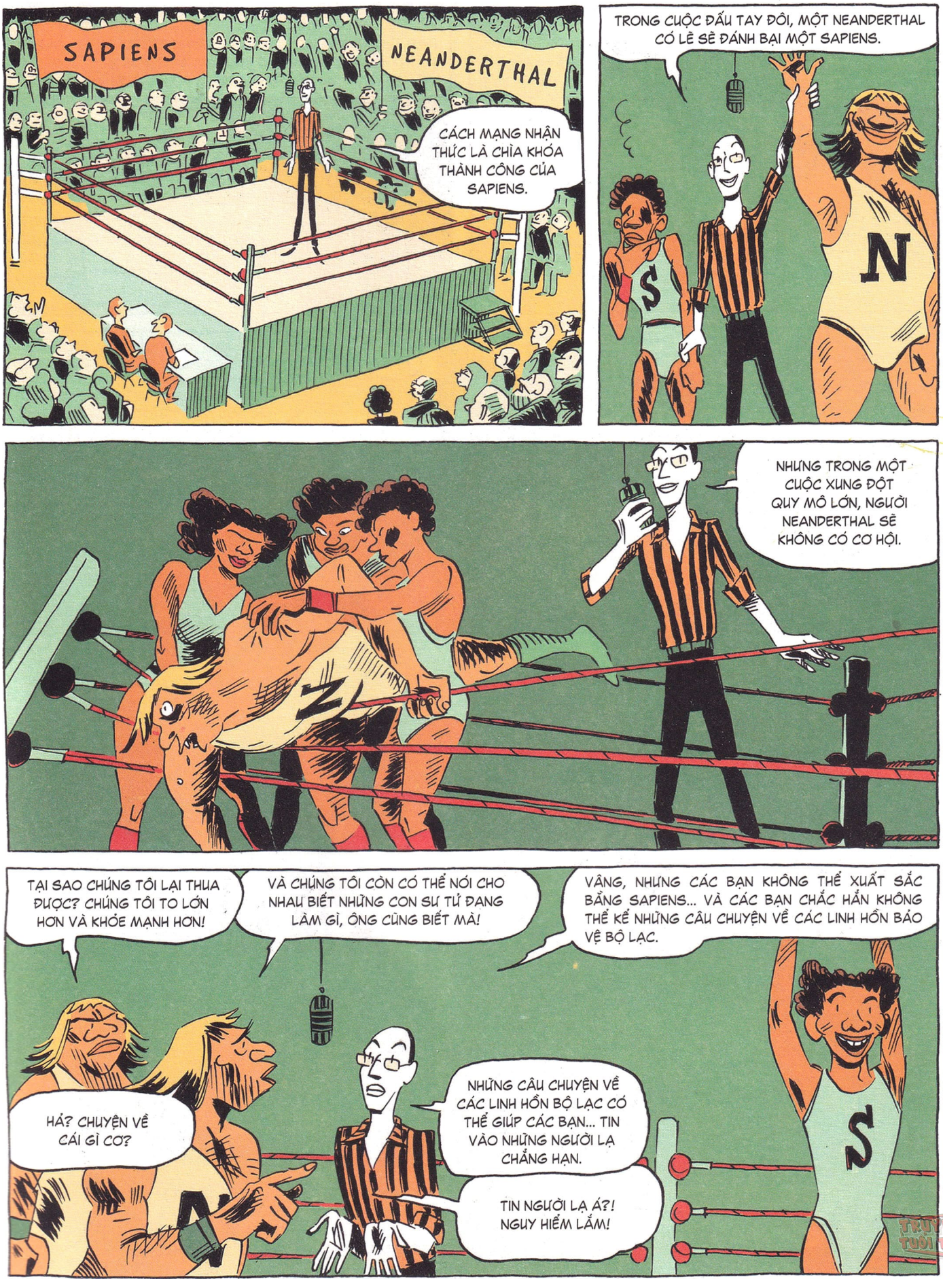
CŨNG KHÔNG PHẢI DO ĐỘT BIẾN GEN. GIÁO HỘI CÔNG GIÁO ĐÃ TỒN TẠI NHIỀU THẾ KỶ, KHÔNG PHẢI BẰNG CÁCH TRUYỀN "GEN ĐỘC THÂN" TỪ GIÁO HOÀNG NÀY SANG GIÁO HOÀNG KHÁC...

... MÀ THÔNG QUA VIỆC TRUYỀN LẠI CÁC CÂU CHUYỆN CỦA KINH THÁNH VÀ GIÁO LUẬT.

NÓI CÁCH KHÁC, TRONG KHI CÁC KIỂU HÀNH VI CỦA CON NGƯỜI CỔ XƯA VẪN GIỮ NGUYÊN TRONG HÀNG CHỤC NGHÌN NĂM, THÌ SAPIENS CHÚNG TA CÓ THỂ BIẾN ĐỔI CẤU TRÚC XÃ HỘI, QUAN HỆ GIỮA CÁC CÁ NHÂN, HOẠT ĐỘNG KINH TẾ CỦA HỌ VÀ MỘT LOẠT NHỮNG HÀNH VI KHÁC CHỈ TRONG VÒNG MỘT VÀI THẬP NIÊN!

TRUYỆN TUỔI THƠ

1914: ĐẾ CHẾ II.
HÃY CÙNG NHÌN LẠI CUỘC ĐỜI CỦA MỘT PHỤ NỮ SINH RA Ở BERLIN NĂM 1900...
1924: CỘNG HÒA WEIMAR.
1936: ĐẾ CHẾ III.
1961: BỨC TƯỜNG BERLIN NGĂN ĐÔNG VÀ TÂY ĐỨC.
NGUY HIỂM! BIÊN GIỚI!
1989: THỐNG NHẤT NƯỚC ĐỨC.
... BÀ ẤY ĐÃ TRẢI QUA NĂM CHẾ ĐỘ KHÁC NHAU, MẶC DÙ BỘ GEN CỦA BÀ ẤY KHÔNG HỀ THAY ĐỔI.

SAPIENS
NEANDERTHAL
CÁCH MẠNG NHẬN THỨC LÀ CHÌA KHÓA THÀNH CÔNG CỦA SAPIENS.
TRONG CUỘC ĐẤU TAY ĐÔI, MỘT NEANDERTHAL CÓ LẼ SẼ ĐÁNH BẠI MỘT SAPIENS.
S
N
NHƯNG TRONG MỘT CUỘC XUNG ĐỘT QUY MÔ LỚN, NGƯỜI NEANDERTHAL SẼ KHÔNG CÓ CƠ HỘI.
TẠI SAO CHÚNG TÔI LẠI THUA ĐƯỢC? CHÚNG TÔI TO LỚN HƠN VÀ KHỎE MẠNH HƠN!
VÀ CHÚNG TÔI CÒN CÓ THỂ NÓI CHO NHAU BIẾT NHỮNG CON SƯ TỬ ĐANG LÀM GÌ, ÔNG CŨNG BIẾT MÀ!
VÂNG, NHƯNG CÁC BẠN KHÔNG THỂ XUẤT SẮC BẰNG SAPIENS... VÀ CÁC BẠN CHẮC HẲN KHÔNG THỂ KỂ NHỮNG CÂU CHUYỆN VỀ CÁC LINH HỒN BẢO VỆ BỘ LẠC.
HẢ? CHUYỆN VỀ CÁI GÌ CƠ?
NHỮNG CÂU CHUYỆN VỀ CÁC LINH HỒN BỘ LẠC CÓ THỂ GIÚP CÁC BẠN... TIN VÀO NHỮNG NGƯỜI LẠ CHẲNG HẠN.
TIN NGƯỜI LẠ Á?! NGUY HIỂM LẮM!
S

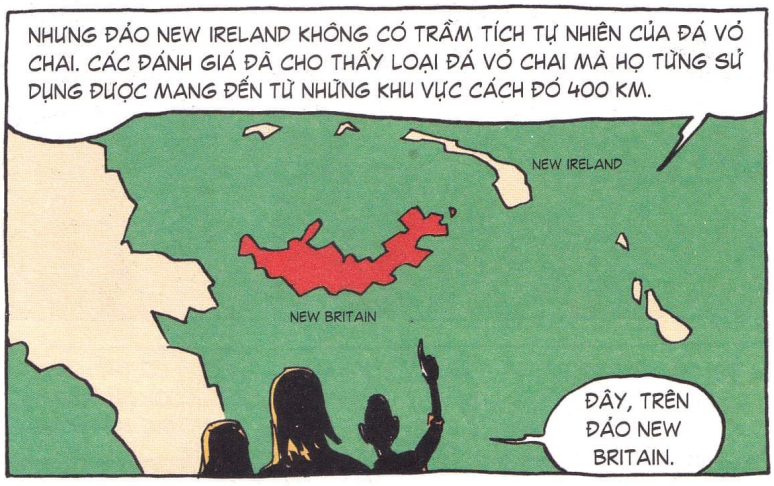

NHƯNG NẾU KHÔNG TIN NGƯỜI LẠ, LÀM SAO CÁC BẠN CÓ THỂ GIAO DỊCH VỚI HỌ?
GIAO DỊCH? GIAO DỊCH LÀ GÌ?
NÓ THỰC SỰ QUAN TRỌNG ĐẤY.
THẾ SAPIENS CÓ THỂ "GIAO DỊCH" 30.000 NĂM TRƯỚC KHÔNG?

CÓ CHỨ. CÁC NHÀ KHẢO CỔ ĐÃ KHAI QUẬT NHỮNG DI CHỈ 30.000 NĂM TUỔI CỦA NGƯỜI SAPIENS Ở TRUNG TÂM CHÂU ÂU, VÀ ĐÔI KHI HỌ BẮT GẶP NHỮNG VỎ SÒ CÓ NGUỒN GỐC TỪ BỜ BIỂN ĐỊA TRUNG HẢI VÀ ĐẠI TÂY DƯƠNG CÁCH ĐÓ HÀNG TRĂM CÂY SỐ.
CHÀ, CHÚNG TÔI CHẾ TẠO CÔNG CỤ BẰNG VẬT LIỆU TẠI CHỖ!
DÙ SAO THÌ VỎ SÒ CŨNG VÔ DỤNG MÀ!

À, NHƯNG NHỮNG VỎ SÒ ĐÓ LÀ BẰNG CHỨNG CHO THẤY CÁC NHÓM SAPIENS KHÁC NHAU ĐÃ GIAO DỊCH VỚI NHAU.
KHÔNG CÓ BẰNG CHỨNG VỀ GIAO DỊCH NHƯ VẬY TRONG MẠNG LƯỚI CỦA CÁC BẠN.
XÌ! VỎ SÒ CHỈ DÀNH CHO CON NÍT THÔI MÀ!

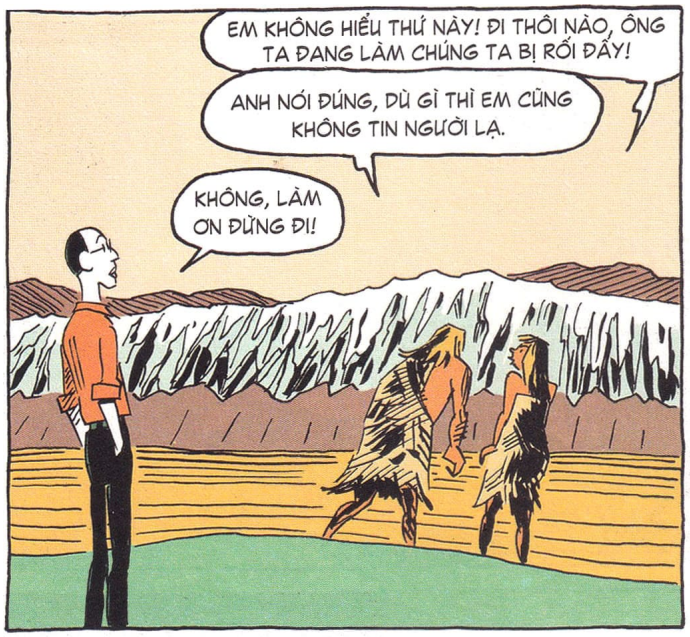

ĐƯỢC RỒI, ĐÂY LÀ MỘT VÍ DỤ KHÁC.
HÃY NHÌN VÀO TẤM BẢN ĐỒ NAM THÁI BÌNH DƯƠNG NÀY. MỘT SỐ NHÓM SAPIENS ĐÃ SỐNG TRÊN HÒN ĐẢO NHỎ NEW IRELAND, KHOẢNG 30.000 NĂM TRƯỚC.
NEW IRELAND
PAPUA NEW GUINEA

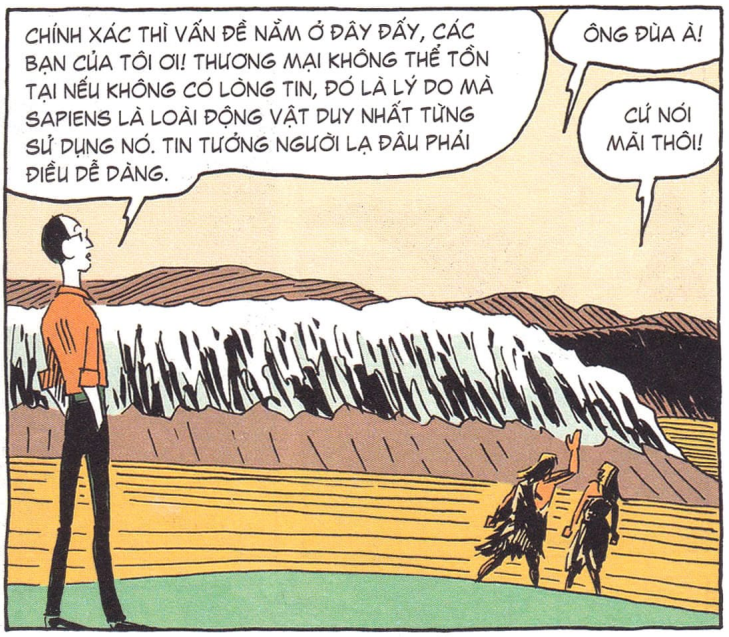

NHỮNG SAPIENS NÀY ĐÃ BIẾT SỬ DỤNG MỘT LOẠI ĐÁ CÓ NGUỒN GỐC TỪ NÚI LỬA GỌI LÀ ĐÁ VỎ CHAI ĐỂ CHẾ TẠO NHỮNG CÔNG CỤ SẮC BÉN, MẠNH MẼ.
ỐI! SẮC THẬT!

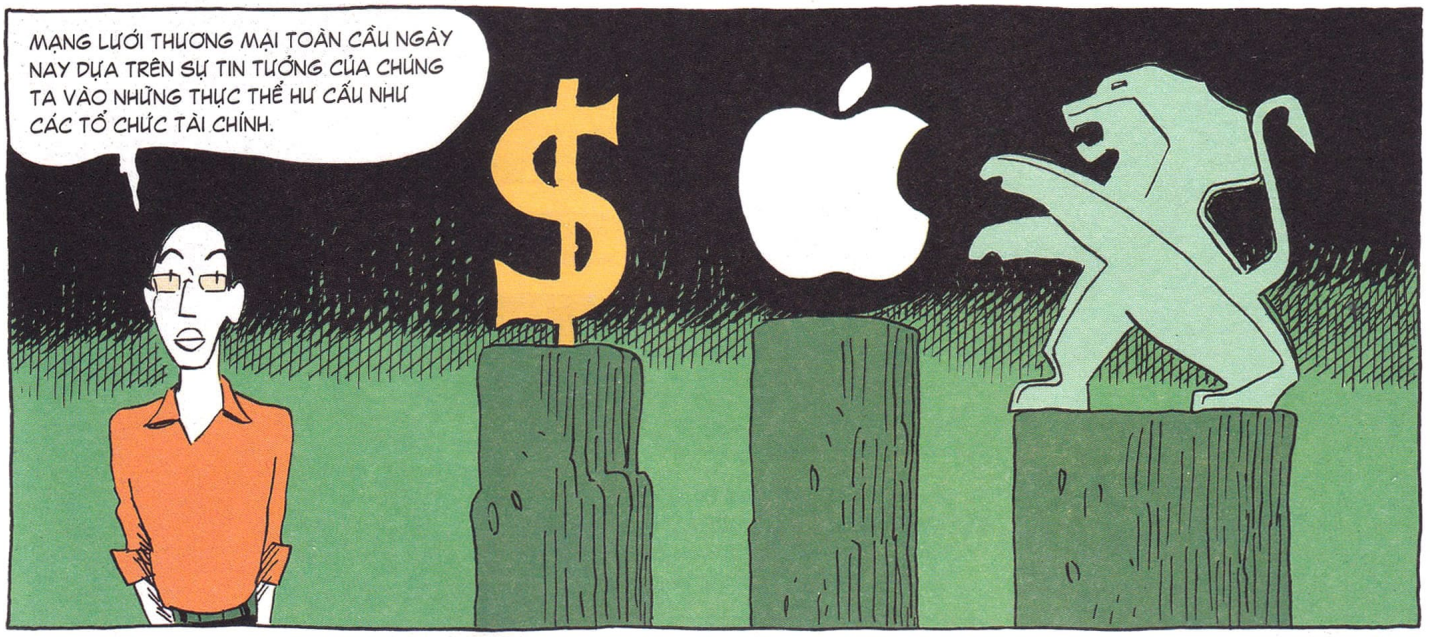

NHƯNG ĐẢO NEW IRELAND KHÔNG CÓ TRẦM TÍCH TỰ NHIÊN CỦA ĐÁ VỎ CHAI. CÁC ĐÁNH GIÁ ĐÃ CHO THẤY LOẠI ĐÁ VỎ CHAI MÀ HỌ TỪNG SỬ DỤNG ĐƯỢC MANG ĐẾN TỪ NHỮNG KHU VỰC CÁCH ĐÓ 400 KM.
NEW IRELAND
NEW BRITAIN
ĐÂY, TRÊN ĐẢO NEW BRITAIN.

MỘT SỐ SAPIENS CÓ KHẢ NĂNG ĐI BIỂN XUẤT SẮC ĐÃ TRAO ĐỔI HÀNG HÓA TỪ ĐẢO NÀY QUA ĐẢO KHÁC VỚI KHOẢNG CÁCH KHÁ XA.
ĐI BIỂN? HỌ ĐI BIỂN ĐỂ LÀM GÌ VẬY?
VÂNG, ĐỂ GIAO DỊCH VÀO THUỞ BAN ĐẦU.
GIAO DỊCH, GIAO DỊCH... ĐÓ LÀ TẤT CẢ NHỮNG GÌ ÔNG CÓ THỂ NGHĨ ĐẾN SAO?

TÔI BIẾT VIỆC GIAO DỊCH NGHE CÓ VẺ RẤT THỰC DỤNG. NÓ KHÔNG CẦN TỚI NỀN TẢNG TƯỞNG TƯỢNG, NHƯNG TẤT CẢ CÁC MẠNG LƯỚI GIAO THƯƠNG TRONG LỊCH SỬ ĐỀU DỰA TRÊN CHUYỆN HƯ CẤU.

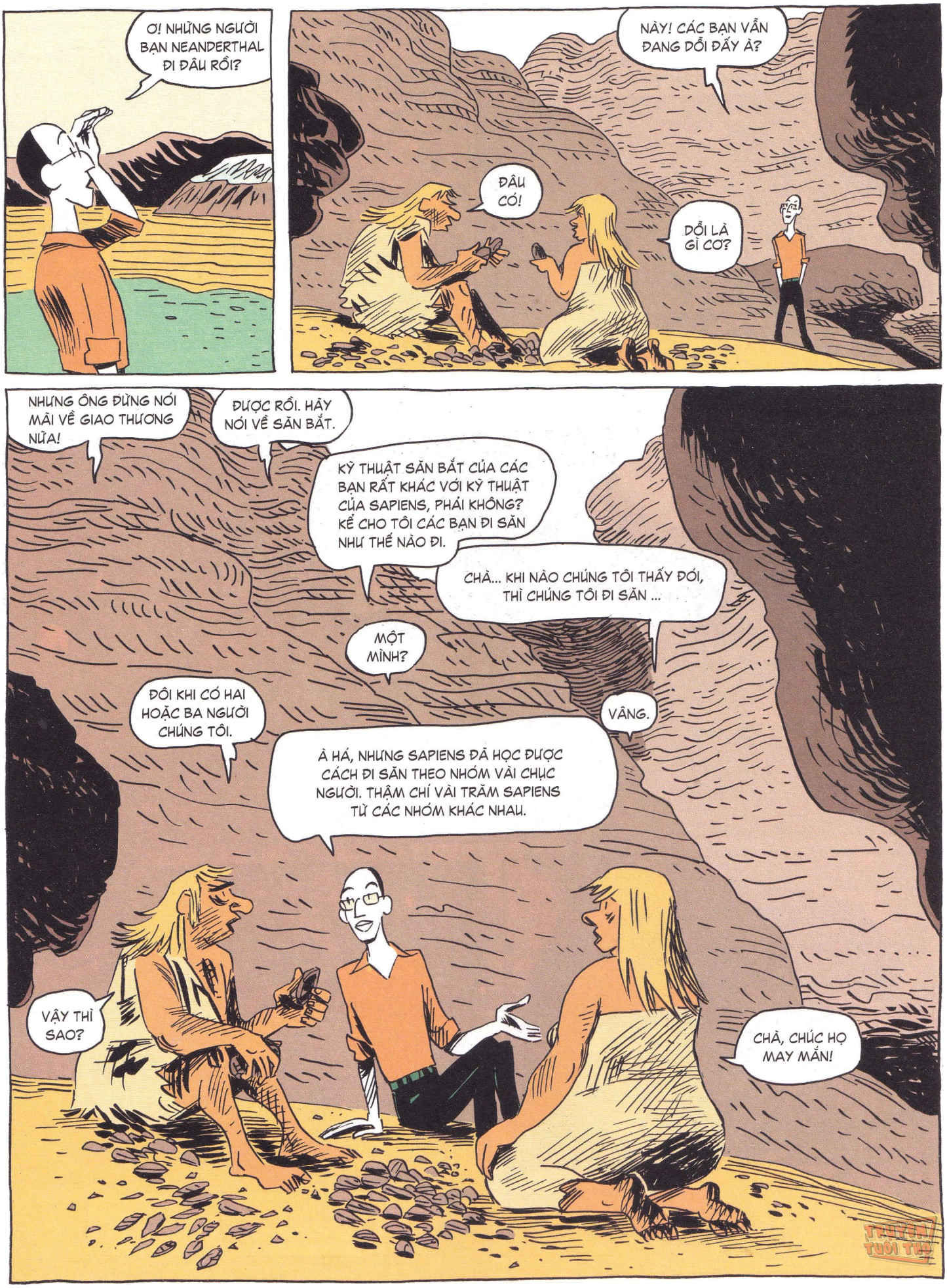

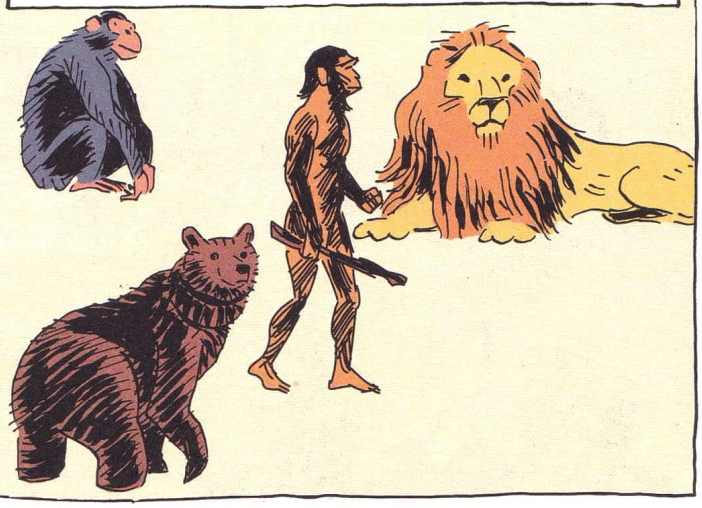

TRUYỆN TUỔI THƠ

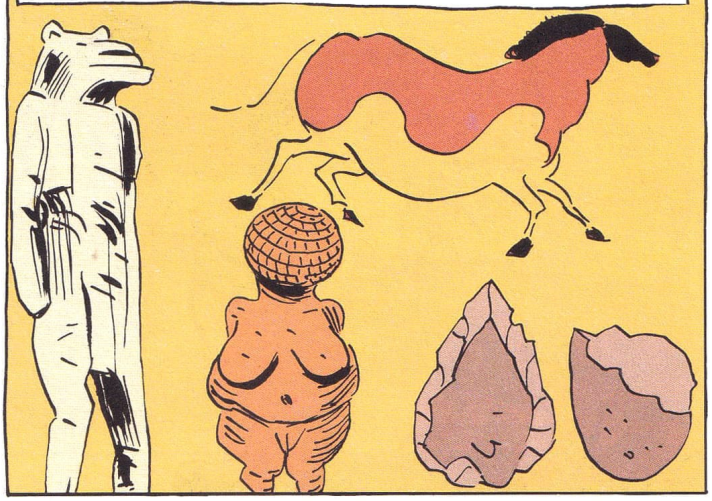

Ơ! NHỮNG NGƯỜI BẠN NEANDERTHAL ĐI ĐÂU RỒI?
NÀY! CÁC BẠN VẪN ĐANG DỐI ĐẤY À?
ĐÂU CÓ!
DỐI LÀ GÌ CƠ?
NHƯNG ÔNG ĐỪNG NÓI MÃI VỀ GIAO THƯƠNG NỮA!
ĐƯỢC RỒI. HÃY NÓI VỀ SĂN BẮT.
KỸ THUẬT SĂN BẮT CỦA CÁC BẠN RẤT KHÁC VỚI KỸ THUẬT CỦA SAPIENS, PHẢI KHÔNG? KỂ CHO TÔI CÁC BẠN ĐI SĂN NHƯ THẾ NÀO ĐI.
CHÀ... KHI NÀO CHÚNG TÔI THẤY ĐÓI, THÌ CHÚNG TÔI ĐI SĂN ...
MỘT MÌNH?
ĐÔI KHI CÓ HAI HOẶC BA NGƯỜI CHÚNG TÔI.
VÂNG.
À HÁ, NHƯNG SAPIENS ĐÃ HỌC ĐƯỢC CÁCH ĐI SĂN THEO NHÓM VÀI CHỤC NGƯỜI. THẬM CHÍ VÀI TRĂM SAPIENS TỪ CÁC NHÓM KHÁC NHAU.
VẬY THÌ SAO?
CHÀ, CHÚC HỌ MAY MẮN!

DỰA TRÊN SỐ LƯỢNG LỚN, HỌ CÓ KHẢ NĂNG BAO VÂY CẢ ĐÀN THÚ.
HỌ HỢP TÁC ĐỂ DỒN ĐUỔI CẢ ĐÀN THÚ ĐẾN MỘT CON SÔNG HAY VÀO TRONG MỘT HẺM NÚI HẸP.
HỌ CÓ THỂ SĂN CẢ ĐÀN THÚ CHỈ TRONG MỘT BUỔI CHIỀU.
CHÚNG TÔI KHÔNG LÀM ĐƯỢC! HỌ CÒN SĂN TRÊN LÃNH THỔ CỦA CHÚNG TÔI!
NÊN SAU ĐÓ CHÚNG TÔI KHÔNG CÒN LẠI NHIỀU THỨC ĂN!
SAPIENS ĐÔI KHI CÒN XÂY HÀNG RÀO VÀ ĐÀO HỐ ĐỂ BẪY ĐỘNG VẬT.
UGH... NHIỀU VIỆC QUÁ! KHÔNG PHẢI NHÓM NÀO CŨNG CÓ THỂ TỰ LÀM...
VẬY TẠI SAO CÁC BẠN KHÔNG RỦ CÁC NHÓM LÂN CẬN THAM GIA CÙNG?
CÁC NHÓM LÂN CẬN! NHƯNG HỌ LÀ NHỮNG NGƯỜI LẠ! CHÚNG TÔI KHÔNG THỂ TIN TƯỞNG HỌ - VÀ HỌ CŨNG KHÔNG TIN TƯỞNG CHÚNG TÔI.
CHÀ, CÁC BẠN CÓ THỂ NÓI VỚI HỌ LÀ ĐÃ TRÔNG THẤY VỊ THẦN SƯ TỬ VĨ ĐẠI TRÊN TRỜI RA LỆNH CHO TẤT CẢ NGƯỜI NEANDERTHAL HỢP LỰC CHỐNG LẠI SAPIENS!
THẦN SƯ TỬ VĨ ĐẠI! TRÊN TRỜI! THẾ MÀ CŨNG NÓI ĐƯỢC!
SƯ TỬ LÀM SAO MÀ BAY ĐƯỢC. NÓ SẼ RƠI XUỐNG NGAY!
CẬU NGHE ĐIỀU GÌ NGỚ NGẨN VẬY CHƯA?
CHƯA ĐÂU!
HA! HA!
HA! HA!
VẬY CHÚNG TA NÊN LÀM GÌ VỚI ĐÁM SAPIENS NÀY?

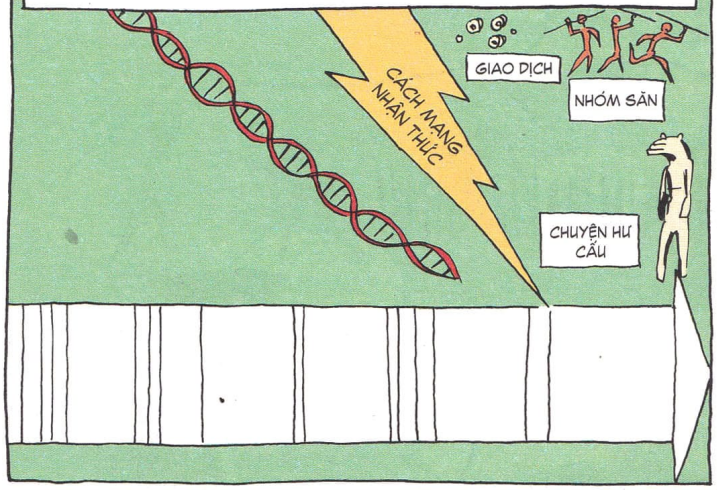
TRƯỚC CÁCH MẠNG NHẬN THỨC, SAPIENS CHỈ NHƯ BAO LOÀI ĐỘNG VẬT KHÁC. HỌ LÀ MỘT THỰC THỂ SINH HỌC, VÀ CHÚNG TA SỬ DỤNG CÁC LÝ THUYẾT SINH HỌC ĐỂ HIỂU VỀ HỌ.

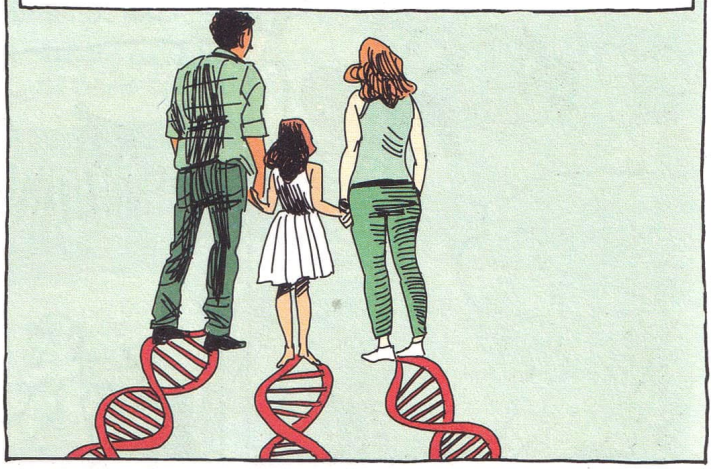
SAU CÁCH MẠNG NHẬN THỨC, SAPIENS ĐÃ SÁNG TÁC RA RẤT NHIỀU CHUYỆN HƯ CẤU... VÀ BẮT ĐẦU RẤT NHIỀU MẪU HÀNH VI MỚI LẠ, TẠO THÀNH CÁI MÀ CHÚNG TA GỌI LÀ "VĂN HÓA".

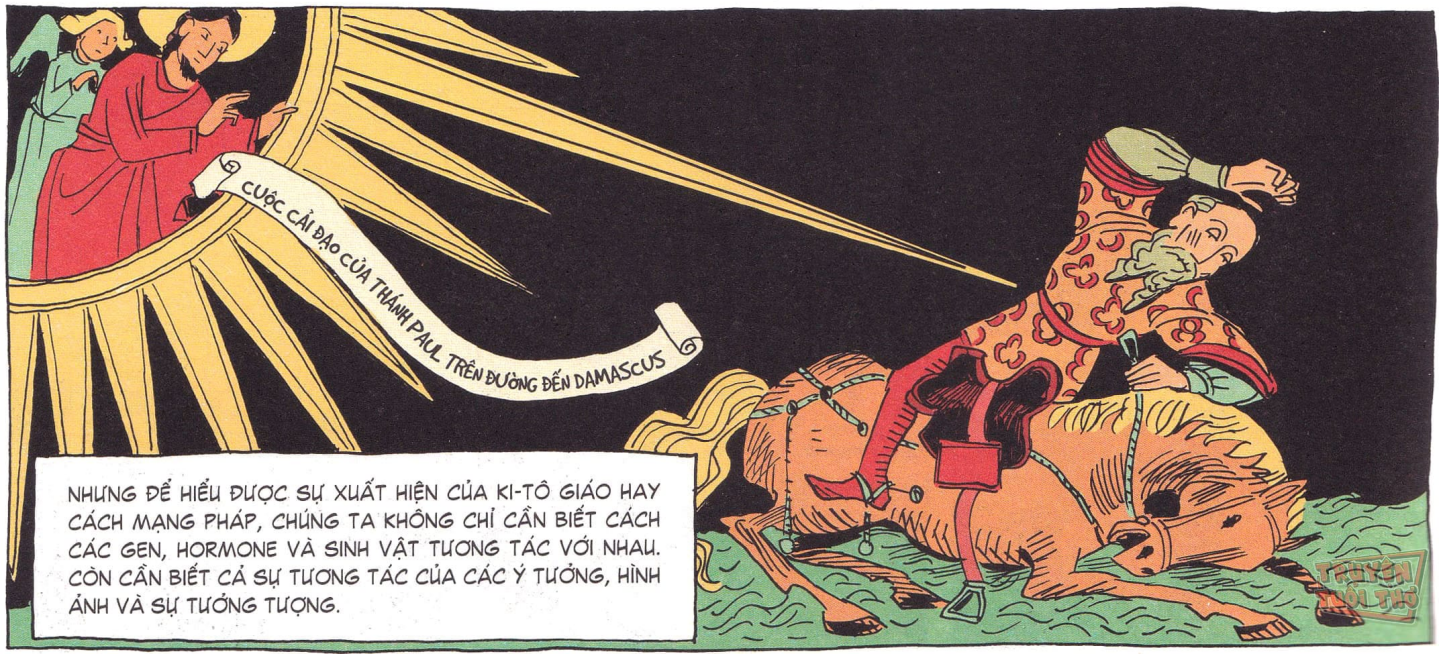

LỊCH SỬ BẮT ĐẦU VỚI CÁCH MẠNG NHẬN THỨC. NHỮNG PHƯƠNG TIỆN BAN ĐẦU ĐỂ GIẢI THÍCH SỰ PHÁT TRIỂN CỦA HOMO SAPIENS TỪ THỜI ĐIỂM ĐÓ TRỞ ĐI LÀ NHỮNG CÂU CHUYỆN LỊCH SỬ HƠN LÀ NHỮNG LÝ THUYẾT SINH HỌC.

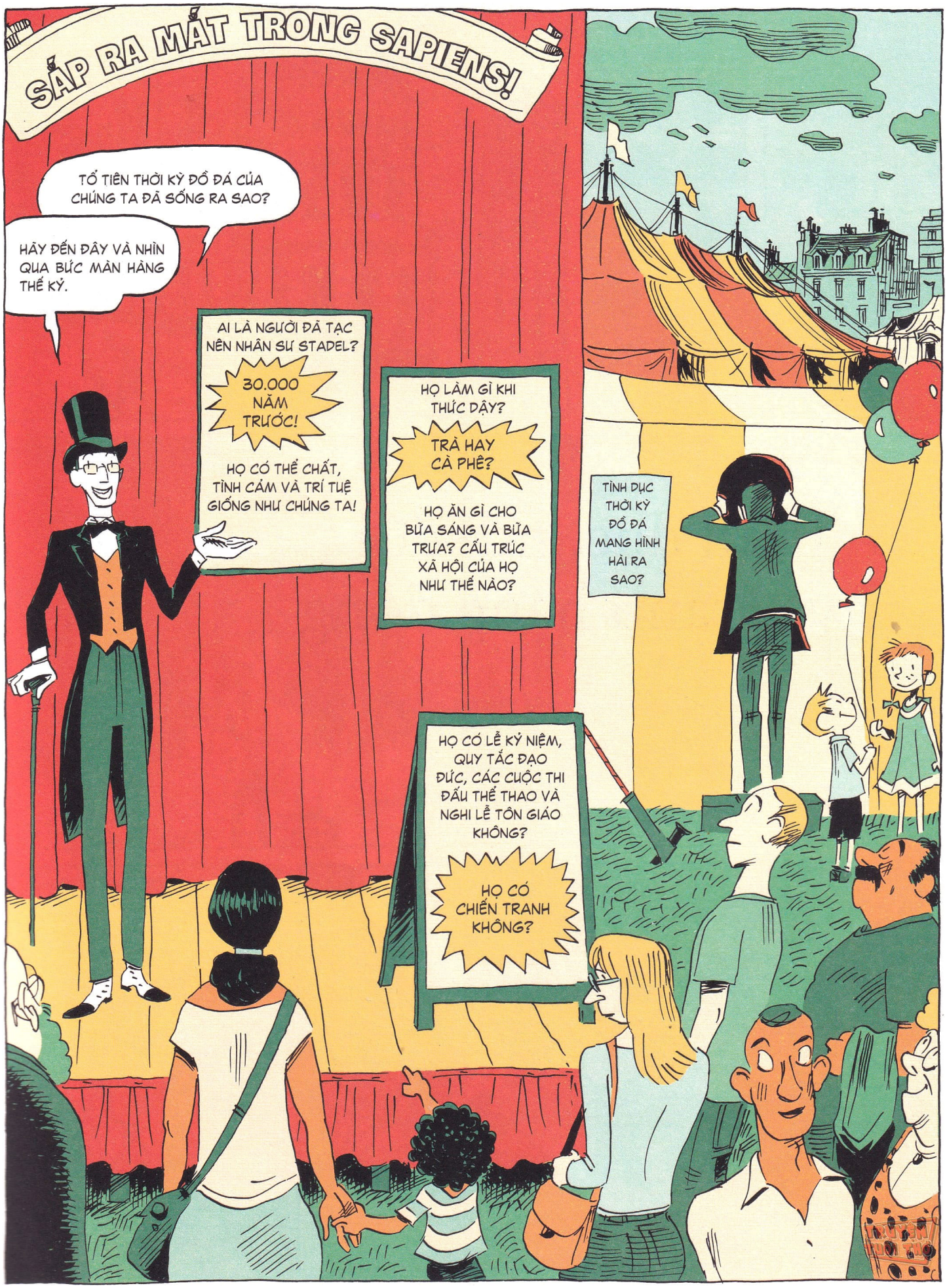

ĐIỀU NÀY KHÔNG CÓ NGHĨA LÀ HOMO SAPIENS VÀ VĂN HÓA LOÀI NGƯỜI ĐỘT NHIÊN THOÁT RA KHỎI CÁC QUY LUẬT SINH HỌC. CHÚNG TA VẪN LÀ ĐỘNG VẬT VÀ THỂ CHẤT, CẢM XÚC VÀ NHẬN THỨC CỦA CHÚNG TA VẪN DO GEN DI TRUYỀN ĐỊNH HÌNH.

NHƯNG ĐỂ HIỂU ĐƯỢC SỰ XUẤT HIỆN CỦA KI-TÔ GIÁO HAY CÁCH MẠNG PHÁP, CHÚNG TA KHÔNG CHỈ CẦN BIẾT CÁCH CÁC GEN, HORMONE VÀ SINH VẬT TƯƠNG TÁC VỚI NHAU. CÒN CẦN BIẾT CẢ SỰ TƯƠNG TÁC CỦA CÁC Ý TƯỞNG, HÌNH ẢNH VÀ SỰ TƯỞNG TƯỢNG.

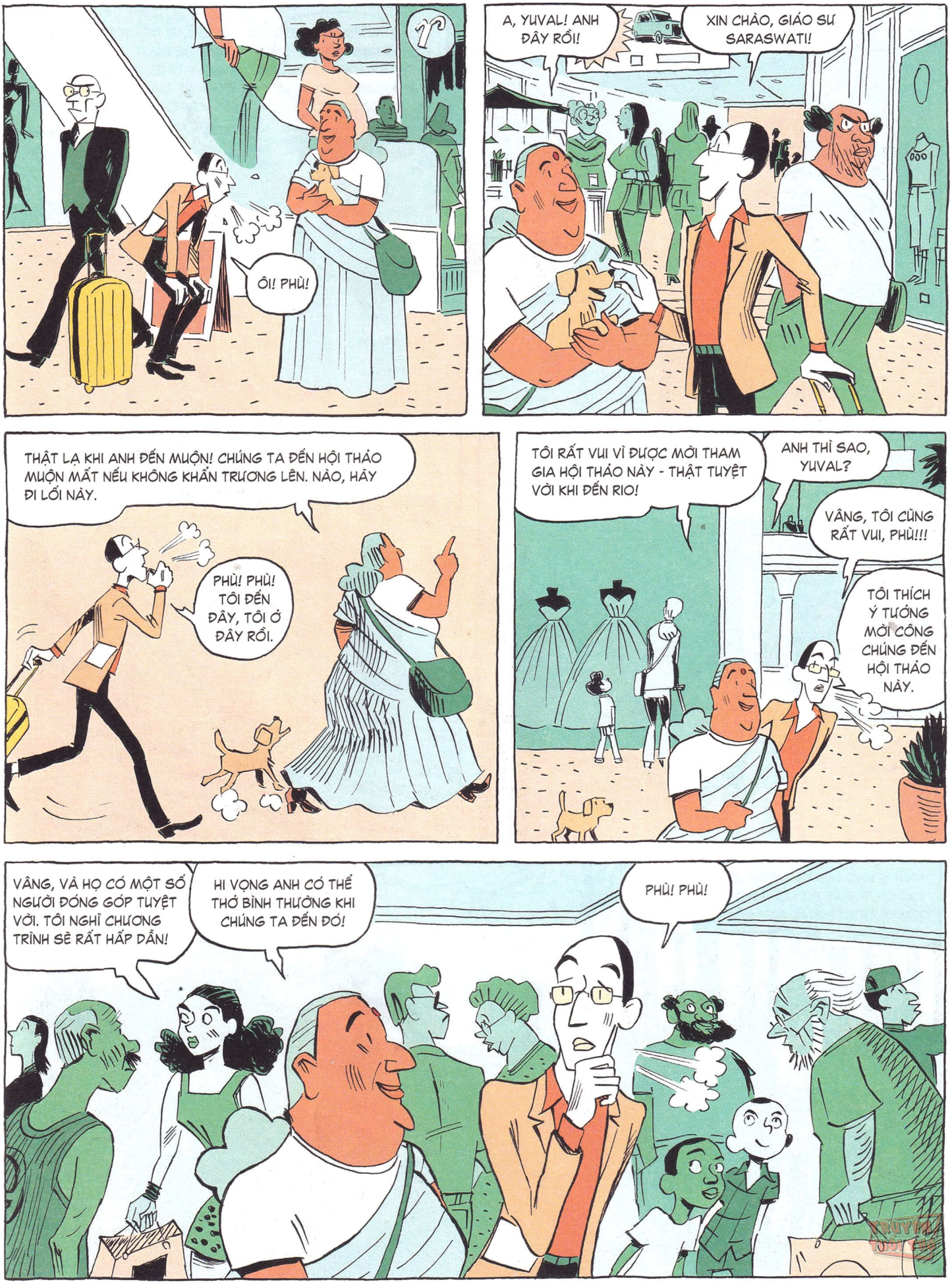

SẮP RA MẮT TRONG SAPIENS!
TỔ TIÊN THỜI KỲ ĐỒ ĐÁ CỦA CHÚNG TA ĐÃ SỐNG RA SAO?
HÃY ĐẾN ĐÂY VÀ NHÌN QUA BỨC MÀN HÀNG THẾ KỶ.
AI LÀ NGƯỜI ĐÃ TẠC NÊN NHÂN SƯ STADEL?
30.000 NĂM TRƯỚC!
HỌ CÓ THỂ CHẤT, TÌNH CẢM VÀ TRÍ TUỆ GIỐNG NHƯ CHÚNG TA!
HỌ LÀM GÌ KHI THỨC DẬY?
TRÀ HAY CÀ PHÊ?
HỌ ĂN GÌ CHO BỮA SÁNG VÀ BỮA TRƯA? CẤU TRÚC XÃ HỘI CỦA HỌ NHƯ THẾ NÀO?
TÌNH DỤC THỜI KỲ ĐỒ ĐÁ MANG HÌNH HÀI RA SAO?
HỌ CÓ LỄ KỶ NIỆM, QUY TẮC ĐẠO ĐỨC, CÁC CUỘC THI ĐẤU THỂ THAO VÀ NGHI LỄ TÔN GIÁO KHÔNG?
HỌ CÓ CHIẾN TRANH KHÔNG?

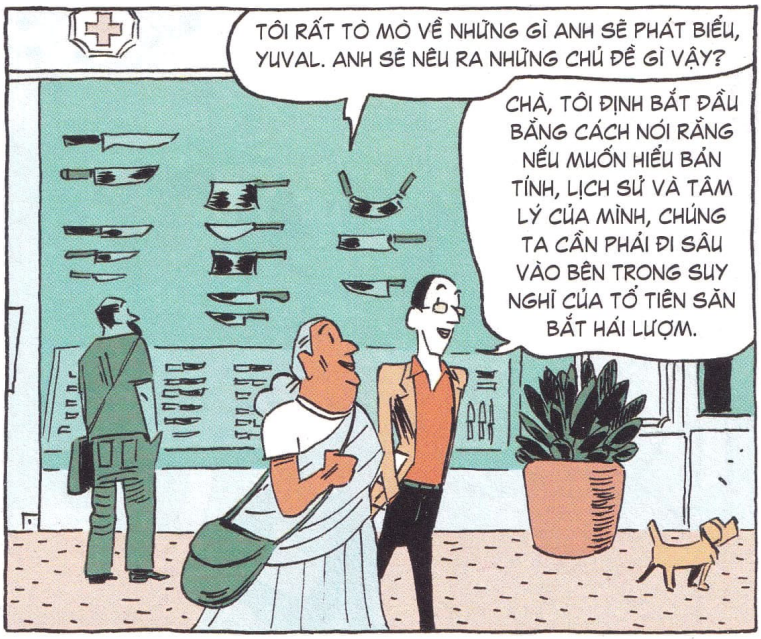
Tình dục, nói dối và tranh hang động

TRUYỆN TUỔI THƠ

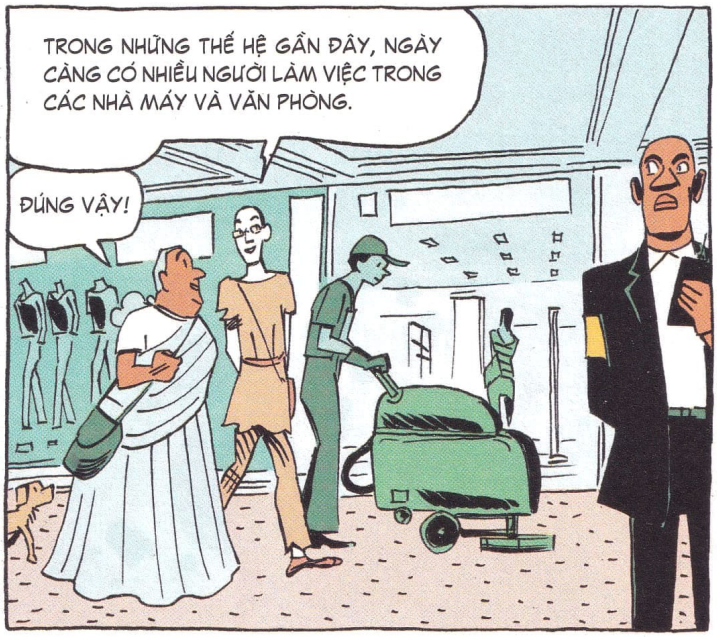

MỘT CUỐN TRUYỆN TRANH VỀ BILL TIỀN SỬ, 20 XU ĐÂY.
Boulevard Rio
CẢM ƠN, TẠM BIỆT.
HA HA! TRUYỆN NÀY HAY THẬT...
ÁI CHÀ! ĐÃ 10 GIỜ RỒI!
CHẾT THẬT! MÌNH TRỄ RỒI!

MÌNH TRỄ CUỘC GẶP VỚI GIÁO SƯ SARASWASTI MẤT!
Vinicius de MORAES

ÔI! PHÙ!
A, YUVAL! ANH ĐÂY RỒI!
XIN CHÀO, GIÁO SƯ SARASWATI!
THẬT LẠ KHI ANH ĐẾN MUỘN! CHÚNG TA ĐẾN HỘI THẢO MUỘN MẤT NẾU KHÔNG KHẨN TRƯƠNG LÊN. NÀO, HÃY ĐI LỐI NÀY.
PHÙ! PHÙ! TÔI ĐẾN ĐÂY, TÔI Ở ĐÂY RỒI.
TÔI RẤT VUI VÌ ĐƯỢC MỜI THAM GIA HỘI THẢO NÀY - THẬT TUYỆT VỜI KHI ĐẾN RIO!
ANH THÌ SAO, YUVAL?
VÂNG, TÔI CŨNG RẤT VUI, PHÙ!!!
TÔI THÍCH Ý TƯỞNG MỜI CÔNG CHÚNG ĐẾN HỘI THẢO NÀY.
VÂNG, VÀ HỌ CÓ MỘT SỐ NGƯỜI ĐÓNG GÓP TUYỆT VỜI. TÔI NGHĨ CHƯƠNG TRÌNH SẼ RẤT HẤP DẪN!
HI VỌNG ANH CÓ THỂ THỞ BÌNH THƯỜNG KHI CHÚNG TA ĐẾN ĐÓ!
PHÙ! PHÙ!

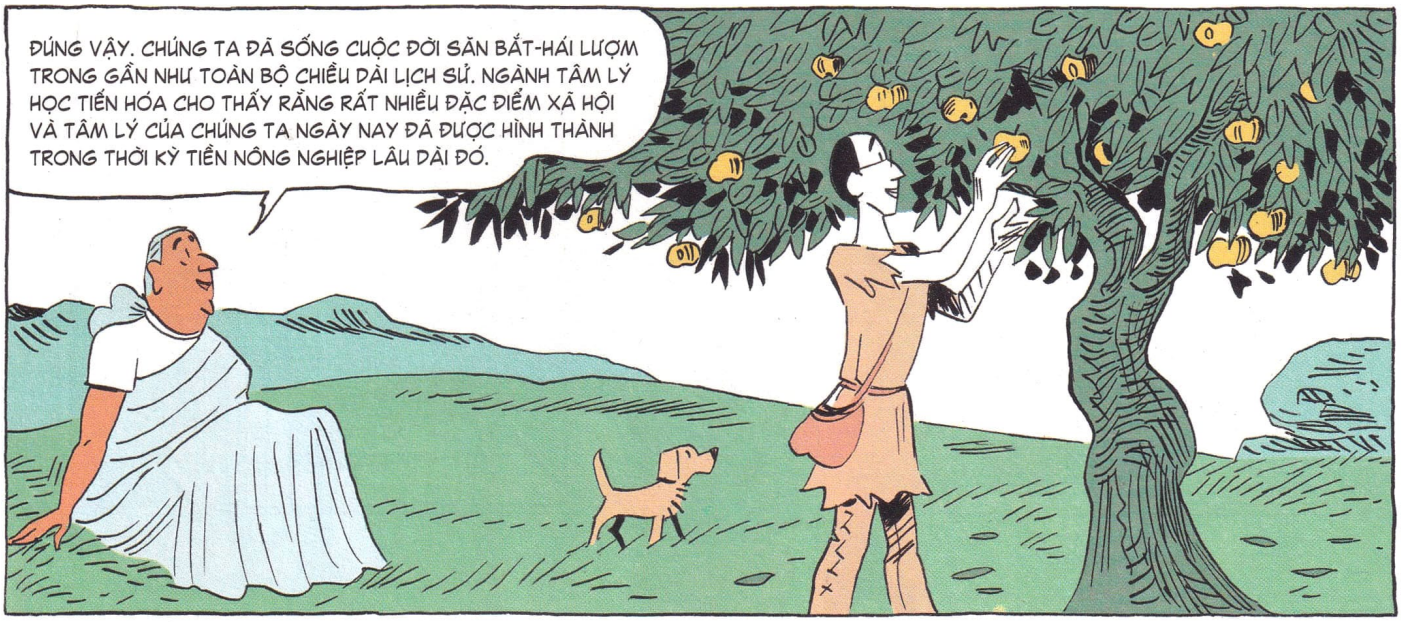

TÔI RẤT TÒ MÒ VỀ NHỮNG GÌ ANH SẼ PHÁT BIỂU, YUVAL. ANH SẼ NÊU RA NHỮNG CHỦ ĐỀ GÌ VẬY?
CHÀ, TÔI ĐỊNH BẮT ĐẦU BẰNG CÁCH NÓI RẰNG NẾU MUỐN HIỂU BẢN TÍNH, LỊCH SỬ VÀ TÂM LÝ CỦA MÌNH, CHÚNG TA CẦN PHẢI ĐI SÂU VÀO BÊN TRONG SUY NGHĨ CỦA TỔ TIÊN SĂN BẮT HÁI LƯỢM.

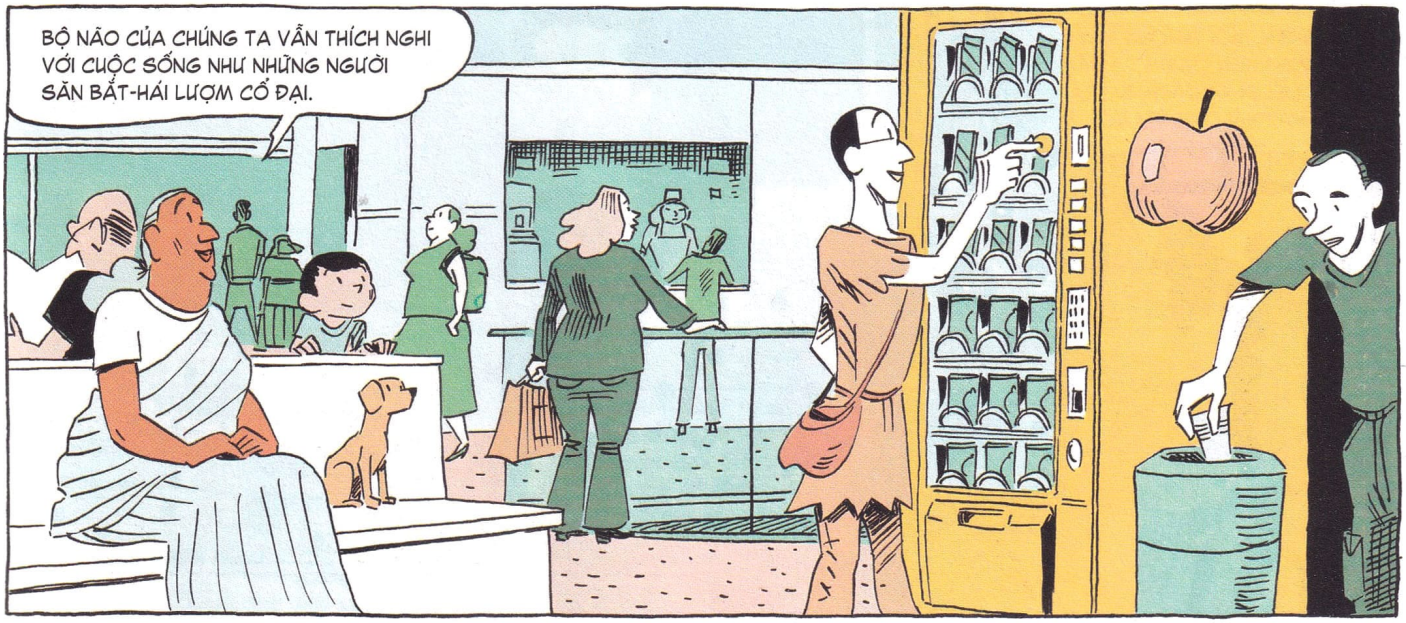

TÔI ĐANG CỐ HÌNH DUNG Ý TƯỞNG CỦA ANH... HI HI!

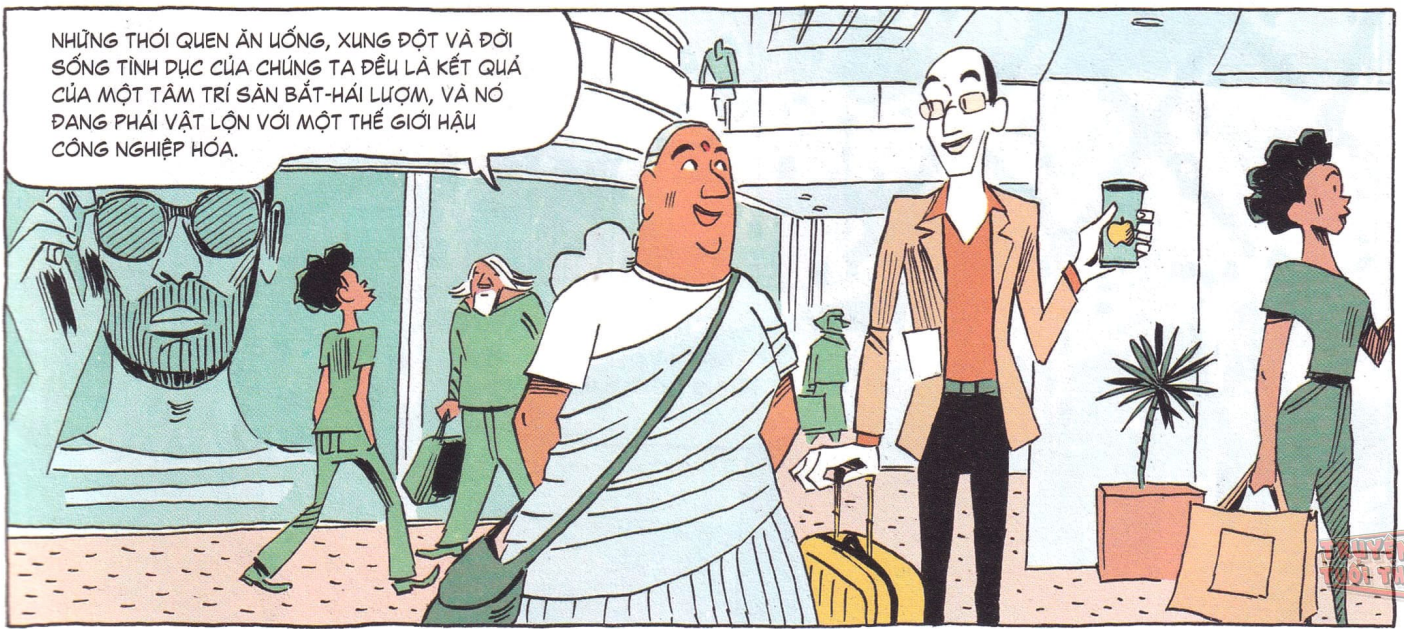

TRONG NHỮNG THẾ HỆ GẦN ĐÂY, NGÀY CÀNG CÓ NHIỀU NGƯỜI LÀM VIỆC TRONG CÁC NHÀ MÁY VÀ VĂN PHÒNG.
ĐÚNG VẬY!

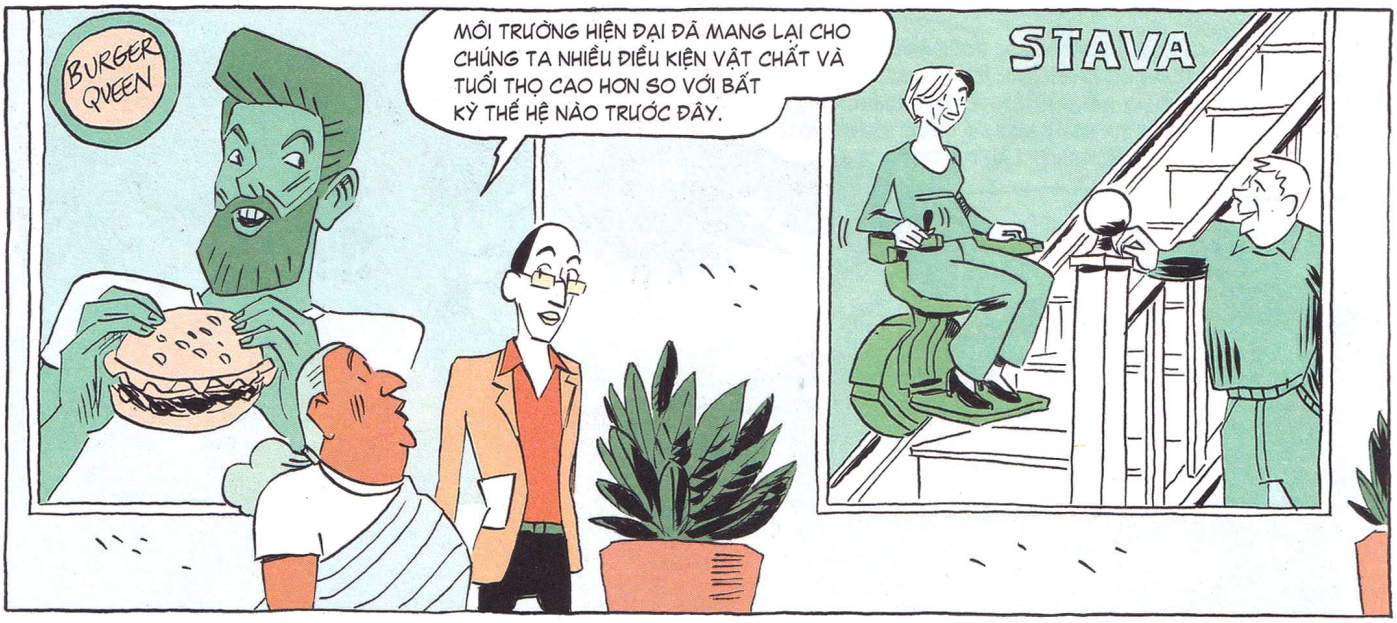

SUỐT 10.000 NĂM QUA, SAPIENS CHỦ YẾU LÀM NÔNG VÀ CHĂN NUÔI GIA SÚC.

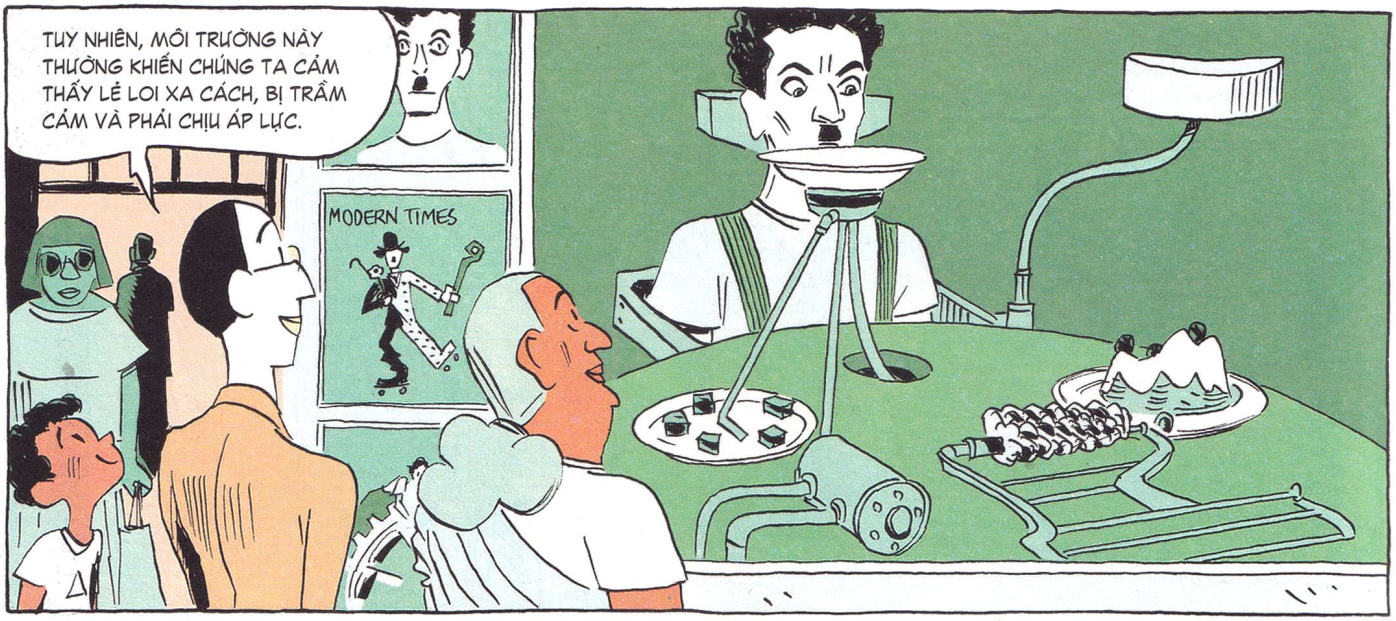

NHƯNG KHOẢNG THỜI GIAN ĐÓ CHỈ NHƯ MỘT CÁI CHỚP MẮT SO VỚI HÀNG CHỤC NGHÌN NĂM SĂN BẮT-HÁI LƯỢM CỦA TỔ TIÊN CHÚNG TA.

ĐÚNG VẬY. CHÚNG TA ĐÃ SỐNG CUỘC ĐỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM TRONG GẦN NHƯ TOÀN BỘ CHIỀU DÀI LỊCH SỬ. NGÀNH TÂM LÝ HỌC TIẾN HÓA CHO THẤY RẰNG RẤT NHIỀU ĐẶC ĐIỂM XÃ HỘI VÀ TÂM LÝ CỦA CHÚNG TA NGÀY NAY ĐÃ ĐƯỢC HÌNH THÀNH TRONG THỜI KỲ TIỀN NÔNG NGHIỆP LÂU DÀI ĐÓ.

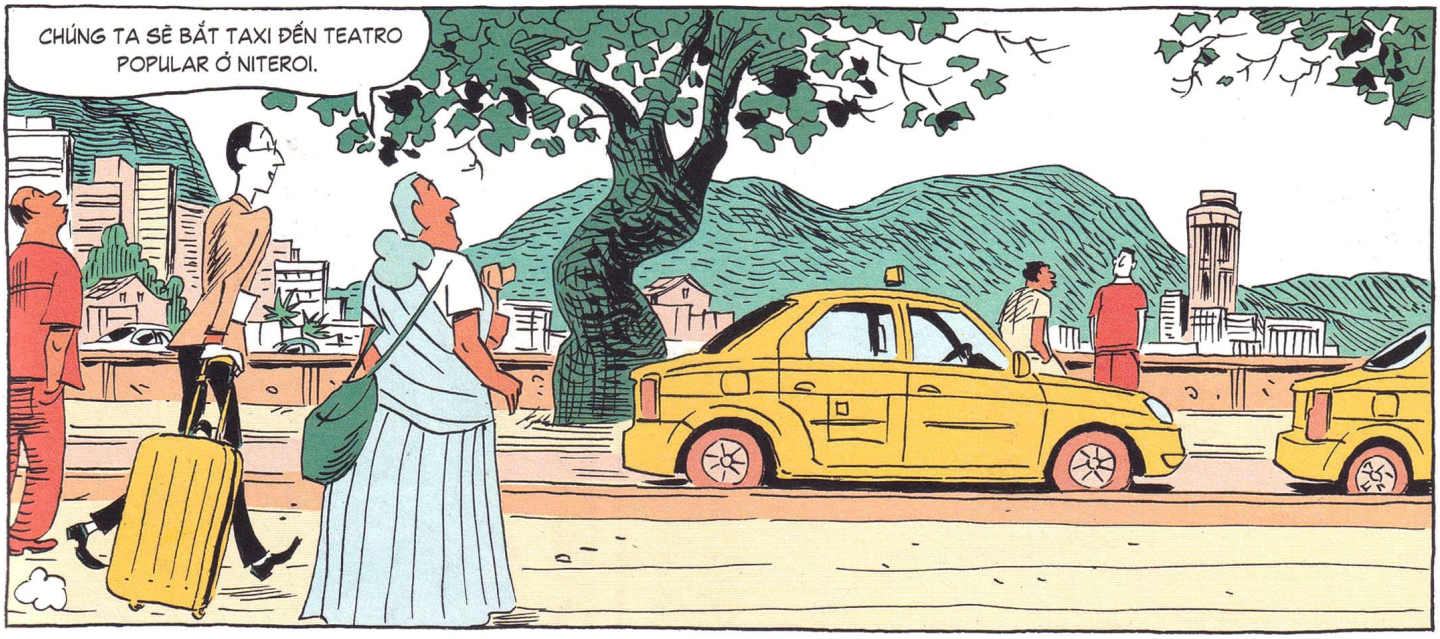

BỘ NÃO CỦA CHÚNG TA VẪN THÍCH NGHI VỚI CUỘC SỐNG NHƯ NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM CỔ ĐẠI.

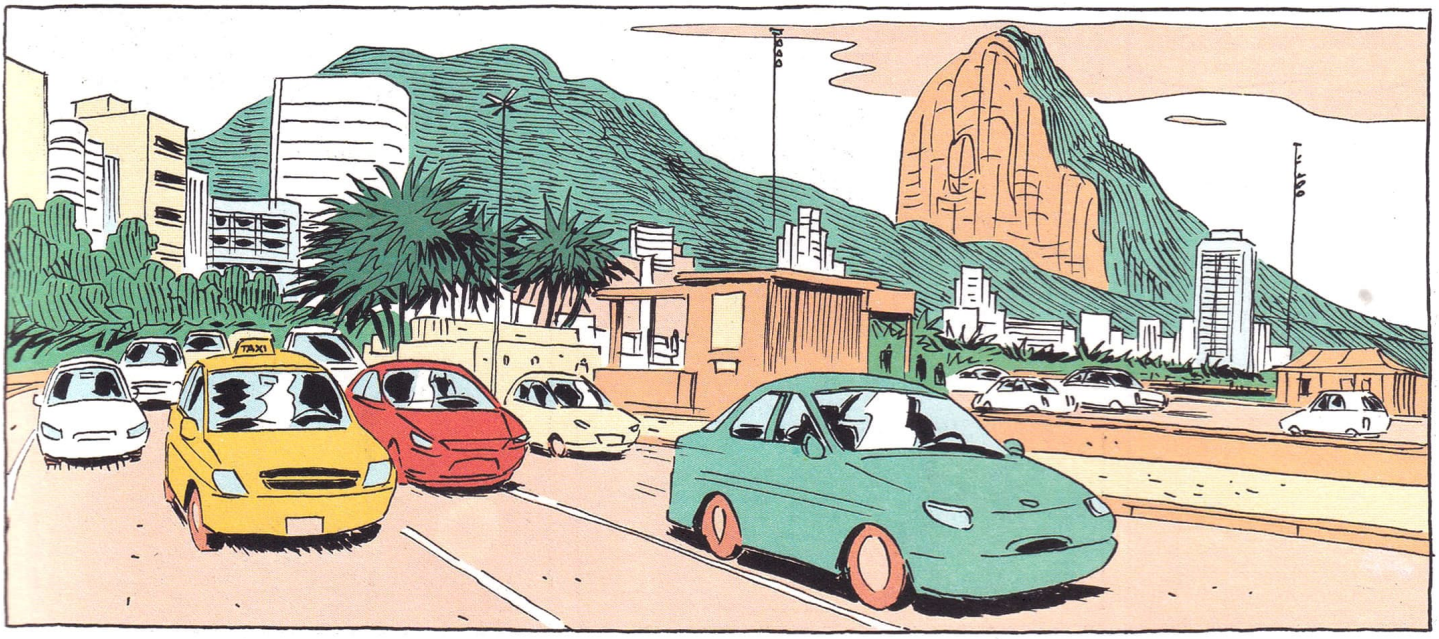

NHỮNG THÓI QUEN ĂN UỐNG, XUNG ĐỘT VÀ ĐỜI SỐNG TÌNH DỤC CỦA CHÚNG TA ĐỀU LÀ KẾT QUẢ CỦA MỘT TÂM TRÍ SĂN BẮT-HÁI LƯỢM, VÀ NÓ ĐANG PHẢI VẬT LỘN VỚI MỘT THẾ GIỚI HẬU CÔNG NGHIỆP HÓA.

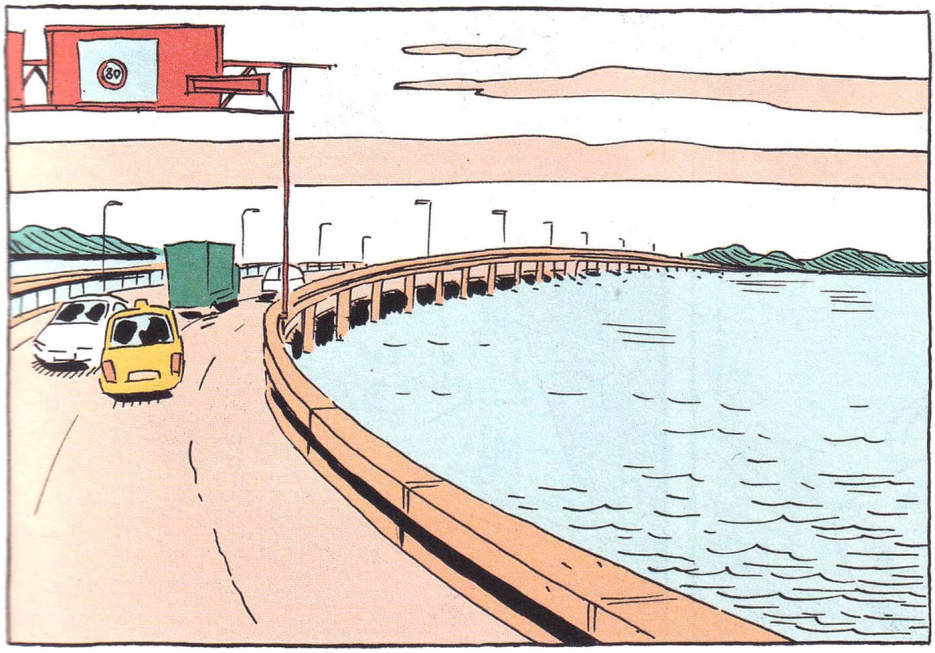

BURGER QUEEN
MÔI TRƯỜNG HIỆN ĐẠI ĐÃ MANG LẠI CHO CHÚNG TA NHIỀU ĐIỀU KIỆN VẬT CHẤT VÀ TUỔI THỌ CAO HƠN SO VỚI BẤT KỲ THẾ HỆ NÀO TRƯỚC ĐÂY.
STAVA

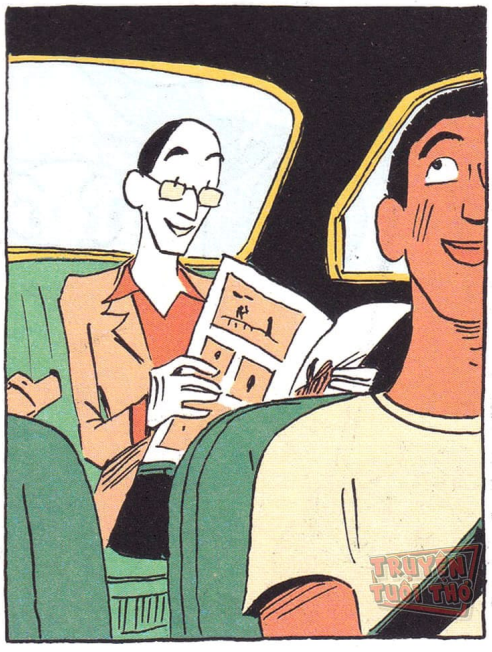

TUY NHIÊN, MÔI TRƯỜNG NÀY THƯỜNG KHIẾN CHÚNG TA CẢM THẤY LẺ LOI XA CÁCH, BỊ TRẦM CẢM VÀ PHẢI CHỊU ÁP LỰC.
MODERN TIMES

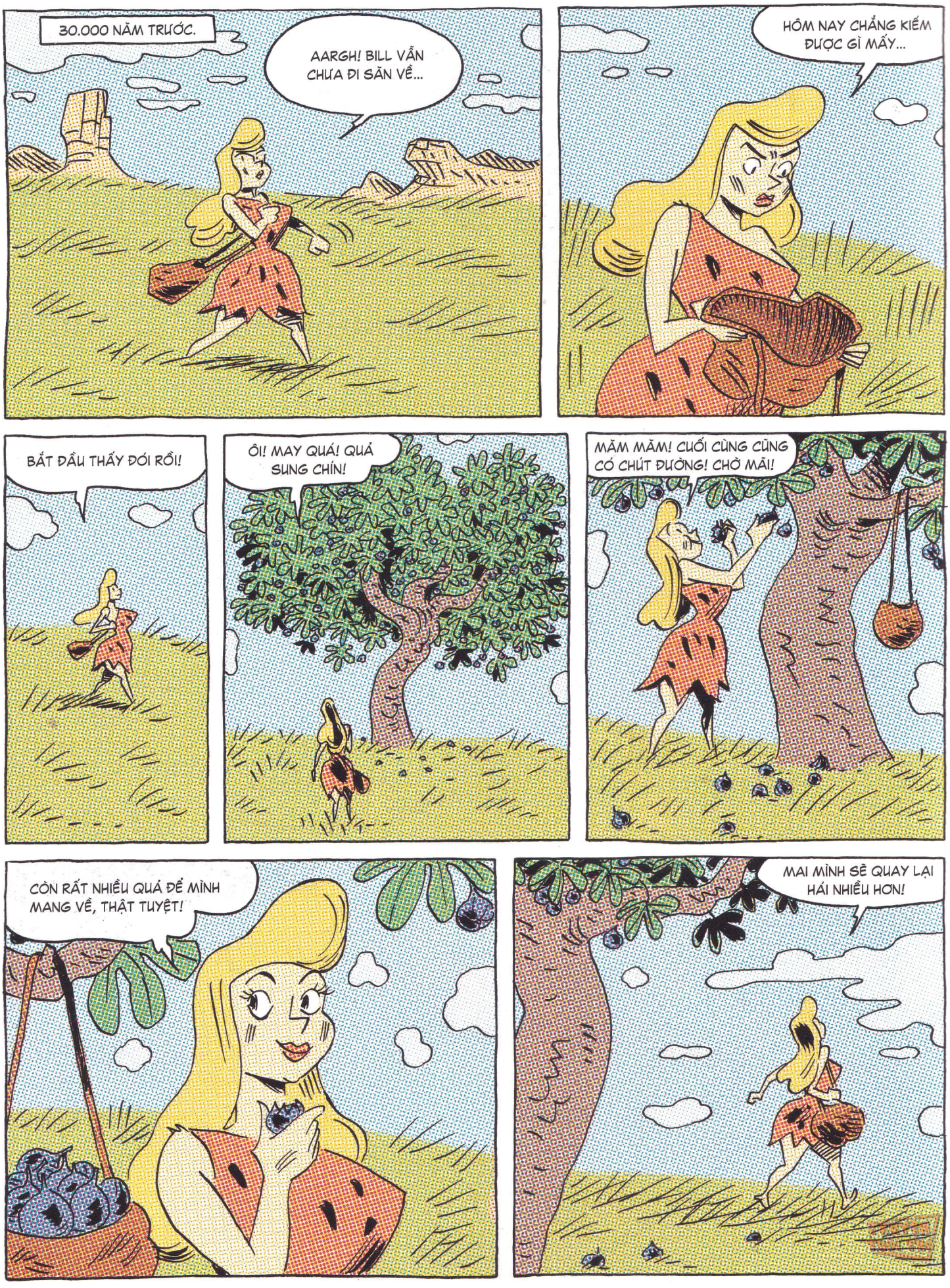

ANH HOÀN TOÀN ĐÚNG, YUVAL. VÀ ĐỂ HIỂU LÝ DO TẠI SAO, CHÚNG TA CẦN ĐI SÂU VÀO THẾ GIỚI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM, THỜI KỲ ĐỊNH HÌNH NÊN CHÚNG TA.
VÌ TIỀM THỨC CỦA CHÚNG TA VẪN SỐNG TRONG THẾ GIỚI ĐÓ.

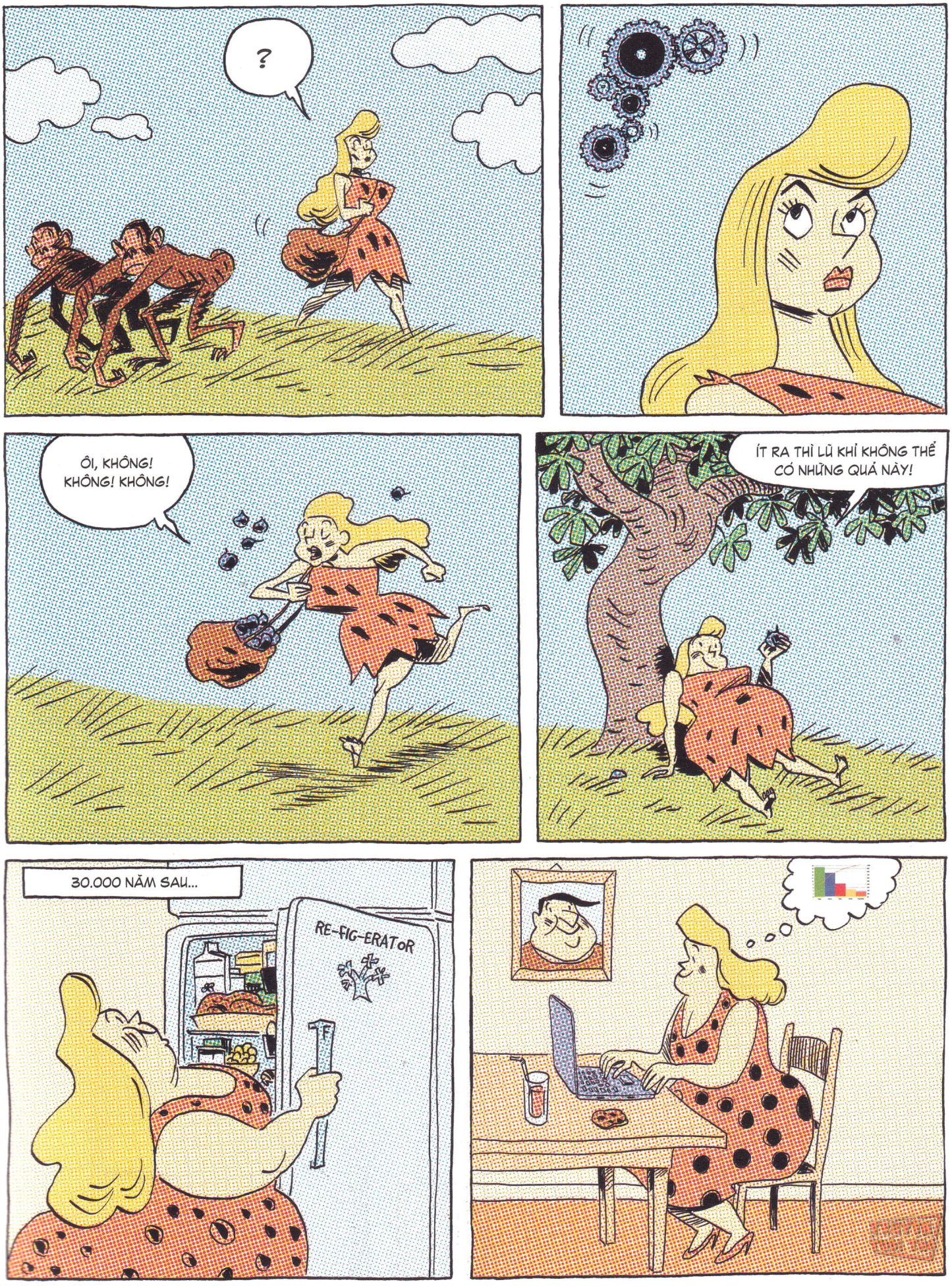

CHÚNG TA SẼ BẮT TAXI ĐẾN TEATRO POPULAR Ở NITEROI.

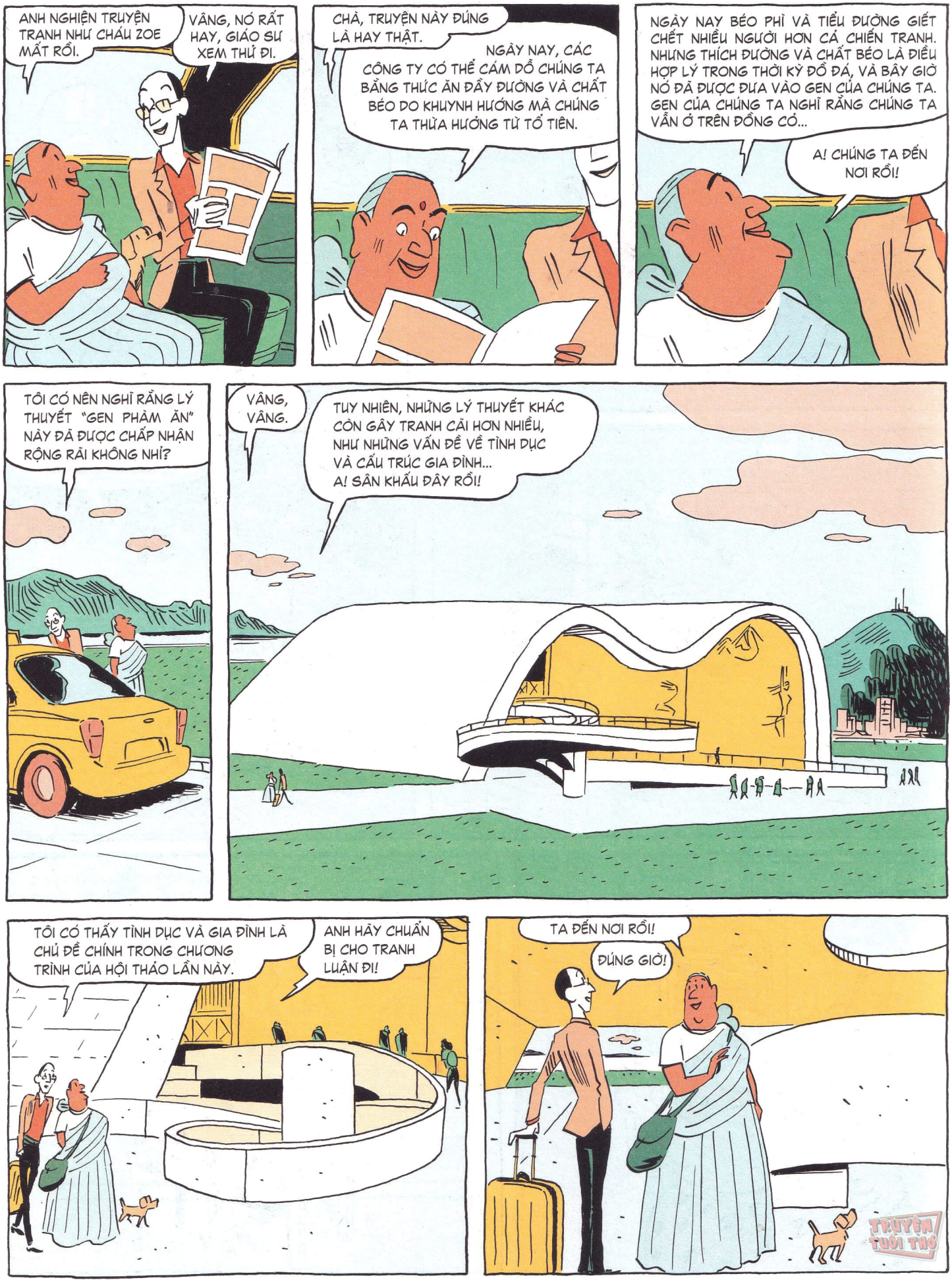

TAXI

80

TRUYỆN TUỔI THƠ

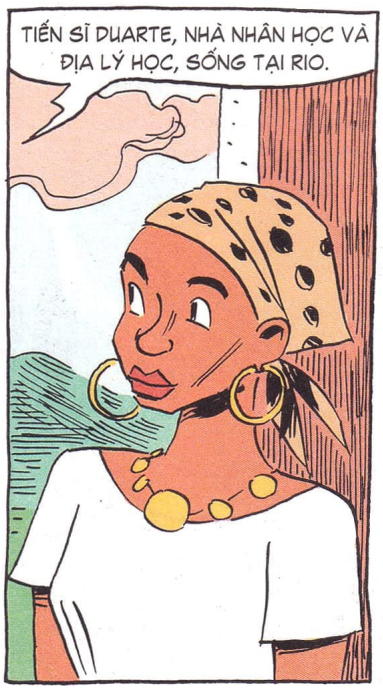

30.000 NĂM TRƯỚC.
AARGH! BILL VẪN CHƯA ĐI SĂN VỀ...
HÔM NAY CHẲNG KIẾM ĐƯỢC GÌ MẤY...
BẮT ĐẦU THẤY ĐÓI RỒI!
ÔI! MAY QUÁ! QUẢ SUNG CHÍN!
MĂM MĂM! CUỐI CÙNG CŨNG CÓ CHÚT ĐƯỜNG! CHỜ MÃI!
CÒN RẤT NHIỀU QUẢ ĐỂ MÌNH MANG VỀ, THẬT TUYỆT!
MAI MÌNH SẼ QUAY LẠI HÁI NHIỀU HƠN!

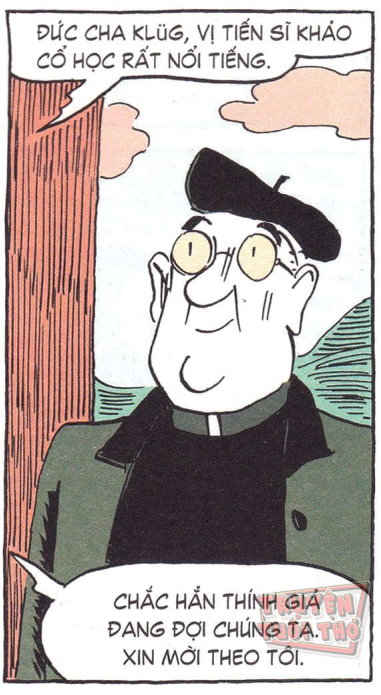

?
ÔI, KHÔNG! KHÔNG! KHÔNG!
ÍT RA THÌ LŨ KHỈ KHÔNG THỂ CÓ NHỮNG QUẢ NÀY!
30.000 NĂM SAU...
RE-FIG-ERATOR

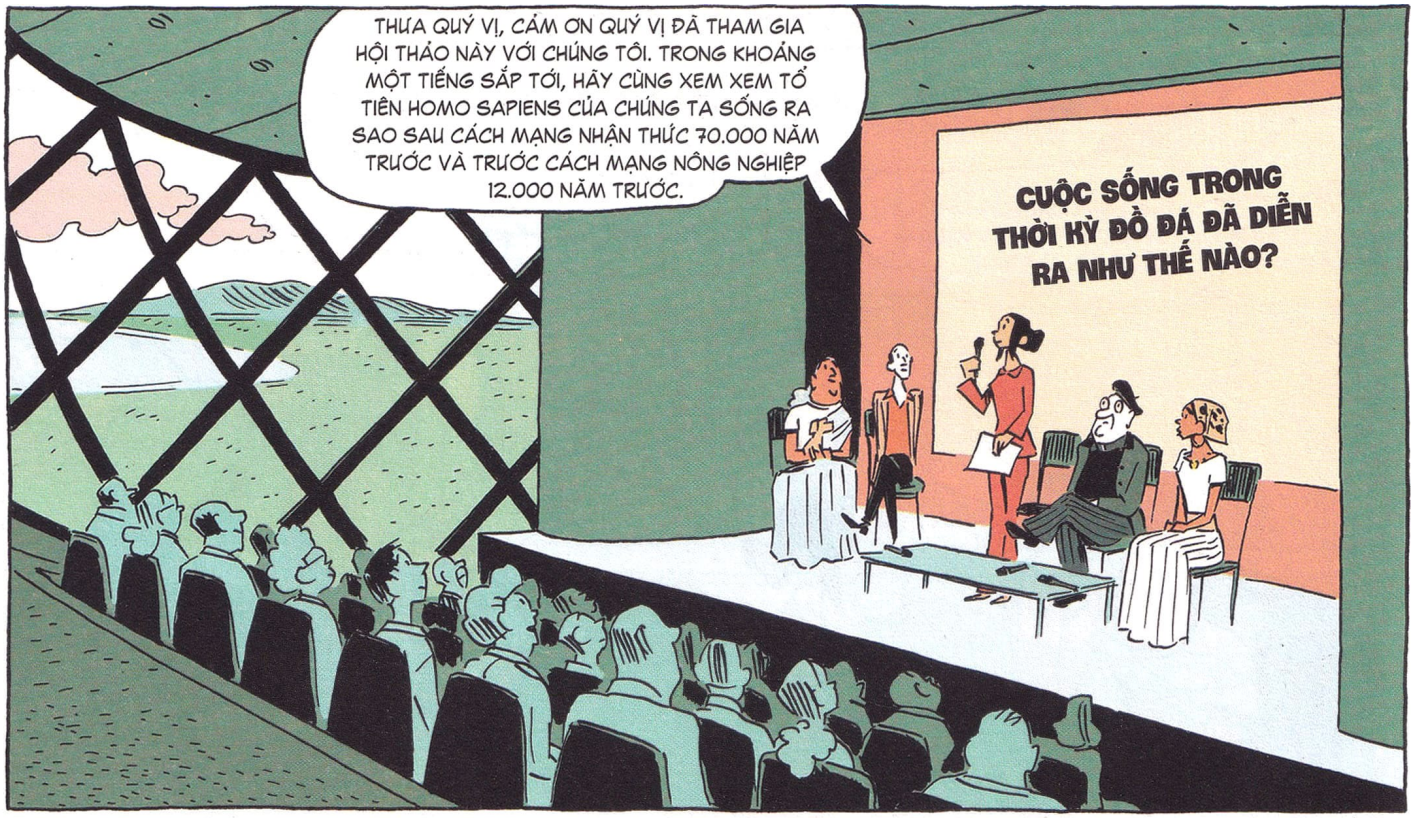

ANH NGHIỆN TRUYỆN TRANH NHƯ CHÁU ZOE MẤT RỒI.
VÂNG, NÓ RẤT HAY, GIÁO SƯ XEM THỬ ĐI.
CHÀ, TRUYỆN NÀY ĐÚNG LÀ HAY THẬT.
NGÀY NAY, CÁC CÔNG TY CÓ THỂ CÁM DỖ CHÚNG TA BẰNG THỨC ĂN ĐẦY ĐƯỜNG VÀ CHẤT BÉO DO KHUYNH HƯỚNG MÀ CHÚNG TA THỪA HƯỞNG TỪ TỔ TIÊN.
NGÀY NAY BÉO PHÌ VÀ TIỂU ĐƯỜNG GIẾT CHẾT NHIỀU NGƯỜI HƠN CẢ CHIẾN TRANH. NHƯNG THÍCH ĐƯỜNG VÀ CHẤT BÉO LÀ ĐIỀU HỢP LÝ TRONG THỜI KỲ ĐỒ ĐÁ, VÀ BÂY GIỜ NÓ ĐÃ ĐƯỢC ĐƯA VÀO GEN CỦA CHÚNG TA. GEN CỦA CHÚNG TA NGHĨ RẰNG CHÚNG TA VẪN Ở TRÊN ĐỒNG CỎ...
A! CHÚNG TA ĐẾN NƠI RỒI!
TÔI CÓ NÊN NGHĨ RẰNG LÝ THUYẾT "GEN PHÀM ĂN" NÀY ĐÃ ĐƯỢC CHẤP NHẬN RỘNG RÃI KHÔNG NHỈ?
VÂNG, VÂNG.
TUY NHIÊN, NHỮNG LÝ THUYẾT KHÁC CÒN GÂY TRANH CÃI HƠN NHIỀU, NHƯ NHỮNG VẤN ĐỀ VỀ TÌNH DỤC VÀ CẤU TRÚC GIA ĐÌNH... A! SÂN KHẤU ĐÂY RỒI!
TÔI CÓ THẤY TÌNH DỤC VÀ GIA ĐÌNH LÀ CHỦ ĐỀ CHÍNH TRONG CHƯƠNG TRÌNH CỦA HỘI THẢO LẦN NÀY.
ANH HÃY CHUẨN BỊ CHO TRANH LUẬN ĐI!
TA ĐẾN NƠI RỒI!
ĐÚNG GIỜ!
TRUYỆN TUỔI THƠ

GIÁO SƯ SARASWATI! XIN CHÀO, THẬT TUYỆT KHI ĐƯỢC GẶP BÀ!
CHÀO GIÁO SƯ YOSHITA. TÔI XIN ĐƯỢC GIỚI THIỆU ĐI CÙNG TÔI LÀ SỬ GIA YUVAL.
RẤT HÂN HẠNH ĐƯỢC GẶP. TÔI LÀ GIÁO SƯ AIKO YOSHITA, TÔI SẼ CHỦ TRÌ CUỘC THẢO LUẬN BÀN TRÒN TRONG HỘI NGHỊ LẦN NÀY. TÔI LÀ MỘT NHÀ NHÂN HỌC.
CẢM ƠN VÌ LỜI MỜI, GIÁO SƯ YOSHITA.

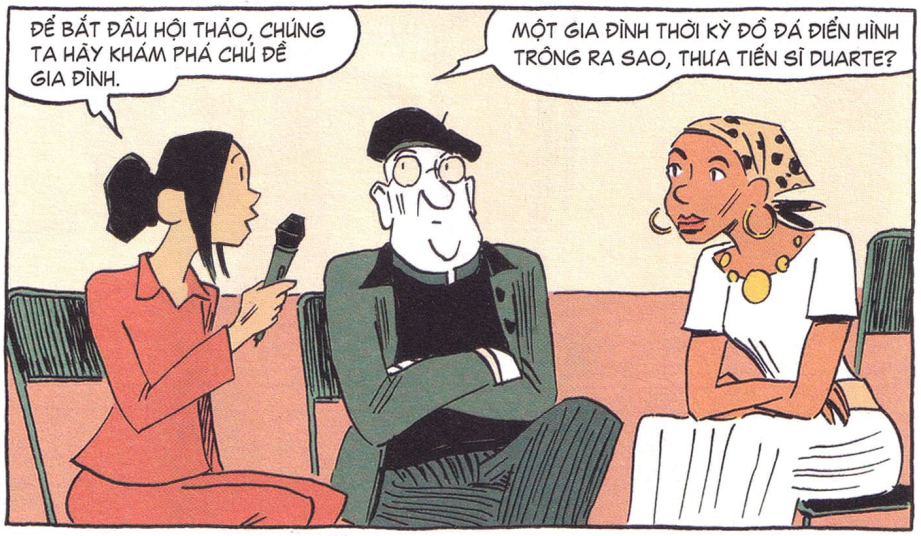

HÃY GỌI TÔI LÀ AIKO. TÔI SẼ GIỚI THIỆU MỌI NGƯỜI VỚI CÁC DIỄN GIẢ KHÁC, TẤT CẢ ĐỀU ĐANG ĐỨNG Ở ĐÂY.
XIN GIỚI THIỆU GIÁO SƯ SARASWATI - NHÀ SINH VẬT VÀ DI TRUYỀN HỌC, VÀ SỬ GIA YUVAL HARARI.

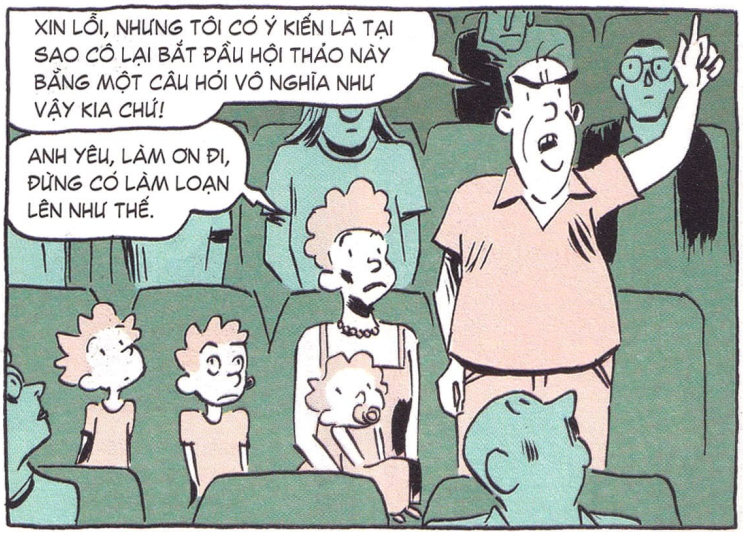

TIẾN SĨ DUARTE, NHÀ NHÂN HỌC VÀ ĐỊA LÝ HỌC, SỐNG TẠI RIO.

ĐỨC CHA KLÜG, VỊ TIẾN SĨ KHẢO CỔ HỌC RẤT NỔI TIẾNG.
CHẮC HẲN THÍNH GIẢ ĐANG ĐỢI CHÚNG TA. XIN MỜI THEO TÔI.

THƯA QUÝ VỊ, CẢM ƠN QUÝ VỊ ĐÃ THAM GIA HỘI THẢO NÀY VỚI CHÚNG TÔI. TRONG KHOẢNG MỘT TIẾNG SẮP TỚI, HÃY CÙNG XEM XEM TỔ TIÊN HOMO SAPIENS CỦA CHÚNG TA SỐNG RA SAO SAU CÁCH MẠNG NHẬN THỨC 70.000 NĂM TRƯỚC VÀ TRƯỚC CÁCH MẠNG NÔNG NGHIỆP 12.000 NĂM TRƯỚC.
CUỘC SỐNG TRONG THỜI KỲ ĐỒ ĐÁ ĐÃ DIỄN RA NHƯ THẾ NÀO?

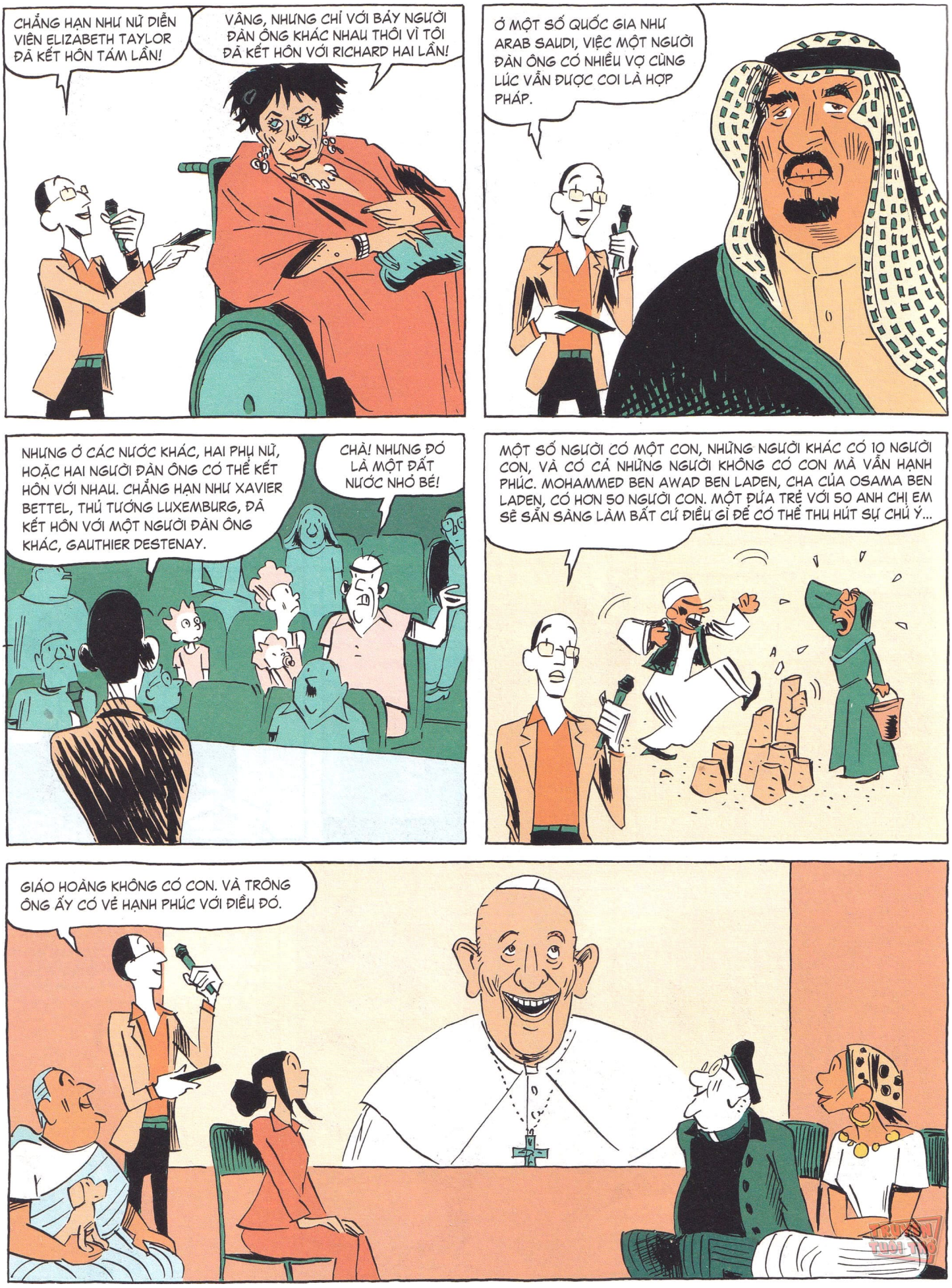

NGOÀI RA HÃY XEM XÉT CÁCH CHÚNG TA BIẾT NHỮNG ĐIỀU MÀ CHÚNG TA COI NHƯ ĐÃ BIẾT. LIỆU CHÚNG TA CÓ CHIẾN ĐẤU TRONG CÁC CUỘC CHIẾN 30.000 NĂM TRƯỚC HAY KHÔNG? LIỆU CHÚNG TA CÓ NIỀM TIN TÔN GIÁO HAY KHÔNG?

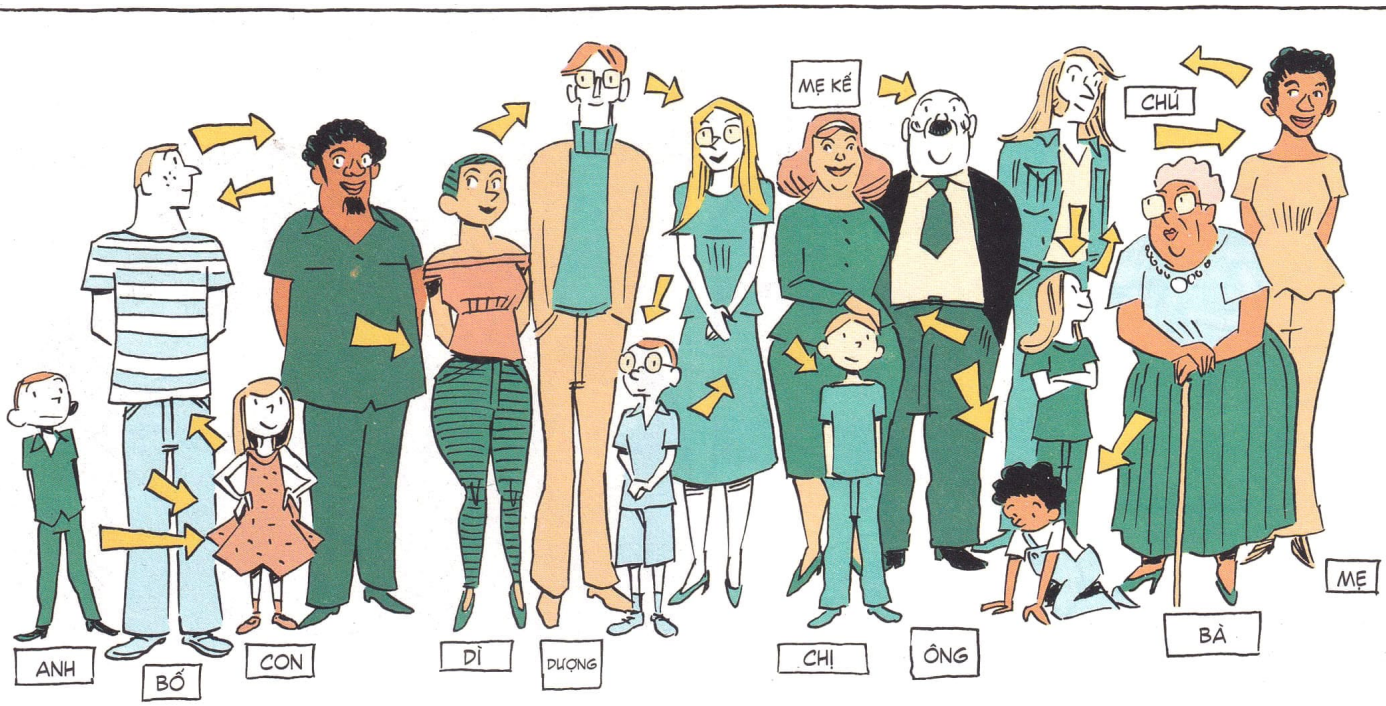

ĐỂ BẮT ĐẦU HỘI THẢO, CHÚNG TA HÃY KHÁM PHÁ CHỦ ĐỀ GIA ĐÌNH.
MỘT GIA ĐÌNH THỜI KỲ ĐỒ ĐÁ ĐIỂN HÌNH TRÔNG RA SAO, THƯA TIẾN SĨ DUARTE?

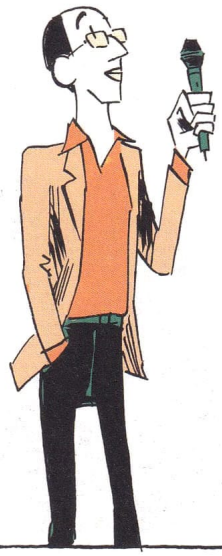

XIN LỖI, NHƯNG TÔI CÓ Ý KIẾN LÀ TẠI SAO CÔ LẠI BẮT ĐẦU HỘI THẢO NÀY BẰNG MỘT CÂU HỎI VÔ NGHĨA NHƯ VẬY KIA CHỨ!
ANH YÊU, LÀM ƠN ĐI, ĐỪNG CÓ LÀM LOẠN LÊN NHƯ THẾ.

XIN HỎI QUÝ DANH CỦA ÔNG Ạ?
TÊN TÔI LÀ JOÃO DOE. NGỒI CẠNH TÔI LÀ VỢ VÀ CÁC CON TÔI.
VÀ TÔI CÓ THỂ HỎI TẠI SAO ÔNG NGHĨ CÂU HỎI NÀY LÀ VÔ NGHĨA KHÔNG?

BỞI VÌ - CHÚA ƠI! - CÂU TRẢ LỜI THẬT QUÁ ĐỖI HIỂN NHIÊN CÒN GÌ! CON NGƯỜI LUÔN LUÔN SỐNG TRONG MỘT GIA ĐÌNH CÓ MỘT BÀ MẸ, MỘT ÔNG BỐ CÙNG NHỮNG ĐỨA CON CỦA HỌ.
THEO NHƯ TÔI THẤY THÌ CÓ THỂ CHÚNG TA SẼ PHẢI LÊN TIẾNG SỚM HƠN RỒI.
HỪM... TÔI E LÀ VẬY...
KHÔNG CÓ GÌ LÀ CHẮC CHẮN CẢ. Ở MỸ HIỆN NAY, CHỈ CÓ MỘT NỬA SỐ TRẺ EM LỚN LÊN TRONG MỘT GIA ĐÌNH NHƯ ÔNG VỪA MÔ TẢ. VÀ Ở BRAZIL NÀY, CHỈ CÓ 50% HỘ GIA ĐÌNH ĐƯỢC TẠO THÀNH TỪ MỘT CẶP VỢ CHỒNG KHÁC GIỚI VÀ CON ĐẺ CỦA HỌ.
CÁC GIA ĐÌNH CŨNG CÓ ĐỦ HÌNH THÁI VÀ QUY MÔ TRONG CÁC GIAI ĐOẠN TRƯỚC...
TÔI ĐÃ SỐNG NHIỀU NĂM TRONG MỘT CỘNG ĐỒNG TOÀN NAM GIỚI. KHÔNG CÓ NGƯỜI PHỤ NỮ NÀO, VÀ CHÚNG TÔI THAY PHIÊN NHAU NẤU ĂN, RỬA BÁT...
MỘT CỘNG ĐỒNG HIPPY ĐỒNG TÍNH?!?
THỰC RA LÀ TU VIỆN DÒNG BENEDICTINE Ở BAVARIA. CÓ KHOẢNG 30 NGƯỜI, MỘT CHA VÀ KHÔNG MẸ.
VÀ KINH THÁNH CÓ ĐẦY NHỮNG VÍ DỤ KHÁC. SARAH, VỢ CỦA ABRAHAM ĐỀ NGHỊ ÔNG TA NÊN NGỦ VỚI HẦU NỮ NGƯỜI AI CẬP CỦA HỌ. VÀ JACOB CÓ HAI NGƯỜI VỢ VÀ HAI NGƯỜI THIẾP - HỌ SINH CHO ÔNG 12 CON TRAI VÀ BIẾT BAO CON GÁI!
SUSIE, EM ĐANG Ở ĐÂU?
Ở ĐÂY Ạ!
VUA SOLOMON ĐƯỢC CHO LÀ CÓ 1.000 BÀ VỢ.
NHỮNG NGƯỜI THỜI ĐÓ THẬT QUÁ ĐÀ!
1.000 NGƯỜI VỢ THÌ HƠI QUÁ. NHƯNG MỘT Ý TRUNG NHÂN SUỐT ĐỜI CŨNG KHÔNG PHẢI LÀ TIÊU CHUẨN CỦA SAPIENS. CÓ NGƯỜI CHỈ CÓ MỘT BẠN ĐỜI, NHỮNG NGƯỜI KHÁC CÓ VÀI BẠN ĐỜI, VÀ VẪN CÓ NHỮNG NGƯỜI SỐNG ĐỘC THÂN.

CHẲNG HẠN NHƯ NỮ DIỄN VIÊN ELIZABETH TAYLOR ĐÃ KẾT HÔN TÁM LẦN!
VÂNG, NHƯNG CHỈ VỚI BẢY NGƯỜI ĐÀN ÔNG KHÁC NHAU THÔI VÌ TÔI ĐÃ KẾT HÔN VỚI RICHARD HAI LẦN!
Ở MỘT SỐ QUỐC GIA NHƯ ARAB SAUDI, VIỆC MỘT NGƯỜI ĐÀN ÔNG CÓ NHIỀU VỢ CÙNG LÚC VẪN ĐƯỢC COI LÀ HỢP PHÁP.
NHƯNG Ở CÁC NƯỚC KHÁC, HAI PHỤ NỮ, HOẶC HAI NGƯỜI ĐÀN ÔNG CÓ THỂ KẾT HÔN VỚI NHAU. CHẲNG HẠN NHƯ XAVIER BETTEL, THỦ TƯỚNG LUXEMBURG, ĐÃ KẾT HÔN VỚI MỘT NGƯỜI ĐÀN ÔNG KHÁC, GAUTHIER DESTENAY.
CHÀ! NHƯNG ĐÓ LÀ MỘT ĐẤT NƯỚC NHỎ BÉ!
MỘT SỐ NGƯỜI CÓ MỘT CON, NHỮNG NGƯỜI KHÁC CÓ 10 NGƯỜI CON, VÀ CÓ CẢ NHỮNG NGƯỜI KHÔNG CÓ CON MÀ VẪN HẠNH PHÚC. MOHAMMED BEN AWAD BEN LADEN, CHA CỦA OSAMA BEN LADEN, CÓ HƠN 50 NGƯỜI CON. MỘT ĐỨA TRẺ VỚI 50 ANH CHỊ EM SẼ SẴN SÀNG LÀM BẤT CỨ ĐIỀU GÌ ĐỂ CÓ THỂ THU HÚT SỰ CHÚ Ý...
GIÁO HOÀNG KHÔNG CÓ CON. VÀ TRÔNG ÔNG ẤY CÓ VẺ HẠNH PHÚC VỚI ĐIỀU ĐÓ.

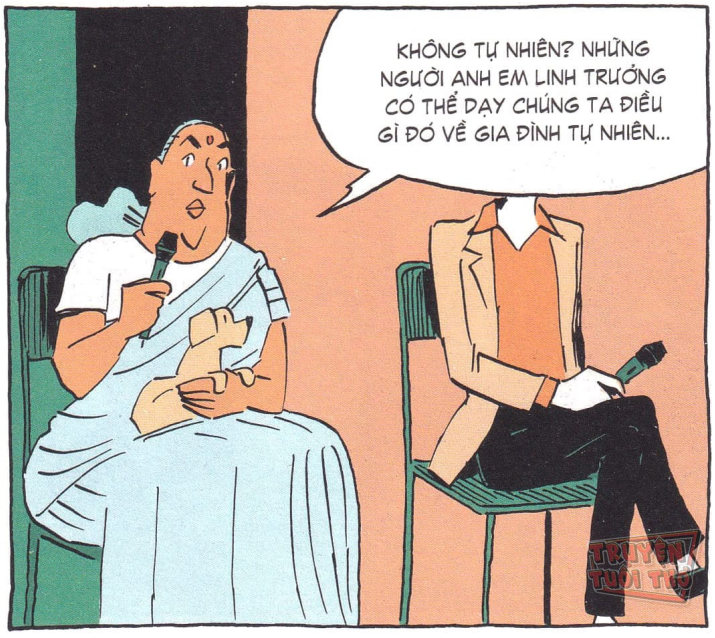

MỘT SỐ TRẺ EM ĐƯỢC NUÔI DƯỠNG BỞI MỘT NGƯỜI MẸ HAY MỘT NGƯỜI CHA ĐƠN THÂN, HOẶC CÓ THỂ BỞI ÔNG BÀ. MỘT SỐ TRẺ EM ĐƯỢC NHẬN LÀM CON NUÔI. MỘT SỐ THÌ LẠI CÓ HAI CHA, MỘT SỐ KHÁC CÓ HAI MẸ.

ĐÔI KHI, CHA MẸ CHIA TAY VÀ SAU ĐÓ TÌM BẠN ĐỜI MỚI, VÌ VẬY ĐỨA TRẺ CÓ THỂ CÓ MẸ VÀ CHA NHƯNG CŨNG CÓ CHA DƯỢNG VÀ MẸ KẾ.

TRONG MỘT SỐ GIA ĐÌNH, HÀNG CHỤC CÔ, CHÚ, ANH CHỊ EM HỌ VÀ ÔNG BÀ SỐNG CÙNG NHAU... VÌ VẬY, BẠN CÓ THỂ Ở CHUNG PHÒNG NGỦ VỚI ANH HỌ THAY VÌ ANH TRAI BẠN, VÀ CHÚ HOẶC BÀ CỦA BẠN CÓ THỂ LÀM BỮA SÁNG CHO BẠN HẰNG NGÀY THAY VÌ BỐ MẸ BẠN.

VƯỢN THƯỜNG SỐNG THÀNH ĐÔI. KHI MỘT CON VƯỢN ĐỰC VÀ MỘT CON VƯỢN CÁI KẾT ĐÔI, CHÚNG CÓ XU HƯỚNG Ở BÊN NHAU TRONG NHIỀU NĂM. CHÚNG SỐNG VỚI NHAU, TRONG LÃNH THỔ RỪNG CỦA RIÊNG CHÚNG, VÀ CHĂM SÓC CON NON CỦA CHÚNG.

ĐẤY! THẤY CHƯA! ĐÓ MỚI LÀ TỰ NHIÊN!

NHƯNG KHOAN ĐÃ... VỚI KHỈ ĐỘT, VIỆC MỘT CON ĐỰC SỐNG VỚI MỘT HẬU CUNG GỒM NHIỀU CON CÁI VÀ TẤT CẢ CON CỦA CHÚNG LÀ ĐIỀU PHỔ BIẾN HƠN NHIỀU. MỖI CON KHỈ ĐỘT CÓ MỘT BÀ MẸ KHÁC NHAU, NHƯNG TẤT CẢ CHÚNG ĐỀU CÓ CHUNG MỘT ÔNG BỐ

ĐƯỜI ƯƠI THÍCH ĐỜI SỐNG CÔ ĐỘC, CHÚNG THÍCH NGỒI MỘT MÌNH LẶNG LẼ, CÓ LẼ CHỈ ĐỂ NGẮM HOÀNG HÔN. CÁC BÀ MẸ ĐƯỜI ƯƠI HẦU NHƯ LUÔN LÀ MẸ ĐƠN THÂN. CHÚNG MỘT THÂN MỘT MÌNH NUÔI DẠY CON CÁI. KHI NHỮNG CON ĐƯỜI ƯƠI NON TRƯỞNG THÀNH, CHÚNG RỜI ĐI VÀ SỐNG TỰ LẬP. ĐÓ LÀ LỐI SỐNG ƯA THÍCH CỦA CHÚNG.

TINH TINH HOÀN TOÀN TRÁI NGƯỢC VỚI ĐƯỜI ƯƠI. CHÚNG SỐNG TRONG NHỮNG CỘNG ĐỒNG ỒN ÀO GỒM NHIỀU CON ĐỰC VÀ CON CÁI. CHÚNG KHÔNG TẠO THÀNH CẶP ĐÔI LÂU DÀI. TINH TINH CON SỐNG RẤT GẦN GŨI VỚI MẸ, NHƯNG THƯỜNG KHÔNG BIẾT CHA CỦA CHÚNG LÀ AI. TỪ "CHA" CÓ LẼ KHÔNG MANG NHIỀU Ý NGHĨA ĐỐI VỚI CHÚNG.

TRONG MỘT LOÀI TINH TINH, ĐƯỢC GỌI LÀ TINH TINH THÔNG THƯỜNG, CÁC CON ĐỰC TỤ TẬP CHƠI VỚI NHAU, VÀ CON TINH TINH MẠNH MẼ NHẤT SẼ TRỞ THÀNH THỦ LĨNH CỦA CẢ NHÓM.

NHƯNG VỚI MỘT LOÀI TINH TINH KHÁC, TINH TINH LÙN, NHỮNG CON CÁI LẠI RẤT THÂN VỚI NHAU - BAO GỒM CẢ VIỆC GIAO PHỐI! CHÚNG GIÚP NHAU NUÔI DẠY CON CÁI VÀ CHÍNH CHÚNG ĐƯA RA QUYẾT ĐỊNH CHỨ KHÔNG PHẢI CON ĐỰC TRƯỞNG THÀNH. CÁC CON CÁI NHỎ KHÔNG MƠ KẾT HÔN VỚI MỘT HOÀNG TỬ. THAY VÀO ĐÓ, HẦU HẾT CHÚNG THÍCH MỘT CÔ BẠN GÁI CÁ TÍNH HƠN.

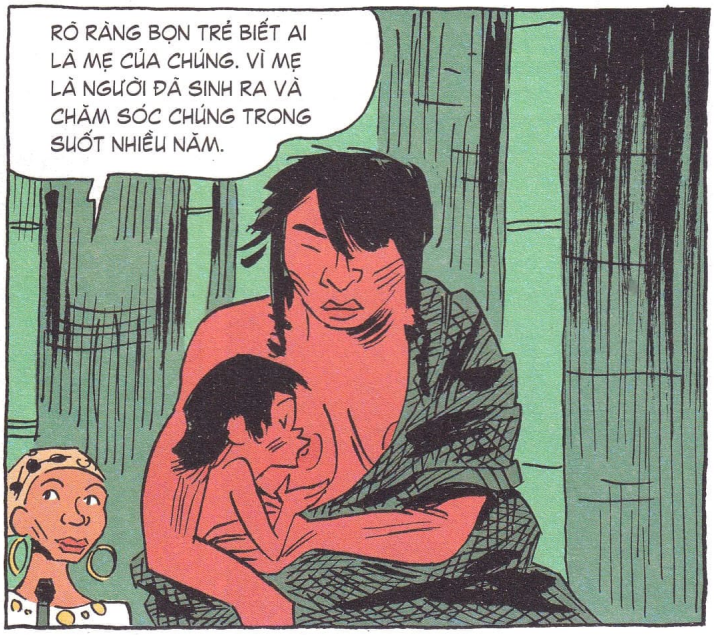
TRUYỆN TUỔI THƠ

TÔI KHÔNG BIẾT NHỮNG ĐIỀU ĐÓ... NHƯNG ĐÓ LÀ LŨ KHỈ! TÔI MUỐN BIẾT VỀ GIA ĐÌNH LOÀI NGƯỜI THỜI KỲ ĐỒ ĐÁ CƠ!
ĐÓ LÀ CÂU HỎI MÀ CHÚNG TÔI MUỐN TRẢ LỜI... TÔI HI VỌNG ÔNG THẤY LÀ NÓ KHÔNG VÔ NGHĨA.

TÔI NGHĨ LÀ MÌNH CÓ THỂ KỂ TIẾP, MỘT SỐ NHÀ NHÂN HỌC CHO RẰNG Ở THỜI KỲ ĐỒ ĐÁ PHỔ BIẾN NHẤT LÀ CÁC CỘNG ĐỒNG GIA ĐÌNH LỚN, GIỐNG NHƯ TINH TINH.

TẤT CẢ NGƯỜI LỚN ĐÓNG GÓP ĐỂ NUÔI DẠY TẤT CẢ TRẺ EM. KHÔNG CÓ SỰ PHÂN BIỆT RÕ RÀNG GIỮA CÁC ĐƠN VỊ GIA ĐÌNH. KHÔNG CÓ CUỘC HÔN NHÂN NÀO... VÀ CŨNG KHÔNG CÓ LUẬT SƯ LY HÔN!

NẾU THÍCH AI ĐÓ, BẠN CHỈ CẦN DI CHUYỂN CHIẾC GỐI CỎ KHÔ CỦA MÌNH ĐẾN BÊN CẠNH HỌ. CÒN TRONG TRƯỜNG HỢP ĐÃ CHÁN NHAU THÌ LẠI DỌN CHĂN GỐI ĐI...
ĐÓ LÀ NẾU BẠN CÓ MỘT CÁI GỐI!
NHƯNG CÒN NHỮNG ĐỨA TRẺ THÌ SAO?

RÕ RÀNG BỌN TRẺ BIẾT AI LÀ MẸ CỦA CHÚNG. VÌ MẸ LÀ NGƯỜI ĐÃ SINH RA VÀ CHĂM SÓC CHÚNG TRONG SUỐT NHIỀU NĂM.

NHƯNG CHÚNG TA KHÔNG THỂ CHẮC CHẮN RẰNG CHÚNG BIẾT CHA MÌNH LÀ AI. NHỮNG NGƯỜI ĐÀN ÔNG CÓ LẼ ĐÃ GIÚP NUÔI DẠY TẤT CẢ LŨ TRẺ BẰNG CÁCH MANG THỨC ĂN TỚI, BẢO VỆ CHÚNG, DẠY CHÚNG BIẾT CÁCH TRÈO CÂY HOẶC CHẾ TẠO CÔNG CỤ BẰNG ĐÁ...

TRẺ EM CÓ THỂ CÓ QUAN HỆ MẬT THIẾT VỚI MỘT SỐ NGƯỜI LỚN, VÀ KHÔNG AI CẢM THẤY CẦN XÁC ĐỊNH CHÍNH XÁC AI LÀ CHA HAY CHÚ HAY MỘT NGƯỜI HÀNG XÓM KHÔNG LIÊN QUAN...
NÓ GIỐNG NHƯ GIA ĐÌNH CỦA NHỮNG NGƯỜI ANH EM CỦA CHÚNG TA - LOÀI TINH TINH.

CÁC NHÀ NHÂN HỌC ĐÃ THỰC SỰ QUAN SÁT THẤY MỘT SỐ NỀN VĂN HÓA CON NGƯỜI NGÀY NAY DỰA TRÊN TÌNH PHỤ TỬ TẬP THỂ.

CHẲNG HẠN NHƯ NGƯỜI DA ĐỎ BARI TIN RẰNG MỘT ĐỨA TRẺ KHÔNG ĐƯỢC SINH RA TỪ TINH TRÙNG CỦA CHỈ MỘT NGƯỜI ĐÀN ÔNG, MÀ LÀ TỪ SỰ TÍCH TỤ TINH TRÙNG CỦA NHỮNG NGƯỜI ĐÀN ÔNG KHÁC NHAU TRONG TỬ CUNG CỦA PHỤ NỮ.

MỘT NGƯỜI MẸ TỐT NÊN QUAN TÂM ĐẾN VIỆC QUAN HỆ VỚI NHIỀU NGƯỜI ĐÀN ÔNG, ĐẶC BIỆT KHI ĐANG MANG THAI, ĐỂ ĐỨA CON THỪA HƯỞNG PHẨM CHẤT TỐT - VÀ SỰ CHĂM SÓC CỦA NGƯỜI CHA - KHÔNG CHỈ TỪ NGƯỜI THỢ SĂN GIỎI NHẤT MÀ CÒN TỪ NGƯỜI KỂ CHUYỆN HAY NHẤT, CHIẾN BINH DŨNG CẢM NHẤT VÀ NGƯỜI TÌNH CHU ĐÁO NHẤT.

HOÀN TOÀN ĐIÊN RỒ! CHÚNG TA ĐI THÔI! HỌ ĐANG XEM CHÚNG TA NHƯ ĐỒ NGỐC VẬY!

CHÚNG TÔI RẤT XIN LỖI VÌ ĐÃ LÀM ÔNG NỔI GIẬN, ÔNG DOE. NHƯNG TRƯỚC KHI CÓ CÁC NGHIÊN CỨU PHÔI HỌC HIỆN ĐẠI, KHÔNG CÓ CÁCH NÀO CHỨNG MINH MỘT ĐỨA TRẺ LUÔN ĐƯỢC TẠO RA TỪ TINH TRÙNG CỦA MỘT NGƯỜI CHA DUY NHẤT.

TRONG MỘT BỘ LẠC CỔ ĐẠI, LÀM SAO CÓ THỂ CHỨNG MINH MỌI ĐỨA TRẺ CHỈ CÓ MỘT NGƯỜI CHA CHỨ KHÔNG PHẢI BA NGƯỜI?

HỪM...

NHỮNG NGƯỜI CÔNG GIÁO CHÚNG TÔI TIN RẰNG MÌNH CÓ BA NGƯỜI CHA...

NẾU CON NGƯỜI BAN ĐẦU THỰC SỰ SỐNG TRONG NHỮNG GIA ĐÌNH CỘNG ĐỒNG LỚN NHƯ TINH TINH, THÌ ĐIỀU ĐÓ SẼ GIẢI THÍCH ĐƯỢC RẤT NHIỀU ĐIỀU...

NÓ SẼ GIẢI THÍCH ĐƯỢC TẠI SAO NHỮNG CUỘC HÔN NHÂN HIỆN ĐẠI THƯỜNG KHÔNG KÉO DÀI VÀ TỈ LỆ LY HÔN CAO...

CÓ LẼ ĐÓ LÀ LÝ DO MÀ GIA ĐÌNH HẠT NHÂN VÀ HÌNH THÁI MỘT VỢ MỘT CHỒNG LÀ ĐIỀU KHÔNG DỄ DÀNG CHO TẤT CẢ MỌI NGƯỜI...

TRUYỆN TUỔI THƠ

NHƯNG ĐÓ CHỈ LÀ LÝ THUYẾT VÀ NÓ KHÔNG GIẢI THÍCH ĐƯỢC MỌI THỨ.
Ở NHIỀU NỀN VĂN HÓA, GIA ĐÌNH HẠT NHÂN VÀ HÔN NHÂN MỘT VỢ MỘT CHỒNG LÀ CHUẨN MỰC.
CON NGƯỜI RẤT PHỨC TẠP VÀ CHÚNG TA KHÔNG BIẾT ĐỦ NHIỀU VỀ THỜI KỲ ĐỒ ĐÁ ĐỂ CÓ THỂ ĐƯA RA KẾT LUẬN CHÍNH XÁC.
CÁC GIẢ THUYẾT RẤT QUAN TRỌNG ĐỐI VỚI CÁC NHÀ KHOA HỌC, NHƯNG MỌI THỨ ĐỀU CẦN BẰNG CHỨNG XÁC THỰC...
THƯA CHA KLÜG, VỚI TƯ CÁCH LÀ MỘT NHÀ KHẢO CỔ HỌC, CHÚNG TA CÓ MANH MỐI NÀO VỀ CUỘC SỐNG THỜI ĐỒ ĐÁ KHÔNG?
KHI CHÚNG TA THẢO LUẬN VỀ NHỮNG CẤU TRÚC GIA ĐÌNH CỔ ĐẠI, THƯỜNG THÌ MỌI NGƯỜI SẼ TỎ THÁI ĐỘ...
ỪM, NHẠY CẢM, THẬM CHÍ CÓ THỂ NÓI LÀ KHÓ NÓI...
TOÀN BỘ CUỘC TRANH LUẬN NÀY CHỈ DỰA TRÊN RẤT ÍT MANH MỐI...
HẦU HẾT NHỮNG BẰNG CHỨNG MÀ HIỆN CHÚNG TA CÓ LÀ XƯƠNG HÓA THẠCH VÀ CÔNG CỤ BẰNG ĐÁ.
GỖ
TRE
DA
ĐIỀU NÀY TẠO ẤN TƯỢNG SAI LỆCH RẰNG TỔ TIÊN CỦA CHÚNG TA SỐNG TRONG THỜI KỲ ĐỒ ĐÁ, SẼ CHÍNH XÁC HƠN NẾU GỌI LÀ THỜI KỲ ĐỒ GỖ. RẤT KHÓ ĐỂ TÁI TẠO CUỘC SỐNG CỦA HỌ DỰA TRÊN NHỮNG ĐỒ TẠO TÁC CÒN SÓT LẠI. KHÔNG GIỐNG NHƯ CON CHÁU, NGAY TỪ ĐẦU HỌ ĐÃ SỬ DỤNG RẤT ÍT ĐỒ TẠO TÁC!

NGÀY NAY, MỘT THÀNH VIÊN ĐIỂN HÌNH TRONG XÃ HỘI GIÀU CÓ CỦA CHÚNG TA SẼ SỬ DỤNG HÀNG TRIỆU ĐỒ TẠO TÁC TRONG SUỐT CUỘC ĐỜI CỦA MÌNH. NHỮNG THỨ CÓ THỂ DÙNG ĐỂ ĂN...

ĐỂ CHƠI...

TÌNH CẢM...

XIN CHÚC MỪNG

CẦU NGUYỆN...

CHỈ KHI CHUYỂN ĐẾN MỘT CĂN HỘ MỚI, CHÚNG TA MỚI NHẬN RA MÌNH SỞ HỮU BAO NHIÊU ĐỒ ĐẠC!

TRỞ LẠI VỚI NHỮNG NGƯỜI CỔ ĐẠI CỦA CHÚNG TA. HỌ CHUYỂN NHÀ MỖI THÁNG, ĐÔI KHI LÀ MỖI NGÀY. HỌ MANG HẾT ĐỒ ĐẠC TRÊN LƯNG. KHÔNG CÓ ĐỘNG CƠ, KHÔNG CÓ TOA XE, THẬM CHÍ KHÔNG CÓ ĐỘNG VẬT MANG VÁC. HỌ CHỈ MANG NHỮNG THỨ CẦN THIẾT.

VẬY THÌ CHÚNG TA CÓ THỂ KẾT LUẬN HẦU HẾT CUỘC SỐNG TÔN GIÁO, TÌNH CẢM VÀ XÃ HỘI CỦA HỌ ĐƯỢC TIẾN HÀNH MÀ KHÔNG CÓ ĐỒ TẠO TÁC KHÔNG?

HOÀN TOÀN CÓ THỂ. TRONG 100.000 NĂM, MỘT NHÀ KHẢO CỔ HỌC CÓ THỂ HÌNH THÀNH Ý TƯỞNG HỢP LÝ VỀ TÍN NGƯỠNG HỒI GIÁO DỰA TRÊN VÔ SỐ ĐỒ VẬT ĐƯỢC KHAI QUẬT TỪ CÁC ĐỊA ĐIỂM CỦA NHÀ THỜ HỒI GIÁO...

NHƯNG CHÚNG TA THẤT BẠI TRONG NỖ LỰC HIỂU CÁC TÍN NGƯỠNG VÀ NGHI LỄ SĂN BẮT-HÁI LƯỢM.

MỘT CÁCH ĐỂ KHẮC PHỤC VẤN ĐỀ NÀY LÀ QUAN SÁT CÁC XÃ HỘI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM NGÀY NAY, NHƯ CÁC BỘ LẠC THỔ DÂN Ở ÚC HAY NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM Ở AMAZON. HỌ CÓ THỂ TRỞ THÀNH ĐỐI TƯỢNG NGHIÊN CỨU ĐẦU TIÊN.

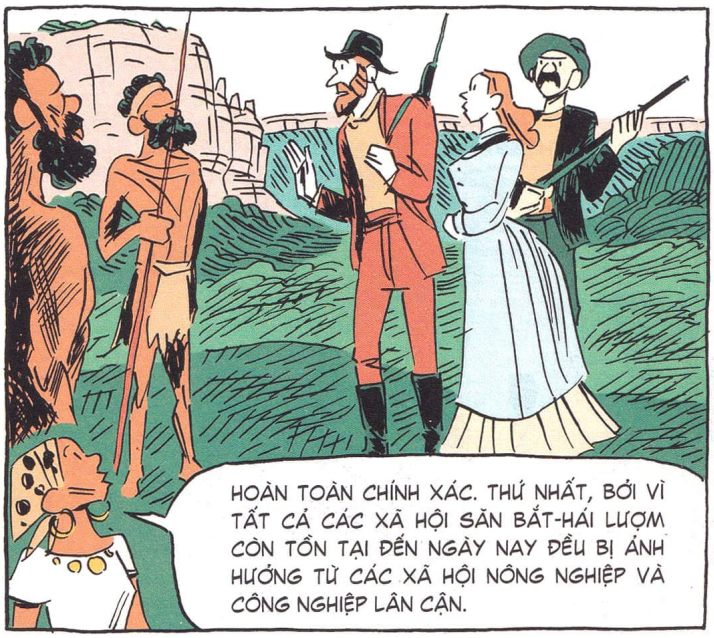
VÂNG, NHƯNG CHÚNG TA PHẢI CỰC KỲ CẨN THẬN ĐỂ KHÔNG NHẢY NGAY ĐẾN KẾT LUẬN.

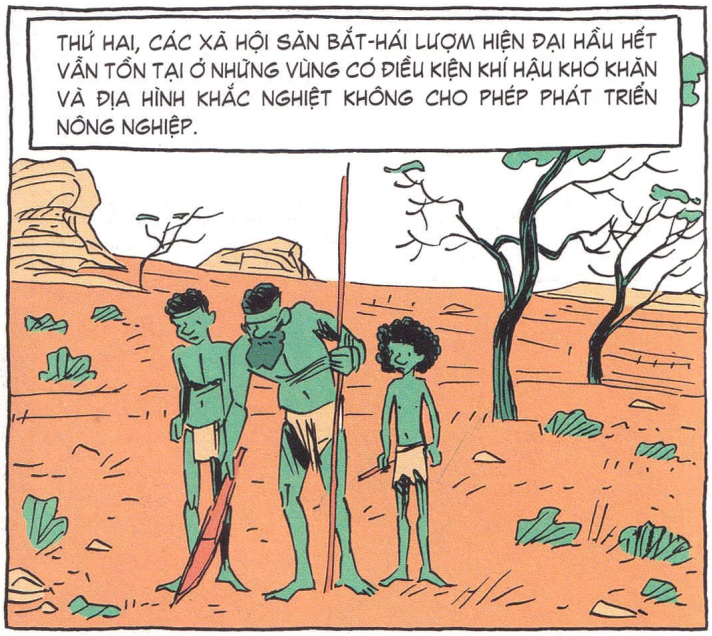
XIN LỖI... TÔI ĐẾN TỪ MỘT CỘNG ĐỒNG BỘ LẠC AMAZON. NGÀY NAY, ĐA PHẦN CHÚNG TÔI KHÔNG SỐNG NHƯ NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM. MỘT SỐ LÀ NÔNG DÂN, NHỮNG NGƯỜI KHÁC THÌ LÀM VIỆC Ở CÁC THÀNH PHỐ.

HAI TRĂM NĂM TRƯỚC, ĐỒNG BÀO TÔI VẪN LÀ NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM. NHƯNG KHÔNG CÓ NGHĨA LÀ HỌ ĐÃ SỐNG NHƯ NHỮNG NGƯỜI VẼ TRANH TRONG HANG ĐỘNG CÁCH ĐÂY 20.000 NĂM.

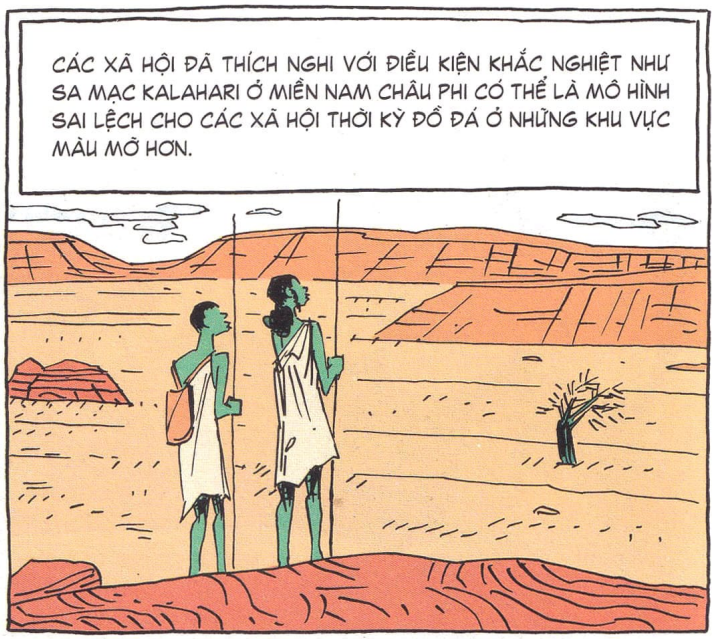
CẢM ƠN BÀ VÌ MỘT LUẬN ĐIỂM RẤT HỢP LÝ.

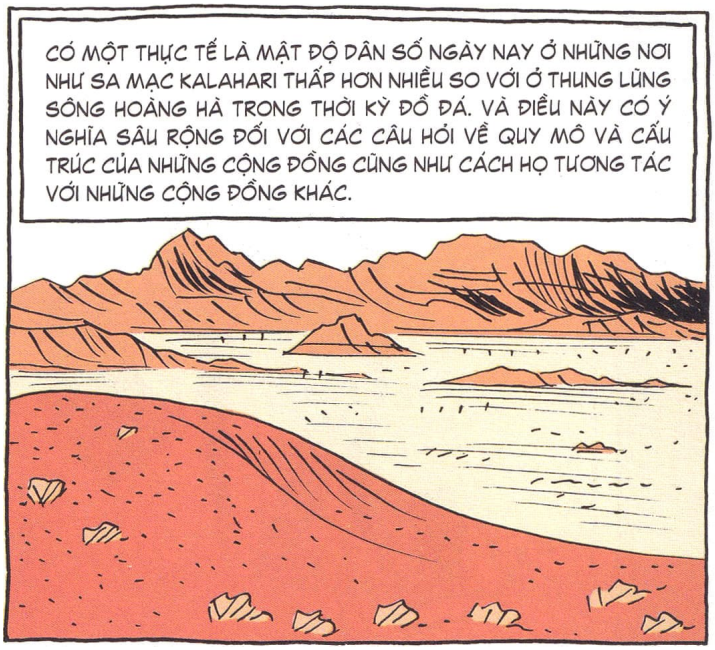
TRUYỆN TUỔI THƠ

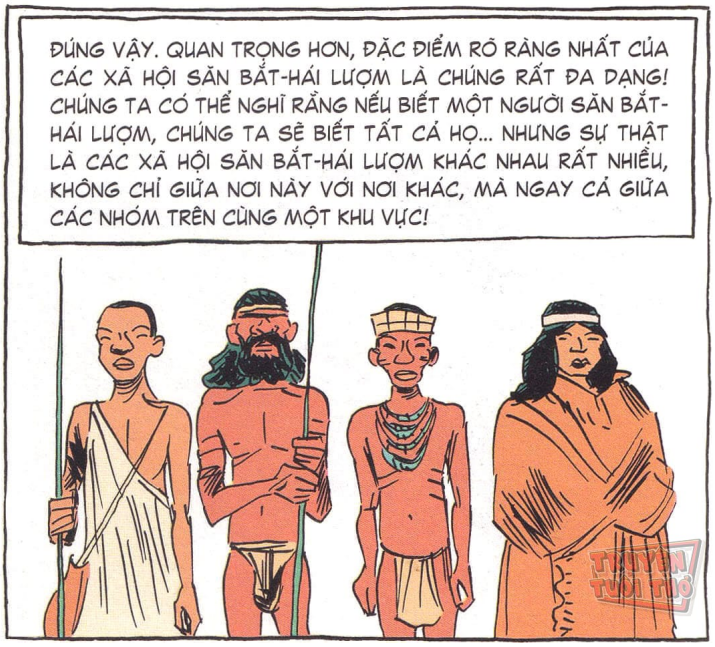

HOÀN TOÀN CHÍNH XÁC. THỨ NHẤT, BỞI VÌ TẤT CẢ CÁC XÃ HỘI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM CÒN TỒN TẠI ĐẾN NGÀY NAY ĐỀU BỊ ẢNH HƯỞNG TỪ CÁC XÃ HỘI NÔNG NGHIỆP VÀ CÔNG NGHIỆP LÂN CẬN.

THỨ HAI, CÁC XÃ HỘI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM HIỆN ĐẠI HẦU HẾT VẪN TỒN TẠI Ở NHỮNG VÙNG CÓ ĐIỀU KIỆN KHÍ HẬU KHÓ KHĂN VÀ ĐỊA HÌNH KHẮC NGHIỆT KHÔNG CHO PHÉP PHÁT TRIỂN NÔNG NGHIỆP.

CHẲNG HẠN, CHÚNG TA CÓ XU HƯỚNG GẮN NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM TRONG CỘNG ĐỒNG THỔ DÂN CHÂU ÚC VỚI MÔI TRƯỜNG SA MẠC. NHƯNG KHI NHỮNG NGƯỜI CHÂU ÂU LẦN ĐẦU ĐẾN ĐÂY, HẦU HẾT THỔ DÂN SỐNG Ở VÙNG ĐẤT MÀU MỠ QUANH KHU VỰC MÀ NGÀY NAY LÀ SYDNEY VÀ MELBOURNE.

CÁC XÃ HỘI ĐÃ THÍCH NGHI VỚI ĐIỀU KIỆN KHẮC NGHIỆT NHƯ SA MẠC KALAHARI Ở MIỀN NAM CHÂU PHI CÓ THỂ LÀ MÔ HÌNH SAI LỆCH CHO CÁC XÃ HỘI THỜI KỲ ĐỒ ĐÁ Ở NHỮNG KHU VỰC MÀU MỠ HƠN.

CÓ MỘT THỰC TẾ LÀ MẬT ĐỘ DÂN SỐ NGÀY NAY Ở NHỮNG NƠI NHƯ SA MẠC KALAHARI THẤP HƠN NHIỀU SO VỚI Ở THUNG LŨNG SÔNG HOÀNG HÀ TRONG THỜI KỲ ĐỒ ĐÁ. VÀ ĐIỀU NÀY CÓ Ý NGHĨA SÂU RỘNG ĐỐI VỚI CÁC CÂU HỎI VỀ QUY MÔ VÀ CẤU TRÚC CỦA NHỮNG CỘNG ĐỒNG CŨNG NHƯ CÁCH HỌ TƯƠNG TÁC VỚI NHỮNG CỘNG ĐỒNG KHÁC.

ĐÚNG VẬY. QUAN TRỌNG HƠN, ĐẶC ĐIỂM RÕ RÀNG NHẤT CỦA CÁC XÃ HỘI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM LÀ CHÚNG RẤT ĐA DẠNG! CHÚNG TA CÓ THỂ NGHĨ RẰNG NẾU BIẾT MỘT NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM, CHÚNG TA SẼ BIẾT TẤT CẢ HỌ... NHƯNG SỰ THẬT LÀ CÁC XÃ HỘI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM KHÁC NHAU RẤT NHIỀU, KHÔNG CHỈ GIỮA NƠI NÀY VỚI NƠI KHÁC, MÀ NGAY CẢ GIỮA CÁC NHÓM TRÊN CÙNG MỘT KHU VỰC!

SỰ ĐA DẠNG ĐÁNG KINH NGẠC MÀ NHỮNG NGƯỜI CHÂU ÂU ĐẦU TIÊN TÌM THẤY Ở CÁC THỔ DÂN ÚC LÀ MỘT VÍ DỤ SỐNG ĐỘNG. NGAY TRƯỚC CUỘC CHINH PHỤC CỦA NGƯỜI ANH, ĐÃ CÓ TỪ 300.000 ĐẾN 700.000 NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM SỐNG TRÊN LỤC ĐỊA NÀY TRONG 200-600 BỘ LẠC. VÀ MỖI BỘ LẠC ĐƯỢC HÌNH THÀNH TỪ MỘT SỐ NHÓM NHỎ HƠN.

MỖI BỘ LẠC CÓ NGÔN NGỮ, CHUẨN MỰC VÀ PHONG TỤC RIÊNG, CÓ THỂ RẤT KHÁC SO VỚI CÁC BỘ LẠC LÂN CẬN. QUANH KHU VỰC NGÀY NAY LÀ ADELAIDE, MIỀN NAM NƯỚC ÚC, CÓ MỘT SỐ "THỊ TỘC PHỤ HỆ". CÓ NGHĨA LÀ HỌ KẾ THỪA THEO HƯỚNG NGƯỜI CHA. CÁC THỊ TỘC NÀY LIÊN KẾT THÀNH CÁC BỘ LẠC CÓ LÃNH THỔ ĐƯỢC KIỂM SOÁT CHẶT CHẼ.

TRONG KHI ĐÓ, MỘT SỐ BỘ LẠC Ở MIỀN BẮC CHÂU ÚC CHỦ YẾU THEO CHẾ ĐỘ MẪU HỆ VÀ BÁN SẮC BỘ LẠC PHỤ THUỘC VÀO VẬT TỔ HƠN LÀ LÃNH THỔ CỦA HỌ.

DO ĐÓ, CÓ MỘT SỰ ĐA DẠNG VỀ SẮC TỘC VÀ VĂN HÓA ẤN TƯỢNG KHÔNG KÉM GIỮA NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM CỔ ĐẠI, VÀ 5 ĐẾN 8 TRIỆU NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM TRÊN TRÁI ĐẤT NGAY TRƯỚC CÁCH MẠNG NÔNG NGHIỆP ĐƯỢC CHIA THÀNH HÀNG NGHÌN BỘ LẠC RIÊNG BIỆT, VỚI HÀNG NGHÌN NGÔN NGỮ VÀ NỀN VĂN HÓA KHÁC NHAU.

CHẮC CHẮN ĐÓ LÀ MỘT TRONG NHỮNG DI SẢN CHÍNH CỦA CÁCH MẠNG NHẬN THỨC. PHẢI VẬY KHÔNG, NGÀI YUVAL?

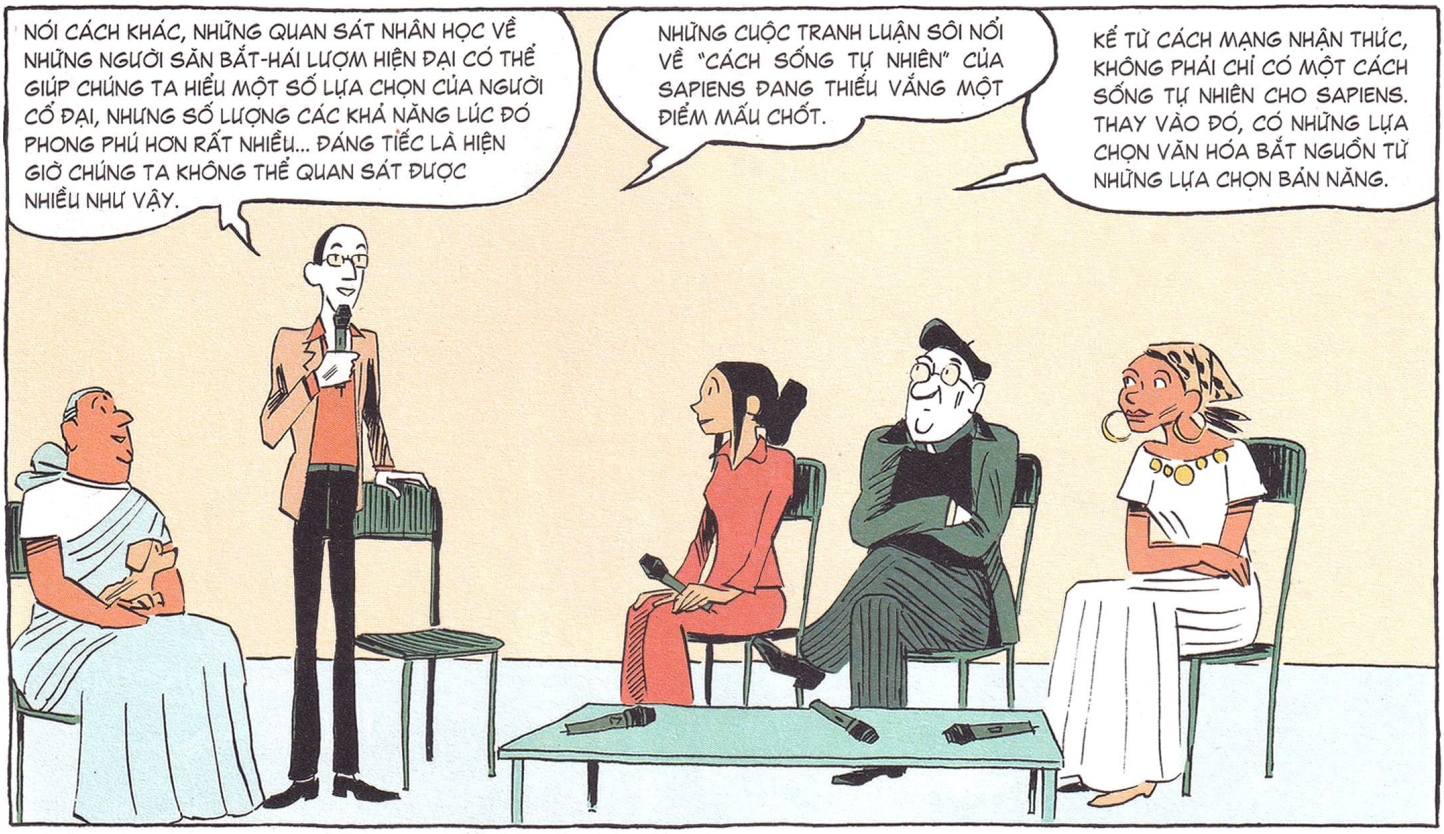
CHÍNH XÁC LÀ NHƯ VẬY! NHỜ KHẢ NĂNG KỂ CHUYỆN HƯ CẤU CỦA HỌ, NGAY CẢ NHỮNG QUẦN THỂ CÓ CÙNG CẤU TẠO GEN SỐNG TRONG NHỮNG ĐIỀU KIỆN SINH THÁI TƯƠNG TỰ CŨNG CÓ THỂ TẠO RA NHỮNG THỰC TẾ TƯỞNG TƯỢNG RẤT KHÁC NHAU, TỪ ĐÓ THIẾT LẬP CÁC CHUẨN MỰC VÀ GIÁ TRỊ KHÁC NHAU.

CHẲNG HẠN, CHÚNG TA CÓ MỌI LÝ DO ĐỂ TIN RẰNG MỘT NHÓM NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM SỐNG CÁCH ĐÂY 30.000 NĂM TẠI KHU VỰC MÀ NGÀY NAY LÀ ĐẠI HỌC OXFORD SẼ KHÔNG NÓI CHUNG MỘT NGÔN NGỮ VỚI NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM SỐNG TẠI KHU VỰC MÀ NGÀY NAY LÀ ĐẠI HỌC CAMBRIDGE.

CAMBRIDGE
OXFORD
LONDON

TRUYỆN TUỔI THƠ

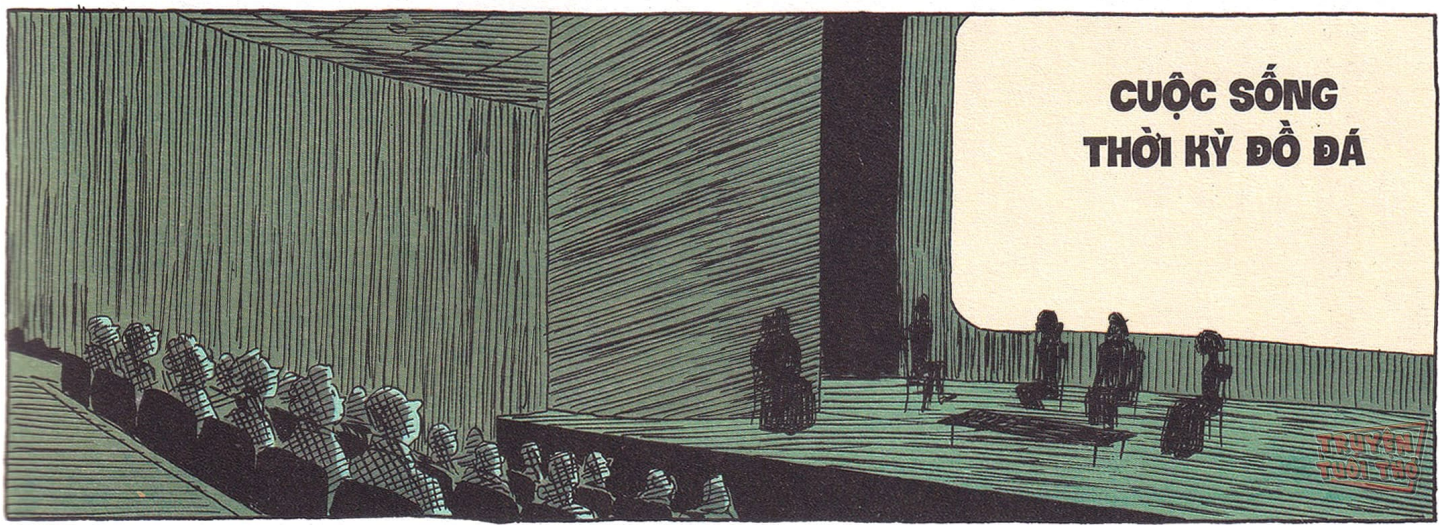

OXFORD
CAMBRIDGE
CÁC NHÓM NÀY CÓ THỂ HOÀN TOÀN KHÁC NHAU VỀ MẶT XÃ HỘI VÀ CHÍNH TRỊ...
TRONG KẾT CẤU GIA ĐÌNH...
NHỮNG ĐIỀU CẤM KỴ...
VÀ CẢ TRONG NIỀM TIN TÔN GIÁO CỦA HỌ.
TRUYỆN TUỔI THƠ

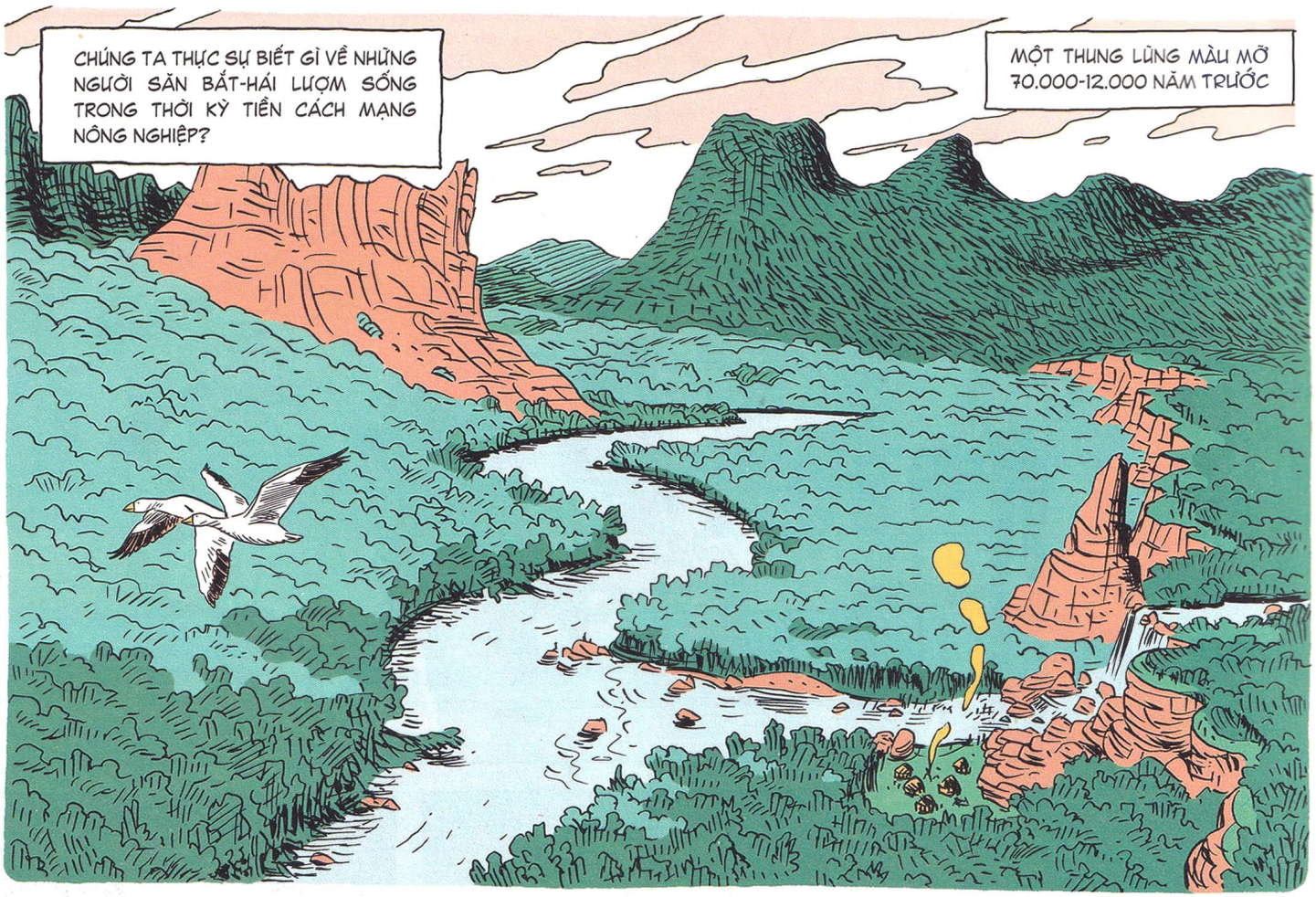

NÓI CÁCH KHÁC, NHỮNG QUAN SÁT NHÂN HỌC VỀ NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM HIỆN ĐẠI CÓ THỂ GIÚP CHÚNG TA HIỂU MỘT SỐ LỰA CHỌN CỦA NGƯỜI CỔ ĐẠI, NHƯNG SỐ LƯỢNG CÁC KHẢ NĂNG LÚC ĐÓ PHONG PHÚ HƠN RẤT NHIỀU... ĐÁNG TIẾC LÀ HIỆN GIỜ CHÚNG TA KHÔNG THỂ QUAN SÁT ĐƯỢC NHIỀU NHƯ VẬY.
NHỮNG CUỘC TRANH LUẬN SÔI NỔI VỀ "CÁCH SỐNG TỰ NHIÊN" CỦA SAPIENS ĐANG THIẾU VẮNG MỘT ĐIỂM MẤU CHỐT.
KỂ TỪ CÁCH MẠNG NHẬN THỨC, KHÔNG PHẢI CHỈ CÓ MỘT CÁCH SỐNG TỰ NHIÊN CHO SAPIENS. THAY VÀO ĐÓ, CÓ NHỮNG LỰA CHỌN VĂN HÓA BẮT NGUỒN TỪ NHỮNG LỰA CHỌN BẢN NĂNG.

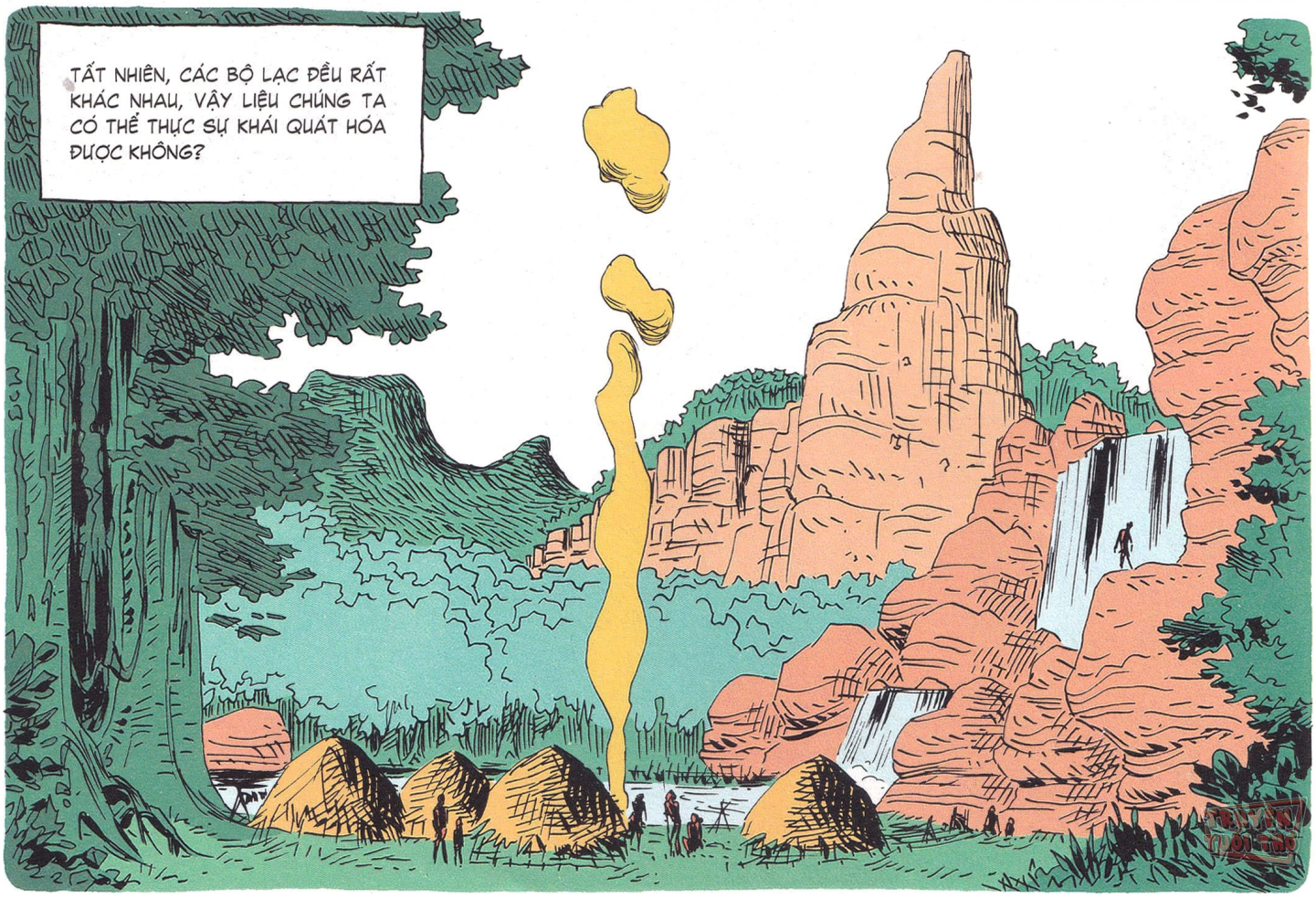

CẢM ƠN NGÀI RẤT NHIỀU. BÂY GIỜ, TRƯỚC KHI KẾT THÚC CUỘC THẢO LUẬN RẤT THÚ VỊ NÀY, CHÚNG TÔI XIN TRÌNH CHIẾU MỘT ĐOẠN PHIM NGẮN VỀ NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM CỔ ĐẠI VỚI MỘT SỐ THÔNG TIN MÀ CHÚNG TA ĐÃ BIẾT.
XIN TẮT ĐÈN GIÚP TÔI.

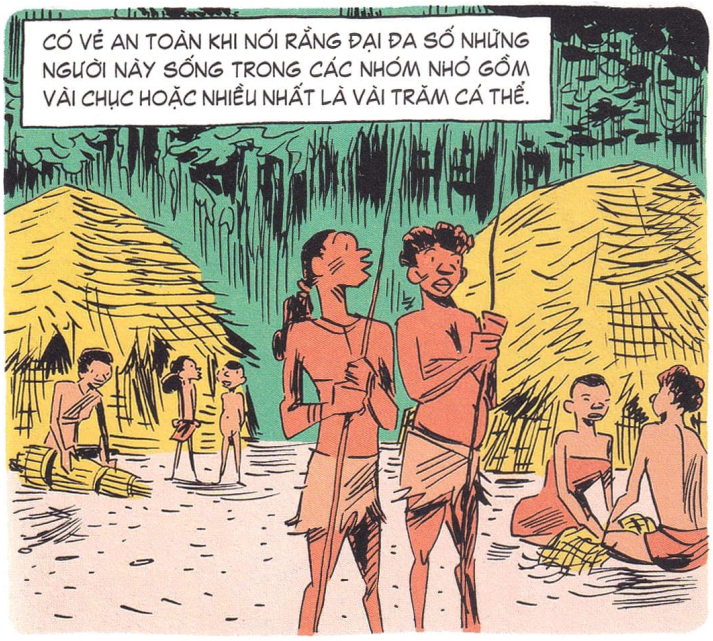

CHÀ!
HỬ?

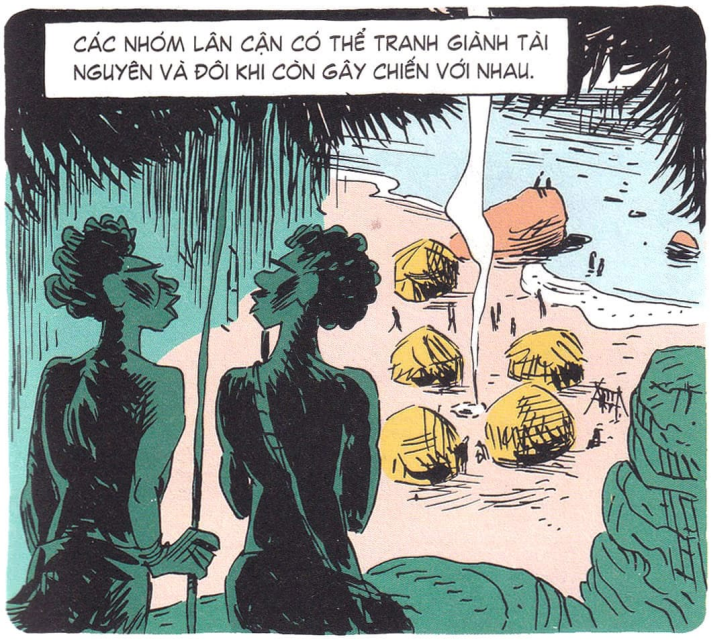

CUỘC SỐNG THỜI KỲ ĐỒ ĐÁ

CHÚNG TA THỰC SỰ BIẾT GÌ VỀ NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM SỐNG TRONG THỜI KỲ TIỀN CÁCH MẠNG NÔNG NGHIỆP?
MỘT THUNG LŨNG MÀU MỠ 70.000-12.000 NĂM TRƯỚC

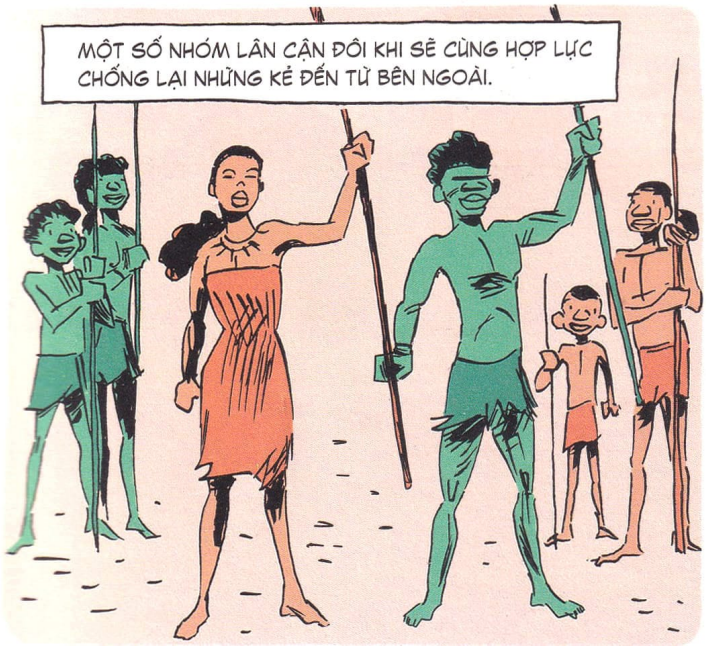

TẤT NHIÊN, CÁC BỘ LẠC ĐỀU RẤT KHÁC NHAU, VẬY LIỆU CHÚNG TA CÓ THỂ THỰC SỰ KHÁI QUÁT HÓA ĐƯỢC KHÔNG?

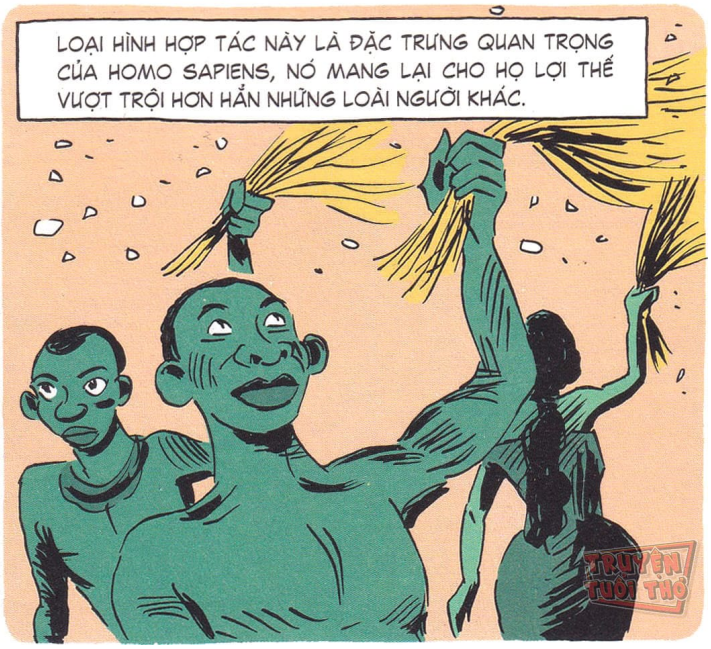

CÓ VẺ AN TOÀN KHI NÓI RẰNG ĐẠI ĐA SỐ NHỮNG NGƯỜI NÀY SỐNG TRONG CÁC NHÓM NHỎ GỒM VÀI CHỤC HOẶC NHIỀU NHẤT LÀ VÀI TRĂM CÁ THỂ.

CÁC THÀNH VIÊN TRONG MỘT NHÓM QUEN BIẾT NHAU RẤT MẬT THIẾT VÀ ĐƯỢC BẠN BÈ, NGƯỜI THÂN BAO BỌC SUỐT CUỘC ĐỜI. CÔ ĐỘC VÀ SỰ RIÊNG TƯ LÀ TRƯỜNG HỢP RẤT HIẾM.

CÁC NHÓM LÂN CẬN CÓ THỂ TRANH GIÀNH TÀI NGUYÊN VÀ ĐÔI KHI CÒN GÂY CHIẾN VỚI NHAU.

NHƯNG HỌ CŨNG CÓ SỰ TƯƠNG TÁC THÂN THIỆN. HỌ TRAO ĐỔI THÀNH VIÊN, CHIA SẺ THÔNG TIN, CÙNG NHAU SĂN BẮT VÀ GIAO DỊCH NHỮNG THỨ XA XỈ HIẾM CÓ NHƯ VỎ SÒ.

MỘT SỐ NHÓM LÂN CẬN ĐÔI KHI SẼ CÙNG HỢP LỰC CHỐNG LẠI NHỮNG KẺ ĐẾN TỪ BÊN NGOÀI.

LOẠI HÌNH HỢP TÁC NÀY LÀ ĐẶC TRƯNG QUAN TRỌNG CỦA HOMO SAPIENS, NÓ MANG LẠI CHO HỌ LỢI THẾ VƯỢT TRỘI HƠN HẲN NHỮNG LOÀI NGƯỜI KHÁC.

ĐÔI KHI MỐI QUAN HỆ VỚI CÁC NHÓM LÂN CẬN ĐỦ CHẶT CHẼ ĐỂ TẤT CẢ HỌ TẠO THÀNH MỘT BỘ LẠC DUY NHẤT VỚI NGÔN NGỮ CHUNG, HUYỀN THOẠI CHUNG, CÁC CHUẨN MỰC VÀ GIÁ TRỊ CHUNG. MỘT BỘ LẠC THEO KIỂU NHƯ VẬY CÓ THỂ CÓ TỚI VÀI NGHÌN SAPIENS THÀNH VIÊN.

NHƯNG CHÚNG TA PHẢI CẨN TRỌNG, KHÔNG ĐÁNH GIÁ QUÁ CAO TẦM QUAN TRỌNG CỦA NHỮNG MỐI QUAN HỆ BÊN NGOÀI NHƯ VẬY. CÁC BỘ LẠC HIẾM KHI ĐẾN VỚI NHAU, CÓ CHĂNG CHỈ TRONG MỘT SỐ LỄ HỘI HẰNG NĂM. HẦU HẾT THỜI GIAN, CÁC NHÓM NHỎ SỐNG HOÀN TOÀN CÔ LẬP VÀ TÁCH BIỆT.

BỘ LẠC KHÔNG PHẢI LÀ MỘT KHUÔN KHỔ VĨNH VIỄN, VÀ NGAY CẢ KHI CÓ CÁC ĐỊA ĐIỂM GẶP NHAU THEO MÙA, THÌ CŨNG KHÔNG CÓ THỊ TRẤN HOẶC THIẾT CHẾ CỐ ĐỊNH NÀO.

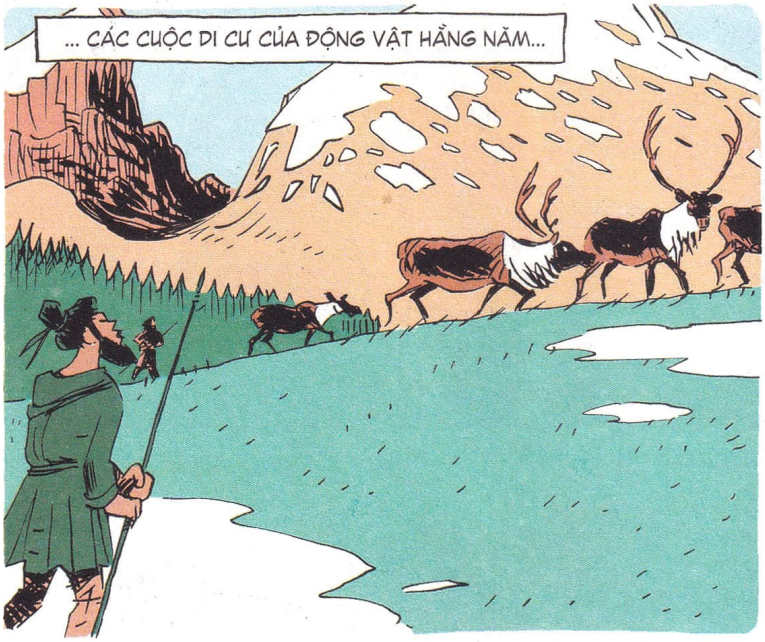
MỘT NGƯỜI BÌNH THƯỜNG CÓ THỂ ĐI NHIỀU THÁNG MÀ KHÔNG NHÌN THẤY HOẶC NGHE THẤY MỘT NGƯỜI TỪ NHÓM KHÁC VÀ GẶP GỠ KHÔNG QUÁ VÀI NGHÌN NGƯỜI TRONG SUỐT CUỘC ĐỜI.

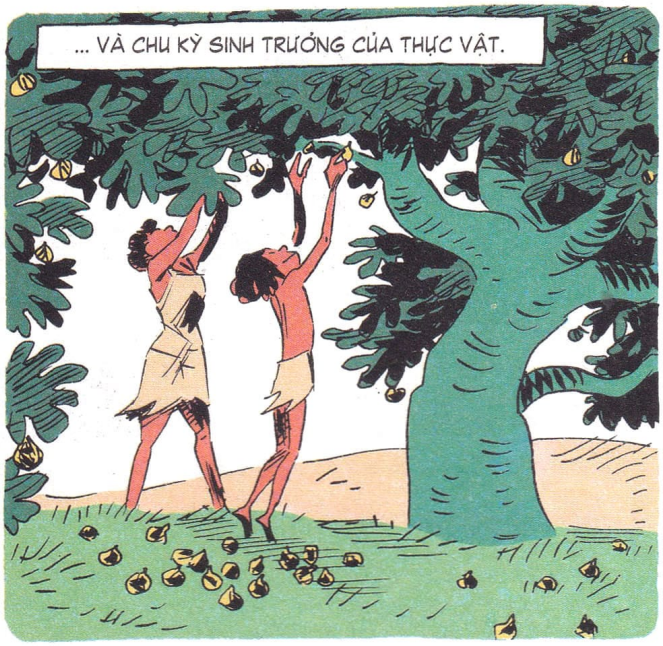
NHỮNG NHÓM SAPIENS NÀY PHÂN BỐ RẢI RÁC TRÊN NHỮNG VÙNG LÃNH THỔ RỘNG LỚN. TRƯỚC CÁCH MẠNG NÔNG NGHIỆP, DÂN SỐ LOÀI NGƯỜI TRÊN KHẮP TRÁI ĐẤT CÒN NHỎ HƠN DÂN SỐ CỦA MỘT THÀNH PHỐ LỚN NHƯ TOKYO HAY CAIRO NGÀY NAY.

TRUYỆN TUỔI THƠ

HẦU HẾT CÁC NHÓM SAPIENS SỐNG XÊ DỊCH, DI CHUYỂN TỪ NƠI NÀY SANG NƠI KHÁC ĐỂ TÌM KIẾM THỨC ĂN.

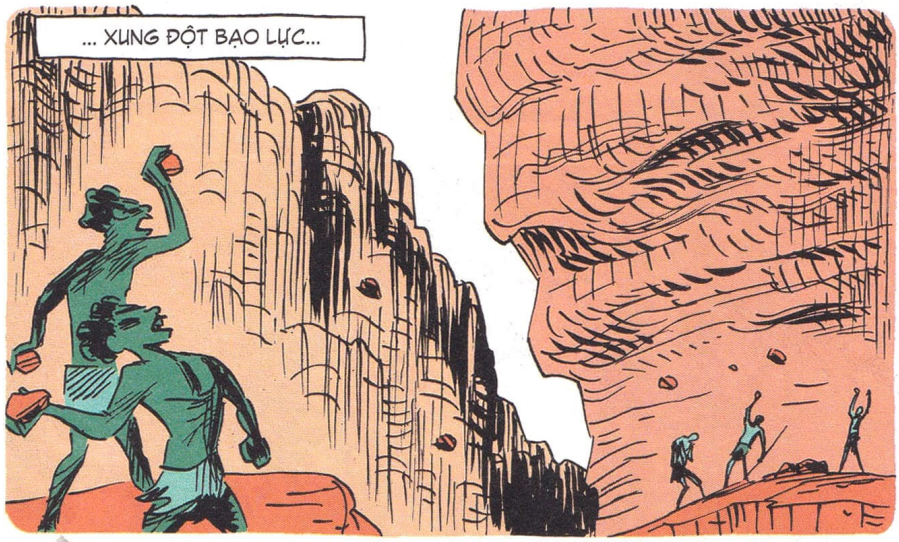

SỰ CHUYỂN DỊCH CỦA HỌ BỊ ẢNH HƯỞNG DO SỰ THAY ĐỔI CỦA CÁC MÙA...

... CÁC CUỘC DI CƯ CỦA ĐỘNG VẬT HẰNG NĂM...

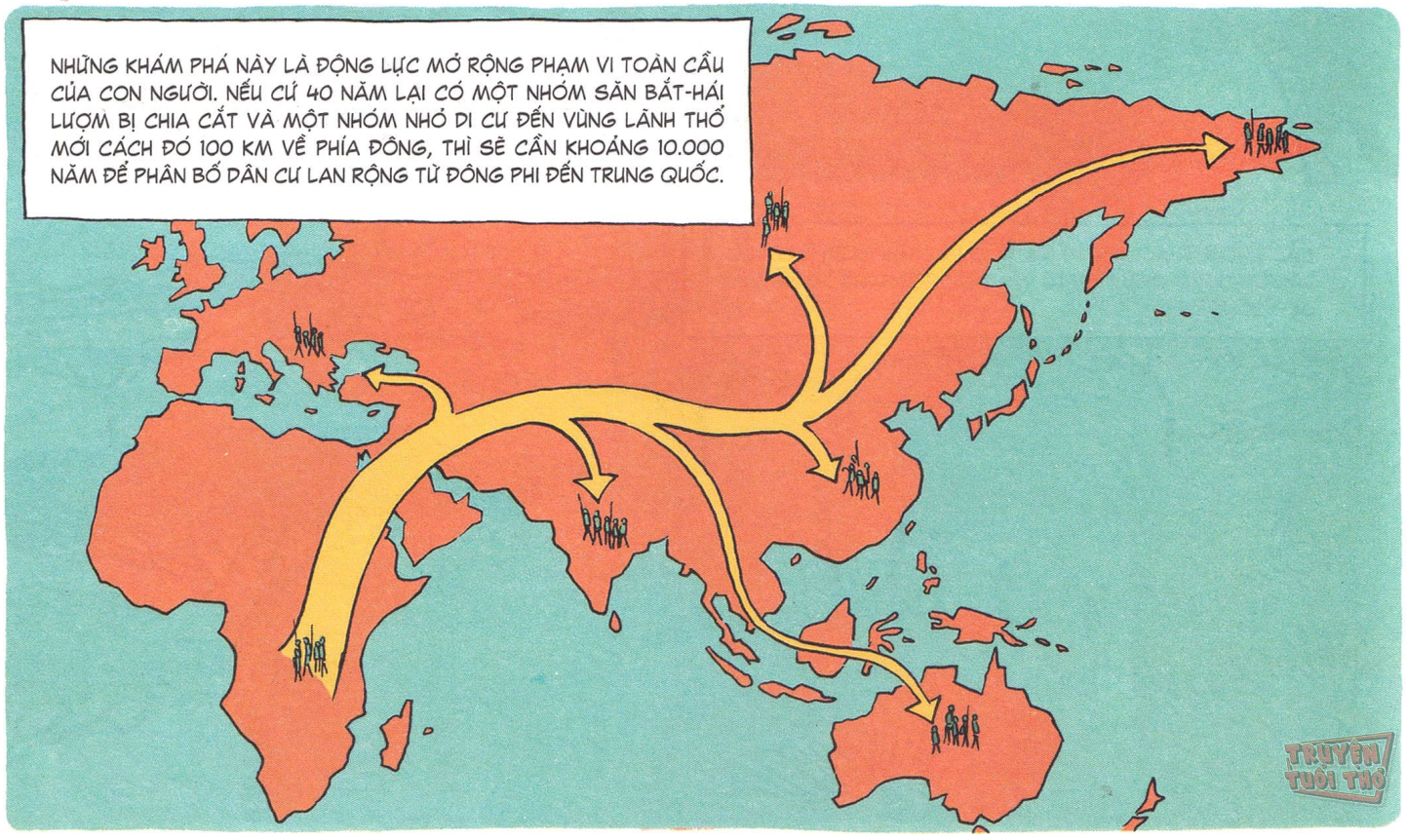

... VÀ CHU KỲ SINH TRƯỞNG CỦA THỰC VẬT.

CÁC NHÓM THƯỜNG ĐẾN VÀ ĐI QUA CÙNG MỘT KHU VỰC LÃNH THỔ, VỚI DIỆN TÍCH TỪ VÀI CHỤC ĐẾN HÀNG TRĂM CÂY SỐ VUÔNG.

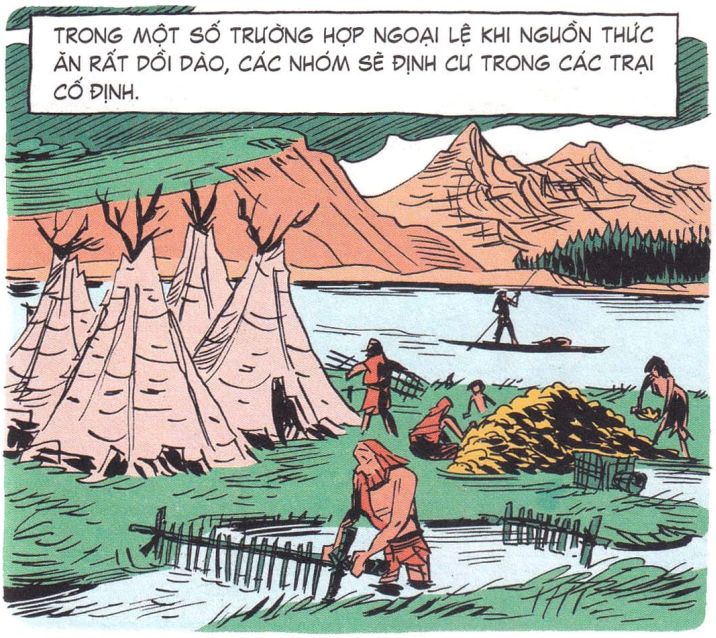

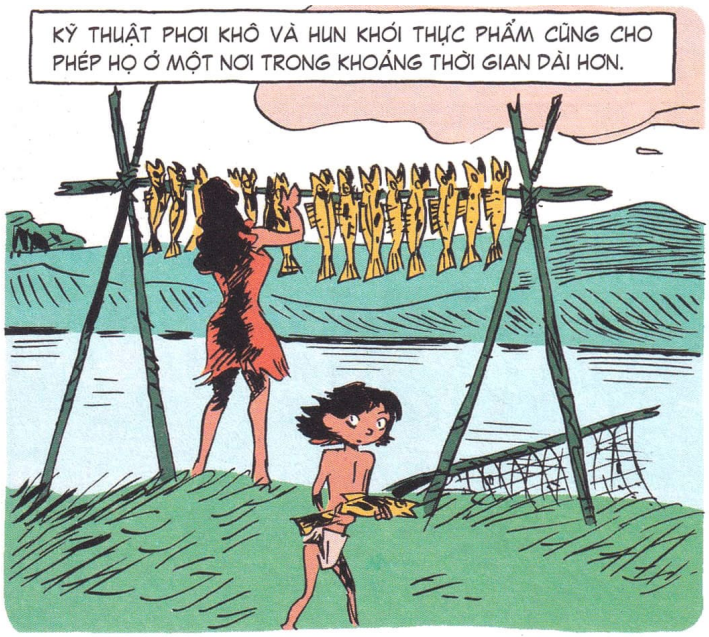

TRUYỆN TUỔI THƠ

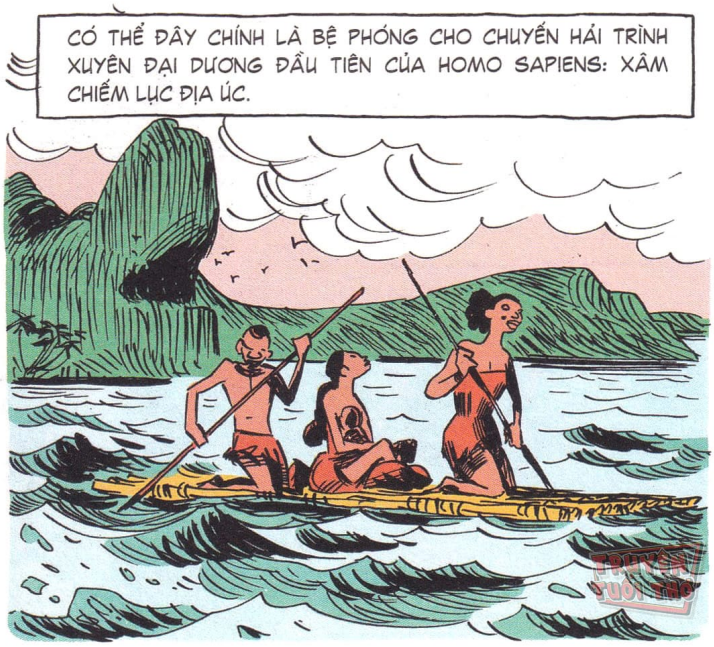

TRONG MỘT SỐ TRƯỜNG HỢP NGOẠI LỆ KHI NGUỒN THỨC ĂN RẤT DỒI DÀO, CÁC NHÓM SẼ ĐỊNH CƯ TRONG CÁC TRẠI CỐ ĐỊNH.

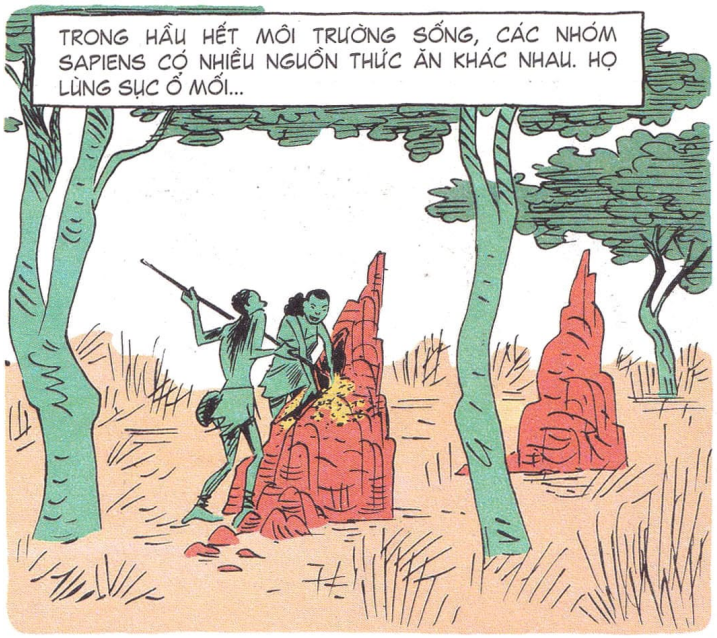

KỸ THUẬT PHƠI KHÔ VÀ HUN KHÓI THỰC PHẨM CŨNG CHO PHÉP HỌ Ở MỘT NƠI TRONG KHOẢNG THỜI GIAN DÀI HƠN.

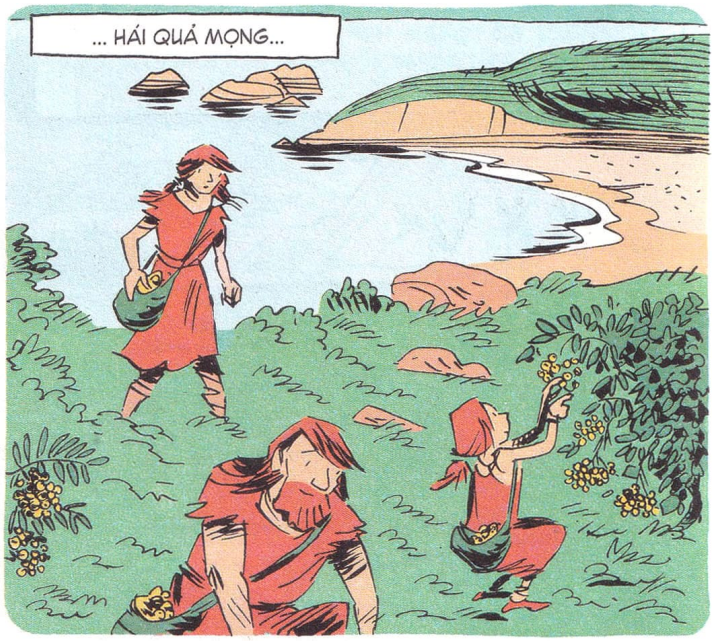

VÀ Ở CÁC VÙNG BẮC CỰC, HỌ CÓ THỂ BẢO QUẢN THỰC PHẨM BẰNG PHƯƠNG PHÁP ĐÔNG LẠNH.

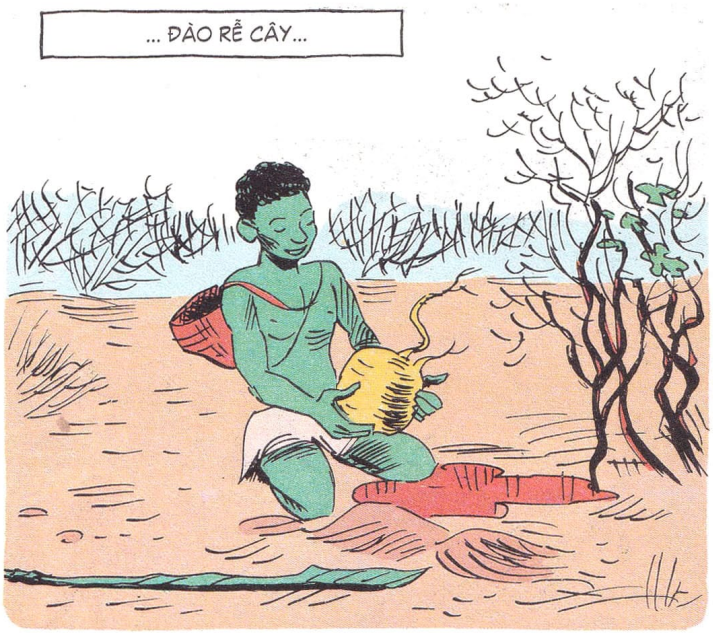

CÁC KHU ĐỊNH CƯ LÂU DÀI ĐẦU TIÊN TRONG LỊCH SỬ XUẤT HIỆN TỪ RẤT LÂU TRƯỚC CÁCH MẠNG NÔNG NGHIỆP, DỌC THEO CÁC BỜ BIỂN VÀ SÔNG NGÒI NHIỀU CÁ, HẢI SẢN VÀ CHIM SĂN CÁ.

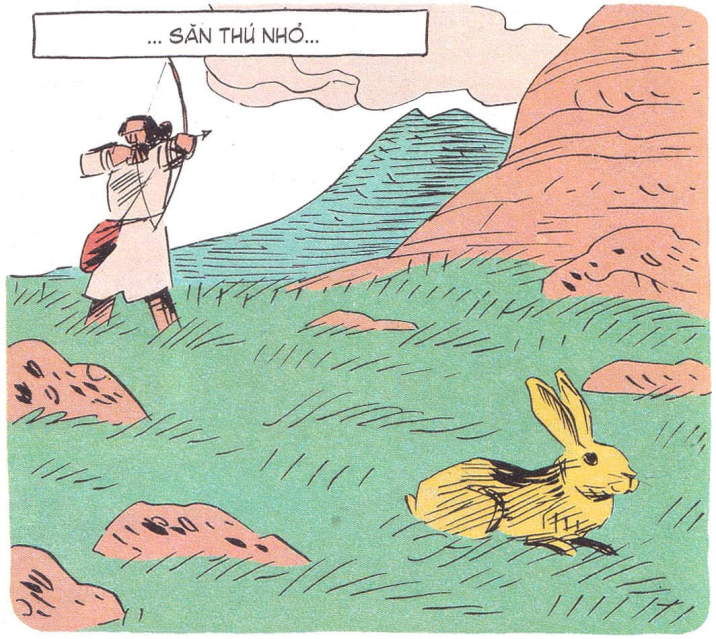

CÁC LÀNG CHÀI ĐÃ XUẤT HIỆN Ở INDONESIA KHOẢNG 50.000 NĂM TRƯỚC, THẬM CHÍ CÒN SỚM HƠN.

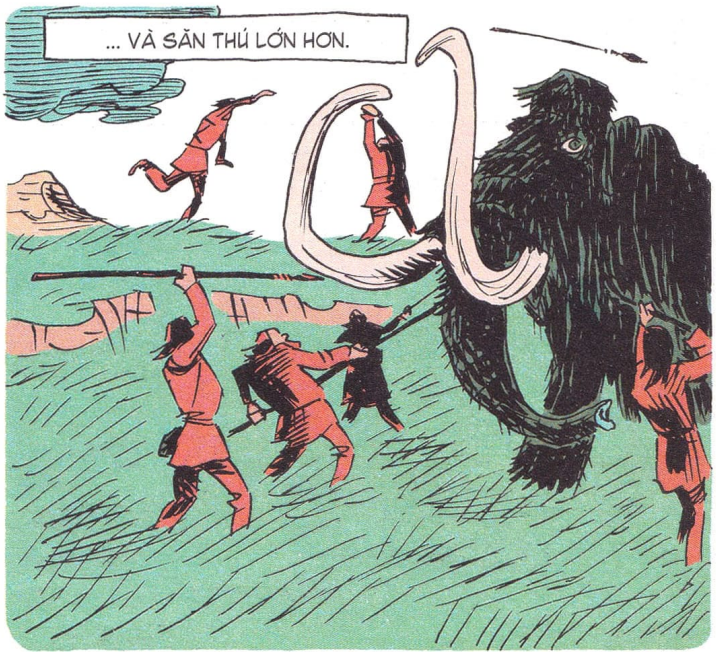

CÓ THỂ ĐÂY CHÍNH LÀ BỆ PHÓNG CHO CHUYẾN HẢI TRÌNH XUYÊN ĐẠI DƯƠNG ĐẦU TIÊN CỦA HOMO SAPIENS: XÂM CHIẾM LỤC ĐỊA ÚC.

TRONG HẦU HẾT MÔI TRƯỜNG SỐNG, CÁC NHÓM SAPIENS CÓ NHIỀU NGUỒN THỨC ĂN KHÁC NHAU. HỌ LÙNG SỤC Ổ MỐI...

... HÁI QUẢ MỌNG...

... ĐÀO RỄ CÂY...

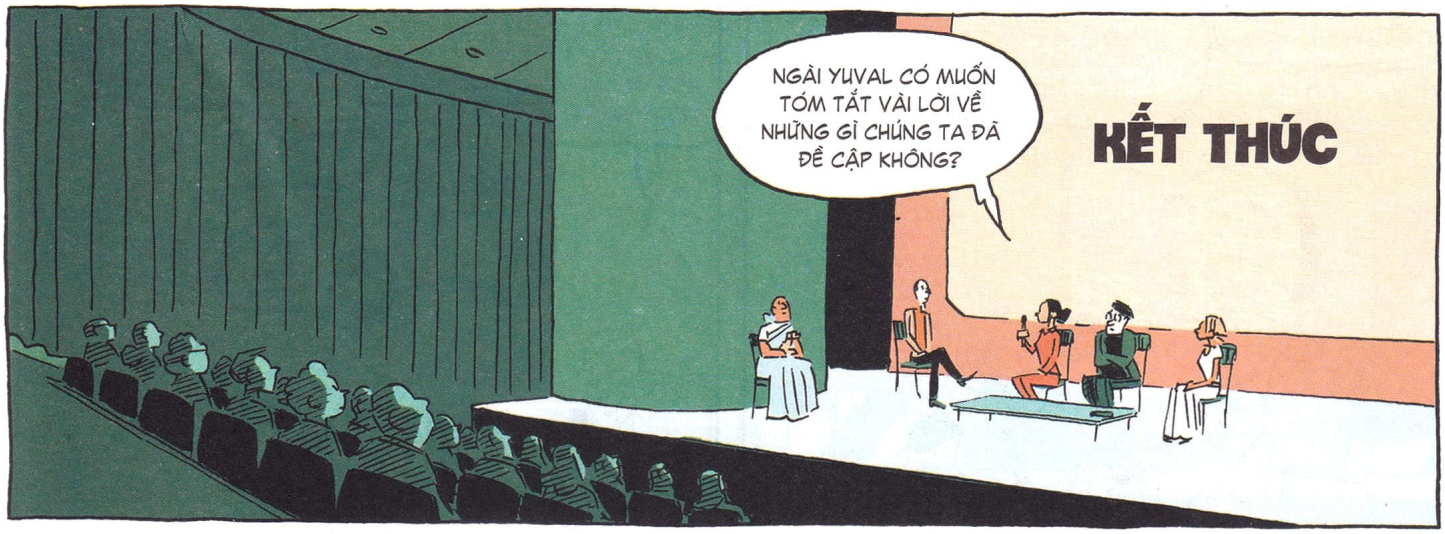

... SĂN THÚ NHỎ...

... VÀ SĂN THÚ LỚN HƠN.

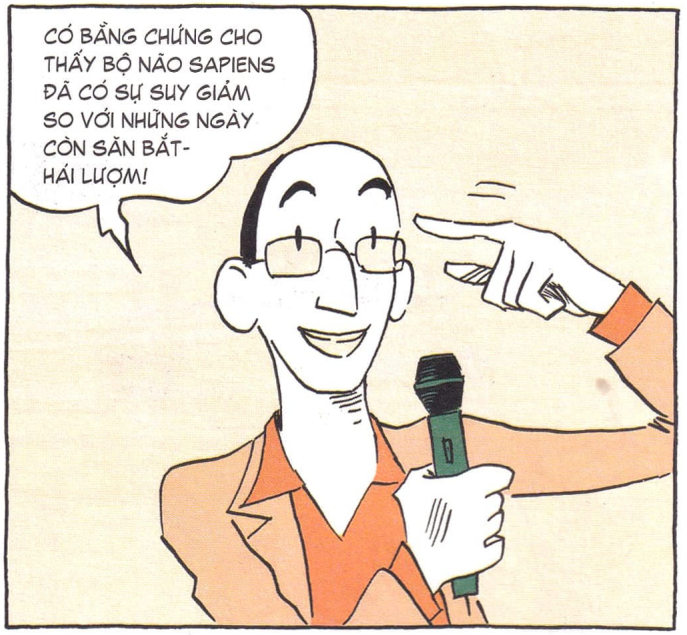

MẶC DÙ HÌNH ẢNH "THỢ SĂN" RẤT PHỔ BIẾN, HÁI LƯỢM VẪN LÀ HOẠT ĐỘNG CHÍNH CỦA SAPIENS. NÓ CUNG CẤP HẦU HẾT CALO CŨNG NHƯ CÁC NGUYÊN LIỆU THÔ NHƯ ĐÁ, GỖ VÀ TRE.

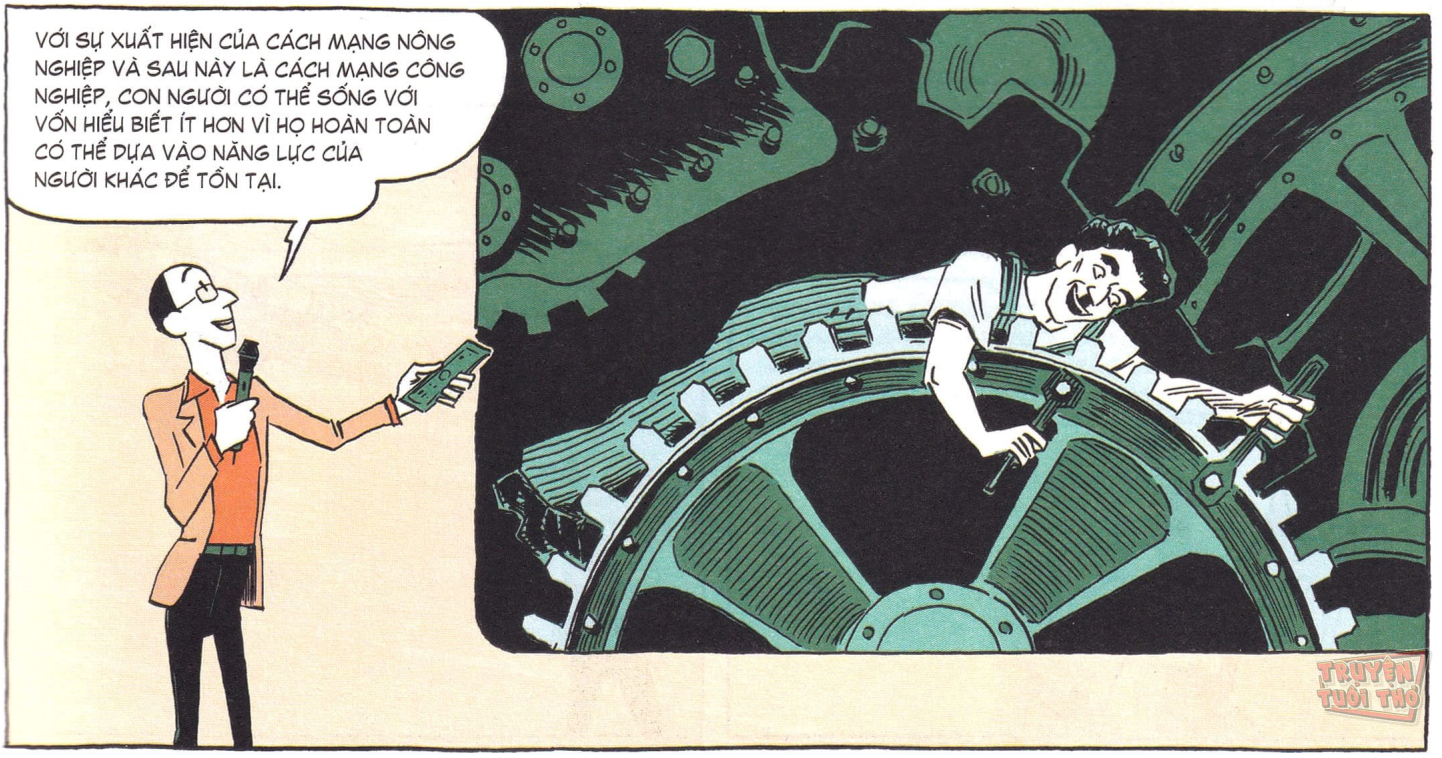

DÙ HỌ CÓ ĐƯỢC THỨC ĂN BẰNG CÁCH NÀO, ĐIỀU QUAN TRỌNG NHẤT MÀ TẤT CẢ SAPIENS CẦN LÀ KIẾN THỨC...
KIẾN THỨC ĐỊA LÝ: HỌ CẦN THÔNG TIN VỀ LÃNH THỔ CỦA MÌNH.
KIẾN THỨC VỀ ĐỘNG VẬT: ĐỂ ĐI SĂN, HỌ CẦN NẮM BẮT ĐƯỢC THÓI QUEN CỦA CÁC LOÀI ĐỘNG VẬT.
KIẾN THỨC VỀ THỰC VẬT: ĐỂ TÌM THỨC ĂN, HỌ CẦN BIẾT NƠI TÌM THỰC VẬT, CŨNG NHƯ LOẠI THỨC ĂN NÀO BỔ DƯỠNG, LOẠI NÀO KHIẾN HỌ BỊ BỆNH VÀ LOẠI NÀO CÓ ĐẶC TÍNH CHỮA BỆNH.
KIẾN THỨC VỀ THỜI TIẾT: HỌ CẦN HỌC CHU KỲ CỦA CÁC MÙA VÀ NHỮNG DẤU HIỆU CỦA MỘT CƠN DÔNG BÃO HOẶC MỘT ĐỢT KHÔ HẠN SẮP XẢY RA.
HỌ ĐÃ NGHIÊN CỨU TỪNG CON SUỐI, TỪNG CÂY ÓC CHÓ, TỪNG HANG GẤU VÀ MỌI MỎ ĐÁ LỬA NẰM GẦN KHU ĐỊNH CƯ CỦA HỌ.
MỖI CÁ NHÂN CẦN BIẾT CÁCH LÀM MỘT CON DAO ĐÁ, VÁ CHIẾC ÁO CHOÀNG RÁCH, ĐẶT BẪY THỎ VÀ ĐỐI PHÓ VỚI TUYẾT LỞ, RẮN CẮN VÀ SƯ TỬ ĐÓI. PHẢI MẤT NHIỀU NĂM HỌC VÀ THỰC HÀNH ĐỂ THÀNH THẠO TỪNG KỸ NĂNG NÀY.

NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM KHÔNG CHỈ LÀM CHỦ THẾ GIỚI BÊN NGOÀI VỚI ĐỘNG VẬT, THỰC VẬT VÀ ĐỒ VẬT, MÀ CÒN CẢ THẾ GIỚI BÊN TRONG CƠ THỂ VÀ GIÁC QUAN CỦA HỌ.
HỌ LẮNG NGHE CHUYỂN ĐỘNG NHỎ NHẤT TRÊN CỎ ĐỂ PHÒNG TRƯỜNG HỢP MỘT CON RẮN ĐANG ẨN NẤP.
HỌ QUAN SÁT CẨN THẬN CÁC TÁN LÁ CÂY ĐỂ TÌM QUẢ...
... TỔ ONG...
... HAY TỔ CHIM.
HỌ DI CHUYỂN MÀ KHÔNG TỐN NHIỀU CÔNG SỨC HOẶC TẠO RA NHIỀU TIẾNG ỒN, VÀ BIẾT CÁCH NHANH VÀ HIỆU QUẢ NHẤT ĐỂ NGỒI, CHẠY VÀ ĐI BỘ. VIỆC SỬ DỤNG CƠ THỂ LIÊN TỤC, ĐA DẠNG KHIẾN HỌ TRỞ NÊN KHỎE MẠNH NHƯ NHỮNG VẬN ĐỘNG VIÊN MARATHON.
NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM CỔ ĐẠI TẬN HƯỞNG SỰ KHÉO LÉO THỂ CHẤT MÀ CON NGƯỜI NGÀY NAY KHÔNG THỂ ĐẠT ĐƯỢC DÙ CÓ TẬP YOGA HAY THÁI CỰC QUYỀN.

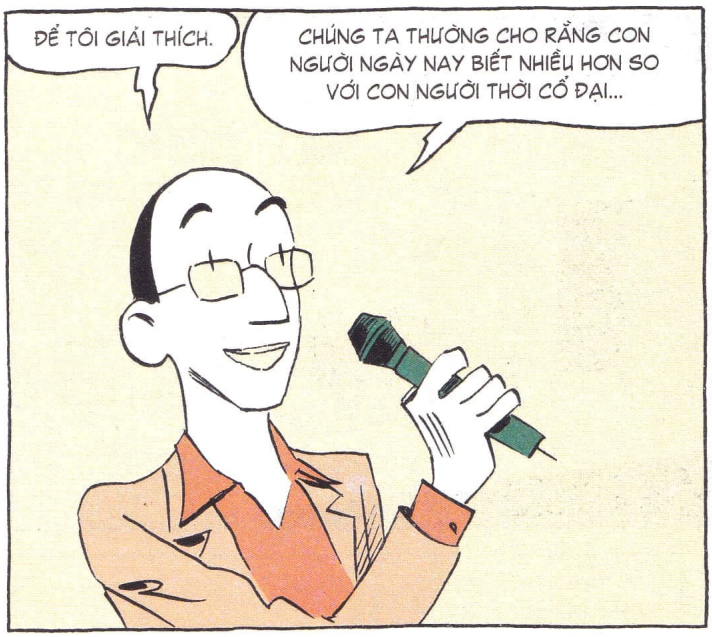

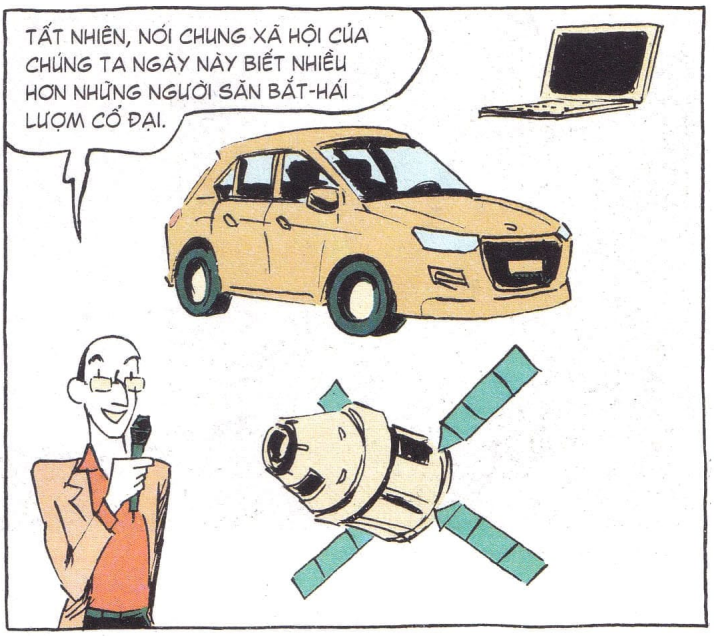

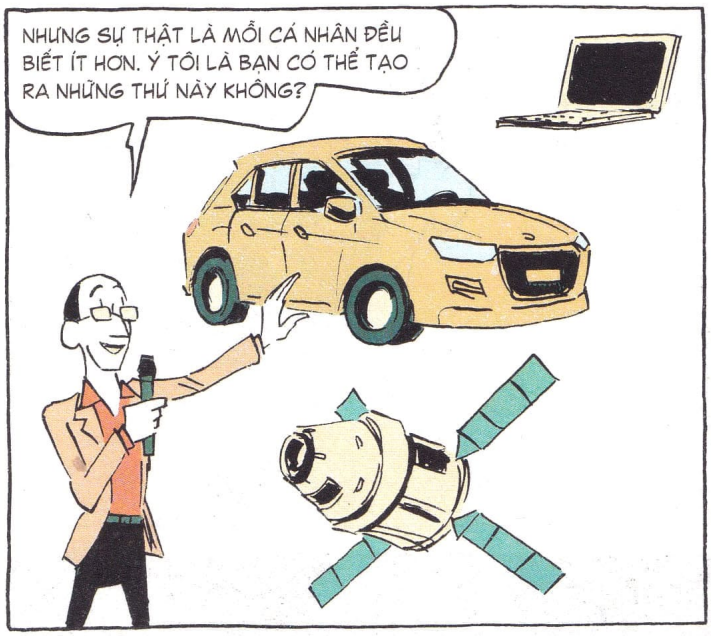

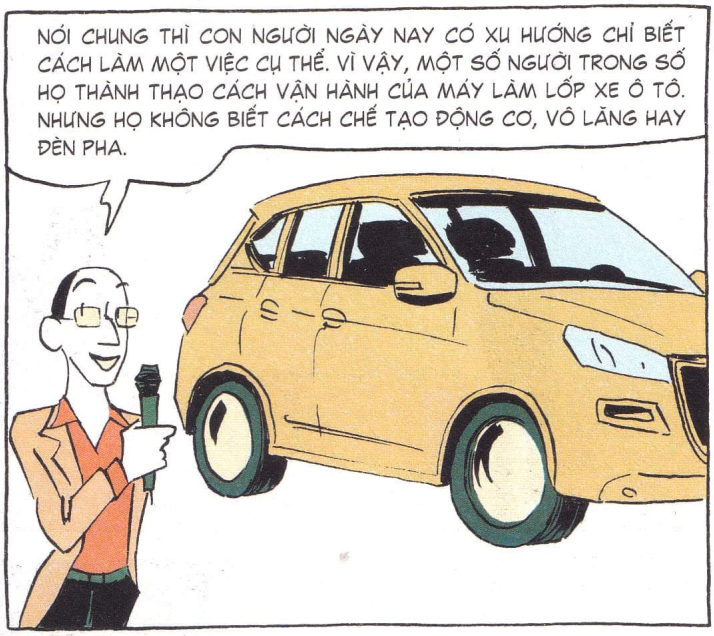

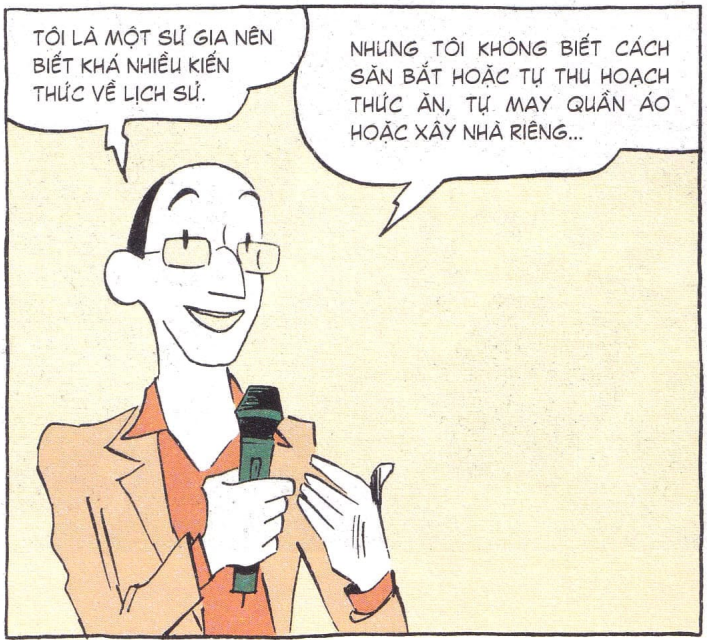
TRUYỆN TUỔI THƠ

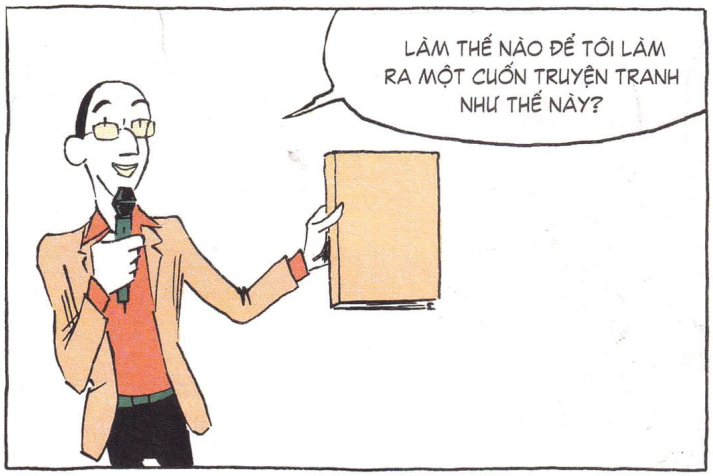

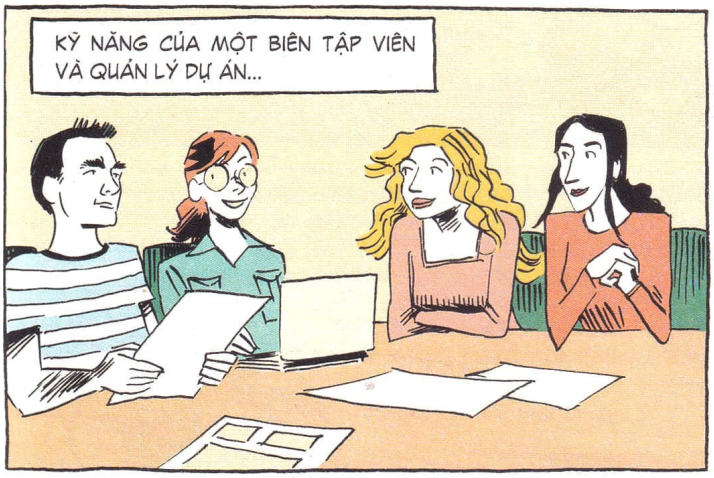

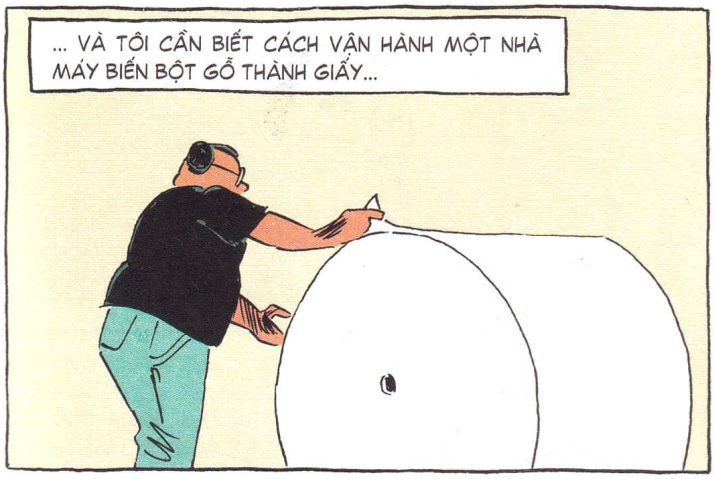
TRUYỆN TUỔI THƠ

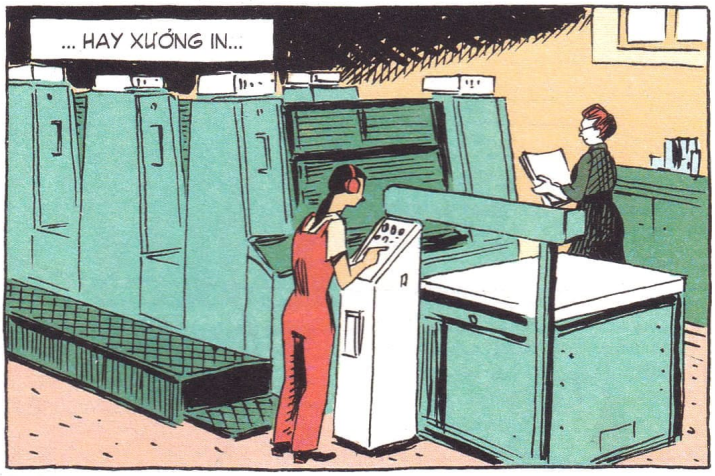

LÀM THẾ NÀO ĐỂ TÔI LÀM RA MỘT CUỐN TRUYỆN TRANH NHƯ THẾ NÀY?

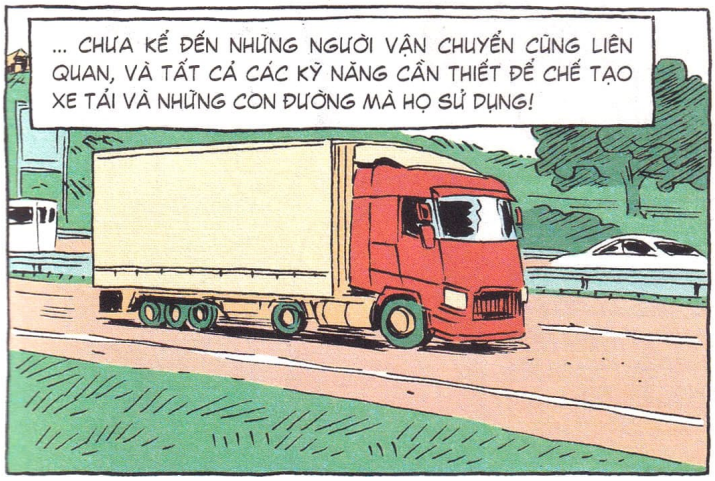

TÔI CẦN MỘT NGƯỜI KỂ CHUYỆN, MỘT NGƯỜI VẼ TRANH MINH HỌA VÀ MỘT NGƯỜI TÔ MÀU...

KỸ NĂNG CỦA MỘT BIÊN TẬP VIÊN VÀ QUẢN LÝ DỰ ÁN...

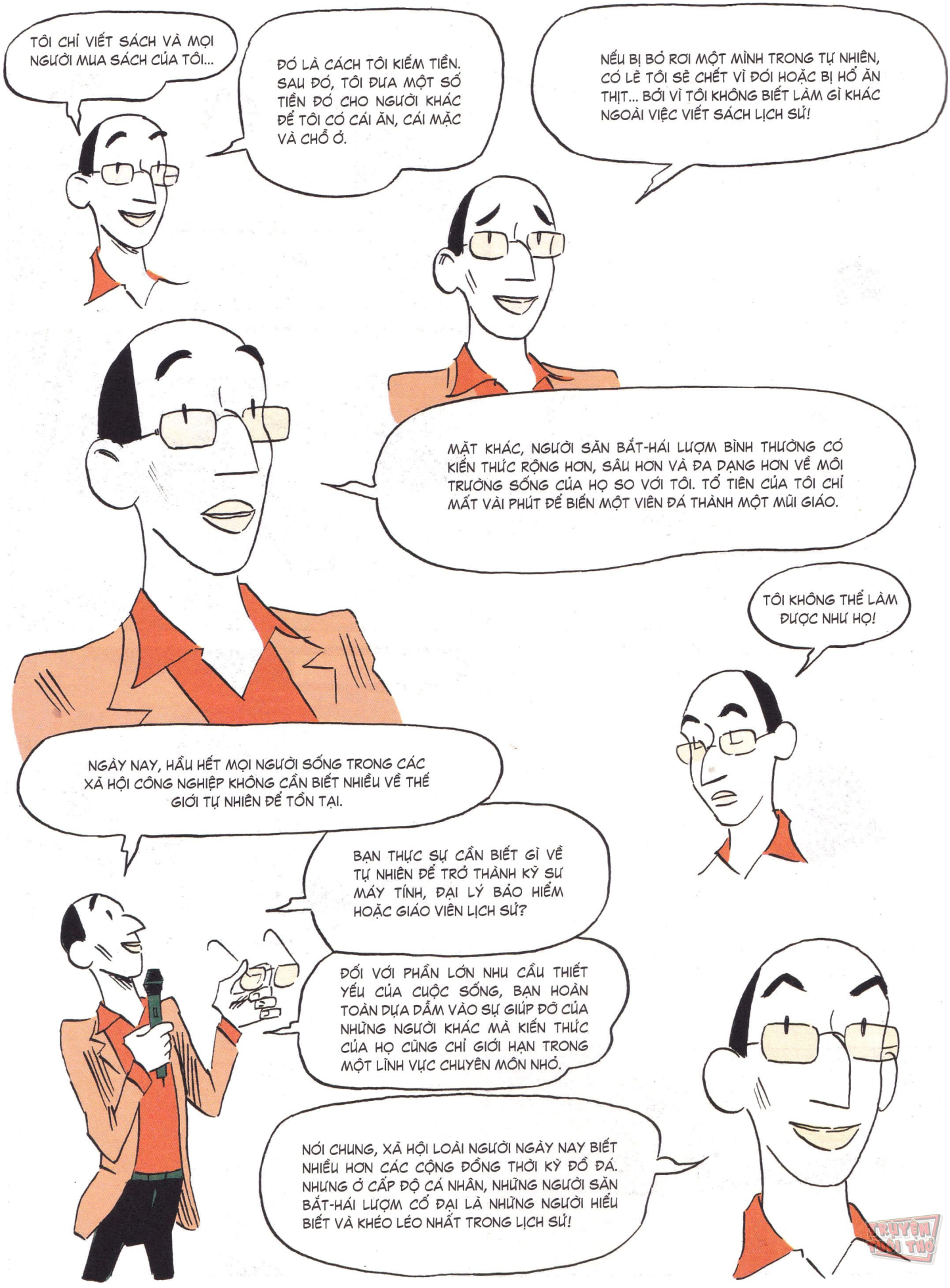

KỸ NĂNG CỦA MỘT THỢ ĐỐN GỖ ĐỂ CÓ NGUYÊN LIỆU THÔ LÀM GIẤY!

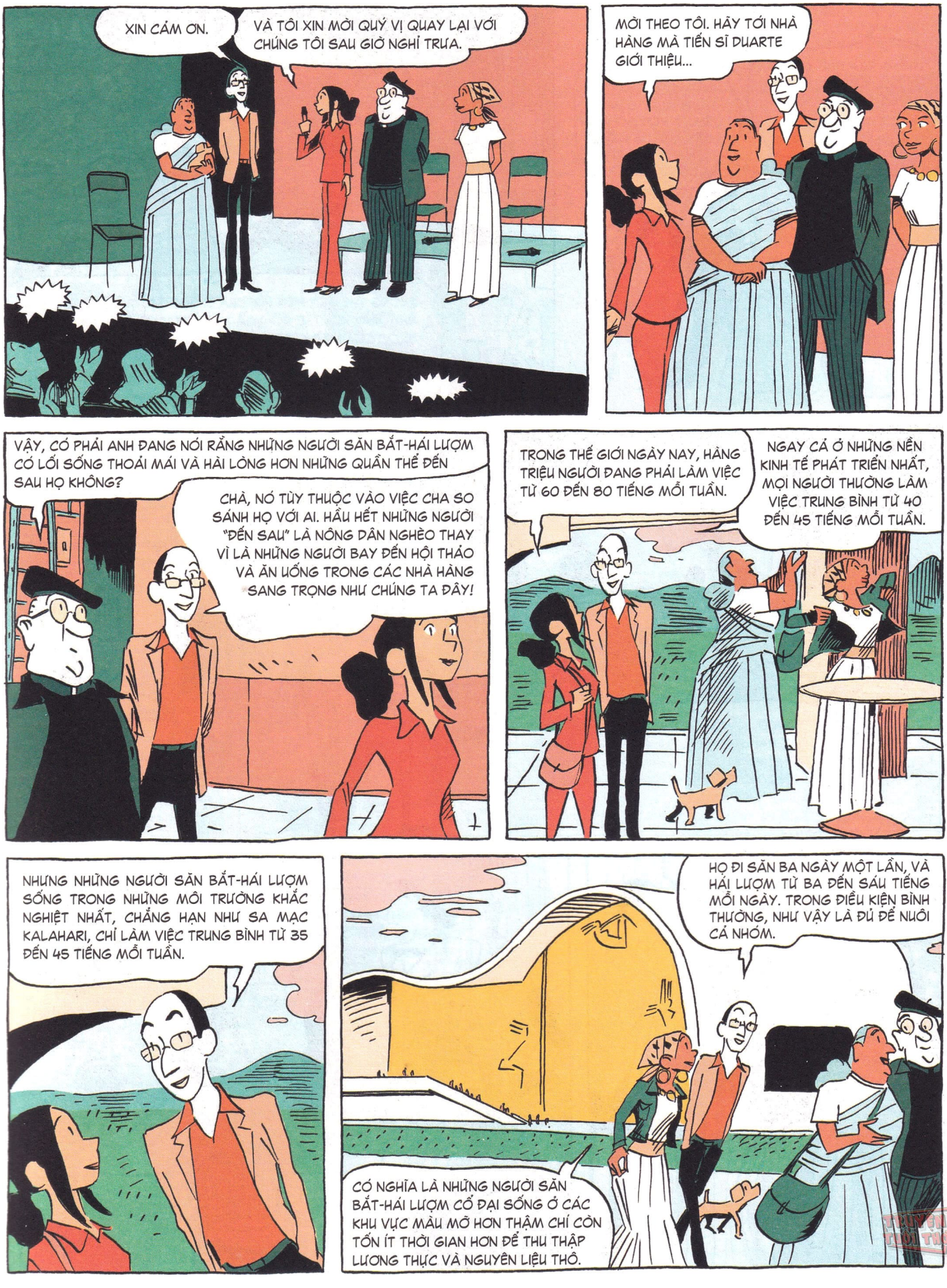

... VÀ TÔI CẦN BIẾT CÁCH VẬN HÀNH MỘT NHÀ MÁY BIẾN BỘT GỖ THÀNH GIẤY...

... HAY XƯỞNG IN...

... CHƯA KỂ ĐẾN NHỮNG NGƯỜI VẬN CHUYỂN CŨNG LIÊN QUAN, VÀ TẤT CẢ CÁC KỸ NĂNG CẦN THIẾT ĐỂ CHẾ TẠO XE TẢI VÀ NHỮNG CON ĐƯỜNG MÀ HỌ SỬ DỤNG!

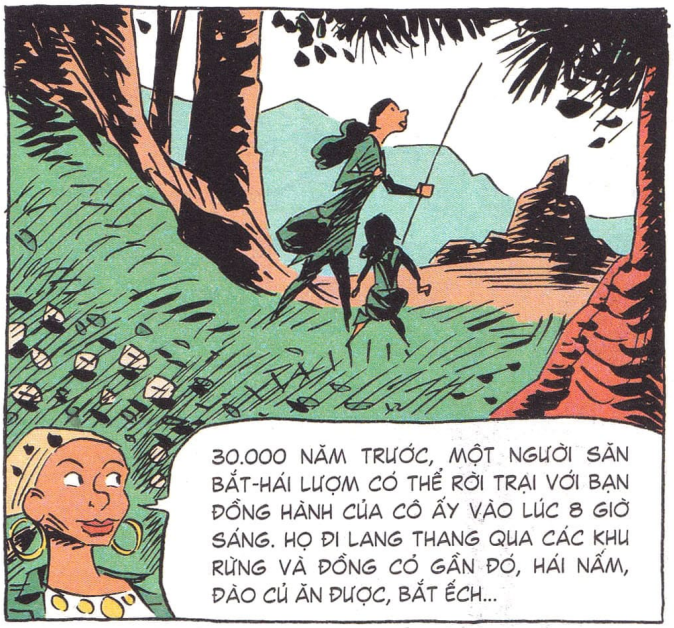

TRÊN THỰC TẾ, TÔI THẬM CHÍ KHÔNG BIẾT TẤT CẢ NHỮNG NGƯỜI MÀ TÔI CẦN CẢM ƠN LÀ AI, NHỮNG NGƯỜI ĐÃ GIÁN TIẾP GIÚP TÔI LÀM RA CUỐN SÁCH NÀY. RẤT NHIỀU NGƯỜI TRONG SỐ BỌN HỌ!
TRUYỆN TUỔI THƠ

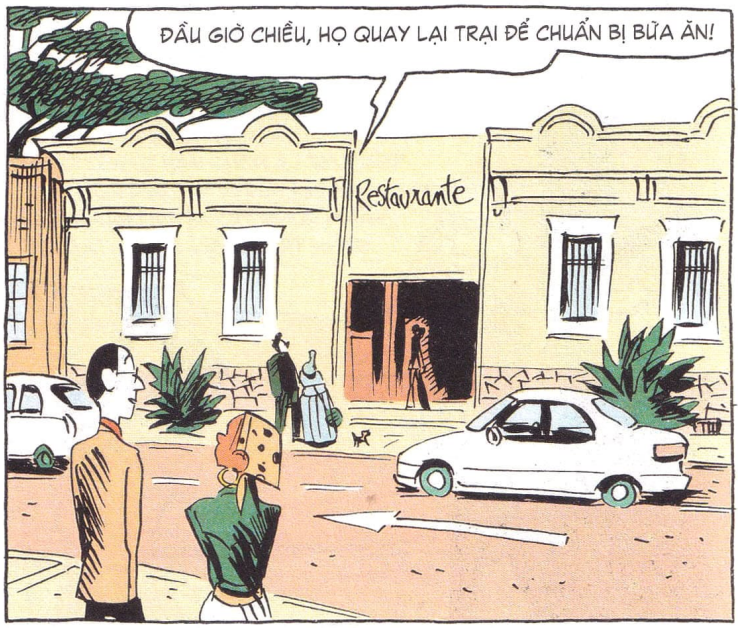

TÔI CHỈ VIẾT SÁCH VÀ MỌI NGƯỜI MUA SÁCH CỦA TÔI...
ĐÓ LÀ CÁCH TÔI KIẾM TIỀN. SAU ĐÓ, TÔI ĐƯA MỘT SỐ TIỀN ĐÓ CHO NGƯỜI KHÁC ĐỂ TÔI CÓ CÁI ĂN, CÁI MẶC VÀ CHỖ Ở.
NẾU BỊ BỎ RƠI MỘT MÌNH TRONG TỰ NHIÊN, CÓ LẼ TÔI SẼ CHẾT VÌ ĐÓI HOẶC BỊ HỔ ĂN THỊT... BỞI VÌ TÔI KHÔNG BIẾT LÀM GÌ KHÁC NGOÀI VIỆC VIẾT SÁCH LỊCH SỬ!
MẶT KHÁC, NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM BÌNH THƯỜNG CÓ KIẾN THỨC RỘNG HƠN, SÂU HƠN VÀ ĐA DẠNG HƠN VỀ MÔI TRƯỜNG SỐNG CỦA HỌ SO VỚI TÔI. TỔ TIÊN CỦA TÔI CHỈ MẤT VÀI PHÚT ĐỂ BIẾN MỘT VIÊN ĐÁ THÀNH MỘT MŨI GIÁO.
TÔI KHÔNG THỂ LÀM ĐƯỢC NHƯ HỌ!
NGÀY NAY, HẦU HẾT MỌI NGƯỜI SỐNG TRONG CÁC XÃ HỘI CÔNG NGHIỆP KHÔNG CẦN BIẾT NHIỀU VỀ THẾ GIỚI TỰ NHIÊN ĐỂ TỒN TẠI.
BẠN THỰC SỰ CẦN BIẾT GÌ VỀ TỰ NHIÊN ĐỂ TRỞ THÀNH KỸ SƯ MÁY TÍNH, ĐẠI LÝ BẢO HIỂM HOẶC GIÁO VIÊN LỊCH SỬ?
ĐỐI VỚI PHẦN LỚN NHU CẦU THIẾT YẾU CỦA CUỘC SỐNG, BẠN HOÀN TOÀN DỰA DẪM VÀO SỰ GIÚP ĐỠ CỦA NHỮNG NGƯỜI KHÁC MÀ KIẾN THỨC CỦA HỌ CŨNG CHỈ GIỚI HẠN TRONG MỘT LĨNH VỰC CHUYÊN MÔN NHỎ.
NÓI CHUNG, XÃ HỘI LOÀI NGƯỜI NGÀY NAY BIẾT NHIỀU HƠN CÁC CỘNG ĐỒNG THỜI KỲ ĐỒ ĐÁ. NHƯNG Ở CẤP ĐỘ CÁ NHÂN, NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM CỔ ĐẠI LÀ NHỮNG NGƯỜI HIỂU BIẾT VÀ KHÉO LÉO NHẤT TRONG LỊCH SỬ!

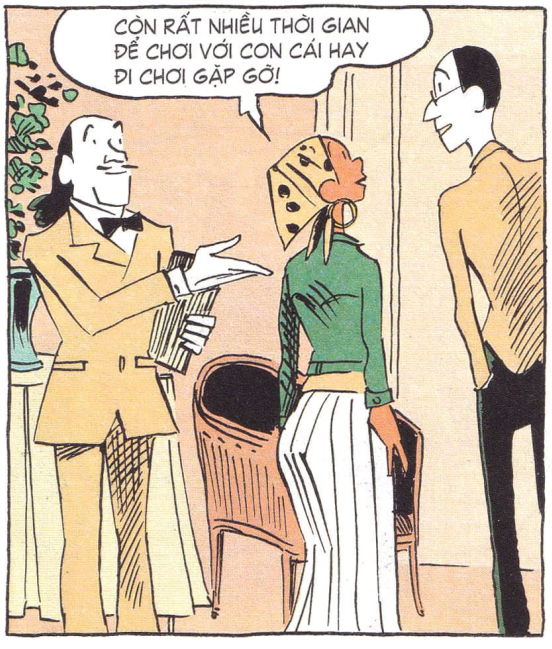

XIN CẢM ƠN.
VÀ TÔI XIN MỜI QUÝ VỊ QUAY LẠI VỚI CHÚNG TÔI SAU GIỜ NGHỈ TRƯA.
MỜI THEO TÔI. HÃY TỚI NHÀ HÀNG MÀ TIẾN SĨ DUARTE GIỚI THIỆU...
VẬY, CÓ PHẢI ANH ĐANG NÓI RẰNG NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM CÓ LỐI SỐNG THOẢI MÁI VÀ HÀI LÒNG HƠN NHỮNG QUẦN THỂ ĐẾN SAU HỌ KHÔNG?
CHÀ, NÓ TÙY THUỘC VÀO VIỆC CHA SO SÁNH HỌ VỚI AI. HẦU HẾT NHỮNG NGƯỜI "ĐẾN SAU" LÀ NÔNG DÂN NGHÈO THAY VÌ LÀ NHỮNG NGƯỜI BAY ĐẾN HỘI THẢO VÀ ĂN UỐNG TRONG CÁC NHÀ HÀNG SANG TRỌNG NHƯ CHÚNG TA ĐÂY!
TRONG THẾ GIỚI NGÀY NAY, HÀNG TRIỆU NGƯỜI ĐANG PHẢI LÀM VIỆC TỪ 60 ĐẾN 80 TIẾNG MỖI TUẦN.
NGAY CẢ Ở NHỮNG NỀN KINH TẾ PHÁT TRIỂN NHẤT, MỌI NGƯỜI THƯỜNG LÀM VIỆC TRUNG BÌNH TỪ 40 ĐẾN 45 TIẾNG MỖI TUẦN.
NHƯNG NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM SỐNG TRONG NHỮNG MÔI TRƯỜNG KHẮC NGHIỆT NHẤT, CHẲNG HẠN NHƯ SA MẠC KALAHARI, CHỈ LÀM VIỆC TRUNG BÌNH TỪ 35 ĐẾN 45 TIẾNG MỖI TUẦN.
HỌ ĐI SĂN BA NGÀY MỘT LẦN, VÀ HÁI LƯỢM TỪ BA ĐẾN SÁU TIẾNG MỖI NGÀY. TRONG ĐIỀU KIỆN BÌNH THƯỜNG, NHƯ VẬY LÀ ĐỦ ĐỂ NUÔI CẢ NHÓM.
CÓ NGHĨA LÀ NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM CỔ ĐẠI SỐNG Ở CÁC KHU VỰC MÀU MỠ HƠN THẬM CHÍ CÒN TỐN ÍT THỜI GIAN HƠN ĐỂ THU THẬP LƯƠNG THỰC VÀ NGUYÊN LIỆU THÔ.

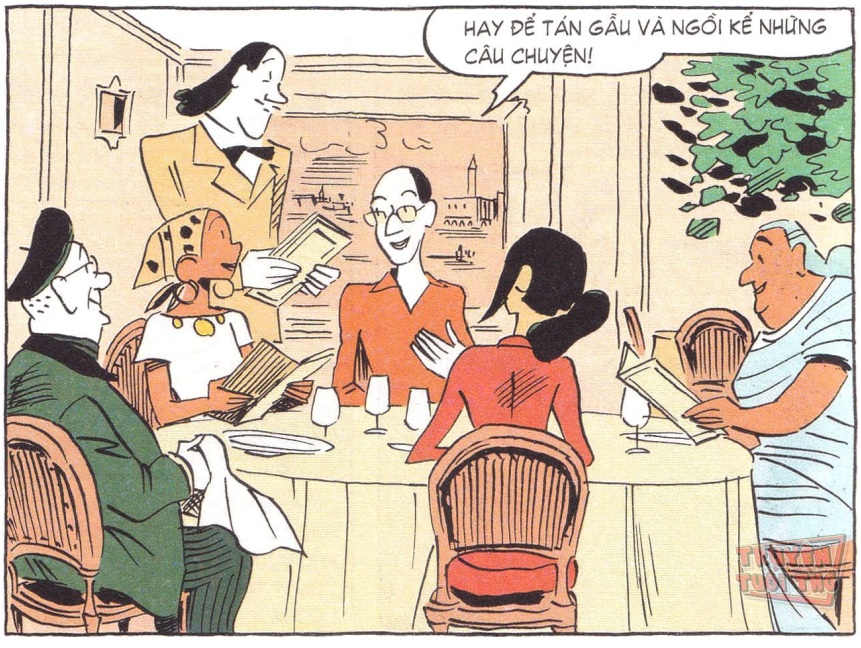

VÀ THÊM MỘT ĐIỀU NỮA, HỌ SẼ CHẲNG CÓ NHIỀU VIỆC NHÀ!
KHÔNG RỬA ĐĨA! KHÔNG HÚT BỤI, KHÔNG LAU NHÀ, KHÔNG THAY TÃ, VÀ CHẮC CHẮN LÀ KHÔNG PHẢI THANH TOÁN HÓA ĐƠN NÀO!
NỀN KINH TẾ SĂN BẮT-HÁI LƯỢM ĐEM LẠI CUỘC SỐNG THÚ VỊ HƠN SO VỚI NỀN KINH TẾ NÔNG NGHIỆP HOẶC CÔNG NGHIỆP!

TRONG THẾ GIỚI HIỆN ĐẠI CỦA CHÚNG TA, MỘT CÔNG NHÂN NHÀ MÁY CÓ THỂ RỜI NHÀ VÀO KHOẢNG 7 GIỜ SÁNG, LÊ BƯỚC QUA NHỮNG CON PHỐ Ô NHIỄM ĐẾN NƠI LÀM VIỆC, RỒI SAU ĐÓ VẬN HÀNH CÙNG MỘT CHIẾC MÁY CẢ NGÀY... MƯỜI TIẾNG ĐỒNG HỒ LÀM VIỆC NHÀM CHÁN TRƯỚC KHI TRỞ VỀ NHÀ LÚC 7 GIỜ TỐI ĐỂ RỬA BÁT VÀ GIẶT GIŨ!

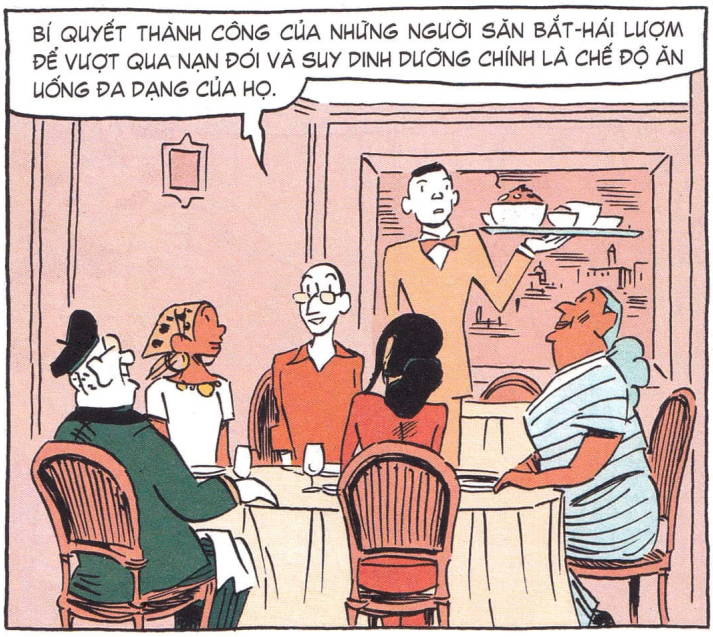

30.000 NĂM TRƯỚC, MỘT NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM CÓ THỂ RỜI TRẠI VỚI BẠN ĐỒNG HÀNH CỦA CÔ ẤY VÀO LÚC 8 GIỜ SÁNG. HỌ ĐI LANG THANG QUA CÁC KHU RỪNG VÀ ĐỒNG CỎ GẦN ĐÓ, HÁI NẤM, ĐÀO CỦ ĂN ĐƯỢC, BẮT ẾCH...

ĐẦU GIỜ CHIỀU, HỌ QUAY LẠI TRẠI ĐỂ CHUẨN BỊ BỮA ĂN!
Restaurante

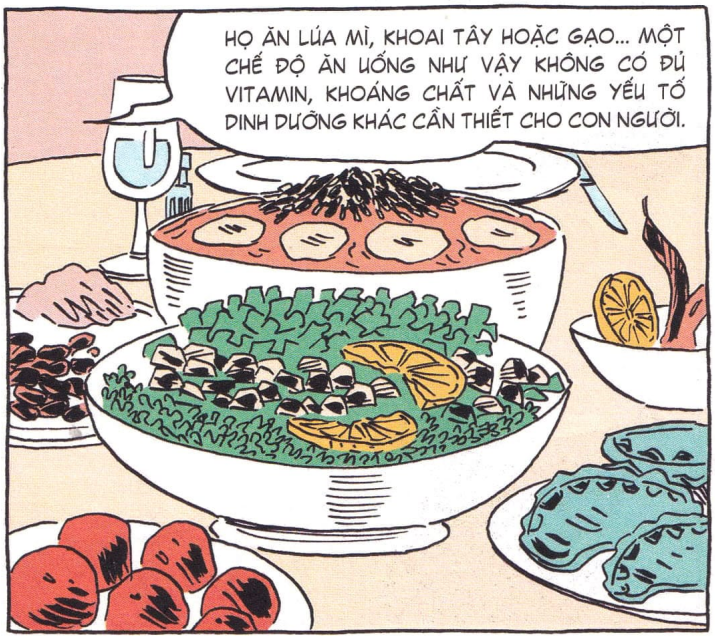

CÒN RẤT NHIỀU THỜI GIAN ĐỂ CHƠI VỚI CON CÁI HAY ĐI CHƠI GẶP GỠ!

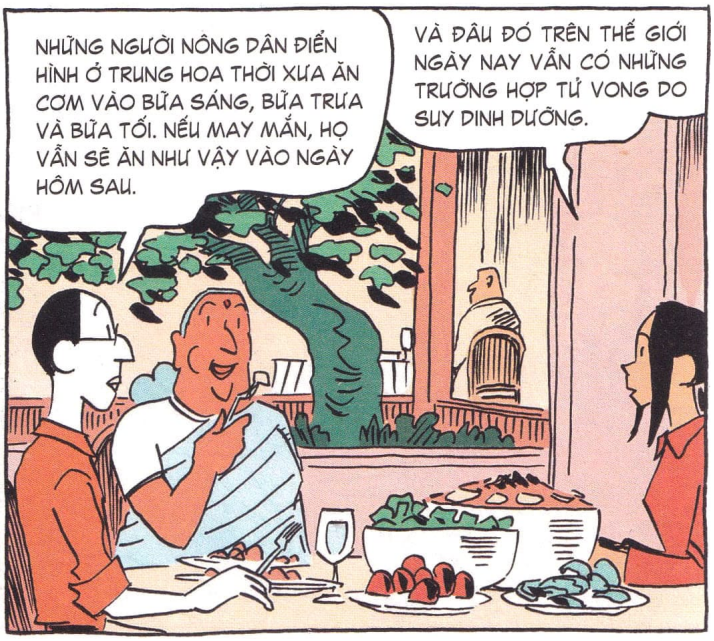

HAY ĐỂ TÁN GẪU VÀ NGỒI KỂ NHỮNG CÂU CHUYỆN!

CẢM ƠN.
NHƯNG CHẮC HỒI ĐÓ CUỘC SỐNG KHÔNG BÌNH YÊN LẮM NHỈ?
ĐÚNG VẬY...
... ĐÔI KHI HỌ CÓ THỂ BỊ GẤU TẤN CÔNG HAY RẮN CẮN.
NHƯNG CHÍ ÍT THÌ HỌ KHÔNG PHẢI LO VỀ CHUYỆN TAI NẠN GIAO THÔNG HAY Ô NHIỄM CÔNG NGHIỆP!
Ở HẦU HẾT MỌI NƠI MỌI LÚC, VIỆC SĂN BẮT-HÁI LƯỢM SẼ CUNG CẤP CHO HỌ NGUỒN DINH DƯỠNG LÝ TƯỞNG.
LÀ MỘT NHÀ SINH HỌC, TÔI KHÔNG THẤY CÓ GÌ LẠ CẢ. CON NGƯỜI ĐÃ SĂN BẮT-HÁI LƯỢM SUỐT HÀNG TRĂM NGHÌN NĂM, CƠ THỂ HỌ ĐÃ THÍCH NGHI TỐT VỚI CHẾ ĐỘ ĂN SĂN BẮT-HÁI LƯỢM.
Menu
LÀ MỘT NHÀ KHẢO CỔ HỌC, TÔI CÓ THỂ XÁC NHẬN ĐIỀU ĐÓ! NHỮNG BỘ XƯƠNG HÓA THẠCH CHO THẤY NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM CỔ ĐẠI ÍT BỊ ĐÓI HOẶC BỊ SUY DINH DƯỠNG SO VỚI CON CHÁU NÔNG DÂN NGHÈO KHÓ CỦA HỌ. HỌ CŨNG CAO HƠN VÀ KHỎE MẠNH HƠN HẲN!
Menu
RÕ RÀNG LÀ VẬY, TUỔI THỌ TRUNG BÌNH CỦA HỌ CHỈ KHOẢNG 30 HOẶC 40 TUỔI, NHƯNG ĐÓ CHỦ YẾU LÀ DO TỈ LỆ TỬ VONG CAO Ở TRẺ SƠ SINH. NHỮNG ĐỨA TRẺ ĐÃ VƯỢT QUA NHỮNG NĂM ĐẦU ĐỜI ĐẦY NGUY HIỂM SẼ CÓ CƠ HỘI SỐNG ĐẾN ĐỘ TUỔI 50 HOẶC 60 - TRONG MỘT SỐ TRƯỜNG HỢP CÁ BIỆT THẬM CHÍ HỌ CÓ THỂ SỐNG ĐẾN TẬN 80 TUỔI!
Menu
CHÚNG TA BIẾT RẰNG TRONG CÁC QUẦN THỂ NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM HIỆN ĐẠI, MỘT PHỤ NỮ 45 TUỔI CÓ THỂ SỐNG THÊM 20 NĂM NỮA, KHOẢNG 5% ĐẾN 8% DÂN SỐ CÓ TUỔI THỌ TRUNG BÌNH LÀ TRÊN 60 TUỔI.
TRUYỆN TUỔI THỌ

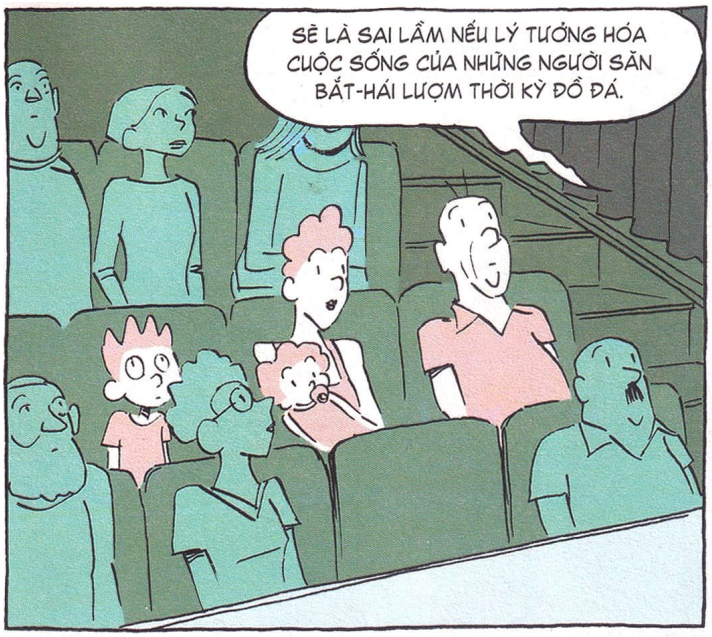

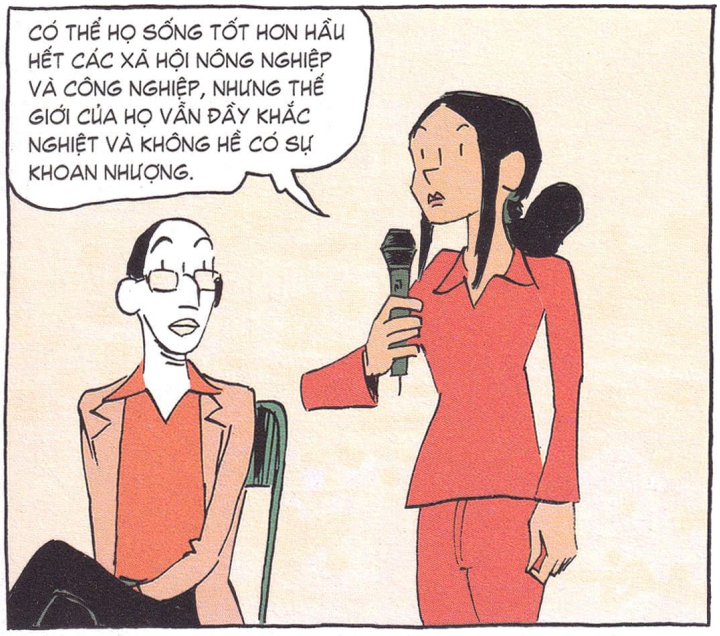

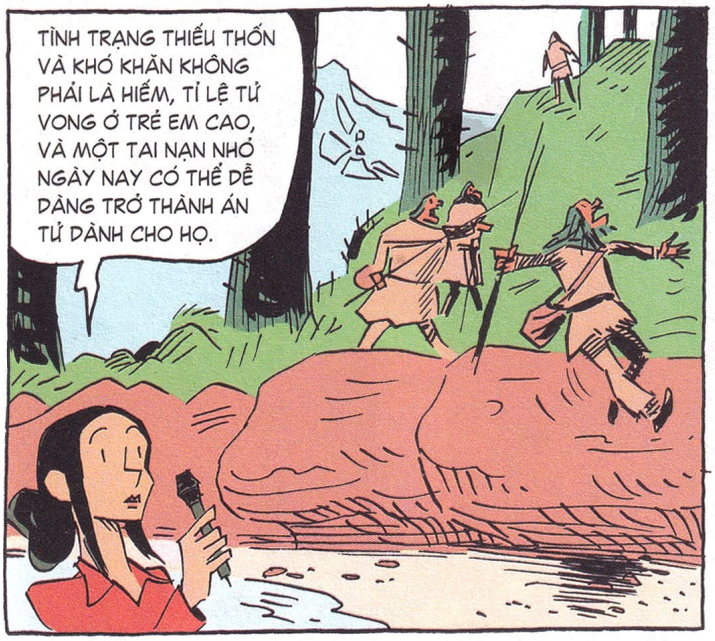
TRUYỆN TUỔI THƠ

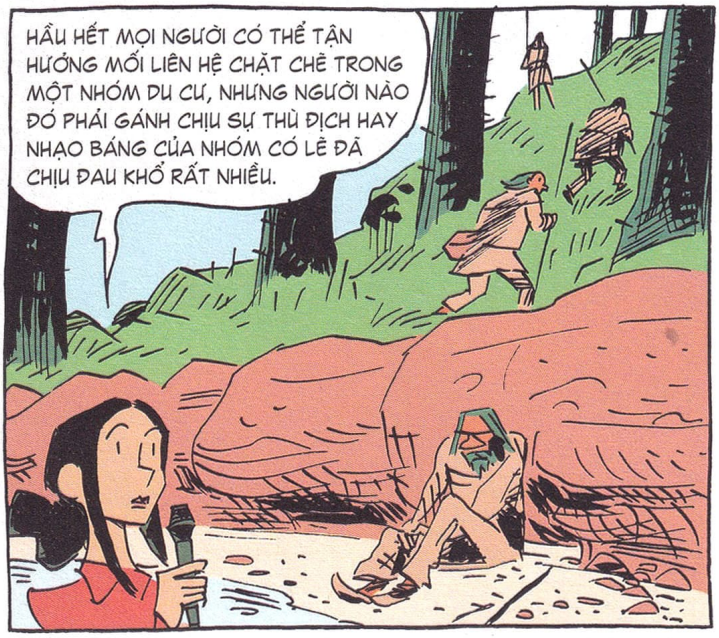

ÔI TRỜI! XIN LỖI, TÔI THẬT VỤNG VỀ QUÁ ĐI MẤT!
NHƯNG CHÚNG TA CÓ THỂ NHẤT TRÍ RẰNG CÁC XÃ HỘI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM VẪN BỊ THIÊN TAI ĐE DỌA, ĐÚNG KHÔNG NÀO? HỌ CŨNG TRẢI QUA CẢNH ĐÓI KÉM MÀ?
VÂNG, NHƯNG HỌ SẼ DỄ DÀNG VƯỢT QUA VỚI NHỮNG TAI HỌA NÀY. NẾU MẤT MỘT SỐ THỰC PHẨM CHỦ YẾU, SẼ CÓ NHỮNG LOẠI KHÁC ĐỂ HỌ THU THẬP, HOẶC HỌ CÓ THỂ DI CHUYỂN ĐẾN MỘT KHU VỰC ÍT BỊ ẢNH HƯỞNG HƠN.
NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM CŨNG ÍT BỊ BỆNH TRUYỀN NHIỄM HƠN! PHẢI VẬY KHÔNG, THƯA GIÁO SƯ?
CHÍNH XÁ...
HẮT XÌ!!!
XIN LỖI!
HẦU HẾT CÁC LOẠI BỆNH TRUYỀN NHIỄM - NHỮNG THỨ NHƯ CÚM, ĐẬU MÙA VÀ SỞI - ĐỀU LÂY CHO CHÚNG TA TỪ NHỮNG ĐỘNG VẬT NHƯ GÀ, BÒ VÀ LỢN SAU KHI CHÚNG TA THUẦN HÓA CHÚNG THÀNH VẬT NUÔI TRONG CÁCH MẠNG NÔNG NGHIỆP.
ÔI TRỜI! MÀY LÀM GÌ VẬY, KIKI?
À HÁ, MÀY CŨNG MUỐN ĂN GÌ ĐÓ... KHÔNG, KIKI, KHÔNG PHẢI Ở NHÀ HÀNG.
MỘT SỐ DỊCH BỆNH NHƯ COVID-19 CÓ NGUỒN GỐC TỪ ĐỘNG VẬT HOANG DÃ, NHƯNG LẠI LÂY LAN QUA NHỮNG HỆ THỐNG GIAO THÔNG HIỆN ĐẠI.
NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM KHÔNG NUÔI GÀ HAY DI CHUYỂN BẰNG MÁY BAY NÊN PHẦN LỚN SẼ TRÁNH ĐƯỢC DỊCH BỆNH.
Ồ, ĐƯỢC RỒI, CHỈ MỘT CHÚT THÔI NHA.
TRUYỆN TUỔI THƠ

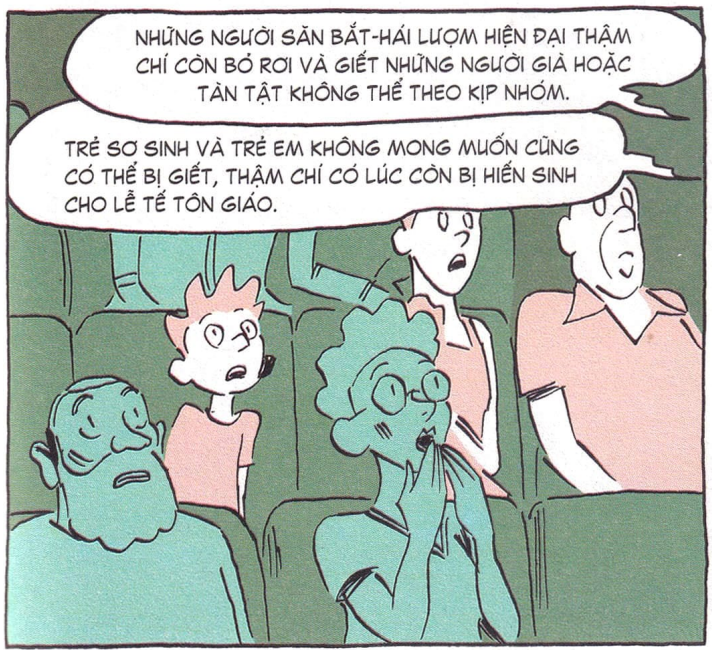

SAU CÁCH MẠNG NÔNG NGHIỆP VÀ CÔNG NGHIỆP, HẦU HẾT MỌI NGƯỜI SỐNG TRONG CÁC KHU VỰC ĐÔNG DÂN CƯ, KHÔNG HỢP VỆ SINH - NHỮNG ĐỊA ĐIỂM LÝ TƯỞNG ĐỂ DỊCH BỆNH PHÁT SINH!
TRONG KHI NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM LANG THANG THEO NHỮNG NHÓM QUÁ NHỎ NÊN DỊCH BỆNH KHÔNG DUY TRÌ LÂU ĐƯỢC.
CÓ THỂ NÓI NGẮN GỌN LÀ VỚI CHẾ ĐỘ ĂN UỐNG LÀNH MẠNH, ĐA DẠNG, TUẦN LÀM VIỆC TƯƠNG ĐỐI NGẮN VÀ TỈ LỆ MẮC BỆNH TRUYỀN NHIỄM THẤP, NHIỀU CHUYÊN GIA ĐÃ MÔ TẢ CÁC XÃ HỘI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM TIỀN NÔNG NGHIỆP LÀ...
... XÃ HỘI NGUYÊN THỦY GIÀU CÓ!
HA! HA! HA!
TÔI XIN PHÉP, TÔI PHẢI VỀ SỚM ĐỂ KỊP CHUYẾN BAY.
YUVAL, TÔI SẼ GẶP ANH Ở THUNG LŨNG VÉZÈRE TRONG HAI TUẦN NỮA.
VÂNG! TÔI MONG ĐƯỢC NGHE NGÀI NÓI VỀ ĐỜI SỐNG TINH THẦN CỦA NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM.
NĂM NGOÁI TÔI CŨNG TỪNG ĐẾN VÉZÈRE RỒI, NƠI ĐÓ ĐÚNG LÀ KỲ DIỆU THẬT...
RẤT XIN LỖI, NHƯNG CHÚNG TA CẦN QUAY LẠI HỘI THẢO, MỌI NGƯỜI ĐANG CHỜ ĐỢI!

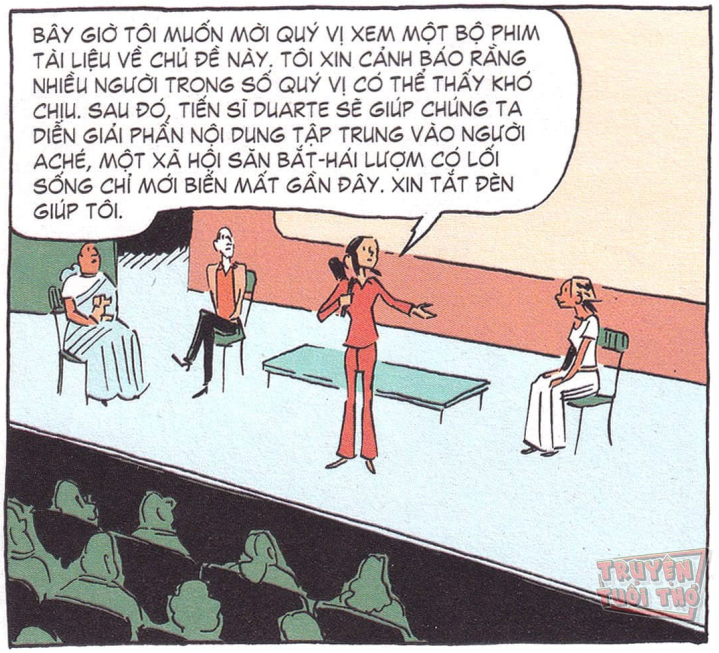

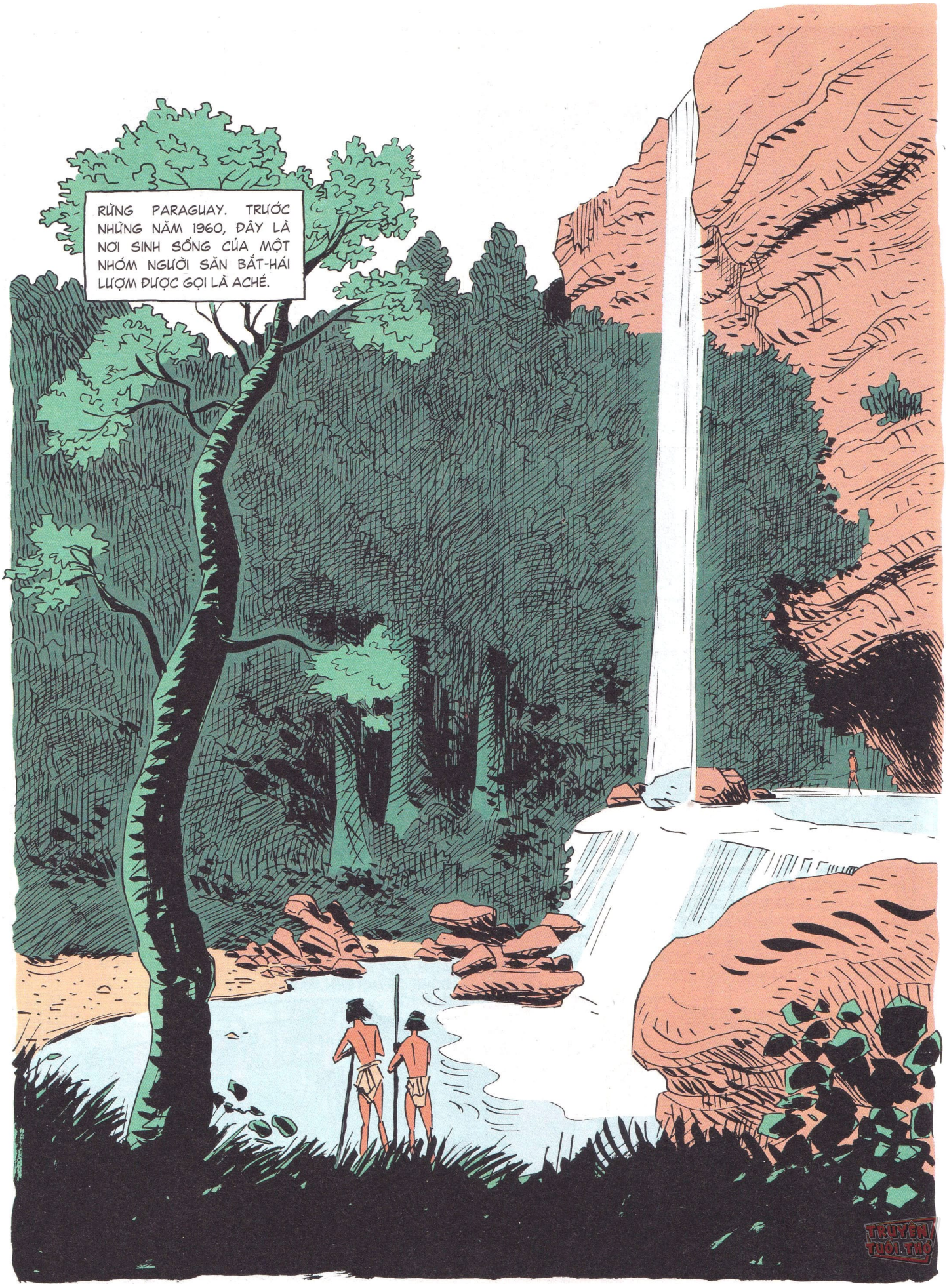

TRUYỆN THỜI THỌ

RỪNG PARAGUAY. TRƯỚC NHỮNG NĂM 1960, ĐÂY LÀ NƠI SINH SỐNG CỦA MỘT NHÓM NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM ĐƯỢC GỌI LÀ ACHÉ.
TRUYỆN TUỔI THƠ

TRUYỀN THỐNG VÀ CÁCH SỐNG CỦA HỌ ĐÃ LÀM NHIỀU NHÀ NHÂN HỌC VÀO THỜI ĐIỂM ĐÓ BỐI RỐI. MỘT SỐ PHONG TỤC CỦA HỌ RẤT THÚ VỊ, TRONG KHI NHỮNG PHONG TỤC KHÁC LẠI CỰC KỲ KHÁC THƯỜNG.

CHẲNG HẠN, KHI MỘT THÀNH VIÊN ĐÁNG KÍNH TRONG NHÓM CHẾT ĐI, PHONG TỤC CỦA NGƯỜI ACHÉ LÀ GIẾT MỘT BÉ GÁI VÀ CHÔN CẢ HAI CÙNG NHAU.

CÁC NHÀ NHÂN HỌC PHỎNG VẤN NGƯỜI ACHÉ VÀO NHỮNG NĂM 1960 ĐÃ GHI LẠI TRƯỜNG HỢP MỘT NGƯỜI ĐÀN ÔNG TRUNG NIÊN BỊ BỎ RƠI KHI BỊ ỐM VÀ KHÔNG THỂ THEO KỊP NHÓM.
ÔNG TA BỊ BỎ DƯỚI GỐC CÂY.
LŨ KỀN KỀN BU LẠI...
CHÚNG CHỜ ĐỢI RẤT LÂU.
NHƯNG ÔNG TA ĐÃ HỒI PHỤC.
ÔNG TA ĐỨNG DẬY RỒI QUAY LẠI VỚI NHÓM.
TỪ ĐÓ ÔNG TA CÓ BIỆT DANH MỚI...
NÀY, PHÂN KỀN KỀN!

KHI MỘT PHỤ NỮ ACHÉ TRỞ NÊN GIÀ YẾU, NHỮNG NGƯỜI CÒN LẠI COI BÀ LÀ GÁNH NẶNG.
MỘT NGƯỜI ĐÀN ÔNG TRẺ TUỔI SẼ LẺN RA SAU VÀ LẤY RÌU BỔ VÀO ĐẦU BÀ.
MỘT NGƯỜI ĐÀN ÔNG ACHÉ ĐÃ KỂ CHO CÁC NHÀ NHÂN HỌC VỀ NHỮNG NĂM THÁNG ĐẦU TIÊN TRONG RỪNG RẬM.
TÔI LÀ NGƯỜI ĐÃ GIẾT NHỮNG NGƯỜI PHỤ NỮ LỚN TUỔI. TÔI ĐÃ GIẾT CÁC DÌ CỦA MÌNH... PHỤ NỮ SỢ HÃI TÔI...
BÂY GIỜ, Ở ĐÂY, NƠI NGƯỜI DA TRẮNG SINH SỐNG, TÔI LẠI LÀ MỘT KẺ YẾU ĐUỐI.
NHỮNG ĐỨA TRẺ SINH RA KHÔNG CÓ TÓC HOẶC BỊ COI LÀ KÉM PHÁT TRIỂN ĐÃ BỊ GIẾT NGAY LẬP TỨC.
ĐỨA CON ĐẦU LÒNG CỦA TÔI ĐÃ BỊ GIẾT VÌ NHỮNG NGƯỜI ĐÀN ÔNG TRONG NHÓM KHÔNG MUỐN CÓ THÊM MỘT BÉ GÁI KHÁC NỮA.
TRONG MỘT VỤ VIỆC KHÁC, MỘT NGƯỜI ĐÀN ÔNG ĐÃ SÁT HẠI MỘT CẬU BÉ.
TÔI ĐANG Ở TRONG MỘT TÂM TRẠNG RẤT TỆ MÀ THẰNG BÉ THÌ KHÔNG NGỪNG KHÓC.
MỘT ĐỨA TRẺ KHÁC BỊ CHÔN SỐNG VÌ NÓ LÀ "MỘT ĐỨA TRẺ TRÔNG BUỒN CƯỜI VÀ NHỮNG ĐỨA KHÁC ĐÃ CƯỜI NHẠO NÓ."

BẠN CÓ THỂ KẾT LUẬN RẰNG NGƯỜI ACHÉ LÀ NHỮNG TÊN TỘI PHẠM TÀN BẠO, NHƯNG ĐỪNG QUÁ VỘI VÀNG ĐÁNH GIÁ HỌ. NHƯ TÀI LIỆU LƯU TRỮ NÀY CHO CHÚNG TA THẤY, NGƯỜI ACHÉ CŨNG CÓ NHỮNG PHẨM CHẤT TÍCH CỰC. HẦU HẾT THỜI GIAN HỌ TỎ RA THÂN THIỆN VỚI NHAU, MIỆNG HỌ LUÔN LUÔN NỞ NỤ CƯỜI THƯỜNG TRỰC.

CÁC NHÀ NHÂN HỌC SỐNG VỚI HỌ NHIỀU NĂM NÓI RẰNG TÌNH TRẠNG BẠO LỰC GIỮA NHỮNG NGƯỜI TRƯỞNG THÀNH LÀ RẤT HIẾM. ĐÀN ÔNG VÀ PHỤ NỮ ĐƯỢC TỰ DO THAY ĐỔI BẠN TÌNH THEO Ý MUỐN CÁ NHÂN.

HỌ KHÔNG CÓ HỆ THỐNG PHÂN CẤP HAY LÃNH ĐẠO, VÀ THƯỜNG TRÁNH NHỮNG CÁ NHÂN ĐỘC ĐOÁN. HỌ VÔ CÙNG HÀO PHÓNG VỚI SỐ TÀI SẢN ÍT ỎI CỦA MÌNH VÀ KHÔNG QUAN TÂM ĐẾN SỰ THÀNH CÔNG HAY GIÀU CÓ.

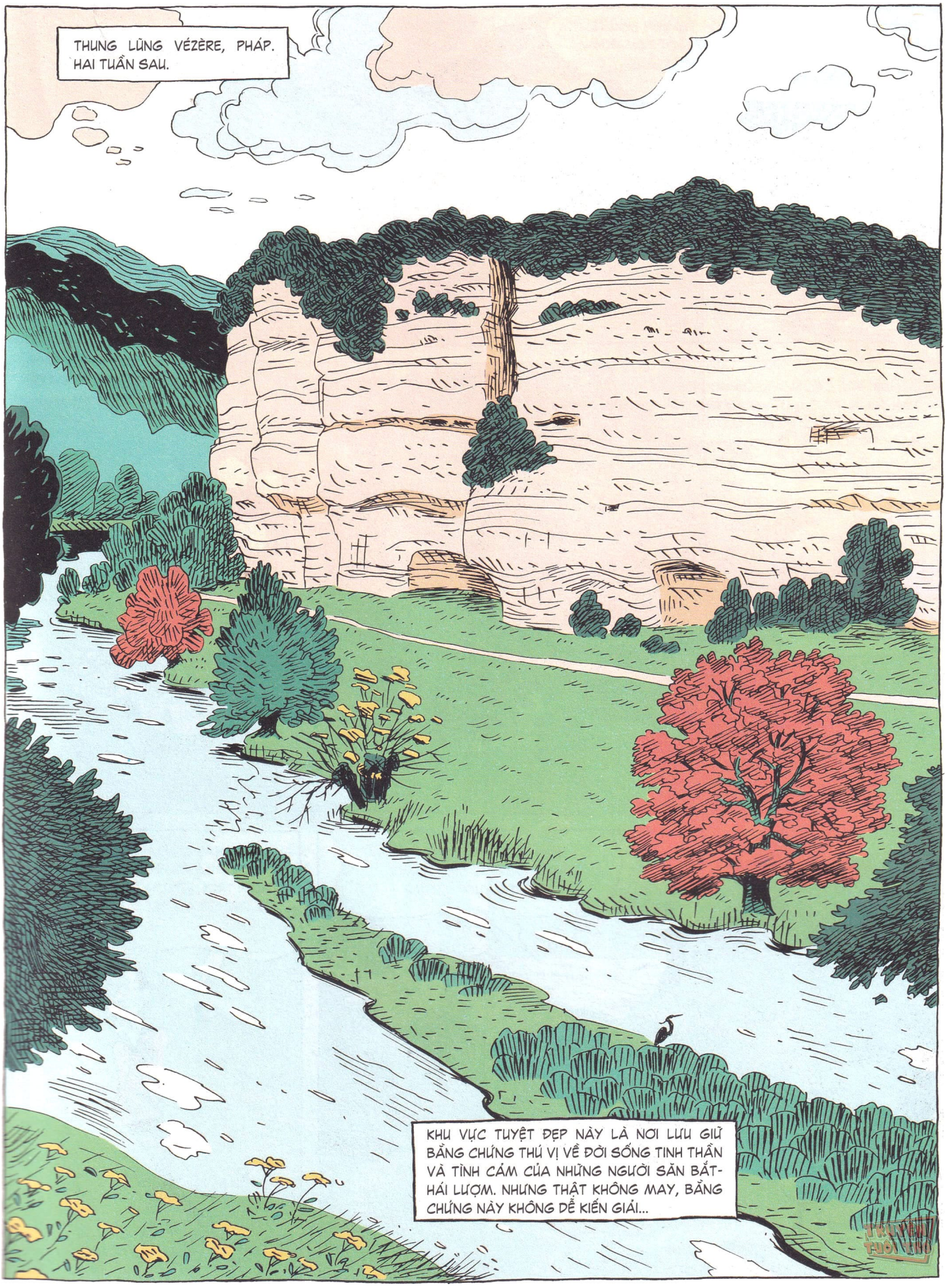
NHỮNG ĐIỀU HỌ ĐÁNH GIÁ CAO NHẤT TRONG CUỘC SỐNG LÀ CÁC MỐI TƯƠNG TÁC XÃ HỘI TỐT VÀ TÌNH BẠN CHẤT LƯỢNG CAO.

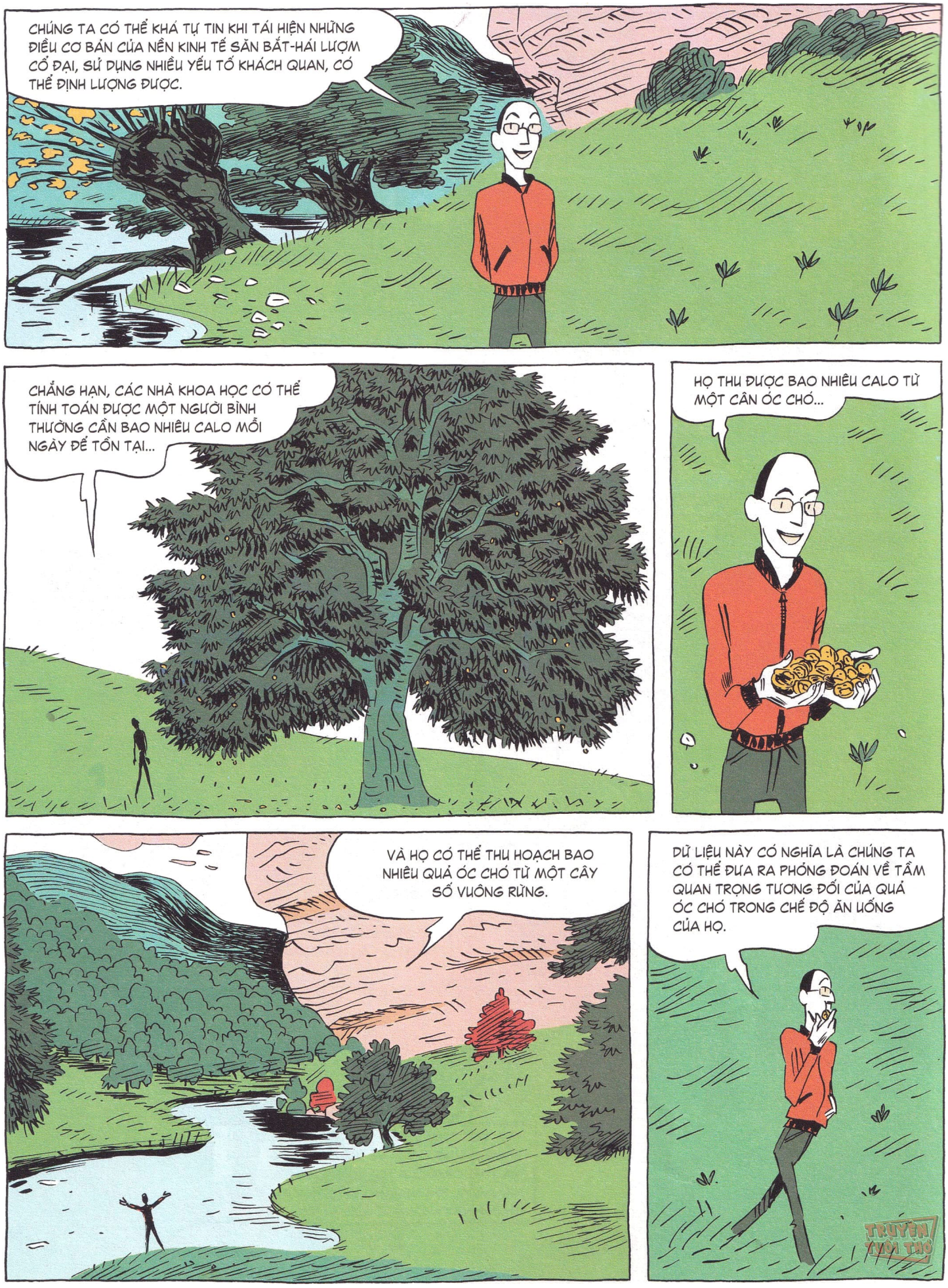
VỚI HỌ THÌ VIỆC GIẾT TRẺ EM, NGƯỜI BỆNH HOẶC NGƯỜI GIÀ GIỐNG NHƯ CÁCH MÀ NHIỀU NGƯỜI HIỆN NAY NGHĨ VỀ VIỆC PHÁ THAI VÀ CÁI CHẾT ÊM ÁI.

CHÚNG TA NÊN NHỚ RẰNG NGƯỜI ACHÉ ĐÃ BỊ NÔNG DÂN PARAGUAY SĂN ĐUỔI VÀ GIẾT HẠI KHÔNG NGỪNG. NHU CẦU CHẠY TRỐN NHỮNG KẺ GIẾT NGƯỜI CÓ THỂ GIẢI THÍCH CHO THÁI ĐỘ ĐẶC BIỆT KHẮC NGHIỆT CỦA HỌ VỚI BẤT KỲ AI CÓ THỂ LÀ GÁNH NẶNG.

SỰ THẬT LÀ, GIỐNG NHƯ MỌI XÃ HỘI LOÀI NGƯỜI, XÃ HỘI ACHÉ RẤT PHỨC TẠP. CHÚNG TA KHÔNG NÊN PHI NHÂN TÍNH HÓA HAY LÝ TƯỞNG HÓA HỌ DỰA TRÊN NHỮNG HIỂU BIẾT BỀ NGOÀI NHƯ VẬY. HỌ KHÔNG PHẢI LÀ THIÊN THẦN HAY ÁC QUỶ - HỌ LÀ NHỮNG CON NGƯỜI.

VÀ NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM THỜI KỲ ĐỒ ĐÁ CŨNG NHƯ VẬY!

THUNG LŨNG VÉZÈRE, PHÁP.
HAI TUẦN SAU.
KHU VỰC TUYỆT ĐẸP NÀY LÀ NƠI LƯU GIỮ BẰNG CHỨNG THÚ VỊ VỀ ĐỜI SỐNG TINH THẦN VÀ TÌNH CẢM CỦA NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM. NHƯNG THẬT KHÔNG MAY, BẰNG CHỨNG NÀY KHÔNG DỄ KIẾN GIẢI...

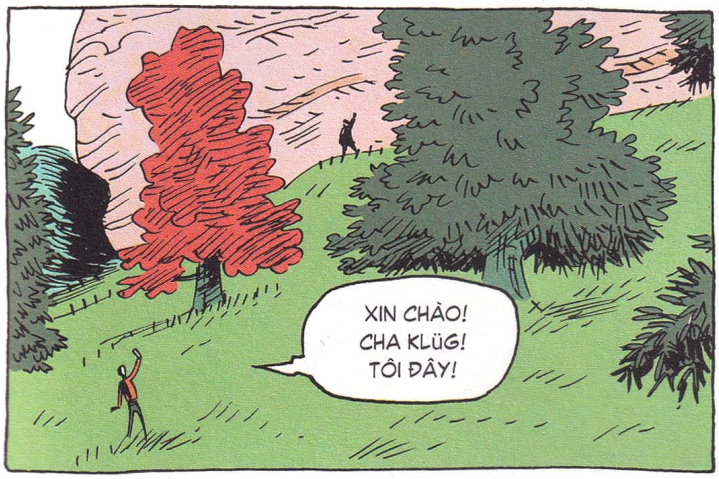

CHÚNG TA CÓ THỂ KHÁ TỰ TIN KHI TÁI HIỆN NHỮNG ĐIỀU CƠ BẢN CỦA NỀN KINH TẾ SĂN BẮT-HÁI LƯỢM CỔ ĐẠI, SỬ DỤNG NHIỀU YẾU TỐ KHÁCH QUAN, CÓ THỂ ĐỊNH LƯỢNG ĐƯỢC.
CHẲNG HẠN, CÁC NHÀ KHOA HỌC CÓ THỂ TÍNH TOÁN ĐƯỢC MỘT NGƯỜI BÌNH THƯỜNG CẦN BAO NHIÊU CALO MỖI NGÀY ĐỂ TỒN TẠI...
HỌ THU ĐƯỢC BAO NHIÊU CALO TỪ MỘT CÂN ÓC CHÓ...
VÀ HỌ CÓ THỂ THU HOẠCH BAO NHIÊU QUẢ ÓC CHÓ TỪ MỘT CÂY SỐ VUÔNG RỪNG.
DỮ LIỆU NÀY CÓ NGHĨA LÀ CHÚNG TA CÓ THỂ ĐƯA RA PHỎNG ĐOÁN VỀ TẦM QUAN TRỌNG TƯƠNG ĐỐI CỦA QUẢ ÓC CHÓ TRONG CHẾ ĐỘ ĂN UỐNG CỦA HỌ.
TRUYỆN TUỔI THƠ

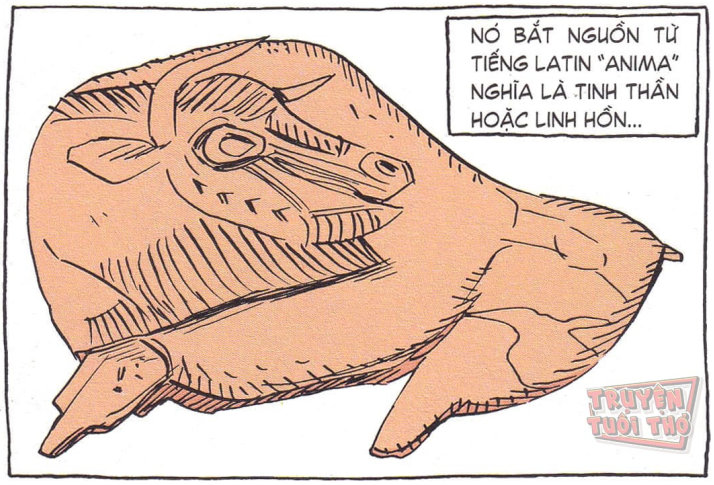

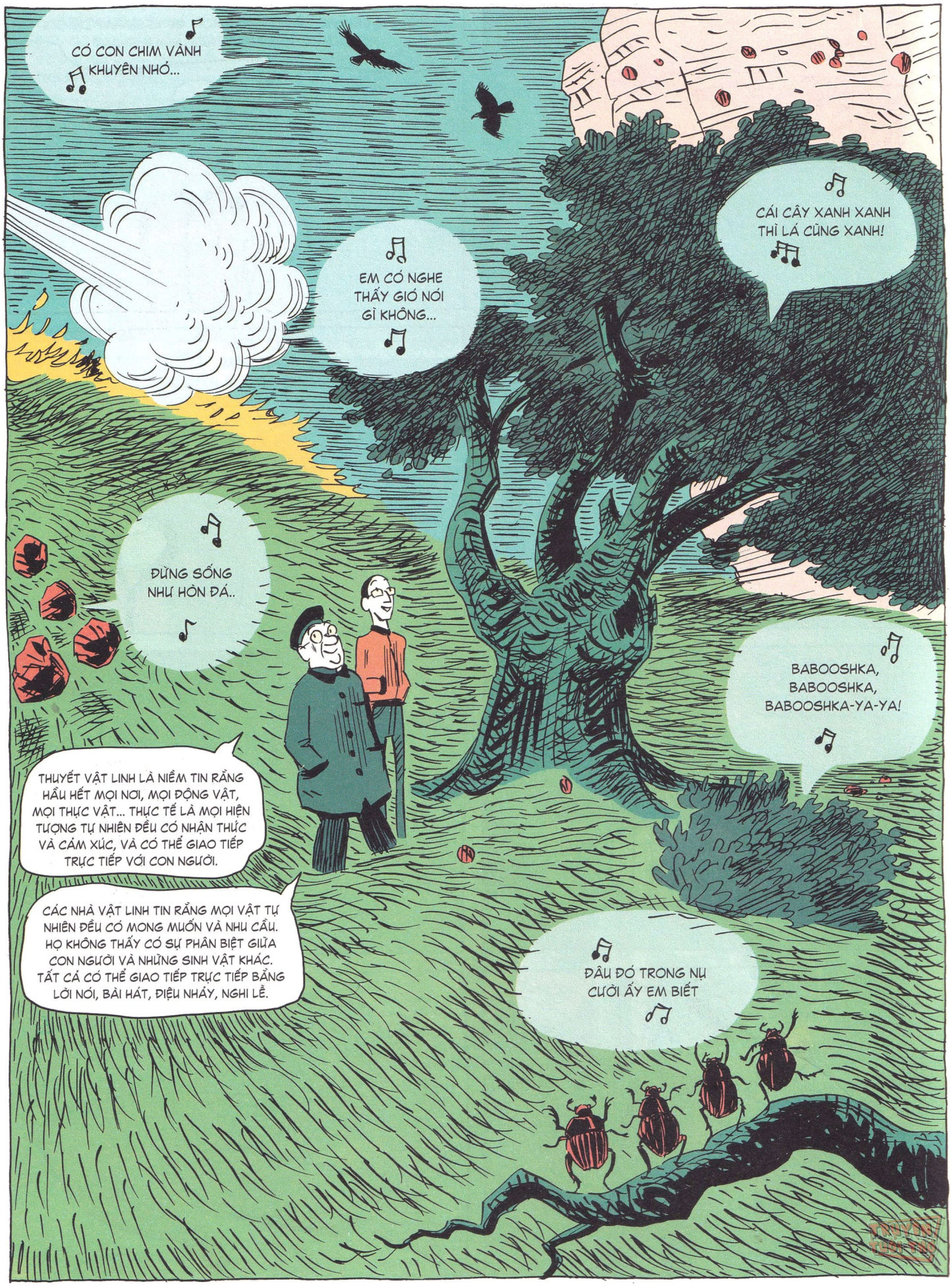

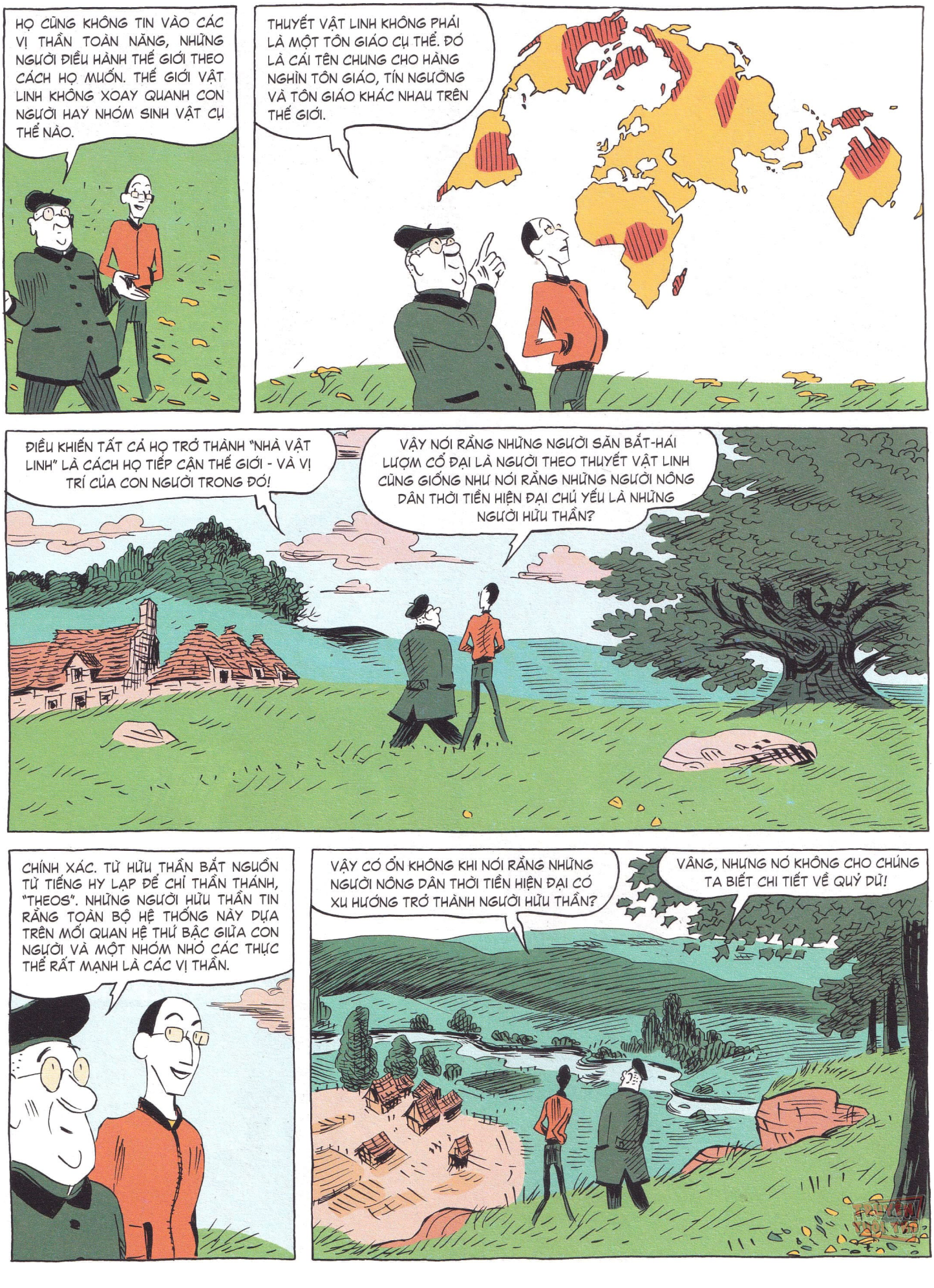

TRUYỆN TUỔI THƠ

CÓ CON CHIM VÀNH KHUYÊN NHỎ...
EM CÓ NGHE THẤY GIÓ NÓI GÌ KHÔNG...
CÁI CÂY XANH XANH THÌ LÁ CŨNG XANH!
ĐỪNG SỐNG NHƯ HÒN ĐÁ..
BABOOSHKA, BABOOSHKA, BABOOSHKA-YA-YA!
THUYẾT VẬT LINH LÀ NIỀM TIN RẰNG HẦU HẾT MỌI NƠI, MỌI ĐỘNG VẬT, MỌI THỰC VẬT... THỰC TẾ LÀ MỌI HIỆN TƯỢNG TỰ NHIÊN ĐỀU CÓ NHẬN THỨC VÀ CẢM XÚC, VÀ CÓ THỂ GIAO TIẾP TRỰC TIẾP VỚI CON NGƯỜI.
CÁC NHÀ VẬT LINH TIN RẰNG MỌI VẬT TỰ NHIÊN ĐỀU CÓ MONG MUỐN VÀ NHU CẦU. HỌ KHÔNG THẤY CÓ SỰ PHÂN BIỆT GIỮA CON NGƯỜI VÀ NHỮNG SINH VẬT KHÁC. TẤT CẢ CÓ THỂ GIAO TIẾP TRỰC TIẾP BẰNG LỜI NÓI, BÀI HÁT, ĐIỆU NHẢY, NGHI LỄ.
ĐÂU ĐÓ TRONG NỤ CƯỜI ẤY EM BIẾT

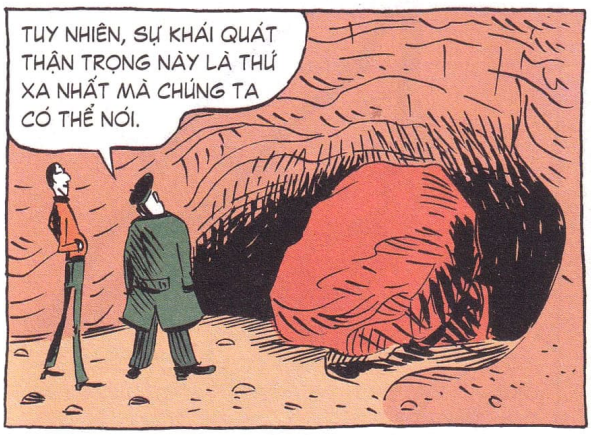

HỌ NGHĨ RẰNG MỘT TẢNG ĐÁ CÓ THỂ GIẬN MỌI NGƯỜI VỀ ĐIỀU HỌ ĐÃ LÀM VÀ HÀI LÒNG VỀ ĐIỀU GÌ ĐÓ KHÁC.
NÓ CÓ THỂ KHUYÊN HỌ HOẶC YÊU CẦU HỌ VIỆC GÌ ĐÓ. VÀ BẢN THÂN CON NGƯỜI CÓ THỂ NÓI CHUYỆN VỚI TẢNG ĐÁ ĐỂ XOA DỊU NÓ... HOẶC ĐE DỌA NÓ.
TRONG THẾ GIỚI VẬT LINH, KHÔNG CHỈ CÓ ĐÁ, THỰC VẬT VÀ ĐỘNG VẬT.
CÒN CÓ NHỮNG THỰC THỂ VÔ HÌNH NHƯ LINH HỒN CỦA NGƯỜI CHẾT, VÀ NHỮNG LINH HỒN THÂN THIỆN HOẶC KHÔNG THÂN THIỆN KHÁC, NHỮNG GÌ MÀ BÂY GIỜ CHÚNG TA GỌI LÀ ÁC QUỶ, TIÊN NỮ VÀ THIÊN THẦN.
MỘT THỢ SĂN CÓ THỂ NÓI CHUYỆN VỚI MỘT ĐÀN HƯƠU VÀ YÊU CẦU MỘT CON TỰ HIẾN SINH. NẾU CUỘC SĂN THÀNH CÔNG, ANH TA CÓ THỂ CẦU XIN CON VẬT ĐÃ CHẾT THA THỨ CHO MÌNH.
KHI AI ĐÓ NGÃ BỆNH, MỘT THẦY CÚNG CÓ THỂ KẾT NỐI VỚI LINH HỒN ĐÃ GÂY RA BỆNH TẬT, VÀ CỐ GẮNG XOA DỊU NÓ.
HOẶC, NẾU ĐIỀU ĐÓ BẤT THÀNH, THÌ VỊ THẦY CÚNG CÓ THỂ XUA ĐUỔI NÓ!
NẾU CẦN THẦY CÚNG CÓ THỂ YÊU CẦU CÁC LINH HỒN KHÁC GIÚP ĐỠ.
VÀ TẤT CẢ SỰ GIAO TIẾP NÀY ĐỀU CÓ ĐIỂM CHUNG: CHÚNG KHÔNG ĐƯỢC GỬI ĐẾN CÁC VỊ THẦN TOÀN NĂNG MÀ DÀNH CHO CÁC THỰC THỂ BẢN ĐỊA, CÓ THỂ LÀ CÁI CÂY HAY CON SUỐI CỤ THỂ, HOẶC MỘT CON MA CỤ THỂ.
HỌ KHÔNG THẤY SỰ PHÂN BIỆT GIỮA CON NGƯỜI VÀ NHỮNG SINH VẬT KHÁC, HỌ CŨNG TƯỞNG TƯỢNG KHÔNG CÓ HỆ THỐNG PHÂN CẤP NGHIÊM NGẶT.
CÁC THỰC THỂ KHÔNG PHẢI CON NGƯỜI KHÔNG Ở ĐÓ CHỈ ĐỂ ĐÁP ỨNG NHU CẦU CỦA CON NGƯỜI.

HỌ CŨNG KHÔNG TIN VÀO CÁC VỊ THẦN TOÀN NĂNG, NHỮNG NGƯỜI ĐIỀU HÀNH THẾ GIỚI THEO CÁCH HỌ MUỐN. THẾ GIỚI VẬT LINH KHÔNG XOAY QUANH CON NGƯỜI HAY NHÓM SINH VẬT CỤ THỂ NÀO.
THUYẾT VẬT LINH KHÔNG PHẢI LÀ MỘT TÔN GIÁO CỤ THỂ. ĐÓ LÀ CÁI TÊN CHUNG CHO HÀNG NGHÌN TÔN GIÁO, TÍN NGƯỠNG VÀ TÔN GIÁO KHÁC NHAU TRÊN THẾ GIỚI.
ĐIỀU KHIẾN TẤT CẢ HỌ TRỞ THÀNH "NHÀ VẬT LINH" LÀ CÁCH HỌ TIẾP CẬN THẾ GIỚI - VÀ VỊ TRÍ CỦA CON NGƯỜI TRONG ĐÓ!
VẬY NÓI RẰNG NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM CỔ ĐẠI LÀ NGƯỜI THEO THUYẾT VẬT LINH CŨNG GIỐNG NHƯ NÓI RẰNG NHỮNG NGƯỜI NÔNG DÂN THỜI TIỀN HIỆN ĐẠI CHỦ YẾU LÀ NHỮNG NGƯỜI HỮU THẦN?
CHÍNH XÁC. TỪ HỮU THẦN BẮT NGUỒN TỪ TIẾNG HY LẠP ĐỂ CHỈ THẦN THÁNH, "THEOS". NHỮNG NGƯỜI HỮU THẦN TIN RẰNG TOÀN BỘ HỆ THỐNG NÀY DỰA TRÊN MỐI QUAN HỆ THỨ BẬC GIỮA CON NGƯỜI VÀ MỘT NHÓM NHỎ CÁC THỰC THỂ RẤT MẠNH LÀ CÁC VỊ THẦN.
VẬY CÓ ỔN KHÔNG KHI NÓI RẰNG NHỮNG NGƯỜI NÔNG DÂN THỜI TIỀN HIỆN ĐẠI CÓ XU HƯỚNG TRỞ THÀNH NGƯỜI HỮU THẦN?
VÂNG, NHƯNG NÓ KHÔNG CHO CHÚNG TA BIẾT CHI TIẾT VỀ QUỸ DỮ!

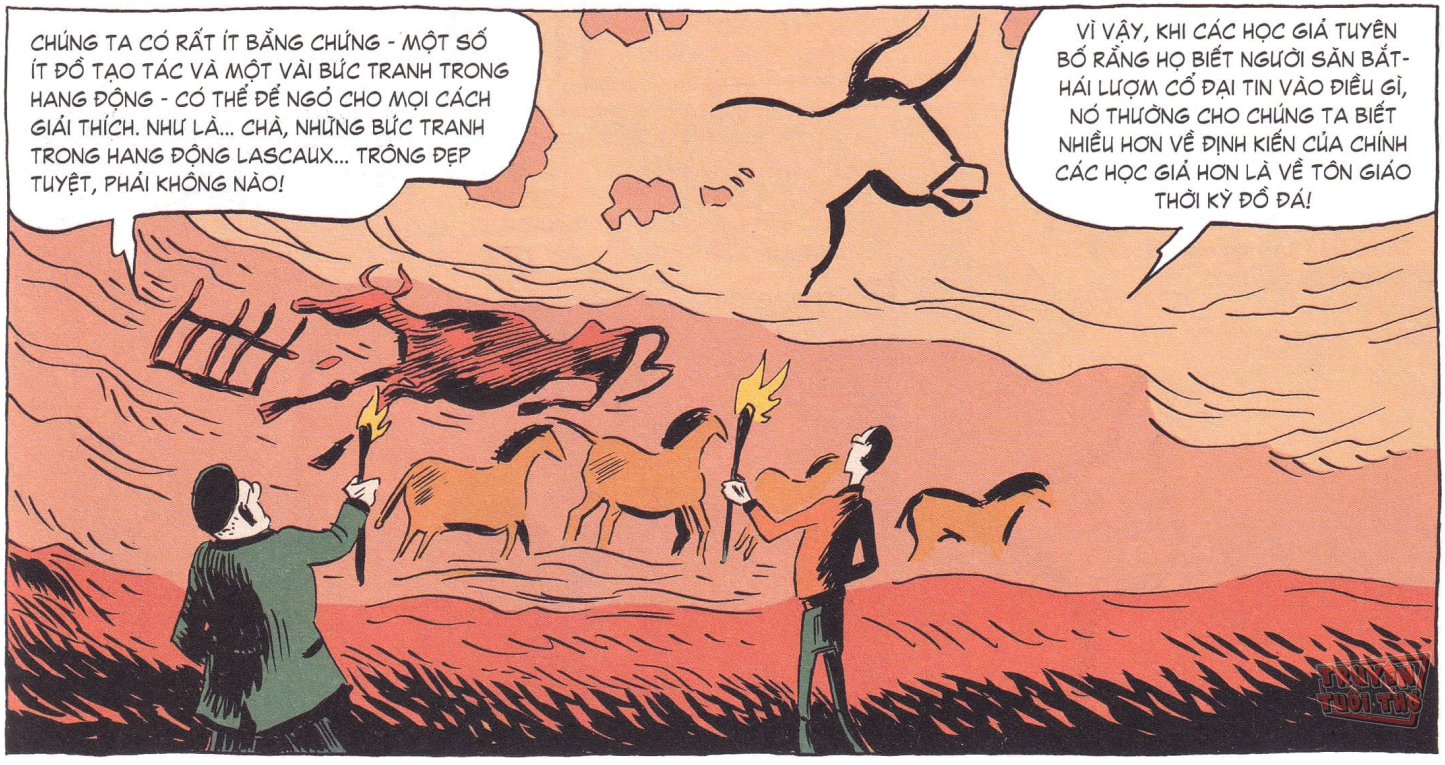
VÌ THUẬT NGỮ HỮU THẦN RẤT RỘNG. MỖI NHÓM "HỮU THẦN" KHÁC NHAU ĐỀU CHO RẰNG NIỀM TIN VÀ SỰ THỰC HÀNH GIÁO LÝ CỦA NHỮNG NGƯỜI KHÁC LÀ KỲ LẠ VÀ DỊ GIÁO. SỰ KHÁC BIỆT GIỮA CÁC NHÓM SĂN BẮT-HÁI LƯỢM "VẬT LINH" CÓ LẼ CŨNG LỚN NHƯ VẬY. TRẢI NGHIỆM TÔN GIÁO CỦA HỌ CÓ THỂ ĐÃ LÂM VÀO TÌNH TRẠNG HỖN LOẠN VÀ ĐẦY RẪY NHỮNG SỰ TRANH CÃI, BIẾN ĐỔI VÀ NỔI LOẠN.

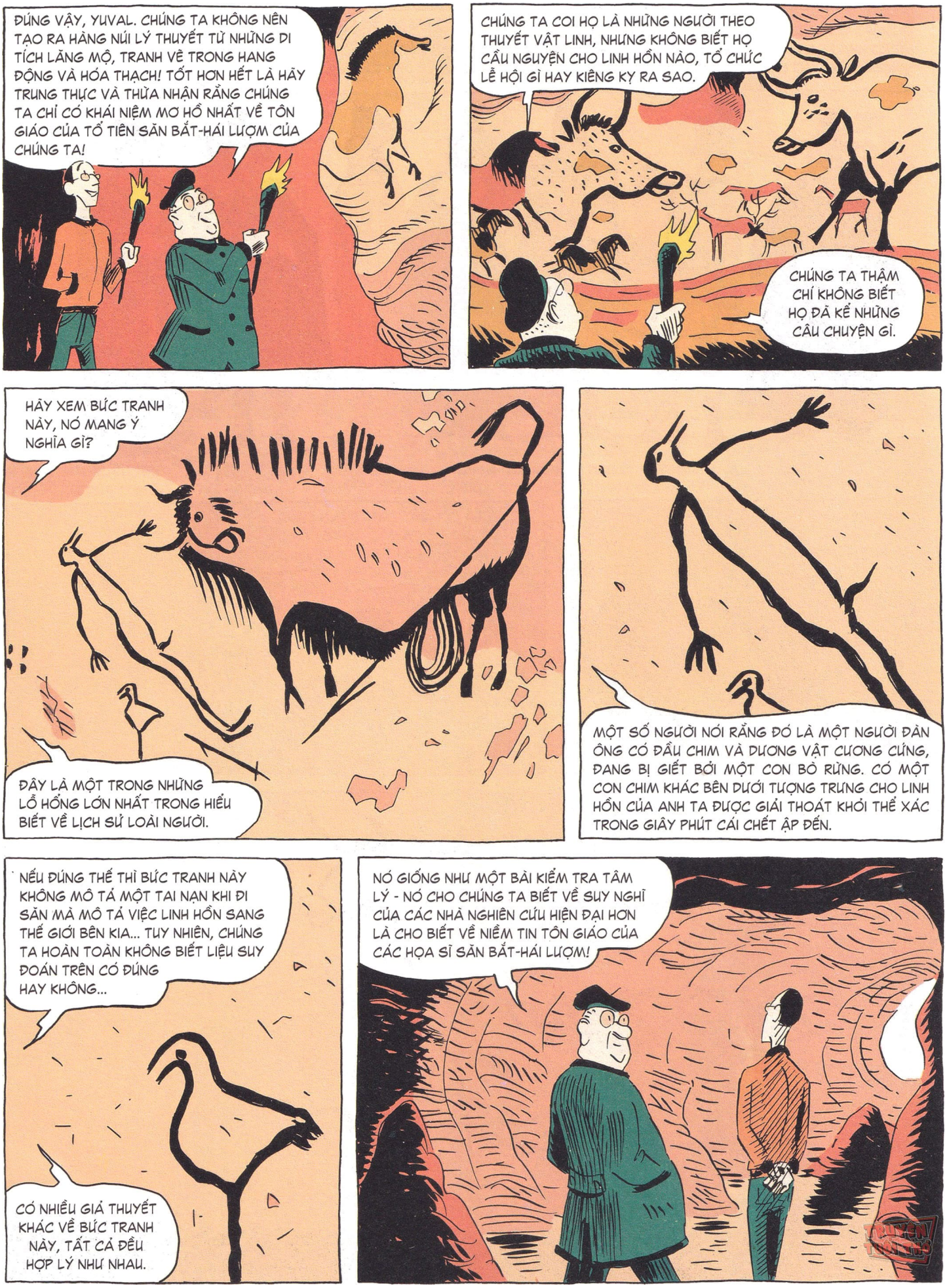

QUAN CHỨC TRUNG QUỐC (THẾ KỶ 1)
LÍNH LA MÃ (THẾ KỶ 2)
CHIẾN BINH VIKING (THẾ KỶ 10)
GIÁO SĨ IRAN (THẾ KỶ 12)
THẦY TẾ AZTEC (THẾ KỶ 15)
NGƯỜI THANH GIÁO MASSACHUSETTS (THẾ KỶ 17)
GIÁO SĨ DO THÁI BA LAN (THẾ KỶ 18)

ĐÚNG VẬY, YUVAL. CHÚNG TA KHÔNG NÊN TẠO RA HÀNG NÚI LÝ THUYẾT TỪ NHỮNG DI TÍCH LĂNG MỘ, TRANH VẼ TRONG HANG ĐỘNG VÀ HÓA THẠCH! TỐT HƠN HẾT LÀ HÃY TRUNG THỰC VÀ THỪA NHẬN RẰNG CHÚNG TA CHỈ CÓ KHÁI NIỆM MƠ HỒ NHẤT VỀ TÔN GIÁO CỦA TỔ TIÊN SĂN BẮT-HÁI LƯỢM CỦA CHÚNG TA!
CHÚNG TA COI HỌ LÀ NHỮNG NGƯỜI THEO THUYẾT VẬT LINH, NHƯNG KHÔNG BIẾT HỌ CẦU NGUYỆN CHO LINH HỒN NÀO, TỔ CHỨC LỄ HỘI GÌ HAY KIÊNG KỴ RA SAO.
CHÚNG TA THẬM CHÍ KHÔNG BIẾT HỌ ĐÃ KỂ NHỮNG CÂU CHUYỆN GÌ.
HÃY XEM BỨC TRANH NÀY, NÓ MANG Ý NGHĨA GÌ?
ĐÂY LÀ MỘT TRONG NHỮNG LỖ HỔNG LỚN NHẤT TRONG HIỂU BIẾT VỀ LỊCH SỬ LOÀI NGƯỜI.
MỘT SỐ NGƯỜI NÓI RẰNG ĐÓ LÀ MỘT NGƯỜI ĐÀN ÔNG CÓ ĐẦU CHIM VÀ DƯƠNG VẬT CƯƠNG CỨNG, ĐANG BỊ GIẾT BỞI MỘT CON BÒ RỪNG. CÓ MỘT CON CHIM KHÁC BÊN DƯỚI TƯỢNG TRƯNG CHO LINH HỒN CỦA ANH TA ĐƯỢC GIẢI THOÁT KHỎI THỂ XÁC TRONG GIÂY PHÚT CÁI CHẾT ẬP ĐẾN.
NẾU ĐÚNG THẾ THÌ BỨC TRANH NÀY KHÔNG MÔ TẢ MỘT TAI NẠN KHI ĐI SĂN MÀ MÔ TẢ VIỆC LINH HỒN SANG THẾ GIỚI BÊN KIA... TUY NHIÊN, CHÚNG TA HOÀN TOÀN KHÔNG BIẾT LIỆU SUY ĐOÁN TRÊN CÓ ĐÚNG HAY KHÔNG...
CÓ NHIỀU GIẢ THUYẾT KHÁC VỀ BỨC TRANH NÀY, TẤT CẢ ĐỀU HỢP LÝ NHƯ NHAU.
NÓ GIỐNG NHƯ MỘT BÀI KIỂM TRA TÂM LÝ - NÓ CHO CHÚNG TA BIẾT VỀ SUY NGHĨ CỦA CÁC NHÀ NGHIÊN CỨU HIỆN ĐẠI HƠN LÀ CHO BIẾT VỀ NIỀM TIN TÔN GIÁO CỦA CÁC HỌA SĨ SĂN BẮT-HÁI LƯỢM!

THẾ GIỚI CHÍNH TRỊ XÃ HỘI CỦA NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM CŨNG VẬY. CHÚNG TA HẦU NHƯ KHÔNG BIẾT BẤT CỨ ĐIỀU GÌ.

CÁC CHUYÊN GIA THẬM CHÍ KHÔNG THỂ ĐỒNG Ý VỀ NHỮNG ĐIỀU CƠ BẢN! LIỆU HỌ CÓ TÀI SẢN RIÊNG KHÔNG? GIA ĐÌNH HẠT NHÂN? MỐI QUAN HỆ MỘT VỢ MỘT CHỒNG?

CÓ LẼ CÁC NHÓM NGƯỜI KHÁC NHAU SẼ CÓ CẤU TRÚC KHÁC NHAU.

TÔI ĐỒNG Ý, MỘT SỐ CÓ THỂ CÓ THÚ BẬC VÀ BẠO LỰC NHƯ BẦY TINH TINH XẤU XÍ NHẤT, VÀ NHỮNG NGƯỜI KHÁC THÌ THOẢI MÁI, ÔN HÒA VÀ, ỜM, PHÓNG ĐÃNG NHƯ MỘT BẦY TINH TINH LÙN.

TẠI SUNGIR, NGA, CÁC NHÀ KHẢO CỔ HỌC ĐÃ TÌM THẤY MỘT KHU VỰC CHÔN CẤT 34.000 NĂM TUỔI CỦA MỘT NỀN VĂN HÓA SĂN VOI MA-MÚT.

MỘT NGÔI MỘ CÓ BỘ XƯƠNG CỦA MỘT NGƯỜI ĐÀN ÔNG 40 TUỔI ĐƯỢC PHỦ ĐẦY NHỮNG CHUỖI HẠT LÀM TỪ NGÀ VOI MA-MÚT.

NGÔI MỘ ĐÓ CHỨA KHOẢNG 3.000 HẠT TẤT CẢ. NGƯỜI ĐÀN ÔNG CHẾT ĐỘI MỘT CHIẾC MŨ ĐƯỢC TRANG TRÍ BẰNG RĂNG CÁO, VÀ CỔ TAY CÓ 25 CHIẾC VÒNG NGÀ VOI.

CÁC NGÔI MỘ KHÁC TẠI ĐỊA ĐIỂM NÀY CÓ ÍT ĐỒ TRANG SỨC HƠN... CÁC HỌC GIẢ SUY LUẬN RẰNG NHỮNG NGƯỜI SĂN VOI MA-MÚT Ở SUNGIR SỐNG TRONG MỘT XÃ HỘI CÓ THÚ BẬC, VÀ NGƯỜI ĐÀN ÔNG ĐÃ CHẾT LÀ NGƯỜI ĐỨNG ĐẦU MỘT NHÓM, THẬM CHÍ CÓ THỂ LÀ MỘT BỘ LẠC GỒM NHIỀU NHÓM.

CHẲNG LẼ CHỈ VÀI CHỤC THÀNH VIÊN CỦA MỘT NHÓM LẠI CÓ KHẢ NĂNG LÀM RA TẤT CẢ NHỮNG MÓN ĐỒ TRANG SỨC ĐÓ HAY SAO?

CHÀ, CÓ LẼ LÀ KHÔNG THỂ.

TRUYỆN TRANH TRỊ

DÙ SAO, CÁC NHÀ KHẢO CỔ HỌC SAU ĐÓ ĐÃ TÌM THẤY MỘT NGÔI MỘ THẬM CHÍ CÒN THÚ VỊ HƠN, NƠI HAI ĐỨA TRẺ ĐƯỢC CHÔN ĐỐI ĐẦU. MỘT KHOẢNG 12 HOẶC 13 TUỔI, ĐỨA TRẺ CÒN LẠI 9 HOẶC 10 TUỔI.

ĐỨA TRẺ LỚN HƠN ĐƯỢC BAO PHỦ TRONG 5.000 HẠT NGÀ VOI! ĐỨA TRẺ CŨNG ĐỘI MỘT CHIẾC MŨ RĂNG CÁO VÀ THẮT LƯNG VỚI 250 CHIẾC RĂNG CÁO - PHẢI CẦN ÍT NHẤT 60 CON CÁO ĐỂ CÓ NHIỀU RĂNG NHƯ VẬY!

ĐỨA TRẺ CÒN LẠI ĐƯỢC BAO PHỦ TRONG 5.250 HẠT NGÀ VOI, VÀ CẢ HAI BỘ XƯƠNG ĐỀU ĐƯỢC BAO QUANH BẰNG NHỮNG BỨC TƯỢNG VÀ ĐỒ VẬT BẰNG NGÀ VOI.

NGÀY NAY, MỘT NGHỆ NHÂN LÀNH NGHỀ SẼ MẤT KHOẢNG 45 PHÚT ĐỂ LÀM MỘT HẠT NGÀ VOI DUY NHẤT! NÓI CÁCH KHÁC, 10.000 HẠT TRÊN HAI ĐỨA TRẺ ĐÓ SẼ MẤT 7.500 GIỜ LÀM VIỆC TINH XẢO - CHƯA KỂ TẤT CẢ CÁC VẬT KHÁC!

ĐÓ LÀ LƯỢNG CÔNG VIỆC TRONG HƠN BA NĂM CỦA MỘT THỢ THỦ CÔNG LÀNH NGHỀ!

THẬT PHI THƯỜNG! CHỜ ĐÃ, RẤT KHÓ CÓ KHẢ NĂNG Ở ĐỘ TUỔI TRẺ NHƯ VẬY, NHỮNG CẬU BÉ SUNGIR NÀY CÓ THỂ TRỞ THÀNH THỦ LĨNH HOẶC THỢ SĂN VOI MA-MÚT...

CHÍNH XÁC... ĐIỀU DUY NHẤT CÓ THỂ GIẢI THÍCH TẠI SAO HAI ĐỨA TRẺ LẠI ĐƯỢC CHÔN CẤT XA HOA NHƯ VẬY LÀ... TÍN NGƯỠNG VĂN HÓA.

TRUYỆN TUỔI THƠ

CÓ BA GIẢ THUYẾT KHÁC NHAU VỀ HAI ĐỨA TRẺ SUNGIR... THỨ NHẤT LÀ HỌ CÓ ĐƯỢC VỊ THẾ CAO QUÝ CỦA CHA MẸ.

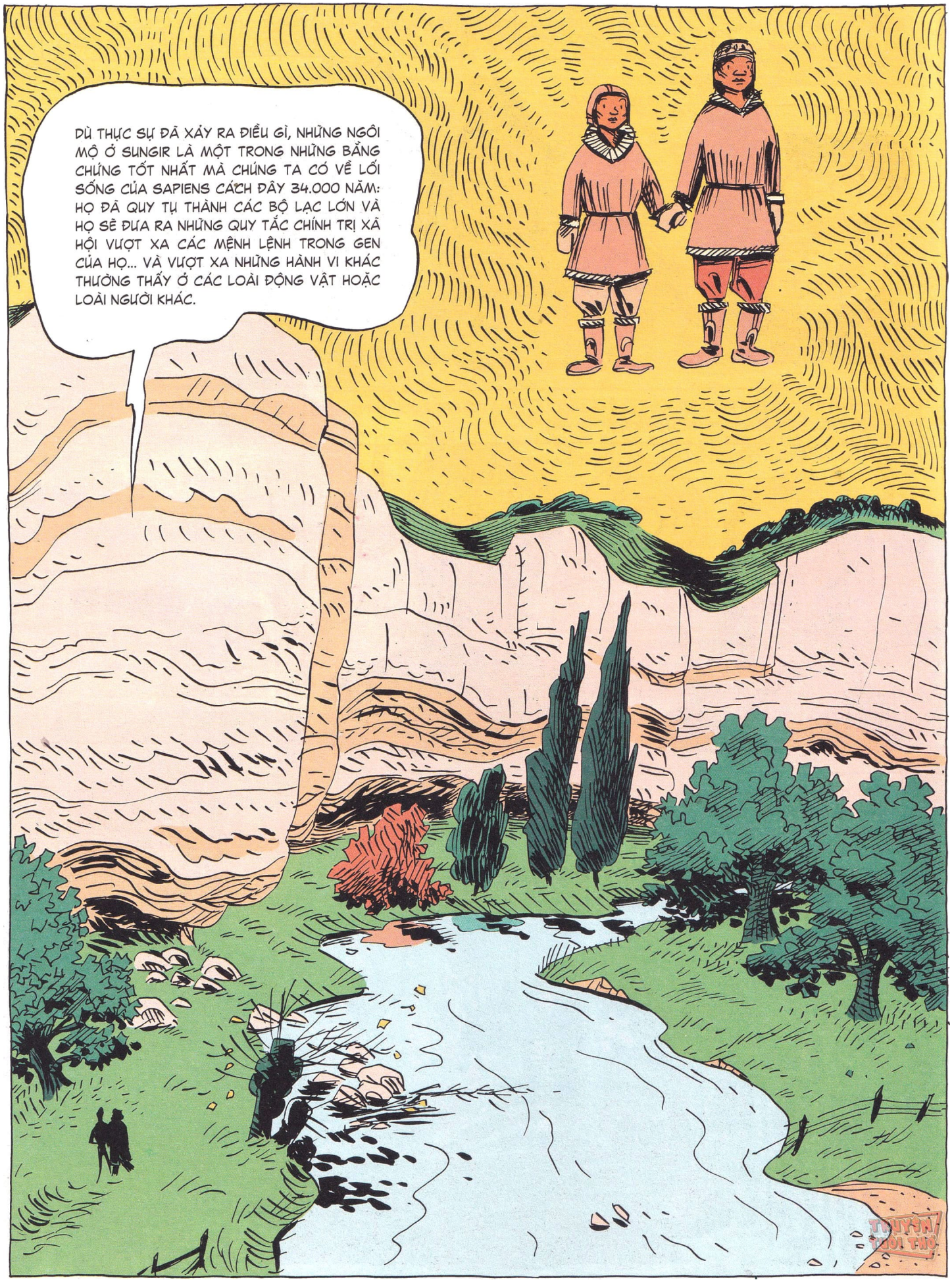
CHÚNG CÓ THỂ LÀ CON CỦA THỦ LĨNH BỘ TỘC... NHƯNG PHÂN TÍCH DNA ĐÃ BÁC BỎ GIẢ THUYẾT ĐÓ: CHÚNG KHÔNG PHẢI LÀ ANH EM VÀ NGƯỜI ĐÀN ÔNG 40 TUỔI KHÔNG PHẢI LÀ CHA CHÚNG.

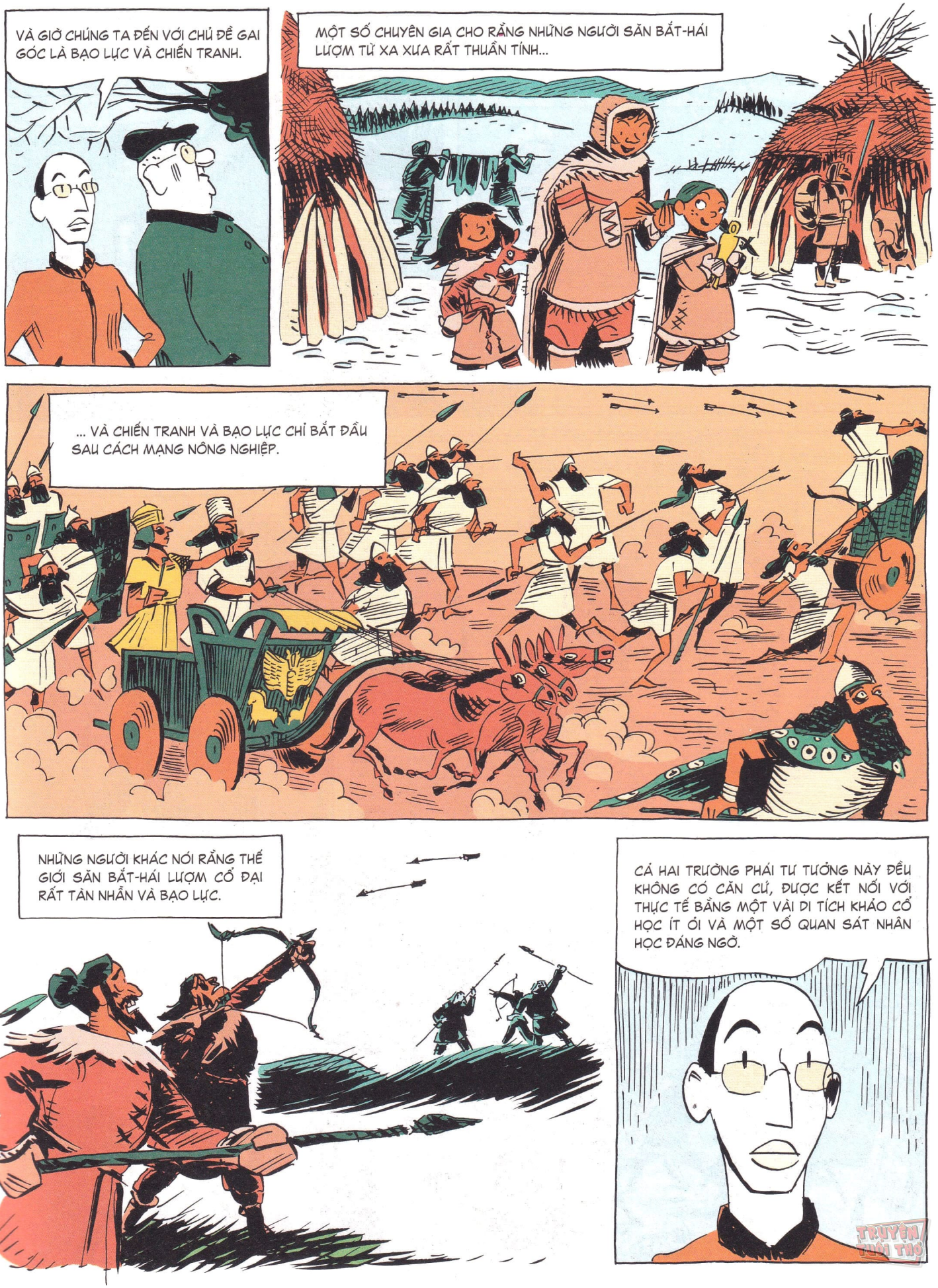
GIẢ THUYẾT THỨ HAI CHO RẰNG KHI HAI ĐỨA TRẺ SINH RA, CỘNG ĐỒNG ĐÃ COI CHÚNG LÀ HIỆN THÂN CỦA NHỮNG LINH HỒN ĐÃ KHUẤT TỪ LÂU.

NHƯNG SAU ĐÓ LÀ GIẢ THUYẾT THỨ BA LẬP LUẬN RẰNG VIỆC CHÔN CẤT XA HOA KHÔNG LIÊN QUAN GÌ TỚI ĐỊA VỊ CỦA CHÚNG... MÀ LIÊN QUAN TỚI CÁCH MÀ CHÚNG CHẾT.

CÓ THỂ CHÚNG ĐÃ ĐƯỢC HIẾN TẾ THEO NGHI THỨC, NHƯ MỘT PHẦN TRONG NGHI LỄ CHÔN CẤT NGƯỜI ĐỨNG ĐẦU, RỒI SAU ĐÓ CHÚNG ĐÃ ĐƯỢC MAI TÁNG MỘT CÁCH TRANG TRỌNG.

TRUYỆN TRỌN TỘ

DÙ THỰC SỰ ĐÃ XẢY RA ĐIỀU GÌ, NHỮNG NGÔI MỘ Ở SUNGIR LÀ MỘT TRONG NHỮNG BẰNG CHỨNG TỐT NHẤT MÀ CHÚNG TA CÓ VỀ LỐI SỐNG CỦA SAPIENS CÁCH ĐÂY 34.000 NĂM: HỌ ĐÃ QUY TỤ THÀNH CÁC BỘ LẠC LỚN VÀ HỌ SẼ ĐƯA RA NHỮNG QUY TẮC CHÍNH TRỊ XÃ HỘI VƯỢT XA CÁC MỆNH LỆNH TRONG GEN CỦA HỌ... VÀ VƯỢT XA NHỮNG HÀNH VI KHÁC THƯỜNG THẤY Ở CÁC LOÀI ĐỘNG VẬT HOẶC LOÀI NGƯỜI KHÁC.

VÀ GIỜ CHÚNG TA ĐẾN VỚI CHỦ ĐỀ GAI GÓC LÀ BẠO LỰC VÀ CHIẾN TRANH.
MỘT SỐ CHUYÊN GIA CHO RẰNG NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM TỪ XA XƯA RẤT THUẦN TÍNH...
... VÀ CHIẾN TRANH VÀ BẠO LỰC CHỈ BẮT ĐẦU SAU CÁCH MẠNG NÔNG NGHIỆP.
NHỮNG NGƯỜI KHÁC NÓI RẰNG THẾ GIỚI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM CỔ ĐẠI RẤT TÀN NHẪN VÀ BẠO LỰC.
CẢ HAI TRƯỜNG PHÁI TƯ TƯỞNG NÀY ĐỀU KHÔNG CÓ CĂN CỨ, ĐƯỢC KẾT NỐI VỚI THỰC TẾ BẰNG MỘT VÀI DI TÍCH KHẢO CỔ HỌC ÍT ỎI VÀ MỘT SỐ QUAN SÁT NHÂN HỌC ĐÁNG NGỜ.

NHƯ GIÁO SƯ YOSHITA ĐÃ GIẢI THÍCH RẤT RÕ TRONG HỘI THẢO Ở RIO, CÓ NHỮNG BẰNG CHỨNG NHÂN HỌC RẤT THÚ VỊ NHƯNG VẪN CÒN MƠ HỒ.

NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM NGÀY NAY CHỦ YẾU SỐNG Ở NHỮNG KHU VỰC BIỆT LẬP, KHẮC NGHIỆT NHƯ BẮC CỰC HOẶC KALAHARI, NHỮNG NƠI CÓ MẬT ĐỘ DÂN SỐ RẤT THẤP VÀ ÍT CƠ HỘI CHIẾN ĐẤU VỚI NGƯỜI KHÁC.

TRONG NHỮNG NĂM GẦN ĐÂY, NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM NGÀY CÀNG ĐƯỢC CHÍNH QUYỀN HIỆN ĐẠI KIỂM SOÁT ĐỂ NGĂN CHẶN BẤT KỲ CUỘC XUNG ĐỘT QUY MÔ LỚN NÀO.

CÁC HỌC GIẢ THỜI HIỆN ĐẠI CHỈ CÓ HAI CƠ HỘI ĐỂ QUAN SÁT NHỮNG QUẦN THỂ LỚN, TƯƠNG ĐỐI DÀY ĐẶC CỦA NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM ĐỘC LẬP...

Ở TÂY BẮC KHU VỰC BẮC MỸ VÀO THẾ KỶ 19.

VÀ Ở MIỀN BẮC CHÂU ÚC VÀO THẾ KỶ 19 VÀ ĐẦU THẾ KỶ 20.

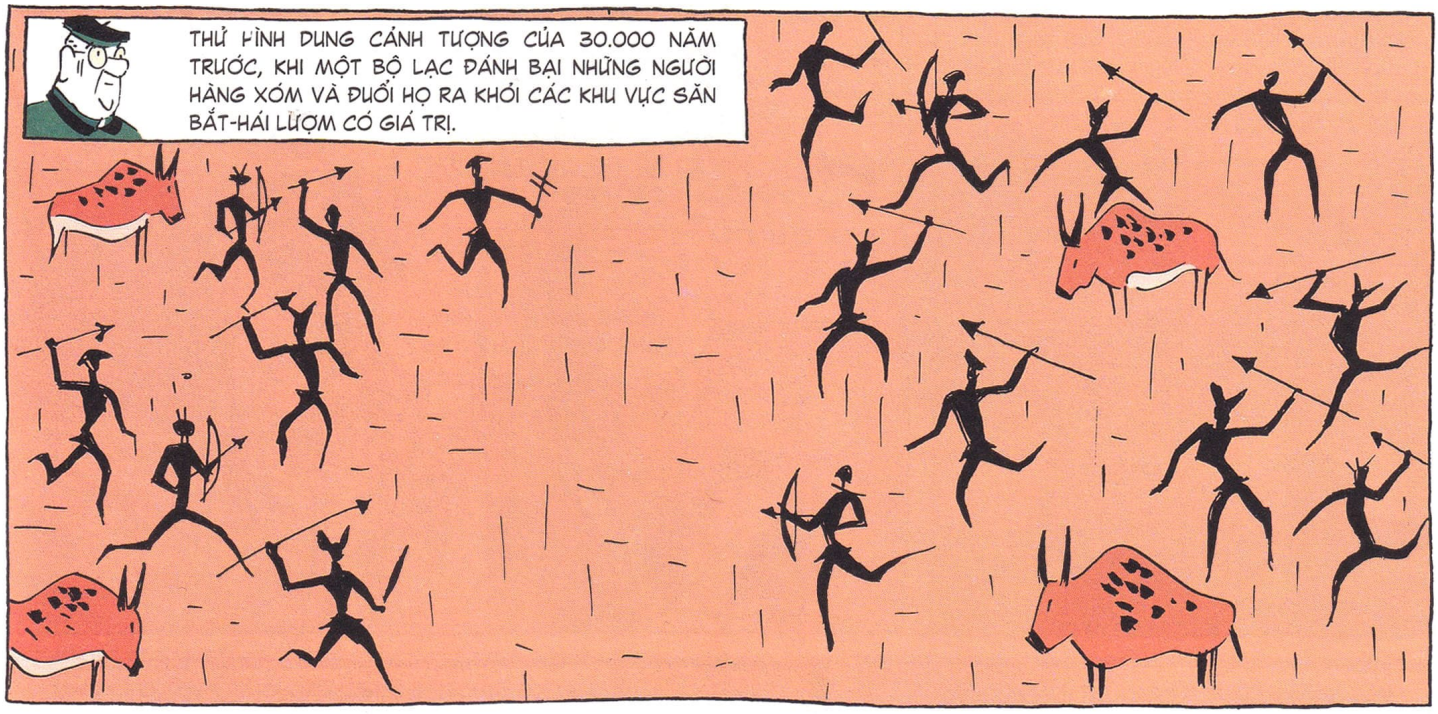
TRONG CẢ HAI TRƯỜNG HỢP NÀY, XUNG ĐỘT VŨ TRANG THƯỜNG XUYÊN XẢY RA... NHƯNG CHÚNG TA CÓ THỂ SUY LUẬN ĐƯỢC BAO NHIÊU VỀ BỨC TRANH TOÀN CẢNH NẾU CHỈ XEM XÉT HAI TRƯỜNG HỢP TRÊN?

BÊN CẠNH ĐÓ, CẢ NGƯỜI MỸ VÀ THỔ DÂN ÚC ĐỀU CHỊU ẢNH HƯỞNG VÀ ÁP LỰC TỪ NHỮNG KẺ XÂM LƯỢC CHÂU ÂU. VÌ VẬY, TÌNH TRẠNG BẠO LỰC NÀY CÓ THỂ CHÍNH LÀ KẾT QUẢ CỦA CHỦ NGHĨA ĐẾ QUỐC CHÂU ÂU.

TRUYỆN TUỔI THƠ

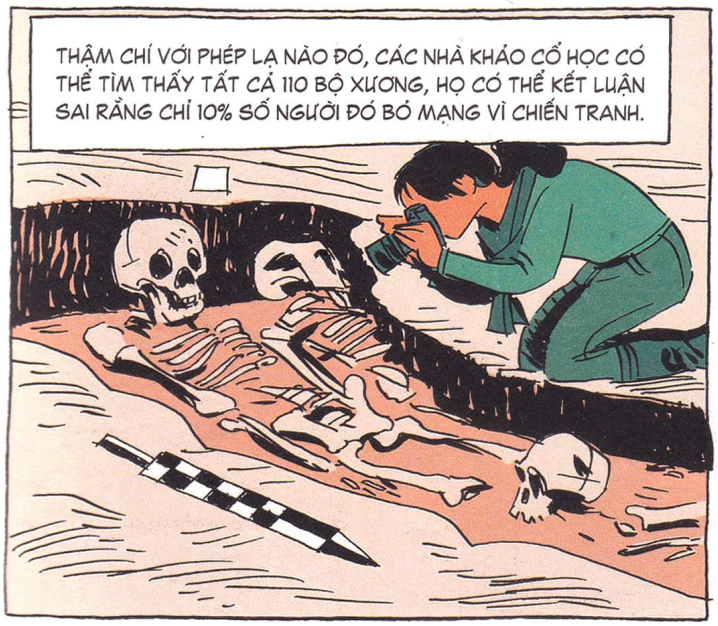

ĐỐI VỚI BẰNG CHỨNG CỤ THỂ VỀ CHIẾN TRANH TRONG THỜI KỲ ĐỒ ĐÁ... CHÀ, CHÚNG TA CHỈ BIẾT RẤT ÍT VỀ NÓ.
NHƯNG KHÔNG CÓ BẰNG CHỨNG KHÔNG PHẢI LÀ BẰNG CHỨNG VẮNG MẶT! MANH MỐI NÀO CÓ THỂ SÓT LẠI TỪ CUỘC CHIẾN XẢY RA CÁCH ĐÂY 30.000 NĂM?
ÔI, CHẲNG CÓ GÌ HẾT! HỒI ĐÓ HỌ KHÔNG CÓ CÔNG SỰ HAY TƯỜNG THÀNH, KHÔNG CÓ KIẾM HAY THẬM CHÍ LÀ KHIÊN.
THI THOẢNG CHÚNG TA TÌM THẤY NHỮNG MŨI ĐÁ NHỌN TỪ THỜI ĐÓ...
CÓ THỂ THỨ NÀY TỪNG ĐƯỢC SỬ DỤNG TRONG CHIẾN TRANH...
... NHƯNG CÓ THỂ CHỈ ĐƠN GIẢN LÀ NÓ TỪNG ĐƯỢC SỬ DỤNG ĐỂ SĂN BẮT.
TRUYỆN TUỔI THƠ

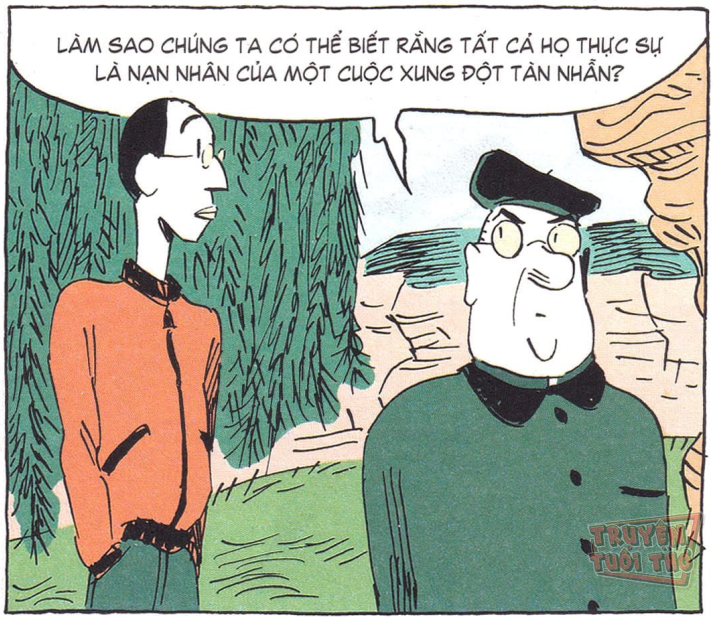

VÂNG, TÔI HIỂU Ý CHA! THEO NHƯ TÔI THẤY THÌ XƯƠNG NGƯỜI HÓA THẠCH CŨNG KHÓ DIỄN GIẢI LẮM...
THẬT VẬY! THỬ HÌNH DUNG CHÚNG TA TÌNH CỜ TÌM THẤY MỘT HỘP SỌ HÓA THẠCH BỊ NỨT VỠ.
VẾT NỨT NÀY CÓ THỂ LÀ DO VẾT THƯƠNG CHIẾN TRANH...
... HOẶC TỪ MỘT TAI NẠN KHI ĐI SĂN CHẲNG HẠN.
NHƯNG VIỆC THIẾU VẮNG NHỮNG VẾT NỨT VÀ VẾT CẮT TRÊN XƯƠNG HÓA THẠCH KHÔNG CHỨNG MINH ĐƯỢC RẰNG NGƯỜI ĐÓ ĐÃ CHẾT ÊM ĐỀM.
NGHĨA LÀ CHẤN THƯƠNG Ở PHẦN MÔ MỀM CÓ THỂ GÂY TỬ VONG, VÀ NÓ KHÔNG ĐỂ LẠI DẤU VẾT TRÊN XƯƠNG.
NÀO ĐÃ HẾT! TRONG THỜI KỲ CHIẾN TRANH TIỀN CÔNG NGHIỆP, HƠN 90% SỐ CA TỬ VONG LÀ DO ĐÓI, RÉT VÀ BỆNH TẬT, CHỨ KHÔNG PHẢI DO VŨ KHÍ.

THỬ HÌNH DUNG CẢNH TƯỢNG CỦA 30.000 NĂM TRƯỚC, KHI MỘT BỘ LẠC ĐÁNH BẠI NHỮNG NGƯỜI HÀNG XÓM VÀ ĐUỔI HỌ RA KHỎI CÁC KHU VỰC SĂN BẮT-HÁI LƯỢM CÓ GIÁ TRỊ.

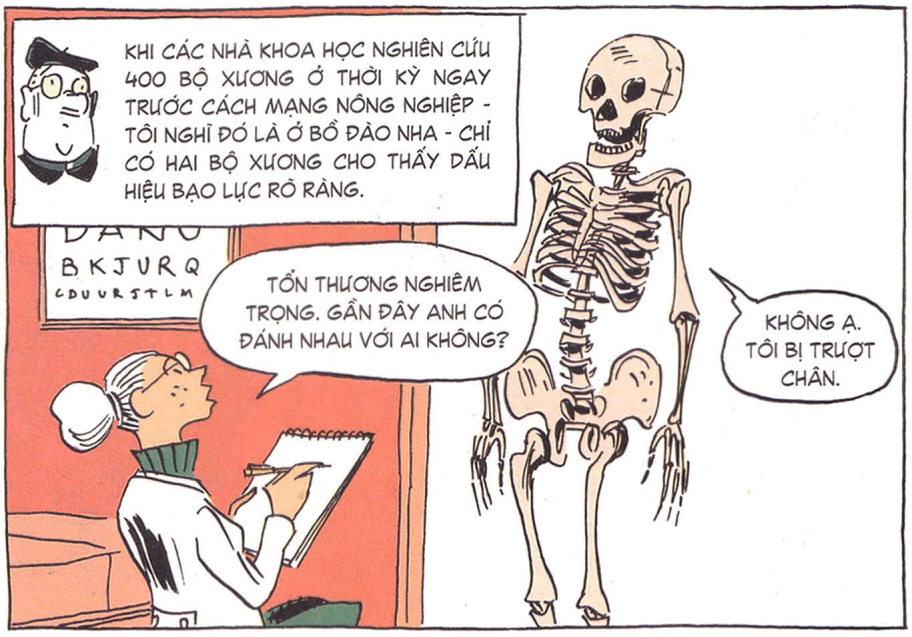

GIẢ SỬ 10 THÀNH VIÊN CỦA BỘ TỘC BẠI TRẬN ĐÃ BỊ GIẾT TRONG TRẬN CHIẾN QUYẾT ĐỊNH.

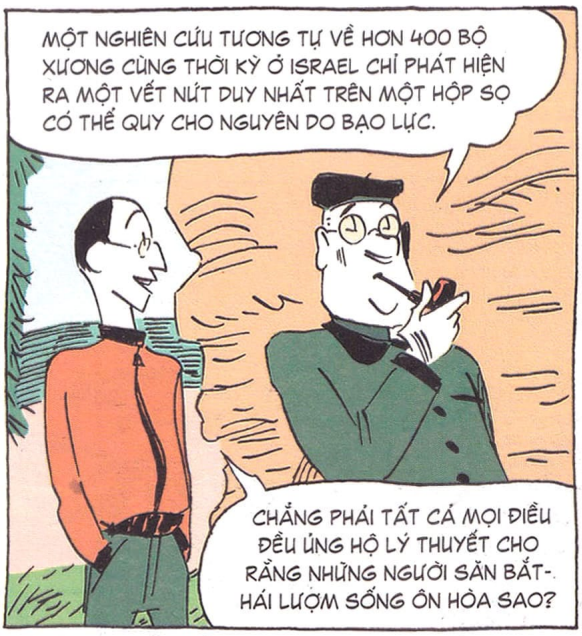

NĂM SAU ĐÓ, 100 THÀNH VIÊN KHÁC CỦA BỘ LẠC BẠI TRẬN TỬ VONG DO ĐÓI, LẠNH HOẶC BỆNH TẬT.

THẬM CHÍ VỚI PHÉP LẠ NÀO ĐÓ, CÁC NHÀ KHẢO CỔ HỌC CÓ THỂ TÌM THẤY TẤT CẢ 110 BỘ XƯƠNG, HỌ CÓ THỂ KẾT LUẬN SAI RẰNG CHỈ 10% SỐ NGƯỜI ĐÓ BỎ MẠNG VÌ CHIẾN TRANH.

LÀM SAO CHÚNG TA CÓ THỂ BIẾT RẰNG TẤT CẢ HỌ THỰC SỰ LÀ NẠN NHÂN CỦA MỘT CUỘC XUNG ĐỘT TÀN NHẪN?

ĐÚNG VẬY, NHƯNG SAU KHI XEM XÉT MỌI VẤN ĐỀ, CHA CÓ THỂ CHO CHÚNG TÔI BIẾT ĐIỀU GÌ ĐÓ CHẮC CHẮN VỚI NHỮNG BẰNG CHỨNG KHẢO CỔ HIỆN CÓ KHÔNG?

KHI CÁC NHÀ KHOA HỌC NGHIÊN CỨU 400 BỘ XƯƠNG Ở THỜI KỲ NGAY TRƯỚC CÁCH MẠNG NÔNG NGHIỆP - TÔI NGHĨ ĐÓ LÀ Ở BỒ ĐÀO NHA - CHỈ CÓ HAI BỘ XƯƠNG CHO THẤY DẤU HIỆU BẠO LỰC RÕ RÀNG.
TỔN THƯƠNG NGHIÊM TRỌNG. GẦN ĐÂY ANH CÓ ĐÁNH NHAU VỚI AI KHÔNG?
KHÔNG Ạ. TÔI BỊ TRƯỢT CHÂN.

MỘT NGHIÊN CỨU TƯƠNG TỰ VỀ HƠN 400 BỘ XƯƠNG CÙNG THỜI KỲ Ở ISRAEL CHỈ PHÁT HIỆN RA MỘT VẾT NỨT DUY NHẤT TRÊN MỘT HỘP SỌ CÓ THỂ QUY CHO NGUYÊN DO BẠO LỰC.
CHẲNG PHẢI TẤT CẢ MỌI ĐIỀU ĐỀU ỦNG HỘ LÝ THUYẾT CHO RẰNG NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM SỐNG ÔN HÒA SAO?

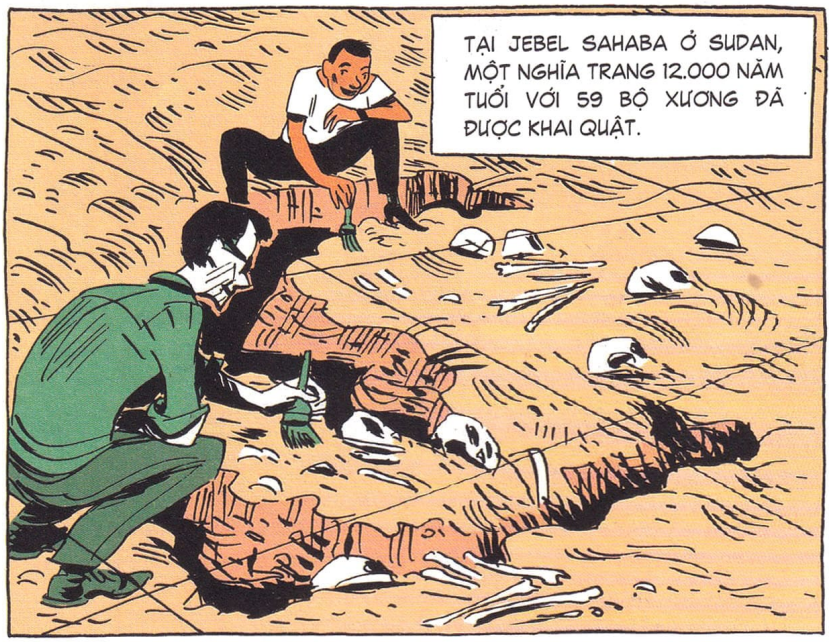

ĐÚNG LÀ NHƯ VẬY, NHƯNG CÓ NHỮNG NGHIÊN CỨU KHÁC. TẠI DI CHỈ INDIAN KNOLL Ở KENTUCKY, 48 TRÊN 880 BỘ XƯƠNG CHO THẤY BẰNG CHỨNG VỀ BẠO LỰC, NHƯ CẮT XẺO VÀ MŨI TÊN GHIM TRÊN NGƯỜI.
CÓ NGƯỜI Ở TRÊN ĐƯỜNG, CẢN TRỞ LỐI ĐI CỦA CÁC BẠN.
A: CÁC BẠN GIÚP ANH TA MANG ĐỒ VỀ NHÀ.
B: CÁC BẠN NÉP VÀO ĐỂ ANH TA ĐI QUA.
C: CÁC BẠN ĐẬP VỠ ĐẦU ANH TA.

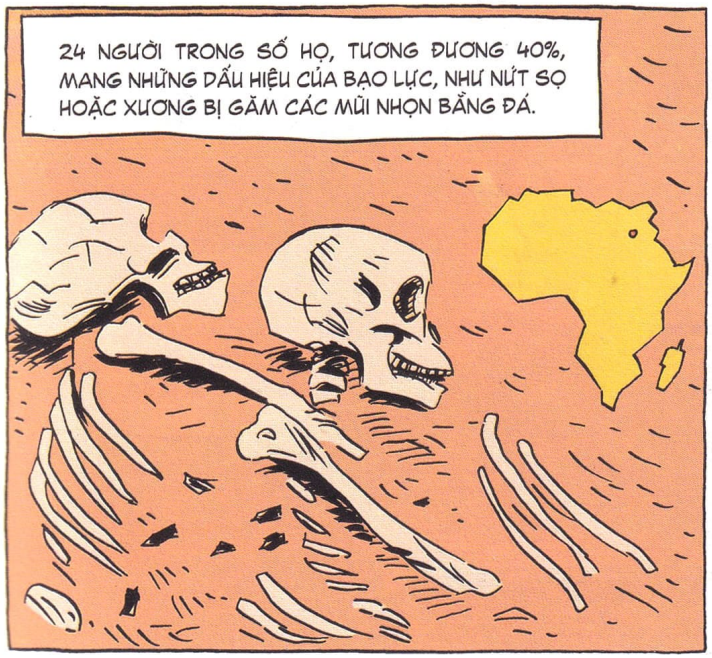

CON SỐ 48 TRÊN 880 NGHE THÌ CÓ VẺ KHÔNG NHIỀU... NHƯNG THỰC RA TỈ LỆ NÀY LÀ RẤT CAO ĐẤY!

NẾU 48 NGƯỜI ĐÓ ĐỀU CHẾT VÌ BẠO LỰC, THÌ CÓ THỂ ĐI ĐẾN KẾT LUẬN RẰNG 5,5% SỐ CA TỬ VONG TRONG KHU VỰC ĐÓ CHÍNH LÀ KẾT QUẢ CỦA TÌNH TRẠNG XUNG ĐỘT NÀO ĐÓ!
MỨC TRUNG BÌNH TOÀN CẦU NGÀY NAY CHỈ LÀ 1,5%, ĐÃ BAO GỒM CHIẾN TRANH VÀ TỘI PHẠM!

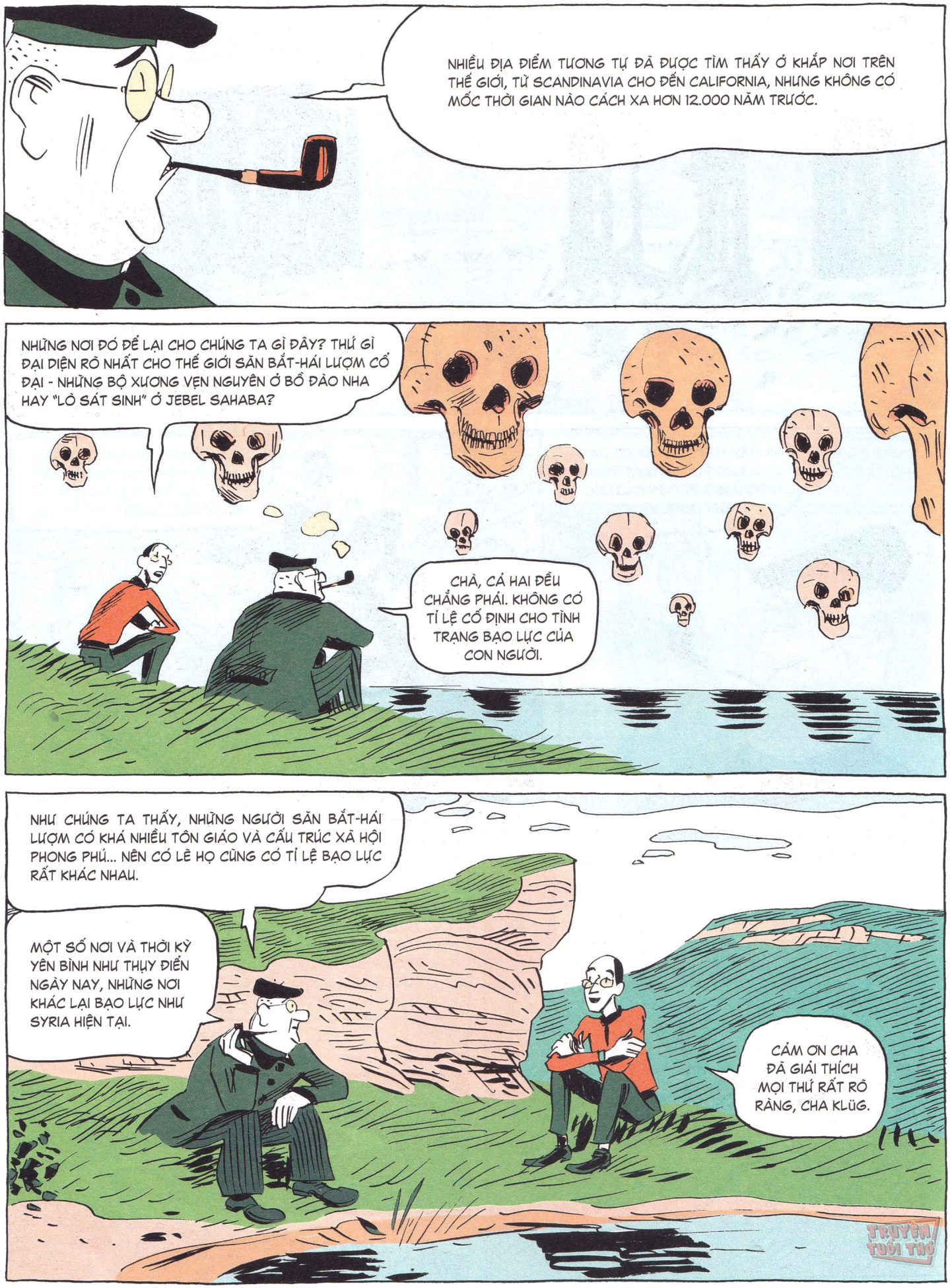

THẾ KỶ 20 ĐÃ CHỨNG KIẾN NHỮNG CUỘC CHIẾN ĐẪM MÁU NHẤT VÀ NHỮNG VỤ DIỆT CHỦNG LỚN NHẤT TRONG LỊCH SỬ - CHỈ 5% SỐ NGƯỜI CHẾT LÀ DO BẠO LỰC.

VẬY THÌ KENTUCKY CỔ ĐẠI CÓ THỂ CŨNG XUẤT HIỆN NHỮNG DIỄN BIẾN BẠO LỰC NHƯ Ở THẾ KỶ 20!

TẠI JEBEL SAHABA Ở SUDAN, MỘT NGHĨA TRANG 12.000 NĂM TUỔI VỚI 59 BỘ XƯƠNG ĐÃ ĐƯỢC KHAI QUẬT.

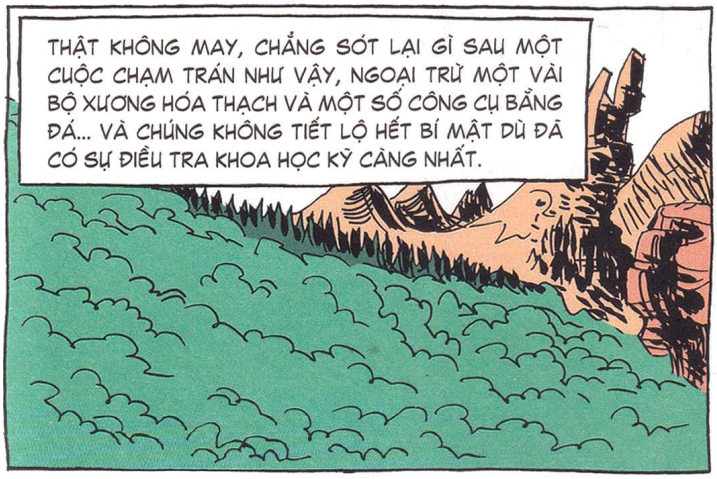

24 NGƯỜI TRONG SỐ HỌ, TƯƠNG ĐƯƠNG 40%, MANG NHỮNG DẤU HIỆU CỦA BẠO LỰC, NHƯ NỨT SỌ HOẶC XƯƠNG BỊ GĂM CÁC MŨI NHỌN BẰNG ĐÁ.

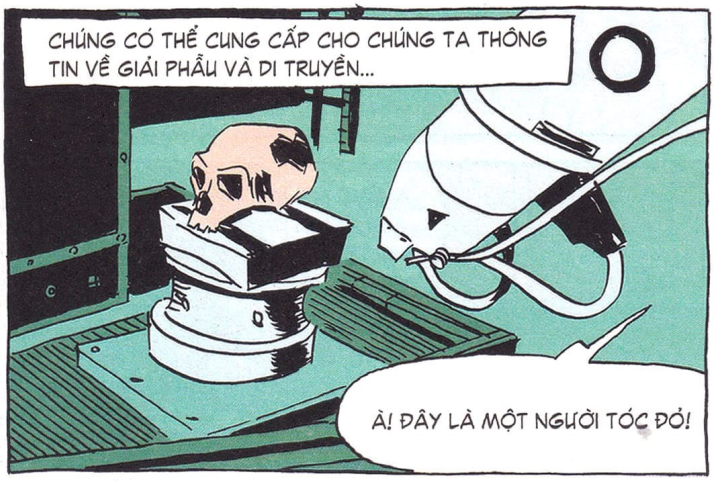

ĐỊA ĐIỂM CỔ XƯA NHẤT Ở CHÂU ÂU VỚI BẰNG CHỨNG RÕ RÀNG VỀ CHIẾN TRANH LÀ MỘT NGHĨA TRANG GẦN SÔNG DNIEPER, Ở UKRAINE, CÓ TỪ 12.000 NĂM TRƯỚC. 5 NGƯỜI TRONG SỐ 19 NGƯỜI ĐƯỢC CHÔN CẤT Ở ĐÓ, TƯƠNG ĐƯƠNG 26%, DƯỜNG NHƯ ĐÃ TỬ VONG DO BẠO LỰC.

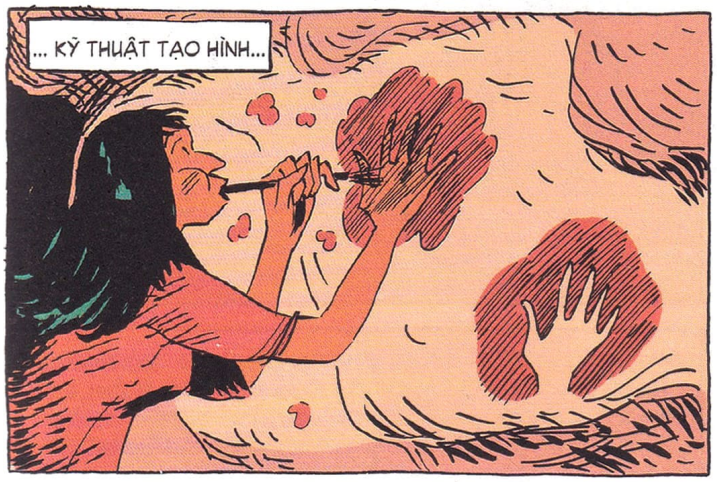

NHIỀU ĐỊA ĐIỂM TƯƠNG TỰ ĐÃ ĐƯỢC TÌM THẤY Ở KHẮP NƠI TRÊN THẾ GIỚI, TỪ SCANDINAVIA CHO ĐẾN CALIFORNIA, NHƯNG KHÔNG CÓ MỐC THỜI GIAN NÀO CÁCH XA HƠN 12.000 NĂM TRƯỚC.
NHỮNG NƠI ĐÓ ĐỂ LẠI CHO CHÚNG TA GÌ ĐÂY? THỨ GÌ ĐẠI DIỆN RÕ NHẤT CHO THẾ GIỚI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM CỔ ĐẠI - NHỮNG BỘ XƯƠNG VẸN NGUYÊN Ở BỒ ĐÀO NHA HAY "LÒ SÁT SINH" Ở JEBEL SAHABA?
CHÀ, CẢ HAI ĐỀU CHẲNG PHẢI. KHÔNG CÓ TỈ LỆ CỐ ĐỊNH CHO TÌNH TRẠNG BẠO LỰC CỦA CON NGƯỜI.
NHƯ CHÚNG TA THẤY, NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM CÓ KHÁ NHIỀU TÔN GIÁO VÀ CẤU TRÚC XÃ HỘI PHONG PHÚ... NÊN CÓ LẼ HỌ CŨNG CÓ TỈ LỆ BẠO LỰC RẤT KHÁC NHAU.
MỘT SỐ NƠI VÀ THỜI KỲ YÊN BÌNH NHƯ THỤY ĐIỂN NGÀY NAY, NHỮNG NƠI KHÁC LẠI BẠO LỰC NHƯ SYRIA HIỆN TẠI.
CẢM ƠN CHA ĐÃ GIẢI THÍCH MỌI THỨ RẤT RÕ RÀNG, CHA KLÜG.

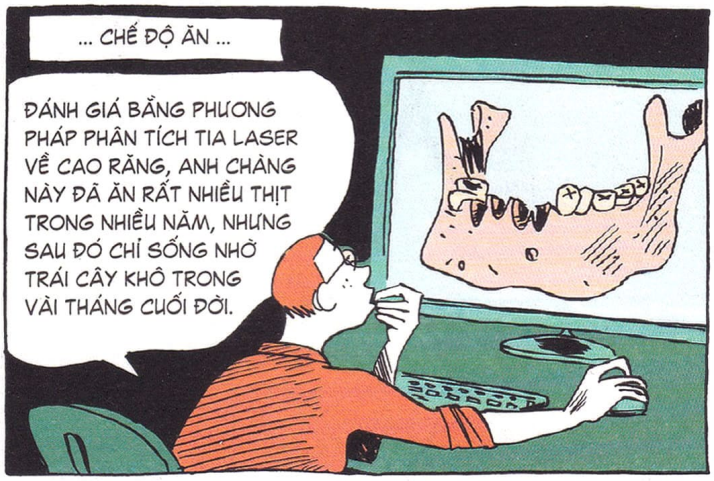

HÃY TỔNG KẾT LẠI NÀO! CHÚNG TA THỰC SỰ KHÔNG BIẾT NHIỀU VỀ CUỘC SỐNG CỦA NGƯỜI CỔ ĐẠI...
CHÚNG TA CHỈ CÓ THỂ ĐƯA RA VÀI SUY LUẬN CHUNG CHUNG. TUY NHIÊN, CÁC SỰ KIỆN CỤ THỂ VẪN NẰM NGOÀI TẦM VỚI...

ĐIỀU GÌ ĐÃ XẢY RA KHI MỘT NHÓM SAPIENS LẦN ĐẦU TIẾN VÀO MỘT THUNG LŨNG CÓ NGƯỜI NEANDERTHAL SINH SỐNG? NHỮNG NĂM SAU ĐÓ HẮN ĐÃ XUẤT HIỆN NHIỀU CẢNH TƯỢNG LỊCH SỬ NGOẠN MỤC.

THẬT KHÔNG MAY, CHẲNG SÓT LẠI GÌ SAU MỘT CUỘC CHẠM TRÁN NHƯ VẬY, NGOẠI TRỪ MỘT VÀI BỘ XƯƠNG HÓA THẠCH VÀ MỘT SỐ CÔNG CỤ BẰNG ĐÁ... VÀ CHÚNG KHÔNG TIẾT LỘ HẾT BÍ MẬT DÙ ĐÃ CÓ SỰ ĐIỀU TRA KHOA HỌC KỸ CÀNG NHẤT.

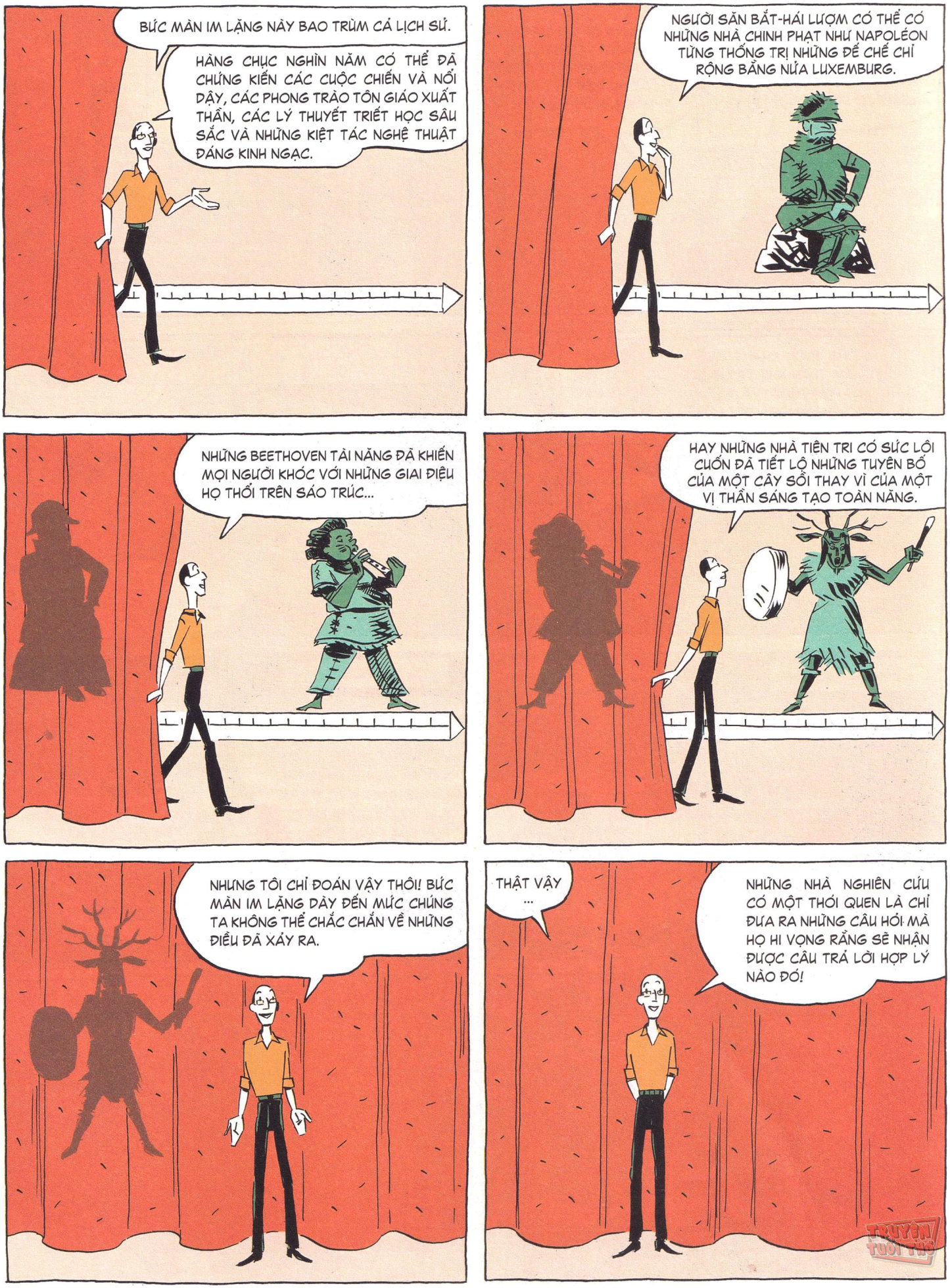

CHÚNG CÓ THỂ CUNG CẤP CHO CHÚNG TA THÔNG TIN VỀ GIẢI PHẪU VÀ DI TRUYỀN...
À! ĐÂY LÀ MỘT NGƯỜI TÓC ĐỎ!

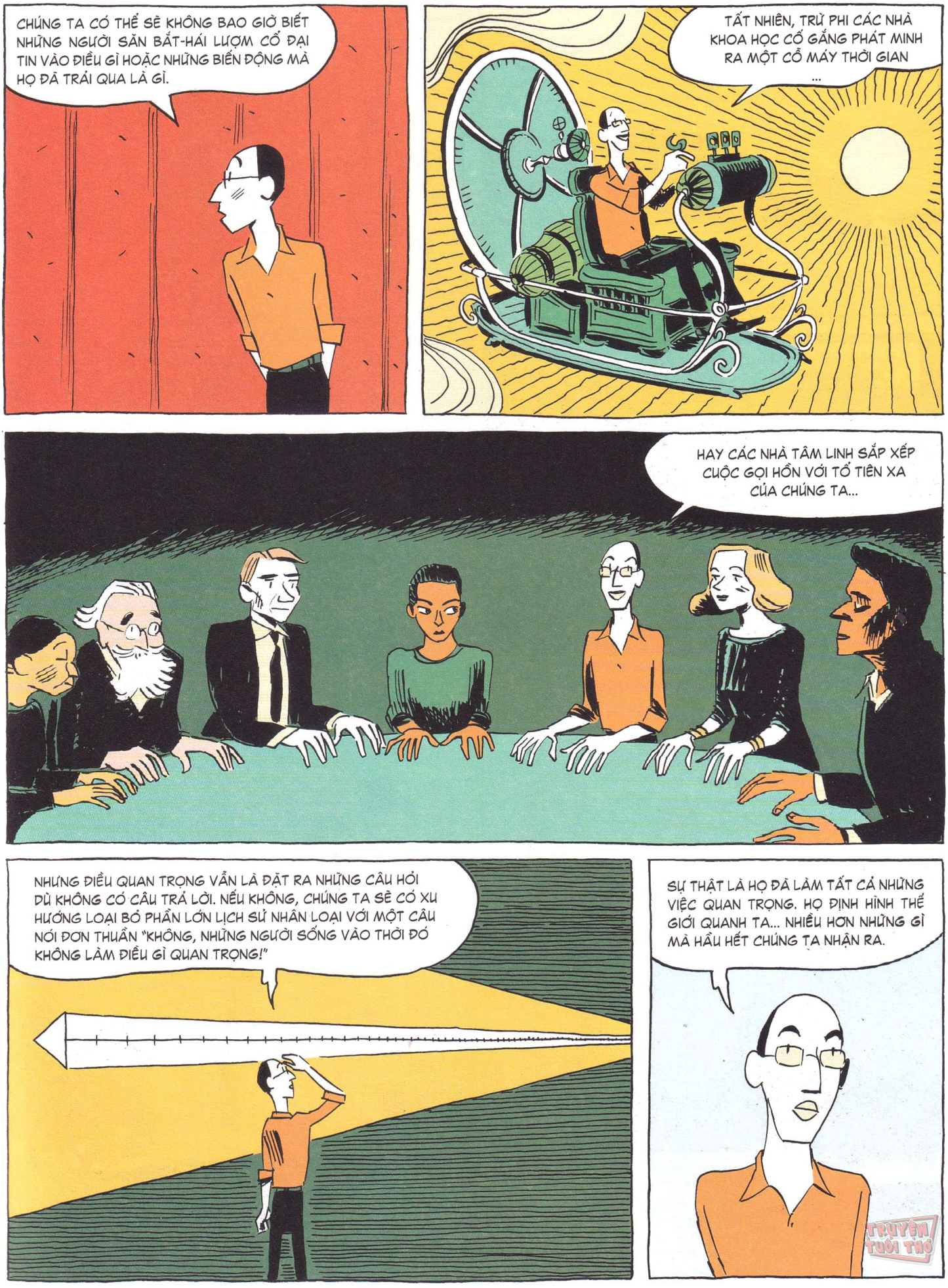

... KỸ THUẬT TẠO HÌNH...

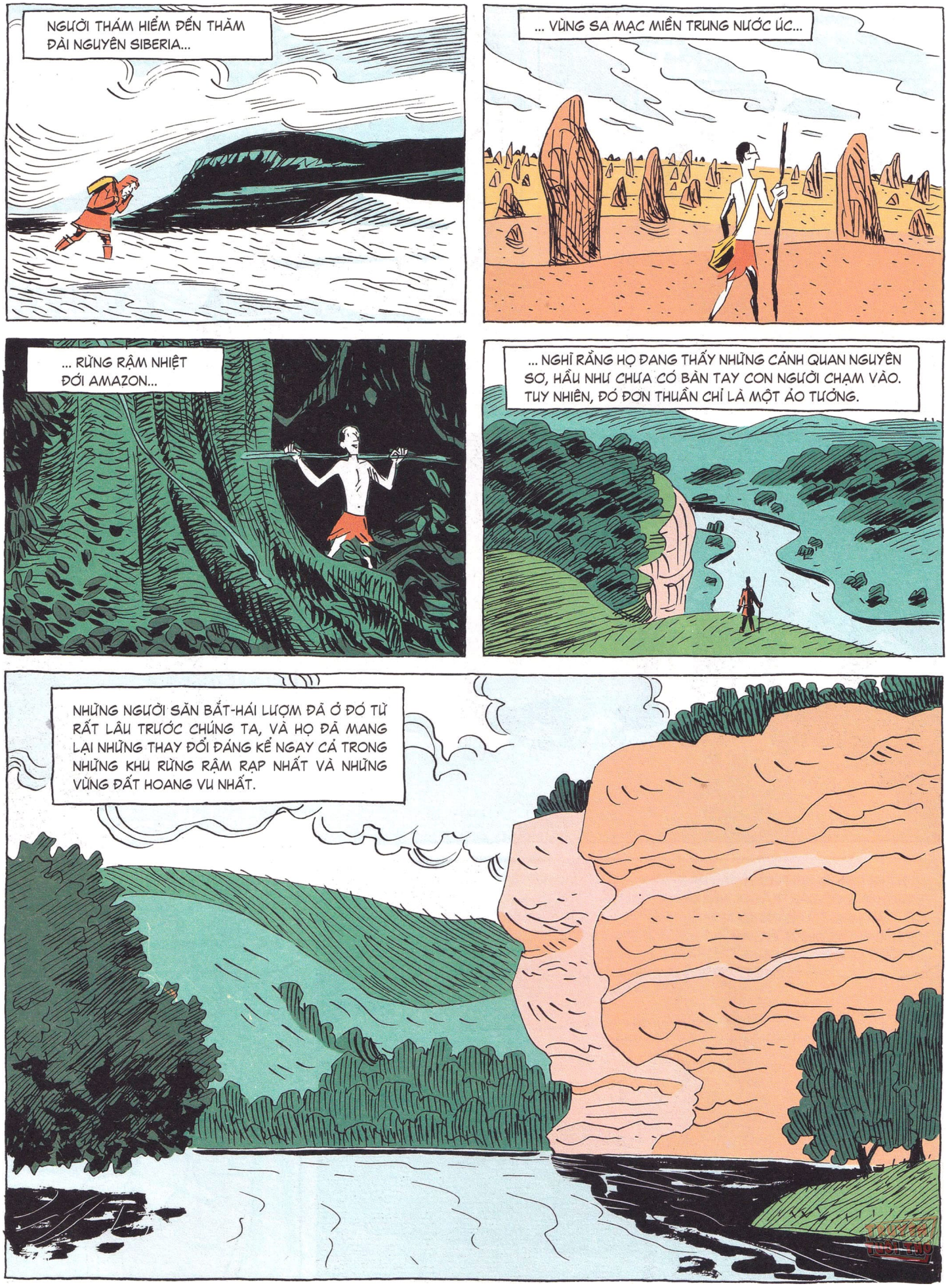

... CHẾ ĐỘ ĂN ...
ĐÁNH GIÁ BẰNG PHƯƠNG PHÁP PHÂN TÍCH TIA LASER VỀ CAO RĂNG, ANH CHÀNG NÀY ĐÃ ĂN RẤT NHIỀU THỊT TRONG NHIỀU NĂM, NHƯNG SAU ĐÓ CHỈ SỐNG NHỜ TRÁI CÂY KHÔ TRONG VÀI THÁNG CUỐI ĐỜI.

... THẬM CHÍ LÀ CẤU TRÚC XÃ HỘI...

NHƯNG CHÚNG CHẲNG CHO BIẾT GÌ VỀ LIÊN MINH CHÍNH TRỊ ĐƯỢC TẠO RA GIỮA CÁC NHÓM SAPIENS LÁNG GIỀNG, HAY LINH HỒN CỦA NGƯỜI CHẾT BAN PHƯỚC CHO LIÊN MINH NÀY, HAY NHỮNG CHUỖI HẠT NGÀ VOI ĐƯỢC BÍ MẬT TRAO CHO PHÙ THỦY-THẦY LANG ĐỂ BẢO ĐẢM CHO PHƯỚC LÀNH TINH THẦN ĐÓ.

BỨC MÀN IM LẶNG NÀY BAO TRÙM CẢ LỊCH SỬ.
HÀNG CHỤC NGHÌN NĂM CÓ THỂ ĐÃ CHỨNG KIẾN CÁC CUỘC CHIẾN VÀ NỔI DẬY, CÁC PHONG TRÀO TÔN GIÁO XUẤT THẦN, CÁC LÝ THUYẾT TRIẾT HỌC SÂU SẮC VÀ NHỮNG KIỆT TÁC NGHỆ THUẬT ĐÁNG KINH NGẠC.
NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM CÓ THỂ CÓ NHỮNG NHÀ CHINH PHẠT NHƯ NAPOLÉON TỪNG THỐNG TRỊ NHỮNG ĐẾ CHẾ CHỈ RỘNG BẰNG NỬA LUXEMBURG.
NHỮNG BEETHOVEN TÀI NĂNG ĐÃ KHIẾN MỌI NGƯỜI KHÓC VỚI NHỮNG GIAI ĐIỆU HỌ THỔI TRÊN SÁO TRÚC...
HAY NHỮNG NHÀ TIÊN TRI CÓ SỨC LÔI CUỐN ĐÃ TIẾT LỘ NHỮNG TUYÊN BỐ CỦA MỘT CÂY SỒI THAY VÌ CỦA MỘT VỊ THẦN SÁNG TẠO TOÀN NĂNG.
NHƯNG TÔI CHỈ ĐOÁN VẬY THÔI! BỨC MÀN IM LẶNG DÀY ĐẾN MỨC CHÚNG TA KHÔNG THỂ CHẮC CHẮN VỀ NHỮNG ĐIỀU ĐÃ XẢY RA.
THẬT VẬY ...
NHỮNG NHÀ NGHIÊN CỨU CÓ MỘT THÓI QUEN LÀ CHỈ ĐƯA RA NHỮNG CÂU HỎI MÀ HỌ HI VỌNG RẰNG SẼ NHẬN ĐƯỢC CÂU TRẢ LỜI HỢP LÝ NÀO ĐÓ!

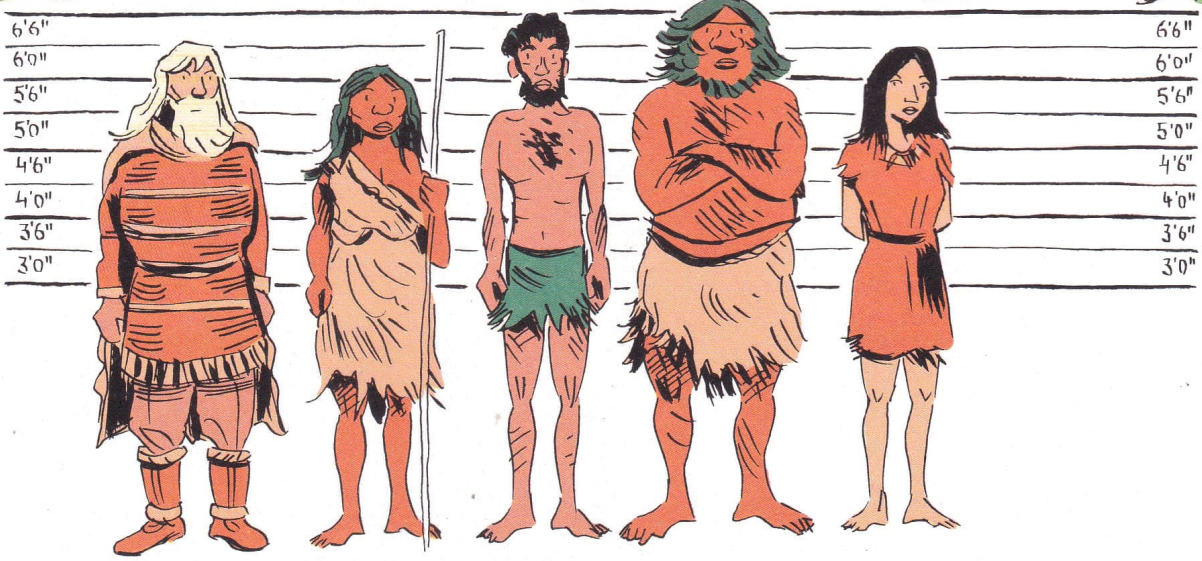

CHÚNG TA CÓ THỂ SẼ KHÔNG BAO GIỜ BIẾT NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM CỔ ĐẠI TIN VÀO ĐIỀU GÌ HOẶC NHỮNG BIẾN ĐỘNG MÀ HỌ ĐÃ TRẢI QUA LÀ GÌ.
TẤT NHIÊN, TRỪ PHI CÁC NHÀ KHOA HỌC CỐ GẮNG PHÁT MINH RA MỘT CỖ MÁY THỜI GIAN ...
HAY CÁC NHÀ TÂM LINH SẮP XẾP CUỘC GỌI HỒN VỚI TỔ TIÊN XA CỦA CHÚNG TA...
NHƯNG ĐIỀU QUAN TRỌNG VẪN LÀ ĐẶT RA NHỮNG CÂU HỎI DÙ KHÔNG CÓ CÂU TRẢ LỜI. NẾU KHÔNG, CHÚNG TA SẼ CÓ XU HƯỚNG LOẠI BỎ PHẦN LỚN LỊCH SỬ NHÂN LOẠI VỚI MỘT CÂU NÓI ĐƠN THUẦN "KHÔNG, NHỮNG NGƯỜI SỐNG VÀO THỜI ĐÓ KHÔNG LÀM ĐIỀU GÌ QUAN TRỌNG!"
SỰ THẬT LÀ HỌ ĐÃ LÀM TẤT CẢ NHỮNG VIỆC QUAN TRỌNG. HỌ ĐỊNH HÌNH THẾ GIỚI QUANH TA... NHIỀU HƠN NHỮNG GÌ MÀ HẦU HẾT CHÚNG TA NHẬN RA.
TRUYỆN TUỔI THƠ

NGƯỜI THÁM HIỂM ĐẾN THĂM ĐỒNG NGUYÊN SIBERIA...
... VÙNG SA MẠC MIỀN TRUNG NƯỚC ÚC...
... RỪNG RẬM NHIỆT ĐỚI AMAZON...
... NGHĨ RẰNG HỌ ĐANG THẤY NHỮNG CẢNH QUAN NGUYÊN SƠ, HẦU NHƯ CHƯA CÓ BÀN TAY CON NGƯỜI CHẠM VÀO. TUY NHIÊN, ĐÓ ĐƠN THUẦN CHỈ LÀ MỘT ẢO TƯỞNG.
NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM ĐÃ Ở ĐÓ TỪ RẤT LÂU TRƯỚC CHÚNG TA, VÀ HỌ ĐÃ MANG LẠI NHỮNG THAY ĐỔI ĐÁNG KỂ NGAY CẢ TRONG NHỮNG KHU RỪNG RẬM RẠP NHẤT VÀ NHỮNG VÙNG ĐẤT HOANG VU NHẤT.

TIẾP THEO TRONG SAPIENS!

AI LÀ KẺ SÁT NHÂN HÀNG LOẠT TÀN ÁC NHẤT MÀ GIỚI ĐỘNG VẬT TỪNG SẢN SINH RA?

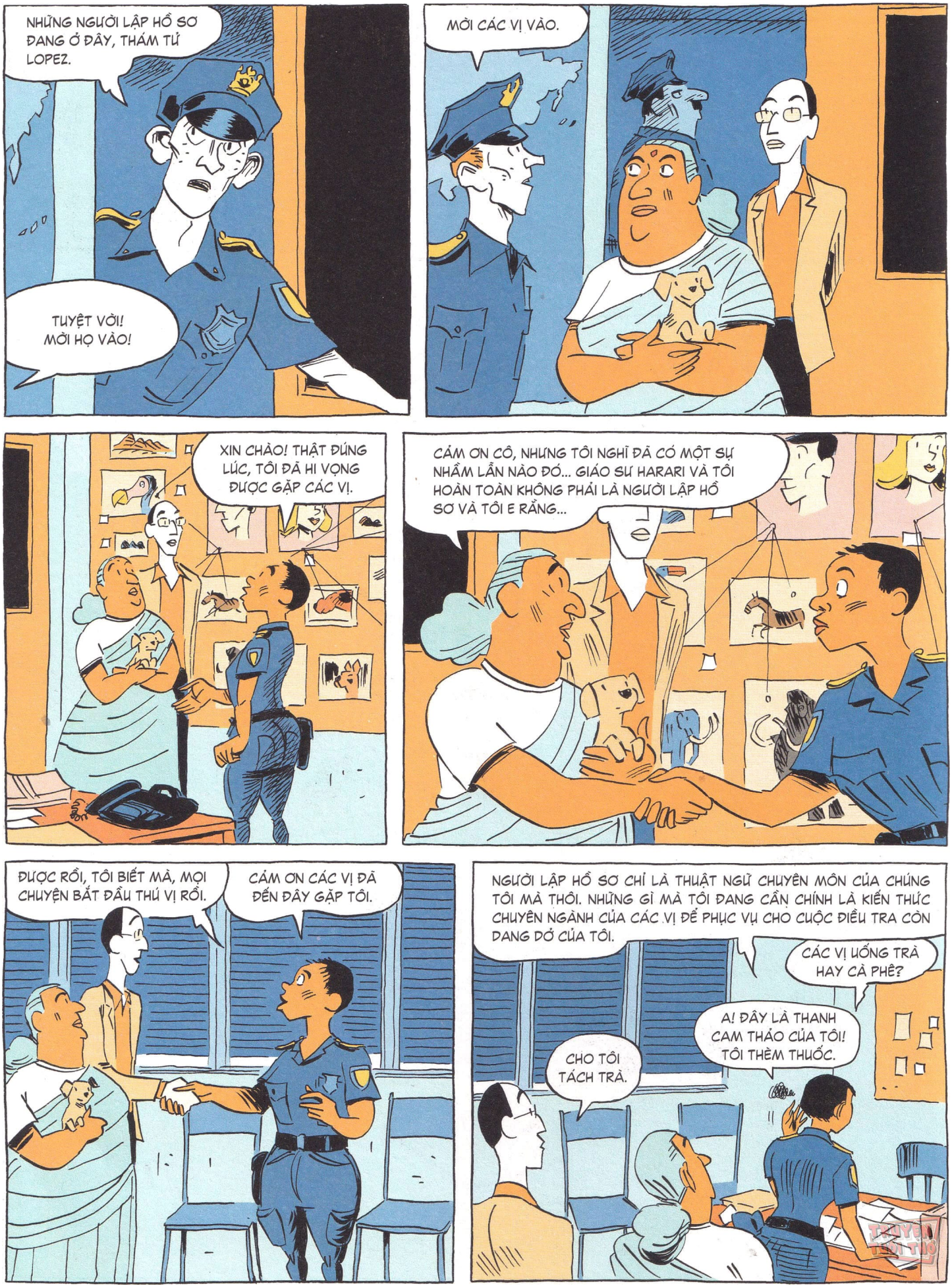
HÃY TÌM HIỂU TRONG CHƯƠNG TIẾP THEO, CHƯƠNG NÀY CŨNG SẼ GIẢI THÍCH CÁCH NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM CỔ ĐẠI TÁI CẤU TRÚC HOÀN TOÀN HỆ SINH THÁI CỦA HÀNH TINH CHÚNG TA TỪ RẤT LÂU TRƯỚC KHI NGÔI LÀNG NÔNG NGHIỆP ĐẦU TIÊN ĐƯỢC XÂY DỰNG!

TRUYỆN TUỔI THƠ

Những kẻ sát nhân liên lục địa

TRUYỆN TUỔI THƠ

NEW YORK. TRONG NHIỀU THÁNG NAY, THÁM TỬ LOPEZ CHẲNG ĐI ĐẾN ĐÂU VỚI VỤ ÁN QUAN TRỌNG NHẤT TRONG SỰ NGHIỆP CỦA CÔ...
Thám tử Lopez UNPD
NHỮNG TÊN TỘI PHẠM NÀY, CHẮC CHẮN ĐÓ LÀ CÁC NGƯỜI RỒI. CHỈ CẦN CÓ ĐỦ BẰNG CHỨNG ĐỂ HẠ GỤC. CÁC NGƯỜI SẼ PHẢI CHỊU SỰ TRỪNG TRỊ THÍCH ĐÁNG...
CỘC! CỘC!
MỜI VÀO!

NHỮNG NGƯỜI LẬP HỒ SƠ ĐANG Ở ĐÂY, THÁM TỬ LOPEZ.
TUYỆT VỜI! MỜI HỌ VÀO!
MỜI CÁC VỊ VÀO.
XIN CHÀO! THẬT ĐÚNG LÚC, TÔI ĐÃ HI VỌNG ĐƯỢC GẶP CÁC VỊ.
CẢM ƠN CÔ, NHƯNG TÔI NGHĨ ĐÃ CÓ MỘT SỰ NHẦM LẪN NÀO ĐÓ... GIÁO SƯ HARARI VÀ TÔI HOÀN TOÀN KHÔNG PHẢI LÀ NGƯỜI LẬP HỒ SƠ VÀ TÔI E RẰNG...
ĐƯỢC RỒI, TÔI BIẾT MÀ, MỌI CHUYỆN BẮT ĐẦU THÚ VỊ RỒI.
CẢM ƠN CÁC VỊ ĐÃ ĐẾN ĐÂY GẶP TÔI.
NGƯỜI LẬP HỒ SƠ CHỈ LÀ THUẬT NGỮ CHUYÊN MÔN CỦA CHÚNG TÔI MÀ THÔI. NHỮNG GÌ MÀ TÔI ĐANG CẦN CHÍNH LÀ KIẾN THỨC CHUYÊN NGÀNH CỦA CÁC VỊ ĐỂ PHỤC VỤ CHO CUỘC ĐIỀU TRA CÒN DANG DỞ CỦA TÔI.
CÁC VỊ UỐNG TRÀ HAY CÀ PHÊ?
A! ĐÂY LÀ THANH CAM THẢO CỦA TÔI! TÔI THÈM THUỐC.
CHO TÔI TÁCH TRÀ.

TÔI ĐANG ĐIỀU TRA MỘT VỤ ÁN TẦM THẾ KỶ... KHÔNG, TẦM THIÊN NIÊN KỶ. VÀ TÔI CẦN THÊM BẰNG CHỨNG ĐỂ TỐNG NHỮNG KẺ SÁT NHÂN HÀNG LOẠT TỒI TỆ NHẤT MỌI THỜI ĐẠI VÀO TÙ.
CHỈ NHƯ VẬY THÔI À? CÔ CÓ CHẮC RẰNG CHÚNG TÔI...
TÔI CHẮC CHẮN MÀ. CỨ TỪ TỪ RỒI CÁC VỊ SẼ THẤY NGAY THÔI.
CÁC VỊ THẤY HAI NGHI PHẠM NÀY KHÔNG? TÔI BỊ KẸT TRONG MỚ BÒNG BONG NÀY.
TÔI TIN RẰNG CHÚNG LÀ NHỮNG KẺ SÁT NHÂN HÀNG LOẠT TỒI TỆ NHẤT THẾ GIỚI.
CHÚNG LÀ NHỮNG KẺ GÂY THIỆT HẠI CHO HỆ SINH THÁI TOÀN CẦU, SÁT HẠI HÀNG TRĂM LOÀI NGƯỜI VÀ ĐỘNG VẬT... RÕ RÀNG LÀ CHÚNG PHỦ NHẬN MỌI CHUYỆN VÀ SẼ KHÔNG KHAI RA. NHƯNG NHỮNG KẺ NÀY CỨ ĐẶT CHÂN ĐẾN ĐÂU THÌ LẠI GIEO RẮC CÁI CHẾT ĐẾN ĐÓ.
CHÚNG TA ĐANG NÓI VỀ MỘT CẶP ĐÔI NGUY HIỂM. CHÚNG ĐƯỢC GỌI LÀ BILL VÀ CINDY SAPIENS. HÃY GỌI CHÚNG LÀ SAPIENS.
ĐỨNG CẠNH CHÚNG, NHỮNG CẶP ĐÔI TỘI PHẠM KHÁC CHỈ NHƯ ĐÁM TRẺ NGOAN!
VÂNG, TÔI ĐÃ NGHE NÓI VỀ HỌ. NHƯNG ỪM... CÔ CÓ THỰC SỰ NGHĨ RẰNG HAI NGƯỜI NÀY CÓ THỂ TỰ MÌNH THỰC HIỆN TẤT CẢ NHỮNG VIỆC MÀ CÔ VỪA MỚI NÓI KHÔNG?
TÔI CHẮC CHẮN ĐẤY. CHÚNG LÀ MỘT PHẦN CỦA VÒNG VÂY TỘI PHẠM KHỔNG LỒ GỒM CÁC BĂNG NHÓM CÓ TỔ CHỨC. CHÚNG LÀ HAI KẺ DUY NHẤT MÀ TÔI NẮM ĐƯỢC. NẾU CÓ THỂ KHIẾN CHÚNG KHAI RA, CHÚNG SẼ DẪN TÔI ĐẾN VỚI NHỮNG KẺ KHÁC.

ĐẦU TIÊN, HÃY ĐỂ TÔI KỂ CHO CÁC VỊ NGHE BẰNG CÁCH NÀO MÀ TÔI TÌM RA CHÚNG. CHÍNH CUỐN TRUYỆN TRANH SAPIENS NÀY LÀ THỨ ĐÃ KHIẾN TÔI CHỢT BỪNG TỈNH.

XIN CỨ GÓP Ý NẾU THẤY TÔI HIỂU SAI NHÉ...

TRƯỚC CÁCH MẠNG NHẬN THỨC, TẤT CẢ LOÀI NGƯỜI CHỈ SỐNG QUANH QUẤN Ở CHÂU PHI VÀ CHÂU Á, ĐÚNG KHÔNG NÀO?

THẬT VẬY... MỘT SỐ NGƯỜI TRONG SỐ NÀY ĐÃ VƯỢT QUA NHỮNG VÙNG NƯỚC NHỎ - CÓ THỂ BƠI HOẶC TRÊN NHỮNG CHIẾC BÈ - VÀ HỌ CHIẾM GIỮ MỘT SỐ HÒN ĐẢO. NHƯ FLORES CHẲNG HẠN.

VÂNG, ĐẢO FLORES ĐÃ CÓ NGƯỜI Ở CÁCH ĐÂY 850.000 NĂM.

SUMATRA

BORNÉO

JAVA

FLORES

NHƯNG ĐÂY LÀ TRƯỜNG HỢP ĐẶC BIỆT. HỒI ĐÓ, CON NGƯỜI KHÔNG THỂ THỰC SỰ RA KHƠI. KHÔNG AI TRONG SỐ HỌ ĐẾN ĐƯỢC MỸ, ÚC HOẶC NHỮNG HÒN ĐẢO XA NHƯ MADAGASCAR, NEW ZEALAND HAY HAWAII. TẤT CẢ HỌ TẬP TRUNG Ở ĐÂY PHẢI KHÔNG?

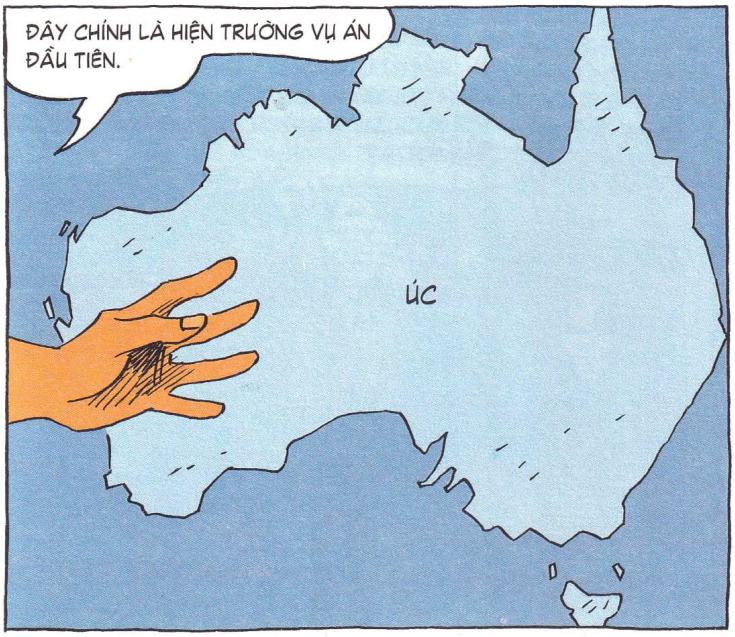
ĐÚNG VẬY. BIỂN ĐÓNG VAI TRÒ RÀO CẢN ĐỐI VỚI CON NGƯỜI CŨNG NHƯ NHIỀU LOÀI ĐỘNG VẬT VÀ THỰC VẬT Á-PHI KHÁC, NGĂN VIỆC TIẾP CẬN THẾ GIỚI BÊN NGOÀI.

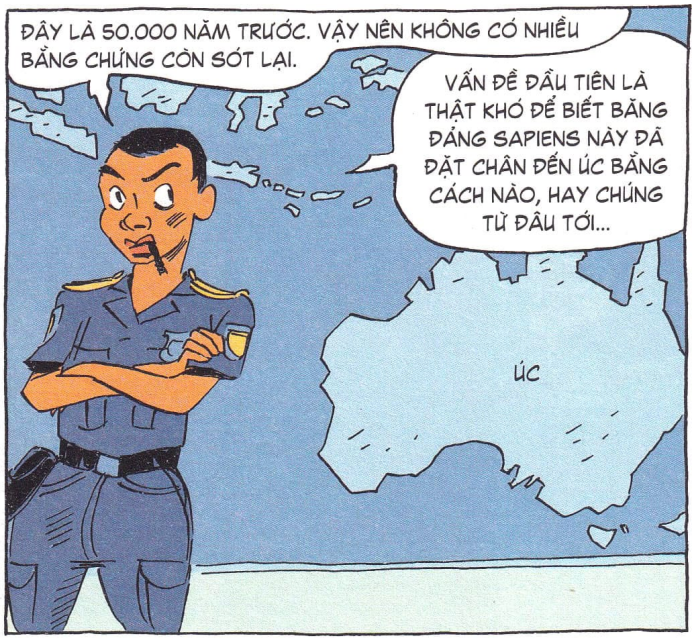
VÀ ĐÓ LÀ LÝ DO KHIẾN TẤT CẢ CÁC SINH VẬT Ở NHỮNG NƠI VẮNG VẺ NHƯ ÚC VÀ MADAGASCAR ĐÃ TIẾN HÓA THEO CÁCH RIÊNG CỦA CHÚNG TRONG HÀNG TRIỆU TRIỆU NĂM, BIẾN THÀNH MỘT THỨ HOÀN TOÀN KHÁC SO VỚI NHỮNG HỌ HÀNG Á-PHI ĐÃ KHUẤT TỪ LÂU CỦA CHÚNG. TÔI HIỂU NHƯ VẬY CÓ ĐÚNG KHÔNG NHỈ?

HOÀN TOÀN ĐÚNG. HÀNH TINH TRÁI ĐẤT ĐƯỢC PHÂN TÁCH THÀNH MỘT SỐ HỆ SINH THÁI RIÊNG BIỆT, MỖI HỆ SINH THÁI ĐỀU CÓ CÁC LOẠI ĐỘNG VẬT VÀ THỰC VẬT ĐỘC ĐÁO.

ĐƯỢC RỒI! GIẢ THUYẾT CỦA TÔI LÀ NHỮNG SAPIENS NÀY VÀ BĂNG NHÓM CỦA CHÚNG ĐÃ CHẤM DỨT CÁI GỌI LÀ "SỰ ĐA DẠNG SINH HỌC", LÀ TỪ CỦA CÁC VỊ!

TRUYỆN TUỔI THƠ

ĐÂY CHÍNH LÀ HIỆN TRƯỜNG VỤ ÁN ĐẦU TIÊN.
ÚC

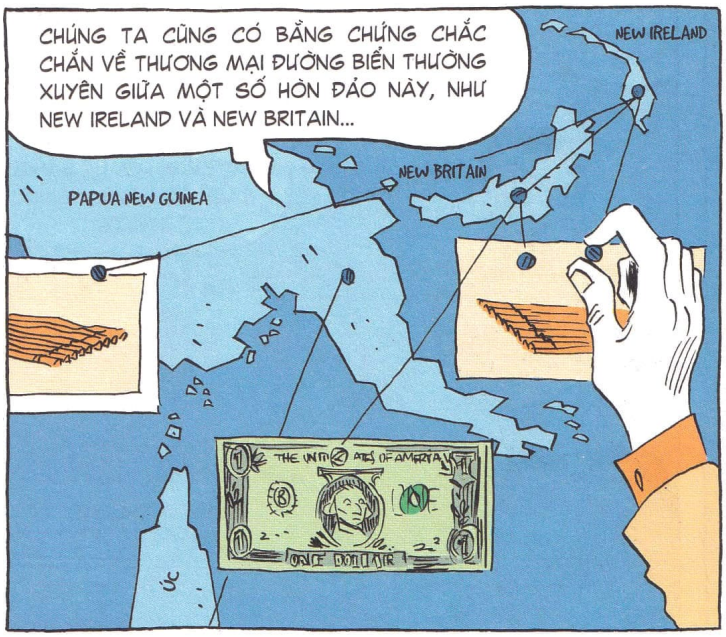

ĐÂY LÀ 50.000 NĂM TRƯỚC. VẬY NÊN KHÔNG CÓ NHIỀU BẰNG CHỨNG CÒN SÓT LẠI.
VẤN ĐỀ ĐẦU TIÊN LÀ THẬT KHÓ ĐỂ BIẾT BẰNG ĐÁNG SAPIENS NÀY ĐÃ ĐẶT CHÂN ĐẾN ÚC BẰNG CÁCH NÀO, HAY CHÚNG TỪ ĐÂU TỚI...
ÚC

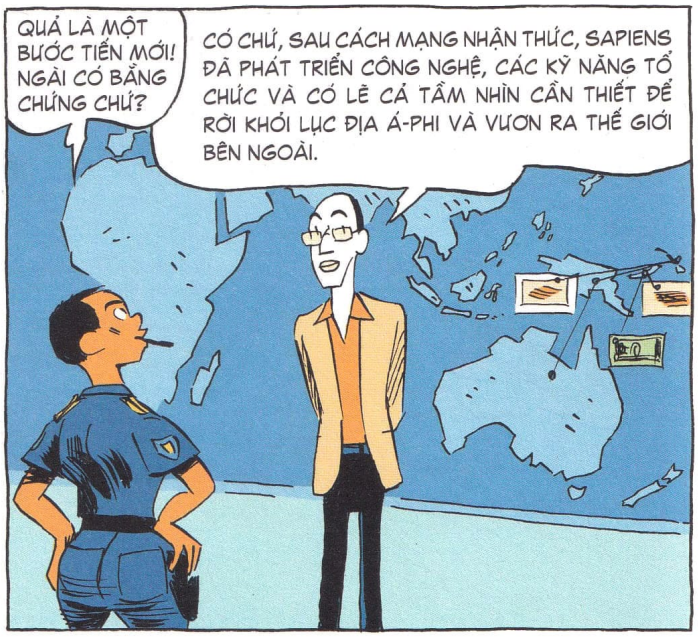

TÔI ĐOÁN RẰNG 50.000 NĂM TRƯỚC, BỌN CHÚNG ĐÃ CÓ LÀNG CHÀI TRÊN BỜ BIỂN INDONESIA VÀ BỌN CHÚNG TẬP TRUNG VÀO VIỆC ĐÓNG BÈ HOẶC THUYỀN. NHƯNG MỌI THỨ ĐỀU CHỈ LÀ SUY ĐOÁN. TÍNH TỚI HIỆN GIỜ, NGƯỜI TA VẪN CHƯA TÌM THẤY BẤT KỲ NGÔI LÀNG HAY THUYỀN BÈ NÀO.
DÙ CHỈ MỘT MÁI CHÈO!
ĐIỀU ĐÓ CHẲNG CÓ GÌ LẠ CẢ...

THUYỀN BÈ VÀ MÁI CHÈO ĐƯỢC LÀM BẰNG GỖ VÀ TRE, NHỮNG LOẠI VẬT LIỆU NÀY KHÔNG THỂ TỒN TẠI HÀNG CHỤC NGHÌN NĂM Ở VÙNG NHIỆT ĐỚI ĐƯỢC. THÊM NỮA LÀ VIỆC MỰC NƯỚC BIỂN DÂNG CAO CŨNG CHÔN VÙI BỜ BIỂN CỔ ĐẠI CỦA INDONESIA XUỐNG DƯỚI LÒNG ĐẠI DƯƠNG.
VÌ VẬY, CHÚNG TA KHÔNG CÓ BẰNG CHỨNG TRỰC TIẾP RẰNG SAPIENS CÓ THỂ ĐÓNG BÈ VÀ THUYỀN VÀO THỜI ĐIỂM ĐÓ, HOẶC ĐỊNH HƯỚNG TRÊN BIỂN.

NHƯNG CÓ NHỮNG BẰNG CHỨNG NGẪU NHIÊN CÓ THỂ GIÚP ÍCH CHO CUỘC ĐIỀU TRA CỦA CHÚNG TA, NHẤT LÀ VỚI THỰC TẾ RẰNG KHÔNG LÂU SAU KHI HỌ ĐỊNH CƯ Ở LỤC ĐỊA ÚC, CÁC SAPIENS KHÁC ĐÃ CÓ THỂ CHIẾM ĐÓNG RẤT NHIỀU HÒN ĐẢO NHỎ BIỆT LẬP Ở PHÍA BẮC LỤC ĐỊA NÀY.
ÚC

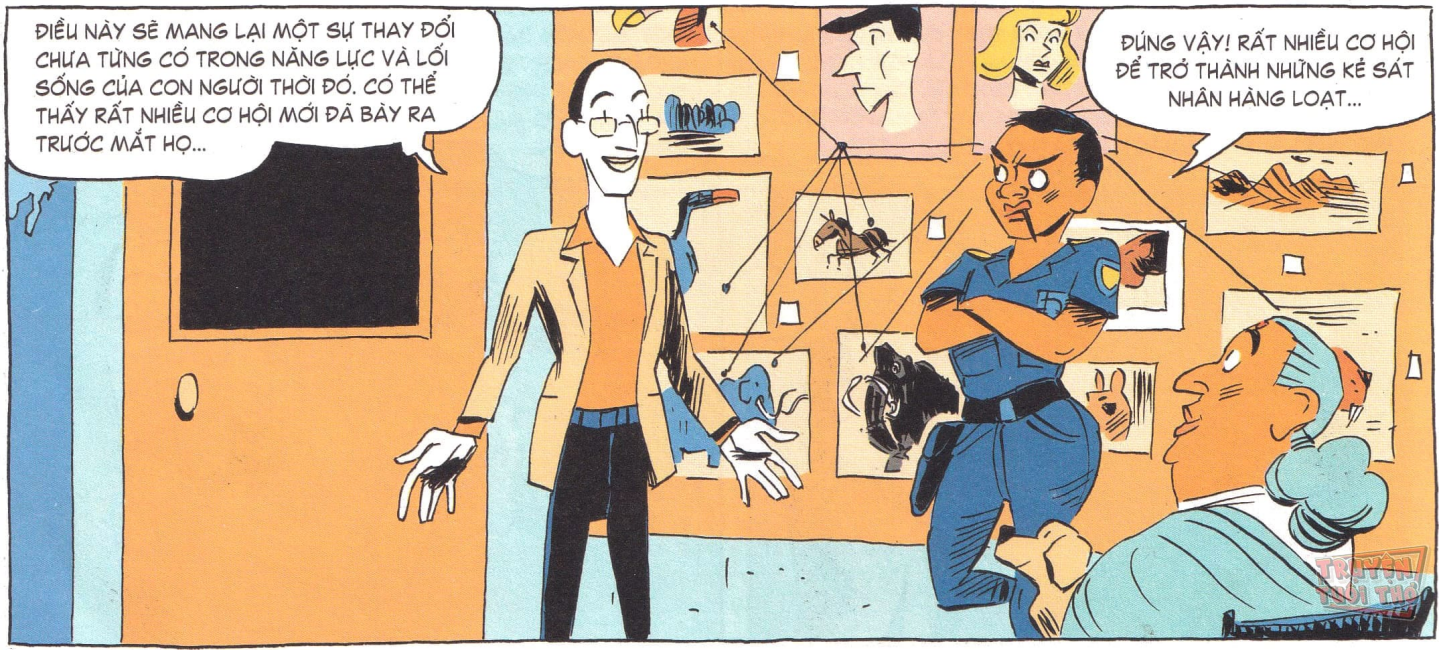

MỘT SỐ HÒN ĐẢO TRONG SỐ ĐÓ, NHƯ BUKA VÀ MANUS, CÓ KHOẢNG CÁCH TỚI VÙNG ĐẤT LIỀN GẦN NHẤT LÀ 200 KM. THẬT KHÓ ĐỂ TIN RẰNG AI ĐÓ CÓ THỂ TIẾP CẬN VÀ ĐỊNH CƯ Ở MANUS MÀ KHÔNG CÓ NHỮNG CHIẾC THUYỀN CỘNG VỚI KỸ NĂNG CHÈO LÁI ĐIÊU LUYỆN...

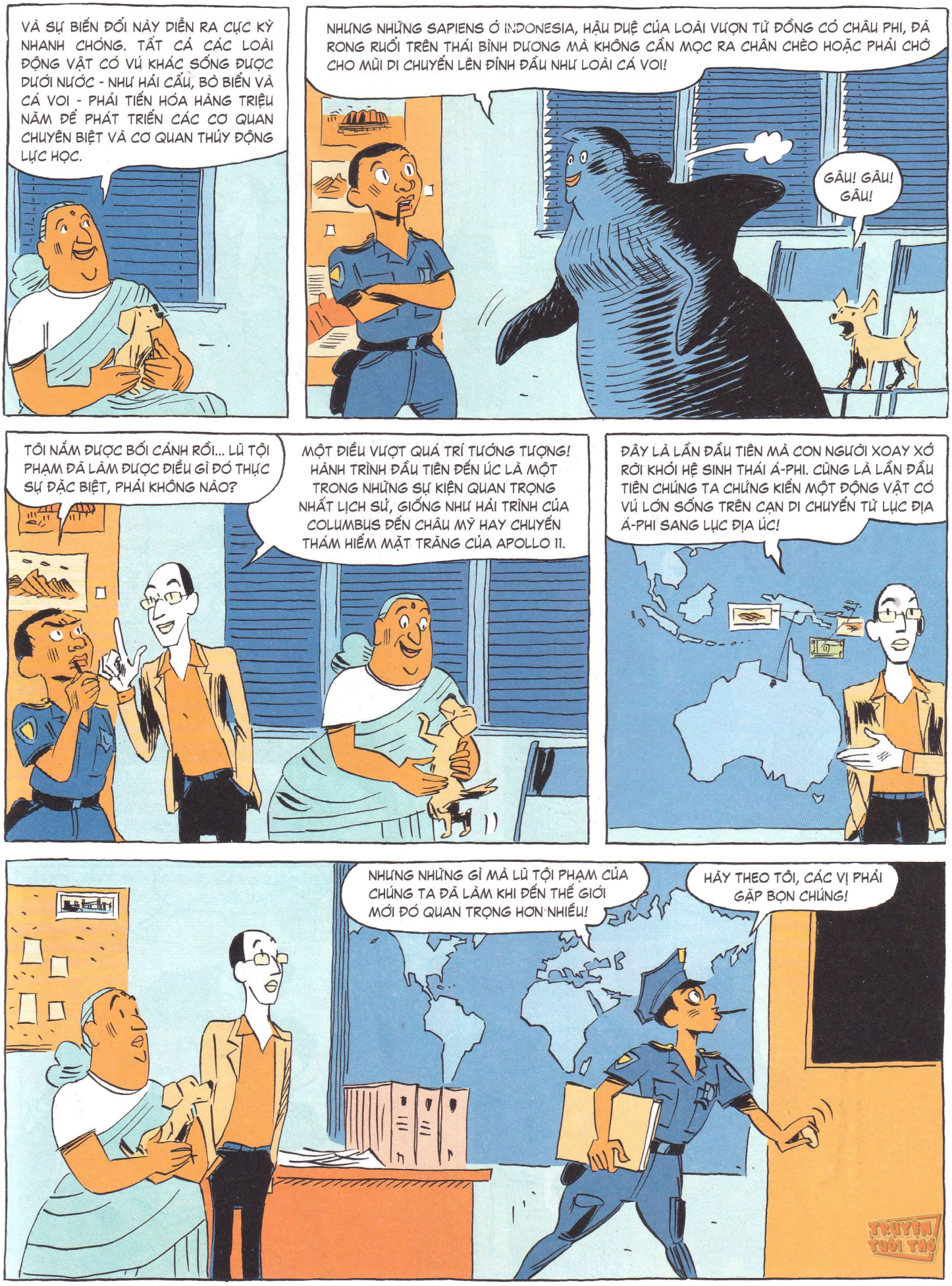

CHÚNG TA CŨNG CÓ BẰNG CHỨNG CHẮC CHẮN VỀ THƯƠNG MẠI ĐƯỜNG BIỂN THƯỜNG XUYÊN GIỮA MỘT SỐ HÒN ĐẢO NÀY, NHƯ NEW IRELAND VÀ NEW BRITAIN...
NEW IRELAND
NEW BRITAIN
PAPUA NEW GUINEA
THE UNITED STATES OF AMERICA
ONE DOLLAR

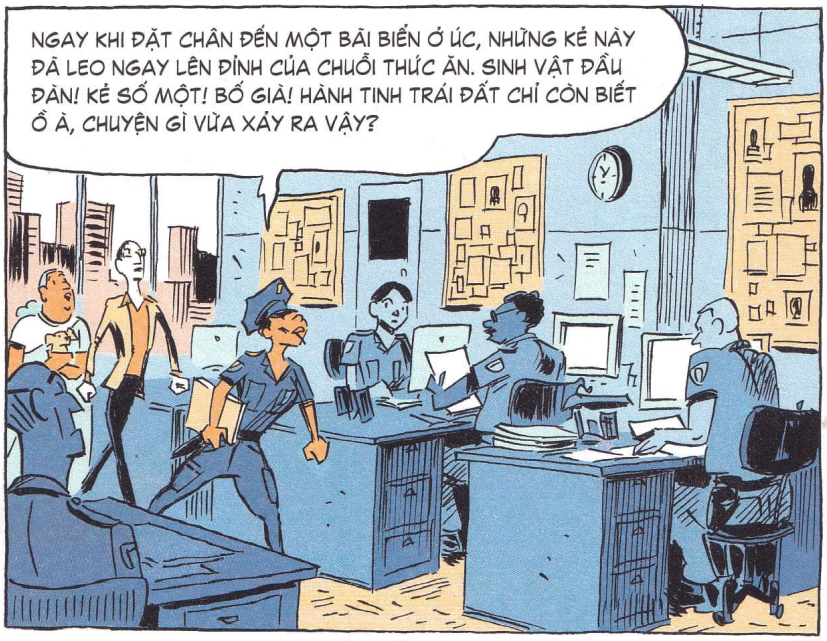

QUẢ LÀ MỘT BƯỚC TIẾN MỚI! NGÀI CÓ BẰNG CHỨNG CHỨ?
CÓ CHỨ, SAU CÁCH MẠNG NHẬN THỨC, SAPIENS ĐÃ PHÁT TRIỂN CÔNG NGHỆ, CÁC KỸ NĂNG TỔ CHỨC VÀ CÓ LẼ CẢ TẦM NHÌN CẦN THIẾT ĐỂ RỜI KHỎI LỤC ĐỊA Á-PHI VÀ VƯƠN RA THẾ GIỚI BÊN NGOÀI.

ĐÂY LÀ MỘT THÀNH TÍCH ĐÁNG KỂ. ĐỂ ĐẾN ĐƯỢC LỤC ĐỊA ÚC, NHỮNG CON NGƯỜI NÀY ĐÃ PHẢI VƯỢT QUA MỘT SỐ EO BIỂN, CÓ NƠI RỘNG HƠN 100 KM. VÀ KHI ĐẶT CHÂN LÊN ĐẤT LIỀN, HẦU NHƯ CHỈ SAU MỘT ĐÊM LÀ HỌ PHẢI THÍCH NGHI VỚI MỘT HỆ SINH THÁI HOÀN TOÀN MỚI.

LÝ THUYẾT HỢP LÝ NHẤT LÀ CÁC HÒN ĐẢO CỦA INDONESIA NẰM TÁCH BIỆT VỚI CHÂU Á VÀ TÁCH BIỆT VỚI NHAU BẰNG CÁC EO BIỂN HẸP NÊN NHỮNG NGƯỜI SAPIENS SỐNG Ở ĐÓ KHOẢNG 50.000 NĂM TRƯỚC CÓ LẼ ĐÃ HÌNH THÀNH NÊN CÁC XÃ HỘI ĐI BIỂN ĐẦU TIÊN. HỌ ĐÃ HỌC CÁCH ĐÓNG VÀ CHÈO THUYỀN, TRỞ THÀNH NGƯ DÂN, THƯƠNG NHÂN VÀ NHÀ THÁM HIỂM ĐƯỜNG DÀI.

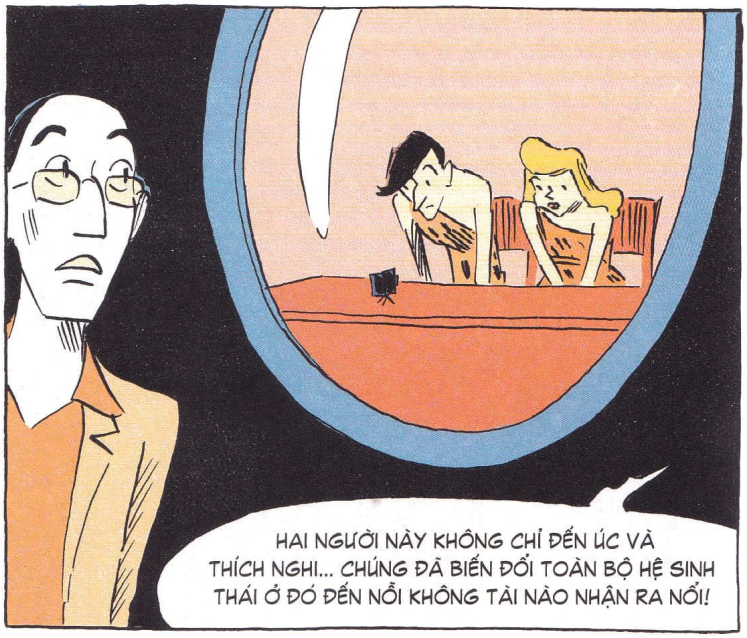

ĐIỀU NÀY SẼ MANG LẠI MỘT SỰ THAY ĐỔI CHƯA TỪNG CÓ TRONG NĂNG LỰC VÀ LỐI SỐNG CỦA CON NGƯỜI THỜI ĐÓ. CÓ THỂ THẤY RẤT NHIỀU CƠ HỘI MỚI ĐÃ BÀY RA TRƯỚC MẮT HỌ...
ĐÚNG VẬY! RẤT NHIỀU CƠ HỘI ĐỂ TRỞ THÀNH NHỮNG KẺ SÁT NHÂN HÀNG LOẠT...

VÀ SỰ BIẾN ĐỔI NÀY DIỄN RA CỰC KỲ NHANH CHÓNG. TẤT CẢ CÁC LOÀI ĐỘNG VẬT CÓ VÚ KHÁC SỐNG ĐƯỢC DƯỚI NƯỚC - NHƯ HẢI CẨU, BÒ BIỂN VÀ CÁ VOI - PHẢI TIẾN HÓA HÀNG TRIỆU NĂM ĐỂ PHÁT TRIỂN CÁC CƠ QUAN CHUYÊN BIỆT VÀ CƠ QUAN THỦY ĐỘNG LỰC HỌC.
NHƯNG NHỮNG SAPIENS Ở INDONESIA, HẬU DUỆ CỦA LOÀI VƯỢN TỪ ĐỒNG CỎ CHÂU PHI, ĐÃ RONG RUỔI TRÊN THÁI BÌNH DƯƠNG MÀ KHÔNG CẦN MỌC RA CHÂN CHÈO HOẶC PHẢI CHỜ CHO MŨI DI CHUYỂN LÊN ĐỈNH ĐẦU NHƯ LOÀI CÁ VOI!
GÂU! GÂU! GÂU!
TÔI NẮM ĐƯỢC BỐI CẢNH RỒI... LŨ TỘI PHẠM ĐÃ LÀM ĐƯỢC ĐIỀU GÌ ĐÓ THỰC SỰ ĐẶC BIỆT, PHẢI KHÔNG NÀO?
MỘT ĐIỀU VƯỢT QUÁ TRÍ TƯỞNG TƯỢNG! HÀNH TRÌNH ĐẦU TIÊN ĐẾN ÚC LÀ MỘT TRONG NHỮNG SỰ KIỆN QUAN TRỌNG NHẤT LỊCH SỬ, GIỐNG NHƯ HẢI TRÌNH CỦA COLUMBUS ĐẾN CHÂU MỸ HAY CHUYẾN THÁM HIỂM MẶT TRĂNG CỦA APOLLO 11.
ĐÂY LÀ LẦN ĐẦU TIÊN MÀ CON NGƯỜI XOAY XỞ RỜI KHỎI HỆ SINH THÁI Á-PHI. CŨNG LÀ LẦN ĐẦU TIÊN CHÚNG TA CHỨNG KIẾN MỘT ĐỘNG VẬT CÓ VÚ LỚN SỐNG TRÊN CẠN DI CHUYỂN TỪ LỤC ĐỊA Á-PHI SANG LỤC ĐỊA ÚC!
NHƯNG NHỮNG GÌ MÀ LŨ TỘI PHẠM CỦA CHÚNG TA ĐÃ LÀM KHI ĐẾN THẾ GIỚI MỚI ĐÓ QUAN TRỌNG HƠN NHIỀU!
HÃY THEO TÔI, CÁC VỊ PHẢI GẶP BỌN CHÚNG!
TRUYỆN TUỔI THƠ

NGAY KHI ĐẶT CHÂN ĐẾN MỘT BÃI BIỂN Ở ÚC, NHỮNG KẺ NÀY ĐÃ LEO NGAY LÊN ĐỈNH CỦA CHUỖI THỨC ĂN. SINH VẬT ĐẦU ĐÀN! KẺ SỐ MỘT! BỐ GIÀ! HÀNH TINH TRÁI ĐẤT CHỈ CÒN BIẾT Ồ Á, CHUYỆN GÌ VỪA XẢY RA VẬY?

ĐÚNG VẬY, TRƯỚC ĐÓ CON NGƯỜI ĐÃ THỂ HIỆN MỘT SỐ HÀNH VI VÀ SỰ THÍCH NGHI KHÁ SÁNG TẠO, NHƯNG HỌ ÍT TÁC ĐỘNG ĐẾN MÔI TRƯỜNG. HỌ KHÁ THÀNH CÔNG TRONG VIỆC DI CHUYỂN VÀ THÍCH NGHI VỚI NHỮNG MÔI TRƯỜNG MỚI, NHƯNG KHÔNG THAY ĐỔI NÓ QUÁ NHIỀU.

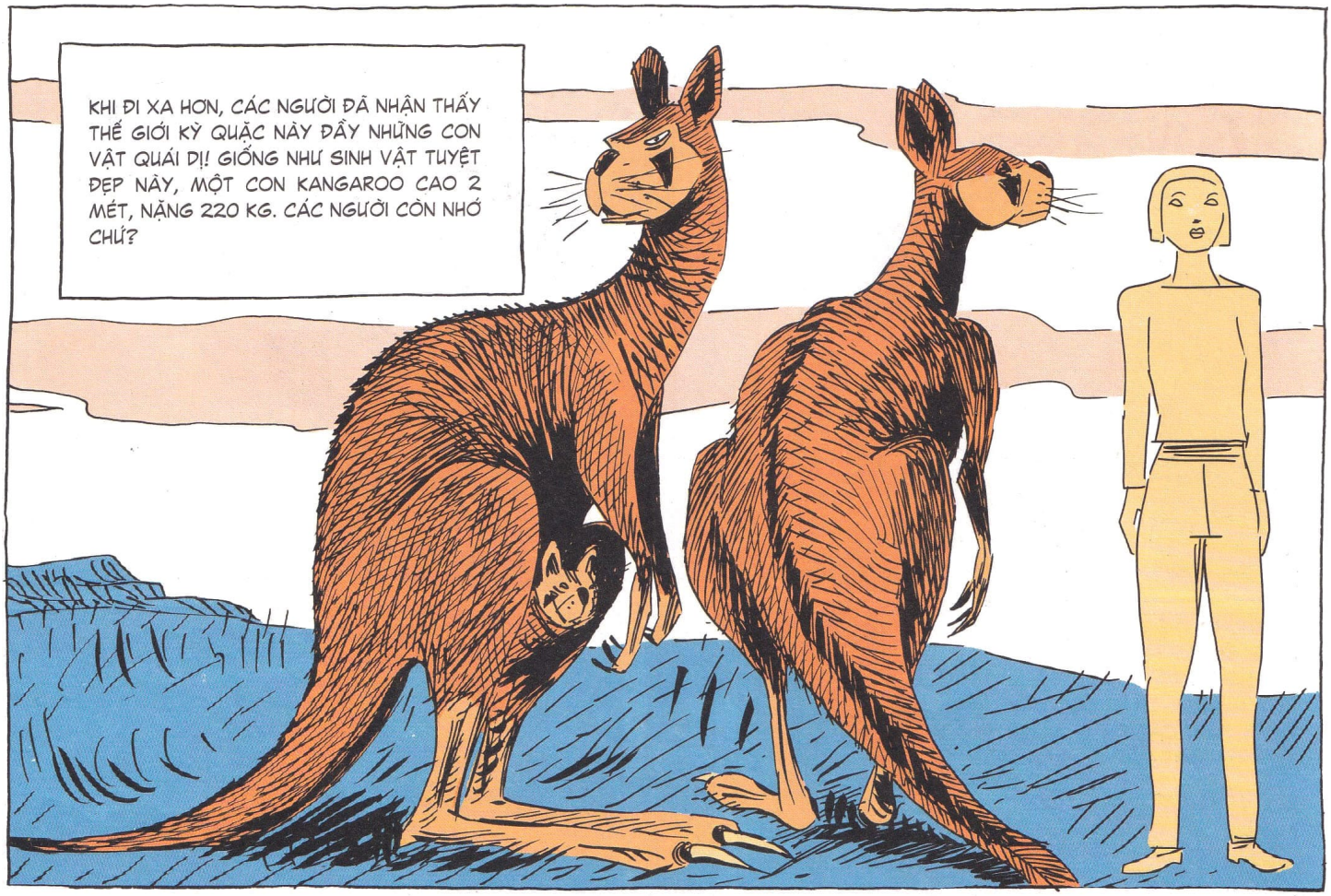

ĐÂY, HÃY XEM ĐI, CHÚNG ĐANG Ở TRONG ĐÓ.

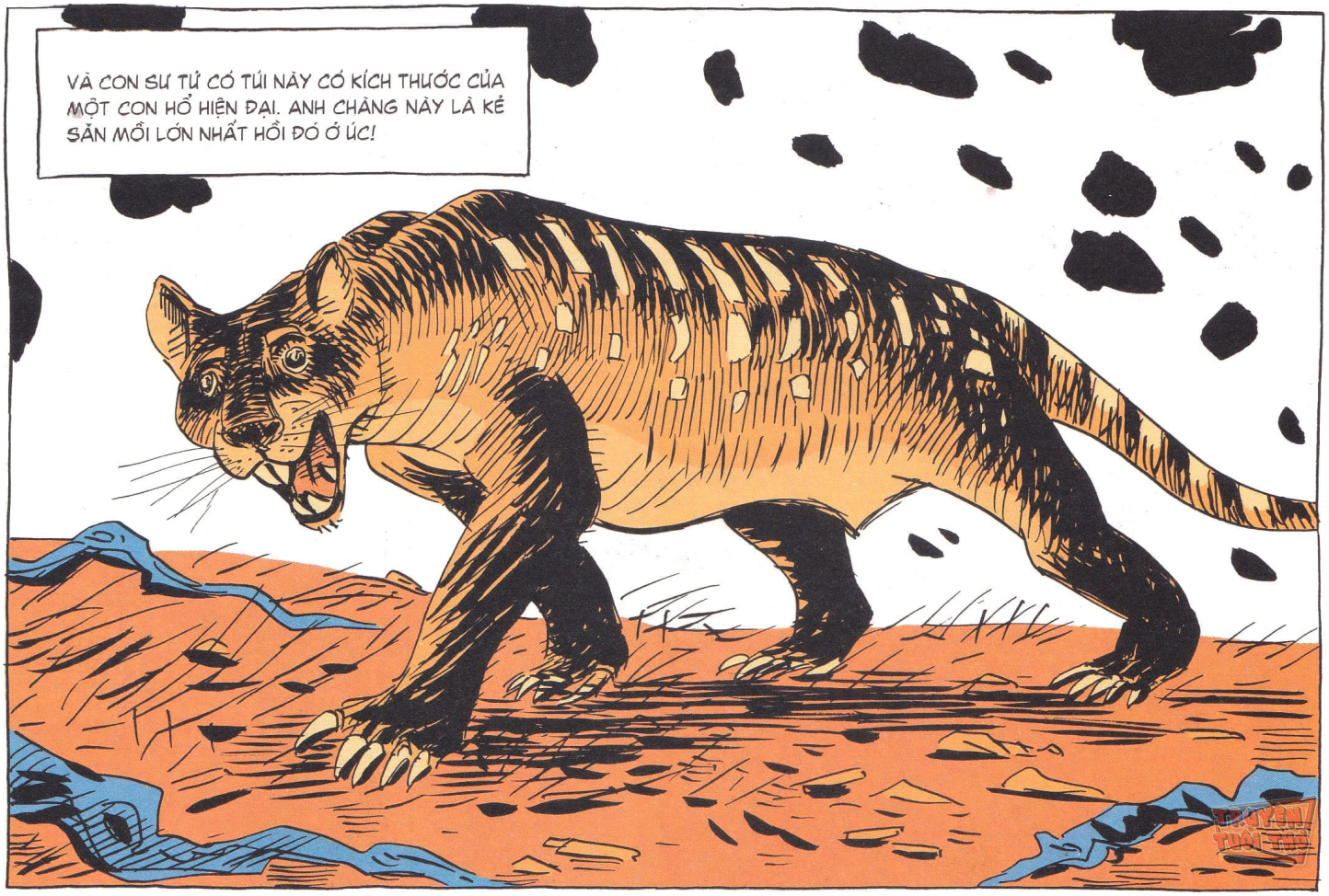

HAI NGƯỜI NÀY KHÔNG CHỈ ĐẾN ÚC VÀ THÍCH NGHI... CHÚNG ĐÃ BIẾN ĐỔI TOÀN BỘ HỆ SINH THÁI Ở ĐÓ ĐẾN NỖI KHÔNG TÀI NÀO NHẬN RA NỔI!

TÔI ĐOÁN CÁC NGƯỜI VẪN KHÔNG MUỐN HỢP TÁC...

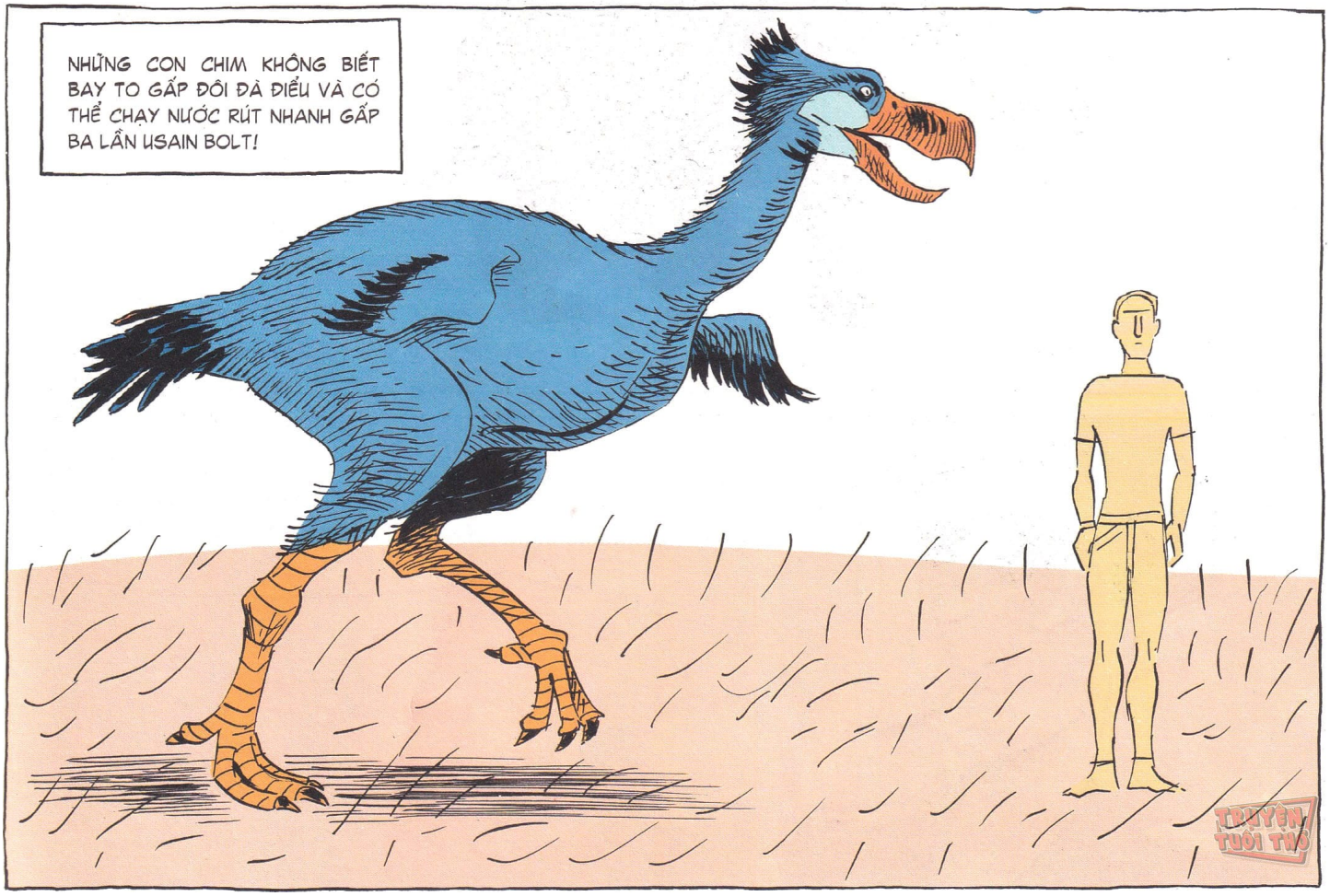

VẪN KHÔNG CHỊU KHAI RA À?
MỌI VIỆC KHÔNG HỀ TỐT CHO CÁC NGƯỜI ĐÂU.
TRUYỆN TUỔI THƠ

GIÁO SƯ SARASWATI, BÀ CÓ ĐEM THEO BỘ PHIM MÀ TÔI YÊU CẦU KHÔNG?
VÂNG, TÔI CÓ MANG NÓ TRONG TÚI. CÁI Ổ LƯU TRỮ ĐÂU RỒI NHỈ?
CẢM ƠN, GIÁO SƯ!
TÔI KHÔNG THỂ TÌM RA BẤT KỲ BẰNG CHỨNG NÀO CHO THẤY CÁC NGƯỜI ĐÃ ĐẾN ÚC BẰNG THUYỀN... DẤU CHÂN CỦA CÁC NGƯỜI TRÊN CÁT ĐÃ BỊ SÓNG XÓA NGAY LẬP TỨC.
NHƯNG KHI TIẾN VÀO ĐẤT LIỀN, CÁC NGƯỜI ĐÃ ĐỂ LẠI NHỮNG DẤU CHÂN HOÀN TOÀN KHÁC LẠ CHƯA BAO GIỜ BỊ XÓA BỎ!
THẾ ĐẤY! VẬY LÀ CÁC NGƯỜI ĐÃ KHÔNG TÍNH HẾT ĐƯỢC!
ĐÂY LÀ NHỮNG GÌ ĐÃ XẢY RA, ĐỂ TÔI KHIẾN CÁC NGƯỜI NHỚ LẠI...
TRUYỆN TUỔI THƠ

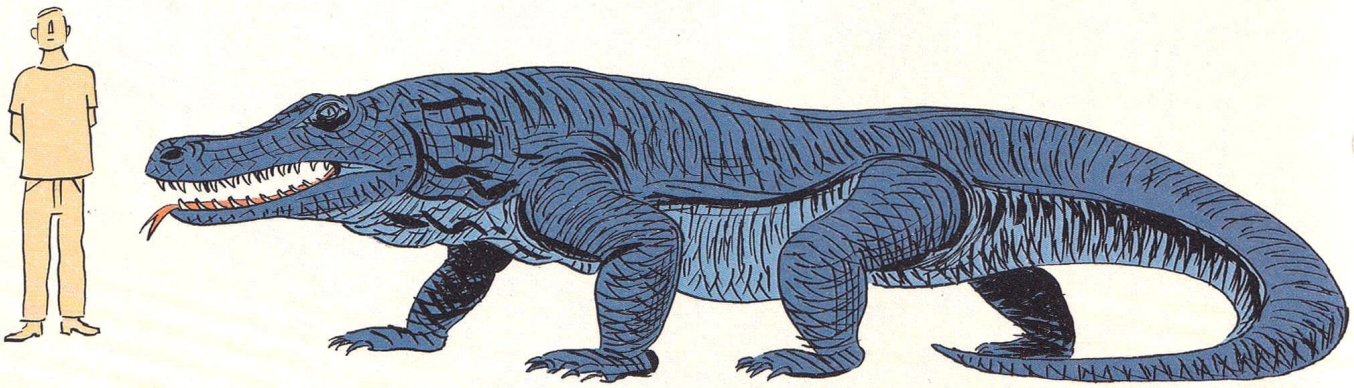

KHI ĐI XA HƠN, CÁC NGƯỜI ĐÃ NHẬN THẤY THẾ GIỚI KỲ QUẶC NÀY ĐẦY NHỮNG CON VẬT QUÁI DỊ! GIỐNG NHƯ SINH VẬT TUYỆT ĐẸP NÀY, MỘT CON KANGAROO CAO 2 MÉT, NẶNG 220 KG. CÁC NGƯỜI CÒN NHỚ CHỨ?

VÀ CON SƯ TỬ CÓ TÚI NÀY CÓ KÍCH THƯỚC CỦA MỘT CON HỔ HIỆN ĐẠI. ANH CHÀNG NÀY LÀ KẺ SĂN MỒI LỚN NHẤT HỒI ĐÓ Ở ÚC!

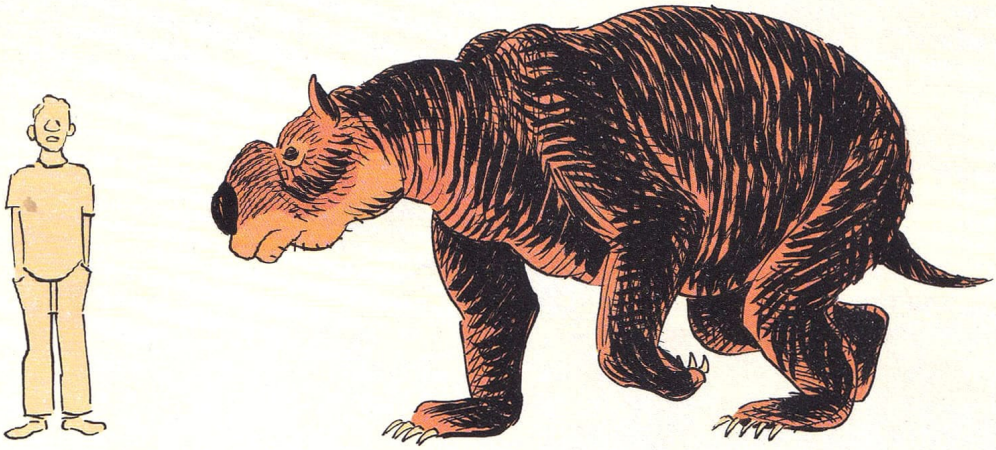

CÒN KIA LÀ LOÀI KOALA QUÁ LỚN ĐỂ CÓ THỂ ÂU YẾM VỖ VỀ...

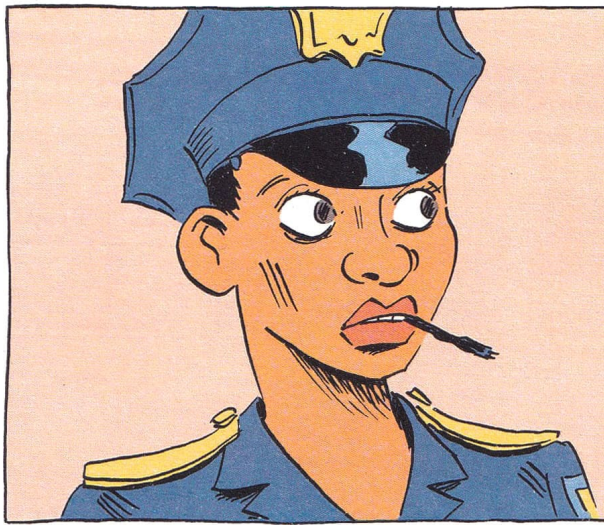

NHỮNG CON CHIM KHÔNG BIẾT BAY TO GẤP ĐÔI ĐÀ ĐIỂU VÀ CÓ THỂ CHẠY NƯỚC RÚT NHANH GẤP BA LẦN USAIN BOLT!
TRUYỆN TUỔI THƠ

NHỮNG CON THẰN LẰN TO LỚN VÀ NHỮNG CON RẮN DÀI TỚI 5 MÉT ĐANG NÁU MÌNH TRONG BỤI CÂY.

DIPROTODON KHỔNG LỒ, MỘT CON GẤU TÚI NẶNG HAI TẤN RƯỠI, DẠO QUANH KHU RỪNG.

NHỮNG LOÀI KHỔNG LỒ XINH ĐẸP NÀY VỀ CƠ BẢN KHÔNG ĐƯỢC BIẾT ĐẾN Ở CHÂU PHI VÀ CHÂU Á, NHƯNG CHÚNG LẠI LÀ CHÚA TỂ THỐNG TRỊ Ở ÚC!

TRUYỆN TUỔI THƠ

NGOÀI CÁC LOÀI CHIM VÀ BÒ SÁT, TẤT CẢ CÁC SINH VẬT NÀY ĐỀU LÀ ĐỘNG VẬT CÓ TÚI: GIỐNG NHƯ LOÀI KANGAROO, CHÚNG SINH RA NHỮNG ĐỨA CON NHỎ BÉ, CHƯA THỂ TỰ CHĂM LO CHO BẢN THÂN RỒI SAU ĐÓ NUÔI CON BẰNG SỮA TRONG MỘT CÁI TÚI.
CHUYỆN GÌ ĐÃ XẢY RA VỚI CHÚNG, HẢ?!?
HẦU NHƯ TẤT CẢ NHỮNG LOÀI VẬT KHỔNG LỒ NÀY ĐÃ BIẾN MẤT CHỈ TRONG VÀI NGHÌN NĂM! 23 TRONG SỐ 24 ĐỘNG VẬT ÚC NẶNG TRÊN 50 KG... BÙM! ĐÃ BIẾN MẤT VĨNH VIỄN!
VÀ RẤT NHIỀU LOÀI ĐỘNG VẬT NHỎ HƠN CŨNG VẬY! ĐÓ LÀ SỰ TÀN SÁT, LÀM HỖN LOẠN TOÀN BỘ HỆ SINH THÁI CỦA ÚC! TẤT CẢ CÁC CHUỖI THỨC ĂN ĐÃ BỊ PHÁ VỠ VÀ SẮP XẾP LẠI! HỆ SINH THÁI CHƯA TỪNG CHỨNG KIẾN ĐIỀU GÌ TƯƠNG TỰ NHƯ VẬY TRONG SUỐT HÀNG TRIỆU NĂM VỪA QUA.
AI LÀ THỦ PHẠM NẾU KHÔNG PHẢI LÀ CÁC NGƯỜI? TỪNG NGƯỜI MỘT, NÓI GÌ ĐI CHỨ!
CHUYỆN QUÁI GÌ ĐANG XẢY RA Ở ĐÂY VẬY?
CÔ ĐANG THẨM VẤN THÂN CHỦ CỦA TÔI MÀ KHÔNG CÓ SỰ HIỆN DIỆN CỦA TÔI Ư?
ÔI KHÔNG!... KHÔNG PHẢI ADAMSKI CHỨ...
TRUYỆN TUỔI THƠ

ĐỪNG TRẢ LỜI BẤT CỨ ĐIỀU GÌ, ĐÂY LÀ MỘT SỰ HĂM DỌA!
THÂN CHỦ CỦA TÔI VÔ TỘI, THÁM TỬ LOPEZ! TỘI ÁC NÀY, SỰ TUYỆT CHỦNG CỦA NHỮNG ĐỘNG VẬT LỚN Ở ÚC, CHẲNG LIÊN QUAN GÌ ĐẾN HỌ!
VẬY LÀ DO AI?
KHÍ HẬU!
MẶT TRỜI, NHỮNG ĐÁM MÂY... CHÚNG CÓ Ý NGHĨA GÌ VỚI CÔ KHÔNG?! KHÍ HẬU ĐÃ THAY ĐỔI VÀO 50.000 NĂM TRƯỚC!
TRỜI TRỞ NÊN LẠNH HƠN VÀ KHÔ HƠN, KHÔNG ĐỦ MƯA. NHỮNG CON DIPROTODON KHỔNG LỒ TỘI NGHIỆP KIA - MONG CHÚNG ĐƯỢC YÊN NGHỈ! - ĐÃ KHÔNG THỂ NÀO VƯỢT QUA NỔI.
THẬT TÌNH CỜ LÀM SAO, THÂN CHỦ CỦA TÔI LẠI ĐẶT CHÂN ĐẾN ÚC NGAY THỜI ĐIỂM ĐÓ.
HÃY TIN TÔI ĐI, CHUYỆN NÀY CHẲNG LIÊN QUAN GÌ ĐẾN HỌ! HỌ CŨNG PHẢI CHỊU ĐỰNG KHÍ HẬU KHẮC NGHIỆT MÀ.
NHƯNG, Ồ KHÔNG, CÁNH SÁT CÁC CÔ THÍCH CHỈ TAY VÀO NGƯỜI NHẬP CƯ.
MỘT NGƯỜI DA TRẮNG ĐANG ÁM CHỈ TÔI PHÂN BIỆT CHỦNG TỘC...
VÀ ANH TA LẠI ĐỔ LỖI CHO KHÍ HẬU! ĐÓ LÀ VẬT TẾ THẦN CỦA ANH, PHẢI KHÔNG ADAMSKI? THẬT DỄ DÀNG ĐỂ ĐỔ HẾT LỖI CHO KHÍ HẬU VỀ MỌI CHUYỆN HAY BẤT CỨ ĐIỀU GÌ LIÊN QUAN!
THẬT ẤU TRĨ, ADAMSKI, VÀ ANH BIẾT ĐIỀU ĐÓ! ANH VÀ TÔI, CHÚNG TA ĐỀU BIẾT RẰNG KHÍ HẬU TRÁI ĐẤT THƯỜNG XUYÊN BIẾN ĐỔI!
VẬY THÌ?!
THÌ... MẶC CHO CHUYỆN GÌ XẢY RA, KHÍ HẬU LUÔN THAY ĐỔI KIA MÀ. ĐIỀU ĐÓ ĐẦU CÓ NGHĨA LÀ ANH CÓ THỂ ĐỔ HẾT LỖI CHO KHÍ HẬU ĐƯỢC.

DÙ ANH CÓ NÓI ĐÚNG VỀ SỰ THAY ĐỔI KHÍ HẬU CỦA ÚC VÀO THỜI ĐIỂM 50.000 NĂM TRƯỚC, THÌ ĐÓ CŨNG KHÔNG PHẢI LÀ TẬN THẾ! TÔI KHÔNG TÀI NÀO HÌNH DUNG ĐƯỢC RẰNG SỰ THAY ĐỔI NHỎ TRONG THỜI TIẾT NÀY CÓ THỂ TẠO RA SỰ TUYỆT CHỦNG KHỦNG KHIẾP ĐẾN THẾ!

NẾU Ý CÔ LÀ VẬY! CÔ CÓ MẶT Ở ĐÓ KHÔNG?

VỀ ĐIỀU NÀY THÌ TÔI BIẾT NHIỀU HƠN HẲN SO VỚI ANH ĐẤY, ADAMSKI!

BÍP!

HÀNH TINH NÀY CÓ CHU KỲ LẠNH XUỐNG VÀ NÓNG LÊN. TRONG MỘT TRIỆU NĂM QUA, CỨ KHOẢNG 100.000 NĂM LẠI CÓ MỘT THỜI KỲ BĂNG HÀ. LẦN GẦN ĐÂY NHẤT LÀ TỪ 75.000 ĐẾN 15.000 NĂM TRƯỚC VÀ CÓ NHỮNG LẦN MÀ MỌI THỨ ĐẠT ĐẾN ĐỈNH ĐIỂM: LẦN ĐẦU TIÊN DIỄN RA KHOẢNG 70.000 NĂM TRƯỚC VÀ SAU ĐÓ LÀ VÀO KHOẢNG 20.000 NĂM TRƯỚC.

ĐỂ SO SÁNH THÌ NHỮNG THAY ĐỔI NHỎ 50.000 NĂM TRƯỚC CHỈ NHƯ CHIẾC THÙNG GIỮ LẠNH CỦA BÀ TÔI.

HÃY QUAY LẠI VỚI LOÀI DIPROTODON KHỔNG LỒ. LOÀI NÀY CÓ KHẢ NĂNG CHỐNG CHỊU RẤT GIỎI. CHÚNG ĐÃ SỐNG Ở ÚC TRONG 1,5 TRIỆU NĂM. CHÚNG ĐÃ VƯỢT QUA ÍT NHẤT MƯỜI THỜI KỲ BĂNG HÀ! CHÚNG CŨNG VƯỢT QUA GIAI ĐOẠN ĐỈNH ĐIỂM ĐẦU TIÊN CỦA THỜI KỲ BĂNG HÀ CUỐI CÙNG KHOẢNG 70.000 NĂM TRƯỚC!

VẬY TẠI SAO CHÚNG LẠI ĐỘT NHIÊN BIẾN MẤT VÀO 50.000 NĂM TRƯỚC? VÀO ĐÚNG THỜI ĐIỂM MÀ THÂN CHỦ CỦA ANH ĐẶT CHÂN ĐẾN ÚC?

CHÀ! ĐÓ LÀ SỰ TRÙNG HỢP NGẪU NHIÊN...

KHÔNG, KHÔNG PHẢI VẬY.

NẾU DIPROTODON LÀ NHỮNG KẺ TO LỚN DUY NHẤT CHẾT ĐI THÌ CHẮC CHẮN RẰNG ANH CÓ THỂ NÓI ĐÓ LÀ MỘT SỰ TRÙNG HỢP. NHƯNG HƠN 90% LOÀI THÚ LỚN CỦA ÚC ĐÃ BIẾN MẤT CÙNG LÚC! TÔI COI ĐÂY LÀ MỘT BẰNG CHỨNG GIÁN TIẾP...

NHƯNG DỪNG LẠI CHÚT, ANH CÓ THỰC SỰ NGHĨ RẰNG THẬT TRÙNG HỢP KHI THÂN CHỦ CỦA ANH ĐẾN ÚC VÀO ĐÚNG THỜI ĐIỂM MÀ TẤT CẢ NHỮNG SINH VẬT NÀY ĐANG CHẾT VÌ LẠNH KHÔNG?

CHÀ, TẠI SAO LẠI KHÔNG? ĐIỀU TRÙNG HỢP XẢY RA. ĐÓ LÀ TẤT CẢ NHỮNG GÌ CÔ CÓ Ư? CÔ VÀ TÔI ĐỀU BIẾT TÒA ÁN SẼ XỬ CÓ LỢI CHO CHÚNG TÔI!

TRUYỆN TUỔI THƠ

ANH ĐÃ TÍNH RỒI PHẢI KHÔNG? NHƯNG TÔI CÒN NHIỀU BẰNG CHỨNG NỮA! KHI BIẾN ĐỔI KHÍ HẬU GÂY TUYỆT CHỦNG HÀNG LOẠT, CÁC SINH VẬT BIỂN THƯỜNG CHỊU THIỆT HẠI NHƯ NHỮNG NGƯỜI ANH EM TRÊN ĐẤT LIỀN. KHÔNG CÓ DẤU HIỆU NÀO CHO THẤY BẤT KỲ ĐỘNG VẬT ĐẠI DƯƠNG NÀO QUANH ÚC ĐÃ BIẾN MẤT VÀO 50.000 NĂM TRƯỚC!

TUY SỞ THÍCH DẠO BIỂN CỦA THÂN CHỦ CỦA ANH ĐANG BÙNG NỔ, HỌ CHỈ LÀ MỐI ĐE DỌA TRÊN ĐẤT LIỀN. NHỮNG ĐIỀU HỌ LÀM CÓ THỂ GIẢI THÍCH TẠI SAO LẦN SÓNG TUYỆT CHỦNG NÀY ĐÃ QUÉT SẠCH ĐỘNG VẬT TRÊN CẠN CỦA ÚC NHƯNG LẠI KHÔNG TÁC ĐỘNG ĐẾN ĐỘNG VẬT BIỂN Ở QUANH ĐÓ!

NẾU CÓ THỂ, TÔI MUỐN ĐƯA THÊM LUẬN ĐIỂM THỨ BA. THIÊN NIÊN KỶ TIẾP THEO ĐÃ CHỨNG KIẾN NHỮNG CUỘC TUYỆT CHỦNG HÀNG LOẠT TƯƠNG TỰ NHƯ Ở ÚC VÀO BẤT CỨ KHI NÀO CON NGƯỜI ĐỊNH CƯ Ở MỘT KHU VỰC KHÁC CỦA THẾ GIỚI BÊN NGOÀI.

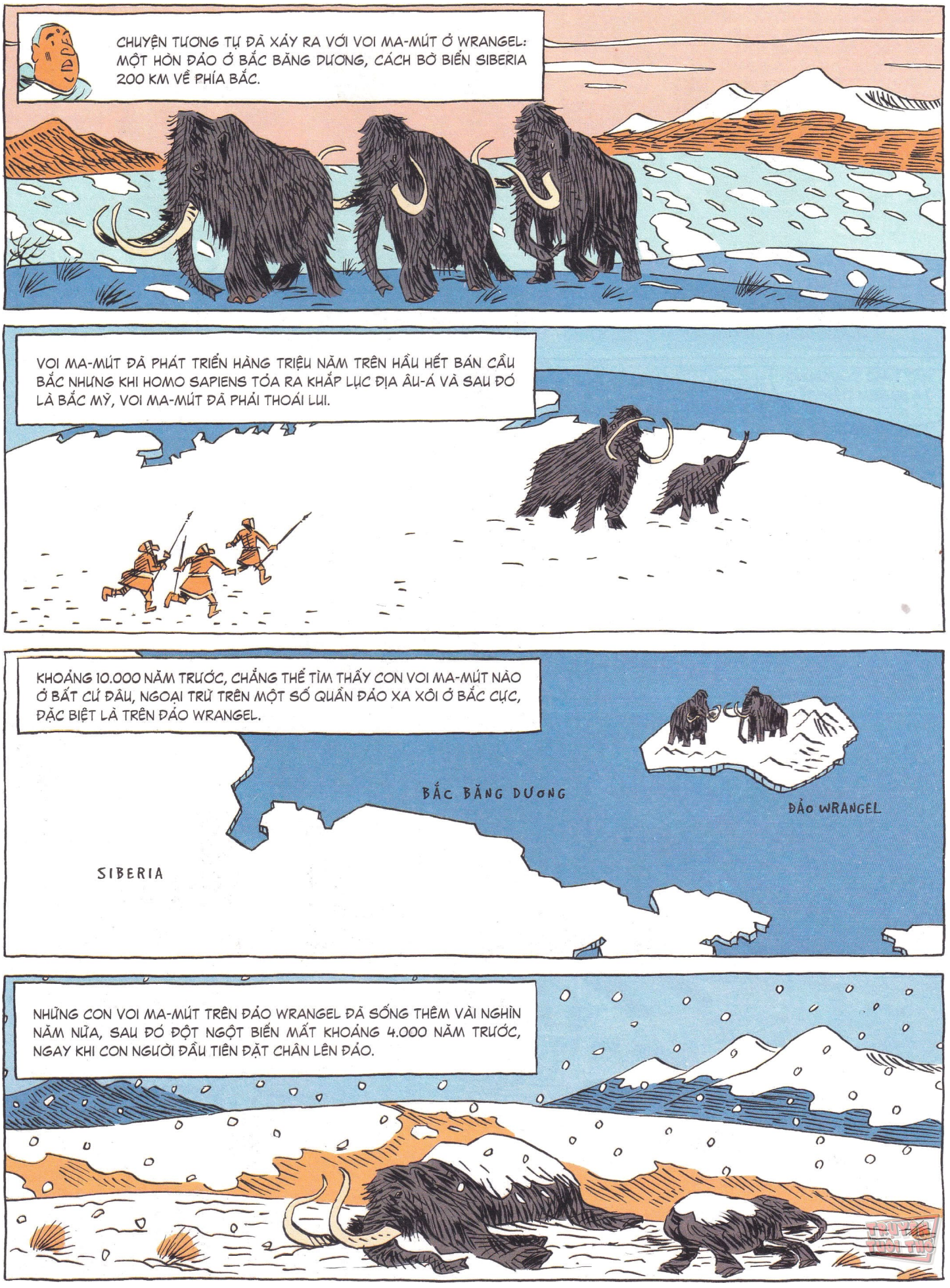
ANH THẤY ĐẤY, DÙ NHÌN NHẬN THẾ NÀO THÌ SAPIENS CŨNG CÓ TỘI - KHÔNG THỂ CHỐI CÃI ĐƯỢC!

CHẲNG HẠN NHƯ Ở NEW ZEALAND, CÁC ĐỘNG VẬT LỚN Ở ĐÓ ĐÃ VƯỢT QUA CÁI GỌI LÀ "THẢM HỌA BIẾN ĐỔI KHÍ HẬU" CỦA 50.000 NĂM TRƯỚC MÀ KHÔNG BỊ XÂY XƯỚC CHÚT NÀO, NHƯNG SAU ĐÓ LẠI PHẢI GÁNH CHỊU NHỮNG ĐÒN TÀN KHỐC NGAY KHI NHỮNG CON NGƯỜI ĐẦU TIÊN ĐẶT CHÂN LÊN QUẦN ĐẢO NÀY.

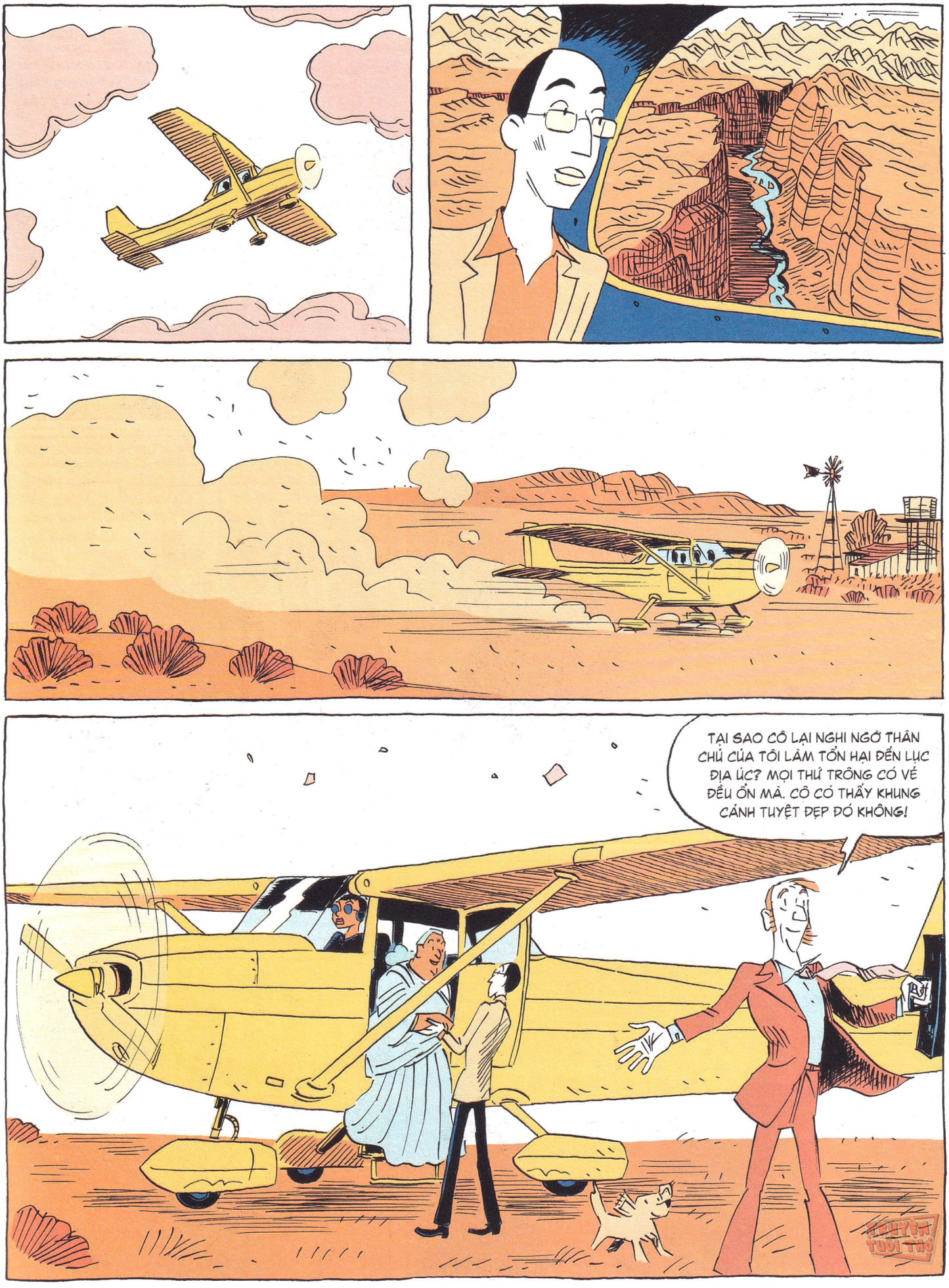
NGƯỜI MAORIS, NHỮNG NGƯỜI SAPIENS KHAI HOANG ĐẦU TIÊN CỦA NEW ZEALAND, ĐÃ TỚI QUẦN ĐẢO NÀY VÀO KHOẢNG 800 NĂM TRƯỚC. SAU VÀI THẾ KỶ, ĐA PHẦN ĐỘNG VẬT LỚN BẢN ĐỊA ĐÃ TUYỆT CHỦNG...

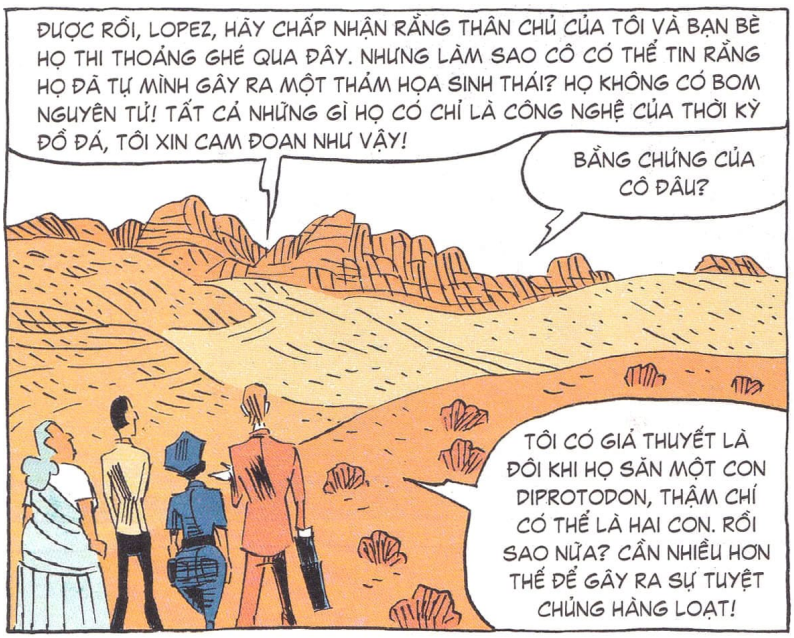
... CÙNG VỚI 60% CÁC LOÀI CHIM TRÊN ĐẢO.

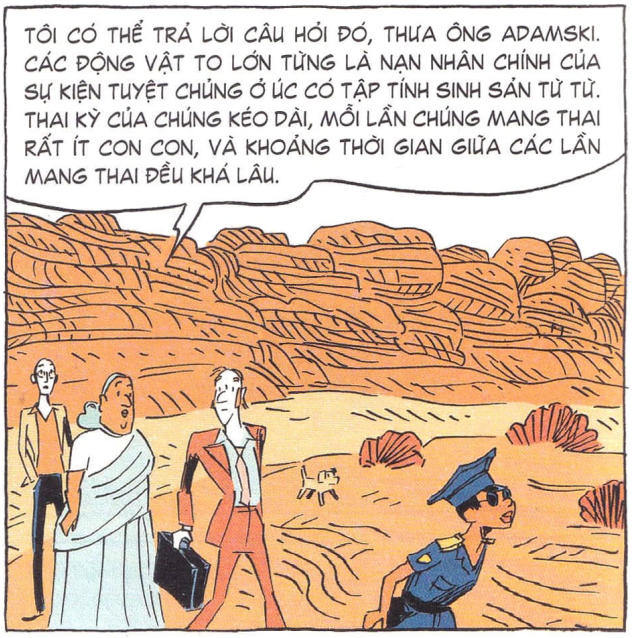
TRUYỆN TUỔI THƠ

CHUYỆN TƯƠNG TỰ ĐÃ XẢY RA VỚI VOI MA-MÚT Ở WRANGEL: MỘT HÒN ĐẢO Ở BẮC BĂNG DƯƠNG, CÁCH BỜ BIỂN SIBERIA 200 KM VỀ PHÍA BẮC.
VOI MA-MÚT ĐÃ PHÁT TRIỂN HÀNG TRIỆU NĂM TRÊN HẦU HẾT BÁN CẦU BẮC NHƯNG KHI HOMO SAPIENS TỎA RA KHẮP LỤC ĐỊA ÂU-Á VÀ SAU ĐÓ LÀ BẮC MỸ, VOI MA-MÚT ĐÃ PHẢI THOÁI LUI.
KHOẢNG 10.000 NĂM TRƯỚC, CHẲNG THỂ TÌM THẤY CON VOI MA-MÚT NÀO Ở BẤT CỨ ĐÂU, NGOẠI TRỪ TRÊN MỘT SỐ QUẦN ĐẢO XA XÔI Ở BẮC CỰC, ĐẶC BIỆT LÀ TRÊN ĐẢO WRANGEL.
BẮC BĂNG DƯƠNG
ĐẢO WRANGEL
SIBERIA
NHỮNG CON VOI MA-MÚT TRÊN ĐẢO WRANGEL ĐÃ SỐNG THÊM VÀI NGHÌN NĂM NỮA, SAU ĐÓ ĐỘT NGỘT BIẾN MẤT KHOẢNG 4.000 NĂM TRƯỚC, NGAY KHI CON NGƯỜI ĐẦU TIÊN ĐẶT CHÂN LÊN ĐẢO.

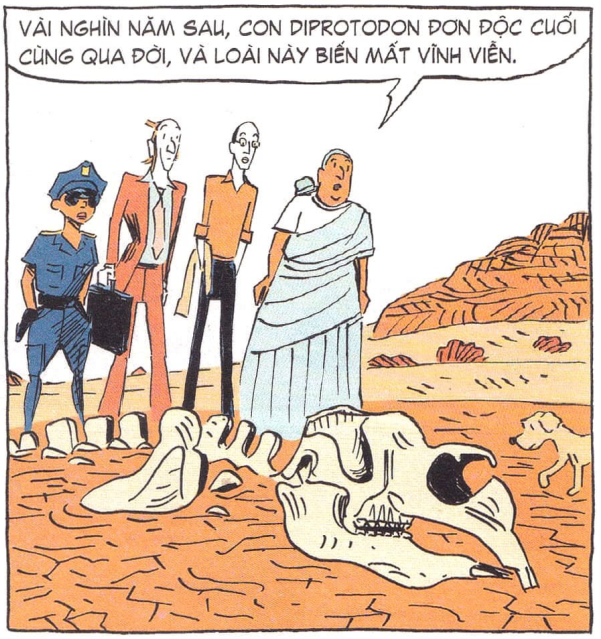

ANH MUỐN NÓI GÌ KHÔNG, ADAMSKI? NẾU SỰ TUYỆT CHỦNG Ở ÚC GIỐNG NHƯ MỘT SỰ CỐ CÁ BIỆT THÌ CHÚNG TA CÒN CHẤP NHẬN SỰ HOÀI NGHI NÀO ĐÓ.
NHƯNG NÓ GIỐNG NHAU Ở BẤT CỨ NƠI NÀO ANH THẤY.
NGHE NÀY, THÁM TỬ LOPEZ, KHÔNG ĐIỀU GÌ TRONG SỔ NÀY ĐỦ ĐỂ BẮT GIỮ THÂN CHỦ CỦA TÔI. CÔ CŨNG THỪA BIẾT MÀ. NÀO, MAU THẢ HỌ RA ĐI...
KHÔNG ĐỜI NÀO, TÔI CÓ THỂ GIỮ HỌ Ở ĐÂY LÂU HƠN.
HÃY THEO TÔI, CHÚNG TA SẼ XEM THỰC TẾ.
CÔ ĐỊNH ĐƯA CHÚNG TÔI ĐI ĐÂU VẬY?
ĐẾN HIỆN TRƯỜNG VỤ ÁN, ADAMSKI!
POLICE
UNPD

TẠI SAO CÔ LẠI NGHI NGỜ THÂN CHỦ CỦA TÔI LÀM TỔN HẠI ĐẾN LỤC ĐỊA ÚC? MỌI THỨ TRÔNG CÓ VẺ ĐỀU ỔN MÀ. CÔ CÓ THẤY KHUNG CẢNH TUYỆT ĐẸP ĐÓ KHÔNG!
TRUYỆN TUỔI THƠ

ĐƯỢC RỒI, LOPEZ, HÃY CHẤP NHẬN RẰNG THẦN CHỦ CỦA TÔI VÀ BẠN BÈ HỌ THI THOẢNG GHÉ QUA ĐÂY. NHƯNG LÀM SAO CÔ CÓ THỂ TIN RẰNG HỌ ĐÃ TỰ MÌNH GÂY RA MỘT THẢM HỌA SINH THÁI? HỌ KHÔNG CÓ BOM NGUYÊN TỬ! TẤT CẢ NHỮNG GÌ HỌ CÓ CHỈ LÀ CÔNG NGHỆ CỦA THỜI KỲ ĐỒ ĐÁ, TÔI XIN CAM ĐOAN NHƯ VẬY!
BẰNG CHỨNG CỦA CÔ ĐÂU?
TÔI CÓ GIẢ THUYẾT LÀ ĐÔI KHI HỌ SĂN MỘT CON DIPROTODON, THẬM CHÍ CÓ THỂ LÀ HAI CON. RỒI SAO NỮA? CẦN NHIỀU HƠN THẾ ĐỂ GÂY RA SỰ TUYỆT CHỦNG HÀNG LOẠT!

TÔI CÓ THỂ TRẢ LỜI CÂU HỎI ĐÓ, THƯA ÔNG ADAMSKI. CÁC ĐỘNG VẬT TO LỚN TỪNG LÀ NẠN NHÂN CHÍNH CỦA SỰ KIỆN TUYỆT CHỦNG Ở ÚC CÓ TẬP TÍNH SINH SẢN TỪ TỪ. THAI KỲ CỦA CHÚNG KÉO DÀI, MỖI LẦN CHÚNG MANG THAI RẤT ÍT CON CON, VÀ KHOẢNG THỜI GIAN GIỮA CÁC LẦN MANG THAI ĐỀU KHÁ LÂU.

NGAY CẢ KHI CON NGƯỜI CHỈ GIẾT MỘT CON DIPROTODON HAI HOẶC BA THÁNG MỘT LẦN, THÌ CŨNG ĐỦ ĐỂ SỐ TỬ VONG NHIỀU HƠN SỐ SINH RA.

VÀI NGHÌN NĂM SAU, CON DIPROTODON ĐƠN ĐỘC CUỐI CÙNG QUA ĐỜI, VÀ LOÀI NÀY BIẾN MẤT VĨNH VIỄN.

VỚI TẤT CẢ SỰ KÍNH TRỌNG, THƯA GIÁO SƯ, ĐIỀU ĐÓ KHÔNG THUYẾT PHỤC LẮM. ĐẦU TIÊN CON NGƯỜI TIẾN HÓA Ở CHÂU PHI VÀ HỌ BẮT ĐẦU SĂN BẮT NHỮNG ĐỘNG VẬT LỚN Ở ĐÓ TRƯỚC KHI ĐẶT CHÂN TỚI ĐỊNH CƯ Ở NHỮNG NƠI KHÁC.

NHƯNG VOI, TÊ GIÁC VÀ HÀ MÃ VẪN TỒN TẠI Ở CHÂU PHI! TRÊN THỰC TẾ, CHÂU PHI LÀ NƠI CÓ NHỮNG LOÀI ĐỘNG VẬT LỚN NHẤT! CÔ SẼ GIẢI THÍCH ĐIỀU ĐÓ NHƯ THẾ NÀO ĐÂY HÁ THÁM TỬ LOPEZ?
TRUYỆN TUỔI THƠ

CHỜ ĐÃ. ANH BỎ QUA SỰ TIẾN HÓA RỒI.
KHI CON NGƯỜI BẮT ĐẦU SĂN BẮT Ở CHÂU PHI, HỌ VẪN LÀ TÂN BINH. KHI HỌ TỪ TỪ HÀNH ĐỘNG CÙNG NHAU, NHỮNG CON THÚ LỚN ĐÃ CÓ THỜI GIAN ĐỂ HỌC CÁCH SỢ HÃI. KHI SAPIENS TRỞ THÀNH LOÀI GÂY CHẾT CHÓC NHẤT TRÁI ĐẤT, CÁC ĐỘNG VẬT LỚN Ở CHÂU PHI ĐÃ NHẬN THỨC ĐƯỢC RẰNG CHÚNG KHÔNG MUỐN CHẠM MẶT ĐÁM VƯỢN HAI CHÂN NÀY.
VẬY LÀ VỀ CƠ BẢN CÔ ĐANG NÓI ĐỘNG VẬT CHÂU PHI THÔNG MINH VÀ BIẾT CÁCH CHẠY TRỐN NHƯNG ĐỘNG VẬT ÚC LẠI NGU NGỐC ĐẾN MỨC ĐỂ CHO CON NGƯỜI SÁT HẠI?
ĐÓ KHÔNG PHẢI LÀ TRÍ THÔNG MINH, MÀ LÀ KINH NGHIỆM! VIỆC SĂN NHỮNG KẺ TO LỚN Ở ÚC DỄ HƠN Ở CHÂU PHI, VÌ CÁC LOÀI ĐỘNG VẬT Ở ÚC CHƯA HỌC ĐƯỢC CÁCH SỢ HÃI CON NGƯỜI!
THÂN CHỦ CỦA ANH TRÔNG KHÔNG QUÁ NGUY HIỂM, KHÔNG CÓ HÀM RĂNG DÀI SẮC NHỌN, CHẲNG NHANH NHẸN HAY SỞ HỮU VAI U THỊT BẮP GÌ CẢ...
DIPROTODON LÀ LOÀI THÚ CÓ TÚI LỚN NHẤT TỪNG ĐI LẠI TRÊN TRÁI ĐẤT. LẦN ĐẦU TIÊN TRÔNG THẤY NHỮNG CON VƯỢN THOẠT NHÌN THÌ CÓ VẺ YẾU ỚT NÀY, CÓ THỂ CHÚNG ĐÃ CHẲNG MÁY MAY BẬN TÂM...
CẦN THỜI GIAN ĐỂ HỌC CÁCH SỢ NHỮNG MỐI NGUY MỚI.
TRUYỆN TƯƠI TRẺ

VÍ DỤ ĐIỂN HÌNH LÀ LOÀI CHIM DODO TỘI NGHIỆP...

DODO? TÔI KHÔNG THẤY CÁI TÊN ĐÓ TRONG HỒ SƠ...

Ý TÔI LÀ MỘT LOÀI CHIM ĐÃ TUYỆT CHỦNG, ÔNG ADAMSKI. CHIM DODO ĐÃ SỐNG TRÊN ĐẢO MAURITIUS SUỐT HÀNG TRIỆU NĂM.

KHÔNG TỒN TẠI ĐỘNG VẬT ĂN THỊT NÀO Ở NƠI BIỆT LẬP NÀY, VÌ VẬY NHỮNG CON CHIM DODO NÀY KHÔNG SỢ HÃI CŨNG NHƯ KHÔNG CÓ CÁNH. KHI CÁC THỦY THỦ HÀ LAN PHÁT HIỆN RA ĐẢO MAURITIUS, CHÚNG KHÔNG BIẾT BỎ CHẠY. CÁC THỦY THỦ CÓ THỂ THỎA SỨC GIẾT BAO NHIÊU TÙY THÍCH. ĐIỀU ĐÓ DIỄN RA KHÔNG LÂU TRƯỚC KHI LOÀI DODO BỊ TUYỆT CHỦNG.

HÃY NGHĨ VỀ NHỮNG NỖI SỢ HÃI MÀ CON NGƯỜI CHÚNG TA MẮC PHẢI. RẤT NHIỀU NGƯỜI SỢ RẮN HAY NHỆN, NHƯNG CHẲNG AI SỢ Ô TÔ MẶC DÙ CHÚNG GIẾT NHIỀU NGƯỜI TRÊN THẾ GIỚI HƠN RẮN HAY NHỆN!

TẠI SAO VẬY? BỞI VÌ MỘT THẾ KỶ ĐÃ TRÔI QUA KỂ TỪ KHI ARMAND PEUGEOT MỞ NHÀ MÁY SẢN XUẤT Ô TÔ CỦA MÌNH KHÔNG ĐỦ ĐỂ CHÚNG TA HÌNH THÀNH NỖI SỢ HÃI VỀ Ô TÔ. MÈO LÀ MỘT VÍ DỤ ĐIỂN HÌNH. KHI Ô TÔ LAO THẲNG VÀO CON MÈO, NÓ THƯỜNG ĐỨNG YÊN, TÊ LIỆT. CON MÈO CÓ NGỐC KHÔNG? KHÔNG HỀ. NHƯNG BẢN NĂNG CỦA NÓ KHÔNG CÓ THỜI GIAN ĐỂ THÍCH NGHI VỚI VIỆC XỬ LÝ TÌNH HUỐNG VỚI Ô TÔ.

CŨNG NHƯ VẬY, LOÀI DIPROTODON KHÔNG CÓ CƠ HỘI PHÁT TRIỂN NỖI SỢ DÀNH CHO CON NGƯỜI. GIỐNG NHƯ NHỮNG CON CHIM DODO TỘI NGHIỆP ĐÓ, CÓ LẼ TẤT CẢ ĐỀU CHẾT TRƯỚC KHI KỊP HIỂU THỨ GÌ TẤN CÔNG MÌNH.

TRUYỆN TRỌN TRỌN

VÀO THỜI ĐIỂM THÂN CHỦ CỦA ÔNG ĐẾN ÚC, HỌ KHÔNG CHỈ SĂN BẮT THUẦN THỤC MÀ CÒN BIẾT SỬ DỤNG LỬA. ĐỐI MẶT VỚI NHỮNG KHU RỪNG XA LẠ VÀ BỊ ĐE DỌA, CÓ THỂ HỌ ĐÃ ĐỐT CHÚNG MỘT CÁCH CÓ CHỦ ĐÍCH. ĐIỀU NÀY ĐÃ TẠO RA MỘT VÙNG ĐỒNG CỎ MỞ DỄ QUAN SÁT, KHIẾN VIỆC ĐI SĂN CỦA HỌ TRỞ NÊN DỄ DÀNG HƠN.

BẰNG CÁCH ĐÓ, HỌ ĐÃ THAY ĐỔI HOÀN TOÀN HỆ SINH THÁI TRÊN NHỮNG KHU VỰC RỘNG LỚN CỦA ÚC CHỈ TRONG VÀI THIÊN NIÊN KỶ NGẮN NGỦI.

TÔI ĐÃ NGHIÊN CỨU KỸ BẰNG CHỨNG NÀY! CỨ CHO RẰNG CÓ RẤT NHIỀU CÂY CỐI VÀ BỤI RẬM ĐÃ BIẾN MẤT DO THÂN CHỦ CỦA TÔI ĐỐT...

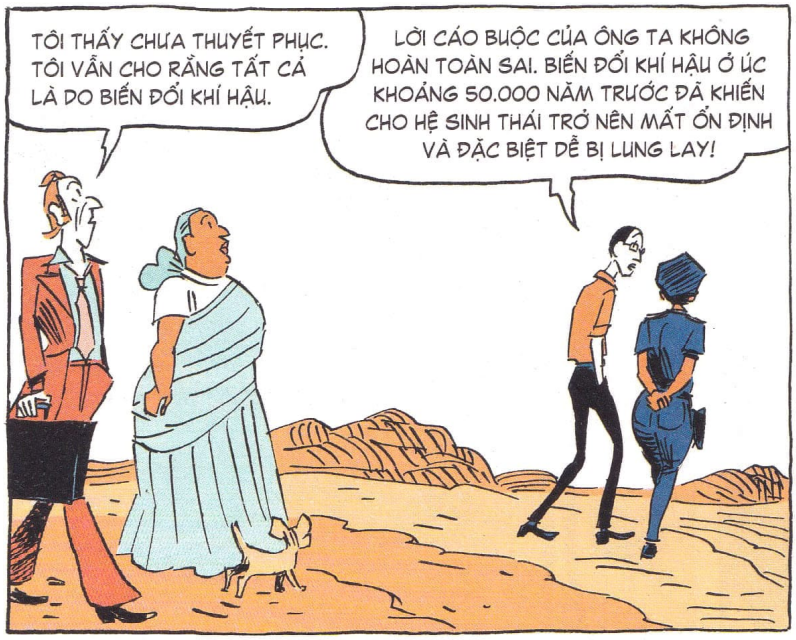
NHƯNG CÒN CÂY BẠCH ĐÀN THÌ SAO? CHÚNG RẤT HIẾM Ở ÚC CÁCH ĐÂY 50.000 NĂM VÀ CHÚNG BẮT ĐẦU LAN RA RẤT NHANH CHÓNG! CHÚNG HỒI PHỤC TỐT HƠN SAU HỎA HOẠN. VIỆC THÂN CHỦ CỦA TÔI XUẤT HIỆN ĐÃ MỞ RA THỜI KỲ VÀNG SON CHO CÂY BẠCH ĐÀN! VÀ CÓ BẰNG CHỨNG HỖ TRỢ ĐIỀU ĐÓ! HÃY NHÌN BỨC ẢNH THỰC VẬT HÓA THẠCH NÀY! MỌI THỨ ĐỀU CHỨNG THỰC!

VẪN CHƯA HẾT! NHỮNG SỰ THAY ĐỔI TRONG THẢM THỰC VẬT ĐÃ ẢNH HƯỞNG ĐẾN ĐỘNG VẬT ĂN THỰC VẬT VÀ ĐỘNG VẬT ĂN THỊT NHỮNG ĐỘNG VẬT ĐÓ. CHẲNG HẠN LOÀI GẤU TÚI KOALA KHÔNG ĂN GÌ NGOÀI LÁ BẠCH ĐÀN NÊN CHÚNG ĐÃ VUI VẺ GẶM NHẤM ĐẾN NHỮNG VÙNG LÃNH THỔ MỚI! VÀ TẤT CẢ NÊN CẢM ƠN THÂN CHỦ CỦA TÔI!

ĐIỀU GÌ DỄ THƯƠNG HƠN MỘT CON GẤU TÚI NHỎ XINH, NÓI CHO TÔI BIẾT ĐI?

LOPEZ, CÔ CẦN NGHĨ XEM BỒI THẨM ĐOÀN SẼ PHẢN ỨNG THẾ NÀO KHI TÔI GỌI ĐÁM GẤU TÚI DỄ THƯƠNG ĐẾN LÀM NHÂN CHỨNG.

VÂNG, NHƯNG HẦU HẾT CÁC LOÀI ĐỘNG VẬT KHÁC ĐỀU PHẢI CHỊU ĐỰNG RẤT NHIỀU, ÔNG ADAMSKI. NHIỀU CHUỖI THỨC ĂN CỦA ÚC ĐÃ BỊ PHÁ VỠ, KHIẾN CÁC MẮT XÍCH YẾU NHẤT BỊ TUYỆT CHỦNG.

TÔI THẤY CHƯA THUYẾT PHỤC. TÔI VẪN CHO RẰNG TẤT CẢ LÀ DO BIẾN ĐỔI KHÍ HẬU.
LỜI CÁO BUỘC CỦA ÔNG TA KHÔNG HOÀN TOÀN SAI. BIẾN ĐỔI KHÍ HẬU Ở ÚC KHOẢNG 50.000 NĂM TRƯỚC ĐÃ KHIẾN CHO HỆ SINH THÁI TRỞ NÊN MẤT ỔN ĐỊNH VÀ ĐẶC BIỆT DỄ BỊ LUNG LAY!

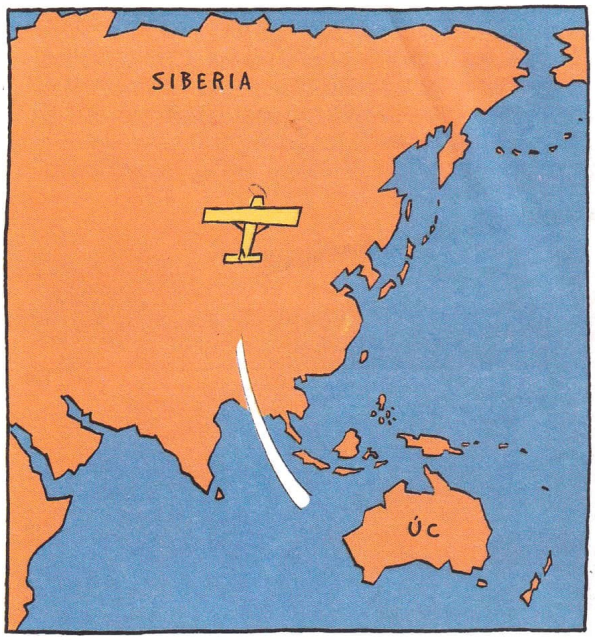

BÌNH THƯỜNG THÌ HỆ SINH THÁI CÓ THỂ ĐÃ PHỤC HỒI, QUÁ TRÌNH ĐÓ ĐÃ DIỄN RA NHIỀU LẦN TRƯỚC ĐÂY.
NHÓM SAPIENS CỦA CHÚNG TA ĐÃ ĐẾN HIỆN TRƯỜNG VÀO ĐÚNG THỜI ĐIỂM QUAN TRỌNG, ĐẨY HỆ SINH THÁI ĐANG LUNG LAY XUỐNG VỰC THẲM.

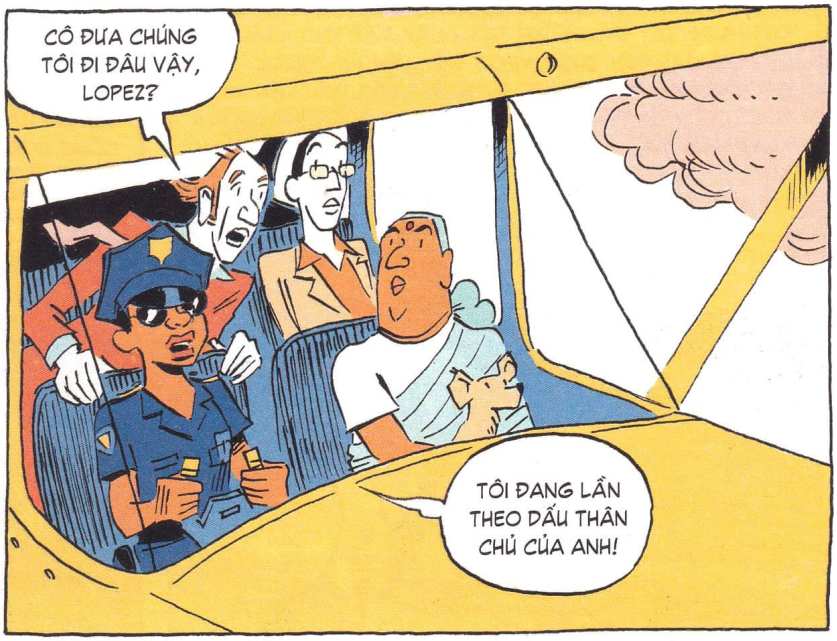

SỰ KẾT HỢP GIỮA BIẾN ĐỔI KHÍ HẬU VÀ HOẠT ĐỘNG SĂN BẮT CỦA CON NGƯỜI ĐÃ GÂY TÁC ĐỘNG NẶNG NỀ ĐẾN CÁC LOÀI ĐỘNG VẬT LỚN VÌ CHÚNG ĐÃ BỊ TẤN CÔNG TỪ NHIỀU PHÍA KHÁC NHAU.
KHÓ CÓ MỘT CHIẾN LƯỢC SINH TỒN TỐT ĐỂ CHỐNG LẠI NHIỀU MỐI ĐE DỌA CÙNG LÚC...

NẾU KHÔNG CÓ THÊM BẰNG CHỨNG NÀO NỮA, THÌ SẼ KHÓ LÒNG QUY HẾT TRÁCH NHIỆM CHO BIẾN ĐỔI KHÍ HẬU HAY CHO THÂN CHỦ CỦA ÔNG.

NHƯNG CHÚNG TÔI VẪN CÓ RẤT NHIỀU LÝ DO ĐỂ NÓI RẰNG NẾU THÂN CHỦ CỦA ÔNG CHƯA BAO GIỜ ĐẶT CHÂN ĐẾN ÚC, THÌ NƠI ĐÓ SẼ VẪN TỒN TẠI SƯ TỬ CÓ TÚI, DIPROTODON VÀ CHUỘT TÚI KHỔNG LỒ!

ĐI NÀO, HÃY QUAY LẠI MÁY BAY. CHÚNG TA SẼ TỚI MỘT SỐ HIỆN TRƯỜNG KHÁC.
TRUYỆN TƯỚI THƠ

SIBERIA
ÚC

CÔ ĐƯA CHÚNG TÔI ĐI ĐÂU VẬY, LOPEZ?
TÔI ĐANG LẦN THEO DẤU THÂN CHỦ CỦA ANH!

SỰ TUYỆT CHỦNG CỦA NHỮNG ĐỘNG VẬT Ở ÚC MỚI CHỈ LÀ BƯỚC KHỞI ĐẦU, MỘT CUỘC TẬP DƯỢT MÀ THÔI!

THÂN CHỦ CỦA ANH ĐÃ GÂY RA MỘT THẢM HỌA SINH THÁI THẬM CHÍ CÒN LỚN HƠN NỮA Ở CHÂU MỸ!

XIN THỨ LỖI? PHẢI CHĂNG CÔ ĐANG ÁM CHỈ RẰNG THÂN CHỦ CỦA TÔI CŨNG CÓ HOẠT ĐỘNG Ở CHÂU MỸ?

ANH ĐÙA TÔI CHẮC! HOMO SAPIENS LÀ LOÀI NGƯỜI DUY NHẤT ĐẾN ĐƯỢC KHU VỰC ĐẤT LIỀN Ở TÂY BÁN CẦU, KHOẢNG 16.000 NĂM TRƯỚC.
BERINGIA
SIBERIA
ALASKA
THÁI BÌNH DƯƠNG

ANH CÓ THỂ QUAN SÁT KHU VỰC NÀY HỒI ĐÓ. MỰC NƯỚC BIỂN THẤP ĐẾN MỨC CÓ MỘT DẢI ĐẤT LIỀN NỐI TỪ ĐÔNG BẮC SIBERIA ĐẾN TÂY BẮC ALASKA! VÌ VẬY, NHỮNG NGƯỜI ĐẦU TIÊN ĐÃ ĐẾN CHÂU MỸ TỪ SIBERIA BẰNG CÁCH ĐI BỘ HOẶC MEN THEO BỜ BIỂN BẰNG THUYỀN LOẠI NHỎ.

KHÔNG DỄ VẬY ĐÂU! HÀNH TRÌNH NÀY ĐẦY KHÓ KHĂN, CÓ LẼ CÒN KHÓ HƠN CUỘC VƯỢT BIỂN ĐẾN ÚC. TRƯỚC TIÊN, SAPIENS PHẢI CHỐNG CHỊU ĐƯỢC VỚI CÁC ĐIỀU KIỆN KHẮC NGHIỆT Ở PHÍA BẮC SIBERIA. MẶT TRỜI HẦU NHƯ KHÔNG XUẤT HIỆN VÀO MÙA ĐÔNG VÀ NHIỆT ĐỘ CÓ THỂ GIẢM XUỐNG NGƯỠNG ÂM 50°C.

CHÚNG TA CÓ THỂ ĐÓNG CỬA SỔ LẠI KHÔNG?

CÓ CHẮC ĐÓ LÀ THÂN CHỦ CỦA TÔI KHÔNG? CÔ ĐÃ XEM KỸ HỌ CHƯA? SAPIENS SINH RA ĐỂ SỐNG TRÊN ĐỒNG CỎ CHÂU PHI NÓNG BỎNG CHỨ KHÔNG PHẢI SIBERIA! NGAY CẢ NGƯỜI NEANDERTHAL VỐN THÍCH NGHI VỚI KHÍ HẬU LẠNH CŨNG CHƯA BAO GIỜ THÀNH CÔNG TRONG VIỆC SỐNG Ở MIỀN BẮC SIBERIA.

ÔNG NÓI RẤT ĐÚNG, CƠ THỂ THÂN CHỦ CỦA ÔNG ĐÃ THÍCH NGHI VỚI ĐỒNG CỎ CHÂU PHI, NHƯNG TRÍ TUỆ CỦA HỌ ĐÃ TÌM RA NHỮNG GIẢI PHÁP KHÉO LÉO ĐỂ TỒN TẠI Ở VÙNG ĐẤT ĐẦY BĂNG TUYẾT NÀY!

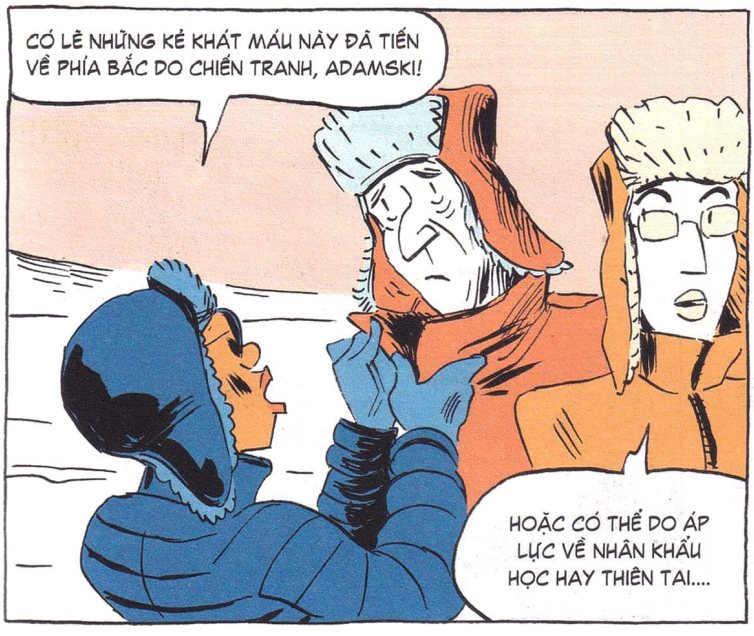
KHI NHỮNG NHÓM SĂN BẮT-HÁI LƯỢM DI CƯ ĐẾN NHỮNG KHU VỰC CÓ KHÍ HẬU LẠNH HƠN, HỌ ĐÃ BIẾT LÀM GIÀY ĐI TUYẾT VÀ QUẦN ÁO GIỮ NHIỆT BẰNG CÁCH SỬ DỤNG CÁC LỚP LÔNG THÚ VÀ DA ĐƯỢC KHÂU CHẶT LẠI VỚI NHAU BẰNG KIM.

TRUYỆN TUỔI THƠ

TRUYỆN TUỔI THƠ

VOI MA-MÚT CHÍNH LÀ NGUỒN CUNG CẤP THỊT KHỔNG LỒ - VÀ Ở NHIỆT ĐỘ KHẮC NGHIỆT ĐÓ, HỌ CÓ THỂ ĐÔNG LẠNH NÓ ĐỂ SỬ DỤNG LÂU DÀI! VOI MA-MÚT CŨNG LÀ NGUỒN CUNG CẤP CHẤT BÉO NGON, BỘ LÔNG ẤM ÁP VÀ CẶP NGÀ VOI QUÝ GIÁ.

GÂU! GÂU!

MỌI NGƯỜI NHỚ SUNGIR CHỨ? BẰNG CHỨNG KHẢO CỔ HỌC TỪ ĐỊA ĐIỂM ĐÓ CHỨNG MINH RẰNG NHỮNG KẺ SĂN VOI MA-MÚT KHÔNG CHỈ SỐNG SÓT Ở MIỀN BẮC BĂNG GIÁ MÀ HỌ CÒN PHÁT TRIỂN MẠNH. HỌ DẦN LAN RỘNG RA XA, THEO CHÂN VOI MA-MÚT, VOI RĂNG MẤU, TÊ GIÁC VÀ TUẦN LỘC.

VÀ ĐẤY SINH VẬT TỘI NGHIỆP NÀY ĐẾN CHỖ TUYỆT CHỦNG...

GÂU! GÂU! GÂU!

GÂU!

ĐỦ RỒI, KIKI! XIN LỖI CÁC VỊ! CHÚNG TA NÊN QUAY LẠI MÁY BAY.

GÂU! GÂU!

KHOẢNG 16.000 NĂM TRƯỚC, VIỆC SĂN BẮT CỦA HỌ ĐÃ ĐƯA MỘT SỐ NGƯỜI TỪ ĐÔNG BẮC SIBERIA ĐẾN KHU VỰC ALASKA.

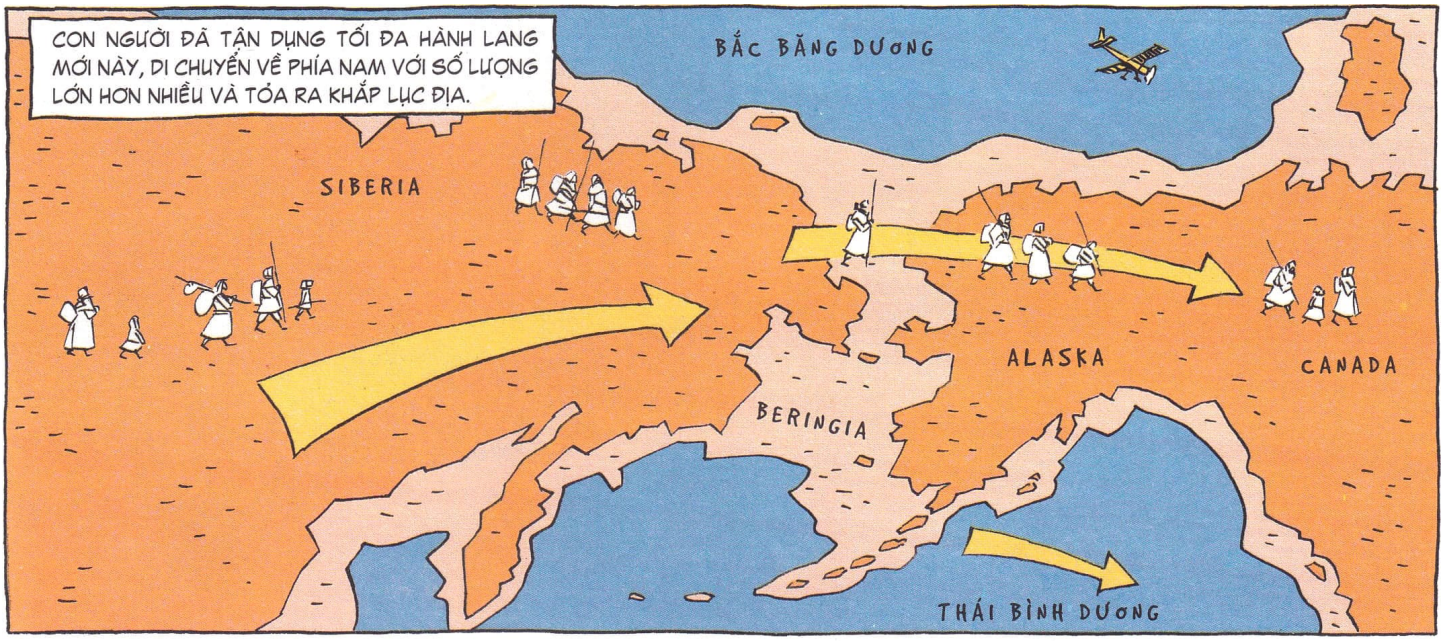
SIBERIA

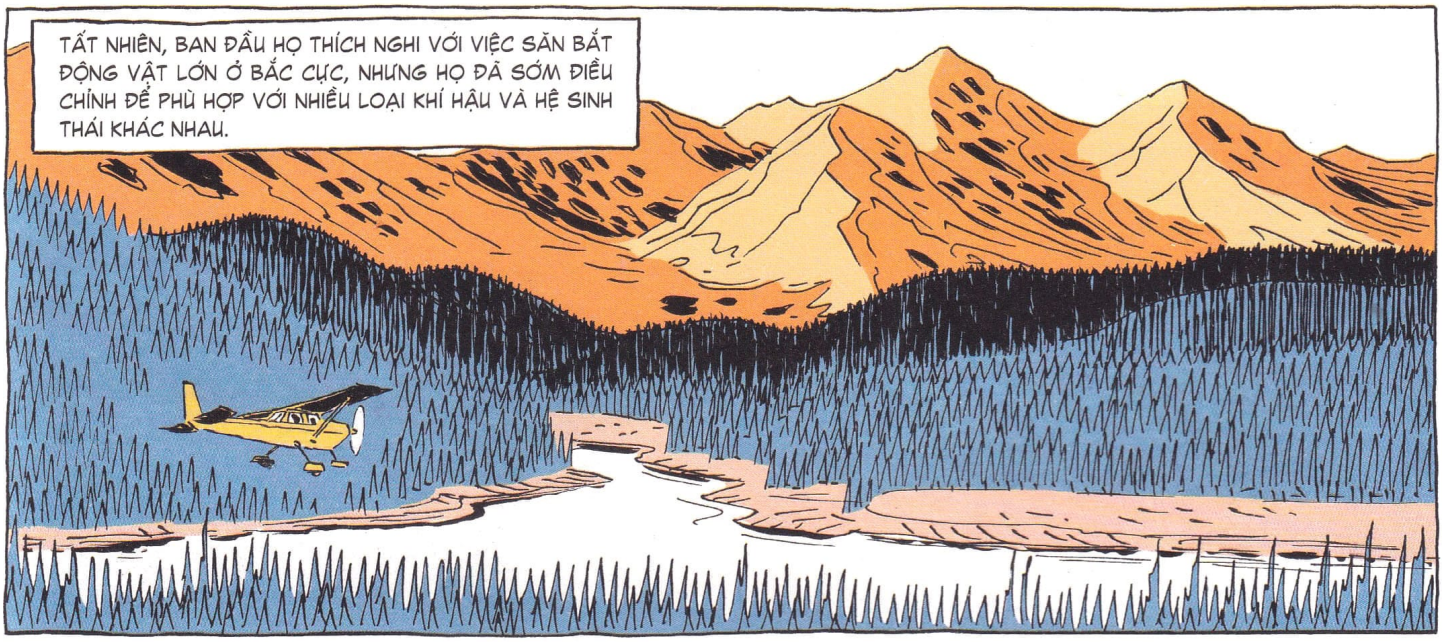
HỌ KHÔNG NHẬN RA RẰNG HỌ ĐANG KHÁM PHÁ MỘT THẾ GIỚI MỚI! ĐỐI VỚI HỌ - CŨNG NHƯ VỚI VOI MA-MÚT - ALASKA CHỈ LÀ MỘT PHẦN MỞ RỘNG CỦA SIBERIA.

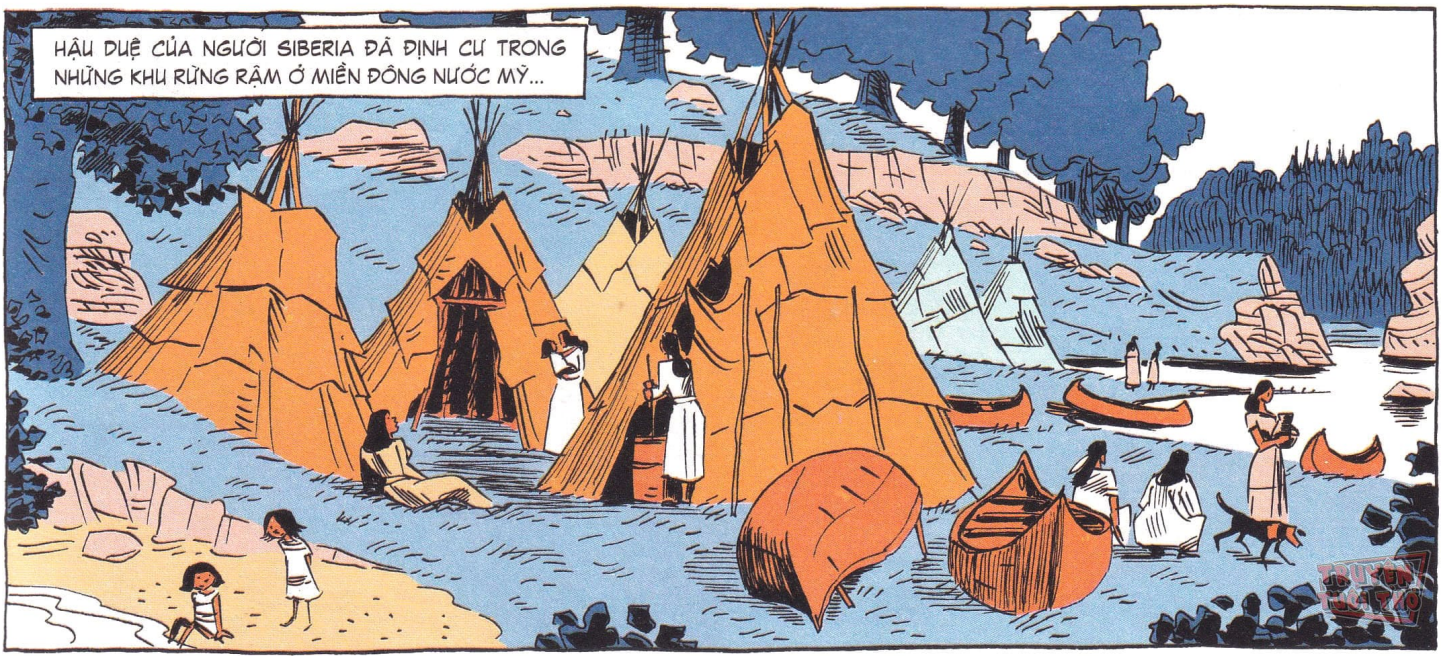
BAN ĐẦU, CÓ NHỮNG CON SÔNG BĂNG NGĂN CÁCH ALASKA KHỎI PHẦN CÒN LẠI CỦA CHÂU MỸ NÊN CHỈ MỘT SỐ ÍT NGƯỜI TIÊN PHONG DÁM BĂNG QUA ĐỂ KHÁM PHÁ XA HƠN VỀ PHÍA NAM.

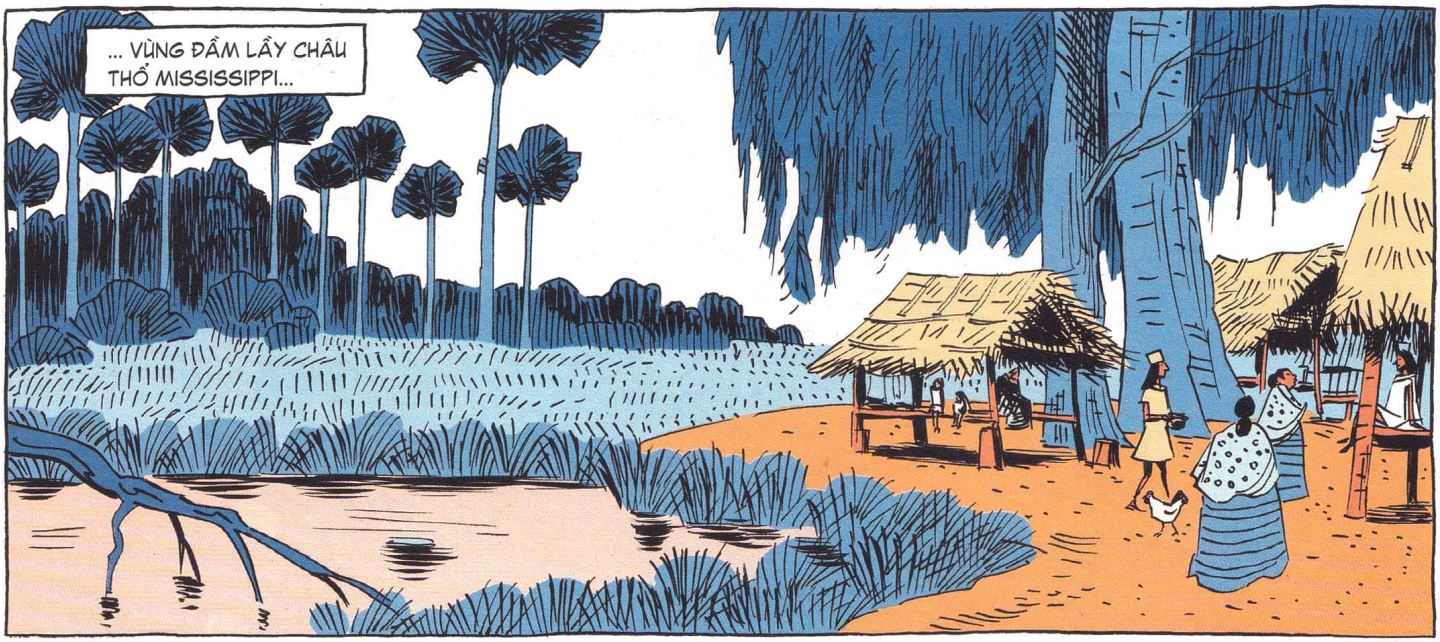
SAU ĐÓ KHOẢNG 14.000 NĂM TRƯỚC, SỰ NÓNG LÊN TOÀN CẦU LÀM TAN CHẢY BĂNG, LÀM CHO HÀNH TRÌNH NÀY TRỞ NÊN DỄ DÀNG HƠN NHIỀU.

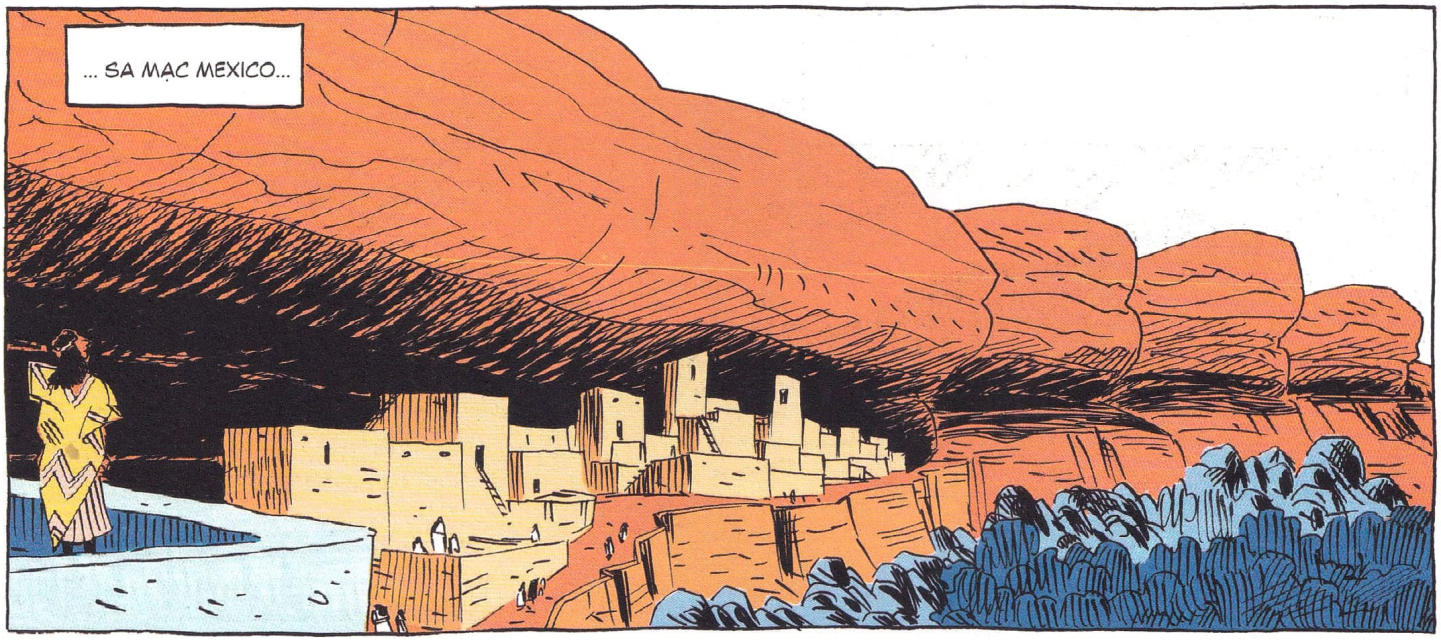
TRUYỆN TUỔI THƠ

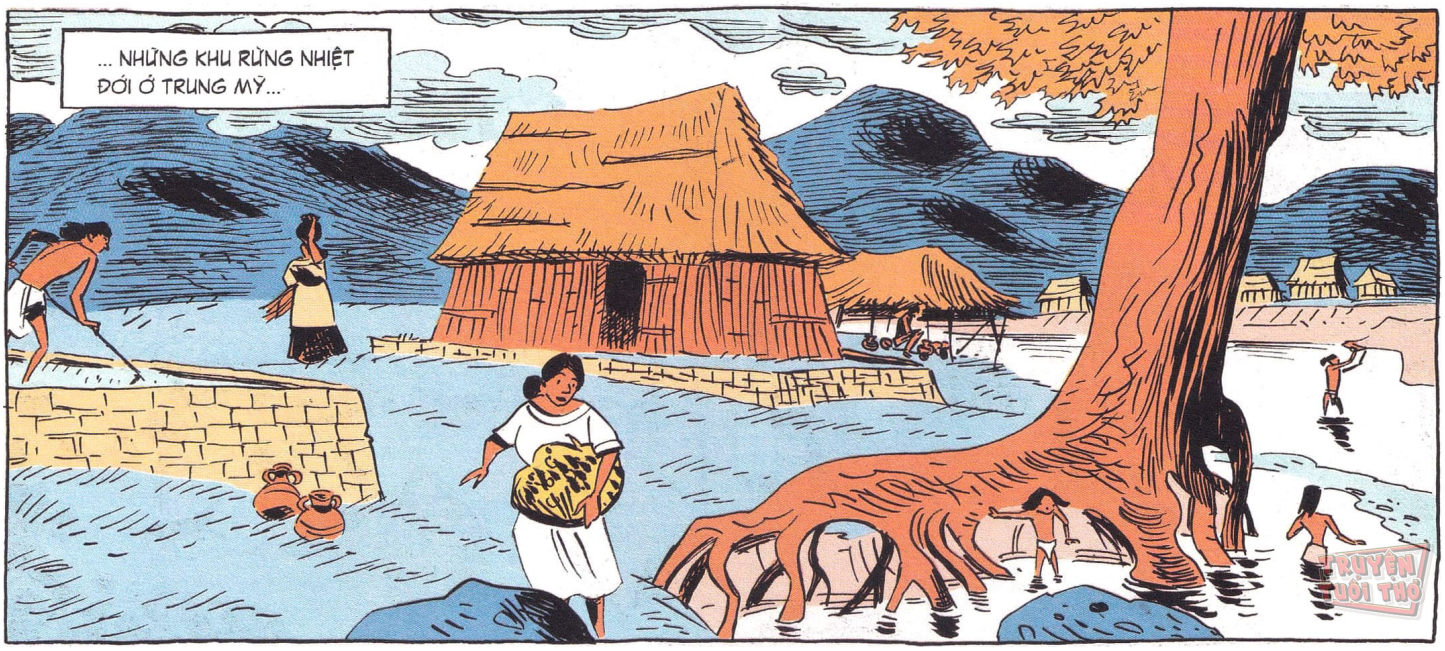

CON NGƯỜI ĐÃ TẬN DỤNG TỐI ĐA HÀNH LANG MỚI NÀY, DI CHUYỂN VỀ PHÍA NAM VỚI SỐ LƯỢNG LỚN HƠN NHIỀU VÀ TỎA RA KHẮP LỤC ĐỊA.
BẮC BĂNG DƯƠNG
SIBERIA
ALASKA
CANADA
BERINGIA
THÁI BÌNH DƯƠNG

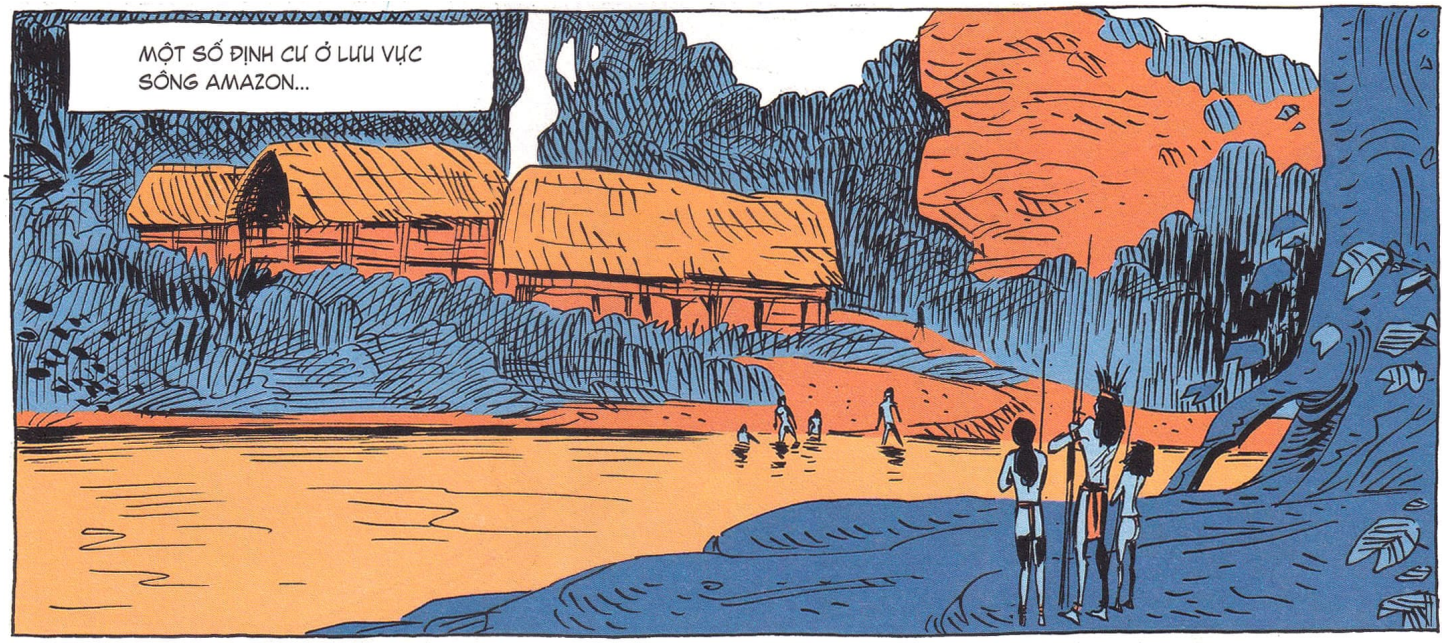

TẤT NHIÊN, BAN ĐẦU HỌ THÍCH NGHI VỚI VIỆC SĂN BẮT ĐỘNG VẬT LỚN Ở BẮC CỰC, NHƯNG HỌ ĐÃ SỚM ĐIỀU CHỈNH ĐỂ PHÙ HỢP VỚI NHIỀU LOẠI KHÍ HẬU VÀ HỆ SINH THÁI KHÁC NHAU.

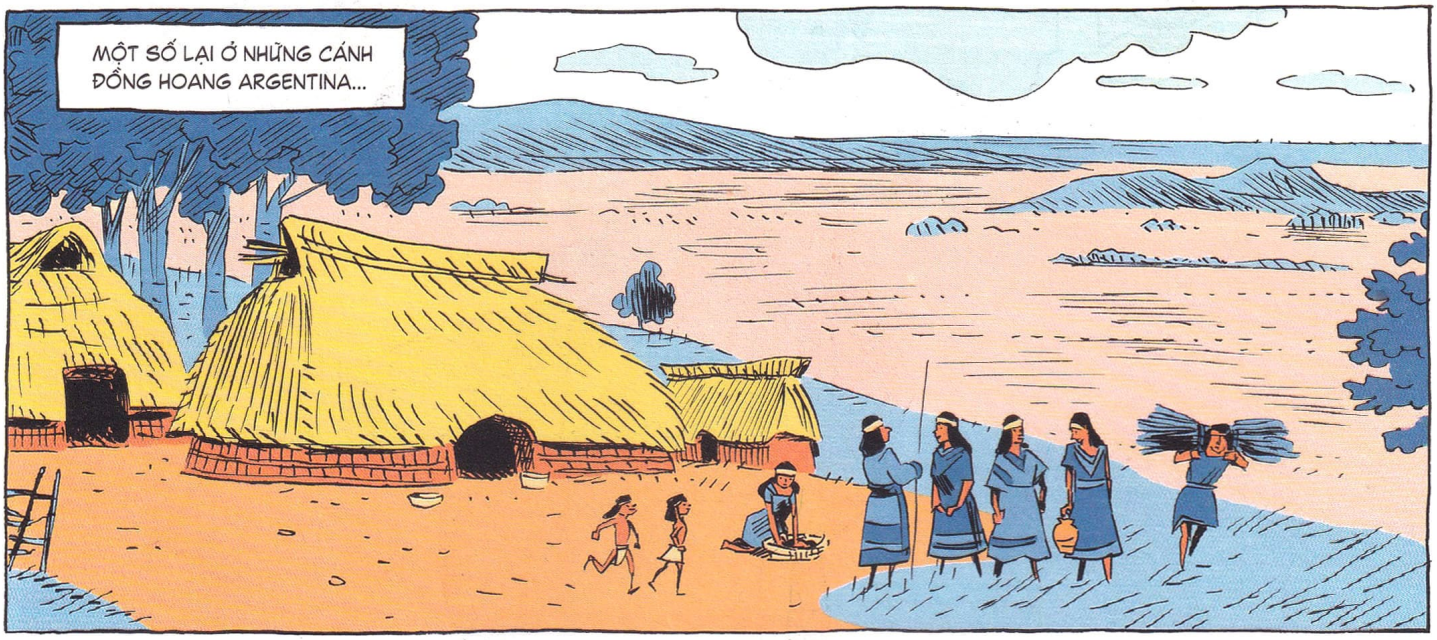

HẬU DUỆ CỦA NGƯỜI SIBERIA ĐÃ ĐỊNH CƯ TRONG NHỮNG KHU RỪNG RẬM Ở MIỀN ĐÔNG NƯỚC MỸ...

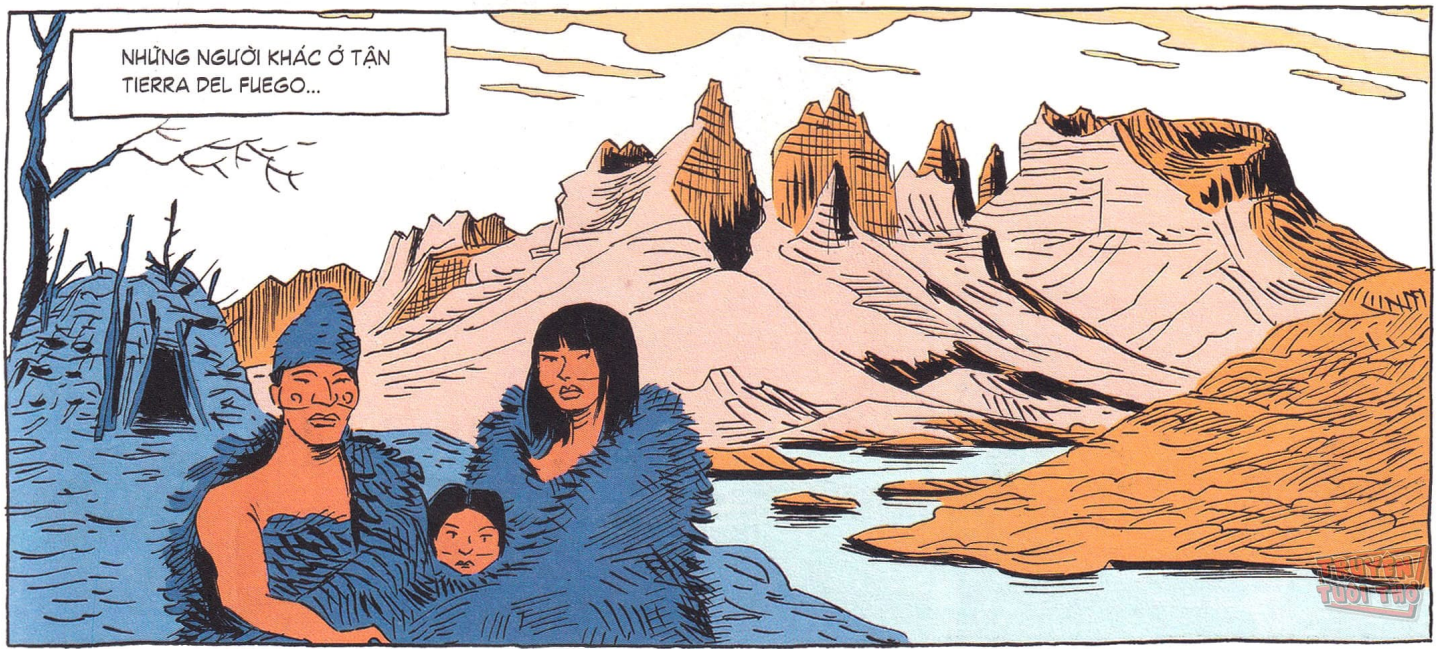

... VÙNG ĐẦM LẦY CHÂU THỔ MISSISSIPPI...

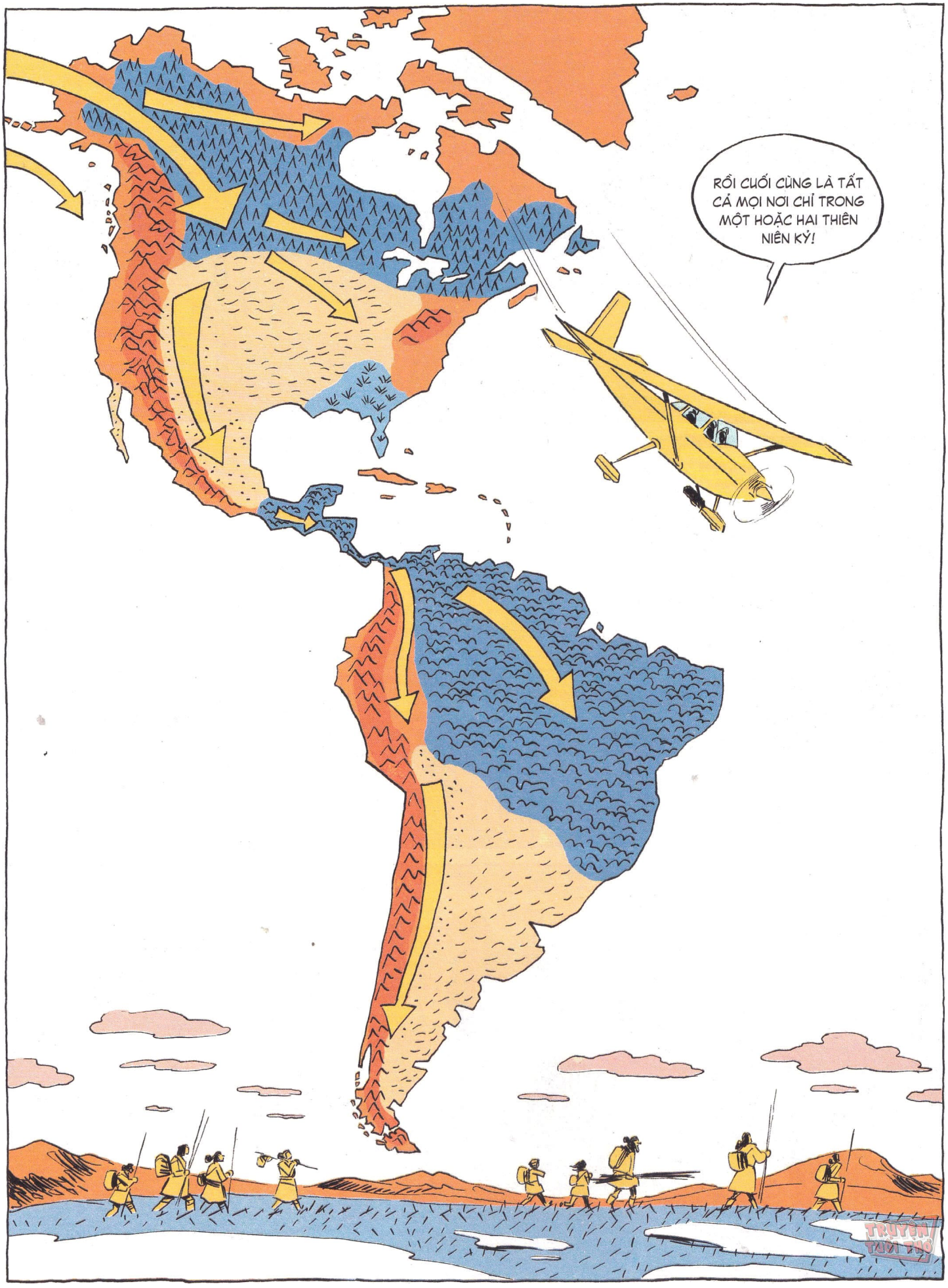

... SA MẠC MEXICO...

... NHỮNG KHU RỪNG NHIỆT ĐỚI Ở TRUNG MỸ...

MỘT SỐ ĐỊNH CƯ Ở LƯU VỰC SÔNG AMAZON...

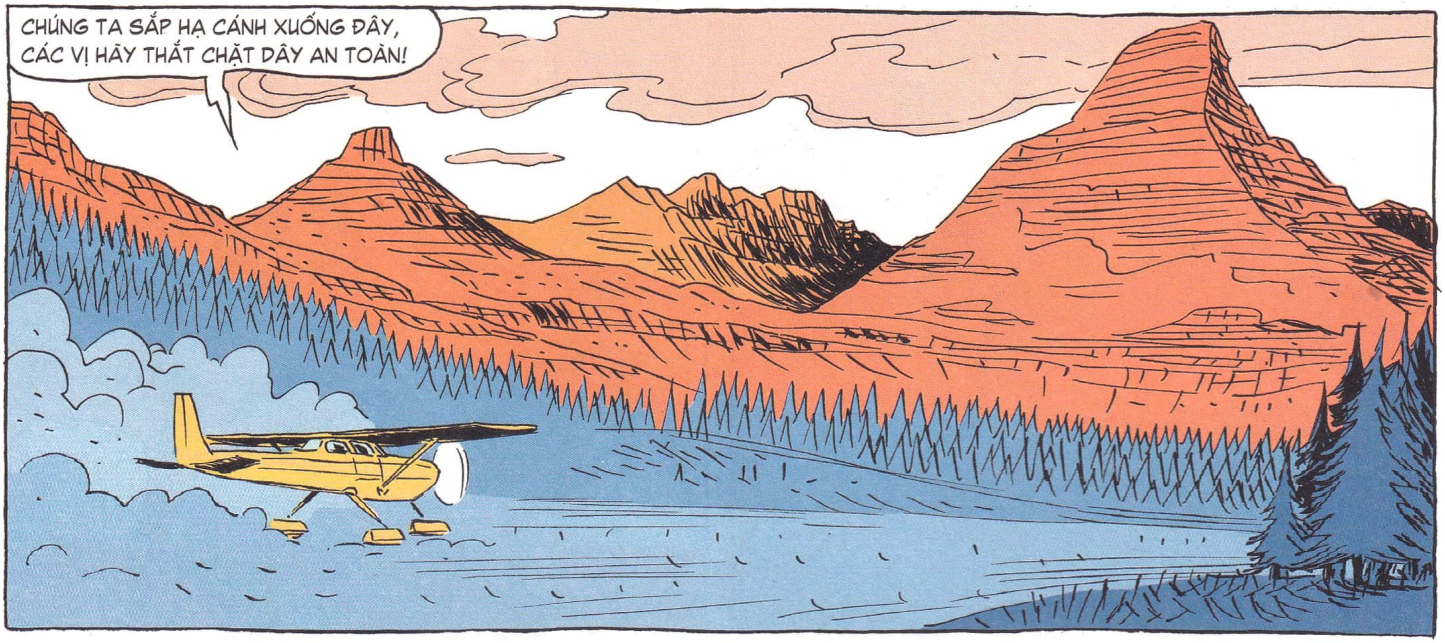

MỘT SỐ LẠI Ở NHỮNG CÁNH ĐỒNG HOANG ARGENTINA...

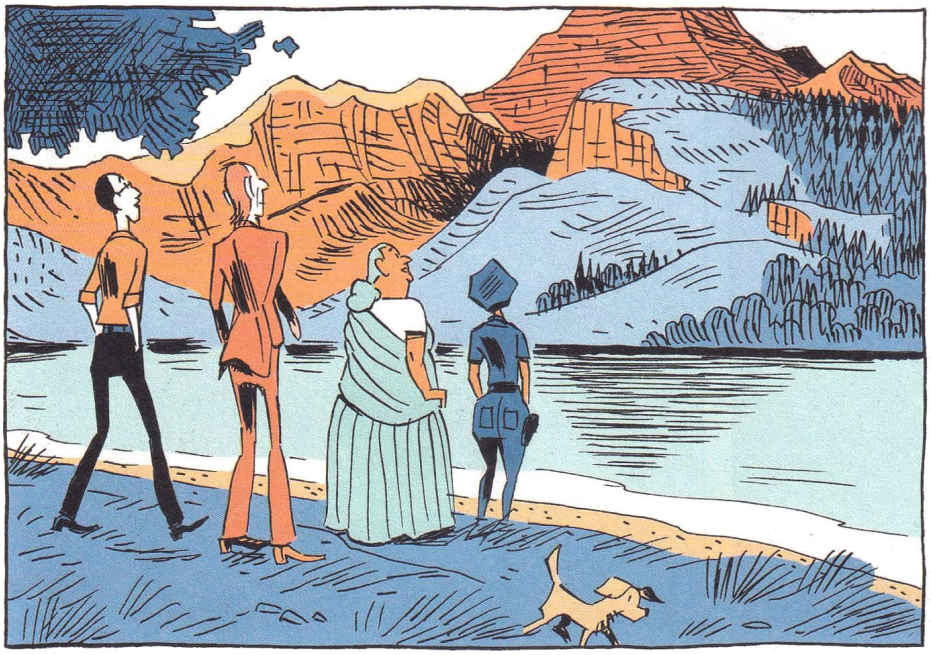

NHỮNG NGƯỜI KHÁC Ở TẬN TIERRA DEL FUEGO...

RỒI CUỐI CÙNG LÀ TẤT CẢ MỌI NƠI CHỈ TRONG MỘT HOẶC HAI THIÊN NIÊN KỶ!

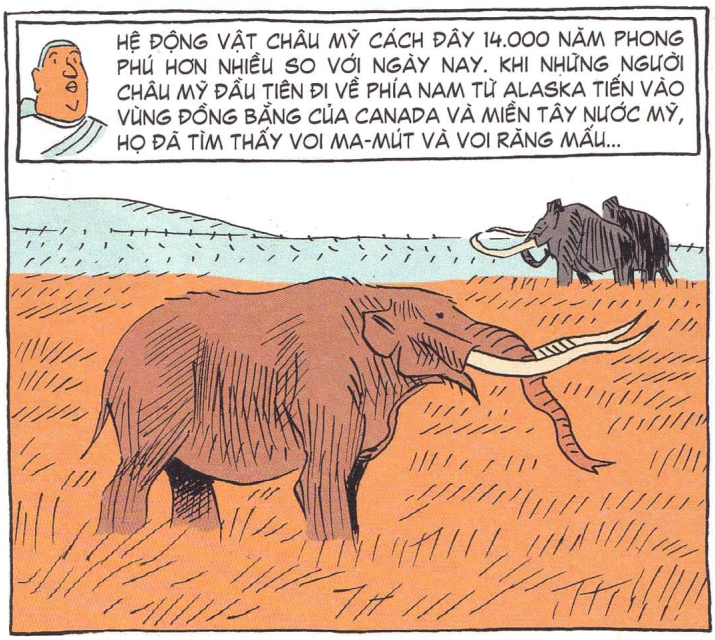

KHOẢNG 12.000 NĂM TRƯỚC, CON NGƯỜI ĐÃ SINH SỐNG Ở CỰC NAM CỦA NAM MỸ, TRÊN HÒN ĐẢO MANG TÊN TIERRA DEL FUEGO.

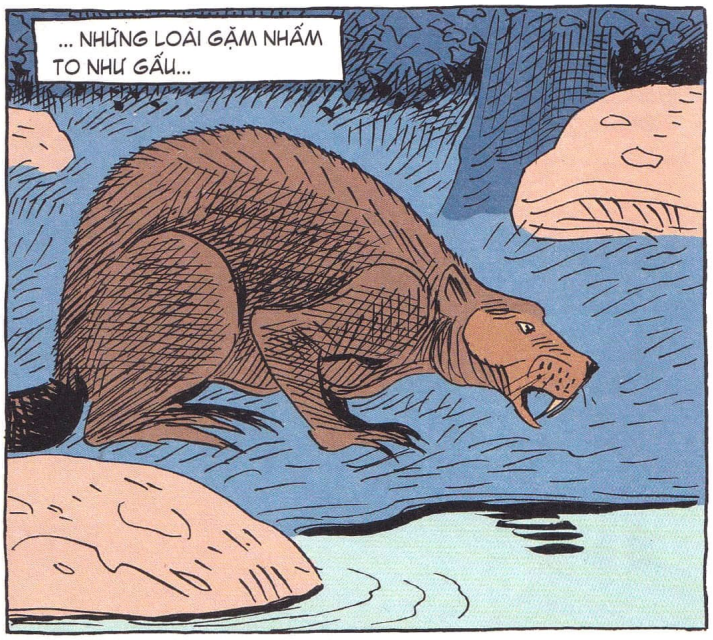

ANH BIẾT CON BÃO ĐỊNH CƯ Ở CHÂU MỸ NÀY CHO THẤY ĐIỀU GÌ CHỨ? CHO THẤY THÂN CHỦ CỦA ANH THẬT KHÉO LÉO VÀ DỄ THÍCH NGHI!

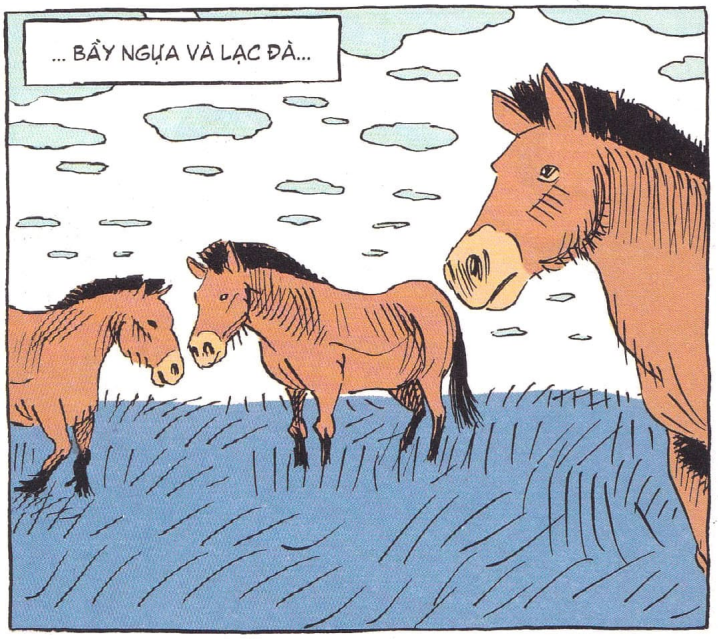

CHÚNG TA SẮP HẠ CÁNH XUỐNG ĐÂY, CÁC VỊ HÃY THẮT CHẶT DÂY AN TOÀN!

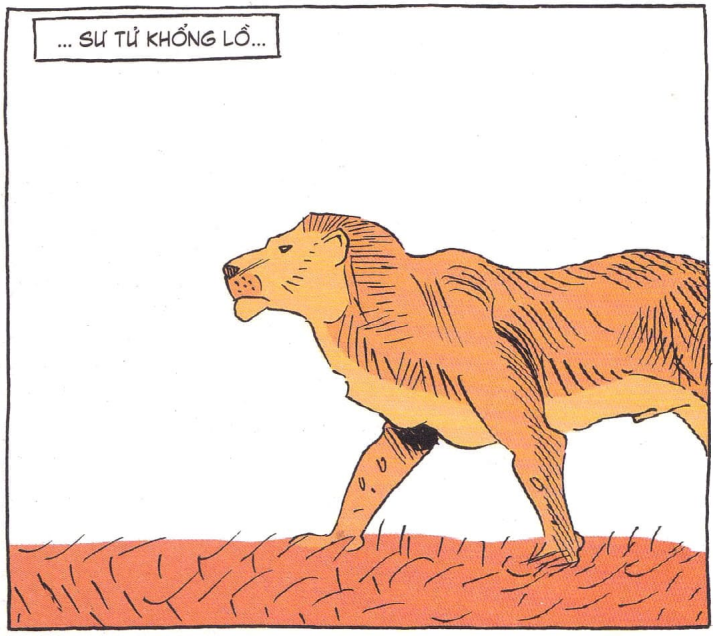

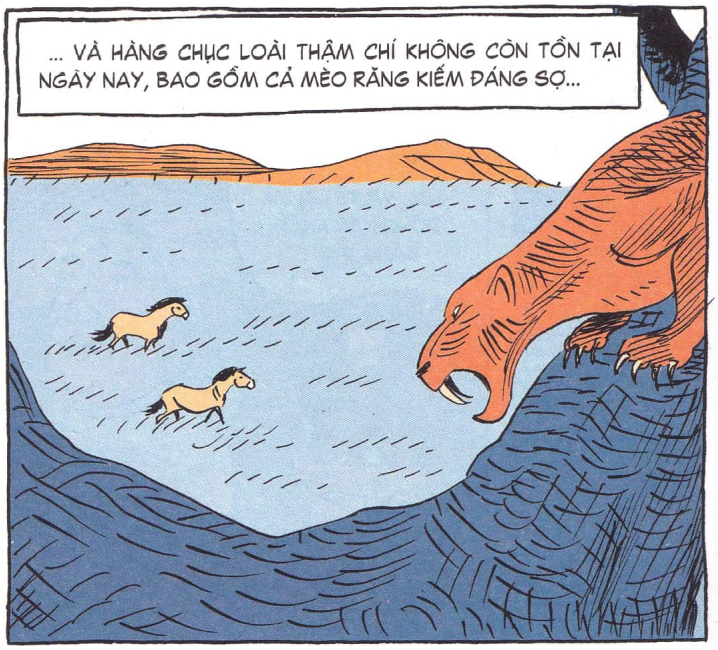

CHƯA CÓ LOÀI ĐỘNG VẬT NÀO SINH SÔI NHANH ĐẾN VẬY TRONG NHIỀU MÔI TRƯỜNG SỐNG HOÀN TOÀN KHÁC NHAU - VÀ HỌ LÀM ĐƯỢC NHƯ VẬY VỚI BỘ GEN HẦU NHƯ GIỐNG NHAU.
HỪM, VÀ ĐỂ LẠI CÁ ĐỐNG NẠN NHÂN ĐẰNG SAU...

HỆ ĐỘNG VẬT CHÂU MỸ CÁCH ĐÂY 14.000 NĂM PHONG PHÚ HƠN NHIỀU SO VỚI NGÀY NAY. KHI NHỮNG NGƯỜI CHÂU MỸ ĐẦU TIÊN ĐI VỀ PHÍA NAM TỪ ALASKA TIẾN VÀO VÙNG ĐỒNG BẰNG CỦA CANADA VÀ MIỀN TÂY NƯỚC MỸ, HỌ ĐÃ TÌM THẤY VOI MA-MÚT VÀ VOI RĂNG MẤU...

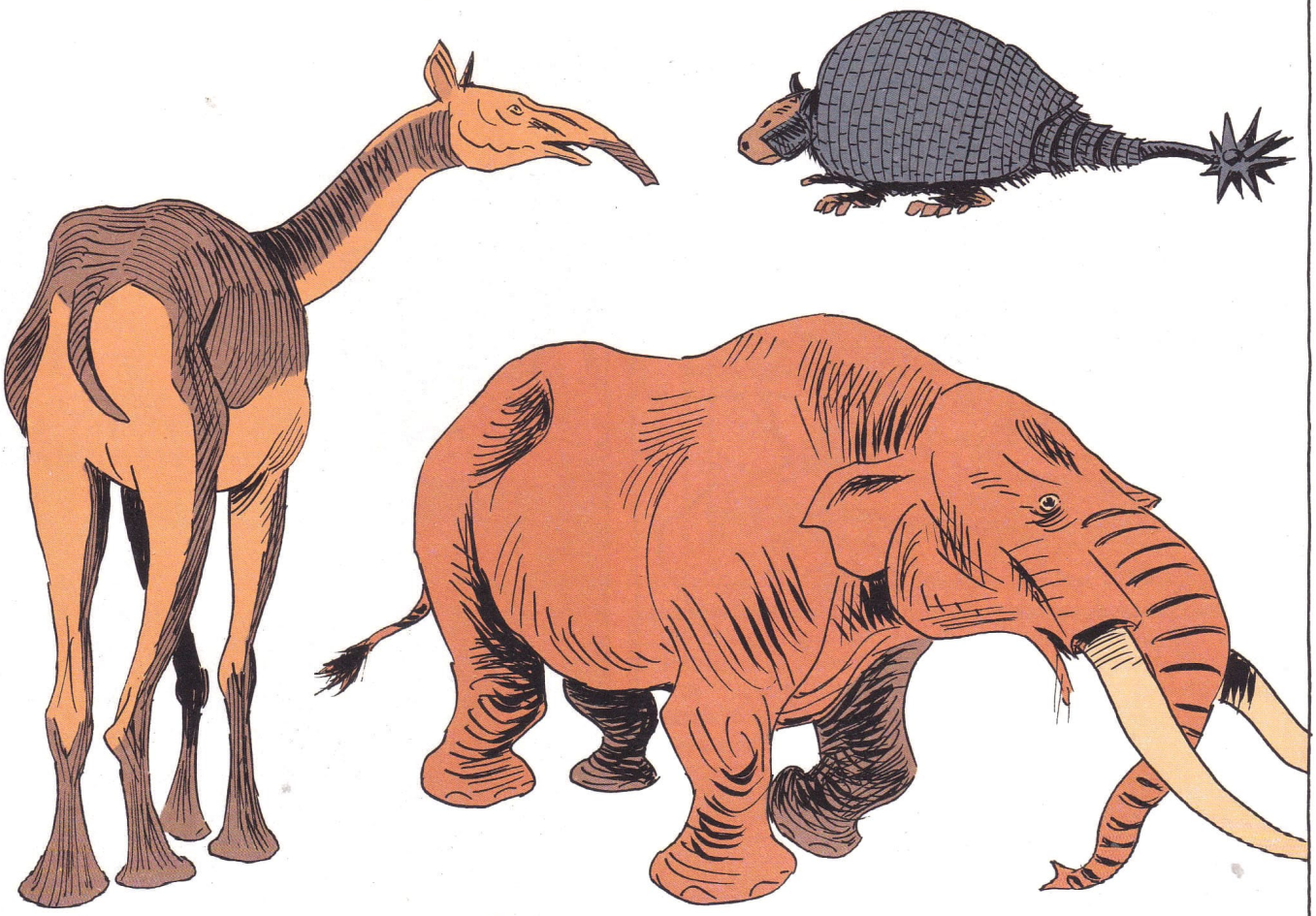

... NHỮNG LOÀI GẶM NHẤM TO NHƯ GẤU...

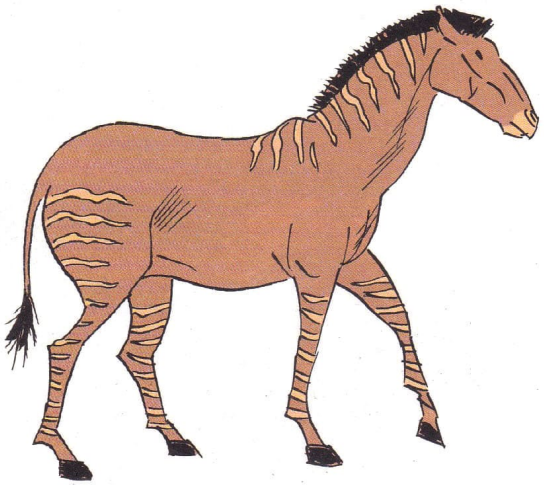

... BẦY NGỰA VÀ LẠC ĐÀ...

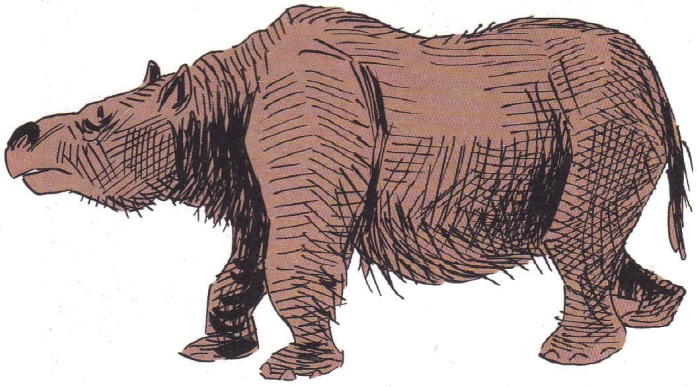

... SƯ TỬ KHỔNG LỒ...

... VÀ HÀNG CHỤC LOÀI THẬM CHÍ KHÔNG CÒN TỒN TẠI NGÀY NAY, BAO GỒM CẢ MÈO RĂNG KIẾM ĐÁNG SỢ...

... VÀ NHỮNG CON LƯỜI ĐẤT KHỔNG LỒ NẶNG TỚI TÁM TẤN VÀ CAO TỚI SÁU MÉT!

Ở NAM MỸ CÓ MỘT BẦY THÚ THẬM CHÍ CÒN KỲ LẠ HƠN BAO GỒM CÁC LOÀI ĐỘNG VẬT CÓ VÚ, BÒ SÁT VÀ CHIM LỚN. CÓ THỂ NÓI CHÂU MỸ LÀ MỘT PHÒNG THÍ NGHIỆM TIẾN HÓA KHỔNG LỒ, NƠI NHIỀU LOÀI ĐỘNG VẬT VÀ THỰC VẬT KHÔNG TỒN TẠI Ở CHÂU PHI HOẶC CHÂU Á ĐÃ TIẾN HÓA VÀ PHÁT TRIỂN.

TRUYỆN TUỔI THƠ

NHƯNG MỌI THỨ KHÔNG CÒN NHƯ VẬY NỮA. TRONG VÒNG 2.000 NĂM KỂ TỪ KHI SAPIENS ĐẾN, HẦU HẾT CÁC LOÀI ĐỘC ĐÁO NÀY ĐÃ BỊ XÓA SỔ. ƯỚC TÍNH RẰNG TRONG THỜI GIAN ĐÓ, BẮC MỸ ĐÃ MẤT ĐI 34 TRÊN 47 GIỐNG ĐỘNG VẬT CÓ VÚ LỚN, CÒN NAM MỸ ĐÃ MẤT ĐI 50 TRÊN 60 GIỐNG.

LOÀI MÈO RĂNG KIẾM ĐÃ PHÁT TRIỂN MẠNH TRONG SUỐT HƠN 30 TRIỆU NĂM, GIỜ ĐÂY CŨNG BIẾN MẤT.

NHỮNG CON LƯỜI ĐẤT KHỔNG LỒ, NHỮNG CON SƯ TỬ TO LỚN, NGỰA VÀ LẠC ĐÀ BẢN ĐỊA CHÂU MỸ, LOÀI GẶM NHẤM KHỔNG LỒ VÀ VOI MA-MÚT CŨNG VẬY.

HÀNG NGHÌN LOÀI ĐỘNG VẬT CÓ VÚ NHỎ HƠN, BÒ SÁT, CHIM CHÓC, CẢ CÔN TRÙNG VÀ KÝ SINH TRÙNG CŨNG TUYỆT CHỦNG. KHI TẤT CẢ VOI MA-MÚT CHẾT, TẤT CẢ BỌ VE MA-MÚT ĐỀU THEO VẬT CHỦ KHỔNG LỒ CỦA CHÚNG ĐI VÀO QUÊN LÃNG!

TRONG NHIỀU THẬP NIÊN, CÁC NHÀ KHOA HỌC ĐÃ KHÁO CỨU NHỮNG VÙNG ĐỒNG BẰNG VÀ NÚI Ở CHÂU MỸ, HI VỌNG TÌM THẤY XƯƠNG HÓA THẠCH CỦA LẠC ĐÀ CỔ ĐẠI VÀ PHÂN HÓA THẠCH CỦA NHỮNG CON LƯỜI ĐẤT KHỔNG LỒ!

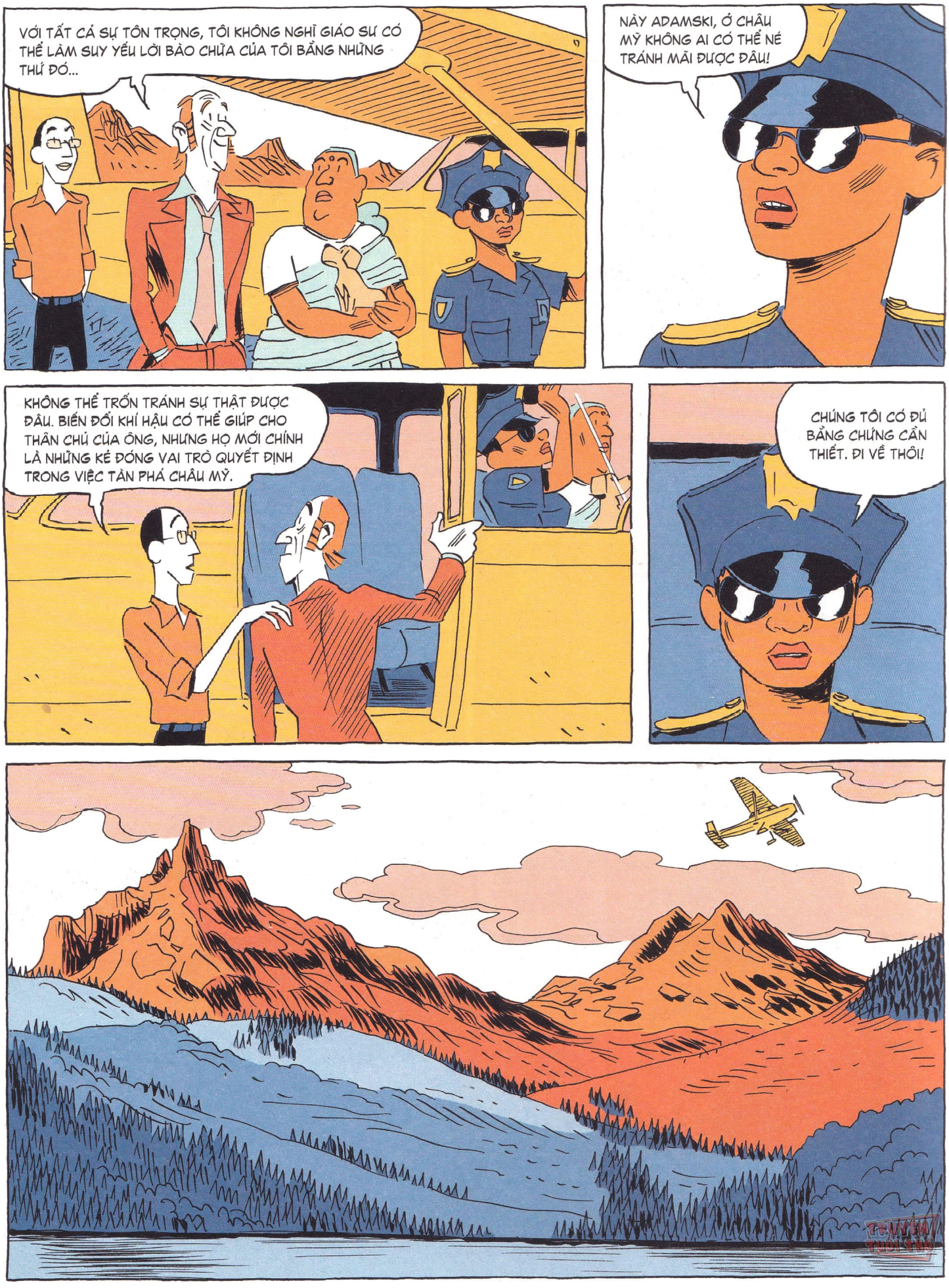
KHI TÌM THẤY NHỮNG GÌ HỌ MUỐN TÌM KIẾM, HỌ CẨN THẬN BỌC CHÚNG LẠI VÀ GỬI ĐẾN PHÒNG THÍ NGHIỆM, NƠI MỌI MẪU XƯƠNG VÀ PHÂN HÓA THẠCH ĐỀU ĐƯỢC NGHIÊN CỨU TỈ MỈ VÀ XÁC ĐỊNH NIÊN ĐẠI!

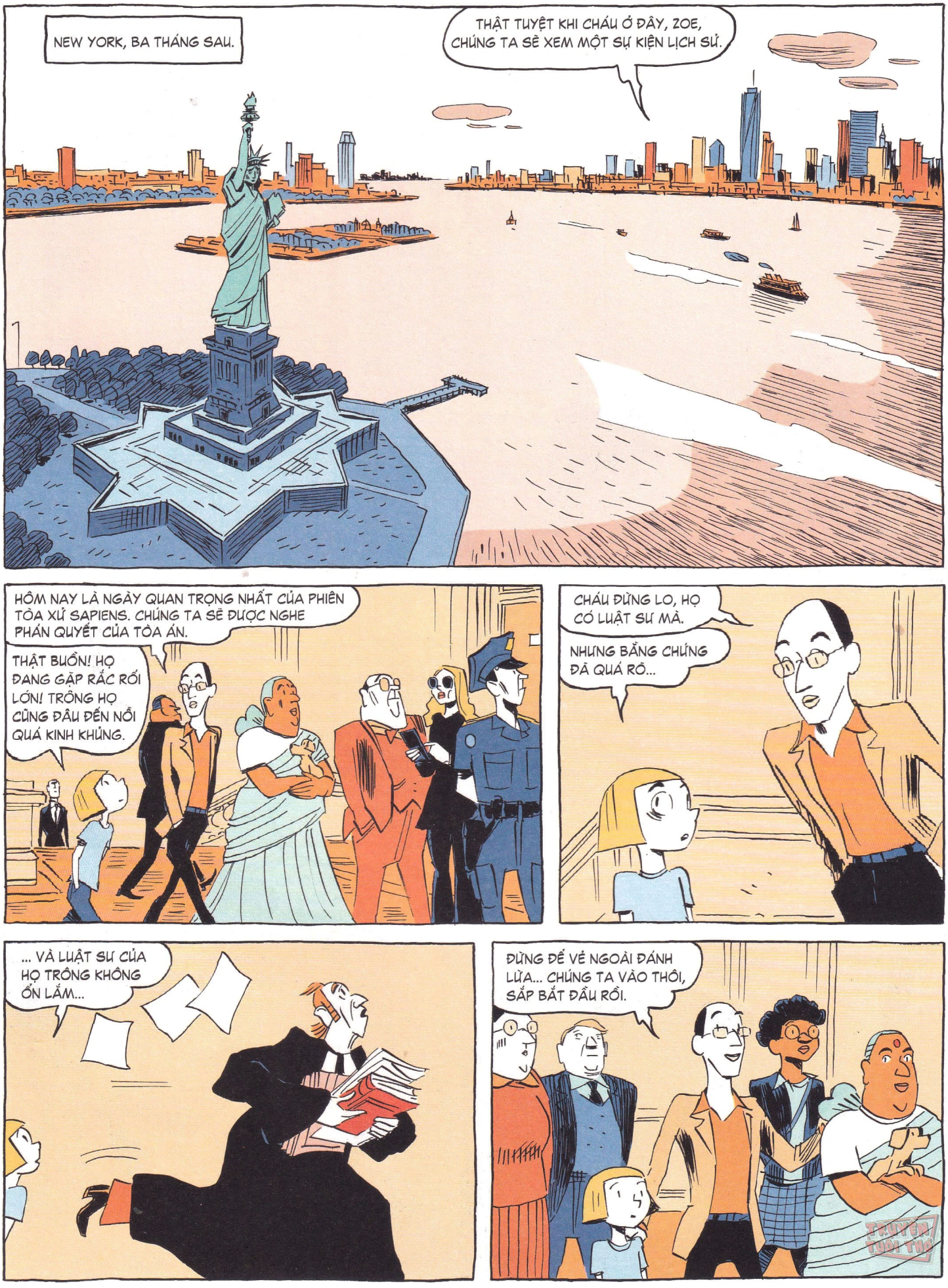
VÀ TẤT CẢ CÁC PHÂN TÍCH TIẾP TỤC CHO RA KẾT QUẢ GIỐNG NHAU: XƯƠNG LẠC ĐÀ VÀ PHÂN CÓ NIÊN ĐẠI GẦN ĐÂY NHẤT LÀ VÀO THỜI ĐIỂM CON NGƯỜI TRÀN NGẬP KHẮP CHÂU MỸ, KHOẢNG 14.000 ĐẾN 11.000 NĂM TRƯỚC.

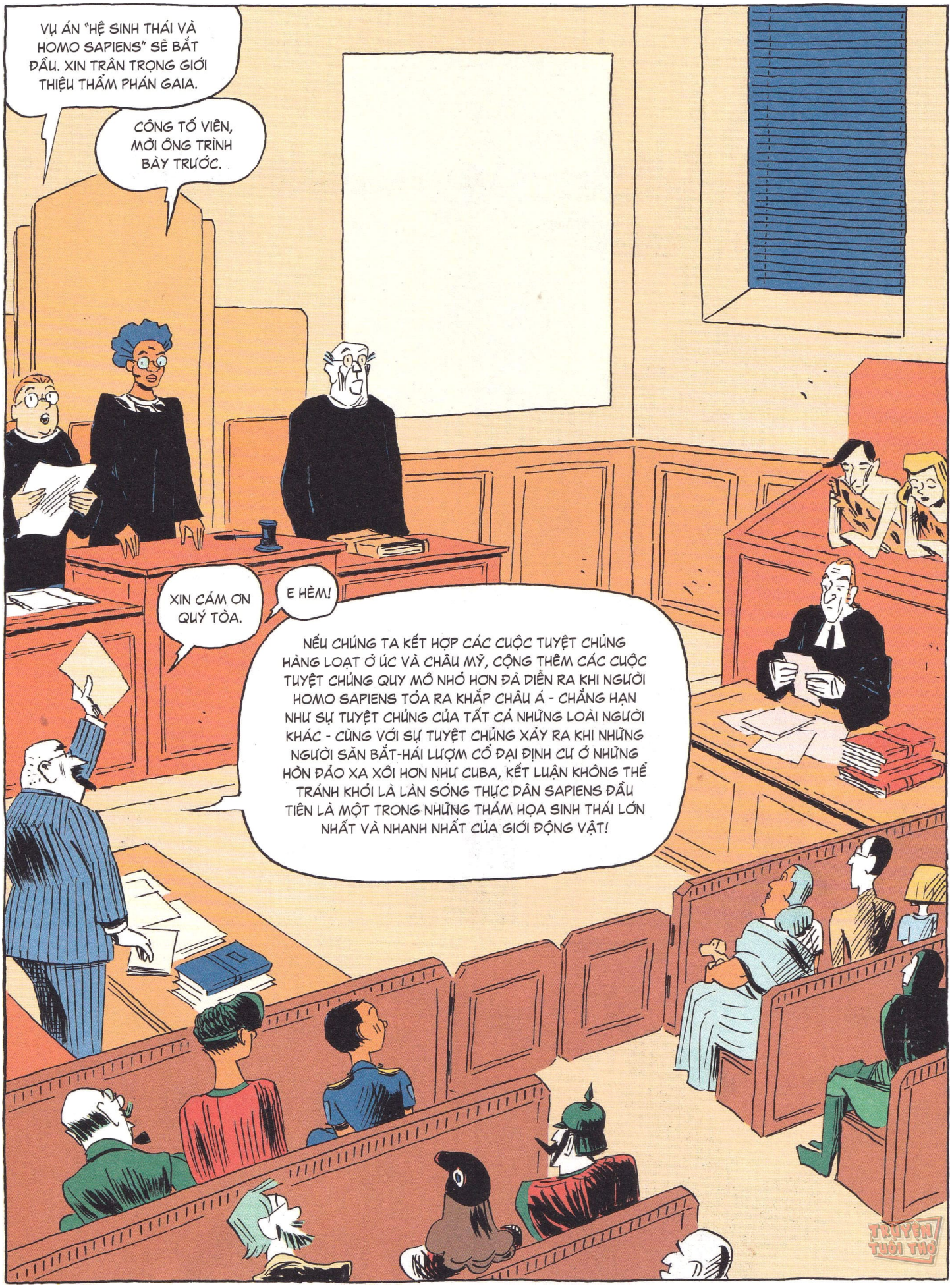
CHỈ CÓ MỘT KHU VỰC MÀ CÁC NHÀ NGHIÊN CỨU TÌM THẤY NHỮNG ĐỐNG PHÂN CỦA LOÀI LƯỜI ĐẤT CÓ NIÊN ĐẠI GẦN ĐÂY HƠN - VÙNG CARIBE. TRÊN MỘT SỐ HÒN ĐẢO, ĐẶC BIỆT LÀ CUBA VÀ HISPANIOLA, HỌ ĐÃ TÌM THẤY NHỮNG MẪU PHÂN HÓA THẠCH CÓ NIÊN ĐẠI KHOẢNG 7.000 NĂM TRƯỚC.

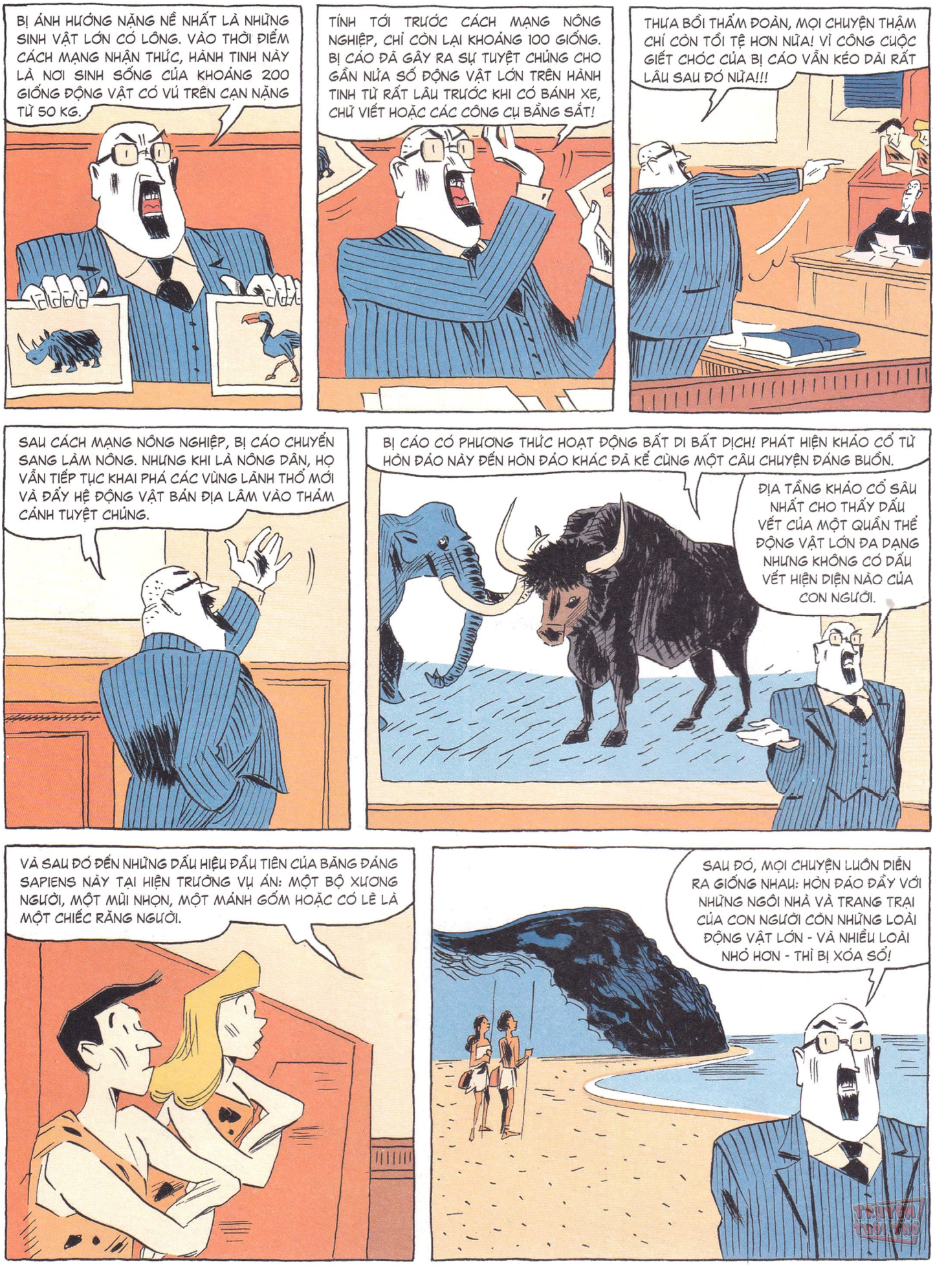

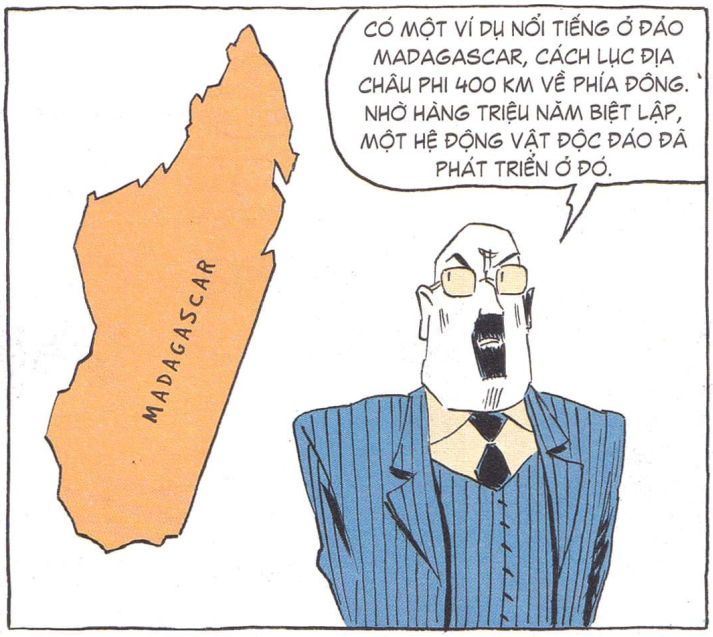
ĐÓ CHÍNH LÀ THỜI ĐIỂM MÀ NHỮNG CON NGƯỜI ĐẦU TIÊN VƯỢT QUA BIỂN CARIBE VÀ ĐỊNH CƯ TẠI HAI HÒN ĐẢO NÀY.

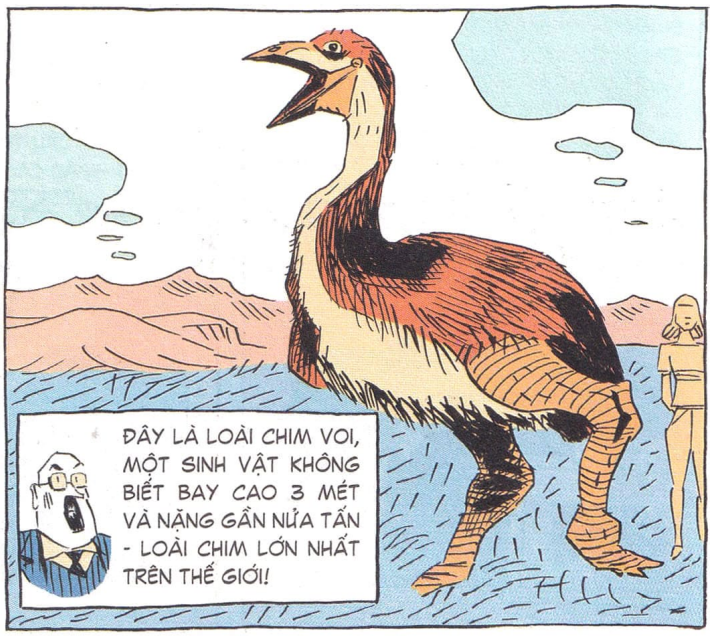

VỚI TẤT CẢ SỰ TÔN TRỌNG, TÔI KHÔNG NGHĨ GIÁO SƯ CÓ THỂ LÀM SUY YẾU LỜI BÀO CHỮA CỦA TÔI BẰNG NHỮNG THỨ ĐÓ...
NÀY ADAMSKI, Ở CHÂU MỸ KHÔNG AI CÓ THỂ NÉ TRÁNH MÃI ĐƯỢC ĐÂU!
KHÔNG THỂ TRỐN TRÁNH SỰ THẬT ĐƯỢC ĐÂU. BIẾN ĐỔI KHÍ HẬU CÓ THỂ GIÚP CHO THÂN CHỦ CỦA ÔNG, NHƯNG HỌ MỚI CHÍNH LÀ NHỮNG KẺ ĐÓNG VAI TRÒ QUYẾT ĐỊNH TRONG VIỆC TÀN PHÁ CHÂU MỸ.
CHÚNG TÔI CÓ ĐỦ BẰNG CHỨNG CẦN THIẾT. ĐI VỀ THÔI!

NEW YORK, BA THÁNG SAU.
THẬT TUYỆT KHI CHÁU Ở ĐÂY, ZOE, CHÚNG TA SẼ XEM MỘT SỰ KIỆN LỊCH SỬ.
HÔM NAY LÀ NGÀY QUAN TRỌNG NHẤT CỦA PHIÊN TÒA XỬ SAPIENS. CHÚNG TA SẼ ĐƯỢC NGHE PHÁN QUYẾT CỦA TÒA ÁN.
THẬT BUỒN! HỌ ĐANG GẶP RẮC RỐI LỚN! TRÔNG HỌ CŨNG ĐÂU ĐẾN NỖI QUÁ KINH KHỦNG.
CHÁU ĐỪNG LO, HỌ CÓ LUẬT SƯ MÀ.
NHƯNG BẰNG CHỨNG ĐÃ QUÁ RÕ...
... VÀ LUẬT SƯ CỦA HỌ TRÔNG KHÔNG ỔN LẮM...
ĐỪNG ĐỂ VẺ NGOÀI ĐÁNH LỪA... CHÚNG TA VÀO THÔI, SẮP BẮT ĐẦU RỒI.

VỤ ÁN "HỆ SINH THÁI VÀ HOMO SAPIENS" SẼ BẮT ĐẦU. XIN TRÂN TRỌNG GIỚI THIỆU THẨM PHÁN GAIA.
CÔNG TỐ VIÊN, MỜI ÔNG TRÌNH BÀY TRƯỚC.
XIN CÁM ƠN QUÝ TÒA.
E HÈM!
NẾU CHÚNG TA KẾT HỢP CÁC CUỘC TUYỆT CHỦNG HÀNG LOẠT Ở ÚC VÀ CHÂU MỸ, CỘNG THÊM CÁC CUỘC TUYỆT CHỦNG QUY MÔ NHỎ HƠN ĐÃ DIỄN RA KHI NGƯỜI HOMO SAPIENS TỎA RA KHẮP CHÂU Á - CHẲNG HẠN NHƯ SỰ TUYỆT CHỦNG CỦA TẤT CẢ NHỮNG LOÀI NGƯỜI KHÁC - CÙNG VỚI SỰ TUYỆT CHỦNG XẢY RA KHI NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM CỔ ĐẠI ĐỊNH CƯ Ở NHỮNG HÒN ĐẢO XA XÔI HƠN NHƯ CUBA, KẾT LUẬN KHÔNG THỂ TRÁNH KHỎI LÀ LÀN SÓNG THỰC DÂN SAPIENS ĐẦU TIÊN LÀ MỘT TRONG NHỮNG THẢM HỌA SINH THÁI LỚN NHẤT VÀ NHANH NHẤT CỦA GIỚI ĐỘNG VẬT!

BỊ ẢNH HƯỞNG NẶNG NỀ NHẤT LÀ NHỮNG SINH VẬT LỚN CÓ LÔNG. VÀO THỜI ĐIỂM CÁCH MẠNG NHẬN THỨC, HÀNH TINH NÀY LÀ NƠI SINH SỐNG CỦA KHOẢNG 200 GIỐNG ĐỘNG VẬT CÓ VÚ TRÊN CẠN NẶNG TỪ 50 KG.
TÍNH TỚI TRƯỚC CÁCH MẠNG NÔNG NGHIỆP, CHỈ CÒN LẠI KHOẢNG 100 GIỐNG. BỊ CÁO ĐÃ GÂY RA SỰ TUYỆT CHỦNG CHO GẦN NỬA SỐ ĐỘNG VẬT LỚN TRÊN HÀNH TINH TỪ RẤT LÂU TRƯỚC KHI CÓ BÁNH XE, CHỮ VIẾT HOẶC CÁC CÔNG CỤ BẰNG SẮT!
THƯA BỒI THẨM ĐOÀN, MỌI CHUYỆN THẬM CHÍ CÒN TỒI TỆ HƠN NỮA! VÌ CÔNG CUỘC GIẾT CHÓC CỦA BỊ CÁO VẪN KÉO DÀI RẤT LÂU SAU ĐÓ NỮA!!!
SAU CÁCH MẠNG NÔNG NGHIỆP, BỊ CÁO CHUYỂN SANG LÀM NÔNG. NHƯNG KHI LÀ NÔNG DÂN, HỌ VẪN TIẾP TỤC KHAI PHÁ CÁC VÙNG LÃNH THỔ MỚI VÀ ĐẨY HỆ ĐỘNG VẬT BẢN ĐỊA LÂM VÀO THẢM CẢNH TUYỆT CHỦNG.
BỊ CÁO CÓ PHƯƠNG THỨC HOẠT ĐỘNG BẤT DI BẤT DỊCH! PHÁT HIỆN KHẢO CỔ TỪ HÒN ĐẢO NÀY ĐẾN HÒN ĐẢO KHÁC ĐỀU KỂ CÙNG MỘT CÂU CHUYỆN ĐÁNG BUỒN.
ĐỊA TẦNG KHẢO CỔ SÂU NHẤT CHO THẤY DẤU VẾT CỦA MỘT QUẦN THỂ ĐỘNG VẬT LỚN ĐA DẠNG NHƯNG KHÔNG CÓ DẤU VẾT HIỆN DIỆN NÀO CỦA CON NGƯỜI.
VÀ SAU ĐÓ ĐẾN NHỮNG DẤU HIỆU ĐẦU TIÊN CỦA BĂNG ĐẢNG SAPIENS NÀY TẠI HIỆN TRƯỜNG VỤ ÁN: MỘT BỘ XƯƠNG NGƯỜI, MỘT MŨI NHỌN, MỘT MẢNH GỐM HOẶC CÓ LẼ LÀ MỘT CHIẾC RĂNG NGƯỜI.
SAU ĐÓ, MỌI CHUYỆN LUÔN DIỄN RA GIỐNG NHAU: HÒN ĐẢO ĐẦY VỚI NHỮNG NGÔI NHÀ VÀ TRANG TRẠI CỦA CON NGƯỜI CÒN NHỮNG LOÀI ĐỘNG VẬT LỚN - VÀ NHIỀU LOÀI NHỎ HƠN - THÌ BỊ XÓA SỔ!

MADAGASCAR
CÓ MỘT VÍ DỤ NỔI TIẾNG Ở ĐẢO MADAGASCAR, CÁCH LỤC ĐỊA CHÂU PHI 400 KM VỀ PHÍA ĐÔNG. NHỜ HÀNG TRIỆU NĂM BIỆT LẬP, MỘT HỆ ĐỘNG VẬT ĐỘC ĐÁO ĐÃ PHÁT TRIỂN Ở ĐÓ.

ĐÂY LÀ LOÀI CHIM VOI, MỘT SINH VẬT KHÔNG BIẾT BAY CAO 3 MÉT VÀ NẶNG GẦN NỬA TẤN - LOÀI CHIM LỚN NHẤT TRÊN THẾ GIỚI!

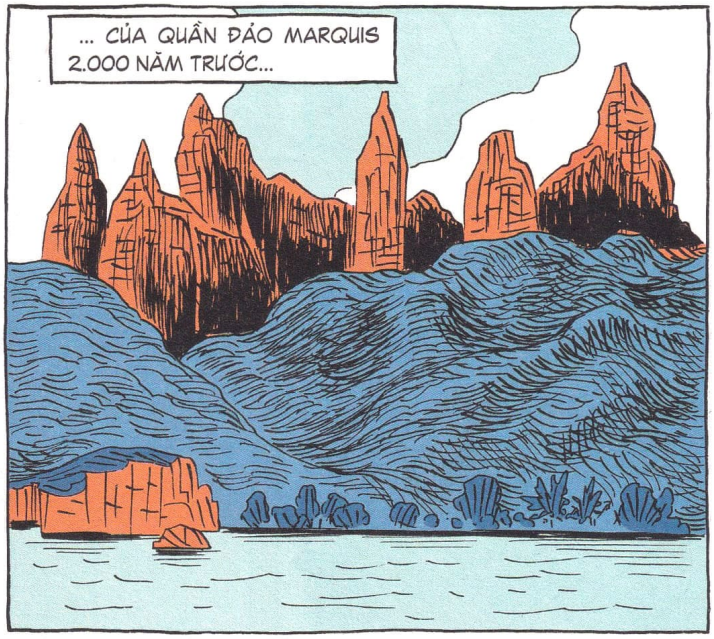

VÀ VƯỢN CÁO KHỔNG LỒ... LOÀI LINH TRƯỞNG LỚN NHẤT HÀNH TINH!

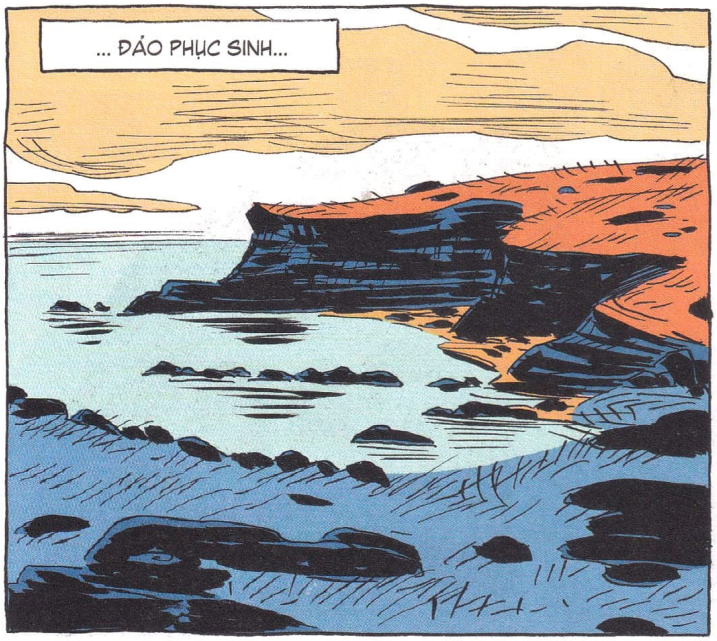

CÙNG VỚI HẦU HẾT CÁC LOÀI ĐỘNG VẬT LỚN KHÁC Ở MADAGASCAR, LOÀI CHIM VOI VÀ VƯỢN CÁO KHỔNG LỒ ĐỘT NHIÊN BIẾN MẤT VÀO 1.500 NĂM TRƯỚC - THỜI ĐIỂM MÀ BỊ CÁO LẦN ĐẦU TIÊN ĐẶT CHÂN LÊN ĐẢO.

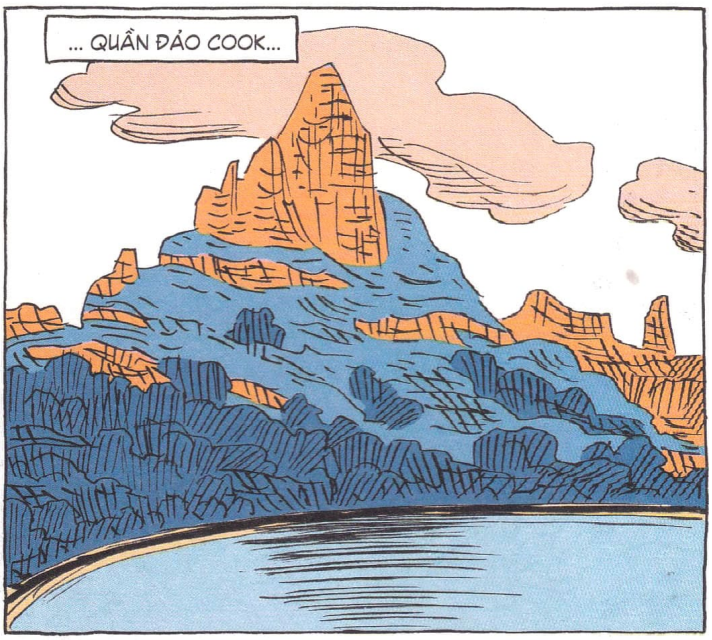

HÃY NHÌN SANG THÁI BÌNH DƯƠNG, LÀN SÓNG TUYỆT CHỦNG CHÍNH ĐÃ BẮT ĐẦU KHOẢNG 3.500 NĂM TRƯỚC, KHI BĂNG ĐẢNG SAPIENS NÀY TỚI ĐỊNH CƯ Ở ĐẢO FIJI VÀ NEW CALEDONIA.

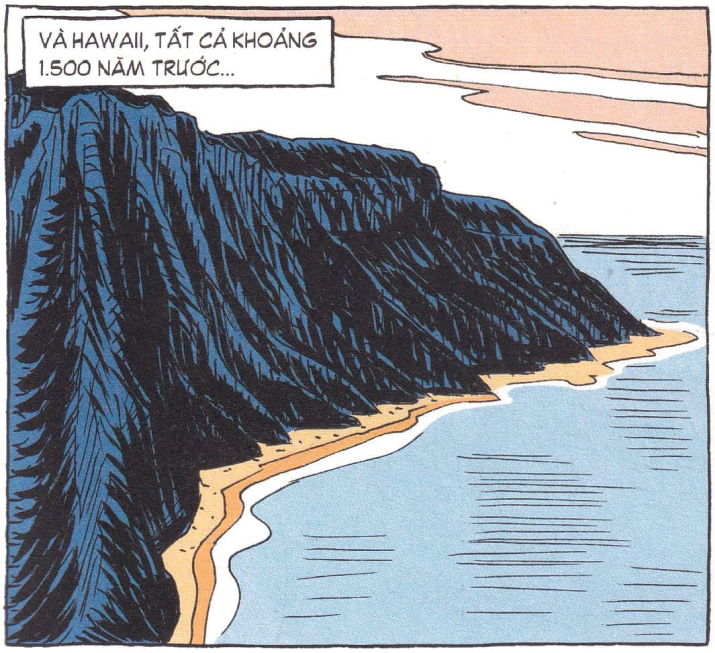

THEO NHỮNG CÁCH TRỰC TIẾP HOẶC GIÁN TIẾP, HỌ ĐÃ SÁT HẠI HÀNG TRĂM LOÀI CHIM, CÔN TRÙNG, ỐC SÊN CÙNG NHỮNG CƯ DÂN BẢN ĐỊA KHÁC.

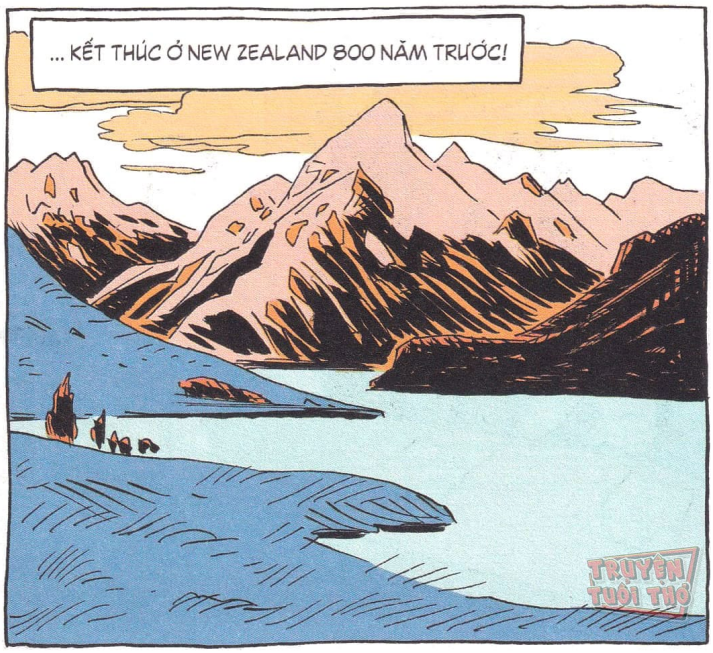

TỪ ĐÓ, LÀN SÓNG TUYỆT CHỦNG DI CHUYỂN DẦN VỀ PHÍA ĐÔNG, NAM VÀ BẮC, VÀO TRUNG TÂM CỦA THÁI BÌNH DƯƠNG, XÓA SỔ HỆ ĐỘNG VẬT ĐỘC ĐÁO CỦA SAMOA VÀ TONGA VÀO THỜI ĐIỂM CÁCH ĐÂY 3.200 NĂM...

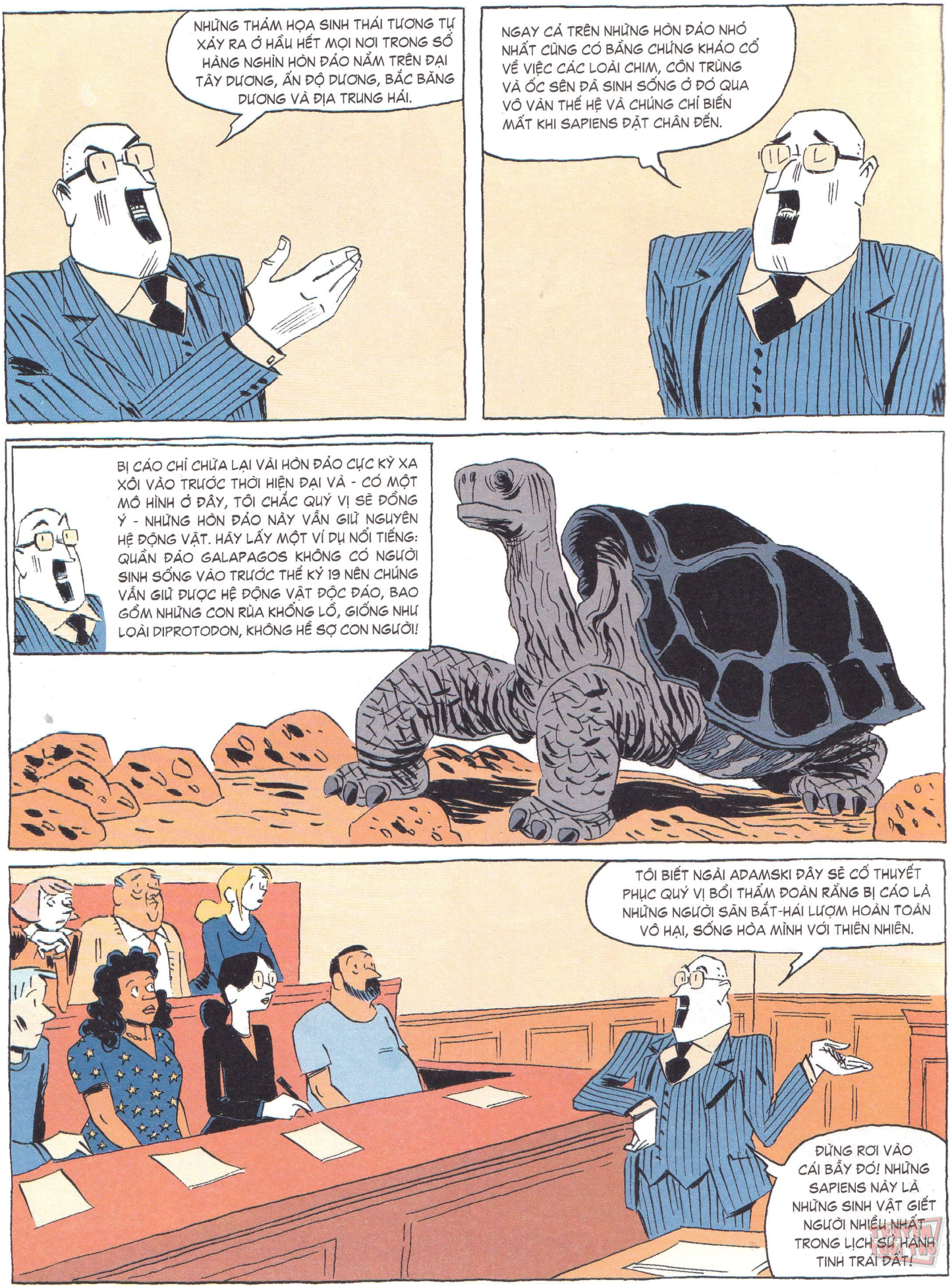

... CỦA QUẦN ĐẢO MARQUIS 2.000 NĂM TRƯỚC...

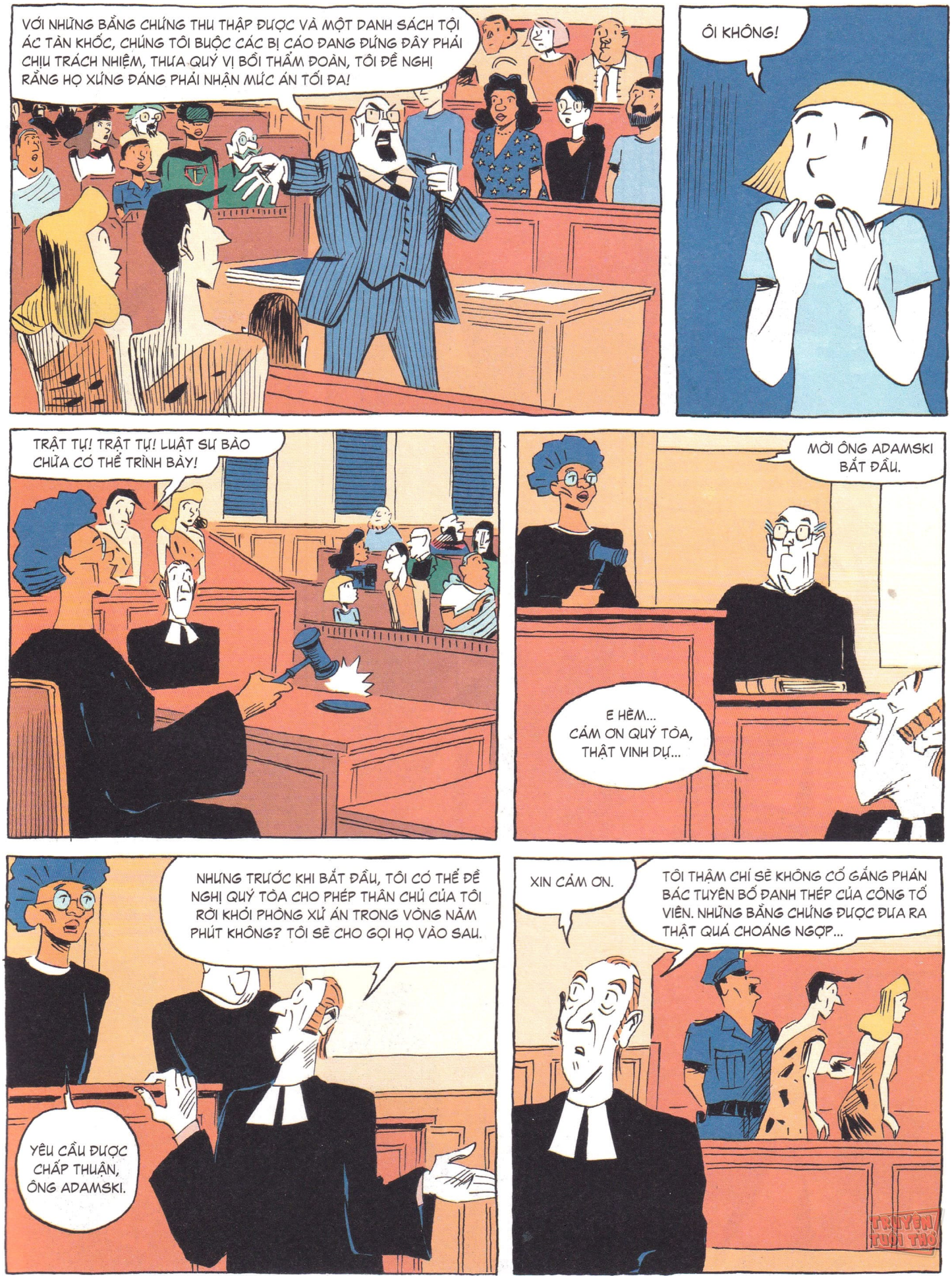

... ĐẢO PHỤC SINH...

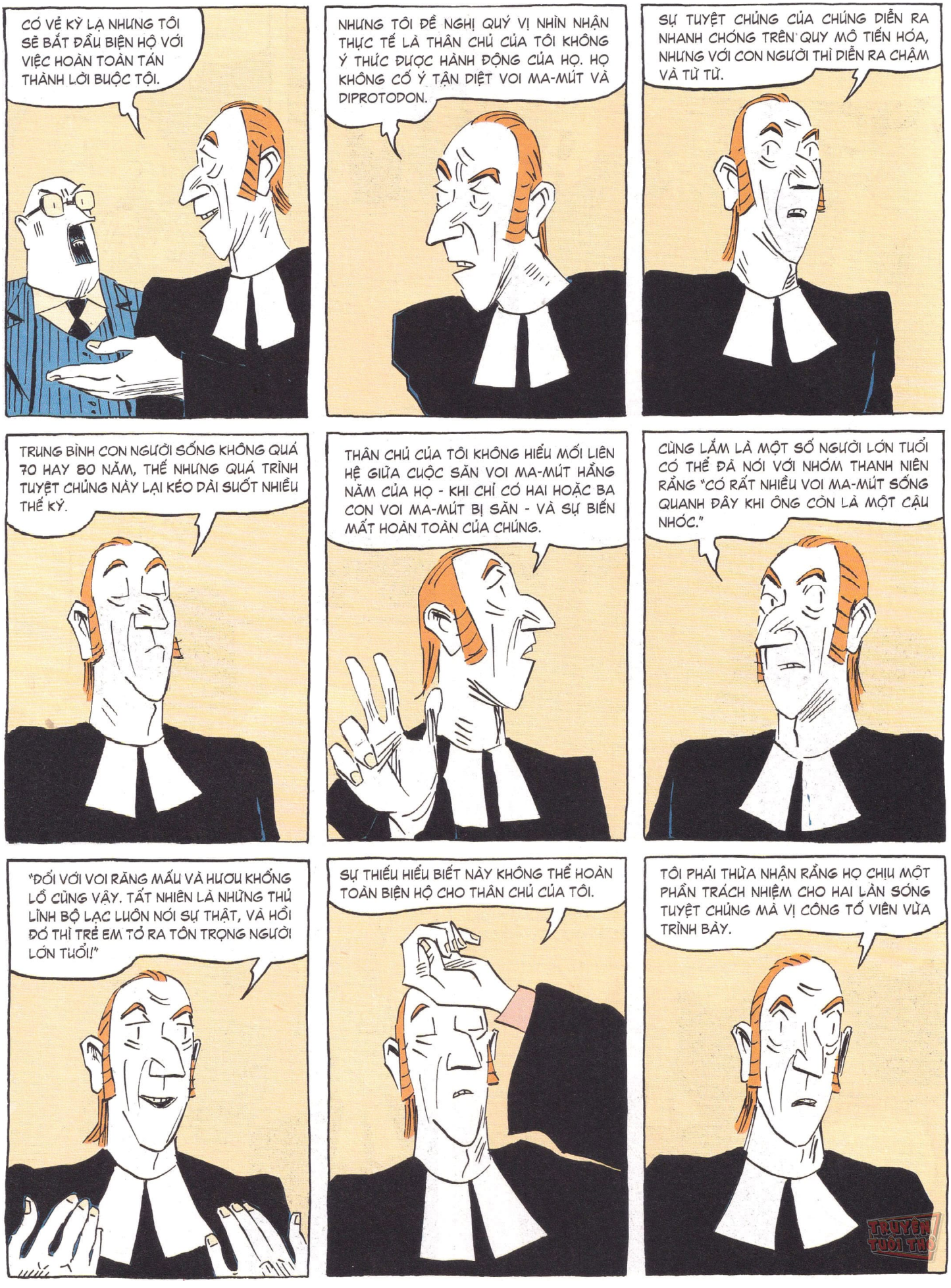

... QUẦN ĐẢO COOK...

VÀ HAWAII, TẤT CẢ KHOẢNG 1.500 NĂM TRƯỚC...

... KẾT THÚC Ở NEW ZEALAND 800 NĂM TRƯỚC!
TRUYỆN TUỔI THƠ

NHỮNG THẢM HỌA SINH THÁI TƯƠNG TỰ XẢY RA Ở HẦU HẾT MỌI NƠI TRONG SỐ HÀNG NGHÌN HÒN ĐẢO NẰM TRÊN ĐẠI TÂY DƯƠNG, ẤN ĐỘ DƯƠNG, BẮC BĂNG DƯƠNG VÀ ĐỊA TRUNG HẢI.
NGAY CẢ TRÊN NHỮNG HÒN ĐẢO NHỎ NHẤT CŨNG CÓ BẰNG CHỨNG KHẢO CỔ VỀ VIỆC CÁC LOÀI CHIM, CÔN TRÙNG VÀ ỐC SÊN ĐÃ SINH SỐNG Ở ĐÓ QUA VÔ VÀN THẾ HỆ VÀ CHÚNG CHỈ BIẾN MẤT KHI SAPIENS ĐẶT CHÂN ĐẾN.
BỊ CÁO CHỈ CHỪA LẠI VÀI HÒN ĐẢO CỰC KỲ XA XÔI VÀO TRƯỚC THỜI HIỆN ĐẠI VÀ - CÓ MỘT MÔ HÌNH Ở ĐÂY, TÔI CHẮC QUÝ VỊ SẼ ĐỒNG Ý - NHỮNG HÒN ĐẢO NÀY VẪN GIỮ NGUYÊN HỆ ĐỘNG VẬT. HÃY LẤY MỘT VÍ DỤ NỔI TIẾNG: QUẦN ĐẢO GALAPAGOS KHÔNG CÓ NGƯỜI SINH SỐNG VÀO TRƯỚC THẾ KỶ 19 NÊN CHÚNG VẪN GIỮ ĐƯỢC HỆ ĐỘNG VẬT ĐỘC ĐÁO, BAO GỒM NHỮNG CON RÙA KHỔNG LỒ, GIỐNG NHƯ LOÀI DIPROTODON, KHÔNG HỀ SỢ CON NGƯỜI!
TÔI BIẾT NGÀI ADAMSKI ĐÂY SẼ CỐ THUYẾT PHỤC QUÝ VỊ BỒI THẨM ĐOÀN RẰNG BỊ CÁO LÀ NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM HOÀN TOÀN VÔ HẠI, SỐNG HÒA MÌNH VỚI THIÊN NHIÊN.
ĐỪNG RƠI VÀO CÁI BẪY ĐÓ! NHỮNG SAPIENS NÀY LÀ NHỮNG SINH VẬT GIẾT NGƯỜI NHIỀU NHẤT TRONG LỊCH SỬ HÀNH TINH TRÁI ĐẤT!

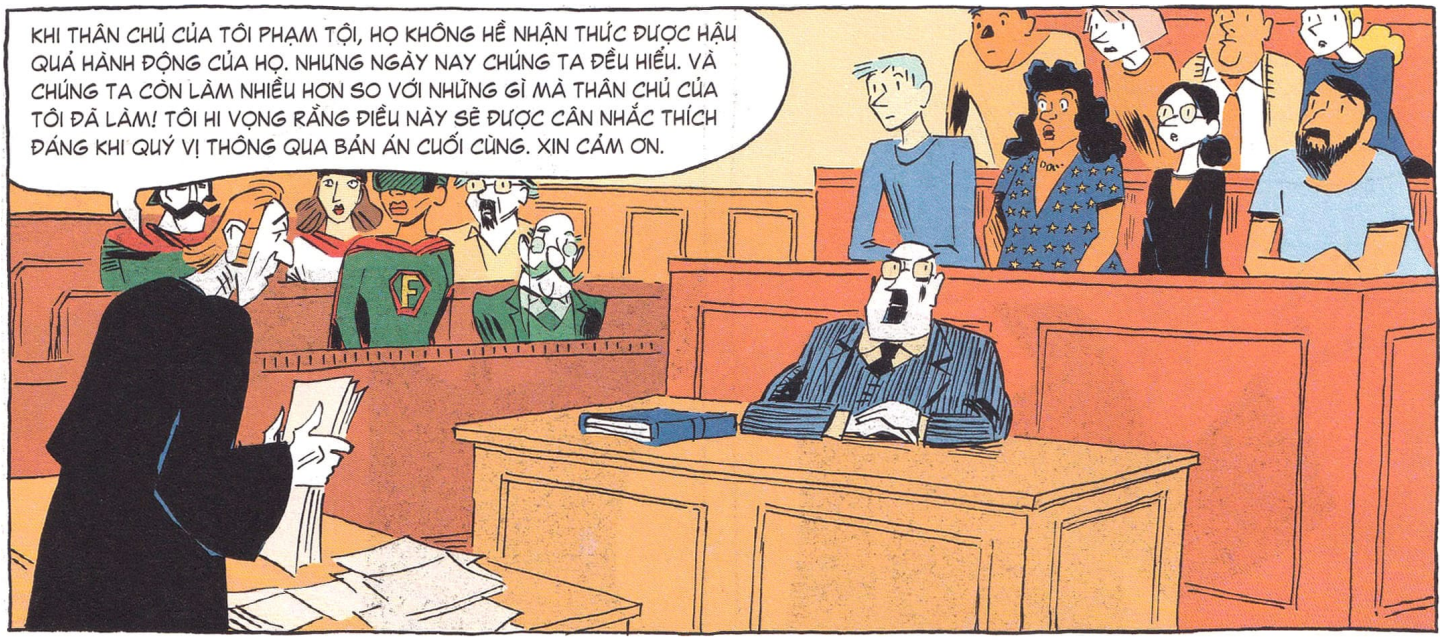

VỚI NHỮNG BẰNG CHỨNG THU THẬP ĐƯỢC VÀ MỘT DANH SÁCH TỘI ÁC TÀN KHỐC, CHÚNG TÔI BUỘC CÁC BỊ CÁO ĐANG ĐỨNG ĐÂY PHẢI CHỊU TRÁCH NHIỆM, THƯA QUÝ VỊ BỒI THẨM ĐOÀN, TÔI ĐỀ NGHỊ RẰNG HỌ XỨNG ĐÁNG PHẢI NHẬN MỨC ÁN TỐI ĐA!
ÔI KHÔNG!
TRẬT TỰ! TRẬT TỰ! LUẬT SƯ BÀO CHỮA CÓ THỂ TRÌNH BÀY!
MỜI ÔNG ADAMSKI BẮT ĐẦU.
E HÈM... CẢM ƠN QUÝ TÒA, THẬT VINH DỰ...
NHƯNG TRƯỚC KHI BẮT ĐẦU, TÔI CÓ THỂ ĐỀ NGHỊ QUÝ TÒA CHO PHÉP THÂN CHỦ CỦA TÔI RỜI KHỎI PHÒNG XỬ ÁN TRONG VÒNG NĂM PHÚT KHÔNG? TÔI SẼ CHO GỌI HỌ VÀO SAU.
YÊU CẦU ĐƯỢC CHẤP THUẬN, ÔNG ADAMSKI.
XIN CẢM ƠN.
TÔI THẬM CHÍ SẼ KHÔNG CỐ GẮNG PHẢN BÁC TUYÊN BỐ ĐANH THÉP CỦA CÔNG TỐ VIÊN. NHỮNG BẰNG CHỨNG ĐƯỢC ĐƯA RA THẬT QUÁ CHOÁNG NGỢP...

CÓ VẺ KỲ LẠ NHƯNG TÔI SẼ BẮT ĐẦU BIỆN HỘ VỚI VIỆC HOÀN TOÀN TÁN THÀNH LỜI BUỘC TỘI.
NHƯNG TÔI ĐỀ NGHỊ QUÝ VỊ NHÌN NHẬN THỰC TẾ LÀ THÂN CHỦ CỦA TÔI KHÔNG Ý THỨC ĐƯỢC HÀNH ĐỘNG CỦA HỌ. HỌ KHÔNG CỐ Ý TẬN DIỆT VOI MA-MÚT VÀ DIPROTODON.
SỰ TUYỆT CHỦNG CỦA CHÚNG DIỄN RA NHANH CHÓNG TRÊN QUY MÔ TIẾN HÓA, NHƯNG VỚI CON NGƯỜI THÌ DIỄN RA CHẬM VÀ TỪ TỪ.
TRUNG BÌNH CON NGƯỜI SỐNG KHÔNG QUÁ 70 HAY 80 NĂM, THẾ NHƯNG QUÁ TRÌNH TUYỆT CHỦNG NÀY LẠI KÉO DÀI SUỐT NHIỀU THẾ KỶ.
THÂN CHỦ CỦA TÔI KHÔNG HIỂU MỐI LIÊN HỆ GIỮA CUỘC SĂN VOI MA-MÚT HẰNG NĂM CỦA HỌ - KHI CHỈ CÓ HAI HOẶC BA CON VOI MA-MÚT BỊ SĂN - VÀ SỰ BIẾN MẤT HOÀN TOÀN CỦA CHÚNG.
CÙNG LẮM LÀ MỘT SỐ NGƯỜI LỚN TUỔI CÓ THỂ ĐÃ NÓI VỚI NHÓM THANH NIÊN RẰNG "CÓ RẤT NHIỀU VOI MA-MÚT SỐNG QUANH ĐÂY KHI ÔNG CÒN LÀ MỘT CẬU NHÓC."
"ĐỐI VỚI VOI RĂNG MẤU VÀ HƯƠU KHỔNG LỒ CŨNG VẬY. TẤT NHIÊN LÀ NHỮNG THỦ LĨNH BỘ LẠC LUÔN NÓI SỰ THẬT, VÀ HỒI ĐÓ THÌ TRẺ EM TỎ RA TÔN TRỌNG NGƯỜI LỚN TUỔI!"
SỰ THIẾU HIỂU BIẾT NÀY KHÔNG THỂ HOÀN TOÀN BIỆN HỘ CHO THÂN CHỦ CỦA TÔI.
TÔI PHẢI THỪA NHẬN RẰNG HỌ CHỊU MỘT PHẦN TRÁCH NHIỆM CHO HAI LẦN SÓNG TUYỆT CHỦNG MÀ VỊ CÔNG TỐ VIÊN VỪA TRÌNH BÀY.

NHƯNG THÂN CHỦ CỦA TÔI KHÔNG HÀNH ĐỘNG MỘT MÌNH.
TỪ LÂU THÁM TỬ LOPEZ ĐÃ NÓI RẰNG CÔ ẤY NGHI NGỜ THÂN CHỦ CỦA TÔI LÀ MỘT PHẦN CỦA MỘT BĂNG ĐẢNG LỚN HƠN NHIỀU MÀ CÔ ẤY HI VỌNG SẼ PHÁT HIỆN RA.
CHÀ, CÔ ẤY HOÀN TOÀN ĐÚNG.
TRÊN THỰC TẾ, CÓ NHỮNG CÁ NHÂN KHÁC TRONG BĂNG ĐẢNG SAPIENS CÒN PHẠM TỘI KINH KHỦNG HƠN THÂN CHỦ CỦA TÔI.
SAU KHI NHỮNG NGƯỜI SĂN BẮT-HÁI LƯỢM GÂY RA LÀN SÓNG TUYỆT CHỦNG ĐẦU TIÊN VÀ NHỮNG NGƯỜI NÔNG DÂN GÂY RA LÀN SÓNG THỨ HAI, ĐÃ CÓ MỘT LÀN SÓNG THỨ BA!
Ồ VÂNG, CHƯA AI NÓI ĐIỀU NÀY, NHƯNG NHỮNG VỤ GIẾT CHÓC VẪN TIẾP TỤC DIỄN RA RẦM RỘ TRONG THỜI ĐẠI CÔNG NGHIỆP, CHO ĐẾN TẬN NGÀY NAY!
OOOHHH!
ADAMSKI ĐIÊN MẤT RỒI! ÔNG TA ĐANG ĐÀO SÂU HƠN VỀ THÂN CHỦ CỦA CHÍNH MÌNH!
MỌI NGƯỜI TRẬT TỰ!
CỘC! CỘC! CỘC

NẾU TÒA CHO PHÉP, TÔI MUỐN GỌI THÂN CHỦ CỦA TÔI TRỞ LẠI.
TÒA CHẤP THUẬN.
CHO GỌI BỊ CÁO VÀO!
VÂNG, THƯA QUÝ VỊ TRONG BỒI THẨM ĐOÀN, THÂN CHỦ CỦA TÔI LÀ THÀNH VIÊN CỦA BĂNG ĐẢNG SAPIENS, NHƯNG TÔI CẦN NHẮC CÁC QUÝ VỊ RẰNG SAPIENS...
CHÍNH LÀ CHÚNG TA!!!
QUÝ VỊ MUỐN TÌM NHỮNG THÀNH VIÊN KHÁC CỦA BĂNG ĐẢNG... VÀ HỌ ĐÂY!
MỖI NGƯỜI CHÚNG TA TRONG PHÒNG XỬ ÁN NÀY ĐỀU CÓ TỘI NHƯ THÂN CHỦ CỦA TÔI.

TÔI CÓ THỂ NHẮC QUÝ VỊ RẰNG THÂN CHỦ CỦA TÔI ĐÃ BỊ THÁM TỬ LOPEZ GIAM GIỮ MỘT THỜI GIAN, NHƯNG ĐIỀU ĐÓ VẪN CHƯA NGĂN ĐƯỢC HẾT CÁC VỤ GIẾT CHÓC.
QUÝ VỊ CHỈ CẦN XEM NHỮNG GÌ ĐANG XẢY RA TRONG CÁC ĐẠI DƯƠNG CỦA CHÚNG TA.
KHÔNG GIỐNG NHƯ NHỮNG NGƯỜI ANH EM SỐNG TRÊN CẠN, CÁC LOÀI ĐỘNG VẬT BIỂN LỚN CHỊU ẢNH HƯỞNG TƯƠNG ĐỐI NHỎ TỪ CÁCH MẠNG NHẬN THỨC VÀ CÁCH MẠNG NÔNG NGHIỆP.
TUY NHIÊN, NHIỀU LOÀI TRONG SỐ CHÚNG ĐANG ĐỨNG BÊN BỜ VỰC TUYỆT CHỦNG DO KẾT QUẢ CỦA CÁCH MẠNG CÔNG NGHIỆP VÀ VIỆC CON NGƯỜI LẠM DỤNG TÀI NGUYÊN ĐẠI DƯƠNG! NẾU MỌI THỨ CỨ TIẾP TỤC DIỄN RA VỚI TỐC ĐỘ NÀY, RẤT CÓ THỂ CÁ VOI, CÁ MẬP, CÁ NGỪ VÀ CÁ HEO SẼ THEO CHÂN LOÀI DIPROTODON, LƯỜI ĐẤT VÀ VOI MA-MÚT ĐI VÀO QUÊN LÃNG.
TRONG SỐ NHỮNG SINH VẬT LỚN NHẤT THẾ GIỚI, NHỮNG KẺ SỐNG SÓT SAU TRẬN LỤT DO CON NGƯỜI GÂY RA NÀY SẼ LÀ CHÍNH CON NGƯỜI VÀ ĐÁM ĐỘNG VẬT NÔNG TRẠI ĐÓNG VAI TRÒ NÔ LỆ TRONG CHIẾC THUYỀN NOAH!
RÕ RÀNG CON NGƯỜI CHÚNG TA CHÍNH LÀ LOÀI VẬT GÂY CHẾT CHÓC NHẤT TRONG LỊCH SỬ SINH HỌC!!!
TẤT CẢ CHÚNG TA AI CŨNG CÓ TỘI! VÀ ĐÃ ĐẾN LÚC ĐỂ CHÚNG TA NHẬN RA RẰNG...
TRUYỆN TUỔI THƠ

KHI THÂN CHỦ CỦA TÔI PHẠM TỘI, HỌ KHÔNG HỀ NHẬN THỨC ĐƯỢC HẬU QUẢ HÀNH ĐỘNG CỦA HỌ. NHƯNG NGÀY NAY CHÚNG TA ĐỀU HIỂU. VÀ CHÚNG TA CÒN LÀM NHIỀU HƠN SO VỚI NHỮNG GÌ MÀ THÂN CHỦ CỦA TÔI ĐÃ LÀM! TÔI HI VỌNG RẰNG ĐIỀU NÀY SẼ ĐƯỢC CÂN NHẮC THÍCH ĐÁNG KHI QUÝ VỊ THÔNG QUA BẢN ÁN CUỐI CÙNG. XIN CÁM ƠN.

TRẬT TỰ! TRẬT TỰ!

HỘI ĐỒNG XÉT XỬ LUI VÀO TRONG ĐỂ NGHỊ ÁN.

MỘT LÚC SAU.

HỪM...

TRƯỚC KHI TIẾP TỤC, TÔI NÊN THỪA NHẬN VỚI QUÝ VỊ RẰNG TÔI CŨNG LÀ THÀNH VIÊN CỦA BĂNG ĐẢNG SAPIENS...
TRẬT TỰ! XIN GIỮ TRẬT TỰ!
BỞI VÌ TẤT CẢ NHỮNG NGƯỜI TRONG PHÒNG XỬ ÁN NÀY ĐỀU THUỘC BĂNG ĐẢNG SAPIENS!
VẬY NGHĨA LÀ CHÚNG TA ĐỀU CÓ TỘI?
VÂNG, BÁC YUVAL, KỂ CẢ BÁC.
CÓ THỂ CHÚNG TA CÒN TỘI LỖI HƠN NHỮNG SAPIENS CỔ ĐẠI.
VÌ KHÔNG THỂ CHÍ CÔNG VÔ TƯ NÊN TÔI KHÔNG THỂ RA PHÁN QUYẾT...
SUỴT... NẾU QUÝ VỊ CẦN MỘT LUẬT SƯ GIỎI...
TRUYỆN TUỔI THƠ

... DO ĐÓ, TÔI SẼ CHUYỂN VỤ ÁN NÀY LÊN TÒA ÁN TỐI CAO CỦA TƯƠNG LAI. CHÚNG TA ĐỀU CÓ TRÁCH NHIỆM VÀ TẤT CẢ SẼ PHẢI CHỊU TRÁCH NHIỆM VỀ HÀNH ĐỘNG CỦA MÌNH.
TRUYỆN TUỔI THƠ

SẮP RA MẮT TRONG SAPIENS!

KẺ LỪA ĐẢO VĨ ĐẠI NHẤT MỌI THỜI ĐẠI
HAY SAPIENS SIÊU PHÀM ĐÃ BỊ QUÁI VẬT LÚA MÌ LỪA RA SAO!

SAU KHI ĐÁNH BẠI NGƯỜI NEANDERTHAL, VOI MA-MÚT VÀ DIPROTODON, SAPIENS SIÊU PHÀM CUỐI CÙNG CŨNG CHẠM TRÁN VỚI MỘT ĐỐI THỦ XỨNG TẦM!
HÃY XEM MỘT LOÀI THỰC VẬT KHIÊM TỐN ĐÃ LỪA SAPIENS SIÊU PHÀM VÀ BẮT LOÀI NGƯỜI LÀM NÔ LỆ RA SAO!!!

TRUYỆN TUỔI THƠ

LỜI CẢM ƠN

Tôi muốn bày tỏ lòng biết ơn với những người sau đây, nếu không có họ thì dự án này sẽ không thể thực hiện được:

Cảm ơn David Vandermeulen và Daniel Casanave, những người đầu tiên đưa ra ý tưởng về bộ truyện tranh này. Tài năng sáng tạo của họ đã cho phép ba chúng tôi kể lại lịch sử loài người từ một góc nhìn hoàn toàn mới mẻ – nếu không có họ thì tôi sẽ chẳng tài nào làm được. Sự hài hước và thông minh của họ đã khiến cuốn sách trở thành một trải nghiệm thực sự thú vị. Thật vui khi được làm việc cùng nhau.

Cảm ơn Martin Zeller vì đã biên tập bản tiếng Pháp và cho phép nhóm song ngữ của chúng tôi làm việc cùng nhau một cách suôn sẻ.

Cảm ơn Adriana Hunter, người đã dịch bản tiếng Pháp sang tiếng Anh, giúp thu hẹp khoảng cách văn hóa và đưa các nhân vật vào cuộc sống.

Cảm ơn Claire Champion đã tô màu và thêm chiều sâu cho các hình minh họa.

Cảm ơn Anne Michel, Lauren Triou, Aurelie Lapautre và toàn bộ nhóm Albin Michel, những người đã giúp duy trì sự hợp tác này ngay cả giữa một đại dịch toàn cầu.

Cảm ơn Giáo sư Robin Dunbar với những ý tưởng đã truyền cảm hứng cho tôi trong nhiều năm, cũng là người đã vui lòng đồng ý trở thành một nhân vật trong sách.

Cảm ơn Giám đốc điều hành và Giám đốc marketing của Sapienship, Naama Avital và Naama Wartenburg – vì sự hướng dẫn, cống hiến và ý tưởng của họ để tạo nên một câu chuyện hấp dẫn với biết bao chi tiết – và cảm ơn Daniel Taylor vì đã phụ trách việc xuất bản cuốn sách trên toàn thế giới.

Cảm ơn phần còn lại của nhóm Sapienship – Shay Abel, Michael Zur, Guangyu Chen, Hannah Morgan, Nina Zivy, Jason Parry, Galiete Gothelf, Erick Marchan, và với tư cách là trợ lý nghiên cứu, Katia Zotovski – vì sự nhiệt tình và chuyên nghiệp của họ, dù trong một căn hộ chật chội ở Tel Aviv, trong những văn phòng mới sáng bóng, hoặc trong nhà riêng của họ.

Cảm ơn Slava Greenberg vì thông tin vô giá về sự đa dạng của loài người và đã giúp chúng tôi hiệu chỉnh nội dung.

Cảm ơn mẹ tôi Pnina Harari vì sự ủng hộ của bà.

Cảm ơn Itzik Yahav, chồng tôi và người đồng sáng lập Sapienship, vì tầm nhìn và niềm tin, cùng khả năng ước mơ lớn và biến nó thành hiện thực.

– YUVAL NOAH HARARI

Tôi xin gửi lời cảm ơn Giáo sư Robin Dunbar và Antoine Balzeau của Bảo tàng Lịch sử Tự nhiên Quốc gia ở Paris.

– DAVID VANDERMEULEN

Xin cảm ơn những người bạn thân yêu của tôi, Franck Bourgeron và Gilles Rochier.

Cảm ơn Christian Lerolle đã giúp đỡ tôi.

– DANIEL CASANAVE

Cảm ơn Noé, Caroline và Franck vì sự giúp đỡ quý báu của họ.

– CLAIRE CHAMPION

David Vandermeulen, Daniel Casanave và biên tập viên Martin Zeller muốn tỏ lòng cảm ơn Yuval Noah Harari vì đã đồng ý tham gia vào dự án sách này, và nhóm Sapienship vì sự hỗ trợ hết mình và lòng nhiệt thành của họ.

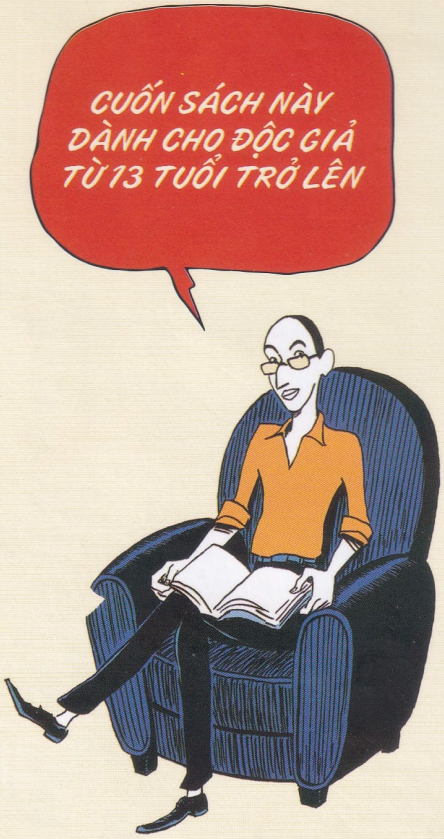
TRUYỆN TUỔI THƠ

Về các loài thuộc chi Homo:

Nhiều đặc điểm cụ thể của các loài người cổ đại vẫn đang được nghiên cứu và tranh luận. Điều này không có nghĩa là mọi thứ đều được tranh luận. Có thể khẳng định rằng một số loài người từng tồn tại trong quá khứ. Họ sống ở châu Phi, châu Á và châu Âu. Một số loài người đã tuyệt chủng, những loài người khác đã lai giống và tiến hóa. Ngày nay, chỉ có một loài người duy nhất là chúng ta: Homo sapiens. Tất cả con người đương đại trên khắp thế giới đều là Homo sapiens.

TRUYỆN TUỔI THƠ

SAPIENSHIP
STORYTELLING

Sapiens: Lược sử loài người bằng tranh là câu chuyện về một loài vượn bình thường đã trở thành kẻ thống trị Trái Đất, có khả năng phân tách nguyên tử, bay lên Mặt Trăng và thao túng mã di truyền của sự sống.

Trong tập 1, với người hướng dẫn là Yuval Noah Harari, cùng các nhân vật như Bill Tiền sử, Tiến sĩ Hư cấu và Thám tử Lopez, bạn sẽ được tham gia vào hành trình khám phá quá khứ. Sự tiến hóa của loài người được mô phỏng như một chương trình truyền hình thực tế hấp dẫn. Sự tuyệt chủng của voi ma-mút và các động vật cổ đại được kể lại như một bộ phim điều tra phá án.

Bộ truyện tranh này được chuyển thể từ cuốn sách best-seller *Sapiens: Lược sử loài người*, đã bán được 16 triệu bản trên toàn thế giới. Đầy sự dí dỏm với các nhân vật sinh động, câu chuyện được kể theo cách có thể thu hút cả những người thường không quan tâm tới khoa học và lịch sử. Đây sẽ là cuốn sách tuyệt vời dành cho bạn.

CÔNG TY CỔ PHẦN SÁCH OMEGA VIỆT NAM (OMEGA PLUS)
Địa chỉ: Tầng 3, Dream Center Home, số 11A, ngõ 282 Nguyễn Huy Tưởng, Thanh Xuân, Hà Nội | Tel: (024) 3722 62 34
Chi nhánh TP. HCM: 138C Nguyễn Đình Chiểu, P.6, Q.3, TP. HCM
Tel: (028) 38220 334|35
www.omegaplus.vn omegaplus.vn

ISBN: 978-604-314-263-1
Sapiens tập 1...
Giá bìa: 345.000đ

FOLLOW US ON
Omega Plus Books

